

ISSN 0350-042 | UDK 061.229(497.113)(06)

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ
ПОСЕБНО ИЗДАЊЕ ЗА СКУПШТИНУ 2012. ГОДИНЕ

ГОДИНА CLXXXVI
ОД ОСНИВАЊА
МАТИЦЕ СРПСКЕ
2012

РАД МАТИЦЕ СРПСКЕ

Гласило Матице српске покренуто 1971. године
Излази повремено

Досадашњи уредници

Павле Малетин, главни уредник; одговорни уредник Бошко Петровић (1971–1978);
Душан Попов (1979–1990); Мирослав Ранков (1991–1994); Драган Станић (1995–2003);
Павле Станојевић (2004–2008)

Уредник

Проф. др Душан Николић

Чланови Уредништва

Миро Вуксановић, дописни члан САНУ
Мр Тијана Палковљевић
Проф. др Мато Пижурица

Секретар Уредништва

Добрила Мартинов

Лектори и коректори

Мр Дејан Милорадов, Мирјана Карановић, Владимир Шовљански,
Татјана Дринић Пивнички, Катарина Сунајко

Технички уредник

Вукица Туцаков

Рад Матице српске је доступан и на интернет страници www.maticasrpska.org.rs

© Ауторска права
Матица српска

Адреса уредништва

Матица српска, Нови Сад, Матице српске 1
Телефон: 021 527 622
Факс: 021 528 901
E-mail: ms@maticasrpska.org.rs

Штампа: Будућност, Нови Сад

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061.22(497.113)(06)

РАД Матице српске : гласило Матице српске / уредник Душан Николић. – Год. 1, бр. 1 (1971)– . – Нови Сад : Матица српска, 1971–. – Илустр. ; 24 cm

Повремено.
ISBN 0350-042X

COBISS.SR-ID 15880706

САДРЖАЈ

Сазив 126. редовне Скупштине Матице српске	5
Предлог измене и допуне Статута	7
Извештај о четворогодишњем раду Матице српске од априла 2008. до априла 2012. године	9
Извештај о четворогодишњем раду Библиотеке Матице српске 2008–2011. године	223
Извештај о четворогодишњем раду Галерије Матице српске 2008–2011. године	253
Извештај о четворогодишњем раду Издавачког центра Матице српске 2008–2011. године	271
Предлог за нове чланове сараднике	287
Предлог за реизбор чланова сарадника	297
Предлог за нове сталне чланове сараднике	313
Предлог за потврду пријема новоуписаних редовних чланова	317

МАТИЦА СРПСКА

САЗИВ 126. РЕДОВНЕ СКУПШТИНЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

126. редовна Скупштина Матице српске одржаће се у суботу 28. априла 2012. године са почетком у 11 часова у Свечаној сали Матице српске.

ДНЕВНИ РЕД

1. Отварање Скупштине
2. Избор радних тела
3. Извештај Верификационе комисије
4. Избор нових чланова сарадника, реизбор чланова сарадника и избор нових сталних чланова сарадника Матице српске
5. Потврда пријема нових редовних чланова Матице српске
6. Допуна Статута Матице српске
7. Извештај о четворогодишњем раду Матице српске (2008–2012)
8. Извештај о раду Надзорног одбора и финансијском пословању Матице српске (2008–2012)
9. Извештај о четворогодишњем раду Библиотеке Матице српске, Галерије Матице српске и Издавачког центра Матице српске (2008–2011)
10. Избор председника, потпредседника и генералног секретара Матице српске
11. Избор Управног одбора Матице српске
12. Избор Надзорног одбора Матице српске
13. Извештај Изборне комисије
14. Предлози чланова Матице српске

Позивају се сви чланови Матице српске да присуствују Скупштини. Редовни чланови који нису уплатили чланарину за последње четири године треба благовремено да је измире. Уплата чланарине и евидентирање чланова почеће у 10 часова испред Свечане сале Матице српске.

Председник Матице српске
академик Чедомир Попов с. р.

МАТИЦА СРПСКА

На Петнаестој седници Управног одбора Матице српске, која је одржана у понедељак 26. марта 2012. године, утврђен је следећи

ПРЕДЛОГ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ СТАТУТА

Члан 1

Иза члана 38 додаје се нови члан 39, који гласи:

„За почасног председника Матице српске Скупштина може изабрати ранијег посебно истакнутог председника Матице српске, једном засвагда, а на предлог Управног одбора.

Почасног председника Матице српске бира Скупштина Матице српске акламацијом.”

Члан 2

Сваки наредни члан иза члана 38 Статута Матице српске помера се за један.

Члан 3

Ове измене и допуне Статута ступају на снагу даном доношења на Скупштини Матице српске.

Матица српска

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МАТИЦЕ СРПСКЕ

од априла 2008. до априла 2012. године

УВОД

Матица српска је најстарије књижевно, културно и научно друштво српског народа, које у континуитету делује готово два века. У том, за наше прилике дугом периоду њене активности су постајале све разноврсније и богатије, а број сарадника је из године у годину и из деценије у деценију растао.

Упркос комплексним економским и општим потешкоћама Матица српска као систем институција са Библиотеком, Галеријом и Издавачким центром Матице српске имала је у извештајном периоду раздобље динамичних активности које је обележено, између осталог, значајним капиталним инвестицијама и финансијском консолидацијом.

Настојећи да унапредимо обезбеђивање редовног финансирања Матице српске, њених разноврсних програма и научних пројеката, можемо констатовати да је четворогодишњи извештајни период протекао у напорима да Матица обезбеди редовна средства и услове како би се омогућио квалитетнији наставак рада на значајним научним пројектима и издавачкој делатности. Захваљујући усрдном и пожртвованом раду својих чланова и пријатеља и високом степену разумевања од стране Министарства просвете и науке и Министарства за културу, информисање и информационе системе Републике Србије, Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој, Покрајинског секретаријата за културу као и Секретаријата за културу Града Новог Сада, Матица српска је била у могућности да обезбеди материјалне услове за свој рад – рестаурацију, адаптацију, набавку и побољшање постојеће техничке опреме и сл. – и тиме побољша услове за своју укупну књижевну, научну и културну делатност.

С друге стране, у складу са својом традицијом и мисијом, као и образложеним захтевима појединих средина у земљи и иностранству, у старој и новој дијаспори наша институција је путем статутарног и програмског утемељења низа друштава чланова и пријатеља Матице српске разгранала своју делатност и интензивирала своје духовно присуство на ширим географским и културним подручјима.

У низу нових прегнућа и иницијатива издвајамо све успешнији рад Издавачког центра Матице српске, утемељеног након престанка са радом Издавачког предузећа Матице српске, које је својим капиталним издањима Едицијом „Матица” и Антологијском едицијом „Десет векова српске књижевности” изборила запажено место на културно-научној и издавачкој мапи Србије и српског културног простора. Такође, истичемо све запаженији и у научној рецепцији све повољнији третман наших капиталних енциклопедијских, лексикографских и ортографских пројеката – *Српске енциклопедије*, *Српског биографског речника*, *Речника српског језика* и *Правовиса српског језика*. Резултати ових пројеката преточени су у два књигама првог тома *Српске енциклопедије*, које су изашле из штампе током 2010. и 2011. године, док су четврти и пети том *Српског биографског речника* изашли из штампе 2009. и 2011. године, *Речник српског књижевног језика – једношлони*, друго допуњено и измењено издање, и *Правовис српског језика*, измењено и допуњено издање, изашли из штампе 2011. године уочи Сајма књига у Београду. Настављен је рад на изради *Лексикона њисаца Јужославије*, из штампе су изашли прилози за пети том (слово О) и припремљени су прилози за слово П. Тиме се окончава рад на овом пројекту, а започиње израда *Лексикона њисаца српске књижевности*.

Допринос Матице српске науци и научном животу, остварен активностима њених седам научних одељења, огледа се првенствено у вредновању наших једанаест научних часописа који су редовно излазили у протеклом извештајном периоду (укупно је изашло 79 бројева зборника) као и у низу одржаних научних скупова, од којих су неки имали међународни карактер и ранг.

Најпосле, у овом раздобљу је *Лейоџис Матице српске*, наше најстарије живо гласило, утврдио своју репутацију значајног огледала и чиниоца нашег књижевног и укупног стваралаштва. *Лейоџис* је настојао да објављује прилоге наших најзначајнијих књижевника, али и да пружи подршку и младим писцима. Упркос својој дуговечности, својим прилозима и уредничким опредељењем, остао је свеж и динамичан књижевни часопис у којем се најбоље осликава тренутно стање савремене српске књижевности. Поједини бројеви у тематским блоковима третирали су важније националне књижевне и културне проблеме. *Лейоџис* је редовно излазио у протеклом извештајном периоду, што показује и укупно одштампаних 48 бројева часописа.

Од посебних издања свакако треба истаћи следеће књиге: *Речник српских зовора Војводине*, свеска 8, 9 и 10 (приредили проф. др Драгољуб Петровић, мр Светлана Варенина, мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко и мр Ивана Црњак \‘\`елић\`); проф. др Смиљка Шимић *Бескичмењаџи (Invertebrata) Фрушке зоре*, I том, и монографска студија под називом *Бескичмењаџи (Invertebrata) Фрушке зоре*, II том; др Пал Божа, др Неда Мимица Дукић, мр Биљана Божић, мр Горан Аначков, *Биолоџиџи актиџвна једињења биљака Фрушке зоре*, II том – *терпеноиди I, етарска уља (Biologically active compounds of plants in the Fruška Gora mountain Vol II – Terpenoids I, Essential oils*; мр Зоран Ракић, *Цркџе Св. Димитрија и Св. Саве у Хиландару*; др Весна Крчмар, *Драматизације у времену*; мр Исидора Поповић, *Књига Стеријиних рукописа*; проф. др Никола Ф. Павковић, *Банатско село. Друшћивене и културне промене. Гај и Дубоваџ*; др Гојко Маловић, *Сеоба у матицу. Ошћирање Срба у Мађарској (1920–1931)*; проф. др Слободан Ђурчић, *Насеља Војводине*; др Радмила Милентијевић, *Милева Марић – Ајншћајн. Живој са Алберћом Ајншћајном*; мр Ненад Дошлић, *Историја Матице српске (1941–1951)* и др.

Напомињемо да је добар део активности Матице српске био посвећен обележавању 185. годишњице њеног постојања, која је тим поводом организована у Галерији САНУ, од 15. фебруара до 15. марта 2011. године, манифестацијом „Дани Матице српске у Београду“. Уприличена је импресивна изложба портрета часника и добротвора Матице српске, коју је посетило око 25.000 грађана.

Сличан подухват Матице српске представља организовање изложбе поводом јубилеја Српске православне црквене општине *Свети Сава*, од 30. јуна до 30. октобра 2010. године, у Музеју катедрале Светог Стефана, у самом средишту Беча, под високим покровитељством председника Републике Србије господина Бориса Тадића и председника Републике Аустрије господина Хајнца Фишера. Изложбом *Србија – културна сћона Исћока и Зайада* представљена је српска култура од оснивања прве средњовековне српске државе до наших дана. Изложбу су посетили највиши званичници европских земаља сврставши је међу најуспешније културне манифестације које су одржане у Европи у тој години.

Све поменуте и толике друге, непоменуте активности Матице српске допринеле су несумњивом расту њеног угледа како у српском народу тако и на свеколикој културној и научној сцени.

Дан Светога Саве обележава се сваке године у Свечаној сали Матице српске Светосавским беседама: 2008. године Лаза Чурчић с темом *О Орфелину*; 2009. године проф. др Богољуб Шијаковић с темом *Религија и филозофија*; 2010. године академик Владета Јеротић с темом *Свети Сава и данашње време – Позитивне и негатиџвне особине српског православног конзервативизма*; 2011. године проф. др

Мило Ломпар с темом *О њрошћивљењу злу у српској култури – Свети Сава и Њеџош*; 2012. године проф. др Милан Радуловић с темом *Антропологија жишција – човек у Бога*.

Свечана седница Матице српске одржана 16. фебруара 2008. године била је уприличена темом *О Крушедолу*, беседио је проф. др Мирослав Тимотијевић; 2009. године беседу *Описаније добрих дела једног Арађанина* говорио је доц. др Радо-слав Ераковић; 2010. године беседу под називом *Срепнешки устџав* беседио је проф. др Сима Аврамовић; 2011. године беседу под називом *Матишца српска и Сава Теке-лија* беседио је проф. др Душан Николић; 2012. године беседу под називом *Ишток и Зајад у новијој српској ишторији и култури* беседио је др Славенко Терзић.

Матица српска је редовно учествовала на Сајму књига у Београду и Салону књига у Новом Саду, остварујући повољне финансијске резултате продајом својих издања.

За четири године објављено је преко 200 књига и свезака научних зборника на више од 50.000 страница. Објављена издања Матице српске размењују се са више од 300 научних установа и библиотека у педесетак земаља.

Матица српска је успешно сарађивала са многим институцијама из области науке и културе. Та сарадња се најчешће и најинтензивније одвијала са САНУ и Огранком САНУ у Новом Саду, Вуковом задужбином, Вуковим сабором, Задужбином „Доситеј Обрадовић”, Српском књижевном задругом, Институтом за српски језик у Београду, универзитетима у Београду и Новом Саду, Заводом за издавање уџбеника у Београду, Српским лекарским друштвом, Позоришним музејом у Новом Саду, Змајевим дечијим играма, Бранковим колом, Хуманитарним фондом „Привредник” из Новог Сада, Електровојводином, Новосадским сајмом, Колом српских сестара Епархије бачке, Удружењем „Ђирилица”, Удружењем „Милутин Миланковић”, Привредном комором Војводине, епархијама бачком, сремском и банатском, РТВ Војводине и другим локалним медијима.

На интернету се наставило са радом на побољшању садржаја сајта Матице српске. Сви последњи бројеви *Лейшиса Матишце српске* и научних зборника постављени су у PDF формату на сајт и могу се бесплатно користити. Рачунари су умрежени, што олакшава неопходну комуникацију између запослених и сарадника. Сходно расположивим средствима радило се на набавци квалитетне рачунарске опреме и новог софтвера са врхунским карактеристикама.

ОРГАНИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

125. РЕДОВНА СКУПШТИНА

Редовна 125. Скупштина Матице српске одржана је 12. априла 2008. године. Минутом ћутања са захвалношћу и пијететом одана је почаст преминулом председнику Матице српске [проф. др Божидару Ковачеку] и преминулим члановима Матице српске између 124. и 125. редовне Скупштине. На Скупштини је председавао потпредседник на дужности председника Матице српске Миро Вуксановић. Изабрана су радна тела 125. редовне Скупштине: за записничара Боривој Јуришин, за овериваче Записника Живко Киселички и Добрила Мартинов, Верификациона комисија: проф. др Мато Пижурица, председник, чланови Александра Новаков и Соња Боб, и Изборна комисија: Милица Бујас, председник, чланови Јулка Ђукић, Мирјана Ерић, Мирјана Зрнић, Бранислав Карановић, Светлана Макарић, мр Дејан Милорадов, Владимир Николић, мр Тијана Палковљевић, Татјана Пивнички Дринић, Катарина Сунајко, Вукица Туцаков, Бранислава Шушић и заменици Марија Гаћеша, Александра Николић и Исидора Поповић. Усвојен је предлог Управног одбора Матице српске и извршен избор нових сталних чланова Матице српске, реизбор чланова сарадника Матице српске и избор нових чланова сарадника. Потврђен је пријем нових редовних чланова Матице српске које је примио Управни одбор између 124. и 125. редовне Скупштине.

Уводну беседу о Матици српској, Библиотеци Матице српске, Галерији Матице српске и Издавачком центру Матице српске говорио је потпредседник на дужности председника Миро Вуксановић.

Секретар Матице српске је образложио спроведени поступак утврђивања предлога листе кандидата за председника, потпредседнике, генералног секретара, чланове Управног одбора и чланове Надзорног одбора Матице српске. Поступак је спроведен у складу са нормативним актима Матице српске. Предлоге за кандидате дали су одбори свих одељења. Управни одбор је на седници 3. марта 2008. године утврдио коначне предлоге листа и упутио Скупштини Матице српске.

На предлог Управног одбора Скупштина је утврдила листу кандидата за председника, потпредседнике, генералног секретара, чланове Управног одбора и чланове Надзорног одбора Матице српске.

Након спроведеног тајног гласања Изборна комисија је утврдила резултате гласања које је Скупштина усвојила.

За потпредседнике Матице српске изабрани су: проф. др Славко Гордић, проф. др Слободан Ђурчић и академик Димитрије Стефановић.

За генералног секретара Матице српске изабран је проф. др Душан Николић.

За чланове Управног одбора изабрани су: Борис Бекић, доц. др Бранко Бешлин, академик Милош Благојевић, Стеван Бугарски, проф. др Мирослав Весковић, проф. др Александра Вранеш, проф. др Славка Гајин, проф. др Јасмина Грковић Мејџор, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Јован Делић, проф. др Бранислав Ђурђев, мр Ђорђе Ђурић, проф. др Мирослав Егерић, академик Милорад Екмечић, проф. др Душан Иванић, проф. др Марија Клеут, академик Светозар Кољевић, академик Василије Крстић, др Бранка Кулић, академик Војислав Марић, др Миодраг Матицки, проф. др Милован Митровић, др Марко Недић, проф. др Михајло Пангић, проф. др Даница Петровић, проф. др Драгољуб Петровић, проф. др Мато Пижурица, проф. др Предраг Пипер, др Душан Попов, проф. др Јован Попов, академик Чедомир Попов, проф. др Милорад Радовановић, проф. др Драган Станић, проф. др Мирјана Д. Стефановић, академик Никола Тасић, академик Милосав Тешић.

За чланове Надзорног одбора изабрани су: Дејан Живанац, Живко Киселички, Слободан Кнежевић, Јожеф Лимбургер, Мирко Лубурић, Милан Петровић, Драган Сантовац, Драгутин Станивуковић и Јован Чулајевић.

Имајући у виду чињеницу да није изабран председник Матице српске, Скупштина је сагласно Статуту и Пословнику о раду Скупштине донела одлуку да изабран потпредседник проф. др Славко Гордић сазове ванредну Скупштину на којој ће се бирати председник Матице српске. Изабрани чланови Председништва и Управни одбор Матице српске заказаће ванредну Скупштину Матице српске.

ВАНРЕДНА СКУПШТИНА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Ванредна Скупштина Матице српске одржана је 14. јуна 2008. године.

Скупштина је изабрала радна тела:

Весна Недељковић, записничар.

Оверивачи Записника: Живко Киселички и Добрила Мартинов.

Верификациона комисија: Мато Пижурица, председник, чланови Александра Новаков и Соња Боб.

Изборна комисија: Милица Бујас, председник, чланови Светлана Макарић, Дејан Милорадов, Јулка Ђукић, Бранислав Карановић, Мирјана Зрнић, Владимир Николић, Мирјана Ерић, Тијана Палковљевић, Татјана Пивнички Дринић, Катарина Сунајко, Вукица Туцаков и Бранислава Шушић.

Председник Верификационе комисије проф. др Мато Пижурица обавестио је Скупштину да је присутно 386 чланова Матице српске који имају право одлучивања, тако да су испуњени услови да Скупштина ради и доноси одлуке.

Проф. др Славко Гордић обавестио је Скупштину да је Управни одбор Матице српске утврдио да кандидат за председника Матице српске буде академик Чедомир Попов. Управни одбор је дао образложење свог предлога које је достављено уз позив за Скупштину.

Академик Василије Крестић говорио је о академику Чедомиру Попову и образложио подршку да кандидат за председника буде академик Чедомир Попов.

Скупштина је прихватила предлог да кандидат за председника Матице српске буде академик Чедомир Попов и овластила Изборну комисију да припреми гласачке листиће и спроведе поступак гласања.

Председавајући проф. др Славко Гордић констатовао је да је ванредна Скупштина тајним гласањем за председника Матице српске у наредном мандату изабрала академика Чедомира Попова.

Академик Чедомир Попов захвалио се Скупштини на указаном поверењу и одржао беседу о Матици српској и њеним задацима у наредном периоду.

ПРЕДСЕДНИШТВО

После редовне и ванредне Скупштине Председништво је радило у следећем саставу: академик Чедомир Попов, председник, потпредседници проф. др Славко Гордић, академик Димитрије Стефановић, проф. др Слободан Ђурчић и генерални секретар проф. др Душан Николић. Седницама су присуствовали управник послова до новембра 2010. Боровој Јуришин, а након тога управник послова Јелена Веселинов, и записничар Љиљана Дражић.

Новоизабрано Председништво је наставило са обављањем послова из своје делатности: да одржава везе са јавношћу, припрема седнице органа управљања, доноси одлуке које су у функцији остваривања рада Матице српске, доноси одлуке или предлаже одлуке другим органима управљања о коришћењу текућих и основних средстава. Председништво је са великом пажњом радило на обезбеђивању услова за рад Матице српске и на обезбеђивању средстава за санацију зграде Ма-

тице српске и реконструкцију крова. Председништво је решавало проблеме о текућим и другим питањима из делатности Матице српске. Председништво је представљало Матицу српску на многим научним и другим скуповима и културним манифестацијама и старало се о заступљености Матице српске у научној и другој јавности. У свом раду Председништво се посебно бавило питањем решавања проблема исплате заосталих ауторских хонорара ауторима *Речника српскога језика* и наплатом потраживања по основу неизмирених закупнина за пословни простор. Председништво је разматрало и решавало и друга питања која су везана за рад и обављање делатности Матице српске.

Припремало је седнице органа управљања Матице српске и старало се о извршавању донесених одлука. Доносило је одлуке које су у функцији остваривања програма рада Матице српске, старало се о материјално-финансијском пословању и коришћењу основних средстава Матице српске.

УПРАВНИ ОДБОР

Управни одбор Матице српске изабран на Скупштини Матице српске, која је одржана 12. априла 2008. године, радио је у следећем саставу: проф. др Славко Гордић (потпредседник), академик Димитрије Стефановић (потпредседник), проф. др Слободан Ђурчић (потпредседник), проф. др Душан Николић (генерални секретар), Борис Бекић, доц. др Бранко Бешлин, академик Милош Благојевић, Стеван Бугарски, проф. др Мирослав Весковић, проф. др Александра Вранеш, проф. др Славка Гајин, проф. др Јасмина Грковић Мејдор, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Јован Делић, проф. др Бранислав Ђурђев, мр Ђорђе Ђурић, проф. др Мирослав Егерић, академик Милорад Екмечић, проф. др Душан Иванић, проф. др Марија Клеут, академик Светозар Кољевић, академик Василије Крестић, др Бранка Кулић, академик Војислав Марић, др Миодраг Матицки, проф. др Милован Митровић, др Марко Недић, проф. др Михајло Пантић, проф. др Даница Петровић, проф. др Драгољуб Петровић, проф. др Мато Пижурица, проф. др Предраг Пипер, др Душан Попов, проф. др Јован Попов, академик Чедомир Попов, проф. др Милорад Радовановић, проф. др Драган Станић, проф. др Мирјана Д. Стефановић, академик Никола Тасић и академик Милосав Тешић (чланови). Седницама су обавезно присуствовали и управник послова и записничар.

У овом периоду одржано је 15 седница Управног одбора на којима су са великом пажњом разматрана најзначајнија питања из области рада и деловања Матице српске. У складу са одредбама Статута Матице српске, извршен је избор и именовање чланова Извршног одбора, Економског одбора, Одбора за правна и статутарна питања, секретара одељења и одбора одељења, жирија и других радних тела у Матици српској. Управни одбор је именовао новог управника послова и в. д. управника Рукописног одељења. Након детаљне анализе и спроведене расправе усвајао је годишње извештаје о раду, завршне рачуне, планове рада, финансијске планове и планове јавних набавки Матице српске као и годишње извештаје о раду Библиотеке Матице српске, Галерије Матице српске и Издавачког центра Матице српске.

У периоду који је обухваћен овим извештајем Управни одбор је усвајао нормативне акте Матице српске и одлучивао о најважнијим питањима деловања Матице српске. У складу са Статутом Управни одбор се посебно старао о заштити оне задужбинске имовине која још није у поседу Матице српске. Сагласно Уредби о одузетој имовини благовремено су поднесене пријаве Републичкој дирекцији за имовину за повраћај одузете имовине која је била у својини Матице српске.

У протеклом периоду Управни одбор је посветио посебну пажњу одржању нивоа и обима делатности Матице српске у условима недостатка средстава, до

чега је долазило пре свега због економске и финансијске кризе која је захватила и нашу земљу, па и због непотпуног и нередовног прилива средстава од надлежних републичких органа.

ИЗВРШНИ ОДБОР

Након што је Управни одбор 17. новембра 2008. године именовао секретаре одељења, управника Рукописног одељења и уредника *Летописа*, сагласно одредбама Статута Матице српске, Извршни одбор је радио у следећем саставу: академик Чедомир Попов, проф. др Славко Гордић, академик Димитрије Стефановић, проф. др Слободан Ђурчић, проф. др Душан Николић, доц. др Бранко Бешлин, Миро Вуксановић, др Зоран Т. Јовановић, проф. др Александар Кадијевић, проф. др Рудолф Кастори, проф. др Љубомирка Кркљуш, др Бранка Кулић, проф. др Мато Пижурица, проф. др Драган Станић и Павле Станојевић. Седницама су обавезно присуствовали и управник послова и записничар.

Извршни одбор је у овом периоду одржао 21 седницу. На тим седницама су припремани материјали за седнице Управног одбора, предлози извештаја о раду, извештаја о финансијском пословању, завршних рачуна, финансијских планова, програма рада, издавачких програма, планова научноистраживачког рада и друго. Извршни одбор је континуирано анализирао материјално-финансијско стање Матице српске и у сарадњи са Председништвом давао предлоге и предузимао мере ради превазилажења проблема на обезбеђењу средстава из редовних извора финансирања утврђених у Закону о Матици српској, као и на обезбеђивању средстава од добротвора, спонзора, задужбина, легата и других сопствених извора прихода. Матица српска је у овом периоду радила у изузетно тешким материјално-финансијским условима, тако да је Извршни одбор овим проблемима посвећивао велику пажњу, јер је то један од битних услова за обављање делатности Матице српске и очување научног нивоа и динамике објављивања научних зборника. Редовно су подношени и анализирани извештаји о активностима Матице српске у претходном периоду, о учешћу Матичиних представника на културним манифестацијама и научним скуповима као и о учињеним посетама Матици српској. Извршни одбор је у складу са Статутом и другим нормативним актима решавао о организацији Стручне службе Матице српске. Тешки услови рада и велике материјалне потешкоће захтевали су од Извршног одбора да рационално и ефикасно доноси важне одлуке и утврђује предлоге одлука за друге надлежне органе управљања како би се сачувала и даље развијала делатност Матице српске.

По свим овим веома важним питањима Извршни одбор је припремао предлоге одлука и упућивао на разматрање Управном одбору и другим надлежним органима Матице српске.

НАДЗОРНИ ОДБОР

На редовној Скупштини Матице српске тајним гласањем изабран је Надзорни одбор у следећем саставу: Дејан Живанац, Живко Киселички, Слободан Кнежевић, Жељко Лимбургер, Мирко Лубурић, Милан Петровић, Драган Сантовац, Драгутин Станивуковић и Јован Чулајевић. Седницама су обавезно присуствовали и управник послова и записничар.

У овом периоду Надзорни одбор је одржао шест седница на којима су разматрани извештаји о раду Матице српске, завршни рачуни и вршена анализа и надзор над материјално-финансијским пословањем Матице српске и њеном имовином.

У протеклом периоду Матица српска је обављала стручне консултације о појединим питањима са члановима Надзорног одбора као што су питања која се односе на задужбинску имовину и другу имовину Матице српске, поступке пред надлежним судовима, санација крова Матице српске, јавне набавке и друго.

Надзорни одбор је предложио Председништву, Извршном одбору и Управном одбору Матице српске да се, по питању амортизације зграде у којој се налазе Матица српска, Библиотека и Издавачки центар Матице српске, одвојено искажу амортизације на оним деловима зграде које ова правна лица користе, с обзиром на то да се ради о посебним правним лицима.

Водећи бригу о материјално-финансијском пословању у Матици српској и условима у којима су складиштене књиге Матице српске, Надзорни одбор је подржао напоре на обезбеђењу одговарајућих услова за смештај књига. Давао је мишљења и предлоге у вези са пословима изградње за те намене новог простора на месту старе дотрајале Матичине зграде у Новом Саду, Трг Марије Трандафил 24. Надзорни одбор Матице српске препоручио је Председништву, Извршном одбору и Управном одбору Матице српске да Матица српска не може финансирати рад привредне организације која се зове Издавачки центар Матице српске, коју је сама основала.

Уз свесрдну помоћ Надзорног одбора као тела и чланова Надзорног одбора у Матици српској формирана је евиденција и потребна документација о задужбинској имовини и другој имовини која је одузета Матици српској. На основу те документације благовремено је Републичкој дирекцији поднесен захтев за евидентирање и повраћај одузете имовине.

ОДБОР ЗА ПРАВНА И СТАТУТАРНА ПИТАЊА

У протеклом извештајном периоду Одбор је одржао 3 седнице.

Одбор за правна и статутарна питања радио је у следећем саставу: Јован Чулајевић, председник, дописни члан САНУ Мирко Вуксановић, Боривој Јуришин, др Бранка Кулић, Коста Милић, Михајло Нешковић и проф. др Душан Николић. Седницама је присуствовала управник послова Јелена Веселинов.

Одбор је разматрао текст Предлога Статута Галерије Матице српске који је утврдио Управни одбор Галерије Матице српске. Након спроведене расправе дато је позитивно мишљење на Предлог Статута са сугестијама, а које су техничке природе и односе се на побољшање текста у правном смислу. На седници Одбора за правна и статутарна питања Матице српске, која је одржана 1. новембра 2010. године, дато је позитивно мишљење на текст Предлога Статута Библиотеке Матице српске који је усвојио Управни одбор Библиотеке Матице српске.

Одбор је разматрао предлоге за решавање проблема са компанијом Президент, предложио да се информација са понуђена три начина решавања проблема, коју је предложила управник послова Јелена Веселинов, проследи Управном одбору.

ОДБОР ЗА ЕКОНОМСКА ПИТАЊА

На седници Управног одбора Матице српске која је одржана 16. марта 2009. године именован је Одбор за економска питања у саставу: Никола Стојшић, председник, Горан Васић, Ксенија Јокић, Милорад Козловачки, Предраг Марков, Петар Матијевић, Драган Сатарић. Председник и чланови Одбора за економска питања били су активно укључени у рад радних група које су се бавиле важним материјално-финансијским питањима, пре свега обезбеђивањем средстава за капиталне инвестиције и питањима везаним за повраћај национализоване имовине.

ОДЕЉЕЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Одељење за књижевност и језик

Од 17. новембра 2008. године Одбор Одељења је радио у следећем саставу: проф. др Мато Пижурица, секретар, Миро Вуксановић, дописни члан САНУ, проф. др Владислава Гордић Петковић, проф. др Славко Гордић (потпредседник МС), проф. др Јасмина Грковић Мејџор, дописни члан САНУ (чл. УО), проф. др Сава Дамјанов (чл. УО), проф. др Јован Делић (чл. УО), проф. др Мирослав Егерић (чл. УО), проф. др Душан Иванић (чл. УО), [академик Милка Ивић], проф. др Војислав Јелић, проф. др Миодраг Јовановић, Мирослав Јосић Вишњић, мр Мирјана Јоцић, проф. др Зоја Карановић, проф. др Марија Клеут (чл. УО), академик Светозар Кољевић (чл. УО), проф. др Александар Лома, дописни члан САНУ (чл. УО), проф. др Горан Максимовић, проф. др Ксенија Марицки Гађански, проф. др Јелка Матијашевић, научни саветник др Миодраг Матицки (чл. УО), проф. др Софија Милорадовић, проф. др Нада Милошевић Ђорђевић, дописни члан САНУ, [академик Александар Младеновић], проф. др Драгана Мршевић Радовић, др Марко Недић (чл. УО), проф. др Миљивој Ненин, проф. др Мирослав Николић, мр Васа Павковић, [проф. др Пал Шандор], проф. др Михајло Пантић (чл. УО), проф. др Драгољуб Петровић (чл. УО), проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић, проф. др Предраг Пипер, дописни члан САНУ (чл. УО), проф. др Јован Попов (чл. УО), проф. др Милорад Радовановић, дописни члан САНУ (чл. УО), доц. др Горана Раичевић, проф. др Јелка Ређеп, Петар Сарић, проф. др Драган Станић (чл. УО), проф. др Љиљана Суботић, проф. др Гојко Тешић, академик Милосав Тешић (чл. УО), проф. др Светлана Томин, [научни саветник др Драго Ћупић] и проф. др Младен Шукало.

У Одељењу за књижевност и језик одржан је континуитет излагања *Лейџиса Мајџице српске* и свих научних зборника; дошло је до озбиљног застоја само у издавању *Језика данас*. Рад на организацији истраживачких пројеката, публикавање научних зборника и посебних издања одвијао се у складу са обезбеђеним средствима.

Послове Одељења између седница координирао је секретар Одељења проф. др Мато Пижурица, а стручни сарадник била је Јулкица Ђукић.

Лексикографско одељење

Од 17. новембра 2008. године Одбор Лексикографског одељења је радио у саставу: секретар Одељења проф. др Бранко Бешлин и чланови Добрило Аранитовић, мр Бранислава Балаж, Соња Боб, доц. др Ђорђе Бубало, Стеван Бугарски, мр Милица Бујас, Југослав Вељковски, проф. др Александра Вранеш, проф. др Жељко Вучковић, мр Велимир Иветић, [Драгиша Костић], академик Василије Крстић, др Бранка Кулић, мр Предраг Лажетић, Хермина Лежимирац, академик Војислав Марић, Добрила Мартинов, Радован Мићић, Владимир Николић, проф. др Даница Петровић, проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић, проф. др Предраг Пипер, др Душан Попов, др Радомир Поповић, Никола Рацковић, доц. др Момир Самардић, проф. др Драган Станић, [академик Никша Стипчевић], Ненад Урић, Боривој Чалић, проф. др Биљана Шимуновић Бешлин, мр Небојша Шулетић.

Током протеклог четворогодишњег периода Министарство просвете и науке Републике Србије и Министарство културе Републике Србије наставило је финансирање пројеката овог Одељења – *Српска енциклопедија*, *Лексикон њисаца Југославије*, *Српски биографски речник* и Едиција *Библиографије*. Финансирање рада на пројектима, захваљујући стабилној финансијској подршци, довело је до значајних резултата. Стручни сарадник Одељења је мр Александра Новаков.

Одељење за друштвене науке

Управни одбор Матице српске на седници одржаној 17. новембра 2008. године именовано је нови Одбор Одељења за друштвене науке у следећем саставу: проф. др Љубомирка Кркљуш (секретар Одељења), др Мила Босић, Душан Вујичић, проф. др Гордана Вукадиновић, проф. др Гордана Вуксановић, др Владан Гавриловић, др Велика Даугова Рушевљан, Жарко Димић, проф. др Сања Ђајић, проф. др Бранислав Ђурђевић, др Мирко Зуровац, др Никола Кајтез, проф. др Александар Касаш, проф. др Ненад Лемајић, др Александар Растовић, проф. др Гордана Ковачек Станић, доц. др Татјана Лукић, проф. др Слободанка Марков, др Саша Марковић, проф. др Милован Митровић, др Драго Његован, академик Часлав Оцић, др Мирјана Рашевић, академик Момчило Спремић.

Одбор Одељења је водио бригу о свим активностима Одељења везаним за научноистраживачку, издавачку делатност, као и о осталим активностима везаним за презентацију научне мисли из области друштвених наука. У извештајном периоду са задовољством се може забележити да се научноистраживачки рад наставио захваљујући редовном финансирању, што је омогућило да добијени резултати истраживања буду присутнији у научној јавности преко часописа и научних монографија, који су део издавачке делатности Одељења. Стручни сарадници Одељења су Мирјана Зрнић за научноистраживачку делатност и Јулкица Боаров за издавачку делатност.

Одељење за природне науке

Управни одбор Матице српске на седници 17. новембра 2008. године именовано је нови Одбор Одељења за природне науке у следећем саставу: академик Рудолф Кастори (секретар Одељења), проф. др Теодор Атанацковић, доц. др Ференц Баги, проф. др Милан Вапа, проф. др Мирослав Весковић, проф. др Анте Вујић, проф. др Јелена Вукојевић, проф. др Божо Далмација, проф. др Лазар Довниковић, др Младен Јовановић, проф. др Марија Краљевић Балалић, проф. др Владимир Катић, проф. др Богосав Лажетић, проф. др Лазар Лепшановић, проф. др Слободан Марковић, проф. др Ивана Максимовић, проф. др Јован Максимовић, проф. др Зоран Машић, проф. др Неда Мимица Дукић, проф. др Драгиша Поповић, проф. др Чедомир Раденовић, академик Богољуб Станковић, проф. др Душан Сурла, проф. др Смиљка Шимић, проф. др Марија Шкрињар.

Одбор Одељења је у извештајном периоду расправљао о свим активностима Одељења везаним за научноистраживачку, издавачку делатност, као и о свим другим видовима презентације научне мисли из области природних наука. Са задовољством се може констатовати да је настављено финансирање научноистраживачких пројеката, на којима су остварени значајни резултати који су публиковани као монографске студије, научни радови у *Зборнику Мајице српске за природне науке* и зборницима радова са научних скупова. Стручни сарадници Одељења су Мирјана Зрнић за научноистраживачку делатност и Јулкица Боаров за издавачку делатност.

Одељење за ликовне уметности

Управни одбор Матице српске на седници 17. новембра 2008. године именовано је Одбор Одељења за ликовне уметности који је радио у саставу: проф. др Александар Кадијевић, секретар Одељења; чланови доц. др Саша Брајовић, доц. др Драган Војводић, проф. др Бранко Вујовић, др Вера Јовановић Дунђин, др Драгојла Живанов, проф. др Станислав Живковић, др Мирослава Костић, др Бранка Кулић,

др Мирјана Лесек, доц. др Ненад Макуљевић, доц. др Миодраг Марковић, проф. др Срђан Марковић, др Војислав Матић, проф. др Милка Чанак Медић, проф. др Ли-дија Мереник, Олга Микић, мр Тијана Палковљевић, проф. др Сретен Петковић, проф. др Даница Поповић, др Зоран Ракић, мр Владимир Симић, Донка Станчић, доц. др Иван Стевовић, академик Гојко Суботић, проф. др Мирослав Тимотијевић, мр Бранко Чоловић, доц. др Симона Чупић, проф. др Марица Шупут.

Рад се одвијао у оквиру раније утврђеног плана и програма на припреми посебних издања, *Зборника Матице српске за ликовне уметности* и активностима на научноистраживачким пројектима, захваљујући средствима за научноистраживачки рад, која су обезбедили Министарство просвете и науке Републике Србије и Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој. Стручни сарадник Одељења је Марта Тишма.

Одељење за сценске уметности и музику

Управни одбора Матице српске на седници 17. новембра 2008. године именован је Одбор Одељења за сценске уметности и музику који је радио у саставу: др Зоран Т. Јовановић (секретар Одељења); чланови проф. др Мирјана Веселиновић Хофман, доц. мр Богдан Ђаковић, др Зоран Ђерић, Гордана Ђурђевић, мр Јелена Јовановић, проф. др Каталин Каич, доц. др Софија Кошничар, доц. др Весна Крчмар, мр Милена Лесковац, проф. др Соња Маринковић, проф. др Петар Марјановић, мр Зоран Максимовић, доц. др Весна Микић, мр Биљана Милановић, Предраг Момчиловић, проф. мр Ненад Остојић, доц. др Ивана Перковић Радак, доц. др Тијана Поповић Млађеновић, проф. др Живко Поповић, доц. др Ира Проданов Крајишник, мр Мирослав Радоњић, проф. др Душан Рњак, проф. мр Милица Стојадиновић, др Катарина Томашевић, проф. др Нице Фрациле, мр Лука Хајдуковић, проф. др Драгана Чолић Биљановски и проф. др Даница Петровић (члан Управног одбора) и академик Димитрије Стефановић (потпредседник Матице српске).

У оквиру раније утврђеног четворогодишњег плана радило се на пројекту Театролошке и музиколошке студије, припреми научних скупова, *Зборника*, посебних издања, организацији Музичких вечери и других програма. Стручни сарадник Одељења је Марта Тишма.

Рукописно одељење

Управни одбора Матице српске на седници 17. новембра 2008. године именован је Одбор Рукописног одељења који је радио у саставу: Павле Станојевић (управник Одељења); чланови: Милорад Бешлин, Соња Боб, Зоран Вељановић, Звонимир Голубовић, др Чедомир Денић, доц. др Ђорђе Ђурић, Александра Јовановић, др Петар В. Крстић, Катарина Марковић, проф. др Дејан Микавица, Милан Милошевић, Радован Мићић, Јован Пејин, доц. др Горана Раичевић, доц. др Момир Самарчић и Миле Станић.

Од 14. септембра 2011. године управник Рукописног одељења Матице српске Павле Станојевић је у пензији. Његово ангажовање у раду Одељења биће присутно и надаље кроз рад у Одбору Одељења.

На седници Управног одбора Матице српске, која је одржана 16. јануара 2012. године, изабрана је Соња Боб за в. д. управника Рукописног одељења Матице српске.

Посебан значај дат је идеји о припреми новог Правилника о раду Одељења као и Водича Одељења. Пројекат Дигитализација архивске грађе Рукописног одељења оцењен је као неопходан у даљем раду и као пројекат који треба да буде приоритетан у даљем раду Одељења. Стручни сарадник Одељења је Александра Јовановић.

Научноистраживачка делатност

Одељење за књижевност и језик

ПРИПРЕМА ИЗМЕЊЕНОГ И ДОПУЊЕНОГ ИЗДАЊА

ПРАВОПИСА СРПСКОГА ЈЕЗИКА

(руководилац пројекта: проф. др Мато Пижурица)

Чланови Комисије (проф. др Живојин Станојчић, проф. др Твртко Прћић, проф. Богдан Терзић, проф. др Љубиша Рајић, проф. др Душанка Точанац, академик Бранислав Остојић, проф. др Мато Пижурица, проф. др Милорад Дешић) интензивно су радили на појединим поглављима. На припреми рукописа урађена су следећа поглавља: проф. др Живојин Станојчић, *Инјерјункција*; проф. др Твртко Прћић: (а) *Транскрипција власитијих имена из енглеског језика* и (б) *Нови англицизми*; проф. Богдан Терзић, *Транскрипција имена из словенских језика* (измене и допуне); проф. др Љубиша Рајић, *Адапација имена из скандинавских језика*; проф. др Душанка Точанац, *Транскрипција имена из француског језика*; академик Бранислав Остојић, *Језичке промене и правописна правила*; проф. др Мато Пижурица: (а) *Писмо*, (б) *Велико слово*; проф. др Милорад Дешић, *Сјојено и одвојено писање речи*.

Током 2008. године цео текст Правописа био је унет у рачунар и редактор је радио на дефинитивној припреми текста за штампање.

Током 2009. године Комисија је завршила све припремне послове за дефинитивно уобличавање и публикавање допуњеног и измењеног издања. На припреми рукописа урађени су сви предвиђени послови.

Рукопис измењеног, прерађеног и допуњеног издања *Правописа српског језика* Матице српске (у одштапаној верзији и на компакт-диску) предао је главни редактор проф. др Мато Пижурица 1. децембра 2009. године управи Института за српски језик САНУ, на чијој бризи је Одбор за стандардизацију српског језика, с препоруком да он буде достављен, ради верификације, рецензирања и дефинитивне предаје у штампу Редакторској групи.

Књига је изашла из штампе уочи Београдског сајма књига 2010. године у тиражу од 5000 примерака (2000 у тврдом повезу, 3000 у брошираном). Књига је доживела леп пријем на Сајму, у пратећим манифестацијама, у штампи и у другим медијима (државним и приватним). Правопис је промовисан у склопу представљања укупне Матичине издавачке продукције у 2010. години у Кикинди, Зрењанину, Нишу, и посебно у Матици српској.

У 2011. години за Сајам књига у Београду главни редактор проф. др Мато Пижурица је припремио друго издање Правописа. Отклоњени су запажени пропусти и, пре свега, штампарске грешке (углавном у речнику). Драгоцене писане примедбе редактору дали су академик Иван Клајн (рецензент), мр Дејан Милорадов и проф. Милорад Телебак из Бањалуке. Измене, наравно, не задиру у правописну норму.

Носилац пројекта и главни редактор проф. Пижурица у електронској верзији је, у складу са текућим програмом рада, припремио ијекавску верзију Правописа. Ијекавизиран је, сагласно ранијим поступцима, само обрађивачки део текста. До краја текуће године у текст ће бити унесене исправке учињене у објављеном другом (екавском) издању.

РЕЧНИК СРПСКОГА КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА – ЈЕДНОТОМНИ
ДРУГО ДОПУЊЕНО И ИЗМЕЊЕНО ИЗДАЊЕ
(руководилац пројекта: проф. др Мато Пижурица)

Једнотомни *Речник српскога језика* проистекао је из дуготрајне и дугорочне одређености Одељења за књижевност и језик да се бави српским језиком кроз капиталне пројекте у овој области.

Исправљено и допуњено издање једнотомног *Речника српскога језика*, у редакцији проф. др Мирослава Николића и уз свесрдну помоћ (која се не може свести само на техничку) Милана Тасића из Београдске књиге, завршено је и објављено 2011. године, формално гледано као доштампани тираж првог издања из 2007. године (назначени тираж био је 5000 а одштампано је 3000 примерака, који су распродати до Београдског сајма књига у 2011. години). Исправљени су уочени превиди, знатно је побољшана лексикографска обрада, а учињене су извесне измене у избору речи. Редактору су, не рачунајући сугестије појединих чланова ауторског тима и других колега, биле најважније критичке примедбе проф. др Драгољуба Петровића (једног од двају рецензената) у приказу објављеном у *Лейојису Матице српске*. Овим издањем су *засад* задовољене нужне текуће потребе српске културе за актуелним и осавремењеним речником овог обима. Искуство других култура учи нас да сличне послове не бисмо смели сматрати трајно окончаним. Напротив – на речницима овог обима и карактера ради се континуирано.

РЕЧНИК СРПСКОГА КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА – ВИШЕТОМНИ
(руководилац пројекта: проф. др Драгољуб Петровић)

САВЕТОВАЊЕ
(у форми округлог стола)

КОНЦЕПЦИЈСКА, КАДРОВСКА И ОРГАНИЗАЦИОНА ПИТАЊА
ИЗРАДЕ ВИШЕТОМНОГ РЕЧНИКА СРПСКОГА ЈЕЗИКА

1. Саветовање (у форми округлог стола) о *концепцијским, кадровским и организационим питањима израде вишетомног речника српскога језика* одржано је у Матици српској 18. маја 2011. године. За његову припрему, чије је одржавање раније планирано, Одбор Одељења за језик и књижевност је предложио а Управни одбор Матице српске потврдио радну групу (организациони одбор) у саставу: носилац пројекта проф. др Драгољуб Петровић, секретар Одбора Одељења проф. др Мато Пижурица и научни саветник др Стана Ристић, носилац пројекта *Речник српско-хрватског књижевног и народног језика* (РСАНУ), који се реализује у Институту за српски језик САНУ у Београду. Радна група је месец-два раније саставила *списак учесника и крајње шезе*, неку врсту подсетника, који су већ тада доставили учесницима. Нажалост, део позваних учесника није био у могућности да се одазове позиву (били су спречени неодложним другим обавезама, болешћу и др.; ретки су били они који о разлозима свог изостајања организаторе нису обавестили).

2. Отварању скупа присуствовали су председник Матице српске акад. Чедомир Попов и генерални секретар проф. др Душан Николић. Председник се учесницима обратио и пожелео им успешан рад. Нагласио је изузетан значај оваквих подухвата, уз подсећање на чињеницу да се у сличним пословима Матица потврдила и тиме оправдала своју улогу у националној култури. Обећао је пуну подршку Матице за реализацију овог планираног и прихваћеног пројекта од стране Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије.

3. Учесници су у својим полазиштима имали у виду искуства из рада на Матицином *једнојтомнику*, на раније рађеном и објављеном *шестјојтомнику* (који је започет као речник двеју матица, а завршен као речник Матице српске) и, наравно, на *великом Речнику САНУ* (у међувремену је објављен 18. том). На ове и друге лексикографске подухвате треба наравно рачунати и као на основне изворе – они ће дати полазну основу и за избор и за лексикографску обраду.

4. Обавестили су се учесници о постојању ексцерпираних грађа (која се чува у документацији Одељења), договорно исписиване у Матици и у Институту за српски језик САНУ у Београду, с идејом да то буде допуна актуелне грађе шестотомника и *Речника САНУ*. Ту грађу је потребно пажљиво евидентирати, средити и обавезно приредити у електронској форми и прикључити основном речничком корпусу. Тај посао би требало отпочети што пре.

5. У вишесатној размени мишљења истицали су учесници да је много шири списак лексикографских и лексиколошких дела и прилога (у односу на оне поменуте у пропратном прилогу уз позив) на које се мора рачунати приликом утврђивања концепције и основне (полазне) „матрице” вишетомника. Помињани су на пример: *Образни речник* (који би требало „обрнути” на азбучни ред, драгоцен као регистар речи и, извесно, важан за акцентовање одредница), *више речника сјраних речи и израза*, *речници злагољских дојуна и више шеза* (докторских и магистарских) из области лексикологије и лексикографије, које се најчешће могу подвести под *рекцијске речнике*, *јојтом штермиолошки речници*, *речници јојединих јисаца*, *фреквенцијски речници*, *обимна лексикографска и лексиколошка литерајура* (између осталог и зборник радова са међународног научног скупа који је пре више година организовала Матица) итд.

6. Посебна пажња је поклоњена постојећим *елејронским базама јодајтака*, које су важне као извор података приликом формирања корпуса, као извор важних информација приликом обраде и изнад свега као узор и опомена да се не може бесконачно одлагати укључивање у могућности које најширем кругу корисника пружа модерна информатичка технологија.

7. Закључено је да се вишетомни речник српског језика може урадити само као смишљено вођен тимски пројекат, са ојачаним професионалним језгром у Матици српској. Садашњи стално запослени лексикографи у Матици (њих троје), који ће, изгледа, радити још више од једне године на изменама и допунама *Речника срјских зовора Војводине*, тај посао неће бити у стању да обаве у времену које ће од Матице очекивати културна јавност и лингвистичка струка. Наравно, не ради се ни о истоветном стручно-научном лексикографском и лексиколошком послу у методолошком смислу.

8. Намена и карактер вишетомног речника стандардног језика неизоставно подразумева укључивање ширег круга сарадника као консултаната из различитих струка, јер се савремени језик и професионално и стилски раслојава, и обогаћује се и сиромашти истовремено.

9. Из напред назначеног верујемо да је јасно да и држава и Матица морају унапред бити свесни чињенице да *овај јодухвај захјева и време и озбиљна материјална средсјива*. Зато, можда, не би требало искључити потребу налажења одговарајућег организационог облика (засебне организационе јединице) за обављање засад овог задатка, а касније и других сличних подухвата у оквиру Матице.

Имајући у виду искуства у раду на једнотомном *Речнику срјскога језика* (сложене организационе и стручне проблеме вођења и координирања послова, нужност усклађивања критеријума, формулисаних унапред и оних до којих ће се долазити у току реализације пројекта, па можда и ауторитета подухвата, односно преко потребне шире подршке културне и стручне јавности) – можда би требало

размислити и о томе да се формира *Одбор за вишејомни речник српскога језика Матице српске*. У његов састав наравно не би требало да уђу само лингвисти.

ДИЈАЛЕКАТСКИ РЕЧНИК ВОЈВОДИНЕ
(руководилац пројекта: проф. др Драгољуб Петровић)

РЕЧНИК СРПСКИХ ГОВОРА ВОЈВОДИНЕ

У току 2008. године настављени су послови на изради осме свеске *Речника српских љовора Војводине*. У изради ове свеске, која се наставља на претходну свеску речју *риба* те обухвата речи с почетним словом С, ангажована су четири лексикографа.

Одмах након припремања осме свеске започет је рад на деветој свесци *Речника српских љовора Војводине*. Тим лексикографа на челу с носиоцем пројекта проф. др Драгољубом Петровићем планирао је да она обухвати слова Т, Ћ и У.

У току 2009. године настављени су послови на изради девете свеске *Речника српских љовора Војводине*. У изради ове свеске, која обухвата речи с почетним словима Т, Ћ, У и Ф, ангажована су четири лексикографа.

У току 2010. године настављени су послови на изради десете свеске *Речника српских љовора Војводине*. У изради ове свеске, која обухвата речи с почетним словима Х, Ц, Ч, Џ и Ш, ангажована су четири лексикографа: мр Светлана Вареника, мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко и мр Ивана Ћелић, чији се посао одвија под руководством носиоца пројекта проф. Драгољуба Петровића.

У почетак 2011. године екипа лексикографа (мр Дејан Милорадов, мр Ивана Ћелић и Катарина Сунајко, под руководством носиоца пројекта проф. Драгољуба Петровића) ушла је радећи коректуру 10. свеске *Речника српских љовора Војводине* (с почетним словима Х, Ц, Ч, Џ и Ш). Карте за *Речник* биле су спремне и послате на прелом као и илустрације за поједине лексеме. Велики проблеми, нажалост, наставили су се и у овој години. У току највећих припрема за штампу умро је наш словослагач и пријатељ Младен Мозетић. Ситуација се додатно искомпликовала, те је тако коректура *Речника*, уз велике напоре целог тима, трајала неуобичајено дуго.

Последња свеска *Речника српских љовора Војводине* коначно је светлост дана угледала у јулу 2011, чиме је заокружена велика целина лексикографских послова. Као што је одавно планирано и најављивано, екипа лексикографа, после дуго-трајних консултација с носиоцем пројекта и уобличавања концепције рада у складу с лексикографском праксом, прионула је да ради допуњено и измењено издање *Речника*. Мр Дејан Милорадов преузео је прве три свеске, мр Ивана Ћелић четврту, пету и шесту, а Катарина Сунајко седму, осму и девету. Процењено је да последња свеска захтева најмање послова око измена и допуна.

Технички се усклађује цело издање, јер прве две свеске нису урађене на начин на који су обрађиване одреднице у потоњим свескама. Током рада на пројекту појавили су се проблеми који нису могли бити предвиђени приликом формулисања принципа израде речника. Нека решења показала су се непрактичним тако да су се у ходу решавали поједини случајеви, који се сад уједначавају у свим свескама (нпр. статус фонетских ликова, затим питање сложених лексема, хијерархија и положај синонима итд.). Од изласка прве свеске наовамо прикупљана је лексика која се није нашла у догад објављеним свескама. Таква грађа у виду допуна увршта се у ово издање.

РЕЧНИК БАЧКИХ БУЊЕВАЦА
друго измењено и допуњено издање
(редактор: проф. др Драгољуб Петровић)

Основне фазе истраживања: прикупљање језичке грађе, исправка језичких јединица у речнику, техничко оспособљавање за рад на речнику: посебан програм за уношење акцената, „оживљавање” постојећег текста речника, уношење нове грађе у речник, уклапање нове грађе у стару, припрема за штампу, штампање речника.

До сада је урађено неколико фаза рада: прикупљање језичке грађе, исправка језичких јединица у речнику, техничко оспособљавање за рад на речнику, направљен је посебан програм за уношење акцената, „оживљавање” постојећег текста речника, затим уношење нове грађе у речник према стандардизованом лексикографском поступку.

У току 2008. године мр Сузана Кујунџић Остојић, уз помоћ редактора проф. др Драгољуба Петровића, радила је на допунама и изменама *Речника*.

У току 2009. године унети су сви додаци у компјутер, око 4000 речи, те додате нове речи, повећане из разне литературе писане на буњевачком говору. Прво издање речника, све до слова Р, компјутерски је обрађено.

У току 2010. године урађено је неколико фаза рада: прикупљање језичке грађе, исправка језичких јединица у речнику, техничко оспособљавање за рад на речнику, направљен је посебан програм за уношење акцената, „оживљавање” постојећег текста речника, затим уношење нове грађе у речник према стандардизованом лексикографском поступку.

После изласка Речника многе допуне и измене, углавном акценатске, унео је Јосип Бајић, чије име се до сада није помињало везано за ово дело, али је веома важно и мора се поменути и наћи на готовој књизи.

Уз техничку подршку Матице српске цео речник (издање из 1990) претворено је у Вордов текст и тако је технички омогућено убацивање око 4000 нових језичких јединица и њихових објашњења. У току је уношење великог броја акценатских и осталих измена у речнику (уношење другачијих глаголских и именских наставака) и њихово убацивање ће бити готово до краја ове календарске године.

Унета грађа, као и она од првог издања, треба да се поређа по абecedном реду. Садашњи сарадници на *Речнику бачких Буњеваца* моле Матицу српску за техничку подршку компјутерским програмом који би овај посао око „абечеђивања” обавио веома брзо.

Након тога остаје да се заврши посао редактуре за коју проф. др Драгољуб Петровић моли Матицу српску за продужење рока пројекта за још једну годину. Досадашње обавезе на многим научним издањима, осталим обавезама као и годинама у којима се професор налази нису омогућили рад на речнику у жељеном потребном интензитету.

РЕЧНИК СЛАВЕНОСРПСКОГ ЈЕЗИКА
(руководилац пројекта: академик Александар Младеновић)

У току 2008. године радило се на сређивању грађе и формирању централне картотеке и њене припреме за уношење у компјутер.

У току 2009. године настављена је ексцерпција грађе из припремљених извора, потом њена припрема за лексикографску обраду, укључујући и сређивање, преглед и проверу раније издвојене.

Одбор Одељења је после смрти академика Александра Младеновића за носиоца пројекта именовано, и за такво своје решење добио сагласност Управног од-

бора Матице српске, проф. др Љиљану Суботић, имајући пре свега у виду њену неспорну квалификованост и чињеницу да је она на Катедри за српски језик и лингвистику Филозофског факултета у Новом Саду оформила тим младих сарадника оспособљених за окончавање овог преважног посла за српску културу, који се може сматрати и дугом Матице српске. Текућа година била је предвиђена за стицање увида у досад обављене послове и у складу с тим формирање истраживачког тима. Нажалост, средином претходне године проф. Љ. Суботић је тешко повређена у саобраћајној несрећи, па су сви планирани послови за 2010. и 2011. годину морали бити, надамо се, само привремено одложени. Коначна лексикографска обрада и припрема рукописа за штампу *не могу се обавити макар без минималне ипрофесионализације*.

ПРОУЧАВАЊЕ СРПСКИХ ГОВОРА РУМУНСКОГ ДЕЛА БАНАТА (руководилац пројекта: др Жарко Бошњаковић)

У току 2008. године написана су два коауторска рада (Жарко Бошњаковић, Светлана Вареника). Први, под називом *Најомене о морфосинтаксичким особинама српског говора села Рудне у Румунији*, и други, *Прозодијске особине говора села Рудне (Румунија)*.

У току 2009. године наставило се са писањем прилога на основу ранијих теренских записа.

У току 2010. године највише се пажње посветило теренским истраживањима северног (Нађфала и Варјаш) и средњег (Сока, Дињаш и Ченеј) Баната и формирању дијалекатског корпуса. Снимљена су аутобиографска казивања информатора, али и разни обичаји који ће бити корисна грађа за реконструкцију духовне и материјалне културе на овим просторима. Углавном су снимани најстарији информатори чији идиолекти нису разорени утицајем румунских говора.

У току 2011. године реализоване су следеће фазе рада на пројекту:

1. Теренски рад

1.0. У складу са добијеним финансијским средствима и горенаведеним констатацијама у овом извештајном периоду обавили смо теренска истраживања у пунктовима: Дента (Ж. Бошњаковић, Д. Радовановић), Чаково (Иван Књијар), Шенђурац (Д. Радовановић, Ж. Бошњаковић).

2. Обрада грађе

2.1. Урађени су транскрипти из Чакова (Иван Књијар) и Денте (Ж. Бошњаковић, Д. Радовановић).

2.2. Акцентовани су транскрипти из Дињаша (Д. Радовановић), Соке (Ж. Бошњаковић, Д. Радовановић), Манастира (Ж. Бошњаковић) и Ченеја (Љ. Недељков).

2.3. Дигитализована је грађа из Дете, Денте, Дињаша, Малог Бечкерка, Малог Гаја, Ђира, Соке, Толвадије, Фенека, Ченеја, Шенђураца.

Објављени радови (и припремљени за штампу):

1. Михај Н. Радан, *Фонологија и акценат карашевских говора. Главне особине*, Romanoslavica, Serie nouă, vol. XLVII, nr. 3, Editura Universității din București, 2011, стр. 155–168;

2. Михај Н. Радан, *Творбени модели хипокористика у Карашевака*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду (у штампи);

3. Михај Н. Радан, *Сирруктуралне, ѿворбене и друге карактерисѿике карашевске анѿројонимѿе из ѿрве ѿоловине Хѿѿ века* – 41. Научни састанак слависта у Вукове дане, 15–18. септ. 2011, Београд. [Прилог је изложен на научном скупу и биће објављен у зборнику радова.]

ОРНИТОЛОШКИ РЕЧНИК (руководилац пројекта: мр Дејан Милорадов)

Сарадници на пројекту: проф. др Мато Пижурица (у својству консултанта, без надокнаде), мр Дејан Милорадов, др Слободан Пузовић, мр Јавор Рашајски и мр Ваза Павковић.

Будући да је пројекат у почетној фази, у последњем кварталу 2009. године одржана су три састанка. Сарадници на пројекту упознати су с идејом да се направи речник попут *Боѿаничког речника* Драгутина Симоновића. Прихваћени су општи принципи на којима би се заснивао будући речник и дата је висока оцена значају који ће *Орнѿолошко речник* имати за српску лексикографију и орнитологију, па и за општу употребу. С обзиром на то да ће *Орнѿолошко речник* уза сваку лексикографску јединицу дати и цртеж у боји за обрађену врсту птице (што *Боѿанички речник* није имао за биљке), договорено је да се искористе постојећи цртежи сарадника Јавора Рашајског.

У току 2010. године прикупљен је велики број штампаних извора (уѿбеници биологије из 19. века, савремени орнитолошки радови, дијалекатски речници, речници стандардног језика итд.), који су махом сви фотокопирани и сложени у архиву *Речника*, а неки извори су прибављени у оригиналном издању. Од прикупљених извора треба издвојити први уѿбеник биологије у Срба: Вук Маринковић, *Јесѿесѿивена ѿовесѿница* из 1851, а поготово путопис Француза Амија Бујеа, под чијим вођством је у првој половини 19. века била организована одлично опремљена научна експедиција која је проучавала све крајеве европског дела Турске. Тада је прикупљен и објављен драгоцен материјал, који садржи и обраду зоолошког материјала, па тако и орнитолошког. У овом путопису налази се око 80 српских народних назива птица. Тај извор је за потребе *Орнѿолошког речника* пронађен на интернету и одштампан, а оно што је посебно занимљиво јесте то да је том приликом наша научна орнитолошка и лингвистичка струка први пут имала на увид ово драгоцено дело.

У току 2011. године ексцерпирани су велики број штампаних извора (савремени орнитолошки радови, дијалекатски речници, историјски речници, стари орнитолошки извори, део *Речника* САНУ, део *Еѿимолоѿијског рјечника* итд.), који су махом сви фотокопирани и сложени у архиву *Орнѿолошког речника*; неки извори су прибављени у оригиналном издању, а неки су постојали одраније у библиотеци Одељења за књижевност и језик. Обрађена је већина планираних извора, онолико колико су то време и буѿет дозволили. Екипа сарадника на пројекту нада се да ће овај део послова на пројекту бити завршен у току следеће године. Прикупљени материјал сарадници су пажљиво прочитали и подвукли све орнитониме забележене на српском језику. Ексцерпцију грађе радила су два хонорарна сарадника – Катарина Сунајко и Данка Крунић, а у тај посао укључио се и носилац пројекта Дејан Милорадов. Исписано је стотине картица с називима птица, а та грађа је, након стручне провере, корекције и потврде, сортирана и узбучена у централни каталог. У 2012. надахнуто су настављени исти послови, уз веће ангажовање и инспиративно залагање носиоца пројекта.

НОРМАТИВНА ГРАМАТИКА СРПСКОГА ЈЕЗИКА

(руководиоци пројекта: академик Иван Клајн и проф. др Предраг Пипер)

Иако у 2008. није било планирано објављивање радова, проф. Клајн је предао уредништву часописа „Јужнословенски филолог” рад *О љуризму и анијџуризму у српској лингвистици*, а проф. Пипер је предао Уредништву зборника у част проф. др Драга Ћупића рад *О нормативној лингвистици*.

Рад на писању нормативне граматике српског језика одвијао се према плану. Написано је нешто више од трећине планираног обима.

Закључно са 2009. годином на пројекту Нормативна граматика српског језика, написани су следећи делови: Нормативна граматика и нормативна лингвистика, Српски књижевни језик данас: штокавска основа, ек. и ијек. изговор, Графија, Фонологија и фонетика, Морфологија, Врсте речи, Граматика и лексика, Именице, Синтакса сложене реченице.

У 2010. години у оквиру рада на пројекту *Нормативна грамаџика српског језика* написана је глава „Творба речи” и започет рад на глави „Проста реченица”, из које је написана синтакса падежа и синтакса глагола. Пошто су све друге главе те граматике написане, завршетком рада на опису нормативне синтаксе просте реченице у српском језику планирана нормативна граматика савременог српског језика била би у основи завршена, после чега би се прешло на редиговање текста и његову припрему за рецензирање и штампање.

Нормативна грамаџика српског језика у целисти је написана у току 2011. године. У току писања граматике текст сваке главе је сукцесивно редигован, али су аутори закључили да би било потребно још једно редиговање целе књиге, чиме ће текст добити коначан облик у којем може бити предат за штампу. Планира се да то буде урађено до почетка пролећа 2012. Не треба планирати додатна средства за завршно редиговање *Нормативне грамаџике српског језика*.

ЛИНГВИСТИКА ГРОКТАЛИЦА

(руководиоци пројекта: проф. др Драгољуб Петровић
и мр Сузана Кујунџић Остојић)

На пројекту се радило у 2008. години када су обављени следећи послови: сакупљена је научна и белетристичка грађа; анализирани су текстови песама. Поред тога сакупљена је грађа на основу које је написан рад презентован на научном скупу, који одржан у Суботици 25. октобра 2008. Рад је објављен у зборнику радова *Еџнолингвистичка и исџоријска исџраживања о Буњеџцима*.

ПИСЦИ ПРЕДСТАНДАРДНОГ ПЕРИОДА
СРПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА И ЊИХОВА ДЕЛА
(Издавање транскрибованих дела писаца тог периода
уз стручне коментаре и речник)

(руководилац пројекта: др Љиљана Суботић)

Истраживачи: проф. др Љиљана Суботић, руководилац; асистент мр Исидора Бјелаковић, сарадница; асистент мр Јелена Ајџановић, сарадница; постдипломка Милена Зорић, сарадница.

Транскрибовани текст има 90 компјутерских страна. Започет је рад на Глосару (Речник мање познатих речи, архаизама, славенизама, турџизама, дијалектизама) уз транскрибовани текст. Следи рад на припреми и писању коментара.

1. У протеклом извештајном периоду реализовано је коначно редиговање *Крайке всемирне историје* Георгија Магарашевића (из 1831. године), који прате основни биографски подаци о аутору, о језику дела, напомене о транскрипцији и речник. Текст је спреман за штампање.
2. За дело *Памятникъ мужемъ у славено-сербскомъ книжесѣиву славнымъ* Лазара Бојића (из 1815. године), које је транскрибовано 2010. г., састављен је речник славенизама, књишких и мање познатих речи те је спремно за коначно редиговање.
3. Транскрибовано је дело *Кључић у моје земљеописаније* Павла Соларића (из 1804), састављен је речник славенизама, књишких и мање познатих речи, дате су напомене о транскрипцији и основни подаци о аутору и језику дела.
4. Реализовано је коначно редиговање дела „ПРИЧТЕ ИЛИТИ ПО ПРОСТОМУ ПОСЛОВИЦЕ темже СЕНТЕНЦИЈЕ ИЛИТИ РЕЧЕНИЈА трудом и прилежанијем ИОАНА МУШКАТИРОВИЋ чрез славноје Краљевство мађарскоје и стране јему принадлежаште заклетога адвоката собрана. Второје и умножено изданије. В БУДИНЕ ГРАДЕ, печатана при Славеносрпској печатњи Краљ. универзис. венгарскога 1807.”

КУЛТУРА ИСХРАНЕ У ВОЈВОДИНИ КРОЗ ОБРЕДНУ ПРАКСУ.
ЛИНГВИСТИЧКИ И ЕТНОЛОШКИ АСПЕКТ
(руководилац пројекта: проф. др Софија Милорадовић)

Рад на пројекту практично се одвијао у другој половини 2009. године. Сходно постављеном циљу, као и оном што је предвиђено планом за I фазу рада на пројекту, најпре је сачињена мрежа пунктова на територији Војводине. Одређено је шест пунктова у Бачкој (Жедник, Стапар, Параге, Турија, Госпођинци, Каћ), осам у Банату (Ђала, Санад, Мокрин, Башаид, Добрица, Фаркаждин, Банатско Ново Село, Делиблато) и четири у Срему (Моровић, Ердвик, Ириг, Инђија, Пећинци). Будући да није било средстава за рекогносцирање терена, искоришћена су искуства, тј. предзнања свих чланова тима – дугогодишњих теренаца, те познанства са мештанима појединих насеља (пунктова). На радном састанку одржаном у септембру утврђени су начин рада (дигитални записи по упитнику, бележница, фотографисање/снимање), избор информатора (стариначко српско становништво, преваходно жене), сегментација посла (у зависности од научне области / дисциплине којом се баве чланови пројектног тима) у припреми упитника, као и још неколике појединости у вези са теренским истраживањима која предстоје у наредној години. Сакупљени су и прегледани објављени и необјављени материјали неопходни за припрему упитника. Упитник садржи следеће целине: (1) Празнични обичаји (годишњи обичаји, обреди и веровања), (2) Породична слава, (3) Обичаји животног циклуса (рођење, свадба, смрт – сахрана, парастоси, задушнице), (4) Привредни обичаји (везани уз послове у традиционалном сеоском домаћинству – сетва, жетва, гајење стоке, градња објеката), (5) Друштвени обичаји (примање гостију, братимљење, седељке/дружичала). Питања која ће се постављати у оквиру наведених целина треба да омогуће праћење културног континуитета између традиционалног и модерног културног концепта кроз проучавање аспеката културе исхране у обредној пракси, као и уочавање механизма међузависности језика и културе, савремене и традиционалне, у истраживаној области.

Почетком 2011. године договорено је да се обаве одређене допуне и да се потом изредигују уводни текст, текст Упитника и пратећа библиографија етнологских и лингвистичких радова о тематици пројекта. Рукопис је потом рецензиран и одобрен за штампу од стране надлежних тела Матице српске, прибављени су

CIP и ISBN, урађене су две коректуре, те припремљене фотографије са пратећим легендама. Преломљени текст има 48 страна и налази се у штампарији.

БИБЛИОТЕКА УСМЕНЕ КЊИЖЕВНОСТИ (руководилац пројекта: др Миодраг Матицки)

У сарадњи са Институтом за књижевност и уметност из Београда настављен је рад на припремању и издавању значајних рукописних и часописних збирки народних умотворина.

У протеклом извештајном периоду објављене су 13. и 14. књига „Библиотеке усмене књижевности”, коју Матица српска издаје заједно са Институтом за књижевност и уметност: Снежана Самарџија, *Народна ђроза у „Вили”*, Милорад Радевић и Миодраг Матицки, *Народне ђесме у „Српско-далмајинском маџазину”*

Настављен је рад на припреми за штампу следећих књига: Марија Клеут, *Народне ђесме у „Јавору” и „Бранковом колу”*; Љиљана Пешикан Љуштановић, *Народне ђесме у „Кићи”*; Милорад Радевић, *Народне ђословице и изреке у српској ђериодици (1787–1877)*, Миодраг Матицки и Милорад Радевић, *Народне ђесме Ђорђа Рајковића* (биће укључена Рајковићева књига народних песама из 1869, руковет народних песама из *Земљака* 1870–1871. и других периодичних гласила и календара). Приведен је крају и рад на припреми фототипског издања књиге Јована Мушкатиrowића *Причће илићи ђословице (1787)* – приређивачи Милорад Радевић и Смиљана Ђорђевић.

У наведеном извештајном периоду предата је у штампу 15. књига „Библиотеке усмене књижевности”, коју Матица српска издаје заједно са Институтом за књижевност и уметност:

- Јован Мушкатиrowић, *Причће илићи ђо ђросђому ђословице*, са фототипским издањем. Приредио Милорад Радевић; уредио и предговор написао Миодраг Матицки; поговор Смиљана Ђорђевић. Рецензенти: проф. др Мирјана Д. Стефановић и проф. др Душан Николић.

Настављен је рад на припреми следећих рукописа: *Народне ђесме у „Босанској вили”* и *Народне умотворине у „Цариградском ђласнику”*.

ИСТОРИЈА СРПСКЕ КЊИЖЕВНЕ ПЕРИОДИКЕ (руководилац пројекта: др Миодраг Матицки)

Са Институтом за књижевност и уметност, у заједничкој библиотеци „Историја српске књижевне периодике”, као 17. књигу по реду Матица српска је објавила 2008. године обимну монографију Душана Иванића *Књижевна ђериодика српскођ реализма*.

Према плану рада 2010. године, у едицији „Историја српске књижевне периодике” коју Матица српска издаје са Институтом за књижевност и уметност у Београду, објављене су следеће књиге:

- зборник радова *Жанрови у српској ђериодици* (уредила др Весна Матовић, научни саветник и директор Института), „Историја српске књижевне периодике”, књ. 20.
- Жарка Рошуља *Час ођиса часођиса IV. Српска ђаљива ђериодика (1850–1870)* (рецензенти: др Весна Матовић и др Миодраг Матицки). У едицији Института за књижевност и уметност „Наука о књижевности – Историја српске књижевне периодике” књ. 6, као заједничко издање Матице српске и Института.

Настављен је рад на књизи *Почеци српске књижевне ѱериодике (1768–1849)*, коју припрема Миодраг Матицки са групом аутора (проф. др Васо Милинчевић, мр Бранка Булатовић, Станиша Војиновић). У припреми су још следећи рукописи: Марко Недић, *Прозни жанрови у међурајној српској књижевној ѱериодици*; Ђорђије Вуковић, *Часописи на књижевној левици између два рајта*; Жарко Рошуљ, *Час опис часописа – V*, *Шест знаменијих личности у српској шаливој ѱериодици* (краљеви: Милан и Александар Обреновић, краљ Петар I Карађорђевић; политичари: Јован Ристић, Милутин Гарашанин и Никола Пашић).

У 2011. години настављен је рад на књизи *Почеци српске књижевне ѱериодике (1768–1849)*, коју припрема Миодраг Матицки са групом аутора (проф. др Васо Милинчевић, мр Бранка Булатовић, Станиша Војиновић). Ђорђије Вуковић је за штампу припремао рукопис *Часописи на књижевној левици између два рајта*.

АНТИЧКИ ЛЕКSIKON С РЕЦЕПЦИЈОМ АНТИКЕ КОД СРБА (руководилац пројекта: проф. др Ксенија Марицки Гађански)

У току 2008. године руководилац пројекта Ксенија Марицки Гађански и професор др Растко Васић радили су на изради *Алфабетара*. Завршено је 85 страна двостубачних листа одредница. Такође је грађа, која треба да буде заступљена у *Лексикону*, подељена на 13 већих тематских целина, за које се појединачно израђују алфабетари. За део израђених спискова већ је одређена структура и предвиђен обим и број редака сваке одреднице. Сарадници су током године објавили низ прилога, или припремили за штампу текстове које ће користити у *Лексикону*.

У току 2009. године на пројекту је сарађивало десет учесника, наставило се са комплетирањем *Алфабетара*. Иван Гађански (књижевник, члан Матице српске, члан Парнаса, Атина, и члан Управног одбора Друштва за античке студије Србије) био је укључен у рад на *Лексикону* на припреми *Алфабетара*, умножавању спискова одредница за сараднике и, пре свега, за израду базе података за цео *Лексикон* и уношењу те грађе у компјутер.

У 2010. години је завршен највећи почетни део посла – израђен је *Алфабетар* у целости и по структурама. Сви су подаци унети у базу података. *Алфабетар* износи 217 страна, а азбучници по групама заједно 223 стране, што чини 440 страна са око 5500 појединачних одредница.

У последњој извештајној години професионални учинак сарадника био је веома импресиван: доценти др Данијела Стефановић и др Иван Јордовић изабрани су за ванредне професоре, обоје врло млади, Стефановић је рођена 1975, а Јордовић 1974. Мр Светозар Бошков је одбранио докторску тезу и у току је поступак за избор за доцента.

Сви сарадници на пројекту су се ангажовали око организовања 6. Међународног научног скупа *Антика, савремени свети и рецепција античке културе* (Београд, Филозофски факултет – Сремска Митровица, Архив Срема, 9–11. 9. 2011. године) и учествовали са рефератима. Сви ти научни прилози су релевантни за укључење у садржај *Лексикона*, распоређени на одреднице предвиђене *Алфабетаром* наведеним у прошлогодишњем извештају. С обзиром на то да тај *Алфабетар* обухвата око 5500 појединачних одредница, приступило се редуковању броја и обима, како је и прихваћено раније на Одбору Одељења, услед сасвим оскудних средстава добијених за рад на пројекту. Како се, нажалост, Иван Гађански разболео, на реконструкцији базе података ради само информатичар Милан Милетић.

АНТИЧКА И СРПСКА РЕТОРИКА
(руководилац пројекта: проф. др Војислав Јелић)

Према плану рада на пројекту Античка и српска реторика, сарадници су остварили предвиђене послове. Резултате својих истраживања саопштавали су на међународним научним скуповима у земљи и иностранству. Неки радови су већ објављени, а други су припремљени за објављивање.

Војислав Јелић је учествовао на следећим научним скуповима:

- Међународни научни скуп слависта у Вукове дане, Београд, септембар 2008, и поднео саопштење под насловом *Досићејево образовање на књижи и за књижу*. Рад је припрељен и предат у штампу.
- Октобра 2008. учествовао је на међународном скупу *Античка драма* који је организовало Одељење за класичне науке Филозофског факултета у Београду. Поднео је саопштење под насловом *Античка драма – елдалац – чииалац*.
- На међународном научном скупу у Бањој Луци, децембра 2008, поднеће саопштење под насловом: *Sobria ebrietas и књижевно стваралаштво*.
- *Реторика*, „Енциклопедија српског народа”, Завод за уџбенике, Београд, 2008, 949.
- Припремио је за објављивање *Реторику* Бранислава Ђ. Нушића.

Доц. др Ненад Ристовић објавио је следеће радове:

- *Црквени класицизам Констијантина Филозофа*, „Деспот Стефан и његова Манасија”, Дани српског духовног преображења XV, Деспотовац, 2008, 83–90.
- *Место Досићејевог дела у рецеицији античког наслеђа у српској књижевности XVIII столећа*, „Дело Доситеја Обрадовића 1807–2007”, Задужбина Доситеј Обрадовић, Београд, 2008, 155–169.
- *Античко наслеђе*, „Енциклопедија српског народа”, Завод за уџбенике, Београд, 2008, 30.
- *Античко наслеђе у књижевности* – чланак за „*Српску енциклопедију*” (предат у штампу)
- *Рецеиција античке драме у нововековним латинским школским поетикама и „Трагедија” Јована Рајића* – реферат на Научном скупу „Античка драма” одржаном на Филозофском факултету у Београду 31. 10 – 1. 11. 2008.

Др Гордан Маричић објавио је и за штампу припремио следеће радове:

- Marko Valerije Marcijal, *Uvek epigrami*, sa latinskog preveo, predgovor i beleške napisao Gordan Maričić, Mali Nemo, Pančevo 2008, 91 strana.
- *Satirska drama danas: teorija ili teatar?*, NNK Internacional, Beograd 2008, 119 strana (monografija)
- Торнтон Вајлдер, *Пијане сестре*, Са енглеског превео Гордан Маричић, Свеске, број 87, Панчево 2008, 17–22 (превод драме и белешка о песнику на страни 253)
- *Од Едија до Едија (Чисте руке* Јована Христића и *Теганска кућа* Велимира Лукића), Свеске, број 87, Панчево 2008, 218–224 (есеј)
- *Dame od drame*, Jasmina Vrbavac i Zorica Nestorović, Sterijina nagrada časopisa „Scena” za teatrologiju, Scena, 2/3, Novi Sad 2008, 55–56 (prikaz)
- Kvint Horacije Flak, *Pesme* (izabrao, priredio i prevodio) (предато у штампу)
- Sofokle, *Ajant* (predgovor, prevod i beleške) (предато у штампу)
- *Život u sramu ili dična smrt: dvomitice dva prva junaka (Sofoklov Ajant i Euripidov Herakle)* – izlaganje sa međunarodne naučne konferencije *Antička drama*, održane u Beogradu 31. oktobra i 1. novembra 2008 (предато у штампу)

Мр Душан Поповић у оквиру пројекта радио је на теми Елементи античке реторике у византијским хагиографијама и српским средњовековним и нововековним црквеним и световним житијима. У оквиру ове теме објавио је следећи прилог:

- *Raideia и наслеђе хеленске културе у Инаугурационој беседи Димитрија Халкондила*, „Зборник радова Византолошког института” 45 (2008), 301–312.
- Учествовао је на Међународном симпозијуму „Античка драма”, одржаном на Филозофском факултету у Београду у октобру 2008, и поднео саопштење под називом: *Значај њојмова класичне драме за хеленски и византијски роман*.

РЕЛИГИОЗНИ ЕП СРПСКИХ ПРЕДРОМАНТИЧАРА (носилац теме: др Сава Дамјанов)

Средином 2008. године објављена је обимна монографска студија *Религиозни еп српског предромантизма* (аутор др Радослав Ераковић, рецензенти др Сава Дамјанов и др Горан Максимовић), у којој су представљени резултати досадашње, синхронијске и дијахронијске, анализе српских религиозних епова у ширем књижевноисторијском контексту. Посебна пажња у наведеној студији посвећена је тумачењу поетичких и жанровских линија додира, између религиозних епова Викентија Ракића и до сада маргинализованих поетско-епских остварења српских аутора попут Константина Маринковића, Милована Видаковића и Гаврила Ковачевића.

Током 2009. године окончана је текстуална обрада епова Викентија Ракића (транскрипција око 3000 стихова и око 100 страница предговора и изворних тумачења писца, израда речника мање познатих речи и израза, стручних коментара стихова, скенирање, прекуцавање и пренос у електронску форму). Тиме су се, два пуна века након објављивања првих издања, по први пут стекли неопходни услови за њихово савремено публикување. Резултати досадашње синхронијске и дијахронијске анализе кључних поетичких и жанровских одлика религиозних епова српског предромантизма представљени су током 2009. године на следећи начин:

- проф. др Сава Дамјанов представио је резултате истраживања у раду *Божанска умешност њелесног*, који је саопштен на научном скупу под називом *Велике теме културе у словенским књижевностима* (11. Међународни симпозијум Универзитета у Вроцлаву, одржан од 18. до 21. 11. 2009. године)
- др Радослав Ераковић представио је резултате рада на пројекту у оквиру монографске студије *Скице рубних њросњора књижевног наслеђа (њоглавља: Трст у зајисима Викентија Ракића и Порњреиј српског чииаоца на њочейку 19. века: исијорија једне заблуде)*.

Током 2010. године припремљена су за штампу *Изабрана дела* Викентија Ракића (1750–1818), најпродуктивнијег аутора религиозних епова српског предромантизма. Вишегодишње проучавање обимне грађе обухватило је дела: *Жијије свејтаго и ѡраведнаго Алексија човека Божија*, Будим, 1798; *Песн свјайтој Великомученици Варвари*, Будим, 1798; *Жерјива Аврамова*, Будим, 1799; *Исијорија оиј Сосане: из свејтаго ѡророка Данила зл. 13*, Трст, 1803; *Жијије свејтаго великомученика Јевсјайиша Плакиде*, Будим, 1803; *Жијије свејтаго Сиридона чудојворца*, Будим, 1803; *Жијије свјайтаго и ѡраведнаго Јосифа ѡрекраснаго*, Венеција, 1804; *Исијорија о взијии Консјантининојла*, Венеција, 1804; *Жијије иже во свјайиш оица нашего Василија Великаго*, Венеција, 1808; *Жијије Сијефана Првовенчаног*, Будим, 1814.

Током 2011. године у потпуности је припремљен за штампу рукопис *Изабрана дела Викентија Ракића*. Након што је прибављено позитивно мишљење два углед-

на рецензента (проф. др Марија Клеут, проф. др Горан Максимовић), конкурисало се код ресорног министарства (Министарство просвете и науке) како би се обезбедила средства за штампање књиге.

РЕЦЕПЦИЈА ДЕЛА МИЛОРАДА ПАВИЋА У СВЕТУ

Зборник радова

(руководилац пројекта: проф. др Драган Станић)

Планирано прибављање свих текстова о рецепцији дела Милорада Павића у Енглеској, Америци, Грчкој, Израелу, Чешкој, Словачкој, Пољској, Бугарској, Румунији, Мађарској, Скандинавији, Јапану и још неким земљама није остварено. О готово свим текстовима били су остварени договори са писцима-истраживачима.

ПРОЗА СРПСКИХ ПЕСНИКА ПРВЕ ПОЛОВИНЕ XX ВЕКА

ИСТОРИЈА И ПОЕТИКА

(руководилац пројекта: др Марко Недић)

У првој фази рада, како је предвиђено Планом рада, прегледана је грађа из сабраних и изабраних дела најзначајнијих српских писаца прве половине XX века који су писали поезију и прозу – Јована Дучића, Вељка Петровића, Милете Јакшића, Милоша Црњанског, Растка Петровића, Момчила Настасијевића, Рада Драинца, као и једног броја писаца претходног периода – Ђуре Јакшића и Јована Грчића Миленка. То је основни материјал на којем се заснива садржинско и критичкометодолошко усмерење истраживања општијих поетичких одлика прозе коју су писали песници прве половине XX века, која ће се обавити у 2010. години. Како је прегледом грађе закључено да је број српских писаца друге половине XIX века који су паралелно писали и поезију и прозу много већи од раније предвиђеног броја, сасвим је извесно да ће истраживање морати у извесној мери бити шире од оног које је поменуто у Плану рада.

У току 2011. године истраживање је настављено према предвиђеној динамици.

У овој фази рада критички су истраживана прозна остварења значајних српских писаца прве половине XX века који су писали поезију и прозу – Вељка Петровића, Станислава Винавера, Момчила Настасијевића, Данице Марковић, Велимира Живојиновића Масуке и појединих надреалиста. То је основни материјал на којем се заснивало садржинско и критичкометодолошко усмерење истраживања општијих поетичких одлика прозе коју су писали песници које је обављено у 2011. години. Како је прегледом грађе закључено да је број српских писаца прве половине XX века који су паралелно писали и поезију и прозу много већи од раније предвиђеног броја, истраживање је у одређеној мери морало бити шире од оног које је помињано у Плану рада.

СРПСКО-ЧЕШКЕ КУЛТУРНЕ, ПОЛИТИЧКЕ И ПРИВРЕДНЕ ВЕЗЕ У ПРОШЛОСТИ И ДАНАС

(руководилац пројекта: др Верица Копривица)

У току прва три тромесечја 2009. године Одбор за српско-чешке везе је у складу са предлогом научноистраживачког пројекта Матице српске *Српско-чешке културне, политичке и привредне везе у прошлости и данас* и у складу са преузетим обавезама за припрему зборника као паралелног издања Матице моравске (зборник *Од Мораве до Мораве*) обавио следеће активности.

У првој половини године одржано је више састанака Одбора за српско-чешке везе. Састанцима су присуствовали сви чланови Одбора (осим последњег у јуну, коме није могао да присуствује пок. др Душан Квапил, тада већ озбиљно болестан): др Верица Копривица, председник, др Предраг Пипер, др Александра Корда Петровић, др Душан Квапил.

После смрти члана Одбора др Душана Квапила одржан је ванредни састанак и предложен је као нови члан др Јаромир Линда.

Одржано је неколико састанака на којима су утврђени планови за припрему и издавање једног зборника, који представља централну активност Одбора у овој години. Одлучено је да радни назив књиге буде *Из историје српско-чешких односа*, а да се њена концепција ослања на претходно објављени зборник *Од Мораве до Мораве*: радови се уклапају у радни назив зборника, двојезичност (чешки и српски језик), шири резиме на супротном језику од језика рада. Садржаће и краћи резиме на једном од светских језика.

У протеклом извештајном периоду у оквиру пројекта припремљен је и изашао из штампе зборник радова *Од Мораве до Мораве*, друга књига.

Овај зборник представља наставак сарадње између Матице српске и Матице моравске у области проучавања чешко-српских односа. Прва књига под истим насловом изашла је 2005. у организацији и издању Матице моравске. Књига која је пред читаоцем припремљена је у организацији Матице српске.

Лексикографско одељење

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

(председник Уређивачког одбора: проф. др Драган Станић)

Према Закону о Српској енциклопедији, из децембра 2005, носиоци израде Српске енциклопедије су Српска академија наука и уметности и Матица српска. Рад на припреми и изради Српске енциклопедије обављао је Уређивачки одбор, под руководством председника академика Чедомира Попова (до 1. VII 2008), а потом проф. др Драгана Станића. Уређивачки одбор именовали су, у фебруару 2006. године, Председништво САНУ и Управни одбор Матице српске.

– Из САНУ: проф. др Данило Баства; академик Владан Ђорђевић (потпредседник Уређивачког одбора за област природних наука до 31. XII 2008), а потом академик Теодор Атанацковић; академик Ђорђе Злоковић, потпредседник Уређивачког одбора за област природних наука; академик Владимир Кањух; проф. арх. Милан Лојаница (до 2. III 2011), а потом др Љиљана Н. Стошић; проф. др Радош Љушић; академик Драгослав Маринковић (до 31. XII 2009), а потом проф. др Владимир Стевановић; академик Александар Маринчић (до 2. III 2011), а потом проф. др Душан Драјић; проф. др Нада Милошевић Ђорђевић; проф. др Новица Петковић (до 7. VIII 2008), а потом проф. др Душан Иванић; проф. др Предраг Пипер, потпредседник Уређивачког одбора за област друштвених наука; проф. др Обрад Станојевић (до 23. XI 2011), а потом проф. др Коста Чавошки.

– Из Матице српске: Миро Вуксановић; академик Момчило Зечевић (научни секретар до 28. II 2009), а потом академик Борислав Јовановић; академик Василије Крестић (до 19. I 2011), потом академик Милош Благојевић; академик Војислав Марић; протојереј др Радомир Милошевић; проф. др Милован Митровић; проф. др Ненад Остојић, научни секретар; проф. др Часлав Оцић; др Душан Попов; академик Чедомир Попов; проф. др Драган Станић и проф. др Слободан Ђурчић.

На пословима припреме и израде 1. и 2. књиге I тома Српске енциклопедије (А–Б), поред 24 члана Уређивачког одбора, било је ангажовано укупно 120 чланова стручних редакција, 694 аутора, четири члана Ликовно-графичке редакције и седморо запослених. Током 2008. године именовани су чланови Ликовно-техничке редакције: Александар Прибићевић (ликовно-графички уредник), мр Александра Новаков, Драган Тубић (илустративни фонд), Милован Миливојевић (израда карата). У протеклом четворогодишњем периоду број запослених је, сходно повећању обима и сложености посла, повећан са два на шест. На административно-стручним пословима ангажовани су: Саша Трифуновић, при Заводу за уџбенике у Београду, а у Матици српској: Емилија Џамбарски Завишић (до јула 2010), Мирјана Ерић (од јуна 2008), Александар Деветак (од децембра 2008); лексикографски редактори: мр Бранислава Балаж, Милена Микић Враголић (од јуна 2008) и мр Драгана Белеслијин (од јула 2009). Техничка уредница је Вукица Туцаков, а лектори Милена Микић Враголић и Вера Василић.

Према уговору склопљеном са Војногеографским заводом из Београда, Српској енциклопедији уступљени су материјали неопходни за картографске илустрације. *Правилник о јосиујку и начину вредновања и квантићтаишвном исказивању научноиотраживачких резултиаића иотраживача* објављен у Службеном гласнику бр. 38, од 14. априла 2008. године, предвиђа бодовање рада на лексикографији, а ова одлука Националног савета за научни и технолошки развој доприноси успешнијем реализовању пројекта.

У периоду 2008–2012. одржане су 34 седнице Уређивачког одбора. Интензивно се радило на наручивању, писању, допунама, прегледу и концепцијском усаглашавању текстова. Чланови стручних редакција вршили су стручну редактуру текстова, које су потом прегледали и верификовали чланови Уређивачког одбора. У сарадњи са уредницима и члановима стручних редакција, те ауторима текстова одредница стручни тим лексикоредактора радио је на допунама и проверама података наведених у текстовима рукописа првог тома. Такође, радило се и на концепцијском усаглашавању целине првог тома, усклађивању хетерогених приступа у обликовању енциклопедијских одредница различитих струка и наручивању нових текстова, за које се након стручне супервизије испоставило да су изостали из азбучника. Поред наведеног, радило се и на прикупљању илустративног материјала за прве две књиге првог тома, те на допунама и изменама азбучника за слова В, Г и Д. На XXXVIII седници, одржаној 2. XII 2009. године, Уређивачки одбор прихватио је предлог академика Ч. Попова да се први том Енциклопедије приликом публикаовања раздели у две књиге. На XLIV седници Уређивачког одбора, одржаној 2. III 2011. године, прихваћен је предлог поделе Српске енциклопедије на 10 томова у 17 књига (уз могућност евентуалних корекција).

Према уговору који је потписан између Матице српске, Српске академије наука и уметности и Завода за уџбенике средства за штампање је у целини обезбедио Завод за уџбенике. Приход од продаје покриће уложена средства за штампу и припада Заводу, како би он повратио своја средства, док САНУ и Матица српска добијају по 500, а Уређивачки одбор 250 примерака. Посао штампања енциклопедије додељен је штампарији „Ротографика” из Суботице. Након што је рад на припреми рукописа за штампу и прикупљању илустративног материјала завршен, рукопис 1. књиге I тома (А–Беобанка) предат је у штампу 21. IX 2010. године и одштампан уочи Сајма књига у Београду. Књига је изашла из штампе октобра 2010. и садржи 1929 одредница на 707 страна. На књизи је сарађивало 511 сарадника и 114 чланова стручне редакције. Одштампана је у 5000 примерака. Први примерци овог капиталног издања представљени су на конференцији за штампу која је одржана у Београду 20. октобра 2010. (учесници: академик Никола Хајдин, академик Чедомир Попов, проф. др Драган Станић, др Милољуб Албијанић, а при-

суствовали су и представник Министарства за науку и технолошки развој заменик министра проф. др Тибор Сабо и чланови Уређивачког одбора Српске енциклопедије).

Током септембра 2011, након што је рад на припреми рукописа за штампу и прикупљању илустративног материјала завршен, рукопис 2. књиге I тома (Београд–Буштрање) поступно је предаван у штампу. Енциклопедија је одштампана у 5000 примерака, а први примерци су изложени на Сајму 24. октобра 2011. године. Књига садржи 1797 одредница на 690 страна. На изради текстова одредница ангажовано је 488 аутора и 118 чланова стручних редакција.

До априла 2012. године наручени су сви текстови за II том Српске енциклопедије (слово В), од којих је написано око 70%, а прегледано (први преглед) око 65%.

ЛЕКСИКОН ПИСАЦА

(Грађа за Лексикон писаца Југославије)

(руководилац пројекта: проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић)

На Трећој седници Управног одбора Матице српске 7. VII 2008. одлучено је да се пројекат *Лексикон писаца* привремено замрзне и да се од Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије у 2009. години траже само минимална финансијска средства потребна за рад Редакције. Након ревизије концепције пројекта и ревизије Алфабетара током 2009. рад ће бити настављен.

Председништво Матице српске предложило је да се место главног уредника *Лексикона* повери проф. др Љиљани Пешикан Љуштановић. Након разговора са члановима Председништва Матице српске и са члановима Редакционог одбора *Лексикона* она је прихватила предлог. Током неколико радних састанака чланови редакције и проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић договорили су се о корацима које треба предузети како би се ревидирала концепција *Лексикона* и наставио рад.

На Четвртој седници Управног одбора Матице српске 17. XI 2008, у оквиру 6. тачке (разматрање предлога нове концепције *Лексикона писаца*), предложено је да се проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић именује за главног уредника *Лексикона*, да Мирјана Карановић, досадашњи секретар Редакције, буде именована за редактора, а да секретар Редакције постане досадашња хонорарна сарадница Светлана Милашиновић. Такође је предложено да у састав Редакционог одбора уђе и проф. др Славко Гордић. Уследила је дискусија у којој је неколико чланова Управног одбора Матице српске предложило различита решења за проблем концепције *Лексикона писаца*, укључујући и питање његовог наслова. Након дискусије једногласно је одлучено да се формира радна група коју би одабрало Председништво Матице српске у договору са секретарима Одбора Лексикографског одељења и Одељења за књижевност и језик и да се о питањима везаним за *Лексикон писаца* још једном расправи.

У 2008. години обрађен је 181 писац на слова О и П, а допуњено је 65 обрада. Обраде су редакцијски прегледане.

У току 2009. дошло је до суштинских концепцијских промена у раду на *Лексикону*, које су битно утицале на све облике активности везане за њега.

Прва седница Редакционог и Уређивачког одбора *Лексикона писаца* у новом сазиву одржана је 16. априла 2009. Седницом је председавала главна уредница проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић. Чланови Уређивачког одбора у целини су се сагласили да није могуће наћи задовољавајуће решење за наставак рада на *Лексикону писаца Југославије*, пошто се потенцијални проблеми (питање писма, питање статуса писаца из бивших југословенских република, пре свега) не могу

решити једноставним преименовањем у *Лексикон њисаца српске књижевности* и редукцијом алфабетара. Истовремено, постигнута је и општа сагласност да би свакако било неопходно наћи начин да се презентује већ прикупљена и у мањој или већој мери припремљена грађа, као и о томе да не би требало прекидати рад на лексикону писаца, али да би требало наћи решење примерено актуелним културним и историјским околностима и функцији Матице.

Будући да је контекст у којем је пројекат започет пре готово четрдесет година радикално измењен, а да је потреба за подацима које лексикон обрађује и даље присутна (и на просторима бивше Југославије и шире), Уређивачки одбор је покушао да нађе компромисно решење које би омогућило да се научно вредна грађа сачува и учини доступном јавности и да се превазиђу проблеми са којима се овај пројекат сусреће још од 1991. године. Уређивачки одбор је усвојио одлуку да би требало у целини објавити досад припремљену грађу, као и ону која је тренутно у фази довршавања. Грађа би требало да буде објављена латиницом, под насловом *Грађа за Лексикон њисаца Југославије*. У ову грађу биле би укључене и обраде о писцима из бивших југословенских република, у оном обиму и мери у којој су већ довршене или се тренутно довршавају (у складу са могућностима којима Матица буде располагала – материјално и радно). Уређивачки одбор сматра да би се овим отворио простор за планирање и покретање *Лексикона српске књижевности*, за који би овако објављена грађа и већ објављене свеске *Лексикона* послужили као драгоцену полазиште. У складу с овом одлуком закључено је да би требало редакцијски и уреднички прегледати постојећу грађу, која обухвата слова О–Z, те допунити и кориговати постојеће јединице, где је то потребно, као и довршити оне јединице које су у обради, а потом све објавити у два тома, који би могли бити реализовани у примереној, мање скупој и мање захтевној штампарско-графичкој форми. Прелиминарно грађа би могла бити презентована и на интернету у мањим целинама.

Одлуку Редакционог и Уређивачког одбора Лексикона писаца у потпуности је прихватио и потврдио Управни одбор Матице српске на VI седници, одржаној 15. јуна 2009.

У 2009. години обављан је редакторски и уреднички преглед постојеће грађе. Такође, довршаване су обраде које су биле у раду, с тим што је при томе озбиљан проблем представљала неизвесност и нередовност хонорара, која је наметала максимално ангажовање сарадника у Матици.

Током 2010. завршено је допуњавање грађе на слово О. Рукопис је закључен у јулу, а књига је изашла из штампе у септембру 2010. Пети том *Грађе за Лексикон њисаца Југославије* обухвата 193 одреднице на слово О, уз пропратне регистре (списак историја књижевности, списак енциклопедија и лексикона, списак периодике и списак скраћеница). У предговору насловљеном „*Лексикон њисаца Југославије*” – *четрнаест година касније* главна уредница проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић објаснила је околности у којима се ово дело објављује и изнела разлоге за наставак и довршење пројекта.

Пети том *Грађе за Лексикон њисаца Југославије* представљен је јавности на Сајму књига у Београду у октобру, заједно са осталим Матичиним издањима.

Током 2011. године приступило се убрзаној обради грађе на слово П (Грађа на остала слова (R–Z) коју Редакција поседује неће бити објављена у оквиру овог пројекта, већ ће бити искоришћена при састављању одредница за нови пројекат *Лексикон њисаца српске књижевности*)

Паралелно са радом на *Грађи за Лексикон њисаца Југославије* Редакција припрема нови пројекат – *Лексикон њисаца српске књижевности*. Седница Редакционог и Уређивачког одбора *Лексикона њисаца* одржана је 19. маја 2011. Чланови су расправљали о концепцији новог пројекта и сагласили се о радној верзији упит-

ника за израду прилога за нови лексикон. Сви уредници учествују у изради азбучника на слова А и Б и своје прилоге шаљу Редакцији.

СРПСКИ БИОГРАФСКИ РЕЧНИК (руководилац пројекта: академик Чедомир Попов)

У извештајном периоду рад на Српском биографском речнику одвијао се под руководством главног уредника академика Чедомира Попова и Уређивачког одбора, уредника струка и Редакционог одбора (др Бранко Бешлин, др Радован Биговић, др Миле Бјелајац, др Злата Бојовић, мр Мирјана Бошков, др Ђорђе Бубало, мр Милица Бујас, Миро Вуксановић, дописни члан САНУ, др Војин С. Дабић, др Ђорђе Ђурић, др Зоран Т. Јовановић, др Марија Клеут, академик Василије Ђ. Крестић, др Петар В. Крестић, академик Војислав Марић, Добрила Мартинов, др Петар Микић, др Бранко Момчиловић, др Миливој Ненин, Александра Николић, мр Александра Новаков, др Сретен Петковић, др Даница Петровић, Татјана Пивнички Дринић, др Душан Попов, мр Бранислав О. Поповић, др Саво Скоко, академик Никша Стипчевић, др Ирина Суботић, др Дарко Танасковић, Драган Тубић, академик Сима Ћирковић, др Биљана Шимуновић Бешлин и др Марица Шупут).

Према планираној динамици рада у току 2008. године стигле су све биографије за четврти том који обухвата личности чија презимена или имена почињу на слова И, Ј и Ка. Биографије су прегледали редактори, уредници епоха, уредници струка и главни уредник. Прегледане биографије су уношене у рачунар, упоређиване са оригиналом и рађена је прва коректура. Међу написаним биографијама био је мањи број оних које квалитетом нису задовољиле критеријуме пројекта па су дате на поновну обраду. Написане су и биографије мање познатих личности за које је тек након истраживачког рада самих аутора утврђено да не задовољавају раније утврђене критеријуме Српског биографског речника. Сличан је поступак и са биографијама странаца. Тек када се напишу, утврђује се да ли улазе у Српски биографски речник или у посебан фонд Азбучник странаца у српској историји. Добијене су и биографије личности из Азбучника које су животно дело оствариле после 1945. године, па су сврстане у посебан корпус.

Упоредо са радом на четвртном тому текао је и рад на петом тому (слова Кв–Ку, Л и Љ и М–Мао). Ревидиран је Азбучник, унета је и проверавана литература за све личности. Уредници епоха и струка одредили су обиме биографија и ауторе за њихово писање. Сарадницима су послата имена личности са литературом и предвиђеним обимом. Уредници и стручна екипа Српског биографског речника потрудили су се да се за сваку личност пронађе адекватан сарадник.

Да би се прикупио илустративни материјал, уредница за фотографију мр Александра Новаков прегледала је фототеке значајних архива, музеја, галерија и других научних и културних институција. Највећи број фотографија добијен је без материјалне надокнаде. Велики труд уложен је да се пронађу потомци личности које су у Азбучнику а који поседују фотографије својих предака. Фотографије су се вишеструко проверавале и вршио се одабир.

Током 2009. године припремљен је рукопис четвртог тома за друго и коначно читање редактора и главног уредника. Контролно читање је обавио Драган Тубић. Припремљен је попис аутора и попис скраћеница за периодичне публикације и институције. Уредница за фотографију припремљене фотографије распоредила је на одговарајућа места, уз личности на које се односе. Књига је изашла из штампе 5. јула 2008. и садржи 1741 биографију и упутницу (слово И – 356, Ј – 1118 и Ка – 267) и 586 фотографија на 922 стране. На књизи је сарађивало 344 сарадника, 7 уредника епоха и 11 уредника струка.

Упоредо са радом на четвртном тому радило се и на петом (слова Кв–Мао). Током године уредници су предложили ауторе биографија за преостале неподеле-не личности. Свим предложеним сарадницима послата је литература којом располаже Редакција, као и информација о предвиђеним обимима текстова. Они-ма који нису у предвиђеном року доставили написане текстове послата су писма у којима се моле да до краја 2009. године заврше своје преузете обавезе. Један део написаних биографија је прегледан или су биле на прегледу код редактора, уред-ника епоха, уредника струка и главног уредника.

Редакција је започела рад и на шестом тому за који се планира да обухвати личности чија презимена или имена почињу на слова од Мар до Муш. Азбучник је ревидиран и уношена је постојећа литература.

Према планираној динамици рада на пројекту током 2010. године стигло је око 1200 биографија за пети том који треба да обухвати личности чија презимена или имена почињу на слова: Кв–Ку, Л, Љ и М–Мао. Биографије су прегледали ре-дактори, уредници епоха, уредници струка и главни уредник, а затим су уношене у рачунар и потом још два пута читане како би текст био што поузданији. Међу написаним биографијама био је одређени број оних које квалитетом нису задово-љиле критеријуме пројекта па су дате на поновну обраду, а написане су и биографи-је мање познатих личности које нису објављене. Сарадницима који нису у догово-реном року доставили написане текстове послата су писма у којима су подстакнути да у предвиђеном року заврше своје преузете обавезе.

Уредница за фотографију завршила је истраживање портрета у институци-јама културе и у личним и породичним архивима личности. Прикупила је преко 800 фотографија, након идентификације и провере направљена је селекција и за објављивање је припремљено око 600 фотографија доброг квалитета.

Упоредо са радом на петом радило се и на шестом тому (слова Мар–Муш). Током године Азбучник је редигован и унета је постојећа литература. Уредници епоха и струка одредили су обиме личности и предложили ауторе биографија. Већем делу предложених сарадника послата је литература којом располаже Ре-дакција, као и информација о предвиђеним обимима текстова. Један део биогра-фија за шести том већ је написан и налази се у Редакцији Речника.

До марта 2011. године стигле су све биографије за пети том. Прегледане био-графије уносиле су у рачунар Александра Јаничић и Александра Николић, након чега су вршиле коректорске исправке. Мр Бранислав Поповић припремио је по-пис аутора и попис скраћеница за периодичне публикације и институције.

Све биографије још једном су прегледали (друго читање), главни уредник, редактори и обављено је контролно читање. Уредница за фотографију припре-мљене фотографије распоредила је на одговарајућа места, уз личности на које се односе.

Књига је изашла из штампе 14. октобра 2011. и садржи 1601 биографију и упутницу (слово Кв–Ку – 854, Л – 435, Љ – 59 и М–Мао – 253) и 568 фотографија на 852 стране. На књизи је сарађивало 336 сарадника, 5 уредника епоха и 11 уред-ника струка.

Упоредо са радом на петом тому радило се и на шестом тому (слова Мар до Муш). Током године уредници су одредили обиме и предложили ауторе биогра-фија. Предложеним сарадницима послат је списак литературе којом располаже Редакција, као и информација о предвиђеним обимима текстова. Један део напи-саних биографија је прегледан или их прегледају редактори, уредници епоха, уредници струка и главни уредник.

Редакција је започела рад и на седмом тому за који се планира да обухвати личности чија презимена или имена почињу на слова од Н до Пес, а то је укупно 2246 личности. Азбучник се ревидирао и уношена је постојећа литература.

С обзиром на то да је решено питање полица, приручна библиотека је уређе-на и каталошки су пописане постојеће публикације. Највећи део грађе налази се у историјама Српског биографског речника, где је уредно сложен.

У периоду 2008–2012. године одржано је шест седница Уређивачког и Редакционог одбора *Српског биографског речника*. Седнице су протекле у конструктивној атмосфери, разматрана су важна питања и проблеми рада на пројекту. Доношене су одлуке које су доследно спроведене.

Захваљујући непрекинутом истраживачком раду, Азбучник Српског биографског речника је допуњаван новим личностима. Настављен је рад на ексертирању грађе. Исписани листићи су узбучени и упоређени са Азбучником. Тако добијеним подацима допуњени су постојећи досијеи. Личности које нису у Азбучнику, а значајне су, предложене су као допуна Азбучнику и формиран су њихови досијеи. Корпус мање познатих личности се стално допуњавао новим именима и узбучавао се.

Интересовање научних радника за Српски биографски речник значајно је повећано. О томе сведочи и податак да се од 2008. до 2012. године 198 нових сарадника укључило у рад на пројекту, па их је сада укупно 1021. Од посебног значаја су сарадници из унутрашњости Србије који се баве локалном историјом и предлажу нове значајне личности које до сада нису постојале у Азбучнику.

Захваљујући иницијативи проф. др Душана Николића, генералног секретара, Азбучник четири тома Речника постављен је на сајт Матице српске, као и 200 одабраних биографија, како би се јавност и на овај начин упознала са радом на пројекту.

Поред четири особе у сталном радном односу – мр Александре Новаков, Тајане Пивнички Дринић, мр Бранислава Поповића и Драгана Тубића, на пројекту су радили стални и повремено хонорарни сарадници мр Милица Бујас, Александра Јаничић и Александра Николић. Лексикоредактор Милица Бујас је престала да ради а на њено место, од 15. августа 2011. године, дошао је Милорад Вукашиновић, дипломирани правник, који је од 1. јануара 2012. примљен у стални радни однос.

ПРЕНУМЕРАЦИЈА НА СРПСКУ КЊИГУ (уредник потпројекта: Добрила Мартинов)

У оквиру рада на Српском биографском речнику заснован је потпројекат Пренумерација на српску књигу XVIII и XIX века са намером да се о мање познатим личностима допуне биографски подаци. Подаци сакупљени из 527 књига објављених путем пренумерације исписани су на око 313.000 листића, а до сада је идентификовано око 100.000 личности пренумераната који чине читалачку публику XVIII и XIX века.

Током 2008. каталошки записи о књигама објављеним путем пренумерације редиговани су за потребе потпројекта. Констатовано је да је неопходно сачинити измене у програму како би подаци били презентовани на планирани начин.

Приступило се уношењу података о личностима пренумераната. И у овој фази рада констатовано је да је потребно интервенисати у програму за обраду пренумерације.

У раду на потпројекту учествовали су стручњаци Библиотеке Матице српске: мр Душица Грбић, Новка Шокица Шуваковић, Финка Пјевач и Драгица Мијовић. Током 2009, 2010. и 2011. године није се радило на овом потпројекту.

ЕДИЦИЈА БИБЛИОГРАФИЈЕ

(руководилац пројекта: проф. др Александра Вранеш)

Током извештајног периода у оквиру едиције Библиографије настављен је рад на редиговању другог тома *Српске библиографије 1851–1879*. аутора [Душана Панковића]. У завршној фази је редактура рукописа (5000 библиографских јединица), коју ради Марија Јованцаи.

Редакцији је предат електронски запис *Библиографије о Њеџошу (1850-2007)* аутора Добрила Аранитовића. Библиографија обухвата 17.000 библиографских јединица.

Уредништву је предат машинопис и електронски запис *Библиографије српске глјигарисгичке лигјерагуре*, аутора Уроша Дојчиновића. Књига, обима 525 страна, састоји се од музиколошко-књижевно-историјске студије и библиографије од 876 јединица. Рукопис су рецензирали проф. др Димитрије Големовић и проф. др Александра Вранеш.

У току је рад на Библиографији о Стерији, као и на Библиографији Матице српске (у сарадњи са Библиотеком Матице српске), аутора Марије Јованцаи.

Настављен је рад на формирању азбучника Лексикона српских библиографа.

Одржане су три седнице Уредништва едиције Библиографије до краја календарске године.

Зборник радова са научног скупа „Српска библиографија данас” у потпуности је комплетан, рецензиран (проф. др Злата Бојовић и Миро Вуксановић), обављене су редакција, коректура и лектура текстова. *Зборник* је изашао из штампе 20. октобра 2008. године.

Током извештајног периода започети су разговори о потреби стандардизације библиографског цитирања, нарочито у оквиру периодичних издања Матице српске, за шта је Уредништво имало подршку Лексикографског одељења и Председништва Матице. Захваљујући томе, као и захваљујући одговорности учесника у дискусији на Округлом столу (одржаном 29. маја 2009. године у Свечаном салону Матице српске), као и наредних месеци, предложена је председнику Матице српске основа за нове разговоре у редакцијама и одељењима како бисмо успели да постигнемо договор о најприхватљивијем облику и обиму библиографског цитирања, које би могло бити препознавано као стил цитирања Матице српске. Очекујући за сада одговоре од редакција, Уредништво се нада да ће, у најпожељнијем облику, постављену идеју и реализовати.

Отпочело се са процесом припреме за штампу *Библиографије часописа Мисао*, обима 5030 библиографских јединица, аутора Добрила Аранитовића. Аутор је извршио прекуцавање библиографије, тако да редакција располаже компјутерски обрађеним текстом. Урађен је регистар аутора, преводилаца, регистар разрешених псеудонима, шифара и иницијала, регистар неразрешених псеудонима, шифара и иницијала као и предметни регистар. Сходно одлуци која је донета 2. јуна 2011. године, када су уредник Лексикографске редакције Милојко Кнежевић и Љубомир Тодоровић присуствовали састанку у Матици српској чија тема је била понуда ИП Службеног гласника о саиздаваштву приликом објављивања књиге *Библиографија часописа Мисао* Добрила Аранитовића на којем је председник Матице српске академик Чедомир Попов прихватио сарадњу са ИП Службеним гласником и пренео Уредништву едиције Библиографије најважније детаље разговора, Уредништво је упутило писмо господину Кнежевићу са позивом да се сарадња реализује. Потписивање Уговора о сарадњи на објављивању *Библиографије часописа Мисао* уследило је 1. децембра 2011. године.

Завршен је рад на припреми за штампу *Библиографије српске глјигарисгичке лигјерагуре*, аутора Уроша Дојчиновића. Књига, обима 525 страна, састоји се од

музиколошко-књижевно-историјске студије и библиографије од 1000 јединица. Урађена је лектура и коректура текста, главни уредник Едиције извршио је преглед текста и уз консултације са аутором и лектором договорена је последња ревизија текста.

Одељење за друштвене науке

НАСЕЉА И СТАНОВНИШТВО ВОЈВОДИНЕ
(руководилац пројекта: проф. др Бранислав Ђурђевић)

Изучавање насеља и становништва у Војводини започето је у оквиру Научног одељења Матице српске 1956. године. Настављено је и када је ово Одељење прерасло у Одељење за друштвене и Одељење за природне науке Матице српске. Пројекат је мултидисциплинаран и обухвата археолошка, историјска, етнологска, социолошка, географска, демографска и друга истраживања. Део демографских истраживања одвија се у сарадњи са ИВ Војводине, Секретаријатом за демографију, породицу и друштвену бригу о деци. У оквиру овог пројекта у протеклом извештајном периоду рађено је на следећим темама.

Социолошки модел *одрживо*г руралног развоја у нас
(носилац теме: проф. др Милован Митровић)

Ова тема на синтетички начин повезује резултате парцијалних увида у различите аспекте и проблеме руралног развоја Србије и операционализује ауторов теоријски концепт руралног развоја у конкретним условима савременог српског друштва.

У протеклом извештајном периоду настављено је истраживање чинилаца и модела *одрживо*г руралног развоја у Србији. Операционализован је акциони модел симултаног локалног и руралног развоја у општинама брдско-планинског подручја Србије. Истакнуто је креативно изналажење реалног и рационалног, еластичног и ефикасног модела повезивања и организовања у основи веома недостајућих чинилаца руралног развоја у наведеним локалним срединама. Посебна пажња је посвећена моделима организовања потенцијалних актера, валоризације ресурса, прикупљања средстава и модернизације институција на месном и општинском нивоу. Рад је презентирао као уводни реферат на симпозијуму „Сеоски дани Сретена Вукосављевића”, одржаном у Пријепољу 24. и 25. октобра 2008. године.

У 2009. години припремљен је рад *Култура као чинилац одрживо*г руралног развоја, који је био изложен на међународном научном скупу *Образовање и култура у селима Србије*, одржаном на Власинском језеру, 11. и 12. јуна 2009. године, у организацији Српског удружења за социологију села и пољопривреде и Завода за проучавање села.

У 2010. години као резултат истраживања публикован је рад под насловом *Проблеми одрживо*г руралног развоја у Србији, Споменица Јована Ћирића – Од путање до аутостраде, Ниш 2010. године.

Резултати истраживања у 2011. години на наведеној теми саопштени су у раду *Демографска репродукција, њојулациона њолићика и одрживи рурални развој у Србији* на научном скупу Становништво Југоисточне Србије и социокултурна динамика, одржаном у Нишу 13. маја 2011. године, у организацији Центра САНУ при Универзитету у Нишу. Зборник радова је у штампи.

Да би се негативни трендови преокренули у смеру одрживог регионалног, локалног и руралног развоја, неопходна је најпре промена нерационално централизованог и према споља зависног модела глобалног друштвено-економског раз-

воја Србије. Нови модел глобалног развоја пратиле би одговарајуће мере алтернативне аграрне, популационе и културне политике на селу, а посебно у неразвијеним и стратешки важним југоисточним подручјима Србије.

Проблеми природног прираштаја сеоског становништва АП Војводине
(носилац теме: проф. др Бранислав Ђурђевић)

Носилац теме проф. др Бранислав Ђурђевић у оквиру наведених истраживања учествовао је у писању стратегије за подстицање рађања у Републици Србији, која је усвојена у Скупштини Републике Србије 2008. године.

Исти аутор је уредио монографију *Становништво и домаћинство АП Војводине почевшиком 21. века* (Покрајински секретаријат за демографију, породицу и друштвену бригу о деци) и написао следећа поглавља: Увод (7 стр.); Пописи и раст становништва Војводине (9–27); Размештај и урбанизација (29–36); Образовање (146–150); Етничка структура (151–157); Верска структура (158–169) и Становништво Војводине – стање и проблеми (227–232). У 2008. предати су у штампу у часописе са фактором утицајности и следећи радови: Djurdjev, B, Bubalo, M, Ivkov, A.: *Education and Status of Women in Vojvodina Province*, East European Quarterly, december 2008; Djurdjev, B, Vuksanović, Ivkov-Dzigurski A.: *Position of Minorities in Vojvodina Province*, Population, Space and Place.

Северна Бачка – етнолошке студије
(носилац теме: проф. др Бранко Ђупурдија)

И 2008. године настављена су започета етнолошка и антрополошка истраживања, посебно на теми колонизација после Другог светског рата и промене које су се догодиле у животу колониста у шездесетим годинама и анализа донетих, затечених и новостворених вредности.

Обједињена су одређена етнолошка истраживања северне Бачке и других крајева Србије и бивше Југославије (источна Србија, Дрежница, залеђа Боке которске и друге регије у текст који је саопштен на скупу у Завичајном одељењу Градске библиотеке у Суботици и објављен под насловом *Нови концепти регионалне етнологије*, „Магазин за афирмацију регионалног развоја”, Суботица 2008, 16–18. Марта месеца одржане су 36. по реду Кракарске вечери у Бајмоку на којима се окупљају дрежнички Срби. На основу сакупљене грађе публикован је текст у Годишњаку Матице дрежничке 2, Бајмок 2008.

Током 2009. године истраживања на овој теми одвијала су се на неколико тема везаних за насеља северне Бачке. Предмет истраживања је аграрно-магијски обичај, дужијанца, која се међу Буњевцима, у насељима суботичке и сомборске општине одржава на нов начин у периоду од 98 година; објављен је рад *Разговори са Аном Бешлић*, Буњевачки календар за просту 2010. годину, Суботица 2010, Буњевачки културни центар.

Етнолошка и демографска истраживања Шајкашке
(носиоци теме: др Весна Марјановић и мр Љубица Ивановић)

Етнолошка истраживања
(др Весна Марјановић)

У протеклом извештајном периоду допунским истраживањима обухваћени су породични и лични обичаји у Шајкашкој. У наведеним местима проверавана је одређена грађа која се односи на обичаје везане за рођење и подизање деце, предшколске установе и укључивање деце у „свет одраслих”. Овом приликом је извр-

шен и попис неки дечијих игара које нису обухваћене у монографији *Традиционалне дечје игре у Војводини*, као и један број дечјег усменог стваралаштва – брозалице, брзалице.

Ради завршетка студије под радним називом *Од њовоја до њокрова – живојни циклус обичаја сџановништва Шајкашке* још увек се извесни подаци проверавају и верификују. Истраживањима, заснованим на синтези обредне праксе животног циклуса, обухваћене су основне фазе ритуала везаних за интеграцију новог члана у друштвену средину. Уочена су два формирана модела мишљења и понашања – један се односи на условно речено аутохтоно становништво Шајкашке, а други на ново досељено становништво из бивших крајева СФРЈ.

Део прикупљене грађе о животном циклусу обичаја из Шајкашке изложен је на симпозијуму с међународним учешћем – *Етнoетска њтрадиционална култура – Хлеб*, у организацији САНУ и Универзитета у Нишу, под називом *Кулјни хлеб у живојном циклусу обичаја у Шајкашкој*. Рад је предат за штампу (зборник радова с научног скупа).

Сумирањем рада може се констатовати да су досадашња етнолошка истраживања на терену Шајкашке, потом у архивима, показала да су ритуали везани за погребну структуру обредне праксе сачувани код већине становнишва, и православне и католичке провенијенције. Такође, уочене су знатне промене у структури обрета везаних за рођење детета, односа према васпитању и социјализацији деце (карактеристични су примери из Титела). Осим тога и веровања и ритуали посвећени структури обредне праксе везане за рођење деце у савременом добу бледе те се само у фрагментима назире и то махом у породицама у којима живи више генерација заједно.

Током истраживачког рада у 2011. години може се констатовати да досадашња етнолошка истраживања на терену Шајкашке, потом у архивима (Рукописно одељење у Библиотеци Музеја Српске православне цркве, Етнографски архив САНУ, етнографска грађа у Упитницима Етнолошког атласа Југославије – архивирана у Етнографском музеју у Београду – 7 упитника свеске бр. 4 показала су да су ритуали везани за погребну структуру обредне праксе сачувани код већине становништва, и православне и католичке провенијенције. Такође, уочене су знатне промене у структури обрета везаних за рођење детета, односа према васпитању и социјализацији деце (карактеристични су примери из Титела). У прошлости су жене рађале током читавог фертилног периода и без обзира на број рођене деце. Уједно запажен је и прилично висок степен морталитета деце. Међутим, од друге половине 20. века па до данас сасвим је другачија слика наталитета и односа према броју деце. Осим тога и веровања и ритуали посвећени структури обредне праксе везане за рођење деце у савременом добу бледе те се само у фрагментима назире и то махом у породицама у којима живи више генерација заједно.

Демографска истраживања (мр Љубица Ивановић)

Истраживање становништва Шајкашке започето је почетком 2009. године. Прикупљен је велики број података који су неопходни како би се изанализирали поједини аспекти демографског развоја ове области у Јужнобачком округу. Рад на пројекту резултовао је у 2009. години са три рада: 1) *Промена броја сџановника Шајкашке од 1869. до 2002. године*; 2) *Природни ѡирашњај Каћа и његов уишњај на ѡромену броја сџановника* и 3) *Моршалашњеш Шајкаша у XX веку*.

У протеклом извештајном периоду истраживања су се наставила како би се прикупио сав материјал неопходан за детаљну анализу свих аспеката демографских проблема становништва Шајкашке.

Током 2010. године прикупљен је велики број података неопходних за анализу појединих аспеката демографског развоја ове области у Јужнобачком округу. Резултати истраживања представљени су у три објављена рада:

- Љубица Ивановић, Бранислав Ђурђевић, *Промена броја сџановника Шајкашке од 1869. до 2002. године*, Зборник Матице српске за друштвене науке, свеска 131, 2010. године;
- Даниела Арсенић, Љубица Ивановић, Бранислав Ђурђевић, *Природни њивањ Каћа и његов утицај на њиву броја сџановника*, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, 2010;
- Љубица Ивановић, *Морфалогички Шајкашци у 20. веку*, Зборник радова Департмана за географију, туризам и хотелијерство.

Насеља Војводине – синтеза (носилац теме: проф. др Слободан Ђурчић)

Током извештајног периода истраживања су вршена на теми Типологија насеља по карактеристичним функцијама. Анализе су се ограничиле на градска насеља, како би се утврдила еволуција. Извршене су анализе за 1961, 1981. и 2002. годину. Као параметар узета је структура становништва према делатности. Издвајање група делатности било је ограничено подацима које пружају пописи становништва. Издвојене су четири карактеристичне групе делатности које ангажују највећи број активног становништва: пољопривреда, индустрија, трговина и остале услужне делатности. Насеља су категоризована у четири групе: насеља у којима одређена функција има доминантан значај, у којима има наглашен значај, где је значајна функција и где има мали значај.

Констатовано је да по заступљености појединих функција код војвођанских градова постоји велики степен униформности. Само један од њих (Беоцин) има доминантну функцију. Код осталих градова функције досежу само до категорија наглашеног значаја или значајне функције. Код шест градова тај степен развијености досежу само две функције (Нови Сад, Петроварадин, Врбас, Кула, Црвенка и Нови Бечеј), а код већине три карактеристичне функције. Код два града (Сента и Бачка Топола) све четири карактеристичне функције имају подједнак значај. Условљеност градских функција природним условима минимална је.

Рођење и смрт у култури становништва Шајкашке (носилац теме: др Весна Марјановић)

Истраживања на терену у протеклом извештајном периоду спроведена су у следећим местима: Ковил, Каћ, Госпођинци, Жабал, Надаљ, Чуруг, Бачко Градиште. Испитано је 56 казивача оба пола старосне структуре од 36 до 78 година. Истраживани су породични и лични обичаји у Шајкашкој фокусирани на обреде који се одnose на фолклорно/религиозно схватање рођења у ужој/широј заједници код становништва Шајкашке; значење генетичког наслеђа у региону, припремни обреди око рођења детета, схватање симболичке улоге мушког/женског детета, питање родних и полних разлика жена родила/нероткиња – позиција у заједници, обичаји и веровања након рођења детета. Констатовано је да су информатори за постављене теме све млађе особе, старосне доби до 60 година, али да у донекле измењеној форми познају старије моделе у понашању у сегментима животног циклуса.

Досадашњим истраживањима констатовано је да препознатљива традиционална култура не представља изузетак од извесних универзалних правила. У време истраживања у селима Шајкашког становништва поново успоставља своју религиозност, којом се одликовало у прошлости – тј. њихова визија света била је, и донекле је и данас, дихотомна и састоји се од две потпуно различите реалности:

овоземаљске и оноземаљске, обе подједнако важне за његов опстанак. Уочљиво је да су ове две реалности и данас међусобно повезане и да их одликује прагматичност, на једној страни, и ритуална манипулација, на другој, те их структурише исто начело.

Специфичности социјализације деце и омладине у Војводини и појава насиља
(носилац теме: проф. др Гордана Вуксановић)

Циљ предложене теме је био да се испита: распрострањеност насиља међу ученицима основношколског узраста; утицај породице на појаву/превенцију насиља; утицај школе на појаву/превенцију насиља; утицај социјалног окружења на појаву/превенцију насиља.

У току извештајног периода реализоване су све предвиђене етапе рада на теми: шире упознавање са релевантном научном и стручном литературом; израда узорка (истраживањем је обухваћено око 800 ученика осмог разреда основне школе); израда упитника за прикупљање података; прикупљање података; унос и обрада података.

Истраживања на овој теми реализована су у току извештајног периода и обухватају ученике основних школа на подручју Војводине. Као посебне целине истраживани су: а) распрострањеност насиља међу ученицима основношколског узраста; б) утицај породице на појаву, односно превенцију насиља; в) утицај школе на појаву односно превенцију насиља, г) утицај социјалног окружења на појаву односно превенцију насиља. Истраживањем су обухваћени ученици осмог разреда из петнаест основних школа са подручја Новог Сада.

Током 2010. године настављен је рад на ширем упознавању релевантне научне и стручне литературе. Истовремено рад на теми је обухватио и анализу и интерпретацију прикупљених емпиријских података.

У току 2011. године прикупљана је грађа о карактеристикама образовног система на нивоу средњих школа и високог образовања, а с циљем да се истраже чиниоци који утичу на професионалну оријентацију младих.

Исте године објављена је и монографија *Појлаве: узроци, последице и последице за њихово исцртавање*, која је делом рађена и у оквиру пројекта „Насеља и становништво”.

Проблеми природног прираштаја сеоског становништва АП Војводине
(носилац теме: проф. др Бранислав Ђурђевић)

Рад на теми резултовао је у 2009. години са два рада који су припремљени за четврти симпозијум „Академик Берислав Бета Берић”, а који је, уместо да буде одржан 13. и 14. новембра 2009, одложен за пролеће 2010. године. Први рад под насловом *Ефикасност иронизационе популационе полијике* написали су Бранислав С. Ђурђевић, Ђорђе Ракочевић и Даниела Арсеновић, а други под насловом *Промене броја становника Шајкашке од 1869. до 2002. године* написали су Љубица Ивановић и Бранислав С. Ђурђевић.

Такође, на научном скупу „Стогодишњица рођења академика Бранислава Букурова”, који је одржан 16. децембра 2009. у Матици српској, представљен је рад Бранислава С. Ђурђевића и Даниеле Арсеновић *Савремени проблеми у проучавању становништва Војводине*. У раду се помиње укупно седам актуелних проблема који отежавају проучавање становништва Војводине на почетку двадесет првог века: померање датума пописа 2002, промене дефиниције сталног становништва, различите дефиниције у расположивим подацима текуће статистике, смањени број расположивих података текуће статистике, недостатак билтена текуће статистике, недостатак регистра становништва и недостатак центра за популационе студије.

У 2010. години припремљен је за штампу рад Бранислава Ђурђева, Тамаре Лукић, Милана Цветковића *Household Composition and Well Being of Rural Serbia in the Second Part of 19th Century*. Рад је предат уреднику часописа са ISI листе „Journal of Family History” и изашао је из штампе у 2012. години. Други рад: Бранислав Ђурђевић, Љубица Ивановић, *Промене броја становника Шајкашке 1869–2002. године* саопштен је на четвртном симпозијуму о одрживом регионално-демографском развоју „Академик Берислав Бета Берић” и објављен у *Зборнику Матице српске за друштвене науке*, свеска 131.

У 2011. години објављен је рад *Демографски развој Војводине – стање и перспективе* у Зборнику радова Департмана за географију, туризам и хотелијерство (број 39, стр. 5–18, 2011). Аутори рада су Бранислав Ђурђевић, Даниела Арсеновић и Милан Цветановић.

У раду је приказан развој становништва Аутономне Покрајине Војводине у првој деценији 21. века, а затим је дат његов будући тренд у деценији пред нама. Добијени резултати указују на неповољне тенденције због успореног демографског раста, чињенице да број умрлих надмашује број живорођених, израженог процеса демографског старења, распрострањености самачког живота, као и због утицаја миграционих процеса.

Резултати истраживања објављени су и у монографији *Мере њиховог стања и перспективе локалних самоуправа Аутономне покрајине Војводине* (аутори: др Мирјана Рашевић, др Бранислав Ђурђевић, др Нила Капор Стануловић, др Ана Гавриловић и Ђорђе Ракчевић). Издавање монографије финансирао је Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију.

Перцепција друштва и властитог положаја студентске омладине у Војводини
(носилац теме: проф. др Слободанка Марков)

Истраживања на овој теми односила су се на емпиријско истраживање друштвеног положаја студената и њиховог односа према будућности.

На основу расположивих података припремљена су два текста: *Ставови студената према предузетничком развоју* и *Мотивација студената за предузетнички развој*. У њима је указано да су студенти свесни значаја развоја предузетничтва у Србији као једног од кључних сектора у економском развоју, као и да су врло критични према улози државе у стварању услова за развој сектора малих и средњих предузећа. Део резултата истраживања презентирају се на више округлих столова. Текст под насловом *Улога локалног становништва у развоју еко-туризма: ставови грађана војвођанских градова на Дунаву* резултат је широк истраживања на пројекту Насеља и становништво.

У 2009. години у оквиру наведене теме завршен је рад на редакцији интервјуа и сређивању грађе о респодентима прикупљене из разних извора. Циљ је да се јавности презентују различита искуства студентске популације током година кризе и транзиције (из визуре оних који су остали у земљи и оних који су отишли у иностранство) и однос према будућности. Материјал ће бити предат редакцији за објављивање или у форми грађе или као посебна публикација.

Методолошке специфичности истраживања социјалних
последича елементарних непогода
(носилац теме: проф. др Гордана Вуксановић)

У току 2008. године завршено је прикупљање грађе за анализу могућности примене визуелне социологије у истраживањима елементарних непогода. Од почетка поплаве, 20. априла 2005, визуелни извори прикупљени су у три различита временска тренутка. Њихово поређење ће омогућити да се уоче и промене у ми-

шљењу испитиване популације. Део грађе – дечји цртежи – представљени су на изложби *Појаве – Јаца Томић 2005. године* у Матици српској 5–12. децембра 2008. године.

У истом периоду анализирана је и литература из области визуелне социологије, с циљем да се испита улога визуелних извора у истраживању узрока, последица поплаве и изради програма за њихово спречавање.

Поред анализе расположиве грађе и критичког преиспитивања улоге визуелне социологије у социолошким истраживањима, указује се и на методе које се могу применити упоредо са поменутом и тако допринети стварању потпуније изворне грађе, целовитијем сагледавању социјалних узрока и последица елементарних непогода и развоју стратегије за њихово отклањање.

Квалитет живота и сеоска култура (носилац теме: проф. др Драган Коковић)

Истраживање квалитета живота повезује се са потребама и вредностима. Квалитет живота подразумева, најчешће, остварење благостања личности, њено задовољство или незадовољство животом. За квалитет живота се каже да је прилично магловит појам, јер се поставља питање има ли уопште нечега што није квалитет живота.

У 2008. години истраживани су индикатори квалитета живота, а посебно су тестирани: квалитет функционисања социјалних институција на селу, квалитет комуникације, квалитет хране односно исхране, степен загађености животне средине, степен насељености становништва и степен тешкоћа живота уопште.

Резултати истраживања су представљени на 23. научном скупу „Дани Сретена Вукосављевића” 24. и 25. октобра 2008. у Пријепољу.

У многим истраживањима квалитет живота се заправо поистовећује са границама социјалне статистике и све то представља велику тешкоћу у истраживању овог магловитог појма. Квалитет живота се разматра у складу са вишим типом потреба у које свакако спадају културне потребе, образовне потребе, потребе за самоактуализацијом, самоодређењем итд. Хијерархија потреба, коју је разрадио Абрахам Маслов, ствара основу за одређење садржаја квалитета живота. Ослањајући се на његове радове многи истраживачи квалитет живота повезују са задовољењем потреба појединца у току неког временског периода. С друге стране, у многим истраживањима присутне су и другачије позиције у истраживању квалитета живота, где се наглашава да квалитет живота значи испитивање различитих нивоа задовољства и незадовољства. У повезивању квалитета живота и културе, најочитије се огледа значај тзв. виших потреба које подразумевају остварење аутентичне личности, њено задовољство и незадовољство животом и трагање за сопственим испуњењем.

Утицај температуре ваздуха на сезоналност морталитета у Новом Саду (носилац теме: мр Даниела Арсеновић)

Предмет истраживања ове нове теме на пројекту *Насеља и становништво Војводине* јесте кретање општих и специфичних стопа морталитета у зависности од годишњег доба, односно температуре ваздуха у периоду 1895–2009. године. Утицај сезоналности на морталитет на глобалном нивоу у сфери је интересовања научника дуги низ година и предмет је проучавања друштвених географа, демографа и лекара широм света. Анализом утицаја сезоналности на морталитет у Новом Саду први пут ће се код нас добити резултати о утицају температуре ваздуха на смртност становништва на одређеном подручју у нашој земљи.

Током 2011. године на Универзитету Етвош Лоранд у Будимпешти, у библиотеци Департамента за метеорологију, прикупљени су неопходни подаци о клими (температури ваздуха). Подаци су узети за период од 1895. до 1918. године, а коришћење се приликом анализе сезоналности морталитета. Поред тога, на терену Новог Сада прикупљени су сви неопходни подаци из матичних књига умрлих за период од 1895. до 2009. године. Поред укупног броја умрлих по месецима и годинама, прикупљени су и подаци о узроцима смрти, старости и полу умрлих лица.

Топонимија средњовековног Срема (носилац теме: Жарко Димић)

Током досадашњег рада обрађена је релевантна литература, како она најстарија тако и они извори који су резултат најновијих истраживања. Првенствено се мисли на публикације средњовековне грађе од стране мађарских, али и других историчара, путописаца, хроничара (Gyögy Fejer, Gusyátv Wenzel, Pesty Frigyes, Imre Nagy, Gyula Nagy, Csanki Dezsö, E. Malysy, Carolus Wagner, Albericus Aquensis, Ansbertus). Такође, коришћена је и грађа похрањена у нашим архивима и сродним установама (Историјски архив Срем, Сремска Митровица, Архив Војводине, Архив САНУ у Сремским Карловцима, Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици), и то она која се односи на 18. век. У питању су разни пописи становништва, села и пустара, као и скице и описи разграничења манастирских и властелинских имања у том периоду. До сада је идентификовано и обрађено више од 300 насеља, с тим да овај број није коначан. Међу њима има и оних који до сада нису били забележени у нашој литератури или им је непозната локација.

Током 2010. године наставило се са прибављањем и обрадом грађе и литературе која се делимично или у целини бави средњовековним периодом у нашим крајевима. Поред радова похрањених у библиотекама и архивама, добар део радова је прибављен преко интернета.

Хронолошки ово истраживање обухвата период од првих помена појединих сремских насеља током средњег века (XI век), па све до пада Срема под турску власт, тј. до Мохачке битке 1526. године.

У току 2011. године главни део истраживања, попис свих места, конципиран је тако да су насеља наведена азбучним редом. На почетку је дато име насеља, онако како је оно први пут забележено у извору. Даље су хронолошки навођени и други облици имена онако како су се појављивали у изворима. У случајевима где смо имали приступ извору, у загради је цитиран део у коме се помиње дотично место, али без навођења ширег контекста. На крају одреднице учињен је покушај да се на основу претходних помињања, уколико је то уопште било могуће, за свако место утврди његов тачан или приближан положај. Овде се мора имати у виду да су поједина насеља била нестабилног типа, те да су се услед разних природних и друштвених промена померала у једном или другом правцу, али, опет, ретко предалеко од њихове садашње локације. Ово се нарочито односи на места у Доњем Срему која су била изложена појави подземних вода и честих поплава. За лоцирање положаја коришћене су старе и нове географске, топографске, катастарске мапе и планови, које су за свако место, такође, наведене у напоменама. И у овом случају обилно су коришћене мапе доступне на интернету (digitalgallery.nypl.org, lazarus.elte.hu, scc.digital.nb.rs).

Најважнији документ за идентификовање сремских места био је Сремски дефтер из 1566/7. године. У раду нису обрађена већа градска насеља попут Земуна, Сремске Митровице, Петроварадина и Сланкамена, о чијој средњовековној прошлости је доста писано, а њихов значај и улога у том периоду превазилазе оквире овога рада.

У прилогу су дате четири мапе Срема за периоде XI–XIII, XIV, XV и XVI век, у којима су учртана сва поменута насеља чији је положај тачно или приближно утврђен.

Дневне миграције активног становништва Војводине (носилац теме: проф. др Слободан Ђурчић)

Истраживања на овој теми започела су 2010. године и биће завршена до краја овог средњорочног плана, 2012. године. Део су географских истраживања карактеристика становништва која су представљена у четири објављене књиге о броју становника, досељавањима у Војводину и биолошким структурама становништва у Војводини. Дневне миграције представљају важан фактор у географским истраживањима, јер у савременим процесима секундарне фазе урбанизације често су пресудан фактор трансформације урбаних и ширих простора. Осим тога дневне миграције су један од пресудних фактора целокупног развоја популација појединих места и представљају прву фазу расподеле функција унутар урбаних подручја.

Током 2010. године, прве године рада на овој теми, као што је и планирано, прикупљени су и обрађени подаци пописа становништва из 1961, 1971, 1981, 1991. и 2002. године о броју дневних миграната до нивоа насељених места, и остали демографски подаци потребни за ова проучавања (број становника насеља, економски положај становника, старост становништва и др.), као и потребна литература. Даља истраживања мораће сачекати попис становништва 2011. године и објављивање потребних података.

Током 2011. године вршена су истраживања и започело се са писањем прве верзије текста који се односи на дневне миграције у гравитационим подручјима бачких градова Новог Сада, Суботице и Сомбора, према гравитационим центрима првог и другог ранга. Она су се базирала углавном на резултатима у до сада објављеним радовима и на подацима из послератних пописа становништва. Рад није завршен јер је планирано да се прикаже и стање које је регистровао попис становништва 2011. године, који ће вероватно бити објављен тек у другој половини наредне године.

Старосно-полни контингенти становништва Војводине (носилац теме: проф. др Милка Бубало Живковић)

Истраживања на овој теми започета су 2010, трајаће до 2012. године и наставак су досадашњих истраживања везаних за географске карактеристике становништва Војводине. Ова истраживања реализују се паралелно са истраживањима о дневним миграцијама становништва у Војводини, а која су предмет истраживања посебне теме у оквиру пројекта *Насеља и становништво Војводине*.

Полна структура становништва зависи од наталитета, структуре живорођење деце, морталитета, односно смртности по полу. Зависи и од миграција, ратова и неких других утицаја. Анализом полно-старосне структуре становништва стиже се увид у стање неке популације и промене на одређеном простору. Детаљна обрада старосно-полне структуре војвођанске популације обухвата и обраду контингената. У овим истраживањима ће бити анализирана старосно-полна структура становништва Војводине у периоду 1953–2011. године, и то становништва по петогодишњим и великим старосним групама, средња старост становништва мушке, женске и укупне популације, индекс старости и коефицијент маскулинитета. Даље се обрађују предшколски, основношколски, радни и фертилни контингент становништва. И код ових контингената анализираће се стање популације по половима

и укупне популације, осим код фертилног контингента где се анализира само женска популација.

Резултати истраживања саопштени су у следећим радовима:

1. Милка Бубало Живковић, Тамара Лукић, Бојан Ђерчан, Анђелија Ивков Ци-гурски: *Природне и механичке демографске промене и њихове последице у пограничним насељима Баната*.

2. Бојан Ђерчан, Тамара Лукић, Милка Бубало Живковић: *Регионални значај, проблеми и пошенијали пограничног подручја Срема*.

3. Tamara Lukić, Bojan Đerčan, Branislav Đurđev, Imre Nađ, Milka Bubalo Živković (2011): *Daily Migrations in Cross/border Regions of Vojvodina Province*. EUGEO Congress, London

4. Милка Бубало Живковић, Раде Давидовић, Тамара Ковачевић, Јован Плавша: *Демографска јужнобанатска промена и њене последице – студија случаја општине Алибунар*.

5. Milka Bubalo-Živković, Andjelija Ivković-Džigurski, Tamara Lukić, Bojan Đerčan, Aleksandra Dragin: *Phenomen of migration and colonization in Vojvodina*.

Словаци у Војводини

(носилац теме: проф. др Слободан Ђурчић)

У 2009. години одржана су два састанка на којима је присуствовало осам потенцијалних учесника у реализацији пројекта. Закључено је да се ураде следећи послови:

- формирање радне групе за реализацију пројекта;
- израда оквирног плана рада;
- прикупљање материјала за израду библиографије о Словацима у Војводини.

Прикупљени су подаци о завидном броју публикација посвећених Словацима у Војводини и њихова систематизација биће обављена током рада на пројекту. За те послове биће ангажован стручни сарадник са знањем словачког језика.

Рад на овој теми у 2010. години био је отежан из два основна разлога. Прво, поједини сарадници на чији рад се рачунало нису се ангажовали или због тренутне заузетости на другим пословима или због незаинтересованости за рад на овом пројекту. Друго, знатан део послова, непосредно или посредно, везан је за демографске податке, а наредне године се очекује нови попис становништва чији резултати су веома важни. Њихово објављивање може се очекивати тек крајем 2012. или што је још реалније – 2013. и наредних година.

Будући да овакав пројекат захтева темељно познавање проблематике словачке заједнице у Војводини, сва истраживања која су до сада практикована допринеће бољем увиду у развој културе ове заједнице насељене у Војводини. С обзиром на то да стручњаци Музеја Војводине припремају у оквиру пројекта *Живети заједно* и изложбу о *Словацима и Србима у Војводини*, која ће се реализовати у 2012. години, сматрамо да резултати који су добијени и који ће се добити путем емпиријског рада на терену у оквиру научног пројекта покренутог у Одељењу за друштвене науке Матице српске могу на неки начин представљати део целовитог истраживања традиционалне и савремене културе Словака на простору данашње Војводине. Тако би се на пример кроз студије случаја у појединим локалним словачким заједницама до краја рада на пројекту проучавале оне теме које су предложене из укупне етнографске баштине и самим тим би постале репрезентативне за презентацију заједнице. Досадашњим истраживањима уочено је да се мора усмерити посебна пажња на механизме који делују у поступку селекције као и на делове који имају удела на сегменте селективне традиције у медијском дискурсу.

У току истраживања до сада се настојало утврдити до којег степена се може говорити о словачкој култури као хомогеној етнокултурној појави на простору Војводине (заједничко име, језик, вера, традиционални облици материјалне и духовне културе). Очекује се да се у завршним истраживањима покаже и у којој мери су Словаци задржали потпуну своју особеност, те дистинктивност и регионално специфично обликовање своје заједнице. Очекује се да ће се постављене хипотезе о етнокултурном обликовању Словака у Војводини потврдити применом херменеутичког приступа и компаративне анализе, што подразумева следеће: критику извора, прикупљање допунске теренске грађе и компарацију материјала с истог подручја из различитих периода, а потом ће се обавити интеграција података у целини да би се добила узрочно-последична повезаност. Стога комбиновање дијахроног и синхроног истраживања традиционалне и савремене културе Словака доводи до холистичког приступа у истраживању националног, социјалног и културног идентитета као и до етнокултурног обликовања словачке етничке заједнице ван матичне земље.

АТЛАС НАСЕЉА ВОЈВОДИНЕ

(руководилац пројекта: проф. др Слободан Ђурчић)

Средином 2009. године израђен је детаљан план рада за наведени пројекат. На овом истраживачком подухвату, поред Матице српске, укључени су и Музеј Војводине и Департаман за географију, туризам и хотелијерство ПМФ у Новом Саду.

Средствима департамана за географију набављен је изванредан број карата потребних за реализацију пројекта. Поднет је и захтев Управи за оперативне послове Војске Србије за одобрење коришћења карата Војногеографског института и прибављене су информације о условима коришћења карата Војног и Дворског архива у Бечу. На основу расположивих материјала започет је рад на текстуалном делу, који се односи на коментаре карата насеља.

Током 2010. године набављена је комплетна опрема за рад, највећи део картографског материјала потребног за све три године рада (недостају само неке карте издања Војногеографског института из Београда, потребне за рад у 2011. и 2012. години) и написана су поглавља: Картирање територије Војводине после Првог светског рата (28 страна); Формирање мреже насеља у Војводини (30 страна); Насеља Срема (280 страна) и израђена је прегледна карта Срема. У завршној фази је састављање карата насеља Срема, оријентационе израде 1780, 1820, 1880, 1910, 1950. и 1990. године (око 780 карата), а у току је израда текстова Увода и дела уводног чланка Картирање територије Војводине пре Првог светског рата.

Позитивно рецензиран рукопис *Атласа Срема* током 2011. године комплетан је великим бројем карата и графикана који су убачени у текст. Извршена је коректура и тренутно се раде исправке. До краја 2011. године ова значајна публикација ће бити спремљена за штампање.

ИСТОРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ

(руководилац пројекта: др Душан Попов)

После објављивања четвртог тома *Историје Матице српске* за период 1918–1941. у 2008. години настављен је рад на прикупљању грађе за пети том који ће обухватити период 1941–1955. Почело се са петим поглављем од 1941, када је Матица била под мађарском окупацијом. Окупаторска власт је већ почетком априла 1941. завела комесарску управу и забранила сваку културно-просветну делатност

најстарије српске институције, било јој је допуштено да у својој режији обрађује имање, задужбину добротворке Марије Трандафил, с тим што је принос од усева у целости био заплењен за потребе мађарске војске.

Руководилац пројекта боровио је у Будимпешти и настојао да из Државног архива прибави грађу о економском деловању Матице за време окупације од 1941. до октобра 1944. Прикупљена је и грађа из Архива Војводине и Архива Новог Сада, а прегледана је и архива Матице из времена окупације. Крајем 2008. отпочео је рад на писању прве главе, која обухвата године мађарске окупације. Упоредо се радило и на прикупљању фотографија и биографских података о Матичиним функционерима, председнику др Александру Мочу, секретару др Николи Милутиновићу и др. Проучаван је и легат Милутиновићевог сина др Косте Милутиновића, који је смештен у Библиотеци Матице српске.

Током 2009. години настављен је рад у Рукописном одељењу Матице српске, где се прегледавају записници са скупштина, управних одбора, одбора одељења и преписка са чланством. Обједињени резултати истраживања за период 1941–1951. сакупљени су у научну монографију мр Ненада Дошлића *Историја Матице српске 1941–1951.*

У протеклом извештајном периоду рад на петом тому почиње временом мађарске окупације и садржи послератну обнову, унапређење и ширење свеколике делатности. Окупацијско време обухвата 60 страна. Као и ранији и овај пети том садржаће велики број фотографија знаменитих појединаца из историје Матице српске, радних састанака, као и делова извештаја о раду, спискова чланова радних тела.

РИМСКА ПОЉОПРИВРЕДНА ИМАЊА У ПРОВИНЦИЈИ ДОЂОЈ ПАНОНИЈИ – VILLAE RUSTICAE И VILLAE SUBURBANAE (руководиоци пројекта: др Олга Брукнер и др Велика Даутова Рушевљан)

Дугогодишња археолошка ископавања на подручју Срема и резултати научног истраживања обједињени су и представљени у научној монографији која представља наставак раније објављене монографије *Почеци романизације у југоисточном делу провинције Паноније*, аутора Олге Брукнер, Велике Даутове Рушевљан и Петра Милошевића, која је обухватила период I и II века. Проблематика коју обрађује нова монографија до сада није обрађивана и представља континуитет римске владавине као и друштвенополитички и привредни развој становништва на подручју југоисточног дела провинције Доње Паноније од II до IV века. Рад на овом пројекту трајао је током прве извештајне године.

СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ У АУСТРИЈСКОЈ ЦАРЕВИНИ 1790–1861. ГОДИНЕ (руководилац пројекта: проф. др Љубомирка Кркљуш)

У раду на пројекту током 2008. године учествовали су [академик Славко Гавриловић], проф. др Љубомирка Кркљуш, доц. др Владан Гавриловић и Жарко Димић. Обављена су следећа истраживања и објављени следећи радови.

[Академик Славко Гавриловић] – проучаване су разне теме и разноврсна грађа важна за изучавање Српског покрета 1790–1861. као предмет од посебног значаја за историју Срба у Хабзбуршкој монархији у Угарској. Рад је обављен у Архиву САНУ у Сремским Карловцима, Архиву Војводине, Архиву Града Новог Сада, у Рукописном одељењу Матице српске. Коришћене су и ксерокопије из Архива у Бечу и Будимпешти.

Проф. др Љубомирка Кркљуш је наставила истраживање грађе о Српском покрету 1848/1849, у првом реду оне која се односи на српску организацију власти која је била изграђена у време трајања покрета. Грађа се чува у Архиву САНУ у Сремским Карловцима и у Рукописном одељењу Матице српске. У току 2009. године настављен је рад на истраживању организације српске власти у току Српског народног покрета 1848–1849. Објављени су следећи радови:

- Извештаји француских дипломата из Београда у време револуције 1848–1849, Матица српска, Нови Сад 2009.
- Судска власт у Војводини по документима Српског народног покрета 1848–1849, Зборник радова Правног факултета у Источно Сарајеву, бр. 5, Пале 2009, 7–19.
- Обележја и симболи у току Српског народног покрета 1848–1849. Истраживања, 20, Нови Сад 2009, 147–161.

Током 2009. године истраживање проф. др Бранка Бешлина је било усмерено на раздобље од 1790. до 1848. године, које се може назвати формативним у развоју либералних идеја код Срба. Највише пажње посвећено је најпре одјеку идеја Француске револуције међу српском интелигенцијом, што је дошло до изражаја на Темишварском сабору 1790. године, када почиње и епоха националних покрета у Хабзбуршкој монархији. Пошто слободног политичког живота у Монархији није било, Срби су у првим деценијама XIX века своје снаге усмерили на културно поље и ту се утицаји западноевропског либерализма и националног романтизма препознају у разноврсним облицима интелектуалног стваралаштва. Потом је истраживање усмерено на утицај протестантских виших школа у северној Угарској (данашњој Словачкој) у којима је образовање стицала већина српских интелектуалаца који ће играти кључну улогу у идејном уобличавању српског либерализма у другој половини XIX века.

Доц. др Владан Гавриловић је истраживао грађу о Српском националном покрету 1848–1849 у Архиву САНУ у Сремским Карловцима, као и Рукописном одељењу Матице српске. Резултати истраживања представљени су у раду *Нови подаци о народном календару Милошу Војновићу*, који је предат за наредни број *Зборника Матице српске за историју*. Написано је и неколико биографија личности значајних за покрет, а које ће бити објављене у наредном тому *Српског биографског речника*.

Предмет истраживања Жарка Димића је битка код Сремских Карловаца 12. јуна 1848. и почетак војних активности СНП-а 1848/49. Настављено је истраживање оставинског фонда Теофила Димића, мало истраженог учесника СНП. Урађен је попис значајних докумената везаних за статус и прошлост Карловаца, сачињен 8. маја 1848. и објављен у *Прилозима историји архива Карловачког магистрата*, „Рад Музеја Војводине”, бр. 49, 2007, стр. 99–106. Такође су објављени: *Замфировићи (знаменићи карловачка породица)*, „Крбови”, бр 67–70, 2007, стр. 120–125; *Сремски Карловци – од насеља до града*, Мало историјско друштво, Нови Сад – Сремски Карловци 2008.

У току 2010. године настављена су истраживања различитих аспеката Српског националног покрета у периоду од Темишварског конгреса до Благовештенског сабора. Истраживани су крупни, преломни догађаји, какви су били сам Темишварски сабор и политичка делатност Саве Текелије, правни статус српског народа и његова борба за територијалну аутономију, Српски народни покрет 1848–1849. године, организација српске власти која је тада изграђена и деловање појединих личности које су учествовале у покрету, потом значајне личности чија је делатност обележила овај период у целини, идејни и други утицаји који су имали уплива на обликовање њихове политичке идеологије и акције, политичких ставова и програма. Као резултат истраживања објављено је неколико научних чланака,

као и неки извори. Припремљено је за објављивање и неколико одредница за *Српски биографски речник*.

У току 2011. године настављена су истраживања на теми *Српска организација власти у Шоку Српског народног покрета 1848–1849. године*.

1. Завршен је рукопис под насловом *Средишњи органи власти у Српској војводици 1848–1849. године*, обима 285 страна.

2. *О идејама и делу Светозара Милешића*, рад обима 10 страна, биће објављен у следећој свесци *Летописа*.

Истраживање је било усмерено на уплив идеја са којима су будући прваци Либералне странке дошли у додир током школовања. Већина њих образовање је стицала у током прве половине 19. века, и похађали су углавном протестантске више школе у северној Угарској (данашњој Словачкој), у Пожуну, Трнави, Кошицама, Модри, Левочи.

ПРИВАТНО ПРАВО У ВОЈВОДИНИ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА (руководилац пројекта: проф. др Душан Николић)

У реализацији пројекта учествовали су: др Олга Цвејић Јанчић, редовни професор и тадашњи декан Правног факултета у Новом Саду; др Гордана Ковачек Станић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду; др Невена Петрушић, редовни професор и тадашњи декан Правног факултета у Нишу; др Раденка Цветић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду; др Наташа Стојановић, ванредни професор Правног факултета у Нишу; др Петар Ђундић, доцент Правног факултета у Новом Саду; др Маша Кулаузов, доцент Правног факултета у Нишу; др Јелена Видић, доцент Правног факултета у Новом Саду; др Гордана Дракић, доцент Правног факултета у Новом Саду; др Сања Радовановић, асистент Правног факултета у Новом Саду и Андреа Радоњанин, тадашњи студент мастер студија на Универзитету у Нотингему (Велика Британија). Руководилац пројекта је био др Душан Николић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду.

Млађи сарадници су прегледали све одлуке које је Касациони суд у Новом Саду донео у периоду од 1920. до 1941. Реч је о хиљадама докумената. Релевантне одлуке су копиране и разврстане по појединим грамама приватног права. Одлуке су потом анализирали истраживачи са наставничким звањима. Др Сања Радовановић је у Историјском архиву Суботице прегледала архиву некадашњег Правног факултета у Суботици, за период 1920–1941. Сарадник Андреа Радоњанин је прикупила грађу о мешовитим правним системима.

Део резултата истраживања је саопштен у тематском броју *Зборника Матице српске за друштвене науке*, у форми чланака и претходних саопштења, на 147 страна.

Резултати истраживања су такође представљени: на XVII Светском конгресу за упорено право у Утрехту (Холандија); у монографији *Tort Law – Serbia and Montenegro*, објављеној у склопу међународне енциклопедије права (уредник: Sophie Stijns, издавач: Kluwer Law International, Хаг – Бостон, 2007); у оквиру посебног поглавља књиге *Precedent and Law* (уредник: Ewoud Hondius, издавач: Bruylant, Брисел, 2007); на међународном научном скупу *Private Law in Eastern Europe*, одржаном на Институту „Макс Планк” за упоредно и међународно приватно право у Хамбургу 2009; у књизи *Private Law in Eastern Europe* (уредници: Christa Jessel Holst, Rainer Kulms i Alexander Trunk, издавач: Mohr Siebeck, Тибинген, 2010); на XVIII Светском конгресу за упоредно право у Вашингтону 2010; на III Светском конгресу за мешовите правне системе, одржаном на Хебрејском универзитету у Јерусалиму 2011. године; на међународном научном скупу *200 Jahre ABGB*, одржаном

на Универзитету у Салцбургу 2011. године; у књизи: *200 Jahre ABGB – Die Bedeutung der Kodifikation für andere Staaten and andere Rechtskulturen* (уредници: Michael Geistlinger, Friedrich Herrer, Rudlof Mosler и Johannes M. Reiner, издавач: Manz, Беч, 2011); у књизи: *Die internationale Dimension des Rechts II* (уредници: Tomislav Borić, Brigitta Lurger, Peter Schwarzenegger Ulfried Terlitza; издавач: LexisNexis, Беч, 2011).

Сви сарадници на пројекту су уредно извршили своје уговорне обавезе. Преостало је да руководиоца пројекта уради завршну редактуру интегралног текста. Као што је предвиђено Планом и програмом рада на пројекту, резултати истраживања ће бити представљени широј јавности у облику монографије или на научном скупу који ће бити организован у сарадњи са Правним факултетом у Новом Саду.

Одељење за природне науке

ПРОУЧАВАЊЕ ФРУШКЕ ГОРЕ

(руководилац пројекта: проф. др Слободан Ђурчић)

Проучавање Фрушке горе у Матици српској започето је још у научном одељењу кроз изучавање насеља Војводине, а у оквиру једног од најстаријих пројекта Матице српске који је изучавао насеља и становништво Војводине. Осим што су дугогодишња, истраживања су и мултидисциплинарна и значајна су допуна досадашњих проучавања фрушкогорске регије. Рад на пројекту одвија се преко самосталних тема из области биологије, хемије, биохемије, географије и других природних наука. Резултати истраживања до сада су објављени у 26 монографских студија и многим радовима објављеним у периодици са листе Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије. У оквиру овог пројекта обрађиване су следеће теме.

Биолошки активне материје биљака Фрушке горе

(носиоци теме: проф. др Неда Мимица Дукић и проф. др Пал Божа)

У наведеном извештајном периоду учесници на наведеној теми реализовали су задатке предвиђене планом рада. Објављена је књига *Биолошки активна једињења биљака Фрушке горе*, том II, терпеноиди I, *еџарска уља* и настављен је рад на трећем тому – биљкама са иридоидима. Књига је штампана на енглеском језику са резимеом на српском.

Реализација пројектних задатака обухватала је активна теренска истраживања, лабораторијска испитивања и претраживања у бази података и информацио-ним центрима. Теренска испитивања обухватила су проверу станишта и процену стања популације, проналажење нових локалитета и станишта иридоидних биљака на подручју Фрушке горе. Саставни део теренског рада је и уочавање фактора угрожавања испитиваних таксона. Колектовање материјала је праћено сакупљањем одговарајућих количина и њиховом применом у даљим поступцима екстракције и изолације циљне групе једињења. Материјал је обрађен у Хербаријуму Департамента за биологију и екологију ПМФ у Новом Саду. Извршена је хемијска карактеризација биљног материјала на присуство и садржај иридоидних гликозида. Предмет истраживања биле су врсте из рода *Plantago*, *Verbena* као и поједине врсте фамилије *Lamiaceae*, потфамилије *Lamioideae*. Рад у информацио-ним центрима омогућио је адекватно тумачење добијених података, те допринео дефинисању и карактеризацији појединих биљних дрога. Констатован је недостатак комплексног информационог модула о лековитим биљкама, како на простору Војводине тако и на простору Србије.

На Фрушкој гори су констатовани нови локалитети за око 20 врста иридоидних биљака (врсте из фамилија Plantaginaceae, Gentianaceae, Verbenaceae, Lamiaceae). На основу претраживања у информационим центрима издвојено је између 40–60 врста, које би могле бити иридоидне биљке, после упоређивања са флором Фрушке горе.

У току 2010. године учесници на овој теми реализовали су задатке предвиђене планом рада. Настављен је рад на трећем тому који обрађује биљке са иридоидима.

Реализација пројектних задатака обухватила је активна теренска истраживања, лабораторијска испитивања и претраживања база података у информационим центрима као и већ постојеће информације о врстама које садрже истраживану групу активних биомолекула. Теренска испитивања обухватила су проверу станишта и процену стања популација, проналажење нових локалитета и станишта иридоидних биљака на подручју Фрушке горе. Саставни део теренског рада је и евидентирање фактора угрожавања испитиваних таксона. Колектовање материјала је праћено сакупљањем одговарајућих количина и њиховом припремом за даље поступке екстракције и изолације групе једињења. Укупан материјал је обрађен у Хербаријуму Департамента за биологију и екологију ПМФ у Новом Саду, те је том приликом и одвојен примерак јемства (Voucher specimens).

На Фрушкој гори су констатовани нови локалитети за око 20 врста иридоидних биљака. Међутим, поједини локалитети богати констатованим иридоидима уништени су и морају бити брисани из распрострањености врсте. Нови локалитети су констатовани за врсте из фамилије Plantaginaceae, Gentianaceae, Verbenaceae и неароматичних представника фамилије Lamiaceae (потфамилија Lamioideae). Стање популација на већини локалитета је задовољавајуће. Најчешћи фактори угрожавања су антропогени. Нестају делови читавих еко-система, уселавају се андревентивне биљке и формирају се засади алохтоних врста. Установљене су разлике у садржају и саставу иридоидних гликозида, како између различитих врста тако и унутар врста сакупљених са различитих локалитета. Метанолни екстракти подвргнути су хидролизи у циљу добијања иридоидних агликона. С обзиром на то да су агликони веома нестабилни, било је потребно применити различите методе.

Током 2011. године истраживачки тим је своје активности организовао у два сегмента. Истраживачки рад који је пратио вегетацијску сезону календарске 2011. године усмерен је на теренске опсервације и сакупљање материјала за издање о биљкама са иридоидима. Други сегмент обухвата рад на синтези резултата из претходне и дела ове године и стварање основа за завршетак рукописа о биљкама са иридоидима. Иако је протеклих година рад на групи биљака са иридоидима показао добре завршне резултате на основу којих су дефинисани основни сегменти и модели рукописа, указале су се потребе за провером појединих података. Провера података је вршена како у делу рада са биљним врстама и нарочито, њиховим стаништима, тако и у делу рада са биохемијском карактеризацијом врста.

Низијски рељеф Војводине
(носилац теме: проф. др Слободан Марковић)

У оквиру ове теме спроводе се мултидисциплинарна истраживања палеоземљишних секвенци фрушкогорске лесне заравни с циљем реконструкције еволуције палеоклиматских и палеоеколошких процеса, који су се током најмлађег дела доњег, средњег и горњег плеистоцена на истраживаном подручју.

Протекле истраживачке године биле су изузетно успешне како с аспекта теренских и лабораторијских истраживања тако и по питању презентовања резултата на међународним и домаћим научним скуповима, односно публиковању радова у

интернационалним и домаћим часописима. Обављена су завршна теренска истраживањима која су реализована у сарадњи са колегама из Немачке Улрихом Хамбахом и Бјорном Махалетом и колегом из Холандије Цефом Вандеббергхеом, са којима су у три наврата реализована заједничка теренска истраживања на лесним профилима у Старом Сланкамену, Руми и Батајници. Највећи део одобрених средстава управо је потрошен при реализацији поменутих теренских истраживања.

Лабораторијска истраживања се реализују на Универзитету у Бајројту, Институту за примењене геонауке у ХанOVERу и Универзитету у Бремену као и Седиментолошкој лабораторији Слободног универзитета у Амстердаму.

У овом периоду објављени су радови у интернационалним часописима *Journal of Quaternary Sciences*, *Boreas*, *Geosystems*, *Geophysics and Geochemistry* и *Quaternary Research*.

Обављена су завршна теренска истраживањима која су реализована у сарадњи са колегама из Немачке Улрихом Хамбахом и Бјорном Махалетом, Томасом Стивенсом и Ианом Смалијем из Велике Британије, као и колегама из Холандије и Белгије Цефом и Димитријем Вандеббергхеом, са којима су у три наврата реализована заједничка теренска истраживања на бачкој, сремској и тамишкој лесној заравни, као и долинама Тисе и Тамиша.

Током 2010. године обављена су завршна теренска истраживања која су реализована у сарадњи са колегом из Немачке Улрихом Хамбахом, као и колегама из Холандије Кизом Кесеом, односно Велике Британије Томасом Стивенсом. Највећи део одобрених средстава управо је потрошен при реализацији поменутих теренских истраживања.

Лабораторијска истраживања се реализују на Универзитету у Бајројту, Институту за примењене геонауке у ХанOVERу и Универзитету у Бремену, као и Седиментолошкој лабораторији Слободног универзитета у Амстердаму.

У овом периоду публиковани су радови у интернационалним часописима из категорије M21 *Quaternary Science Reviews* и *Quaternary Geochronology*, док је 6 радова из категорије M22 објављено у часопису *Quaternary International*. На интернационалним научним скуповима саопштена су 2 пленарна (M32) и 27 оралних и постер презентација (M33). У прилогу је дат списак објављених радова.

На основу изнетих чињеница може се закључити да су све амбициозно планиране активности у потпуности реализоване током претходне истраживачке године.

Током 2010. године настављен је рад на научној монографији *Лес Фрушке горе*. Надамо се да ће се овај посао у потпуности привести крају половином наредне године. Надамо се да ће Матица српска објавити овај текст у оквиру едиције монографија о Фрушкој гори.

Током 2011. године обављена су теренска истраживања која су реализована у сарадњи са колегама из Немачке Улрихом Хамбахом и Клеменсом Селосом, колегом из Холандије Цефом Вандеббергхеом из Холандије и колегама Клер Галант (I том) и Стивенсом из Велике Британије, са којима су реализована заједничка теренска истраживања на лесним профилима у Старом Сланкамену, Руми и Батајници. Највећи део одобрених средстава управо је потрошен за реализацију поменутих теренских истраживања.

Лабораторијска истраживања се врше на Универзитету у Бајројту, Институту за примењене геонауке у ХанOVERу и Универзитету у Бремену, као и Седиментолошкој лабораторији Слободног универзитета у Амстердаму и лабораторији за луминесцентно датирање Универзитета у Лондону.

Радови су објављени у врхунским међународним часописима *Quaternary Science Reviews* и *Geochimica et Cosmochimica Acta*, који спадају у групу најпрестижнијих публикација у области геонаука, као и у истакнутом међународном часопису.

Фауна Фрушке горе
(носилац теме: проф. др Смиљка Шимић)

Научноистраживачки рад на наведеној теми у протеклом извештајном периоду обиловао је активностима. Најзначајнија је свакако излазак из штампе прве књиге ове едиције *Бескичмењаци (Invertebrata) Фрушке горе* у издању Матице српске. У књизи су објављени радови: Ивана Живић, Зоран Марковић, Милоје Брајковић, *Макрозообенијос неких фрушкогорских извора и њихока*; Владимир Томић, Гордана Грбић, *Фауна њаукова Фрушке горе*; Слободан Макаров, Бојан Милић, *Ситноге (Chilopoda, Diploda) Фрушке горе*; Смиљка Шимић, Анте Вујић, Снежана Раденковић, Предраг Радишић, *Осолике муве (Insecta: Diptera: Syrphidae) Фрушке горе*; Срећко Турчић, *Разноврсности њрчуљака (Carabidae, Coleoptera) Фрушке горе*; Дејан Стојановић, *Штјејне врсте совица (Noctuidae, Lepidoptera) у шумама Националног њарка Фрушка горе*; Марко Караман, *Фауна мрва (Hymenoptera: Formicidae) Фрушке горе*.

Већина истраживања презентованих у овој монографији део су и ширих истраживања на некадашњим и садашњим пројектима које финансирају Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије и Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој. Део резултата је представљен у докторској (Б. Миљановић) и магистарској тези (О. Бјелић Чабрило, А. Јуришић), а већина их је реферисана делом или у целости на домаћим и међународним скуповима (цитирано у литератури појединачно у оквиру сваког научног прилога).

Сагледавајући укупне резултате обједињене у овој монографији, учинили смо велики корак у сагледавању природних вредности и садашњег стања Националног парка Фрушка гора и околног подручја. Већи број података о фауни појединих група бескичмењака по први је пут публикован за ово подручје, а ништа мањи значај немају ни резултати истраживања који на Фрушкој гори трају више десетина година.

Спроведена су истраживања девет различитих група бескичмењака у Националном парку Фрушка гора и широј околини. У оквиру расположивих материјалних средстава започет је рад на прикупљању литературних података о појединачним групама, рекогносцирање терена, теренски рад и, најзад, финална обрада, тј. детерминација и писање радова. Установљено је присуство 21 врсте, од којих 11 врста представља једине налазе за Србију. Посебан значај имају и врсте (њих 6) које аутор означава као ретке, што указује на то да овај простор представља једно од најзначајнијих подручја диверзитета поменуте, у Србији недовољно истражене фауне.

Током 2010. године у раду на пројекту је учествовало девет истраживача, а резултати су садржани у трећој монографској студији која је позитивно рецензирана. Рукопис је припремљен за штампу.

У раду на пројекту у 2011. години започета су истраживања четири тематске области:

1. ISOPODA. Фауна Isopoda Балкана једна је од најбогатијих и најразноврснијих у Европи. Међутим, ова интересантна фауна није истражена у довољној мери. У том смислу предњачи територија Србије, а нарочито њен северни део. Са зоогеографског и таксономског становишта подручје Фрушке горе је свакако најинтересантнији део Војводине, док је у исто време изузетно слабо истражено.

2. CURCULIONIDAE. Нова истраживања фауне сурлаша Фрушке горе базирана су на прелиминарним резултатима публикованим 2008. године. Тада је на бази материјала сакупљаног 2002–2005. године објављена листа од 35 врста из пет фамилија сурлаша.

3. HETEROPTERA. Фауна Heteroptera Фрушке горе није систематски истраживана. Постојали су само појединачни подаци старих ентомолога. Од 1998. до

2011. истраживана је фауна Heteroptera Фрушке горе. У овом периоду теренска истраживања су обављена на преко 40 локалитета. До сада је идентификовано преко 300 врста Heteroptera.

4. SYRPHIDAE. Након дугогодишњег истраживања фауне (1956–2005) осо-
ликих мува на подручју Фрушке горе забележено је укупно 211 врста (Шимић и сар., 2008).

Нова истраживања спроведена на датом подручју (2005–2011) као и ревизија фауне потфамилије Syrphinae резултовала су повећањем овог броја. Фауна осо-
ликих мува Фрушке горе постаје богатија за седам врста, три из потфамилије Eri-
stalinae: *Callicera aenea* (Fabricius, 1781) (Nedeljković et al., 2009), *Chalcosyrphus*
piger (Fabricius, 1794) (Radenković et al., in prep.), *Sphiximorpha subsessilis* (Illiger in
Rossi, 1807) (Radenković et al., in prep.) и четири из потфамилије Syrphinae: *Eupeo-*
des flaviceps Rondani, 1857, *Melangyna lucifera* Nielsen, 1980, *Xanthogramma dives*
(Rondani, 1857) и *Xanthogramma stackelbergi* Violovitsh, 1975.

ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ КУЛТУРЕ НА ТЛУ ДАНАШЊЕ ВОЈВОДИНЕ

(руководилац пројекта: проф. др Јован Максимовић)

Истраживања на овом дугогодишњем мултидисциплинарном пројекту запо-
чела су 1989. године и одвијају се у сарадњи са истраживачима Одељења за дру-
штвене науке Матице српске с циљем да се проуче хронолошка историја медици-
не, фармације, ветерине и историје појединих медицинских дисциплина.

Током 2008. године интензиван је рад на историји фармације и вишегоди-
шња истраживања обједињена су у рукопис монографије која обухвата период од
прве половине 18. века, појаве првих апотека у војвођанским местима, па до сре-
дине 20. века, када је ступио на снагу Закон о принудном откупу апотека. Мате-
рија је подељена на уводни, општи део и специјални део који садржи хронику
војвођанских апотека, што и јесте основни предмет и циљ ове монографије. У
уводном делу аутор је дао кратак општи преглед историјског развоја апотекар-
ства од првих почетака у периоду старих култура и античком раздобљу, преко
средњег века, па до времена државне организације и централне законске регула-
тиве у територијалном планирању мреже апотека, начина образовања апотекара
у условима за отварање и рад апотека у 18, 19. и 20. веку.

Посебну пажњу аутор је посветио развоју апотекарства у 18. и 19. веку у
Аустрији и Угарској, чије је здравствено законодавство било надлежно и за Војво-
дину. Обрађен је и период после Првог светског рата, између два рата, као и пери-
од после Другог светског рата. У свеобухватном и опсежном делу књиге који но-
си наслов *Хроника војвођанских айоптека* дат је исцрпан приказ о оснивању, раду
и коначној судбини апотека у свим па и најмањим местима данашње Војводине,
њихових оснивача и власника.

Ове године започета су и истраживања на историји судске медицине, чији је
носилац проф. др Драгиша Поповић. Прикупљена је опсежна библиографска гра-
ђа и подаци о члановима Научног друштва за историју здравствене културе Вој-
водине и члановима Секције за патологију Друштва лекара Војводине и Српског
лекарског друштва.

Током 2009. године интензиван је рад на историји фармације и вишегоди-
шња истраживања обједињена су у рукопис монографије која обухвата период од
прве половине 18. века, појаве првих апотека у војвођанским местима, па до сре-
дине 20. века, када је ступио на снагу Закон о принудном откупу апотека (Бачка,
Банат и Срем).

Истраживања на овом пројекту теку паралелно: историја периода и историја медицинских дисциплина. Настављена су истраживања на историји судске медицине. Руководилац истраживања је проф. др Драгиша Поповић.

Током 2010. и 2011. године године група сарадника на засебној теми овога пројекта Судскомедицинска и патоанатомска делатност на тлу данашње Војводине прикупила је обимну библиографску грађу о члановима Научног друштва за историју здравствене културе Војводине и члановима Секције за патологију Друштва лекара Војводине и Српског лекарског друштва. Истраживачки тим којим руководи проф. др Драгиша Поповић, након сталних консултација и састанака у Матици, приводи крају истраживање и у првим месецима наредне године очекује се готов рукопис. Истраживачи су из Новог Сада, Суботице, Сомбора, Зрењанина, Сенте, Кикинде, Сремске Митровице, Вршца, Панчева, Врбаса.

ЧОВЕК И ПРИРОДА – ЖИВОТ И СМРТ БИОЛОШКИХ БИЋА (руководилац пројекта: проф. др Драгиша Поповић)

У 2008. години реализован је четврти (последњи) научни скуп из циклуса скупова са пројекта „Човек и природа – Живот и смрт биолошких бића” на којима се презентирају резултати истраживања. Претходна три „Здравље људи у Војводини” (2001), „Заразна и паразитарна обољења људи и животиња у Војводини” (2003), „Атрофично/дегенеративна стања/обољења људи у Војводини” (2006) и последњи „Живот и смрт биолошких бића” (2008) окупила су око 150 аутора који су своја истраживања презентовали у око 140 радова. Радови су објављени у истимим зборницима радова са скупа.

Научни скуп „Живот и смрт биолошких бића” реализован је 29. маја 2008. године у Матици српској. Своје резултате истраживања на наведеној теми саопштили су: Мирослав Весковић и Тијана Продановић (физика), Зоран Ковачевић (хемија), Александар Крстић и Миленко Коларски (генетика), Миленко Бујас, Весна Копитовић, Ирена Бујас (гинекологија), Вера Јерант Патић (медицина), Славка Гајин, Милан Матавуљ, Милица Матавуљ, Боривој Крстић, Пал Божа, Зорица Недељковић, Смилка Шимић (биологија), Душан Лалошевић, Весна Лалошевић (медицина), Драган Коковић (социологија), Миленко Перовић (филозофија), Гордана Вукадиновић (право), Ранко Кончар (историја), Александар Крстић (неуропсихијатрија), Драгиша Поповић, Радмила Колак (медицина). Позитивно рецензирани радови објављени су у зборнику радова са скупа *Човек и природа – Здравље људи у Војводини*, новембра 2008. године.

РИТОВИ ВОЈВОДИНЕ (руководилац пројекта: проф. др Анте Вујић)

У 2008. настављена су истраживања Подунавља, и то Горњег подунавља, Ковиљско-петроварадинског рита, Доњег подунавља и ритских станишта уз реку Саву. Са ових подручја има највише података, па је уз допунска истраживања могуће приступити обједињавању резултата публиковању у наредном периоду.

Део зоолошког истраживачког тима који ради на проучавању птица завршио је своја истраживања као и прикупљање података за израду монографије о птицама ритских станишта Војводине. Публикација је планирана за 2009. годину.

Настављена су истраживања из области географије која имају за резултат припрему публикације о географским карактеристикама ритова Бачке, уз поглавље о могућем коришћењу природних вредности у развоју делатности које могу

бити у вези са конзервацијом подручја (еко-туризам). Публикација је планирана за 2009. годину.

Завршена су истраживања из области генетичке разноврсности појединих врста важних за конзервацију ритских станишта Војводине. У реализацију тог задатка укључена су и два стручњака из области еволуционе биологије. У припреми је монографија.

Ботанички део истраживачког тима је радио на допунским истраживањима неколико ритских станишта: Горње подунавље, Ковиљско-петроварадински рит и Засавица и прикуписао грађу за две монографске студије.

Учесници на пројекту: др Ружица Игић, др Пал Божа, др Бранислава Буто-рац, др Драгана Вуков, др Горан Аначков, др Дубравка Полић, др Биљана Пањковић (ботаничари); др Смиљка Шимић, др Анте Вујић, др Предраг Радичић, др Снежана Раденковић, Зорица Недељковић, др Слободан Пузовић, Никола Стојнић, др Весна Миланков и др Јасмина Лудоски (зоолози) и др Владимир Стојановић, др Драгослав Павић, Минуцер Месарош (географи).

Посебна пажња била је усмерена на истраживања Подунавља, и то горњег, Ковиљско-петроварадинског рита, Доњег подунавља и ритских станишта уз реку Саву. Са ових подручја је, до сада, познато и највише података, тако да је уз допунска истраживања могуће приступити њиховом обједињавању и публиковању.

У протеклом извештајном периоду посебна пажња је била усмерена на истраживања Ковиљско-петроварадинског рита и ритских станишта уз реку Саву. Са ових подручја је до сада познато и највише података, тако да је уз допунска истраживања могуће приступити њиховом обједињавању и публиковању. У овој години се радило на реализацији четири пројектна задатка који су резултовали са две монографске студије. Такође ове године су завршена истраживања из области географије и резултат је монографија о географским карактеристикама ритова Бачке, уз поглавље о могућем коришћењу природних вредности у развоју делатности које могу бити у складу са конзервацијом подручја. Монографија *Ритови Бачке – географске карактеристике, исушивање, коришћење и заштитна природе*, аутора др Владимира Стојановића, др Драгослава Павића и др Месарош Минуцера, рецензирана је и у издавачкој процедури Одељења.

Током 2011. године реализована је друга фаза пројекта са четири истраживачка корака за сваки пројектни задатак: прикупљање литературе и њена класификација; теренска истраживања; обрада прикупљеног материјала и података; обједињавање резултата и припрема публикација.

Теме које су обрађиване у оквиру пројекта односе се на поједине групе организација или су везане за поједине аспекте ритских станишта:

1. истраживања флоре ритова Војводине;
2. истраживања фауне ритова Војводине.

У овој години посебна пажња је била усмерена на истраживања Ковиљско-петроварадинског рита и ритских станишта уз реку Саву. Са ових подручја је до сада познато и највише података тако да је уз допунска истраживања могуће приступити њиховом обједињавању и публиковању.

Ботанички део истраживачког тима је радио на допунским истраживањима неколико значајних ритских станишта: Горње подунавље, Ковиљско-петроварадински рит и Засавица.

МИКОТОКСИНИ У ЖИВОТНИМ НАМИРНИЦАМА (руководилац пројекта: проф. др Марија Шкрињар)

Током 2008. године истраживањима која су рађена у оквиру овог пројекта обухваћено је испитивање распрострањености плесни у различитим животним

намирницама (зачини, производи на бази житарица, млеко и др.), храни за животиње, са посебним освртом на учесталост токсигених врста. Истовремено је испитано присуство појединих микотоксина (афлатоксин Б1, охратоксин А зearаленон). Посебна пажња посвећена је проучавању микотоксиколошког квалитета тзв. здраве хране.

Резултати наведених истраживања саопштени су у седам радова, публикованих у научним часописима или представљени на домаћим или иностраним научним скуповима, посвећеним квалитету прехранбених производа. У 2008. започето је, према предвиђеном плану, и стварање колекције фунгалних врста контаминираних хране.

У оквиру рада на пројекту за 2009. годину истраживања су била посвећена испитивању миколошког и микотоксиколошког квалитета одређених група животних намирница (месо и производи од меса, „здрава храна”, производи на бази биљних уља) и сточне хране, антифунгалног деловања неких зачина, као и антибактеријског деловања бактерија млечне киселине и бифидобактерија.

Поред основних фаза истраживања, планираних за 2009. годину, а која се односе на испитивање утицаја појединих зачина и лековитог биља на спречавање раста и размножавања одабраних токсигених врста плесни и стварања микотоксина, изведена су и друга истраживања, чији резултати су публиковани у научним часописима или саопштени на научним скуповима у земљи и иностранству. Поменута истраживања посвећена су испитивању миколошког и микотоксиколошког квалитета одређених група животних намирница (месо и производи од меса, млеко, „здрава храна”, производи на бази биљних уља) и сточне хране, са посебним освртом на фреквенцију распрострањености токсигених гљива и појаву појединих микотоксина.

Добијени резултати излагани су на домаћим (Трећи научни скуп са међународним учешћем *Микологија, микотоксикологија и микозе*, 23–25. април 2009, Матица српска, Нови Сад; Педесето јубиларно саветовање *Производња и њерада уљарица* са међународним учешћем, јуни 2009, Херцег Нови) и међународним научним скуповима (International 55th Meat Industry Conference, јуни 2009, Тара; ICoMST 2009, август 2009, Copenhagen; ISM Conference 2009, септембар 2009, Tulln, Austria; 6th Balkan Congress of Microbiology, октобар 2009, Ohrid) и публиковани у часописима националног (*Matica Srpska Proceedings for Natural Sciences, Acta Periodica Technologica*) међународног ранга (*Acta Veterinaria Beograd*). У овој извештајној години добијени резултати објављени су у стручним радовима.

У 2010. години значајна истраживања су била посвећена проблематици распрострањености, пре свега, охратоксина А-продукујућих врста плесни охратоксина А (ОТА) у храни за исхрану животиња и у животним намирницама анималног порекла, честој фреквенцији појављивања охратоксигених врста, њиховом уделу у изолованим микопопулацијама, као и охратоксина А у нашим климатским условима и значају који он има за здравље и људи и животиња.

Резултати ових истраживања доступни су важним привредним гранама у производњи хране, лекова и заштити животне средине. Током 2010. године сарадници на овом пројекту остварили су значајну научну сарадњу и са Суботичком млекарном и са фабриком за производњу минералних вода и освежавајућих безалкохолних напитака Витинка из Републике Српске.

Према програму ЕУ (Basileus program, Гент, Белгија), у оквиру предавања из области микробиологије хране, на Биотехничком факултету у Љубљани, проф. др Марија Шкрињар је у својим предавањима саопштила и резултате истраживања из области микологије и микотоксикологије хране до којих се дошло радом на овом значајном пројекту Матице српске.

Резултати досадашњих истраживања као и истраживања у 2010. години обједињени су у монографску студију *Увод у микробиологију хране*, аутора др Марије Шкрињар и др Славице Весковић Морачанин.

Током 2011. године у оквиру рада на овом пројекту истраживања су била посвећена испитивању миколошког и микотоксиколошког квалитета намирница биљног (чај, зачини, воће и поврће и њихови производи и др.) и животињског порекла (млеко и производи од млека, месо и производи од меса), и сточне хране као значајног загађивача производа анималног порекла плеснима и њиховим токсичним метаболитима – микотоксинима.

Резултати добијени током ових истраживања публиковани су у научним часописима (М23 – 3 рада) или у зборницима/часописима са међународних научних скупова (М33 – 8 радова, М34 – 2 апстракта).

ИДЕНТИФИКАЦИЈА ГЕНОТИПОВА ПШЕНИЦЕ ЕФИКАСНИХ У УСВАЈАЊУ И ИСКОРИШЋАВАЊУ АЗОТА (руководилац пројекта: проф. др Марија Краљевић Балалић)

Имајући у виду потребу стварања генотипова пшенице који су способни да ефикасно усвоје и користе азот из земљишта, важно је испитати постојање генетичке варијабилности за одређене параметре, одредити еколошку стабилност генотипова и груписати генотипове према степену сличности за физиолошке параметре (концентрација азота, концентрација нитрата, садржај сирових протеина, азотни жетвени индекс и принос зрна).

Током 2008. године део истраживања из овога пројекта саопштен је на два научна скупа.

- Биљана Горјановић, Марија Краљевић Балалић (2008). *Варијабилност концентracије нитрата код хлебне пшенице*. XIII научно-стручно саветовање агронома Републике Српске „Правци развоја пољопривреде Републике Српске”, 11–13. марта, Теслић, зборник радова. Циљ овога рада је био да се испита варијабилност концентрације нитрата код дванаест генотипова хлебне пшенице.
- Биљана Горјановић, Марија Краљевић Балалић (2008). *Фенолошка варијабилност генотипова хлебне пшенице за жетвени индекс азота*, V научно-стручни симпозијум из области селекције и семенарства Друштва селекционара и семенара Републике Србије, 25–28. маја, Врњачка Бања, зборник апстраката.

У протеклом извештајном периоду анализирана је концентрација укупног N (применом Кјелдахлове микрометоде), концентрација нитрата, концентрација сирових протеина у зрну зрелих биљака, НХИ, ефикасност искоришћавања азота и принос зрна. Анализе су обављене код 12 генотипова пшенице (5 пореклом из Србије, 5 из Словачке и 2 из светског асортимана). Оглед је био постављен по принципу случајног блок система у два понављања, са три дозе ђубрења азотом. Узорци за анализу су узимани у фази пуне зрелости. Резултати дела истраживања из оквира овога пројекта саопштени су на два научна скупа и у три стручна рада.

ПРОЦЕС СТРУКТУРНИХ И ФУНКЦИОНАЛНИХ ПРОМЕНА НА ЖИВИМ ЋЕЛИЈСКИМ И ТИЛАКОИДНИМ МЕМБРАНАМА (руководилац пројекта: проф. др Чедомир Раденовић)

Истраживања се одвијају кроз две програмске целине: прва се односи на динамику и механизам укупних транспортних процеса јона кроз побуђену ћелијску мембрану живе биљне ћелије, а друга обухвата фотосинтетично-флуоресцентна проучавања структурних и функционалних промена на побуђеним тилакоидним

мембранма интактног листа са развојем новог метода у оплемењивању и семенарству виших биљака.

Резултати проучавања саопштени су у објављеним научним радовима:

- Ч. Раденовић и сарадници, *Својсџива ѓресџијжних самоојлодних линија кукуруза релеванџна за савремену ѓроизводњу квалиџијейноџ хибридноџ семена*, Архив за пољопривредне науке 69 (2008), 246, 15–25;
- Ѓ. Radenović i saradnici, *Delayed chlorophyll fluorescence in the thylacoid: Mechanisms and parameters of transients and Ѓ. Radenović i saradnici, Actual prestigious properties of maize inbred lines-a good initial basis for the efficient development of new and Yielding maize hybrids*, Genetika, Vol. 40 No. 2 (2008), 121–133;
- Ѓ. Radenović i saradnici, *Меџузависност осцилација и транзџената индукционих процеса закасне ле флуоросценције хлорофила у тилакоидној мембрани интактног листа кукуруза*, Зборник Матиче српске за природне науке (рад је у штампи);
- Ч. Раденовић и сарадници: на руском језику два рада у штампи.

Настављена је обрада појединих делова за монографије (Механизми и параметри индукционих процеса закаснеле флуоросценције хлорофила на побуђеној тилакоидној мембрани интактног листа линија хибрида кукуруза; Структура, динамика и функција тилакоидне мембране на коју је вршено деловање са стресним факторима; Структура, динамика и функција ћелијских мембрана на које је вршено деловање са стресним факторима; Механизми и параметри транспортних процеса кроз побуђену ћелијску мембрану). Вршена су и многа експериментална испитивања, графичка обрада резултата, припрема података за функционалну и рачунску обраду на компјутеру.

У наведеном извештајном периоду настављена су истраживања која су представљена у стручним радовима.

У 2011. години резултати истраживања објављени су у следећим научним радовима: Ч. Раденовић и сарадници, *Својсџива ѓресџијжних елиџијних инбредних линија кукуруза са фекџивним фойџосинџијейџским функцијама*, Весник Росијској академији; С. Radenovic et all, *Traits of New Maize Inbred Lines and Hybrides with efficient Photosynthetic Functions*, Journal of Scientific Agricultural Research, 2010, Vol. 71, No. 256; С. Radenovic et all, *Significant Biophysical and Genetic Properties of Maize Inbred Lines and Hybrids with Erect Top Leaves*, Matica srpska Proceedings for Natural Sciences, Novi Sad 2010, No 119; С. Radenovic et all, *Genetic, Biophysical and Biochemical Predispositions of Maize Inbred Lines with Efficient Photosynthetic Functions*, Physiology and biochemistry of cultivated plants, 2011, T. 43, No 6; Ч. Раденовић и сарадници, *Динамика осцилаџорноџ ѓрансџорџа лиџијума кроз ѓобуђену биљну мембрану*. Рад је прихваћен за објављивање у часопису Journal of Biological Rhythms.

КАТАЛИТИЧКО УКЛАЊАЊЕ НИТРАТА ИЗ ПОДЗЕМНИХ ВОДА (руководилац пројекта: проф. др Горан Бошковић)

Идеја је стара непуне две деценије и базира се на селективној конверзији нитрата до азота при благим реакционим условима, уз присуство водоника. Присуство нитрата у подземним водама, као резултат загађења земљишта и воде услед прекомерне употребе вештачких ѓубрива, може довести до фаталних последица по ѓудско здравље. Зато је уклањање нитрата из воде за пиће од велике важности, а томе у прилог сведоче и стриктна ограничења присуства овог пулутанта дефинисана од стране ЕУ.

Резултати ових истраживања објављени су у радовима:

- Goran Bošković, Marijana Kovačević, Sanja Ratković, Erne Kiss, Joerg Radnik, *Metalsupport interaction – the key factor governing activity of Pd/SnO₂ catalyst for denitration of ground water*, APTEFF, 39 (2008) 93–99;
- Goran Bosković, Sanja Ratković, Marijana Kovačević, Paula Putanov, *Favorable Pd/SnO₂ entities for water denitration reaction*, XX Congress of the Society of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, 2008.

У истраживачкој 2009. години испитивања на каталитичком уклањању нитрата проширена су на нови каталитички систем – Mg-Cu-Al слојевити хидроксид (LDH). У ту сврху успешно је извршена синтеза LDH катализатора са различитим односом Mg/Al. EDS анализом је установљено да са порастом одступања од оптималног опсега за синтезу једнофазних LDH опада садржај бакра у узорцима, те се може закључити да повећане количине алуминијума приликом синтезе неповољно утичу на уградњу бакра као терцијерног метала у матрицу LDH. Сви испитивани узорци су се показали активним у реакцији каталитичке редуције нитрата водоником. Степен конверзије нитрата зависи од састава катализатора, креће се у интервалу од 23% до 62% и код испитиваних узорака опада са порастом садржаја алуминијума. Највећа активност је запажена код једнофазних узорака са већим садржајем магнезијума и потенцијално израженим базним карактеристикама. Пошто се Mg-Cu-Al слојевити хидроксици генерално користе као носачи катализатора са паладијумом као активном фазом, добијени резултати су веома охрабрујући за даља истраживања у којима би поменути катализатор био обогачен паладијумом. У том случају очекује се бифункционални ефекат оваквог катализатора, јер су прелиминарни резултати већ указали на постојећу каталитичку функцију носача.

У истраживачкој 2010. години настављена су испитивања на каталитичком систему слојевитих хидроксида (LDH) на бази Mg-Cu-Al, тако што је систем оплемењен паладијумом. Претходна испитивања у оквиру овог пројекта показала су значајан капацитет, како адсорпциони тако и каталитички, двоструких слојевитих хидроксида у уклањању нитрата из воде. Ово зато што мешани оксиди добијени термијском разградњом слојевитих хидроксида представљају идеалан медијум за концентрацију нитрата између слојева, да би затим ови били редуковани до нитрата и потом у другом степену до азота. Закључено је да је оправдано у систему LDH на бази Mg, Cu и Al унети Pd као активни метал с обзиром на његову познату каталитичку активност у редуцији нитрата у азот, односно алтернативно у амонијак. У ту сврху су претходно синтетисана два узорка LDH са константним садржајем Cu од 10 mol%, док је садржај Mg и Al варирао. Узорци LDH су калцинисани у циљу колапса структуре и формирања мешовитих оксида, а овај је затим методом влажне импрегнације додат Pd у количини од 1 мас%. TPR испитивања редуцибилности добијених узорака катализатора указује на нешто лакшу редуцију узорка Pd-Mg75-Cu10-Al15 с обзиром на померање главног пика за око 30 степени C са нижим температурама. Ово је у складу са резултатима испитивања активности катализатора, односно скоро двоструко већом оствареном конверзијом нитрата у првом случају. Она је, нажалост, праћена и најмањом селективношћу, односно значајном производњом NH₄⁺ у концентрацији од 42 ppm након 3 часа рада. У току је испитивање разлога за овакво понашање катализатора Pd-Mg75-Cu10-Al15 и резултати ће бити публиковани и презентирани следеће године.

У истраживачкој 2011. години извршена су испитивања монометалних катализатора са Pd као активном фазом нанесеном на TiO₂ као носач. Синтетисана су три катализатора са идентичним садржајем Pd (5 %мас), која су се разликовала по начину сол-гел синтезе TiO₂ носача, и то коришћењем: а) одговарајућег алкоксидног прекурсора б) истог алкоксида али у хидротермалном поступку в) одговара-

јуће соли и лимунске киселине (нетрадиционална sol-gel метода). Катализатори су испитани структуралним (дифракција X-зрака), морфолошким (скенирајућа електронска микроскопија) и адсорпционим (нискотемпературна адсорпција азота) методама, а ове су корелисане са каталитичким особинама тестираним у одосу на брзину уклањања нитрата из моделног система вода/ NO_3^- са почетном концентрацијом нитрата од 100 ppm.

Такође су детаљно обрађени и дискутовани раније добијени резултати из каталитичке активности катализатора са Pd као активном фазом, али на SnO₂ као носачу. Ови резултати су прихваћени у раду *Strong metal-support interaction as activity requirement of palladium-supported tin oxide sol-gel catalyst for water denitration* (G. Boskovic, M. Kovacevic, E. Kiss, J. Radnik, M. Pohl, M. Schneider, U. Bentrup, A. Bruckner) у међународном часопису *International Journal of Environmental Science and Technology* (IF=3,157). Публиковање рада се очекује вероватно у наредној години.

ГЕНЕТСКЕ СПЕЦИФИЧНОСТИ МИНЕРАЛНЕ ИСХРАНЕ ХИБРИДА, ЛИНИЈА И ДИВЉИХ ФОРМИ СУНЦОКРЕТА (руководилац пројекта: академик Рудолф Кастори)

Сунцокрет је веома значајна гајена врста не само код нас већ и шире, па је познавање генетске специфичности минералне исхране сунцокрета од изузетног значаја, не само са академског већ и практичног становишта.

У протеклом извештајном периоду испитана је специфичност садржаја неопходних микроелемената (B, Mn, Fe, Mn, Cu, Zn, Ni) и других елемената који нису неопходни за више биљке, али могу да представљају значајне загађиваче животне средине (Pb, Cd, Cr, As, Al, Ba). Испитивања су вршена и на пет у Србији распрострањенијих хибрида и популација дивљих врста сунцокрета *Helianthus agrophyllus*, *Helianthus neglectus*, *Helianthus petiolaris*, *Helianthus tuberosus*. Дивље врсте сунцокрета представљају значајан генетски ресурс у оплемењивању сунцокрета, због чега испитивање њихових физиолошких, морфолошких и других својстава постаје све значајније.

Испитивана је генетска специфичност поменутих генотипова у погледу исхране магнезијумом. Добијени резултати саопштени су или објављени у:

- Kastori, R., Marinković, R., Sekulić, P., Maksimović, I., Pucarević, M., *Genetic specificity of magnesium nutrition in sunflower. 10th Hungarian Magnesium Symposium, Szeged, Hungary, 2008. abs.7.*
- Kastori, R., Marinković, R., Sekulić, P., Maksimović, I., Pucarević, M., *Genetic specificity of magnesium nutrition in sunflower. Зборник Матице српске за природне науке, 115, 27–34, 2008;*
- Kastori, R., Maksimović, I., Zeremski Ćkorić, T., Putnik Delić, M., *Micronutrient content in hybrids and different population of wild sunflower species, Зборник Матице српске за природне науке 116, 2009.*

АКУМУЛАЦИЈА, ДИСТРИБУЦИЈА И ФИЗИОЛОШКО ДЕЈСТВО ИТРИЈУМА У ВИШИМ БИЉКАМА (руководилац пројекта: академик Рудолф Кастори)

Сходно плану истраживања у 2009. години, изведен је вегетациони оглед у условима водених култура са сунцокретом у циљу испитивања утицаја различитих концентрација итријума на његову акумулацију и дистрибуцију у биљкама,

као и његовог утицаја на раст, садржај пигмената хлоропласта и макро- и микроелемената.

На основу добијених резултата може се закључити да се акумулација итријума у свим испитиваним органима сунцокрета значајно повећала с повећањем његове концентрације у хранљивом раствору. Највећа је била његова концентрација у корену, затим у стаблу, листовима, а најмања у котиледонима. Повећање концентрације итријума у хранљивом раствору значајно је смањило масу суве материје корена и изданка, висину биљака и лисну површину и у мањој мери садржај пигмената хлоропласта, хлорофила и каротеноида. Уочено је и одређено дејство различитих концентрација итријума на усвајање и тиме накупљање испитиваних макро-и микроелемената, међутим, потребна су даља истраживања да би се са сигурношћу могао утврдити антагонизам или синергизам при усвајању итријума и испитиваним макро- и микроелементима.

На основу једногодишњих испитивања може се утврдити да се итријум у биљкама интензивно накупља, и то у свим органима, и да његова већа концентрација утиче токсично на биљке. Из наведеног следи да загађење средине итријумом може да представља потенцијалну еколошку опасност по здравље људи и животиња. Резултати истраживања биће објављени у раду *Елементијих рејских земаља – итријум и више биљке* (Рудолф Кастори, Ивана Максимовић, Тијана Зеремски Шкорић, Марина Путник Делић) у Зборнику Матице српске за природне науке бр. 118.

У 2010. години у оквиру пројекта проучаван је утицај различитих концентрација итријума у полуконтролисаним условима на раст, биолошки принос и акумулацију појединих елемената, посебно итријума у појединим органима младих биљака кукуруза.

Као што је истакнуто о проблему накупљања и дејства итријума на биљни свет, у литератури има веома мало података, па смо сматрали да је важно да се постојећи подаци сакупе, систематизују и објаве у виду прегледног рада. Део резултата објављен је у: Rudolf R. Kastori, Ivana V. Maksimović, Tijana Zeremski, Marina I. Putnik Delić *Rare earth elements – Yttrium and Higher Plants*, Зборник Матице српске за природне науке, св. 118, 2010.

Током 2011. године истраживања су се односила на анализу следеће појаве. Усвајањем појединих елемената од стране биљака може доћи до антагонизма или синергизма између појединих јона. Ова појава може се одразити на животне процесе биљака и тиме на њихов раст и развиће. Стога смо сматрали да је од интереса испитати утицај различитих концентрација итријума на усвајање и накупљање макро- и микроелемената. Оглед је изведен са младим биљкама кукуруза у полуконтролисаним условима. У огледу је испитано дејство три концентрације итријума 10^{-5} , 10^{-4} и 10^{-3} М на усвајање и накупљање 20 елемената. Утврђено је да се са повећањем концентрације итријума у хранљивом раствору повећава његова концентрација у корену и надземним деловима биљке. Истовремено дошло је до смањења масе суве материје биљака, и то више у надземном делу него корену. Повећање концентрације итријума различито се одразило на усвајање испитиваних елемената. Најизразитије је било смањење концентрације и накупљања К и Mg у корену и надземном делу и Р у надземном делу. Концентрација Р у корену се сигнификантно повећала вероватно услед његове реакције са итријумом, услед чега је његов узлазни транспорт у надземни део смањен.

Резултати ових испитивања саопштени су на 19th Symposium of the Serbian Plant Physiology Society, *The effect of yttrium on mineral nutrition of young maize plants*. p 49 (аутори: Марина Путник Делић, Ивана Максимовић, Имре Кадар, Рудолф Кастори).

Секција за техничке науке и техничку културу

Управни одбор Матице српске је на седници одржаној 12. априла 2011. године донео одлуку да се у оквиру Одељења за природне науке формира *Секција за техничку културу*.

Прва конститутивна седница Секције одржана је 7. јула 2011. године. На седници је за секретара Секције изабран проф. др Владимир Катић. Усвојен је прелиминарни план рада за 2011. и предложено да се име Секције допуну и гласи *Секција за техничке науке и техничку културу*.

Наредни састанак Секције одржан је 9. новембра 2011. и на њему је представљен пројекат „Вишенаменска аутоматизована станица за соларно пуњење и изнајмљивање јавних електричних бицикала – SOLAR BIKE”. Руководилац пројекта је проф. др Бранислав Боровац са Факултета техничких наука (ФТН) у Новом Саду, а реализатори су сарадници и студенти ФТН-а. Израђен је идејни пројекат за реализацију SOLAR BIKE система. Предвиђа се да финансирање овог пројекта преузму ЈП Паркинг сервис, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, Факултет техничких наука и поједини спонзори. Рок реализације је почетак априла 2012. На састанку је усвојен и план рада за 2012. годину.

Одељење за ликовне уметности

УМЕТНИЧКЕ ТОПОГРАФИЈЕ ГРАДОВА У СРБИЈИ
(руководилац пројекта: проф др Александар Кадијевић)

На пројекту Уметничке топографије градова у Србији обављали су се научноистраживачки послови на следећим темама.

Уметничка топографија Лесковца
(носилац теме: проф др Александар Кадијевић,
сарадници: проф. др Срђан Марковић, Наташа Цветковић)

Настављено је прикупљање архивске, фототечке и хемеротечке грађе, као и докумената из приватних колекција и збирки установа културе. Стечен је увид у рад многобројних уметника који су у новијој епохи обележили стваралаштво у граду на Ветерници.

Објекти турско-балканског стила, примери романтичарске и академске архитектуре, дела у модернистичком и соцреалистичком маниру обухваћена су прилежним истраживањима. Истраживан је и рад водећих сликара и вајара који су успешно деловали у Лесковцу и околини као и на ширем простору југоисточне Србије. Сакупљено је и технички приређено неколико нових основа значајних лесковачких кућа и јавних здања (арх. Н. Цветковић)

Обогаћена је и збирка сакупљених докумената о развоју штафелајног сликарства, иконописа, графике, слободне и фасадне скулптуре. Свет лесковачких наручилаца и мецена такође је додатно проучен.

Уметничка топографија Новог Сада
(носилац теме: Донка Станчић, сарадници: Олга Микић,
Гроздана Микитишин, Катарина Добрић, Ивана Репић, Бранко Лучић)

Архитектура

Завршен је рад на обради свих сакралних објеката, написани су радни текстови. Рађено је на теренском и архивском истраживању (Технички архив Новог Сада). Написани су каталошки радни текстови око 300 објеката у 55 улица Новог Сада. Извршено је истраживање у Архиву Новог Сада. Издвојено је око 50 планова објеката и урбане опреме, који су потом скенирани и обезбеђени на посебном компакт-диску (укупно 45 м²)

Започет је рад на писању студијског текста о историјату, стиловима архитектуре и урбанистичком развоју Новог Сада. Обављено је фотографско документовање зграда архитектуре модерне на Малом лиману и римокатоличке цркве Име Маријино – укупно око 120 снимака.

Петроварадинска тврђава са подграђем – написани су радни текстови за објекте на горњој тврђави: дуга касарна, официрски павиљон, провијантски павиљон, арсенал, једноставна касарна и Леополдова барутана; текстови за објекте на Хонверку: једноспратна касарна, мала стражара и барутана св. Елизабете; текстови за куће у подграђу Петроварадина: Београдска улица, бројеви 1–23, 2–12, Штросмарјерова улица, бројеви 1–9, 2–14, Улица Лисинског, бројеви 1–4.

У току је припрема (обрада постојеће документације – архивских података, текстова и старих планова) за текстове о Београдској капији и новој капији у Ватерштату; дворској, Леополдовој и капији Карла VI на горњој тврђави, објекте у улици проте Михалцића и на Тргу владике Николаја у подграђу.

Рибњак (летњиковци на обали Дунава, грађени између два светска рата) – написани су текстови за пет вила. У току је наставак посла.

Ликовна уметност

Завршени су текстови о ликовним делима у римокатоличким црквама Име Маријино, Св. Рока и Св. Елизабете (Телеп) у Новом Саду.

Написана је уводна студија о ликовном стваралаштву Новог Сада у XVIII, XIX и првој половини XX века. Студију прати 90 фотографија са наведеним покрелом (Галерија Матице српске, Музеј града Новог Сада...).

Текст са описима новосадских галерија и уметничких збирки при музејима са сажетим подацима о њиховом настајању, садржају и садашњим бројним стањем експоната. То су: Галерија Матице српске, Галерија савремене уметности, Спомен-збирка Павла Бељанског, Поклон збирка Рајка Мамузића, Завичајна збирка и Збирка стране уметности (при Музеју града Новог Сада) и ликовна збирка Музеја Војводине. Аутор текстова је Олга Микић.

Настављен је рад на евиденцији уметничког материјала у ширем друштвеном власништву – побележени су и сређени основни каталошки подаци: Матица српска (239 експоната), Гимназија Јован Јовановић Змај (77 експоната), Извршно веће Војводине (348 експоната), Епархија бачка (31 експонат), Српско народно позориште, Скупштина општине Нови Сад, Градска кућа, Ерсте банка (117 експоната) и Привредна банка (22 експоната),

Рађено је и на евиденцији јавних споменика: Пастерова биста (испред завода); архитектонска фигурална пластика на објектима у улицама Војводе Мишића, Соње Маринковић, Максима Горког, Војводе Путника, Иве Лоле Рибара; споменици и бисте у Дунавском парку и на Тргу галерија. Аутор текстова Драгојла Живанов.

Написан је прикладан научно-информативни текст о резултатима археолошког истраживања на територији Новог Сада, које ће пратити пропратни материјал: фото-илустрације и картографија.

Написан је текст о ликовном стваралаштву друге половине XX века, увођењем новог аутора, а према закључку са седнице Ликовног одељења Матице српске. Нису обезбеђене потребне илустрације, те је остало да се носилац теме позабави овим проблемом.

Током 2011. године рађено је на финализацији посла према планираном року. Написани су и предати уводни синтезни текстови. У оквиру текста о археологији обезбеђен је потребан илустровани материјал (топографска карта са убикацијом локалитета, снимци материјалне културе – највреднији експонати), а за текст *Урбанизам и градишелство* старе мапе и урбанистички планови, који прате хронолошки развој града, закључно са годином почетка Другог светског рата.

Уметничка топографија Земуна
(носилац теме: проф. др Бранко Вујовић)

Приведен је крају рад на проучавању извора и литературе који се односи на историјску прошлост Земуна, са детаљним прегледом библиографије која се односи на историјски развој Земуна.

Настављен је рад на истраживању развоја урбанизма Земуна и појединих културно-историјских и амбијенталних целина историјског језгра Земуна. Посебно су обрађивани појединачни архитектонски споменици у граду. Као засебна тема обрађивана су земунска гробља (православно, католичко и јеврејско) са пописом најзначајнијих спомен-обележја и гробова од историјског значаја.

Настављен је рад на архитектонској обради црквених споменика Земуна, као и каталожска обрада дела црквене уметности и предмета примењених уметности (иконостаса, појединих икона, олтара, певница, престола и др.).

Фотографско снимање споменика на терену вршено је по потреби у току обраде појединих архитектонских споменика културе.

Током 2011. године највише је рађено на допуни библиографских извора и литературе која се односи на старо језгро Земуна, узимајући у обзир и оне ређе, мање по обиму споменике који до сада нису обрађивани: ту спадају пре свега, религиозни објекти посебних верских заједница. У протеклој години настављен је рад на обради црквених споменика Земуна, узимајући у обзир све црквене објекте. Посебну групу чине културне и просветне институције Земуна које су обухваћене у почетној фази обраде. Уједно настављен је рад на теренском попису постојећих јавних скулптуралних и архитектонских споменика и спомен-обележја појединим догађајима и личностима на простору Земуна. Настављено је и теренско фотографско снимање споменика на терену, чиме се обогаћује документација о овим споменицима.

СРПСКО СРЕДЊОВЕКОВНО СЛИКАРСТВО
(руководилац пројекта: проф. др Сретен Петковић)

У оквиру овог пројекта радило се на следећим темама.

Српска минијатура од 1459. до 1690. године
(носилац теме: мр Зоран Ракић)

Током лета 2008. године носилац теме је провео у два наврата (који су били саображени програму рада и обавезама службеника у установама у којима је радио)

укупно 12 дана у Софији, где је прикупљао грађу о српским рукописима XVI и XVII века, који се чувају у бугарским колекцијама. Прегледане су а потом и детаљно описане минијатуре и орнаментика из седамдесет рукописа, српских али и бугарских, који представљају важан компаративни материјал за изучавање српске илуминације из времена турске власти. Посебна пажња била је посвећена истраживању рукописа попа Јована из Кратова, једног од најзначајнијих српских писара и илуминатора из друге половине XVI столећа, чија се највећа збирка рукописа чува управо у бугарским библиотекама.

Истраживачки рад у домаћим збиркама одвијао се овога пута једино у манастирима Овчарско-кабларске клисуре, где је у манастиру Никољу прегледано и описано *Каранско четворојеванђеље*, један од најзначајнијих српских илуминираних рукописа са почетка XVII века. Том приликом начињени су и снимци његовог сликаног украса.

Иконографска истраживања српског живописа XVI и XVII века (носилац теме: проф. др Сретен Петковић)

Највећи део очуваних или делимично очуваних цркава подигнутих и живописаних током XVI и XVII века истраживане су током последњих деценија XX столећа. Међутим, тај посао није обављен до краја из неколико разлога. Најпре, још увек се проналазе мање цркве које потичу из XVI и XVII века које су, удаљене од уобичајених комуникација, остале неиспитане. Неки други храмови су конзервирани и рестаурирани последњих година и током тих радова откривене су фреске прекривене малтером или почађавеле иконе које су стога биле недоступне испитивању. У црквама су најчешће очуване зидне слике горњих зона тако да се без скела (чије је подизање скупо) оне не могу фотографисати, па ни темељније испитати. Најзад, млађи испитивачи се ретко одлучују да се баве уметношћу, односно сликарством у позновизантијском раздобљу XVI, XVII, па и делом XVIII столећа.

Портрет у српском средњовековном сликарству (носилац теме: др Драган Војводић)

Активности на обради теме Портрет у српском средњовековном сликарству у току 2008. године остварене су у планираном обиму. Као и прошле године, ради рационалније употребе средстава, већи део својих теренских истраживања носилац теме је објединио са истраживањима колеге др Миодрага Марковића. Тако су знатно умањени трошкови путовања, фотографског снимања и боравка на терену. Самим тим створени су услови да амбициозан истраживачки план буде испуњен, без обзира на расположива средства. Онај део истраживања који није било могуће уклопити у оквире заједничке истраживачке кампање носилац теме је обавио самостално.

У Републици Македонији са фотографом проучене су и снимљене (делимично или у целости) цркве Светог Ђорђа у Старом Нагоричину и Светог Димитрија у Марковом манастиру; на Косову и Метохији у Великој Хочи цркве Светог Николе и Светог Јована, а у југозападној Србији манастир Ковиле код Ивањице. У тим споменицима обављена су сва предвиђена истраживања. При теренском раду коришћени су опрема и материјал делимично позајмљени од Филозофског факултета у Београду (рачунар), а делимично изнајмљени или купљени (рефлектори, лампе, мердевине, компакт-дискови, паус-папир, рапидографи, бележнице, блокови итд.). Део теренских истраживања носилац теме је самостално спровео у Белој цркви каранској. Део средстава утрошен је и на сређивање и обраду документације прикупљене приликом теренског рада прошле године.

Српске црквене задужбине у Македонији
(носилац теме: доц. др Миодраг Марковић)

Током 2008. године настављен је рад на теми Српске црквене задужбине у Македонији. У другој половини јула носилац теме је са колегом Драганом Војводићем и једним фотографом обишао цркве Св. Ђорђа у Старом Нагоричину и Светог Димитрија у Марковом манастиру. Том приликом настављен је рад на пописивању натписа на фрескама и снимању живописа у наведеним црквама. На Косову и Метохији истраживане су две старе цркве у Великој Хочи (Свети Никола и Свети Јован), док је у југозападној Србији обављено дигитално снимање архитектуре и живописа цркава у манастиру Ковиљу код Ивањице. Снимљени материјал сачуван је у дигиталној форми, а копија тог материјала је предата на располагање Одељењу за ликовне уметности Матице српске.

Сликаство Боке которске XVII и XVIII века у
средњовековним традицијама
(носилац теме: др Зоран Ракић)

Током извештајног периода рад на пројекту *Сликаство Боке которске XVII и XVIII века у средњовековним традицијама* одвијао се у два правца. Први је био посвећен прикупљању документације на терену а други њеном сређивању и, потом, стилској и иконографској анализи. Теренски рад превасходно је обухватио опис и снимање икона бококоторских зографа у збиркама Српске православне општине у Дубровнику и Котору и у црквама Светог Луке у Котору и Светог Николе у Рисну. Рад се одвијао и у манастиру Прасквици, где је зограф Димитрије радио део фресака у цркви Свете Тројице, док су његови следбеници извели иконостасну преграду чији се фрагменти и данас чувају у манастирској ризници. Настављен је рад на обради икона бококоторских мајстора у збирци Секулић и у Народном музеју у Београду, а остварен је и увид у невелику али значајну и недовољно проучену колекцију бококоторских икона у Умјетничкој галерији у Дубровнику. Због објективних околности иконе из ове збирке нису могле бити снимљене ни детаљније обрађене.

Фотографисање и опис икона бококоторских зографа у манастиру Пиви, који су такође били планирани за ову годину, нису обављени због недостатка средстава.

Током лета и јесени 2011. године рад на пројекту Сликаство Боке которске XVII и XVIII века у средњовековним традицијама одвијао се у два правца. Први је био посвећен прикупљању документације на терену а други њеном сређивању и, потом, стилској и иконографској анализи. Теренски рад првенствено је обухватио опис и снимање икона бококоторских зографа у збиркама манастира Мораче и цркве Светог Ђорђа у Шишићима (Грбаљ, Бока которска). Рад се одвијао и у манастиру Прасквици, где је зограф Димитрије радио део фресака а његови следбеници иконостасну преграду (данас сачувану у фрагментима).

До краја 2011. године планиран је и обилазак православне цркве у Пероју код Пуле и опис тамошње збирке икона. Сав прикупљени материјал, који обухвата близу 150 дигиталних снимака и опширне теренске белешке, биће стављен на располагање Одељењу за ликовне уметности Матице српске.

Српско зидно сликарство у позном средњем веку (1200–1459)
(носилац теме: доц. др Драган Војводић)

Током 2009. године започет је истраживачки рад на теми *Српско зидно сликарство у позном средњем веку (1200–1459)* у оквиру пројекта *Српско средњовековно сликарство*.

У складу с планом четворогодишњег рада, прва фаза истраживања била је усмерена ка проучавању српског зидног сликарства позног средњег века у јужним

областима северне Грчке и данашње Републике Македоније. Због уплате умањених финансијских средстава у односу на планирана теренска истраживања су трајала краће но што је било предвиђено (од 26. септембра до 9. октобра) и обухватила су нешто мањи број споменика у Костуру, Охриду и Солуну. Истраживачки посао обављен је у сарадњи с др Миодрагом Марковићем, који ради на теми *Иконографија српског средњовековног сликарства*. У питању су две веома сродне теме, које су укључене у исти пројекат, па је заједнички теренски рад из више разлога, укључујући и могућност смањења трошкова, представљао најцелисходније решење. Друга фаза истраживања била је усмерена ка проучавању споменика српског зидног сликарства позног средњег века у средишњим и северним областима данашње Републике Македоније

У складу са планом четворогодишњег рада, трећа фаза истраживања била је усмерена ка проучавању споменика српског зидног сликарства позног средњег века на Косову, Метохији и у јужној Србији. Теренска истраживања су трајала краће но што је било предвиђено (од 1. до 16. августа) и била су сведена на централно и северно Косово у Метохијом, а делом и на југоисточну Србију. Према плану четворогодишњег рада било је предвиђено да се у току ове године проуче и споменици у Метохији (Богородица Љевишка у Призрену, Свети Спас у Призрену, Свети Никола у Призрену) и још неки у југоисточној Србији (Свети Прохор Пчињски, Свети Јован у Поганову, Јашуњски манастири), што није остварено због недостатка средстава. Истраживачки посао обављен је у сарадњи с колегом др Миодрагом Марковићем, који ради на теми *Иконографија српског средњовековног сликарства*. У питању су две веома сродне теме, које су укључене у исти пројекат.

Иконографија српског средњовековног сликарства (носилац теме: доц. др Миодраг Марковић)

Током 2009. године започет је рад на теми „Иконографија српског средњовековног сликарства” у оквиру пројекта „Српско средњовековно сликарство”.

Као што је било предвиђено планом четворогодишњег рада, прва фаза истраживања посвећена је проучавању иконографије српског зидног сликарства позног средњег века у јужним областима данашње Републике Македоније и северне Грчке. Због ограничених финансијских средстава теренска истраживања трајала су две уместо предвиђене три седмице (од 26. септембра до 9. октобра), а односила су на споменике у Костуру и Охриду, као и на једну цркву у Солуну. Рад је обављен у сарадњи с колегом др Драганом Војводићем, који ради на теми „Српско зидно сликарство у позном средњем веку (1200–1459)”. Реч је о две међусобно компатибилне теме које су укључене у исти пројекат па је заједнички теренски рад из више разлога, укључујући и могућност смањења трошкова, представљао најоптималније решење. Друга фаза истраживања посвећена је проучавању иконографије српског зидног сликарства позног средњег века у средишњим и северним областима данашње Републике Македоније.

Као што је било предвиђено планом четворогодишњег рада, трећа фаза истраживања посвећена је проучавању иконографије српског зидног сликарства позног средњег века на Косову, Метохији и јужној Србији. Посебна пажња посвећена је фреско-целинама које до сада нису биле темељно проучене. Теренска истраживања су обухватила следеће споменике:

- 1) Метохија – цркве Пећке патријаршије;
- 2) централно и источно Косово – Липљан, Свети Никола у Великој Хочи, Вангеш, Ајновци;
- 3) јужна Србија – Свети Прохор Пчињски, Богородица на Вражјем камену, Свети Јован у Орљану, Јашуњски манастири.

ЕВРОПСКИ ОКВИРИ СРПСКЕ УМЕТНОСТИ НОВОГ ВЕКА
(руководилац пројекта: проф. др Мирослав Тимотијевић)

У оквиру овог пројекта радило се на следећим темама.

Европски оквири српске уметности
(носилац теме: проф. др Мирослав Тимотијевић)

Током 2008. рад на теми се базирао на теренском раду који се одвијао у Вршцу и Суботици. Пажња је била усмерена на ликовна дела и објекте визуелне културе који би могли помоћи у тумачењу веза уметности и визуелне културе и просветитељских идеја на територији Карловачке митрополије у 18. веку. Током истраживања идентификован је визуелни материјал и уметничка дела која су се налазила у функцији пропагирања просветитељских верских и друштвених промена. То је условило да се рад у Вршцу одвијао у Градском музеју, Старој апотеци, православној Саборној цркви и Владичанском двору. Рад у Суботици се одвијао у Градском музеју.

Уметност и просветитељство
(носилац теме: Владимир Симић)

Током 2008. рад на теми се одвијао на терену у складу са дефинисаним планом идентификације дела ликовних уметности и визуелне културе насталих у времену и под утицајем просветитељског покрета у областима насељеним српским становништвом. Због тога се вишедневни истраживачки рад одвијао у Сентандреји, културном центру у којем се обликовала српска култура у доба просветитељства. Истраживања су обављена у Српском црквеном музеју у Сентандреји, где су идентификовани, обрађени и снимљени објекти (до сада непубликовани) од интереса за реализацију пројекта.

Током 2009. рад на пројекту је био усмерен ка прикупљању грађе и завршним теренским истраживањима у циљу припреме за штампу рукописа књиге *Пајрија и њајриоџизам у српској култури 18. столећа*. Главни задатак се састојао у идентификовању визуелног материјала (слика, графика) и литерарних дела (штампаних прозних и поетских дела) који су били у функцији јачања различитих видова патриотских осећања код српске етнице у доба барока и просветитељства. Теренски рад се одвијао у Новом Саду, Београду и Суботици.

Као резултат рада на пројекту објављен је текст *Културни њрансфер у доба просветитељства: Орфелин, калиграфска и реформа српских основних школа у Зборнику за ликовне уметности Мајнице српске 37 (2009)*.

Током 2010. године обављена су теренска снимања за потребе завршетка рукописа књиге *Пајрија и њајриоџизам у српској култури и уметности 18. века* у Вршцу. Приступило се истраживању депоа Градског музеја у Вршцу, у којем је идентификовано неколико дела од важности за тему пројекта, али и публикацију у припреми. Ради се о икони великог формата *Лоза Јесејева* са хералдичким обележјима владарске династије Хабзбурговаца познатог сликара Стефана Тенецког, као и портрет непознатог сликара на којем је представљен аустријски цар Франц II Хабзбуршки. Такође у бечком Историјско-уметничком музеју идентификована је православна икона *Богородице Живоносној источника*, датирана у крај 17. или прву деценију 18. века, која се везује за сликарску радионицу која је у то време деловала у православној цркви у Ђеру (Мађарска), а која је важна због својих иконографских специфичности. Ниједна од ових слика није позната широј научној јавности нити је била предмет анализе у српској стручној литератури. У два од

три случаја направљене су квалитетне колорне фотографије, које је урадио Мирослав Лазић, и обезбеђена ауторска права за репродуковање.

Током 2011. године обављена су завршна теренска снимања за потребе припреме за штампу рукописа књиге *За љубав оцаџбине: љаџриоџе и љаџриоџизми у српској култури 18. века*. Снимања су вршена у градским музејима у Сомбору и Суботици, Владичанском двору у Вршцу и Рукописном одељењу Матице српске у Новом Саду, у којима су идентификована ликовна дела за које није постојала одговарајућа фото-документација. Фотографисање је обавио Мирослав Лазић, који је уједно и технички уредник планиране публикације. У исто време вршен је одабир експоната који би могли бити укључени у истоимену изложбу планирану за фебруар 2012. године у Галерији Матице српске у Новом Саду.

Уметност на подручју Фрушке горе
(носилац теме: др Војислав Матић)

Током године рађено је на теми Архитектура Крушедола, која је у вези са јубиларном 2008/9. годином. Овај рад је довршен, прочитан на симпозијуму у Крушедолу и биће одштампан у издању Огранка САНУ у Новом Саду крајем ове или почетком наредне године. Садржи око 10 страна текста уз прилоге у виду цртежа и фотографија.

Рад на пројекту Споменици на Фрушкој гори и у Срему настављен је у лето и јесен 2008. израдом допуна за монографију о већ прихваћеном рукопису *Манасџир Шицаџџовац*. У наредној години овај рукопис треба припремити за штампу, што није мали подухват с обзиром на већи број ликовних прилога.

Српска сакрална архитектура епохе историцизма у Далмацији
(1863–1911)
(носилац теме Бранко Чоловић)

Углавном су приведени крају готово сви припремни радови на теми Хисторицизам у српској сакралној архитектури у Далмацији (1853–1911), што претпоставља да су обиђени сви важнији локалитети, направљена релативно обухватна фото-документација са биљешкама, а они најмаркантнији споменици су и притом архитектонски снимани. Ипак, носилац теме је успио да сними доста артефаката из ближе околице, многе натписе на црквама и капелама као и гробна обележја са за посебнијим епиграфичким и формалним карактеристикама, на теми која је Матици српској предложена за наредно раздобље. Она је прилично комплементарна овој досадашњој тако да је умногоме употпунила основне спознаје и омогућила разрешење постојећих отворених питања. Све у свему, створена је сасвим довољна грађа којом ће научна јавност и Матица српска моћи убудуће располагати у сврху продубљивања знања о националној баштини Срба на западним странама, посебно у сјеверној Далмацији.

Дворска култура у време митрополита Стефана Стратимировића
(носилац теме: мр Мирослава Костић)

Извршена су снимања Саборног храма у Сремским Карловцима, црква у Краљевцима, Стапару и Рагкову. Документација је била потребна како би се завршило штампање књиге *Јаков Орфелин и његово доба*. Урађени су резимеи на енглеском и немачком језику, регистри, библиографија је допуњена. Изласком књиге из штампе октобра 2008. рад на теми, која носи исти наслов као и публикација, завршен је.

Барокне теме српског иконостаса XVIII века
(носилац теме: мр Бодин Вуксан)

Обављена су теренска снимања за потребе завршетка књиге *Барокне теме српског иконостаса XVIII века*. Снимања су трајала више дана и изведена су у Вршцу и Новом Саду. Рад у Вршцу је подразумевао снимање изабраних предмета визуелне културе у Градском музеју, Старој апотеци, православној Саборној цркви и Владичанском двору. Снимање је такође изведено и у Галерији Матице српске, као и у Успенској цркви у Новом Саду. Читав процес је извео професионални фотограф.

Српска религиозна уметност у XIX веку
(носилац теме: доц. др Ненад Макуљевић)

Теренска истраживања су се одвијала на подручју источне и јужне Србије. Научноистраживачки теренски рад обухватио је проучавање православних храмова и прављење одговарајуће фото-документације. Током јула месеца обављена су истраживачка путовања на подручју Неготинске крајине, која су донела многе плодне резултате. Од посебне важности су истраживања у црквама следећих села: Мокрање, Србово, Рајац, Михајловац и Кобишница. У овим храмовима пажња је посвећена проучавању архитектуре и црквеног сликарства. Уочени су јединствени градитељски и иконописачки комплекси у храмовима у Рајцу, Кобишници и Рогљеву, које је извела једна мало позната зографско-неимарска радионица из Турске. Цркве у Мокрању, Рајцу, Кобишници и Рогљеву настале су током осме деценије XIX века, и они показују присуство мајстора из Османског царства на подручју Кнежевине Србије. Новоевидентирани комплекси црквене уметности померају актуелна схватања о токовима црквене уметности у Кнежевини Србији и оспоравају досадашњу тезу о потпуном потискивању „мајстора са југа” током четврте и пете деценије XIX века. Важан новоевидентирани иконостас налази се и у цркви у Тамничу, где је у декорацији олтарске преграде учествовао Лазар Крцалић.

На подручју југа Србије обављена су истраживања у Саборној цркви у Врању. Евидентирано је постојање већег броја, раније непознатих, икона које припадају ризници овог храма. Проучавање је усмерено и ка проблемима архитектуре и опреме ентеријера врањске Саборне цркве.

Верска барокна култура Балкана
(носилац теме: доц. др Саша Брајовић)

Приступило се селекцији материјала и његовом груписању у појединачне целине. Највећи проблем у раду био је недостатак квалитетних фотографија – наиме, због великих трошкова одустало се од ангажовања професионалног фотографа.

Српски споменици на Фрушкој гори, у Мађарској и у румунском Банату
(носилац теме: др Војислав Матић)

Током 2011. године изостали су резултати рада на теми Српски споменици на Фрушкој гори, у Мађарској и у румунском Банату због тешке болести и смрти носиоца теме.

Српски споменици на Фрушкој гори
(носилац подтеме: др Војислав Матић)

Довршени су припремни радови о манастиру Шишатовцу. Целокупни текст са деловима на црквенословенском унет је и дигитално обрађен. Уз цртеже (укупно

42) и фотографије (укупно 61) који су скенирани, све је припремљено за предстојећи рад са колегом дизајнером Мирком Петковићем. У току наредних 10 до 15 дана рукопис ће бити припремљен за штампу.

У овој години коначно је довршен и рад на монографској обради манастира Бешенова на Фрушкој гори. Постојећи цртежи су кориговани и допуњени, а старе архивске фотографије (у црно-белој форми) припремљене су и биће скенирањем прилагођене штампи. Познато је да се манастир налази под насипом од шута и земље висине око 2 метра.

Манастир Обед налази се код села Купинова у Срему. У последњим годинама ту је настала трећа по реду црква, а на месту две претходне: прве са краја 15. века и друге из 1930. године, зарушене и тешко оштећене од стране усташа у Другом светском рату. У непосредној близини Обеда налазе се црква Св. Луке и некадашњи утврђени град Купиник.

У току 2009. године изведени су завршни радови на рукопису под насловом *Записи и најписи манастира Крушедола*. С обзиром на то да се јубилеј Крушедола слави до 2012. године, овај рад би се ту уклопио. Рукопис има око 460 страна заједно са цртежима и фотографијама (укупно 315 јединица, око 45 цртежа, 95–100 фотографија). Уз краћи увод треба сачинити попис литературе, регистар (именско-предметни), резиме, садржај. У оквиру рукописа обрађени су записи и натписи цркве Мајке Ангелине у селу Крушедолу.

Припремни радови на монографијама о манастирима Дивши и Кувеждину, започети у претходним годинама, делимично су урађени у 2009. години.

Рад се одвијао на припреми рукописа *Манастир Шицајовац* за штампу у сарадњи са колегама из Матице и са дизајнером Мирком Петковићем из Београда. Овај обимни посао коначно је довршен па ће монографија бити одштампана до краја године.

Завршава се монографија о уништеном манастиру Бешенову. И овај рад као и претходни, припада пројекту *Умјетности на Фрушкој гори и у Срему*. Са припремом рукописа за штампу радиће се до краја ове и у првим месецима наредне године.

Камени натписи и примјери сепулкралне умјетности
на српским споменицима у Далмацији
(носилац теме: Бранко Чоловић)

Замишљено је да се у овом извештајном периоду заврши прикупљање података потеклих са натписа постављених на црквама, капелама и одабраним надгробним споменицима. Ареал који смо покрили заправо припада Епархији далматинској са придодатком Дубровника. Од значајнијих фунерарних целина обрађена су градска гробља у Задру, Бенковцу, Дрнишу, Скрадину, Книну, Шибенику (који је већ одраније обрађен) и Дубровник, старо гробље на Посату и ново на Бонинову. Сабрано је тако мноштво грађе и специфичних података које су у стању употпунити целину спознаја о даламатинским Србима.

Током 2011. године у неколико наврата истраживало се у Државном архиву у Задру, прегледали су се референтни фондови, посебно Епархије далматинске, потом у Архиву мапа за Истру и Далмацију у Сплиту претраживале архивалије које се тичу никад реализоване цркве Св. Саве, а посредством колеге Вукановића добијени су релевантни подаци из Архива Дубровачке православне црквене општине. Обишли су се најважнији локалитети, направљене белешке и фотографски снимци. У исто време сакупљана је референтна литература.

Георгије Мишковић
(носилац теме: др Мирјана Лесек)

У вези са изработом монографије о сликару Георгију Мишковићу, сликару који је радио у Срему и Банату, рађено је на истраживању и научној обради свих детаља из живота и рада овог уметника, који је започео своје уметничко стваралаштво са Стефаном Тенецким, у духу руско-украјинског барока. Ова истраживања рађена су у Архиву САНУ у Сремским Карловцима, за манастир Беочин, село Сибач, Шатрице и Стари Сланкамен.

Осим рада обављеног на архивској грађи, обрађена су и његова уметничка дела у црквама поменутих места, која се налазе на подручју некадашње Карловачке митрополије, а односе се на његову старију фазу, током седме деценије XVIII века.

Током 2011. године у вези са изработом монографије о сликару Георгију Мишковићу, сликару који је радио у Срему и Банату, рађено је на истраживању и научној обради свих детаља из живота и рада овог занимљивог уметника, који је започео своје уметничко стваралаштво са Стефаном Тенецким, у духу руско-украјинског барока. Истраживања његове уметничке делатности 2011. године извршена су у следећим банатским црквама: Куштиљу (иконостас румунске православне цркве, који је сачуван у целини), Боки (прикупљени су делови иконостаса из Преображенске цркве у Панчеву и уклопљени у импровизовану олтарску преграду), Банатском Брестовцу (делови иконостаса, престоне иконе), Омољици (престоне иконе) и појединачне иконе и црквама у Гају и Црепаји.

С обзиром на то да је обрада иконостаса и икона завршена, остаје да се фотографишу.

Српски иконостас у XIX веку
(носилац теме: доц. др Ненад Макуљевић)

Рад на пројекту „Српски иконостас у XIX веку” обављен је према предвиђеном плану и програму. Истраживања предвиђена за ову годину делимично су испуњена, у складу са добијеним финансијским средствима. У предлогу израде пројекта било је предвиђено ангажовање два сарадника, као и свеобухватно теренско истраживање српских иконостаса у Србији, Црној Гори, Босни и Херцеговини, Македонији, Хрватској, Румунији и Мађарској.

Реализација рада на пројекту одвијала се на територији Републике Србије. Извршен је обилазак српских иконостаса у различитим деловима Србије. Истраживања су обухватила подручје Крагујевца, Неготина, Нове Вароши и најшире околине Београда.

Истраживања обављена 2010. потврђују раније изнету методолошку тезу да српски иконостаси деветнаестог века немају јединствену форму. Јасно се уочавају одлике иконостаса насталих у Османском царству, Краљевини Србији и Хабзбуршкој монархији. Такође се јасно увиђа да иконостасне целине спадају у најрепрезентативнија дела српске визуелне културе деветнаестог века.

Обављена су теренска истраживања, прикупљена архивска грађа и стручна литература, док је део резултата био публикован и изложен стручној јавности.

Теренска истраживања су се одвијала у различитим областима у којима је настајала српска црквена уметност и у складу са постављеним циљем да се оствари увид у структуру и типологију српских иконостаса, насталих у овом периоду. Истраживачка путовања су обухватала првенствено простор југоисточне Србије.

Истраживања обављена током 2011. године уклапају се у раније изнету тезу да српски иконостаси деветнаестог века немају јединствену форму. Јасно се уоча-

вају разлике у концептима иконостаса насталих у Османском царству, Краљевини Србији и Хабзбуршкој монархији. Иконостасне целине свакако спадају у најрепрезентативнија дела српске визуелне културе деветнаестог века. Зато је њихово проучавање од великог значаја за разумевање српске културе и српског друштва.

Барокни верско-политички програм Карловачке митрополије
(носилац теме: проф. др Мирослав Тимоотијевић)

Рад на пројекту се базирао на теренском раду који се одвијао у архивима у Сремским Карловцима и Новом Саду. Циљ истраживања био је да се идентификује грађа и визуелни материјал у функцији пропагирања барокних и просветитељских верских и друштвених промена. Део истраживања био је усмерен и ка сакупљању грађе за писање студије о поклоничким путовањима у српској култури 18. века. Резултат истраживања у 2009. јесте објављивање зборника о барокним троновима цркве манастира Крушедола, који је издала Галерија Матице српске.

Током 2010. године настављена су теренска истраживања и израда топографије споменика и уметничких дела на територији Карловачке митрополије од важности за разумевање веза српске барокне уметности и културе, а која су неопходна за прелазак у следећу фазу пројекта. Наставио се рад на топографији српских сакралних и профаних споменика, као и лоцирање појединачних уметничких дела, што је подразумевао неопходан теренски рад у Новом Саду, Вршцу, Суботици и Сомбору, а у наведеним местима обављала се идентификација, обрада и снимање споменика и уметничких дела битних за реализацију пројекта.

У складу са планом за 2011. годину извршена су теренска истраживања на изради топографије споменика и уметничких дела у Карловачкој митрополији у 18. столећу. Да би се сагледало место српске барокне уметности и културе у ширем средњевропском културном контексту, радило се на сакупљању грађе за започету топографију српских сакралних и профаних споменика. Снимање и научна обрада споменика битних за реализацију ове фазе пројекта рађена су на терену у Суботици, Сомбору и Новом Саду.

Иконе и иконостаси у Хрватској у 18. столећу
(носилац теме: др Мирослава Костић и др Бранка Кулић)

Планом истраживања на теми Иконе и иконостаси у Хрватској у 18. веку планирано је прикупљање фото-документације о изгледу иконостаса у Славонији, односно у Осечко-пољској и Загребачкој епархији. Прикупљена је старија фото-документација снимљена шездесетих и седамдесетих година 20. века, која се сада чува у Министарству културе Републике Хрватске у Загребу, а која је некад припадала Републичком заводу за заштиту споменика културе Хрватске у Загребу. Документација обухвата следећа места: Доња Ковачица, Глоговац, Градиште, Грубишно Поље, Гудовац, Лисичине, Миклушевци, Обрадовци, Рашеница, Салник, Велики Бастаји и Велики Поганац. Такође је, захваљујући љубазности других истраживача, добијена документација данашњег стања неких цркава и изгледа икона и иконостаса, у местима: Бршљанац, Копривница, манастир Пакра и Дарувар.

С обзиром на то да је пажња истраживача посебно усмерена на дрворезбарство и сликарство, теренски рад је обухватао обилазак и идентификацију православних храмова у Славонији битних за успешну реализацију ове фазе пројекта.

Рад на пројекту се одвијао у два правца. Први је био посвећен прикупљању документације, а други на њеном сређивању и потом стилској и иконографској анализи.

Током истраживања прикупљена је обимна теренска грађа. Она обухвата радне скице олтарских преграда са распоредом икона, фотографије појединих и нетипичних предмета и форми мобилијара, радне фотографије као и теренске белешке и запажања о иконостасима и уоченом мобилијару.

Циљ истраживања је био да се идентификује грађа и визуелни материјал који ће послужити као компаративни и основни за писање текста о иконама и иконостасима у Хрватској у 18. веку.

Рад на пројекту такође је обухватио и истраживања у архивима (Архив САНУ у Сремским Карловцима), затим коришћење извора из периодике и стручне литературе посвећене српској уметности 18. века са посебним освртом на српске цркве у Славонији и Далмацији.

Европско уметничко наслеђе новог века у српској култури:
рецепција, колекције и интерпретација
(носилац теме: доц. др Саша Брајовић)

Током 2009. године – прве фазе четворогодишњег пројекта – приступило се истраживању депоа Народног музеја у Београду. Након идентификације материјала, његове селекције и груписања те опсежног архивског истраживања одређене су две теме. Оне су везане за слике француског сликара из 18. века Ибера Робера, које се чувају у Збирци стране уметности Народног музеја у Београду. Посебна пажња усмерена је на истраживање путева њиховог доласка у Народни музеј, као и њихову рецепцију и интерпретацију како у времену у којем су настале тако и у потоњим епохама.

Током 2010. године – друге фазе четворогодишњег пројекта – наставило се са истраживањем колекције стране уметности Народног музеја у Београду. Започето је и истраживање збирке стране уметности у Меморијалу Павла Бељанског у Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду. Одређено је да се обраде уметничка дела која су настала током 17. века. Предузета је опсежна архивска истраживања неопходна за разумевање рецепције и интерпретације тих уметничких дела, као и начина њиховог доласка у поменуте институције. Уз помоћ и љубавност запослених у тим институцијама, и добијених квалитетних фотографија, почело се и са писањем студије о тим делима.

Током 2011. наставило се са истраживањем колекције стране уметности Народног музеја у Београду. Један део истраживачког рада успешно ће се окончати до краја 2011. године – издавањем монографије о сликама француског уметника Ибера Робера у Народном музеју у Београду, као и изложбом која ће се одржати почетком следеће године. Књига ће носити наслов *Имагинарни врњови Ибера Робера у Народном музеју у Београду*. Биће прецизно истакнуто да је истраживачки посао помогло Одељење за ликовне уметности Матице српске.

Истраживање је започето заједно са колегицом [Татјаном Бошњак], кустосом стране збирке Народног музеја, која је током године преминула. То је подразумевало промену плана рада, осим набављања новоизашле литературе, опсежне кореспонденције и телефонске контакте са многим светским музејима и галеријама, комплексне провере документације и визуелног материјала. Саме трошкове добијања лиценце за објављивање слика у власништву светских музеја и галерија сносиће у потпуности Народни музеј у Београду, као и трошкове издавања монографије.

Истраживање стране колекције односно Меморијала Павла Бељанског у Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду такође је настављено. Изучавање ове збирке такође подразумева многе провере атрибуције и година настанка уметничких дела из колекције, односно опсежну вербалну и писану комуникацију, као

и набављање меродавне литературе. Током 2012. године очекује се издавање монографије о овим уметницама.

СРПСКА УМЕТНОСТ XX ВЕКА
(руководилац пројекта: проф. др Станислав Живковић)

У оквиру овог пројекта радило се на следећим темама.

Сликарство 20. века – избор из текстова
(носилац теме: проф. др Станислав Живковић)

Обављена су истраживања и припрема за монографију Никола Петковић 1893–1952.

Током 2008. и 2009. године компетирана је документација о животу и раду сликара Николе Петковића. Од неколико институција из Сједињених Америчких Држава добијене су допунске информације које у потпуности осветљавају последњих десет година уметничког живота и рада.

Истовремено је регистровано 86 до сада непознатих дела, чиме је фонд Петковићевих радова заокружен на 268 слика и цртежа. Цео опус је снимљен и забележен на компакт-диску. На тај начин истражено је и сакупљено све што је неопходно за једну потпуну ретроспективу у Новом Саду или Београду. Подсећам да је мини-ретроспектива одржана 2008. године у Руми, којом приликом је Градска библиотека прихватила ангажовање за добијање стедстава за штампу одговарајуће монографије. До данас таква средства нису обезбеђена, па је и ретроспективна изложба у очекивању.

Припремљен је за штампу материјал за публикацију Станислава Живковића *Огледи из уметности XX века*: текстови из стручних часописа, каталога и штампе и уводни текст Драгана Јовановића Данилова.

Српски импресионисти као иконописци
(носилац теме: проф. др Станислав Живковић)

У протеклом извештајном периоду овом темом обухваћена је генерација српских импресиониста која обухвата сликаре који су уметничко школовање започели 1895. године у Српској цртачкој и сликарској школи Кирила Кутлика, односно у Уметничко-занатској школи Ристе и Бете Вукановић, а завршавали на академијама у Минхену или школи Строганов у Москви. Њихова историјска улога у изграђивању модерног израза у српском сликарству проучена је и објављена. Међутим, није проучено да је готово сваки од њих дао свој прилог и црквеном сликарству.

Обављено је истраживање и обрада основне документације о изради следећих иконостаса аутора Рафаила Ђорђа Момчиловића: црква Св. Вазнесења Господњег у селу Сиколу (Тимочка епархија), 1907/8, црква Св. Петра и Павла у Пачиру, 1908/9, црква Вазнесења Господњег у Горњем Ковиљу, 1909–10, Црква Ружица у Београду, 1925. Обрађени су иконостаси у три објекта:

– Црква Ружица, Београд, 1925–26. Црква је освештана 1925 године, али је иконостас вероватно завршен 1926. године. По скицама епископа Иринеја Ћирића осликао га је Рафаило Момчиловић. Иконе су сликане уљем на дасци и представљају његов последњи рад на оваквим пројектима.

– Црква Св. вазнесења Господњег у селу Сиколу (Тимочка епархија), 1907/8. Црква је освештана 1908. године. Иконостас и део зидних композиција осликао је Рафаило Момчиловић. На западном зиду налази се следећи запис: „Св. храм овај живописан је, како зидови тако и иконостас 1908. године, за време владавине Њ. В.

Краља Петра и Преосвећеног епископа тимочког г. Мелентија. Живопис је израдио јеромонах Рафаило Момчиловић.”

– Црква Св. Петра и Павла у Личком Петровом Селу (Хрватска), 1930–1973. Црква је страдала од усташа у Другом светском рату, обновљена 1972. године. Том приликом патријарх Герман поклонио је цркви 1973. године иконостас, који је за Покровску цркву у Београду 1930. године осликао Живорад Настасијевић. Основни материјал – снимак иконостаса у Личком Петровом Селу – добијен је захваљујући љубазности локалних колега.

Сликарство Милана Кечића
(носилац теме: проф. др Срђан Марковић)

У току рада на теми Сликарство Милана Кечића у два наврата, у мају и јулу месецу, борављено је у Београду са циљем да се дође до филма *Појодне*, чији су аутори Милан Кечић и Раденко Мишевић. Филм је набављен и дигитализован.

Током септембра месеца обављено је истраживање документарног материјала и снимање фонда слика које се налазе у власништву породице и слика које су изложене у сталној поставци у спомен-галерији Палета у Сремским Карловцима.

Том приликом је добијено неколико дискова са телевизијским сторијама снимљеним поводом стогодишњице рођења Милана Кечића.

Љубазношћу колега из Савремене галерије уметничке колоније Ечка у Зрењанину добијене су четири репродукције Кечићевих слика насталих током његовог учешћа у раду колоније 1962, 1963, 1966, и 1967. године.

Остало је да се до краја године прибаве репродукције Кечићевих слика које су власништво Галерије Матице српске у Новом Саду и слика које су у власништву Музеја савремене уметности у Београду као и текстови о његовим изложбама објављивани у периодици.

ИСТОРИЈА НОВИЈЕ СРПСКЕ АРХИТЕКТУРЕ
(крај 18 – крај 20. века)
(руководилац пројекта: проф. др Александар Кадијевић)

У оквиру овог пројекта радило се на следећим темама.

Лексикон руских архитеката емиграната (1918–1950)
(носилац теме: проф. др Александар Кадијевић)

Сакупљена је нова грађа, делом достављена од колега из Русије и Аргентине, а значајни увиди успостављени су набавком специјалистичке литературе о руској архитектонској емиграцији у Манџурији, Аустралији, САД, Финској, Француској и др. Набављени су и нови историографски прилози домаћих историчара о руској емиграцији у Србији.

Нова грађа је систематизирана, критички обрађена и усађена у основни текст Лексикона. Објављена су и два прегледна рада на руском језику – у Москви и Санкт Петербургу – о раду руских емиграната у српској архитектури.

Терминологија историографије новије српске архитектуре
(носилац теме: проф. др Александар Кадијевић)

Рад на теми је настављен и продубљен. Многи нови појмови, методолошки проблеми и видови тумачења новијег градитељског наслеђа усађени су у постојећу интерпретацију. Сакупљена је и новија литература, домаћа и светска.

Проф. Александар Кадијевић је део резултата свог рада изложио на међународном симпозијуму „Модерност у архитектури Балкана”, одржаном у Букурешту. На њему су учествовали водећи светски стручњаци за историју архитектуре и уметности. У свом реферату актуализовао је проблеме тумачења низа специфичних тема, истичући идеологизам као велику сметњу аутономном развоју историографије. У часопису *Наслеђе* крајем године објавио је прилог о опречним тумачењима српског архитектонског соцреализма (1945–1952), дајући свој предлог у решавању те осетљиве контроверзе.

Током рада на пројекту Историја српске архитектуре 19. и 20. века истраживао је споменике српске архитектуре у земљи и иностранству. Анализирао је и стране утицаје на домаће градитељске токове. Сакупио је мноштво докумената, фотографија и планова. У академској пракси широко је презентовао сазнања стечена радом на пројекту. Посебну пажњу поклонио је делатности руских емиграната (Гулина, Васиљева, Козинског и Краснова), чехословачких и хрватских архитеката у међуратном Београду. Монографски је истражио београдску породичну кућу са атељеом Петра Палавичинија. Бавио се и генезом сецесије у мањим местима Србије. Истраживао је и феномен надограђивања историјски значајних стамбених блокова на широј периферији Београда. Публиковао је неколико чланака, прилога, приказа и апстраката у домаћој и страниј научној периодици. У вези с поменутиим темама припремио је и више радова за штампу, који ће се објавити током 2012. год. (у Србији, САД, Хрватској и др.). Учесник два међународна симпозијума: *Простори њамћења* (председавајући, модератор и референт са саопштењем), Филозофски факултет – Музеј примењене уметности Београд, април 2011. год.; *Развој и околиш* (референт са саопштењем), Филозофски факултет Загреб, септембар 2011.

Одељење за сценске уметности и музику

ТЕАТРОЛОШКЕ И МУЗИКОЛОШКЕ СТУДИЈЕ
(руководилац пројекта: проф. др Душан Рњак)

Пројекат садржи 14 тема и 4 подтеме. Свака тема има свој план, динамику и методологију истраживања. У оквиру театролошких студија током протеклог извештајног периода радило се на следећим темама.

Егзегетски и драмски елементи у омилијама Светог Јована Златоустог
(носилац теме: доц. др Весна Марковић)

Предмет теме представљао је систематска истраживања преплетаја стилских фигура на конкретним примерима (аналитичко-дескриптивним методом), као и откривање нових преплетаја. Такође на основу излагања, разматрања и тумачења проблема периода од стране знаменитих аутора, опет на конкретним примерима, одређене су целине које творе периоде (и посматране су било као читава „плетеница” или као део плетенице фигура). Конкретни примери су, у овом случају, представљали *омилије*, духовне беседе позноантичкога аутора Јована Златоустог.

Носилац теме превео је са грчкога осам Златоустових омилија уз Страсну седмицу (од Великог понедељка до Пасхе), будући да су ове проповеди, првотно, на грчком и написане. За Велику среду, као и за Велики четвртак, дате су по две беседе. За Велику среду превели смо обе, а за Велики четвртак једну. Носилац теме се одлучила за омилије Страсне седмице, стога што управо оне у највећој мери приказују Златоустов стил, његов поетски дар, те су у складу са тим „најбогатије” преплетајима стилских фигура – у нивовима периода или у једном периоду.

Од једанаест беседа Светог Јована Златоустог, колико је планирано да се, до конца пројекта преведе и анализира, досад је преведено пет беседа, а тренутно, преводи се шеста. Преведене су следеће беседе: *Слово на Благовестији*, *Слово на Благовестији Богородици*, *О четивородневном Лазару 1*, *О четивородневном Лазару 2*, *Слово на Врбицу*, а до краја године 2011. биће преведено и *Слово о јосифу*, *Давиду*, *свешћеницима* и *о Јосифу*.

Основна идеја пројекта у вези са анализом уметничких и теолошких компоненти проповеди великога беседника обогаћена је у току рада новим запажањима. Ради се, наиме, о интересантном споју драмских монолога и дијалога Златоустових ликова са класичним реторским поступцима. Реторски елементи су или интерполирани у драмске делове текста или их функционално раздвајају.

Сценска тумачења *Пере Сеџединца* Лазе Костића
(носилац теме: др Зоран Т. Јовановић)

На основу претходно прикупљене библиографске грађе о три различита извођења *Пере Сеџединца* у Новом Саду, у раздобљу између два светска рата, обрађена су следећа сценска тумачења Костићеве трагедије: 1921. године на сцени Народног позоришта у Новом Саду; потом, 1926, у трупи Српског народног позоришта, и треће, 1941, такође у Новом Саду, на сцени Народног позоришта Дунавске бановине, у преради и режији Јосипа Кулунџића. Настављено је прикупљање илустративног документационог материјала.

У последњој фази је систематизовање документације и скенирање илустративног материјала, расутог у више одговарајућих музејских и архивских установа.

Рукопис студије о наведеном делу Лазе Костића биће понуђен на рецензију до средине 2012. године.

Драмски писци јужнословенских народа на сценама професионалних
мађарских позоришта у Војводини (1945–1985)
(носилац теме: проф. др Каталин Каич)

Радило се на прикупљању и сређивању грађе о драмским ствараоцима (и њиховим преводиоцима на мађарски језик), чија су дела била извођена на сценама професионалних мађарских позоришта у Војводини у периоду од 1945. до 1985. године: Новак Новак, Бора Савић, Душко Роксандић, Иво Брешан, Тоне Партљич, Бранислав Нушић, Душан Ковачевић, Иван Цанкар, Михајло Васиљевић, Милан Грга, Јован Ст. Поповић, Велимир Суботић, Мирослав Крлежа, Мирко Божић, Милан Беговић, Оскар Давичо, Драгутин Добричанин, Славко Колар, Марин Држић, Ђорђе Лебовић, Раде Павелкић, Матија Пољаковић, Драгослав Михаиловић, Бранивој Ђорђевић, Мирослав Фелдман, Берислав Косиер, Коста Трифковић. Завршено је са прикупљањем грађе на основу објављених приказа, критика о појединим представама у дневном листу *Мађар Со (Magyar Szó)*, недељника *Хет Неп (Hét Nap)*, часописа *Хид* и *Изенет (Úzenet)*. Прегледане су сачуване редитељске књиге.

Завршен је рад на рукопису велике студије под радним насловом *Драмско стваралаштво јужнословенских аутора на сценама професионалних мађарских позоришта у Југославији (1945–1985)*, тј. трећи део (укупно 40 куцаних страна), цео рад (око 120 куцаних страна) биће објављен на мађарском и српском језику у зборнику радова професорке Каталин Каич, у издању Позоришног музеја Војводине 2012. године. На новој теми (подтема: Стеријино позорје у војвођанској мађарској штампи) такође је започео истраживачки рад. Прегледан је часопис *Хид* на мађарском језику, укупно двадесет годишта (1956–1976) и направљене су детаљне белешке у вези са Стеријиним позорјем. Радови су били теоретског карактера,

као и детаљна приказивања изведених представа са Стеријиног позорја. Између 1960. и 1970. године био је објављен велики број полемика о положају позоришта, о савременим трендовима, о положају драмских писаца из пера тадашњих познатих театролога, чији су текстови превођени на мађарски језик и такође објављени у часопису *Хид*.

Реторика сцене и сценског у приповедној и романескној прози
наших и европских великана
(носилац теме: др Софија Кошничар)

У оквиру ове теме већа пажња посвећена је компаративној опсервацији поменутих феномена у српској и руској књижевности 19. и 20. века.

Посебно истраживачка пажња усредсређена је на реторичке аспекте позоришта и сценског у уметничкој и публицистичкој прози Милоша Црњанског. У току је писање студије-књиге под радним насловом *Реторика љубицистичке ѝрозе Милоша Црњанског* (његови интервјуи које је водио са женама уметницама).

Истраживачка пажња је највише посвећена сагледавању реторичких аспеката позоришног и сценског у уметничкој и публицистичкој прози Милоша Црњанског. У току је писање потпројекатске студије под радним насловом *Реторика женског дискурса у љубицистичкој ѝрози Милоша Црњанског*. Реч је о његовим интервјуима које је тридесетих година прошлог века водио са женама уметницама (оперским певачицама, глумицама, књижевницама, вајаркама) али и другим интелектуалкама, на простору Краљевине Југославије, у различитим контекстима, а који су, на веома интересантан начин, имали уплива у прозу Црњанског.

У 2011. години истраживачка пажња је посвећена сагледавању реторичких аспеката неких сценских и позоришних елемената у уметничкој и публицистичкој прози Милоша Црњанског. У току је дефинитивно завршавање рукописа потпројекатске студије под радним насловом *Реторика женског дискурса у љубицистичкој ѝрози Милоша Црњанског*. Реч је о интервјуима које је, тридесетих година прошлог века, Црњански водио са женама уметницама (оперским певачицама, глумицама, књижевницама, вајаркама) али и другим угледним и познатим интелектуалкама (лекарке, професорке, правнице, спортисткиње) на простору Краљевине Југославије, у различитим контекстима, а који су, на веома интересантан начин, имали уплива у прозу Црњанског. Књига садржи три целине: контекст – приказ и тумачење хронотопског оквира настанка поменутих интервјуа; текст – саме интервјуе који до сада нису публиковани у обједињеној форми; интертекст – интертекстуална разматрања утицаја тих интервјуа на потоњу прозу Милоша Црњанског (пре свега на *Роман о Лондону* и *Код Хийерборејаца*). Поменути рукопис је у последњој фази финализације и биће предат за штампу најкасније до краја фебруара 2012.

Позоришни живот Срба у Великом Бечкереку и Петровграду
(од око 1800. до 1945)
(носилац теме: др Софија Кошничар)

Истраживачка пажња је била усредсређена посебно на даље прикупљање грађе о аматерском позоришном животу и раду у Великом Бечкереку – Петровграду (посебно: недовољно истражен и грађом недовољно употпуњен период 1930–1941). У том периоду у граду веома активно ради и делује аматерско Соколско позориште, али и друге, махом локалне, аматерске позоришне дружине.

Позориште лутака такође чини битан сегмент културног живота града. Спорадично је прикупљен и материјал о луткарским представама које су давале махом у оквиру Соколског позоришног друштва „Матица”.

У оквиру даљег прикупљања грађе настављен је теренски рад у Зрењанину, у одговарајућим институцијама, и путем интервјуа са компетентним личностима (Историјски архив Града, Градска библиотека, приватне колекције; разговори с компетентним саговорницима – глумцима, луткарима и другим живим позоришним посленицима; периодика, посебно *Банайска йошйа*).

У оквиру овога пројекта пажња је посвећена:

– претфинализацији рукописа потпројекта о раду и деловању аматерског соколског позоришта „Матица”, у Великом Бечкереку – Петровграду;

– систематизацији и обради грађе о аматерском позоришном животу и раду у Великом Бечкереку – Петровграду после Првог светског рата до оснивања соколског друштва у В. Бечкереку). Реч је о аматерским, махом локалним српским позоришним дружинама, али и дружинама припадника других националности које су деловале у Великом Бечкереку – Петровграду (углавном дружине у оквиру цеховских или националних друштава), или су ту гостовале.

За поменути период претражена је основна грађа (документи: плакати, афише, фотографије, писма, стара штампа, посебно *Банайска йошйа* и друга периодика). Због наведеног у два наврата (мај) реализован је рад на терену у Зрењанину (Историјски архив Града, Градска библиотека, Народно позориште Тоша Јовановић).

Пољска драма у Србији
(носилац теме проф. др Јадвига Сопчак,
у сарадњи са проф. др Весном Крчмар)

Рађено је на подтеми Преписка између Тадеуша Ружевића и Петра Вујичића. Јадвига Сопчак, дугогодишња сарадница из Пољске, завршила је преписку између Казимјежа Дејмека и сарадника из Српског народног позоришта о режијама К. Дејмека у Југословенском драмском позоришту у Београду и у Српском народном позоришту у Новом Саду, која је дата у штампу (двојезично на пољском и српском) у позоришном часопису Пољске академије наука, као и радови др Весне Крчмар и др Зорана Т. Јовановића. У току последњих месеци Јадвига Сопчак је радила на припреми *Преписке између Тадеуша Ружевића и Петра Вујичића*. Због извесних несрећних догађаја у породици Тадеуша Ружевића дошло је до малог застоја у раду, али се очекује да ће то бити превазиђено.

У оквиру пројекта Матице српске који се односи на Српско-пољске позоришне контакте 17–19. новембра 2008. у Лођу је организована међународна театролошко-славистичка конференција „Наслеђе и савременост у јужнословенској драми”. Конференцију је организовала проф. Јадвига Сопчак, носилац овог пројекта и шеф Одсека за књижевност Катедре за јужну славистику Универзитета у Лођу. На конференцији су учествовали театролози из Србије (6 научника који су представљали факултете из Новог Сада и Београда, Матицу српску, Позоришни музеј Војводине, ЈДП), Словеније, Бугарске и Пољске (8 научника с факултета у Варшави, Познању, Гдањску, Вроцлаву, Катовицама, Лођу и ПАН).

Настављено је истраживање и обрада преписке Ружевића и Вујичића током 2011. године.

Преписка између Тадеуша Ружевића и Петра Вујичића
(носилац подтеме: проф. др Јадвига Сопчак,
у сарадњи са доц. др Весном Крчмар)

Јадвига Сопчак, дугогодишња сарадница из Пољске, после завршене преписке између Казимјежа Дејмека и сарадника из Српског народног позоришта о режијама Казимјежа Дејмека у Југословенском драмском позоришту у Београду и у

Српском народном позоришту у Новом Саду, који су дати у штампу (двојезично на пољском и српском) у позоришном часопису Пољске академије наука, радила је током 2010. године на припреми *Прејиске између Тадеуша Ружевића и Пејтра Вујичића*. Такође је заједнички театролошки обрађивала Ружевићеву *Клојку* у режији Невене Јанаћ на сцени Српског народног позоришта (11. фебруар 1988) заједно са др Весном Крчмар. По садашњим сазнањима био је то један од последњих текстова Тадеуша Ружевића које је Српско народно позориште брзо уврстило у свој репертоар.

Обрађиван је други део преписке Петар Вујичић – Тадеуш Ружевић.

Милан Савић – позоришни критичар и драмски писац
(носилац теме: доц. др Весна Крчмар)

Систематизовани су позоришни текстови које је Милан Савић (1845–1930) објављивао у готово свим тадашњим листовима и часописима: *Јавор*, *Лейојис*, *Позоришће*, *Илусиrowане новине*, *Сѣража*, *Сѣражилово* и *Брајисѣво*, *Засѣава*, *Оѣаѣбина*, *Босанска вила*, *Бранково коло*, *Срѣска домаја*, *Рад и именик*, *Видовдан*, *Браник* и *Јединсѣво*. Груписане су његове позоришне критике, портрети, есеји о најзначајнијим глумцима, драмским писцима, некролози, аутобиографске успомене. Библиографија његових радова садржи око 500 јединица, што је импозантан материјал.

У току извештајног периода радило се на обради позоришне критике Милана Савића, углавном из *Позоришћа*, чија је библиографија прошле године наведена. Прикупљене су остале позоришне критике у периодици тог времена, јер је он био изузетно плодан позоришни критичар.

У току претходних месеци вршена су истраживања која би довела до припреме рукописа о Милану Савићу као вишеструко плодном позоришном ствараоцу, писцу о позоришту и писцу за позориште. Савићеви текстови би се класификовали у неколико поглавља: позоришне критике, позоришни портрети и драмски текстови. У текстовима који се баве проценом и оценом позоришног дела, сценског остварења потребно је бити на трагу откривања његове позоришне поетике.

Драме и теоријско критичарски рад Ранка Младеновића
(носилац теме: мр Ивана Игњатов Поповић)

У протеклом периоду прикупљени су теоријски и критичарски радови Ранка Младеновића објављивани у часописима: *Мисао*, *Срѣски књижевни гласник*, *Време*, *Југословенски гласник*, *Позоришће*, *XX век*, *Трибуна*, *Полиѣика*. По завршетку прикупљања и обраде самих текстова предстоји утврђивање сагласности између самих драма Ранка Младеновића и његових критичко-теоријских текстова који се односе на драму и позориште. Намера је да се проучи колико је нова стремљења, на која је указивао у својим теоријским текстовима, Младеновић примењивао и у свом драмском стваралаштву.

Примењено је током компаративног проучавања примерака драмских текстова (за шапгаче) да је Ранко Младеновић уносио својеручне измене које се разликују у примерцима сачуваним у архиви Осјечког народног казалишта и Народног позоришта у Београду. Намера носиоца теме је да открије и објасни разлоге због којих је дошло до тих измена.

У *Драмским ѣаѣкама* Ранка Младеновића посебно је приметан уплив српске, али и словенске народне традиције, па ће посебно бити истакнута ресемантизација мита и народне традиције у драмском стваралаштву овог истакнутог писца.

За штампу су припремљени следећи драмски текстови Ранка Младеновића: *Сѝрах од верносѝи, Тесѝаменѝ за две жене, Човек ѝоносан шѝио нема среће, И зидови имају уши, Силазак са ѝресѝола, Кад дођори до нокаѝа*. Осим последње драме, ниједна од наведених драма није раније штампана.

Домаћи писци на сцени Српског народног позоришта
у периоду од 1869. до 1903. године
(носилац теме: доц. др Нада Савковић)

У току 2010. године урађена је жанровска подела дела која су изведена у периоду од 1869. до 1903. године да би се указало на укус тадашње позоришне публике. На репертоару су биле: драме, комедије, шаљиве игре, лакрдије, скице и комади из народног живота. У оквиру жанровске поделе сагледаване су шаљиве игре лакрдије, скице и комади из народног живота, поред анализе неких текстова уочено је оно што им је заједничко. Предочено је да се већина шаљивих игара бави љубавном тематиком.

На V Међународном научном скупу „Српски језик, књижевност, уметност: Жене: род, идентитет, сексуалност, књижевност”, одржаном у Крагујевцу 29. и 30. октобра 2010. у организацији Филолошко-уметничког факултета представљен је рад *Наше ѝрве драмске сѝисаѝељке*, који је резултат истраживања у току 2010. године. У припреми су посебни текстови о Даници Бандић Телечки (1871–1950), пошто се 2011. навршава 130 година од њезиног рођења, и Милеви Симић (1858–1946), пошто је 2011. 65 година од њезине смрти, као и Албини Подградској. Ова тема се наметнула и издвојена је из целокупног истраживања и због обележавања 150 година од оснивања Српског народног позоришта.

У току 2011. године рад је био фокусиран на писање студија у вези са обележавањем 150-годишњице Српског народног позоришта. Урађена је студија о музици у драмским представама Српског народног позоришта до 1903. године: *Музика на сцени срѝског народног ѝозоришѝа* (1861–1914), која ће бити објављена у специјалном броју *Зборника Матице срѝске за сценске уметносѝи и музику*, који је посвећен поменутом јубилеју. У студији је указано на све представе у којима је музика имала приметну улогу, као и на све композиторе и капелнике.

Српско народно позориште од 1900. до 1914. године
(носилац теме: мр Зоран Максимовић)

Тему рада чини делатност Српског народног позоришта у Новом Саду (у даљем тексту: СНП), најстаријег националног театра, повезана и прожета околностима, облицима и појавама друштвеног живота у годинама такозваног међуратног раздобља (1918–1941).

У циљу истраживања релевантне грађе о историји и уметничком раду Српског народног позоришта (1918–1941) у 2008. години за период 1918–1927. прикупљан је документациони материјал (Архив Војводине – Фонд Друштва за Српско народно позориште, Архив Српског народног позоришта и Позоришни музеј Војводине) и плакати и фотографије (Архив Српског народног позоришта и Позоришни музеј Војводине).

Прегледана је и периодика у Библиотеци Матице српске (критике, најаве представа, вести и остале текстове) и састављена библиографија од 930 библиографских јединица (из *Засѝаве, Јединсѝива, Полиѝишке, Војводине, Жене, Новосѝи, Срѝског лисѝа, Реѝублике, Слободе и Видовдана*).

Српско народно позориште од 1918. до 1941. године
(носилац теме: мр Зоран Максимовић)

У циљу што потпунијег, обухватнијег и прецизнијег прикупљања релевантне грађе о историји и уметничком раду Српског народног позоришта између два светска рата (1918–1941) период је подељен на четири фазе истраживања: 1. фаза: СНП 1918–1931, 2009. година; 2. фаза: СНП 1931–1935, 2010. година; 3. фаза: СНП 1935–1939, 2011. година; и 4. фаза: СНП 1939–1941, 2012. година. За сваку фазу, тј. за одређене сезоне уметничког делања СНП, потребно је истражити, проучити и фотокопирати документа, плакате и други документациони материјал (Архив Војводине, Фонд Друштва за Српско народно позориште; Архив Српског народног позоришта, Рукописно одељење Матице српске, Позоришни музеј Војводине), као и текстове из периодике тога времена (Библиотека Матице српске: критике, најаве представа, вести и остали текстови).

У другој фази научноистраживачког рада, у 2010. години, прикупљена је релевантна грађа која сведочи о делању СНП у периоду од 1931. до 1935. године. На основу тог документационог материјала, плаката и фотографија, као самог истраживања и консултовања постојеће литературе, формиран је репертоар СНП од 1918. до 1935. по сезонама. Увидом у репертоар сазнајемо да су, осим драмских представа, које чине већину, у репертоару СНП, заступљена и музичко-сценска дела – опере и оперете, као и прва балетска представа.

У трећој фази научноистраживачког рада, у 2011. години, прикупљена је релевантна грађа која сведочи о делању СНП у периоду од 1935. до 1939. године. На основу тог документационог материјала, плаката и фотографија (Архив Војводине, Фонд Друштва за Српско народно позориште; Архив Српског народног позоришта, Архив Југославије, Рукописно одељење Матице српске, Библиотека Српског народног позоришта, Позоришни музеј Војводине), као и текстова из периодике тога времена (Библиотека Матице српске, Библиотека Српског народног позоришта: критике, најаве представа, вести и остали текстови), као и самог истраживања и консултовања постојеће литературе, формиран је репертоар СНП од 1918. до 1939. по сезонама. Увидом у репертоар сазнајемо да су, осим драмских представа, које чине већину, у репертоару СНП, заступљена и музичко-сценска дела – опере и оперете, као и прва балетска представа.

Режије Боровоја Ханауске у Српском народном позоришту (1945–1967)
(носилац теме: мр Милена Лесковац)

Боровоје Ханауска (1915–1968) у Српском народном позоришту режирао је тридесет представа у периоду 1945–1967. године. Основно полазиште за проучавање Ханаускиног уметничког рада није критичка анализа представа, нити њихов уметнички домет, већ документарност и свеобухватност.

Настављено је са даљим прикупљањем грађе (документа и писани материјал: плакати, писма, белешке, разна акта). Прикупљено је око 200 докумената који сведоче о раду Боровоја Ханауске. Један од најважнијих докумената јесте свеска са белешакама са Ханаускиних предавања која је држао у Позоришној школи у Новом Саду. Овај документ ће бити један од најважнијих за схватање Ханаускине естетике редитељског приступа.

Током 2011. године настављен је истраживачки рад на прикупљању грађе о уметничком раду Боровоја Ханауске. Забележен је разговор са још неколицином Ханаускиних савременика који су сведочили о Ханаускином редитељском раду у Српском народном позоришту, и ти записи ће бити важно полазиште за расветљавање његовог редитељског рада. Такође, један део записа са сваке појединачне

представе преписан је и обједињен са осталом театрографском грађом. Од појединих Ханауских савременика копирани су различити документи, преписка и фотографије.

Од почетка истраживачког рада предвиђено је да се истражи и Ханауски рад у Народном позоришту у Сарајеву. Нажалост, то до ове године није било у могућности, али су ове године успостављени успешни контакти са Музејом књижевности и позоришне умјетности у Сарајеву. Нису сачувани сви документи који сведоче о Ханаускином раду у Народном позоришту у Сарајеву, али сачувана грађа ће свакако употпунити већ сакупљену театролошку документацију.

Грађа која је до сада прикупљена класификована је и обрађена. Основни концепт рада је урађен, одређена су поглавља, и започето је са конкретизовањем самог рада.

У оквиру музиколошких студија током извештајног периода радило се на следећим темама.

Етномузиколошка истраживања у Војводини
(носилац теме: проф. др Драгослав Девић, сарадници на теми:
мр Јелена Јовановић, мр Сања Ранковић, мр Данка Лајић Михајловић,
Весна Ивков, дипл. етномузиколог, др Зоран Јерковић)

Музичка традиција Срба у Војводини
(носилац подтеме: мр Сања Ранковић)

У протеклом извештајном периоду рад на пројекту Етномузиколошка истраживања у Војводини односио се на проучавање група које до сада нису биле обрађене теренским истраживањем, а које негују различите вокално-инструменталне форме. Вишедневни теренски рад одвијао се у насељима Сутјесци, Бачком Грачацу, Апатину, Руми и Кикинди. Снимљен је богат тонски и видео-материјал који је адекватно преснимљен и архивиран са списковима.

Почетни истраживачки рад подразумевао је детаљно испитивање музичког језика Херцеговаца из Сутјеске. Том приликом је снимљен богат аудио- и видео-материјал вокалне праксе колониста досељених из околине Гацка. Мушки певачки ансамбл из Сутјеске чине људи који су друга генерација колониста и рођени су у Банату, али се идентификују са певачким наслеђем својих родитеља. Део овог материјала је транскрибован и показује да су Херцеговци у Банату сачували свој архаични музички код. Резултати истраживања у Сутјесци приказани су у раду за XVII Међународни симпозијум у Охриду (у организацији Института за фолклор „Марко Цепенков” из Скопља) под насловом *The vocal practice of Serbs from Hercegovina settled in Vojvodina as a reflection of cultural identity*.

Теренски рад је показао да на територији Војводине постоје вокално-инструментални ансамбли који негују традиционалне форме певачког и свирачког наслеђа на високом извођачком нивоу. Казивачи су пружили корисне информације које ће отворити занимљиве теме у научној опсервацији прикупљене грађе.

Певање и свирање Срба у Војводини
(носилац подтеме: мр Сања Ранковић)

Етномузиколошка истраживања музичке праксе Војводине у току 2010. године резултирала је многобројном грађом прикупљеном од Срба староседелаца али и од динарског становништва. У околини Зрењанина забележено је неколико група које певају банатске песме. Две женске групе „Сеферини” и „Веселе Бананке” и једна мушка (из села Меленци) негују аутохтони вокални израз. Њихов

репертоар је разноврстан од љубавних и свадбених, преко асталских песама. Поред певача снимљен је и свирач на гајдама из Зрењанина – Вања Илијев. Он је извео типичне банатске игре које су се у прошлости свирале на гајдама.

Посебна пажња у истраживачком и етнографском раду била је посвећена покушају да се прикупе релевантни звучни записи музичке праксе Срба староседелаца у Банату. При испитивању музичког наслеђа нарочито је обрађена пажња на сагледавање кода традиционалних музичких правила и термина који су присутни у свакодневном музичком испољавању (а нису довољно поентирани у досадашњим радовима). Испитивање вокалног идиома становништва Војводине подразумева и указивање на семантику певачког наслеђа у савременом тренутку али и на његов значај у дијахронијском току. Посебна пажња при вођењу интервјуа посвећена је жанровској разноврсности и контекстуалној равни. Сва грађа је снимљена звучно и визуелно и обрађена на одговарајући начин, што подразумева адекватне спискове и транскрипције.

Етномузиколошка истраживања музичке праксе Војводине у току 2011. године резултирала је многобројном грађом прикупљеном од Срба динарског порекла настањених на подручју Бачке. Истраживачки рад резултирао је снимањем интервјуа са певачким групама из Обровца и Челарева, као и концерата у Бачу и Бачкој Тополи.

У току претходне године настављена је пракса опсервације вокалних састава српског музичког корпуса. Посебна пажња при вођењу интервјуа посвећена је жанровској разноврсности и контекстуалној равни. Сва грађа је снимљена звучно и визуелно и обрађена на одговарајући начин, што подразумева адекватне спискове и транскрипције. Спискови су послати у оквиру овог извештаја. Поред тога, већина материјала је транскрибована, али транскрипције нису приложене извештају.

Гусле и епске песме у Војводини (носилац подтеме: мр Данка Лајић Михајловић)

Настављено је теренско истраживање музичког фолклора у Војводини. Снимано је пре свега епско певање у различитим приликама у којима ова традиција данас живи, са циљем да се обезбеди музички материјал на основу ког ће се музички продукт моћи проучавати у светлости сазнања психологије, социологије и антропологије, комплексним приступом какав подразумева модерна етномузикологија.

Створена је могућност праћења развоја младих гуслара који мотивисани такмичарским духом у овом контексту долазе под утицај старијих, пре свега „победничких” стилова. Осим мотивационих фактора и личних система вредности, у овом правцу се уочавају и фактори личности који је одређују као интровертну или екстрвертну, па у том смислу мање или више упечатљиву у сценском наступу какво је такмичење, реално посебне, велике психолошке тежине, али и различито подложну утицајима „колега”. Из антрополошког аспекта могу се из оваког материјала ишчитавати односи индивидуалног и колективног – конкретно различитих утицаја иновативности на еволуцију епске традиције.

Снимање гуслара у Врбасу има за циљ склапање дијахронијске слике епске традиције у Војводини.

У односу на план истраживања ове теме за другу годину пројектног периода може се констатовати да је реализован највећи део планираних пројектних задатака. Пажња је, у жанровском смислу, посвећена првенствено епском певању уз гусле, али је у обзир узета и шира, традиционална инструментална баштина становништва Војводине. У проблемском смислу и даље су актуелни односи утицаја јавног и приватног контекста на музички текст и динамичност индивидуалних извођачких стилова. Посебно је ове године истакнута „гусларска педагогија” – процес

преношења усмене традиције у градским условима живота и односу јавних манифестација, пре свега гусларских такмичења и функционално-естетских критеријума на мотивацију и усмеравање стилова младих гуслара.

Настављено је теренско истраживање и (аудио и видео) снимање грађе, видео снимци су дигитализовани, урађене су архивске и радне копије аудио- и видео- материјала, попис грађе, транскрипције интервјуа. Пажња је ове године посебно посвећена проучавању традиционалних инструмената као аспектима идентитета и музичке когниције традиционалних музичара. Материјал је бележен по стандардима савременог теренског рада у етномузикологији, као целовита вербално-музичка слика „усмераваног саморепрезентовања”.

Народне инструменталне мелодије у Војводини
(извођење хармоникаша у Бачкој)
(носилац подтеме: мр Весна Ивков)

За потребе прикупљања музичко-фолклорне грађе спроведена су теренска истраживања у одабраним градским и сеоским срединама у више наврата. Снимљено је више стотина музичких примера извођења на хармоници као и казивања самих извођача.

Теренска истраживања су вршена у следећим местима: Суботица, Сомбор, Таванкут, Бачка Топола, Апатин, Пригревица, Стапар, Врбас, Дорослово, Силбаш, Шајкаш, Нови Сад, Кљајићево, Тител, Кулпин, Руски Крстур.

Истраживања и сакупљања народних мелодија од стране извођача у Бачкој имају вишеструки значај. Он се најпре огледа у архивској вредности, очувању наше народне музичке баштине, али допринеси и компаративном сагледавању опште музичке праксе у Војводини. У ширем смислу ова истраживања имају и шири међународни и географски значај ако се има у виду да је и сам назив фрула страног порекла, те је овај тип инструмента познат и присутан на ширем европском музичко-фолклорном подручју.

Током 2011. године настављена истраживања и сакупљања народних мелодија изведених на хармоници од стране Срба, Рома и Немаца у Војводини имају вишеструки значај. Он се најпре огледа у архивској вредности, очувању наше народне музичке баштине, али допринеси и компаративном сагледавању опште музичке праксе. У извесном смислу ова истраживања имају и шири међународни и географски значај ако се има у виду да је и сам назив хармоника (lat. Harmonica, eng. Accordion, нем. Akkordeon, Harmonika) страног порекла, те је овај тип инструмента познат и присутан на ширем европском фолклорном ареалу. Напокон, ова музичко-фолклорна грађа има документарну вредност при промоцији домаће музичке традиције на симпозијумима, конгресима и предавањима домаћих етномузиколога у иностранству. Она је свакако и едукативног и апликативног карактера, јер користи ученицима, студентима, као и члановима културно-уметничких друштва, те поштоваоцима и љубитељима народне музике.

Фолклорни бисери од традиционалне до концертантне музике
(носилац теме: проф. др Нице Фрациле)

Народни певачи су одувек тежили стварању нових песама у складу са традицијом, сопственим афинитетима, надареностима, менталитетом и укусом љубитеља традиционалне музике. Познато је, међутим, да даровити певачи већ одавно „стварају нове песме” у варошком или традиционалном стилу и тако што преузимају поједине морфолошке елементе из других култура и прилагођавају их, најчешће, традиционалним естетским критеријумима сопствене фолклорне баштине.

У почетку народ обично осећа присуство страног елемента, стране мелодије, ритмичких образаца, нарочито онда кад над лексичким акцентом преовлађује музички. Временом истински певачи обликују, прилагођавају и оплемењују преузете мелодије у духу сопствене традиције. У таквим песмама, преносеним усмено, с колена на колена, касније нестаје траг о пореклу мелодијског типа – не налазе га чак ни музички стручњаци - и оне постају део двеју или више култура. Таквих примера снимљено је у неколико насеља Војводине (Равно Село, Сивац, Куштиљ, Владимировац), песме које умногоме превазилазе фолклорни ареал Србије.

Полазећи од чињенице да су многи даровити свирачи широм Србије често приморани да врхунске традиционалне инструменталне мелодије и концертантне композиције свирају „на слух” или из нестручне литературе, што обично оставља бледуњав уметнички дојам на саму интерпретацију чак и изванредних извођача, сматрао сам корисним да трагам и за репрезентативним нотним записима српских и румунских мелодија народних игара, као и инструменталним делима најистакнутијих српских и румунских свирача – од традиционалне до концертантне музике.

У току 2011. године настављено је теренско снимање и истраживање музичко-фолклорне грађе, са намером да се што потпуније и обухватније бележи, класификује и проучава српска и румунска вокална, вокално-инструментална и инструментална музика са фолклорног подручја Војводине. Снимљено је преко 70 песама, инструменталних мелодија и мелодија народних игара из Сивца, Бачког Грачаца, Кљајићева, Чонопље, Инђије, Куштиља и Сочице. Цео музичко-фолклорни материјал прикупљен на терену снимљен је дигиталном аудио- и видео-техником: звук је реализован мини-дискотом, а фотографије казивача и свирача дигиталним фото-апаратом. Прикупљена грађа, након преснимавања са мини-диска на компакт-диск, као и до сада, депоноваће се у звучном архиву Одељења за сценске уметности и музику Матице српске.

Музика и позоришни живот Срба барокног доба (носилац теме: др Катарина Томашевић)

Истраживачки рад на теми обухватио је почетак израде библиографије новије литературе из области опште културне историје барокног доба. Започело се са изучавањем појединих извора релевантних за подручје књижевности, ликовних уметности и музике (нпр. Д. Давидов, *Српска графика XVIII века; Срем кроз векове: слојеви култура Фрушке горе и Срема*; М. Тимотијевић, *Српско барокно сликарство*; Исти, *Рађање модерне приватности. Приватни животи Срба у Хабзбуршкој монархији од краја 17. до почетка 19. века*; Ј. Todorović, *An Orthodox Festival Book in the Habsburg Empire. Zaharija Orfelin's Festive Greeting to Mojsej Putnik (1757)*; Иста, *Мајирање моћи и карловачки сјектакл у 18. веку*). Остварен је увид и у новије музиколошке радове посвећене развоју српског појања (Д. Стефановић, Д. Петровић, И. Перковић Радак, В. Пено, М. Марковић). Пажња је била поклоњена и компаративном истраживању нелитургијских напева, са посебним освртом на напеве у вертепској драми. До сада прикупљени примери спремни су за компјутерски унос нотног текста. У вези са темом, извршена је редакција обимног текста Ђорђа Перића *Орације Рождества Христова – вершејска школска игра из XVIII века* (за *Зборник Мајнице српске за сценске уметности и музику*).

У протеклом извештајном периоду обимна прикупљена грађа је систематизована и аналитички обрађена, чиме су били обезбеђени предуслови за почетак писања монографске студије. Написане су радне верзије три централна поглавља, од којих је прво посвећено феномену школске драме на културном простору Аустрије у првој половини XVIII века, друго – рефлексима руско-српских веза на развој-

не токове школске драме, са посебним освртом на улогу музике у њој (*Траедокоме-дија* Мануила Козачинског), а треће – настанку и одликама божићне драме – *вер-шейа*, са упоредном анализом рукописних и објављених, најстарије датираних мелографских записа напева који су се временом усталили као „вертепски *ordinarium*”.

Пошто је извршена и селекција релевантних музичких примера који ће, будући да чине кључни део аналитичког апарата бити интегрисани у монографију, приступило се компјутерском уносу нотног текста. Електронска нотографија укупно 69 примера, међу којима је само мали број преписа из већ публикованих извора, док највећи део припада рукописним збиркама (Архив САНУ, Архив Музиколошког института САНУ), поверена је поузданом и компетентном сараднику, музикологу Слободану Варсаквићу. Извршена је прва коректура нотног текста.

Дигитализација звучног архива Матице српске
(носилац подтеме: проф. др Драгослав Девић,
сарадник др Зоран Јерковић, експерт)

Из Музичког матичног архива сва грађа снимљена почев од 1983. већ је пребачена са претходних носача звука (магнетофонске траке, тонске касете) на компакт дискове. Овај посао уз сарадњу носиоца подтеме обавио је проф. Зоран Јерковић. У архиву је смештено, у посебно набављене „боксове” око 160 дискова који обухватају преко 750 снимљених примера из области вокалне и инструменталне музике чији је садржај сачуван на фишама/обрасцима за даљу обраду.

Проф. Девић је припремио за каталогизацију обрасце на основу којих ће се обављати преснимавање. Ови обрасци ће омогућити корисницима звучног архива потпуно коришћење каталогисаног звучног материјала.

Сви етномузиколози који су обављали истраживања предали су дигитализовану снимљену грађу за звучни архив Матице српске.

У оквиру плана рада у 2011. години није обављена предвиђена каталогизација због недобијених материјалних средстава.

Антологија вокалне музичке традиције Срба у Војводини
(носилац теме: проф. др Нице Фрациле)

Извршена су теренска етномузиколошка истраживања у Гајдобраи, Голубинцима, Липару, Челареву и Меленцима са циљем да се реконструише, оживи и употребу музичко-фолклорни миље вокалне музичке традиције Срба у Војводини. Том приликом снимљено је више српских песама из календарског и годишњег циклуса у вокалном и вокално-инструменталном извођењу Срба староседелцаца, Крајишника, Кордунаша, Херцеговаца и Личана: краљичке песме, божићне, сватовске, бећарце, ојкаче, ганге, бројанице, грокталице, љубавне песме и песме уз игру и инструменталну пратњу.

Фундаментална истраживања за историју српске музике
(носилац теме: проф. др Даница Петровић)

Сарадници: Маријана Кокановић, асистент приправник, Јелена Вранић, дипломирами музички педагог.

У оквиру ове теме Маријана Кокановић је припремила за штампу *Албум иџара за клавир*. Грађу је углавном сакупљала у Београду, Новом Саду и Бечу. Према њеном извештају, у *Албуму* су сабране интернационалне салонске игре композитора А. Морфидиса Нисиса и И. Бајића, чија је делатност значајно допринела музичком животу Новог Сада, као и две пијанисткиње композиторке Јулије Велисављевић (Нисисова ученица) и Алојзије (Славе) Атанасијевић. Сви композитори су

живели и стварали у Новом Саду, са изузетком Славе Атанасијевић. Она је у *Албуму* „гост”, баш као што је била и радо виђен гост на концертима у Новом Саду, о чему је и писано у новосадској штампи (*Застава*). Најпре следе игре Нисиса, потом Ј. Велисављевић, затим С. Атанасијевић и на крају И. Бајића. Игре дакле нису груписане по жанровима, већ по композиторима. Притом је поштован хронолошки след. С друге стране, хронологија се сретно поклапа и са техничком захтевношћу, као и поступним „прерастањем” бидермајерских салонских комада у уметничку стилизацију игре. Притом су дела Нисиса и његове ученице примери бидермајерских салонских комада. Полка Атанасијевићеве је технички знатно захтевнија, док су Бајићеве композиције примери романтичарске минијатуре за клавир.

Проф. др Даница Петровић је у име Матице српске учествовала у раду међународног научног скупа који су заједнички организовали Институт за савремену историју из Београда и Учитељски факултет у Сомбору, под покровитељством Матице српске, а поводом обележавања 230 година од оснивања Сомборске препарандије.

Објављена је књига *Православно српско црквено њеније њо сѣтаром карловачком начину удесио Тихомир Остојић за меџовићи и за мушки лик* (1896), 380 страна, нотни текст редиговала Јелена Вранић, уредник Д. Петровић.

Објављена је књига *Из новосадских салона. Албум салонских иџара за клавир*, 57 страна, приредила Маријана Кокановић, главни и одговорни уредник Даница Петровић, нотограф Владан Остојић. Књига садржи салонске композиције за клавир Александра Морфидиса Нисиса, Јулије Велисављевић, Славе Атанасијевић и Исидора Бајића, као и ауторске прилоге М. Кокановић: *Предџовор, О салонским иџрама за клавир, Извори* (стр. 7–13), те биографије *А. М. Нисиса* (стр. 21), *Ј. Велисављевић* (стр. 29), *С. Аѣтанасијевић* (стр. 33), *И. Бајића* (стр. 43).

Грађа истраживана у Рукописном одељењу Матице српске претходних година, и сакупљана у оквиру овог пројекта коришћена је приликом рада на студији о месту и улози црквених музичара у 18. веку (Кулпин, јун 2011), и на предавањима одржаним у Српским самоуправама у Будимпешти (1. јуна) и Темишвару (12. новембра), а младе сараднице је користе у студијама и својим докторским тезама. Зборник црквеног појања Тихомира Остојића представљен је учесницима летње школе црквеног појања у Сремским Карловцима 4. августа 2011. године.

Проучавање, редиговање и објављивање српске музичке баштине (носилац теме: проф. др Соња Маринковић, сарадници на теми су Биљана Милановић, Слободан Варсакловић, Светлана Кресић, Аница Сабо)

У српској култури у неколико последњих деценија готово је у потпуности био прекинут рад на систематском истраживању, редиговању и објављивању музичке баштине. После Другог светског рата велики издавачи (попут Просвете) имали су одељења која су се бавила овом делатношћу. Данас са изузетком малобројних који показују свест о важности оваквих издавачких подухвата за српску културу, а то се првенствено односи на Завод за издавање уџбеника и Удружење композитора Србије који континуирано, али у скромном обиму дају допринос овој области. Стога је од изузетног културног значаја прихватање пројекта у чијим оквирима се систематски и плански организује активност на истраживању, редиговању и публиковању српске музичке баштине у оквиру делатности Матице српске.

У оквиру расположивих средстава започета је реализација наредне фазе пројекта која се односи на редакцију прва два гудачка квартета Милоја Милојевића. Ове године могло је бити реализовано преписивање редиговане партитуре Првог

гудачког квартета (редакторски тим: Аница Сабо, композитор и теоретичар, Иван Бркљачић и Слободан Раицки као стручни консултанти и коректори). Милојевићев гудачки квартет је први у историји српске музике, представља дело репрезентативно за његову младалачку стваралачку фазу, био је извођен, али данас више не постоје материјали из којих је то било реализовано.

У склопу пројекта Истраживање, редиговање и објављивање српске музичке баштине до сада је реализовано објављивање Пауновићеве *Југословенске симфоније*, а за штампу су припремљени рукописи *Првог гудачког кваријетта* Милоја Милојевића (ред. Аница Сабо, рукопис је на последњој коректури /Властимир Трајковић/) и *Византијске литургије* Миленка Живковића (ред. Богдан Ђаковић). У овој години је рађена припрема критичког издања композиције *Симфонијски штрихови* Петра Коњовића (ред. Бојан Суђић). Урађен је прелом и прва коректура композиције *Друзи гудачки кваријет* Милоја Милојевића. Планирани рад на редакцији и препису *Симфоније у це-молу* није могао бити започет због недостатка средстава.

Аспекти музичке тишине у српској постмодерној музици (носилац теме: проф. др Мирјана Веселиновић Хофман)

Започето је проучавање опуса Иване Стефановић, истакнуте представнице савремене српске музике. Паралелно са аналитичким радом на једном броју њених композиција текло је и проучавање њене писане, аутопоетичке речи из аспекта проблематике тишине.

Резултати испитивања ауторкине наравице о тишини као њене личне прозе, која истовремено има и теоријски смисао, артикулисани су у студији *Ивана Стефановић: рефлексije о тишини*.

Композиторкин дискурс је у овој студији представљен као теорија уметника, као једно интроспективно „писмо”, у којем тишина има базичну улогу и сложену плуралну форму. Ова почива на великом појмовном и доживљајном распону тишине, распону од категорија перцептивне до категорија рецептивне природе, као и на сложености и међусобној прожетости њихових функција.

Почетком 2010. завршена је студија „Вода, земља и ваздух једне престонице тишине – Радиофонска поема Иване Стефановић: Метропола тишине / Стари Рас”. Настављен је рад на музичкој анализи композиторкиних дела која су одабрана као основ за појединачна проблематизовања аспеката музичке тишине (нпр. Четири ноћна записа или Антиохијске песме), укључивши сада, као нови корак у раду, испитивање, ’одмеравање’ методолошке ефикасности и функционалности неких од могућих референтних теоријских углова тог проблематизовања.

Такође, истраживање је проширено на још једно дело И. Стефановић (гудачки квартет Play Strindberg).

У 2011. години текао је рад на оној етапи обраде наведене теме у којој су композиције Иване Стефановић, које су аналитички прорађиване у претходном периоду, сада сагледаване из угла различитих начина музичког манифестовања тишине у њима. С тим у вези рађено је на теоријској систематизацији тих начина и директној примени неких од њих у сагледавању налаза добијених музичком анализом композиторкиних дела. Резултат тог рада јесу завршена студија под називом *Ка бездну: драматургија тишине у гудачком кваријету Play Strindberg Иване Стефановић*, која је у припреми за штампу, и студија под радним насловом *У музичкој тишини на шрагу једне дуге: од дуге до лагума*, чији ће завршетак уследити до краја ове године. Такође, до краја 2011. на енглеском језику излази из штампе и студија *Вода, земља и ваздух једне престонице тишине – Радиофонска поема Иване Стефановић: Метропола тишине / Стари Рас*, која је у оквиру наведене теме пројекта довршена прошле године.

Рукописно одељење

ПРЕПИСКА ЛАЗЕ КОСТИЋА

(руководиоци пројекта: др Душан Иванић и мр Милица Бујас)

Током извештајног периода радило се на другој књизи *Прејиске Лазе Костића*. Књига ће садржати преко 380 писама. Рађена је преписка са Миланом Савићем. Сва су писма фотокопирана, сравњена са дактилограмима из заоставштине Младена Лесковца, истраживана и решавана нејасна места у вези са датирањем писама. Нађено је шест нових писама Лазе Костића Јовану Пачуу у Војвођанском музеју. Писма су прекуцана и написани коментари за њих. Настављено је истраживање грађе, односно трагање за новим писмима у Народној библиотеци у Београду и Архиву Академије наука.

ПРЕПИСКА ЈОВАНА ДУЧИЋА

(приређивач: Соња Боб)

Током извештајног периода настављен је рад на истраживању архивске грађе МС и записника, прикупљању података који се односе на сарадњу Дучића у Матици, Летопису, као и писама и других прилога која нису раније издвојена из архиве, рецензија односно „оцена радова“ Дучићевих поднетих Књижевном одбору. Писма су прекуцана тако да је у току сравњивање прекуцаних текстова и оригинала, унос података и исписивање напомена уз поједина писма.

ДНЕВНИК ТИХОМИРА ОСТОЈИЋА

(приређивач: Александра Јовановић)

Током извештајног периода завршен је рад на одабиру преписке Тихомира Остојића. Направљена је извесна целина у досадашњем раду која је донела комплетирање грађе, коментарисање и припрему белешки уз оригинале. Радило се на препису главног документа у истраживачком раду. Извршило се скенирање одабраних прилога и извршио се преглед објављене грађе о самом аутору Дневника.

ПРОУЧАВАЊЕ, РЕДИГОВАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ

СРПСКЕ ПОЗОРИШНЕ БАШТИНЕ

(приређивач: мр Исидора Поповић)

Корпус драмског наслеђа у Матици српској до 1918. године

Театролошки текстови у *Лейхойису Матице српске* до 1918. године

Настављен је рад на прегледању *Лейхойиса Матице српске*. Прегледани су бројеви до 1853. године, а планира се наставак ових послова како би била окончана прва фаза рада, која обухвата период до оснивања Српског народног позоришта (1861).

Извршена је ревизија раније прикупљених података који се односе на ову подтему пројекта. Детаљније су анализирани театролошки текстови из *Лейхойиса Матице српске* до 1861.

Драме анонимних аутора у Рукописном одељењу Матице српске

Настављен је рад на идентификацији анонимних драмских дела, а отпочети су и послови на анализи већ идентификованих драма.

Темишварски одбор

Темишварски одбор је радио у саставу: др Душан Попов (председник), Стеван Бугарски, Славомир Гвозденовић, Спасоје Граховац, доц. др Ђорђе Ђурић, др Војислав Матић, др Душан Ј. Попов, др Миља Радан, Павле Станојевић, др Љубивоје Церовић.

Активности Темишварског одбора биле су усмерене на припрему *Темишварског зборника* и сређивање архиве Темишварске епархије.

СРЕЂИВАЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ТЕМИШВАРСKE ЕПАРХИЈЕ (руководилац пројекта академик Василије Крестић)

Његово преосвештенство епископ будимски и администратор Темишварске епархије Лукијан обратио се Матици српској с молбом за помоћ око сређивања архивске грађе која се чува у Епархијском двору Српске православне цркве у Темишвару. Непосредни руководиоци екипе на терену је Павле Станојевић.

Највећи део старије архивске грађе био је потпуно измешан по категоријама и годинама, тако да је најпре грађа исправљана, а потом је сређена по годинама, а затим и у оквиру једне године. Грађа је одвајана по манастирима и српским православним црквеним општинама, а епархијска грађа разврстана је по постојећим класификационим ознакама усвојеним од Темишварске епархије. Сређена архивска грађа је одложена у кошуљице и према наведеним старим епархијским ознакама упакована у папир са знаком године или распона година и регистратурске ознаке на предметима. Потом је стављена у кутије и сложена по годинама и редоследу у библиотеци Епархије, исписане су налепнице са садржајем и све кутије су нумерисане привременим бројевима. Накнадно пронађена преписка Епархијског административног одбора, Епархијске конзисторије и Епархијског школског одбора 1921. године убачена је у раније успостављени поредак и такође привремено нумерисана.

Архивска грађа без деловодних ознака детаљно је прегледана и издвојене су књиге и документи друге провенијенције. Формиране су следеће групе: записници Административног одбора и Конзисторије; инвентари црквене имовине из разних година; персонални предмети; буџети и предрачуни; завршни рачуни; платни спискови. Сви документи су идентификовани. Грађа је писана на црквенословенском, српском, немачком, мађарском и румунском језику. Нађено је доста вредних докумената који ће изазвати велико интересовање историчара и других истраживача.

Током извештајног периода са благословом владике Лукијана настављен је рад на сређивању архивске грађе.

Стручњаци за латински и црквенословенски, немачки и мађарски језик, Данијела Бранковић и Митар Крејић радили су на сређивању старије архивске грађе везане за манастир Бездин. Најранији списи који се односе на манастир Бездин, а сачувани су у архиви Темишварске епархије потичу из краја прве половине 18. столећа.

Постојећа грађа настала у распону 1741–1974. године разврстана је на категорије, а потом у оквиру сваке категорије сређена по хронолошком реду. За период који се односи на архивску грађу 18. столећа многа документа нису сачувана или

су сачувана делимично. Грађа настала у 19. и 20. столећу много је боље сачувана, иако недостаје грађа за поједина годишта или делове година, нарочито за период 1940–1945. године. Грађа је писана на латинском, немачком, мађарском, славено-српском, српском и румунском језику. Целокупна грађа везана за манастир Бездин није подлегла шкартирању, заузет је став да све треба чувати.

Током рада на сређивању архивске грађе манастира Бездина формиран је фонд Српске вероисповедне школе у Мунари (радила од 1900. до 1948. године) и урађено прво његово сређивање и сумарни инвентар. Урађен је и сумарни инвентар за део обрађене архивске грађе манастира Бездина (1748–1948). Дигитално је снимљен 1071 документ из манастира Бездина, ти документи су затим обрађени у рачунару и пребачени на хард-диск, што обезбеђује дуготрајније чување. За 2010. годину предвиђен је наставак радова на обради грађе манастира Бездина.

Ова грађа је настала у великом распону, од половине 18. до половине 20. века, на српском, немачком, румунском, мађарском и латинском језику. Разврставање материјала, прва хронолошка и тематска идентификација одређених целина, одвајање са сортирањем грађе на веће групе и целине рађено је у великој сали Владичанског двора у Темишвару.

Старија архивска грађа, нарочито она из 18. века, само је делимично сачувана. Грађа 19. и 20. столећа обимнија је са много више докумената важних за боље познавање историје манастира. Класификација архивског материјала обухватала је следеће послове: класификација грађе по годинама; систематизација грађе у оквиру година по тематским скупинама; сређивање списка по регистратурским ознакама (деловодним бројевима); пописивање кутија сређене грађе; израда унутрашњих листа; израда сумарних инвентара.

Извршено је упознавање, идентификација и даље разврставање несређене архивске грађе манастира Бездина, донете прошле године. Грађа је сређивана у великој сали и простору где је сада смештен епархијски архив. Грађа је прво разврставана на веће групе докумената по годинама, врсти и организационим јединицама и по бројевима у оквиру тих целина. На крају разврстана грађа је убацивана у кутије по редоследу и поретку оформљеном прошле године. Најзначајнија документа су фотографисана, обрађена у одговарајућим програмима и похрањена на екстерни хард-диск, на којем се чува део снимљене и скениране грађе Темишварске епархије. Ове године снимљено је и обрађено 625 докумената.

Архивски материјал, који је истраживан у 2011. години, настао је од првих деценија XVIII столећа па до XX века. Писан је на латинском, немачком, мађарском, румунском и највише српском и црквенословенском језику. Потпуна измешаност архивског материјала захтевала је да се посао разврставања обавља са великом пажњом, уз читање готово сваког документа. Део архивског материјала који није било могуће датирати одложен је у групу докумената без датума – „Б. Д.”.

На молбу Викаријата Српске православне цркве у Темишвару чланови екипе су три дана посветили тражењу података о одузетој земљи манастира Бездина ради подношења нових захтева за повраћај одузете имовине. Зоран Вељановић је новопронађеним документима допуњавао фонд „Православна српска народна вероисповедна школа у Мунари (1900–1948)”.

За наредну годину преостали део архивског материјала који се налази у рачуном стању треба идентификовати, разврстати по врстама и годинама, а након тога уложити у постојеће кутије и поредак, и сачинити попис свог материјала и коначни сумарни инвентар.

Његошев одбор

Његошев одбор у саставу: председник архиепископ цетињски, митрополит Амфилохије (Радовић), потпредседници [академик Милка Ивић], академик Матија

Бећковић, секретар проф. др Јасмина Грковић Мејџор, чланови – епископ бачки Иринеј (Буловић), дописни члан САНУ Миро Вуксановић, академик Миомир Дашић, проф. др Јован Делић, [проф. др Божидар Ковачек], академик Светозар Кољевић, Гојко Шантић, [академик Александар Младеновић], проф. др Мато Пижурца, академик Владо Стругар, академик Љубомир Тадић, др Срђа Трифковић, проф. др Богољуб Шијаковић разматрао је следећа питања: припреме за научни скуп, одређивање Његошевих дана у Саборној цркви у Новом Саду, објављивање првог броја *Његошевог зборника Мајнице српске*, дар породице Вучинић Његошевом одбору (500 евра у динарској противвредности за објављивање зборника радова с првог научног скупа) и понуда да се сарадња у различитим видовима настави (укључујући и награду за најбољи ученички рад о Његошу (на којем би учествовали ученици из Дечјег села у Каменици и стипендисти Привредника), предлози чланова Његошевог одбора и заказивање наредне седнице.

Програмска делатност овог одбора састојала се у обнављању и комплетирању легата о Његошу Владимира Отовића; објављивању Његошеве библиографије и библиографије његошологије; организовању трогодишњих научних скупова посвећених Његошу, његошологији, његовим претходницима, сродним савременицима и настављачима; објављивању, једном годишње, *Зборника за његошологију*; сарадњи са сродним институцијама које се баве његошологијом и препоручивању издавачима књига о Његошу и књиге из његошологије.

У протеклом извештајном периоду *Његошев одбор* се поред припремања научног скупа бавио следећим питањима: одређивањем Његошевих дана у Саборној цркви у Новом Саду, објављивањем првог броја *Његошевог зборника Мајнице српске*, даром породице Вучинић Његошевом одбору (500 евра у динарској противвредности за објављивање зборника радова с првог научног скупа) и понудом да се сарадња у различитим видовима настави (укључујући и награду за најбољи ученички рад о Његошу на којем би учествовали ученици из Дечјег села у Каменици и стипендисти Привредника), предлозима за чланове Његошевог одбора и заказивањем наредних седница. Седницама је председавао (због одсутности председника архиепископа цетињског митрополита Амфилохија) потпредседник Његошевог одбора Матија Бећковић.

Организациони одбор скупа, у саставу: академик Светозар Кољевић, председник, академик Александар Младеновић, главни уредник Зборника, проф. др Нада Милошевић Ђорђевић, дописни члан САНУ, Миро Вуксановић, дописни члан САНУ, проф. др Богољуб Шијаковић, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Мило Ломпар и проф. др Јасмина Грковић Мејџор, дописни члан САНУ, секретар Његошевог одбора, одржао је две седнице, припремио је и организовао научни скуп *Дело Пејтра II Пејровића Његоша*.

Уређивачки одбор Његошевог зборника Мајнице српске у саставу: академик Александар Младеновић, Миро Вуксановић, дописни члан САНУ, главни уредник Зборника, проф. др Сава Дамјанов, академик Светозар Кољевић, председник Организационог одбора, проф. др Мило Ломпар, проф. др Нада Милошевић Ђорђевић, дописни члан САНУ, проф. др Богољуб Шијаковић одржао је два састанка. Уређивачки одбор је припремио и предао у штампу први број зборника у обиму од 17,58 а. т.

Његошев одбор је разматрао следећа питања: усвајање записника са претходних састанака; извештај о раду Његошевог одбора; договор о следећем научном скупу посвећеном Његошу; избор Организационог одбора научног скупа; избор главног уредника *Његошевог зборника Мајнице српске*.

Његошев одбор ће 2013. године обележити 200. годишњицу рођења Његоша организовањем научног скупа у сарадњи са САНУ.

НАУЧНИ И СТРУЧНИ СКУПОВИ

Одељење за књижевност и језик

2008.

„Етнолингвистичка и историјска истраживања о Буњевцима”

Други научни скуп који је у целини био посвећен етнолингвистичким и историјским истраживањима о Буњевцима организован је 25. новембра 2008. године у Суботици у седишту Националног савета буњевачке националне мањине.

Организатори скупа били су Матица српска из Новог Сада и Национални савет буњевачке националне мањине. Скуп је реализован у оквиру истоименог пројекта, уз финансијску подршку Републике Србије и Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој. Одржавање научног скупа део је програма обележавања 90-годишњице од присаједињења Војводине Краљевини Србији на Великој народној скупштини 25. новембра 1918. године, када су представници Буњеваца, заједно са представницима Срба и других Словена, ударили темеље југословенске државе.

Пре отварања научног скупа минутом ћутања одата је пошта преминулом академику Славку Гавриловићу, који је био носилац овог пројекта.

Скуп су поздравили академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и академик Зоран Ковачевић, а уз пригодну поздравну беседу, отворио га је Никола Бабић, председник Националног савета буњевачке националне мањине.

На скупу је изложено 11 реферата из разних области: историје, књижевности, етнологије, као и теме из области заштите и остваривања права припадника националних мањина.

Резултати скупа су публиковани у посебном зборнику.

2009.

„Античка култура, европско и српско наслеђе”

Друштво за античке студије Србије је заједно с Матицом српском организовало међународни научни скуп одржан 25–27. 9. 2009. године. Предвиђено је првобитно било да отварање скупа буде у Свечаној сали Матице српске, али због реновирања зграде Матице српске то није било могућно. Стога је скуп одржан у Београду и Сремској Митровици.

Учесника је било 60 из наше земље и више страних земаља: Немачке, Канаде, Италије, Грчке, Белгије, Бугарске, Републике Српске (БиХ). Скуп је радио у пленуму и у неколико секција.

Програм скупа је израђен на српском, енглеском и грчком језику, умножен и подељен свим учесницима и многим гостима, као и *Књига резимеа*, која је претходно штампана са списком свих учесника.

Секцијама су председавали истакнути професори и координирали врло плодне дискусије о рефератима.

Излагања су саопштавана на српском, енглеском, бугарском, грчком. Страни резимеи су за српске учеснике преведени са страних језика.

Почасни гост научног скупа био је професор Карл Јоахим Класен из Гетингена, који је изабран за члана Матице српске и првог дана скупа примио је Повељу о чланству у Матици српској, коју му је свечано уручио потпредседник Мати-

це српске академик Димитрије Стефановић по налогу председника Матице српске академика Чедомира Попова.

Професор Класен је у уводној речи истакао да је веома почаствован што је постао члан Матице српске и захвалио управи на Повељи, изразивши и своје велико задовољство што је наш гост у Србији, у коју долази први пут, заједно са својом супругом. На крају скупа је изразио и велику захвалност на овом позиву, који му је омогућио велико и ново искуство. Посебно је нагласио да у изградњи „европске куће” у Европској унији треба водити рачуна да се у њене темеље не уграђују само западне вредности него и вредности Источне Европе, коју са задовољством посећује.

Професор Класен је одржао уводно једночасовно излагање и првог и другог дана, најпре на тему *Хришћанска књижевност – Паганска реторика – Модерна ексеџеза*, а затим о *Кикерону, философу као говорнику*. Оба предавања је одржао на енглеском, после чега је у пленуму вођена дужа и садржајна дискусија.

Како је професор Класен инострани члан редакције *Зборника за класичне студије Матице српске*, главни уредник је заказао седницу Редакције, која је одржана у Римској дворани Библиотеке града Београда, са члановима Редакције из Србије, ради припреме *Зборника* бр. 11 (2009). Професор Класен је рекао да, иако је деценијама био уредник више класичних часописа у свету, никад није било седнице Редакције у овако аутентичном античком амбијенту. Изразио је и задовољство квалитетом часописа у коме објављује своје текстове и сарадњом са целом редакцијом.

После седнице Редакције у истој сали је била конференција за новинаре коју је организовао Службени гласник као издавач књиге на српском професора Класена *Aretai u Virtutes*, за коју је жири Друштва за античке студије Србије Класену доделио Награду „Милан Будимир” за класичне науке за 2008. годину. Награда му је сада уручена лично, а на промоцији књиге, којој је присуствовала и јавност, говорили су министар Богољуб Шијаковић, професори Ксенија Марицки Гађански и Мирјана Стефановић, као и професор Класен, који је дао и више интервјуа новинарима.

Трећег дана скупа је, по плану, одржано саветовање о терминологији.

2010.

„Граматика и лексика у словенским језицима”

Матица српска и Институт за српски језик САНУ организовали су међународни симпозијум *Граматика и лексика у словенским језицима*, који је трајао од 14. IX до 16. IX 2010 (Матица српска 14. IX, САНУ 15. и 16. IX).

Почасни председник Одбора била је академик Милка Ивић.

Организациони одбор радио је у саставу: проф. др Ивана Антонић, проф. др Вера Васић, проф. др Јасмина Грковић Мејдор, дописни члан САНУ, проф. др Александар Лома, дописни члан САНУ, доцент др Слободан Павловић, проф. др Предраг Пипер, дописни члан САНУ, проф. др Љубомир Поповић, др Јованка Радић, виши научни сарадник, проф. др Милорад Радовановић, дописни члан САНУ, др Стана Ристић, научни саветник, проф. др Владислава Ружић, проф. др Срето Танасић. Секретари Организационог одбора биле су Јулка Ђукић и мр Марина Николић.

Пре почетка симпозијума објављен је зборник сажетак пријављених реферата.

Скуп је отворио проф. др Предраг Пипер, председник Организационог одбора, а скупу су се обратили поздравним говорима академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и проф. др Мато Пижурица, секретар Одељења за књижевност и језик.

Отварању скупа присуствовали су сви чланови Организационог одбора.

По отварању скупа учесници су разгледали изложбу Библиотеке Матице српске *Грамајшица и лексика славенских језика у издањима објављених у Србији*, постављену испред Свечане сале у Матици.

На скупу су учествовала 53 референта (са 51 рефератом) из 15 земаља (Белорусија, Бугарска, Велика Британија, Италија, Македонија, Немачка, Пољска, Русија, САД, Словенија, Србија, Финска, Холандија, Чешка и Шведска). Од пријављених учешће је отказало шест странаца (из Русије, Немачке, Македоније и Бугарске) и три домаћа учесника (из Београда и Новог Сада).

Првог дана скупа, на пленарној седници, којом је председавала академик Зузана Тополињска, било је присутно 65 слушалаца и прочитано шест полчасовних реферата. После сваког прочитаног реферата вођена је жива дискусија.

За учеснике скупа приређен је заједнички ручак у ресторану „Старо здање”. Учесницима скупа успешан рад и пријатан боравак у Новом Саду пожелео је проф. др Предраг Пипер, председник Организационог одбора, а на лепом пријему захвалио се академик Јуриј Д. Апресјан.

После ручка учесници скупа су заједнички разгледали град, а током разгледања о местима у Новом Саду које су обишли говорила им је Кристина Главоњић из Туристичког савеза Новог Сада.

Другог дана скупа у Српској академији наука и уметности добродошлицу учесницима пожелели су проф. др Срето Танасић, директор Института за српски језик САНУ и проф. др Предраг Пипер, председник Организационог одбора скупа.

У холу САНУ на првом спрату била је приређена изложба издања Института за српски језик САНУ.

Наставак рада одвијао се у две секције, на којима је прочитано 45 реферата. Председавали су: Франческа Фичи, Срето Танасић, Милорад Радовановић, Андреја Желе, Јасмина Грковић Мејџор, Владислава Ружић. Рад секција пратило је од 20 до 30 учесника и сарадника. На крају сваке секције вођена је жива дискусија у којој је узело учешће 30 учесника. У оквиру рада прве секције саопштени су реферати чланова Граматичке комисије Међународног славистичког комитета. У оквиру рада друге секције саопштени су резултати истраживања на научним пројектима Матице српске, Филозофског факултета у Новом Саду и Института за српски језик САНУ у Београду посвећеним проучавању српског језика. Поједини учесници присуствовали су раду и једне и друге секције и узимали реч у дискусији. Раду скупа присуствовало је и више слависта који нису имали реферат. Неки од њих су учествовали у дискусији.

Првог дана рада у Београду чланови Граматичке комисије Међународног славистичког комитета одржали су своју организациону седницу, на којој су размотрили питања припреме за предстојећи 15. међународни славистички конгрес (Минск, 2013) и изабрали три нова члана. Седницу је водио председник Граматичке комисије МСК Предраг Пипер.

„Филип Вишњић – међаш усмене и уметничке поезије”

У оквиру манифестације „Вишњићеви дани” у Шиду је 14. новембра 2010. Матица српска у Градској библиотеци одржала научни скуп *Филиј Вишњић – међаш усмене и уметничке поезије*. На скупу су учествовали сарадници са рефератима: Мирко Вуксановић, *Кључне речи Филија Вишњића*, др Славко Гордић, *Филиј Вишњић из века у век*, др Ђорђе Ђурић, *Филиј Вишњић и Вук у контексту европске историје*, др Ненад Лемајић, *Српски њевачки слој XVI века у народној њесми*, др Миодраг Матицки, *Искорак ка сјеву Филија Вишњића*, др Љиљана Пешикан Љуштановић, *Представа о времену у њесништву Филија Вишњића*, др Мато

Пижурица, *Језичке најомене уз једину Вишњићеву њесму настїалу у Срему Лазар Мушїай и Арайин*, др Драган Симеуновић, *Друмови Филија Вишњића*, др Снежана Шаранчић Чутура, *Експресивносї деїаља у њесмама Филија Вишњића*. Сви радови, прочитани на овом скупу, биће објављени у публикацији Матице српске.

2011.

Округли сто

Актуелно стање лингвистичке науке и језичке културе у нас

На основу одлуке Скупштине Матице српске, одржане 12. априла 2008. године, и расправе на седницама Одбора Одељења за књижевност и језик, Матица српска је организовала 22. марта 2011. године *саветовање о актуелним њишњањима лингвистичке науке, језичке режулаїиве, настїаве српског језика и негованања језичке кулїуре у медијима и издавашиїву*. У складу са увидима и предлозима учесника овог саветовања, које је окупило представнике високих научних и образовних институција из Београда, Новог Сада, Ниша и Никшића, као и одговорне посленике надлежних министарстава Владе Републике Србије (академик Чедомир Попов, председник Матице српске, проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске, проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, проф. др Мато Пижурица, секретар Одељења за књижевност и језик, др Милош Луковић, члан Одбора за стандардизацију српског језика, др Срето Танасић, директор Института за српски језик САНУ, проф. др Јорданка Марковић, управник Департмана за српски језик Филозофског факултета у Нишу, проф. др Слободан Реметић, академик АНУРС, проф. др Јелица Стојановић, Филозофски факултет Никшић, др Јован Вуксановић, секретар Одбора за стандардизацију српског језика и представник Министарства просвете Републике Србије, др Дејан Милорадов, Катарина Сунајко, др Ивана Ћелић, лексиколози, Јулкица Ђукић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик), а руковођена духом и традицијом своје културне, просветне и научне улоге у животу српског народа – Матица српска се обраћа јавности са следећим ставовима и оценама:

1. Свест о јединству српског културног простора, независно од старих и нових државних граница, обавезује Матицу српску да се – у контексту укупних својих настојања – посебно стара о очувању српског језика и ћириличног писма, унапређењу свих дисциплина науке о језику, наставе језика и књижевности, као и поштовању језичко-правописне норме и неговању језичке културе у издаваштву и средствима јавног информисања. Матица српска ће увек бранити српски језик, писмо и културно наслеђе од преотимања, преименовања и кривотворења.

2. Непоштовање уставних одредаба и непостојање осавремене законске регулативе о службеној и јавној употреби језика и писма налаже Матици српској да – у координацији са Одбором за стандардизацију при САНУ – покрене иницијативу за утврђивање нацрта и предлога новог закона о језику.

3. У последњих деценију-две урађено је у области науке о језику, по неким меродавним оценама, више него у проучавању других европских језика. Објављено је више монографских описа, приручника, речника, студија и зборника радова о српском језику – од социолингвистичких до нормативистичких, лингвокултуролошких, когнитивнолингвистичких и других. Упркос томе, неретко је лингвистичка струка била у ситуацији да се брани и од јавног омаловажавања и неодговарајућег вредновања научног рада (по правилу неуспешно), што може имати дугорочно штетне последице по националну науку и културу. Да поменемо само неке резултате и актуелне пројекте: први том велике научне *Синїаксе* (у припреми је

њен други део), *Нормативна грамаџика српског језика* (у завршној фази је обраде), једнотомни *Речник српског језика* (у завршној фази су разговори за отпочињање рада на вишетомнику), двотомна *Творба речи у српском језику*, измењено и допуњено издање *Правоиуса српског језика*, *Фонологија српског језика*, у припреми је *Морфологија српског језика*, *Обрајни речник*, *Велики речник сѝраних речи и израза*, *Правоиисни* (акцентатски) *речник*, *ѝранскрипциони речници* (нпр. енглеских имена), *више књиџа језичких савейника* (различитог типа и обима, објављиваних у Србији и у Републици Српској), затим *ѝрилози двојезичној лексикограџији и лексикологији*, *ѝерминологики речници*, *два нова речника ијекавизама, више језичких савейника* и др.

4. Матица српска није усамљена у своме незадовољству наставом језика на свим нивоима образовања. Не улазећи у надлежност органа који утврђују наставне планове и програме, Матица српска указује на нужност преиспитивања методичког принципа јединства књижевности и језика, који у пракси има најчешће за последицу маргинализовање, па и елиминацију језичког градива из наставе овог предмета. Само поуздана језичка знања обезбеђују и ваљану наставу књижевности, као и солидан ниво самог језика наставе. Уз језик струке и науке, школа мора стално унапређивати и тзв. функционалне стилове (разговорни, публицистички, админстративни), како би се сузбило претеће сиромашење језичке културе и урушавање језичке норме. Матица српска посебно наглашава одговорност државе за материјално и кадровско јачање катедара и лектората српског језика у иностранству.

5. Не заговарајући језички пуризам или круту нормативност језичког израза, Матица српска са великом забринутостићу указује на постојеће стање језичке некомпетентности и неодговорности у медијима и издаваштву. Стихијност употребе сувишних туђица и нерегуларних кованица и обрта, сваковрсна огрешења о граматичку, лексичку, ортоепску и ортографску норму постали су свакодневна пракса и најпрестижнијих штампаних и електронских медија, као и наших издавача. Обавезујући третман професионалног лекторског рада као и утемељење језичких трибина и рубрика знатно би побољшало садашње стање.

Матица српска, на крају, сагласно са апелима учесника саветовања, предлаже да се убудуће сличне расправе организују редовније, с тим да оне буду уже тематизоване и темељно припремане. Та настојања, наравно, морају бити заједничка обавеза државних, научно-образовних и културних установа и институција свих нас који смо остали у српском језичком заједништву.

Лексикографско одељење

2009.

„Округли сто о цитирању”

Округли сто о могућностима уједначавања библиографског цитирања, одржан 29. маја 2009. године у Свечаном салону Матице српске (у чијем су раду учествовали: Милена Враголић, проф. др Александра Вранеш, проф. др Славко Гордић, мр Душица Грбић, проф. др Бранислав Ђурђев, Александра Јовановић, Биљана Јовановић, Марија Јованцаи, проф. др Рудолф Кастори, проф. др Марија Клеут, проф. др Љубомирка Кркљуш, Добрила Мартинов, проф. др Душанка Мирић, Радован Мићић, мр Александра Новаков, проф. др Предраг Пипер, Гордана Радојчић Костић, академик Чедомир Попов, проф. др Јован Попов, Драган Тубић, Емилија Џамбарски, проф. др Биљана Шимуновић-Бешлин, мр Бранислава Шушић), и каснија размена мишљења у којој су учествовали проф. др Предраг Пипер, проф. др

Александра Вранеш, доц. др Слободан Павловић, проф. др Марија Клеут, проф. др Александар Лома и проф. др Срето Танасић допринели су дефинисању предлога о моделу библиографског цитирања Матице српске. Препоручујући за разматрање овај модел цитирања, напомињући да су се око њега сложили главни уредници три филолошка часописа (*Зборника Матице српске за славистику*, *Зборника Матице српске за књижевност и језик* и *Јужнословенског филолога*), проф. др Предраг Пипер основано претпоставља да би он могао бити прихваћен и у другим српским филолошким часописима или већини часописа ако не и у свим научним часописима и едицијама у Матици српској, као и у САНУ (у едицијама *Српски језик у светлу савремених лингвистичких теорија*, *Српски језик у поређењу са другим језицима*, *Библиотека Јужнословенског филолога*, а врло вероватно и у *Зборнику радова Института за српски језик САНУ*, у *Монографијама Института за српски језик*, као и у *Нашем језику*).

Одељење за природне науке

2008.

„Човек и природа – Живот и смрт биолошких бића”

Резултати рада на вишегодишњем мултидисциплинарном пројекту Човек и природа – Живот и смрт биолошких бића представљени су на истоименом научном скупу у Матици српској 29. маја 2008. године. На скупу је 25 аутора представило 19 реферата који су публиковани у зборнику радова са скупа.

2009.

„Стогодишњица рођења академика Бранислава Букурова”

Ове године се навршило сто година од рођења академика Бранислава Букурова, једног од најеминентнијих наших географа, оснивача Катедре за географију на Филозофском факултету у Новом Саду, која је временом прерасла у Депарتمان за географију, туризам и хотелијерство на Природно-математичком факултету у Новом Саду, потпредседника Матице српске, секретара Одељења за природне науке и једног од најугледнијих чланова сарадника Матице српске.

Скуп су отворили председник Матице српске академик Чедомир Попов и директор Департамана за географију, туризам и хотелијерство проф. др Лазар Лазаревић. О животу и раду Бранислава Букурова говорио је проф. др Јован Плавша, о доприносу Букурова раду Матице српске академик Рудолф Кастори док је о научном раду Бранислава Букурова говорио проф. др Слободан Ђурчић. О развоју географије у Војводини до Бранислава Букурова говорио је мр Млађен Јовановић; о савременим проблемима у проучавању рељефа Војводине проф. др Слободан Марковић док је о савременим проблемима у проучавању становништва Војводине говорио проф. др Бранислав Ђурђевић, а о регионализацији животне средине проф. др Милутин Љешевић.

„Микологија, микотоксикологија и микозе”

У организацији Одељења за природне науке Матице српске организован је Трећи научни скуп *Микологија, микотоксикологија и микозе* са међународним учешћем од 23. до 25. априла 2009. године у Матици српској.

Пријављено је преко 70 радова, позитивно рецензирано 66, а презентирано 58. Радови су саопштени усмено (уз видео-бим презентацију на енглеском језику), презентирани у Постер секцији или објављени у *Зборнику Матице српске за љ природне науке* св. 116. У време одржавања скупа организоване су промоције три значајне књиге везане за тематику скупа, а које су објављене између два скупа (2007–2009): проф. др Јелена Левић, *Врсте рода Fusarium*; проф. др Јелена Вукојевић, Ибрахим Хаџић, *Илустрировани речник свећа зљива* и академик Драгутин Ђукић, проф. др Горица Сбутега Милошевић, проф. др Марија Шкрињар, *Аџромикробиологија*.

Резултате најновијих истраживања у усменим излагањима саопштили су угледни научници из Италије, Турске, Русије, Мађарске, Македоније, Словеније, Хрватске и наше земље, а нека саопштења (Грчка, Чешка, Румунија), због немогућности аутора да присуствују скупу, биће објављена у наредној свесци *Зборника Матице српске за љ природне науке*.

За учеснике скупа организована је посета Галерији Матице српске и одлазак на концерт *Војвођанских симфоничара* у оквиру НОМУС-а и дружење у хотелу Дунав у Сремским Карловцима.

Трећи научни скуп *Микологија, микоџоксиколоџија и микозе* финансијски су подржали Министарство науке Републике Србије, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, Градско веће за привреду и многи спонзори.

2011.

Четврти међународни научни скуп *Микологија, микоџоксиколоџија и микозе* одржан је у здању Матице српске од 20. до 22. априла 2011. године у организацији Одељења за природне науке. Актуелна и веома значајна мултидисциплинарна тема скупа окупила је велики број научника из земље и иностранства (Италије, Русије, Ирана, Мађарске, Енглеске, Словеније, Хрватске и Македоније), који су саопштили резултате најновијих истраживања из области којима се скуп бави. Пријављено је преко 70 саопштења, позитивно су рецензирана 64, а у *Зборнику Матице српске за љ природне науке* (св. 120) објављено је 38 саопштења пре почетка скупа. На самом скупу представљено је 61 саопштење. Представљена је научна монографија *Фитопатологија – болести рајтарских и џовријарских биљака* (аутори Ференц Балаж, Јелица Балаж, Малиша Тошић, Вера Стојшин, Ференц Баги). За време одржавања скупа у паузама емитован је кратки филм о Матици српској и њеним институцијама, а за учеснике је одржано полчасовно предавање на енглеском језику о историји, културној баштини и значају Матице српске (Драган Тубић, стручни сарадник *Српског биографског речника*).

Четврти научни скуп *Микологија, микоџоксиколоџија и микозе* финансијски су подржали Министарство просвете и науке Републике Србије, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, као и спонзори који су и овога пута препознали значај проблематике скупа и саме Матице српске.

За учеснике скупа организован је панорамски обилазак Новог Сада уз стручну подршку Департамента за хотелијерство и туризам ПМФ Универзитета у Новом Саду и свечана вечера на Рибарском острву.

Координација је била поверена проф. др Марији Шкрињар, председнику Организационог Одбора научног скупа, сталном члану сараднику Матице српске и члану Одбора Одељења за природне науке.

Матична комисија Министарства просвете и науке позитивно је вредновала скуп и ставила га на листу међународних скупова.

Одељење за сценске уметности и музику

2011.

Симпозијум „Пољско-српски позоришни дијалог”

Тродневни театролошки симпозијум „Пољско-српски позоришни дијалог”, организован поводом обележавања 150-годишњице оснивања Српског народног позоришта, одржан је од 14. до 17. октобра 2011. године у Центру за привредно-технолошки развој Војводине (Цептор) на Андревлу. Организовао га је Позоришни музеј Војводине у сарадњи са Одељењем за сценске уметности и музику Матице српске.

На отварању симпозијума покрајински секретар за културу и јавно информисање Милорад Ђурић истакао је да су овакви скупови веома значајни за нашу земљу, јер се на овај начин успоставља комуникација с другим културама, у овом случају у домену театрологије. За сваку културу је важно да буде отворена према другом погледу и искуствима. Наша земља и Пољска имају дугу традицију позоришне сарадње и овакви скупови су добра прилика да се размене мишљења, те да се види на ком смо степену сарадње и како она може бити унапређена.

Учеснике је поздравила и госпођа Дагмара Луковић, аташе за културу, науку и промоције Амбасаде Пољске у Србији, истакавши да су овакви скупови, осим што су важни за размену мишљења и искустава, сјајна прилика да се подсетимо људи и догађаја захваљујући којима је сарадња Србије и Пољске, у овом случају у области позоришта, на веома високом нивоу. Дагмара Луковић је додала да посебно радује чињеница што су окупљени на овом симпозијуму дугогодишњи посетиоци, и што се после готово две деценије покидане везе обнављају и сарадња између наших земаља постаје чвршћа.

Присутнима су се затим поздравном речју обратили и проф. др Јадвига Сопчак (шеф Одељења за књижевне науке на Катедри за јужну славистику Универзитета у Лођу), проф. др Данута Кужњицка (директорка Института за уметност Пољске академије наука у Варшави), проф. Зофија Узелац (декан Глумачког факултета на Државној вишој филмској, телевизијској и позоришној школи „Леон Шилер” у Лођу), мр Зоран Максимовић (директор Позоришног музеја Војводине), док је др Зоран Т. Јовановић (секретар Одељења за сценске уметности и музику Матице српске) одржао уводно слово.

У оквиру четири сесије четрдесетак пољских и наших позоришних зналаца, међу којима су угледни театролози, преводиоци, чланови Института за уметност Пољске академије наука, професори универзитета у Варшави, Лођу, Кракову, Ополу, Београду, Новом Саду и Бањалуци, изложили су своје радове на тему сарадње и прожимања српске и пољске културе кроз позоришну уметност. Међу њима су: проф. др Јадвига Сопчак, проф. Зофија Узелац, мр Дорота Јованка Ћирлић Менцел, мр Агњешка Кехер Хенсел, проф. др Едвард Красињски, проф. др Ана Кулиговска Кожењевска, мр Мажена Курас, мр Мажена Напорска, проф. др Магдалена Рашевска, др Магдалена Штандара, др Магдалена Богуславска и др Горан Ињац (Пољска), проф. др Лука Кеџман (Република Српска), Мира Бањац, проф. др Петар Буњак, Јован Ћирилов, Боро Драшковић, проф. др Зоран Ђерић, проф. др Ивана Игњатов Поповић, др Зоран Т. Јовановић, мр Јелена Ковачевић, проф. др Весна Крчмар, Слободан Марковић, др Марина Миливојевић Мађарев, мр Мирослав Радоњић, Бисерка Рајчић, Анђа Веснић Васиљевић, Бранислав Веснић (Србија) и други.

Гости симпозијума били су и Божидар Ђуровић (управник Народног позоришта у Београду), Александар Милосављевић (управник Српског народног позо-

ришта), Слободан Марковић (директор Међународног фестивала позоришта за децу у Суботици), као и представници Позоришта младих и Архива Војводине и други.

Његошев одбор

2009.

„Дело Петра II Петровића Његоша”

Матица српска у организацији Његошевог одбора одржала је научни скуп *Дело Петра II Петровића Његоша*, који је трајао два дана (20–21. марта) у Матици српској.

Чланови Његошевог одбора су: архиепископ цетињски митрополит црногорско-приморски Амфилохије (Радовић), председник, академик Милка Ивић, академик Матија Бећковић, потпредседници, проф. др Јасмина Грковић-Мејдор, секретар, епископ бачки Иринеј (Буловић), Миро Вуксановић, академик Миомир Дашић, проф. др Јован Делић, [проф. др Божидар Ковачек], академик Светозар Кољевић, академик Александар Младеновић, проф. др Мато Пижурица, академик Владо Стругар, академик Љубомир Тадић, др Срђа Трифковић, Гојко Шантић, проф. др Богољуб Шијаковић, чланови. Организациони одбор је радио у саставу: академик Светозар Кољевић, председник, Миро Вуксановић, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Мило Ломпар, проф. др Нада Милошевић Ђорђевић, академик Александар Младеновић, проф. др Богољуб Шијаковић, чланови, Јулка Ђукић, стручни сарадник.

Организациони одбор одржао је три седнице (13. марта и 12. децембра 2008. и 23. јануара 2009), на којима је припремао и усвојио програм научног скупа.

На отварању научног скупа говорили су академик Чедимир Попов, председник Матице српске, и Његово преосвештенство епископ бачки Иринеј Буловић.

Нучном скупу са међународним учешћем *Дело Петра II Петровића Његоша* пријавио се 21 учесник (из Љубљане, Бањалуке, Никшића, Подгорице, Београда, Ниша и Новог Сада):

Добрило Аранитовић, *Богословско-филозофски аспекти Његошевог дела. Прилог библиографији*

Академик Матија Бећковић, *Његош данас*

Миро Вуксановић, *Крст Обрадов више Горе Црне*

Др Весна Вукићевић Јанковић, *Његошеви њушци ка Лучи микрокозма*

Др Сава Дамјанов, *Његош као чинчалац*

Др Јован Делић, *Његош у виђењу Миодрага Павловића*

Др Душан Иванић, *Дјело П. П. Његоша у Прокрустојој њосиљи њериодизације*

Академик Светозар Кољевић, *О Његошевом хумору*

Др Мило Ломпар, *О његошевој и Стеријиној њоезији*

Др Горан Максимовић, *Петар II Петровић Његош у мемоарским записима Матије Бана*

Др Нада Милошевић Ђорђевић, *О неколиким њесмама у Његошевом „Огледалу српском”*

Академик Александар Младеновић, *Најомена о језику њрвог издања Његошево Лажног цара Шћейана Малог (1851)*

Др Драгана Мршевић Радовић, *О Његошевој фразеологији*

Др Владимир Осолник, *Словеначке новине о П. II Петровићу Његошу (1834–1851)*

Др Бранислав Остојић, *Књижевни језик Петра II Петровића Његоша и Вуков модел књижевног језика*

Др Љиљана Пешикан Љуштановић, „Пошљедње вријеме” у „Горском вијенцу” и српској народној њоезији

Др Мато Пижурица, *Најомене уз кријичко издање Горског вијенца. Лажног цара Шћејана малоџ* и *Луче микрокозма*, ЦАНУ

Др Снежана Самарџија, *Исјовесџи Њеџошевих варалица и фолклорна џрађа*

Др Јован Стриковић, *Појврда научних сазнања о архејџијовима кроз дјела Пејџра Пејџровића Њеџоша*

Др Богољуб Шијаковић, *Хрисџиос у Њеџошевом дјелу*

Др Младен Шукало, *Оквири српске књижевне исџиорије: Њеџош и Андрић*

Три пријављена нису присуствовала: академик Бранислав Остојић, али је унапред послао реферат, а Добрило Аранитовић и проф. др Душан Иванић били су спречени и најавили су да ће послати своје реферате, са жељом да буду објављени.

Првог дана скупа одржане су две седнице и прочитано је 9 реферата. На првој седници председавали су академик Александар Младеновић и проф. др Мато Пижурица, а на другој проф. др Нада Милошевић Ђорђевић и проф. др Владимир Осолник. На крају обе седнице вођена је дискусија на којој су говорила по два учесника.

Другог дана, пре почетка рада скупа, учесници су били на парастосу у Саборној цркви у Новом Саду блаженопочившем митрополиту Петру II Петровићу Његошу, који је служио Његово преосвештенство епископ бачки господин Иринеј уз саслужење свештенства Саборног храма. Седницом су председавали академик Светозар Кољевић и Миро Вуксановић и прочитано је 9 реферата. За дискусију су се јавила 4 учесника. Јованка и Младен Вучинић у знак подршке рада Његошевог одбора Матице српске приложиће 500 евра (у динарској противвредности) за део трошкова за издавање зборника радова са овог скупа.

Завршну реч на скупу дали су академик Светозар Кољевић и академик Александар Младеновић.

Пријем за учеснике скупа и чланове Његошевог одбора у Владичанском двору није организован због лошег здравственог стања епископа бачког Иринеја.

Скуп је завршен посетом манастиру Ковиљу, где је учесницима скупа и члановима Његошевог одбора приређен ручак. У веома пријатној атмосфери у име учесника скупа захвалио се проф. др Јован Делић, а у име страних учесника проф. др Владимир Осолник. Као домаћин манастира присутне је поздравио Његово преосвештенство епископ јегарски Порфирије. После дружења у манастирском салону скуп је завршен.

У време трајања скупа емитовала се електронска презентација о Његошу, коју је припремила информатичарка Библиотеке Матице српске Оливера Михајловић по упутствима Мира Вуксановића.

Остали научни и стручни скупови

2008.

Округли сто о квалитету и стандарду савременог уџбеника

У Матици српској је 18. децембра 2008. године организовано саветовање на којем се разговарало о квалитету и стандарду савременог уџбеника. Том приликом представљена је књига *Водич за добар уџбеник* Ивана Ивића, Ане Пешикан и Слободана Антића, коју је објавила издавачка кућа „Платонеум” из Новог Сада. О књизи су говорили проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске, рецензент др Биљана Требјешанин, аутори и уредник Душан Вујичић. У исцрпној расправи суделовало је око двадесет универзитетских професора и представници

Министарства просвете и Покрајинског секретаријата за образовање. Циљ округлог стола био је да се укаже на стандарде доброг уџбеника који би требало да воде рачуна о примерености уџбеника узрасту деце као и њиховој сврси. Изузетна пажња посвећена је показатељима који указују на то да се од 2002. године уџбеници у нашим школама мењају највише графички, тј. по изгледу, док често и даље остају нефункционални.

2011.

Скуп о периодичним публикацијама

На иницијативу Председништва, 11. новембра 2011. године одржан је први а 20. децембра 2011. године други део скупа о периодичним издањима Матице српске, на ком су присуствовали уредници, чланови уређивачких одбора и стручни сарадници Матице српске. Присутнима су се на почетку обратили председник Матице српске академик Чедомир Попов и потпредседник проф. др Славко Гордић. председавао је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

У првом делу састанка сваки од уредника је указао на постојеће проблеме и на могућа решења тих проблема. У другом делу вођени су разговори по тематским целинима. Утврђено је да постоје слични проблеми и да се они могу решавати кроз размену искустава уредништава и заједничким деловањем на нивоу Матице српске. Оцењено је да закључци са састанка представљају добру подлогу за даље разговоре унутар институције, као и за разговоре са представницима Министарства образовања и науке. На другом састанку, на којем је испред Министарства за просвету и науку Србије присутнима на многа питања одговарао и пружао корисне информације из области рада на периодичним публикацијама, био је проф. др Тибор Сабо, помоћник министра. Говорило се о могућностима побољшања рада и квалитета научних публикација, вредновању резултата рада у часописима у области основних наука.

Издавачка делатност

Одељење за књижевност и језик

ЛЕТОПИС МАТИЦЕ СРПСКЕ

Уредништво *Летописа Матице српске*, које је радило у саставу Иван Негришорац (Драган Станић, главни и одговорни уредник), Михајло Пантић, Јован Попов и Саша Радојчић, настојало је да *Летопис* и у протеклој 2008. години буде средишњи часопис српске књижевности у којем ће се регистровати актуелне вредности, превредновати традиција и, колико је то могуће, регулисати токови књижевног и културног развоја. У 184. години излажења објављене су 481. и 482. књига, свака по шест свезака, а на укупно 2816 страница, тј. 176 штампарских табака.

Летопис је објавио беседу Мирослава Тимотијевића са Свечане седнице Матице српске посвећене 500-годишњици манастира Крушедола, као и текстове саопштења поводом новог добитника Змајеве награде. Светосавска беседа овога пута је посвећена Захарији Орфелину, а беседу је одржао Лазар Чурчић.

Летопис је донео беседу Радослава Ераковића о Сави Текелији, говорену на Свечаној седници Матице српске, објављени су текстови саопштења поводом добитника Змајеве награде Небојше Деветака и светосавска беседа коју је, о вери и знању, религији и филозофији одржао Богољуб Шијаковић.

Посебна пажња поклоњена је добитнику Змајеве награде за поезију Слободану Зубановићу објављивањем његове беседе са Свечане седнице Матице српске, беседе Ивана Негришорца о песнику, такође текстом Милете Аћимовића Ивкова о лауреатовој поезији и интервјуом који је са њим водио Мирослав Максимовић. На Свечаној седници је поводом 175-годишњице Сретењског устава беседу одржао Сима Аврамовић. Објављена је и светосавска беседа *Свети Сава и наше доба*, коју је у Матици српској одржао Владета Јеротић. Поводом Награде „Младен Лесковац” о Лесковчевом делу говорио је добитник Душан Ивановић, а о добитнику Иво Тартаља. Посебни тематски блокови посвећени су Лази Костићу (Миливој Ненин, Зорица Хаџић), улози интервјуа у српској књижевности (Добрица Ћосић, Дарко Танасковић, Предраг Пипер, Миро Вуксановић и др.), добитнику Награде „Извискра Његошева” Рајку Петрову Ногу (владика Јоаникије Мићовић, Милутин Мићовић), вези Матице српске и његошевске Црне Горе (митрополит Амфилохије Радовић, Чедомир Попов, Радојка Вукчевић, Славко Гордић, Јасмина Грковић Мејџор и др.), добитници Нобелове награде Жерти Милер (Миодраг Вукчевић) и др. Објављени су још и разговори Драгане Белеслијин са Емсуром Хамзић, Ђорђа Деспина са Славком Гордићем, Радмиле Гикић Петровић са Зденком Лешићем и Зорана Опачића са Грозданом Олујић, те низ разговора „Српске средњовековне теме” које је Милоје Петровић водио са Радмилом Маринковић, Смиљом Марјановић Душанић, Горданом Стокић Симончић, Татјаном Суботин Голубовић, Љиљаном Пешићан Љуштановић и Светланом Томин.

Часопис је настојао да објављује прилоге наших најзначајнијих књижевника, али исто тако и да пружи подршку сасвим младим писцима који тек треба да дају праве резултате. Нове песничке прилоге објавили су Љубомир Симоновић, Дара Секулић, Даринка Јеврић, Вук Крњевић, Адам Пуслојић, Јасна Мелвингер, Тања Крагујевић, Злата Коџић, Јован Зивлак, Драгомир Брајковић, Селимир Радуловић, Бећир Вуковић, Рајко Лукач, Ненад Грујичић, Миленко Фржовић, Ото Хорват, Бранислав Живановић и други. С посебном пажњом приказана је поезија војвођанских Русина, тј. песника као што су Гаврило Костељник Гомзов, Михајло Ковач, Гаврило Нађ, Михајло Рамач (превео Андриј Лаврик), Никола Шанта (прев. Даница Вујков). Нове песничке прилоге, између осталих, дали су Матија Бећковић, Љубомир Симоновић, Дара Секулић, Рајко Петров Ного, Милан Ненадић, Стеван Тонтић, Флорика Штефан, Братислав Р. Милановић, Драган Јовановић Данилов, Небојша Деветак, Славомир Гвозденовић, Милан Ђорђевић, Петар Цветковић, Селимир Радуловић, Верољуб Вукашиновић, Милош Кордић и Иво Мунђан.

У 2011. години посебна јунска свеска *Лейојиса* посвећена је у целини мађарској књижевности и мађарско-српским културним везама, а у њој су своје прилоге имали Карољ Ач, Јанош Пилински, Бела Хамваш, Лајош Кашак, Милан Фишт, Шандор Марай, Ото Толнаи, Пал Бендер, Золтан Дањи, Иштван Беседеш, Арсеније Дамаскин, Марко Чудић, Силвиа Сабо, Сава Бабић, Петер Надаш, Ференц Буи, Драгиња Рамадански, Јанош Бањаи, Петар Милошевић и други. Поводом ове свеске главном уреднику додељена је награда „Божоликом (Босиљак)” за неговање српско-мађарских културних веза.

Својом приповедном прозом у часопису јавили су се Давид Албахари, Јовица Аћин, Радован Бели Марковић, Младен Марков, Мирослав Јосић Вишњић, Ранко Рисојевић, Петар Сарић, Милош Кордић, Милета Продановић, Фрања Петриновић, Слободан Тишма, Љиљана Дугалић, Емсуре Хамзић, Александар Бјелогрић, Никола Маловић, Боривоје Адашевић, Настасја Писарев, Драгослав Михаиловић, Воја Чолановић, Данило Николић, Ранко Павловић, Миленко Пајић, Ото Толнаи, Миодраг Матицки, Александар Гаталица, Жарко Команин, Мирољуб Тодоровић, Милутин Ж. Павлов, Никола Маловић, Љубица Арсић, Анђелко Анушић, Владимир Јагличић и други.

Преведеном поезијом или приповедном прозом представљени су Дорис Лесинг (прев. Предраг Шапоња и Весна Егерић), Петер Хандке, Паул Целан, Ернст Јандл, Кристоф Рансмајер, Михаел Гутенбрунер, Јоахим Сарторијус, Оскар Фрајзингер, Уве Колбе, Герхард Фалкнер, Рихард Вагнер, Оскар Пастнор, Инке Парај, Александар Ницберг и други (превео Златко Красни), Лучијан Блага и Мирча Динеску (Офелија Меза и Марија Ненадић), Ларс Густафсон (Рефик Личина), Ендре Ади, Виктор Чолноки и Алфонз Таламон (Сава Бабић), Људмила Улицка и Ирина Василькова (Радмила Мечанин), Антонио Сартори (Нада Савковић), Гиј Гофет (Мирјана Вукмировић), Халид Дервиш и Ашур ат Тувајби (Мирослав Б. Митровић), Микаел Струнге и Серен Улрик Томсен (превео Предраг Црнковић), Хенрих Сабгир (Никола Вујчић), Азиз Несин (Ксенија Ајкут), Дино Буцати и Ханс Магнус Енценсбергер (Ото Хорват), Томас Бернхард (Реља Дражић), Људмила Улицка (Неда Николић Бобић), Жан Мари Гистав ле Клезие (Милош Константиновић и Јелена Михаиловић), Жак Реда и Жак Рубо (Мирјана Вукмировић), Павел Гатајанцу (Даниела Попов) и Кнут Одегард (Драган Драгојловић).

Огледе су објавили Дарко Танасковић, Станиша Тутњевић, Радован Вучковић, Бранко Летић, Анђелка Митровић, Младен Шукало, Милослав Шутић, Томислав Бекић, Слободан Грубачић, Јован Делић, Ђорђе Вуковић, Мирослав Егерић, Ристо Тубић, Јелена Новаковић, Предраг Пипер, Предраг Лазаревић, Ранко Поповић, Зоран Милутиновић, Ненад Николић, Ђорђе Деспић, Горан Миленковић, а изашли су и преведени текстови Георгија Гачева, Владимира Брјушинкина, Владимира Кантора, Виктора Шаповалова (превео Добрило Аранитовић), Александра Фјута (Љубица Росић), Алберта Швајцера (Предраг Чичовачки), Манфреда Остена (Томислав Бекић), Мило Ломпар, Наталија Лудошки, Вићазослав Хроњец, Јован Делић, Лидија Делић, Ромило Хиландарац, Михаило Ђурић, Ристо Тубић, Предраг Лазаревић, Данило Н. Баста, Саша Радојчић, Бранко Летић, Драган Стојановић, Милосав Тешић, Албина Миланов, Игор Лекић и Зорица Хаџић, а изашли су и преведени текстови Јелеазара Мелетинског (превела Радмила Мечанин) и Бориса Гројса (Добрило Аранитовић).

Читави тематски бројеви часописа посвећени су немачкој књижевности и немачко-српским књижевним и културним везама (књ. 482, св. 1–2), муслиманској компоненти у српској књижевности (књ. 482, св. 4), потом женском писму (књ. 482, св. 5) и књижевности и култури у Војводини (књ. 482, св. 6). Посебни тематски блокови начињени су поводом покушаја стварања независне, етнички очишћене државе на Косову и Метохији (књ. 481, св. 4), поводом 90-годишњице присаједињења Бачке, Баната, Барање и Срема Србији (књ. 482, св. 6), затим поводом нових а награђених књига Миодрага Павловића (књ. 482, св. 3), поводом додељивања Нобелове награде за књижевност Дорис Лесинг (књ. 481, св. 3). Посебним текстовима указано је на значај изласка једнотомног речника српскога језика, као и на делатност Издавачког центра Матице српске. Некролошки текстови обележили су смрти Стевана Раичковића, Дејана Медаковића, Славка Гавриловића, Томислава Бекића, Срдана Богосављевића, Даринке Јеврић и др. Објављени су разговори са Зораном Константиновићем, Дејаном Медаковићем, Славком Гавриловићем, Чедомиром Поповим, Божидаром Ковачеком, Душком Ковачевићем, Дејаном Микавицом, Андријом Веселиновићем, Ранком Рисојевићем, Петром Милошевићем, Николом Маловићем, Владиславом Гордић Петковић. Посебним тематским блоком посвећена је пажња књизи *Одбрана Косова* Војислава Коштунице и упозорењу на годишњицу покушаја одвајања Косова, затим *Историји српске књижевне криптике* Предрага Палавестре, новим књигама Милорада Павића и рецепцији његовог дела у Грчкој, Јапану и НР Кини, те представљању *Српског биографског речника* у Новом Саду, Београду и Кикинди. Мање тематске целине садрже текстове о поетикама и књижевним поступцима Стевана Раичковића, Владимира

Пиштала, Рајка Петрова Нога, Љубомира Симовића и Лазе Костића, о добитнику Змајеве награде Небојши Деветаку и Нобелове награде Жан Мари Гиставу ле Клезиоу, француској књижевници Натали Сарот и сећања на Јаноша Херцега. Некролошки текстови обележили су смрти Новице Петковића и Бранка Чучка. Објављени су разговори са Љубодрагом Димићем, Предрагом Палавестром, Негованом Рајићем, Небојшом Деветаком, Владимиром Пишталом, Василијем Ђ. Крестићем, Миром Радојевић, Драганом Јовановићем Даниловим, Ранком Павловићем, Александром Гаталицом и Михаилом Павловићем.

У рубрици „Сведочанства” објављена је светосавска беседа Мила Ломпара. Поводом 185. годишњице Матице српске објављени су прилози Рајка Петрова Нога, Мирослава Јосића Вишњића, Предрага Пипера и Павла Станојевића. Посебна пажња поклоњена је овогодишњем добитнику Змајеве награде за поезију Слободану Ракићићу: објављене су беседе Славка Гордића и награђеног песника, као и интервју који је сачинио Зоран Радисављевић. Више некролошких текстова посвећено је значајним писцима и проучаваоцима књижевности који су у претходној или овој години преминули: Милка Ивић (текст Мата Пижурице), Момо Капор (Бранко Стојановић), Новица Тадић (Јован Делић, Драган Хамовић), Бошко Ивков (Иван Негришорац), Живомир Младеновић (Славица Гароња Радованац). Поводом значајних награда начињени су тематски блокови посвећени Марију Варгасу Љоси (приредила Александра Манчић), Миленку Пајићу и Веселину Марковићу. У подрубрици „Косовски бојуре” објављени су текстови Јелене Гускове, Неђе Шиповца и Драгољуба Петровића. О појави *Српске енциклопедије* писали су Василије Ђ. Крестић, Зоран Ковачевић, Обрад Станојевић и Иван Негришорац; о појави едиције *Десет векова српске књижевности* писали су Миро Вуксановић и Станиша Тутњевић. О десетак песничких књига из 2010. године писао је Славко Гордић. Такође су објављени разговори са Мирком Демићем, Миленком Пајићем, Веселином Марковићем, Радованом Белим Марковићем, Харолдом Пинтером и Славком Гавриловићем.

Летопис се постарао да буде приказано преко стотину нових књига, а своје прилоге дали су Марко Недић, Славко Гордић, Стојан Ђорђевић, Витомир Вулегић, Сава Бабић, Чедомир Попов, Данило Баста, Јанош Бањаи, Мило Ломпар, Јован Попов, Саша Радојчић, Љиљана Пешикан Љуштановић, Горана Раичевић, Владислава Гордић Петковић, Зоран Пауновић, Милета Аћимовић Ивков, Ђорђе Деспић, Александар Б. Лаковић, Младен Весковић, Срђан Дамњановић, Сања Мацура, Бранислава Васић Ракочевић, Наташа Половина, Зорица Хаџић, Светозар Кољевић, Никша Стипчевић, Владета Јеротић, Василије Ђ. Крестић, Милорад Екмечић, Алекса Буха, Милослав Шутић, Јован Делић, Сава Бабић, Миливој Ненин, Љиљана Пешикан Љуштановић, Лазар Чурчић, Марија Клеут, Александар Петров, Анђелка Митровић, Јелена Новаковић, Часлав Ђорђевић, Бранко Стојановић, Ђорђо Сладоје, Драгица С. Ивановић, Младен Весковић, Милета Аћимовић Ивков, Горана Раичевић, Ђорђе Деспић, Горан Максимовић, Сања Мацура, Фрања Петринић, Никола Живановић, Наташа Половина, Драгана Белеслијин, Бранислава Васић Ракочевић и други.

Током извештајног периода часопис је редовно излазио, а појавило се по дванаест свезака, од чега су два двоброја: јануар-фебруар и јул-август, укупно 48 бројева. Секретар Уредништва и лектор био је Владимир Шовљански, коректор Бранислав Карановић, а технички уредник Вукица Туцаков. Техничку припрему обављао је Младен Мозетић (после његове смрти припрему је преузела његова супруга Маргита), а штампу „Будућност”, Нови Сад. Објављивање часописа финансијски је омогућило Министарство културе Републике Србије, а помагао је и Покрајински Секретаријат за образовање и културу.

2008 – објављено је дванаест свезака (од тога два двоброја, јануарско-фебруарски и јулско-августовски), књиге 481. и 482, свака са по шест свезака, на 176 штампарских табака.

2009 – објављено је дванаест свезака (од тога два двоброја, јануарско-фебруарски и јулско-августовски), књиге 483. и 484, свака са по шест свезака, на 155 штампарских табака.

2010 – објављено је дванаест свезака (од тога два двоброја, јануарско-фебруарски и јулско-августовски), књиге 485. и 486, свака са по шест свезака, на 153 штампарских табака.

2011 – објављено је дванаест свезака (од тога два двоброја, јануарско-фебруарски и јулско-августовски).

ЗБОРНИЦИ

Зборник Мајице српске за књижевност и језик. Уредништво је радило у саставу: др Јован Делић (главни и одговорни уредник), др Бојан Ђорђевић, др Пер Јакобсен (Копенхаген), др Марија Клеут, др Персида Лазаревић ди Ђакомо (Пескара), др Горан Максимовић, др Слободан Павловић (секретар), др Иво Тартаља и др Роберт Ходел (Хамбург).

Зборник је задржао концепцију научног часописа за књижевноисторијско и књижевнотеоријско проучавање, пре свега српске књижевности и њеног статуса у контексту европске књижевности.

2008 – из штампе су изашли следећи бројеви *Зборника*: трећа свеска за 2007. годину у величини од 244 стране, као и све три свеске LVI за 2008. годину у обиму од 756 страна.

2009 – из штампе су изашле све три свеске LVII за 2009. годину у обиму од 748 страна.

2010 – из штампе су изашле две свеске LVIII за 2010. годину у обиму од 458 страна.

2011 – из штампе је изашла трећа свеска LVIII књиге за 2010. годину у обиму од 721 страна и прва и друга свеска за 2011. годину од 519 страна; у штампи је трећа свеска (обима 24 а. т.).

Зборник Мајице српске за филологију и лингвистику. Уредништво је радило у саставу: др Јасмина Грковић Мејдор (главни и одговорни уредник), академик Милка Ивић, др Јован Јерковић, др Слободан Павловић (секретар), др Драгољуб Петровић, др Мато Пижурица, др Милорад Радовановић, академик Зузана Тополињска (Скопље), академик Герхард Невекловски (Беч), академик Светлана Толстој (Москва), др Драга Зец (Итака).

Зборник је задржао сва она обележја по којима је та публикација постала препознатљива у породици сродних научних часописа код нас и у свету.

2008 – из штампе је изашла друга свеска XLIX/1 за 2006. годину у обиму од 322 стране, као и књига XL/1–2 за 2007. годину у величини од 950 страна. У штампи је књига XLI/1–2 за 2008. у обиму од 25,77 а. т.

2009 – из штампе је изашла књига LI/1–2 за 2008. у обиму од 276 страна.

2010 – из штампе су изашле обе свеске књиге LII за 2009. у обиму од 284 и 272 стране. У штампи су две свеске LIII књиге за 2010. у величини од 26,32 а. т. и 21,18 а. т.

2011 – из штампе је изашла друга свеска за 2010. у обиму од 250 страна, као и обе свеске LIV/1 за 2011. у обиму од 364 и 316 страна.

Зборник *Майџице срѣске за славистику*. Уредништво је радило у саставу: мр Мирјана Бошков, др Петар Буњак, др Дојчил Војводић (секретар Уредништва), др Маја Ђукановић, др Корнелија Ичин, др Љиљана Пешикан Љуштановић, др Предраг Пипер (главни и одговорни уредник), др Људмила Поповић, академик Зузана Тополињска (Скопље), др Михал Харпањ, др Вјачеслав Океански (Иваново).

Зборник је уређиван као међународни научни часопис у којем се објављују резултати проучавања словенских језика, књижевности и култура, посматраних у целини, у поређењима или понаособ.

2008 – из штампе је изашла свеска 73 у обиму од 479 страна и св. 74 у обиму од 359 страна.

2009 – из штампе је изашла свеска 75, прва за 2009. у обиму од 310 страна, а свеска 76, друга за 2009. годину у обиму од 172 стране.

2010 – из штампе је изашла свеска 77, прва за 2010. у обиму од 256 страна, а свеска 78, друга за 2010. годину у обиму од 172 стране.

2011 – из штампе је изашла св. 79, прва за 2011. у обиму од 205 страна, а св. 80, друга за 2011. годину крајем децембра, у обиму од 364 стране.

Зборник *Майџице срѣске за класичне сѣудије*. Уредништво је радило у саставу: др Сима Аврамовић (Београд), др Војислав Јелић (Београд), др Виктор Кастилани (Денвер, САД), др Карл Јоахим Класен (Гетинген), др Ксенија Марицки Гађански (Београд), главни уредник, др Емилија Масон (Париз), др Ливио Росети (Перуђа), др Данијела Стефановић (Београд), др Мирјана Д. Стефановић (Нови Сад), др Бојана Шијачки Маневић (Београд). Секретар редакције је Јулка Ђукић (Матица српска, Нови Сад).

2009 – из штампе је изашла свеска 10 Зборника у обиму од 316 страна за 2008. годину.

2010 – из штампе је изашла свеска 11 Зборника у обиму од 347 страна за 2009. годину а свеска 12 је предата у штампу у величини од 21,64 а.т.

2011 – из штампе је изашла свеска 13 Зборника у обиму од 347 страна за 2011. годину.

Језик данас – ѓласило *Майџице срѣске за културу усмене и писане речи*. Састав Уредништва: др Радојица Јовићевић, академик Иван Клајн (главни и одговорни уредник), др Мато Пижурица, др Милорад Радовановић (секретар), академик Милосав Тешић, др Милан Шипка.

Током извештајног периода из штампе није изашао ниједан број.

Свеске *Майџице срѣске, Серија за књижевност и језик*. Уредништво чине: др Љиљана Суботић, др Весна Берић, др Сава Дамјанов, др Бранко Момчиловић и др Јелка Ређеп (главни уредник). У протеклом извештајном периоду из штампе није изашао ниједан број.

У протеклом извештајном периоду за научне часописе лекторске послове обављали су [академик Александар Младеновић], др Љиљана Пешикан Љуштановић, Владимир Шовљански, Вера Василић, Татјана Пивнички Дринић, др Дојчил Војводић; коректорске Вера Василић, Татјана Пивнички Дринић, Бранислав Карановић, послове техничког уредника Вукица Туцаков; преводе резимеа на енглески др Предраг Новаков, на руски др Дојчил Војводић. Компјутерски слог за све зборнике припремао је [Младен Мозетић] „Графичар”, а штампу „Прометеј” Нови Сад и „Идеал”, Нови Сад. *Лейтоис* се штампа у тиражу од 1000 примерака, а сви зборници у тиражу од 500 примерака.

ЕДИЦИЈА „ПРВА КЊИГА”

Уредништво је радило у саставу: Ласло Блашковић, др Владислава Гордић Петковић (главни уредник), Ђорђе Деспих, Ненад Милошевић, Иван Радосављевић. Објављене су следеће књиге:

– Коло за 2008. годину: 246. Љиљана Јовановић, *Технолоџија маме*, песме; 247. Соња Јанков, *Импресионистички кадрови*, песме; 248. Драгана Бошковић, *Фауменолоџија*, поетска проза.

– Коло за 2009. годину: 249. Павле Зелић, *Последња велика авантюра* (збирка), 250. Иван Антић, *Пориварије* (кратка проза), 251. Исидора Веселиновић, *Феноменолоџија сабласији* (проза).

– Коло за 2010. годину: 252. Викторија Кромбхолц, *Плес њо жици*, студија 105 стр.; 253. Чарна Поповић, *Аутиоканибализам*, песме 50 стр. 254. Јана Растегорац, *Исечак 8*, поетска проза 91 стр. 255. Марија Цветковић, *Алоџариймије*, поезија 36 стр.

– Коло за 2011. годину: 256. Ивана Максић, *О Тело Твори ме* (поезија, стр. 53); 257. Владимир Теџа, *Само на клик од тебе* (проза, стр. 257); 258. Ивана Иконић, *Осмех Стевана Сремца* (проза стр. 258).

Ликовну опрему за цело коло осмислио је Иван Француски, коректорске послове обавила је Јулкица Ђукић а техничко уређивање Вукица Туцаков, припрему за штампу „Графичар” а штампу штампарија „Идеал” из Новог Сада. Тираж едиције је 300 нумерисаних примерака.

ЕДИЦИЈА „СТУДИЈЕ О СРБИМА”

Уређивачки одбор едиције „Студије о Србима” радио је у саставу: др Мирослав Егерић, Милош Јевтић, др Предраг Пипер, дописни члан САНУ, заменик главног уредника, др Слободан Г. Марковић, др Милорад Радовановић, дописни члан САНУ, главни уредник, др Јелка Ређеп. Едицију заједнички објављују Матица српска из Новог Сада, Завод за уџбенике из Београда и Вукова задужбина из Београда. Редакција је радила паралелно и припремила четири рукописа за штампу.

Публиковане су следеће књиге:

2010.

– Илија Конев, *Сусрећи у књижевности двају блиских народа* (188 стр.), са Поговором проф. др Слободана Ж. Марковића, редактор књиге је академик Радомир В. Ивановић. Књига је изашла као 19. у едицији *Студије о Србима*.

– Герхард Невекловски, *Српске и јужнословенске теме* (224 стр.), са Поговором редактора проф. др Јасмине Грковић Мејдор, дописног члана САНУ, и проф. др Милорада Радовановића, дописног члана САНУ. Књигу су рецензирани проф. др Мирјана Д. Стефановић и проф. др Мато Пижурица. Књига је објављена као 18. у едицији *Студије о Србима*.

– Александар Албијанић, *Прилози о српском њредвуковском књижевном језику* (122 стр.). Са енглеског књигу је превела проф. др Јасмина Грковић Мејдор, дописни члан САНУ, Поговор је написала и редактуру урадила проф. др Љиљана Суботић. Књига је изашла као 21. у едицији *Студије о Србима*.

2011.

– Алојз Шмаус, *Студије о јужнословенској народној епизици* број 20 у едицији, у величини од 384 стране. Избор и превод текстова урадио је Томислав Бекић а редактуру превода текстова урадиле су мр Олга Бекић и др Марија Клеут, лектуру др Љиљана Пешикан Љуштановић, ликовно решење Биљана Савић, коректуру Маријана Васић, компјутерски слог Татјана Божић. Књига је штампана у тиражу од 500 примерака, а за трошкове штампања и припреме побринуо се Завод за уџбенике.

БИБЛИОТЕКА „ЗМАЈЕВА НАГРАДА”

Уредници едиције су проф. др Славко Гордић и Иван Негришорац.

У 2008. години из штампе је изашао зборник *Поезија Николе Вујића*, добитника Змајеве награде за 2002. годину. У припреми су зборници о Драгану Јовановићу Данилову, добитнику Змајеве награде за 2005. годину и Братиславу Р. Милановићу, добитнику за 2006. годину, Ивану Негришорцу, добитнику за 2007. годину. Лекторске и коректорске послове обавио је Владимир Шовљански, технички уредник Вукица Туцаков, компјутерски слог „Графичар” а штампао је „Прометеј” у тиражу од 300 примерака.

У 2009. години закључен је зборник посвећен Мирославу Цери Михаиловићу, добитнику Змајеве награде за 2004. годину.

У 2010. години предат је у штампу зборник посвећен Мирославу Цери Михаиловићу, добитнику Змајеве награде за 2004. годину. Током 2010. године урађен је највећи део посла на изради зборника о Драгану Јовановићу Данилову, добитнику Змајеве награде за 2005. годину. Обављени су договори о изради зборника о Братиславу Р. Милановићу, добитнику за 2006, Ивану Негришорцу, добитнику за 2007, Небојши Деветаку, добитнику награде за 2008. годину, и Слободану Зубановићу, добитнику за 2009. Текстови нису наручивани док се не објаве зборници о Михаиловићу и Данилову.

У 2011. години из штампе је изашао зборник посвећен Мирославу Цери Михаиловићу, добитнику Змајеве награде за 2004. годину у обиму од 214 страница. Зборник садржи пет поглавља: *Две беседе, Нови критички прилози, Скица за фотобиографију, Грађа за библиографију Мирослава Цере Михаиловића и Прилози*.

ПОСЕБНА ИЗДАЊА

Публиковане су следеће књиге:

2008.

- Радослав Ераковић, *Религиозни еп српског њредромантизма* у обиму од 289 страна. Рецензенти су проф. др Горан Максимовић и проф. др Сава Дамјанов. Ова књига је резултат рада на научноистраживачком пројекту Религиозни епови српских предромантичара. Технички уредник књиге је Вукица Туца-

ков, коректор Радослав Ераковић, компјутерски слог „Графичар”, штампа „Прометеј” у тиражу од 500 примерака.

- Бранислава Јелић, *Речник њриповедака Лазе Лазаревића* у обиму од 517 страна, направљен је и компакт-диск на који је унет речник и конкордансије. Рецензенти су проф. др Даринка Гортан Премк и проф. др Вера Васић. Ова књига је резултат рада на научноистраживачком пројекту Лексика српских писаца. Коректорске послове обавила је Јасмина Дражић, техничко уређивање Вукица Туцаков, компјутерски слог „Графичар”, штампа „Прометеј” у тиражу од 500 примерака.
- *Речник српских љовора Војводине*, свеска 8 (риба–С), у редакцији проф. др Драгољуба Петровића, обима 209 страна. И ову свеску је Матица издала у сарадњи са ИК „Тиски цвет”. Сарадници на овој књизи су мр Светлана Вареника, мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко, мр Ивана Црњак, Сања Радојчић, рецензенти др Мато Пижурица и др Драго Ћупић. Коректорске послове на рукопису ове књиге обавили су мр Светлана Вареника, мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко и мр Ивана Црњак, технички уредник била је Вукица Туцаков, компјутерски слог је урадио Младен Мозетић, „Графичар” а штампу Лито студио, Нови Сад у тиражу од 1.000 примерака.
- *Ејнолингвистичка и историјска истраживања о Буњевцима*, зборник радова са научног скупа одржаног 25. октобра 2008. године у Суботици заједно са Националним саветом буњевачке националне мањине. Обим зборника је 163 стране. Објављено је 11 радова са поздравним говорима и закључцима са скупа. Уредници зборника су проф. др Мато Пижурица и мр Сузана Кујунџић Остојић. Редакциони одбор су чинили: академик Славко Гавриловић, мр Сузана Кујунџић Остојић, проф. др Драгољуб Петровић, др Драго Његован, др Саша Марковић, Невенка Башић Палковић. Лекторске послове обавила је Тајјана Ракић, технички уредила Вукица Туцаков, компјутерски слог „Графичар”. Штампарске послове обавила је штампарија „Будућност” Нови Сад. Тираж 500 примерака.
- У току 2008. године Завод за уџбенике (као извршни издавач) објавио је 8. издање *Правописа српскога језика* (тираж 5500) М. Пешикана, Ј. Јерковића и М. Пижурице.

2009.

- *Речник српских љовора Војводине*, свеска 9 (Т, Ћ, У и Ф), у редакцији проф. др Драгољуба Петровића, обима 209 страна. И ову свеску је Матица издала у сарадњи са ИК „Тиски цвет”. Сарадници на овој књизи су мр Светлана Вареника, мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко, мр Ивана Црњак, рецензенти др Мато Пижурица и др Драго Ћупић. Коректорске послове на рукопису ове књиге обавили су мр Светлана Вареника, мр Дејан Милорадов и Катарина Сунајко, технички уредник била је Вукица Туцаков, компјутерски слог је урадио Младен Мозетић, „Графичар”, а штампу Лито студио, Нови Сад у тиражу од 1000 примерака.
- У току 2009. године Завод за уџбенике (као извршни издавач) објавио је 9. издање *Правописа српскога језика* (тираж од 5000 примерака) М. Пешикана, Ј. Јерковића и М. Пижурице.

2010.

- *Правопис српскога језика, измењено и дођуњено издање* (у обиму од 508 страна). Редакторска група, у саставу Мато Пижурица (главни редактор), Мило-

рад Дешић, Бранислав Остојић и Живојин Станојчић, приредила је *измењено и допуњено издање Правојиса српскога језика* Матице српске из 1993 (и у поновљеним издањима 1994. и 2002), чији је главни аутор био Митар Пешикан, уз сарадњу са Јованом Јерковићем и Матом Пижурицом. Рецензенти првог издања били су Павле Ивић и Драго Ћупић, а измењеног и допуњеног Иван Клајн и Драго Ћупић.

Као пројекат Матице српске а у организацији Одбора за стандардизацију српског језика актуелни *Правојис српскога језика* Матице српске је у измењеном и допуњеном издању.

- *Народна ђроза у „Вили”*, Снежана Самарџија (обим од 182 стране). Ова књига је резултат рада на пројекту Матице српске *Библиотека усмене књижевности*, 13. је по реду коју Матица објављује у истоименој едицији заједно са Институтом за књижевност и уметност из Београда. Књигу су рецензирани др Миодраг Матицки и др Бошко Сувајџић, технички уредила Вукица Туцаков, компјутерски слог ГРАФИЧАР, Нови Сад, а штампао „Прометеј”, Нови Сад у тиражу од 500 примерака.
- *Народне ђесме у „Српско-далмајинском маџазину”* Милорад Радевић и Миодраг Матицки (у обиму 315 страна). Ова књига је резултат рада на пројекту Матице српске *Библиотека усмене књижевности*, 14. је по реду коју Матица објављује у истоименој едицији заједно са Институтом за књижевност и уметност из Београда. Књигу су рецензирани др Снежана Самарџија и др Бошко Сувајџић, технички уредила Вукица Туцаков, компјутерски слог Татјана Стојковић, Нови Сад, а штампао КриМел из Будисаве у тиражу од 500 примерака.
- Зборник радова *Жанрови у српској ђериодици* (уредила др Весна Матовић, научни саветник и директор Института), „Иторија српске књижевне периодике”, књ. 20.
- *Час ојиса часојиса IV. Српска џаљива ђериодика (1850–1870)* Жарка Рошуља (у обиму од 335 страна). Ова књига је резултат рада на пројекту Наука о књижевности – *Историја српске књижевне ђериодике* књ. 6, као заједничко издање Матице српске и Института за књижевност и уметност из Београда. Књигу су рецензирани др Драгана Вукићевић и др Миодраг Матицки, технички уредила Вукица Туцаков, компјутерски слог ГРАФИЧАР, Нови Сад, а штампао „Будућност” из Новог Сада у тиражу од 300 примерака.
- *Рецејиџија књижевноџ дела Милорада Павића у свеџу*, зборник радова који приређује Иван Негришорац, биће закључен у фебруару 2011. године и предат у штампу. Очекује се допуна већ постојећих текстова да би се показало како је у различитим културама регистрована смрт Милорада Павића. Иначе, детаљно је приказана рецепџија у Француској, Немачкој, Енглеској, САД, Италији, Шпанији, Португалији, Јужној Америци, Мађарској, Украјини, Пољској, Словенији, Израелу, Кини, Кореји, Јапану. Ови описи не само што јасно показују размере интересовања за Павићево дело него и врсте читања којима је то дело било подврђавано, као и успоне и падове у самој рецепџији.

2011.

- *Правојис српскога језика*, друго издање; прво измењено и допуњено издање (из 2010) у тиражу од 5000 примерака распродато је. Друго издање (такође у тиражу од 5000), у којем су отклоњени уочени ситнији превиди и штампарске грешке (углавном у речнику), припремио је главни редактор Мато Пижурица. (Приређивачу су биле драгоцене писана запажања рецензента акад. Ивана Клајна, мр Дејана Милорадова и проф. Милорада Телебака из Бања-

луке.) Наравно ни једне ни друге исправке не задиру у правописну норму. О изласку из штампе другог издања јавност је обавештена у склопу промоције Матичиних издања на Београдском сајму књига.

- *Речник српскога језика* (једнотомни), исправљено и допуњено издање у редакцији проф. др Мирослава Николића. У ствари, формално гледано, ради се о доштампаном тиражу првог издања из 2007. у 2000 примерака (назначени тираж је 5000, а било је одштампано свега 3000). Поред отклањања мање-више ситнијих превида, знатно је побољшана лексикографска обрада, а има и измена у избору речи. Зато се, с разлогом, ово може сматрати *другим издањем*, чиме су засад задовољене потребе наше културе за речником овог обима. Наравно, ово не би требало да се схвати као одлагање планираног (и подразумеваног) рада на припреми наредног, темељно прерађеног издања, како се иначе ради у другим развијенијим културама. Редактор је добрим делом поступио према сугестијама проф. др Драгољуба Петровића (једног од двају рецензента), објављеним у приказу у Летопису Матице српске.
- *Речник српских зговора Војводине*, свеска 10 (с почетним словима Х, Ц, Ч, Џ и Ш), у редакцији проф. др Драгољуба Петровића, обима 202 стране са географским картама, у тиражу од 1000 примерака. И ову свеску је Матица издала у сарадњи са ИК „Тиски цвет”. Сарадници на овој књизи су мр Светлана Вареника, мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко, мр Ивана Ћелић, рецензенти др Мато Пижурица и др Драго Ћупић; карте је израдио мр Дејан Милорадов. Коректорске послове на рукопису ове књиге обавили су мр Дејан Милорадов, Катарина Сунајко и мр Ивана Ћелић, технички уредник била је Вукица Туцаков, компјутерски слог је урадио Младен Мозетић, „Графичар” а штампу Лито студио, Нови Сад.
- Драгољуб Петровић, Снежана Гудурић, *Фонолозија српскога језика* (524 стране; тираж 1000 примерака). Књига је објављена заједно са Институтом за српски језик САНУ и Београдском књигом, а резултат је реализације дела пројекта Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије *Опис и стандардизација српскога језика*. Књига је промовисана у Београду и у Матици српској. На промоцији у Матици 20. маја 2011. о књизи су говорили др Зорка Кашић, кандидат филолошких наука Вера Борисенко, др Маја Марковић и аутори; промоцију је водио проф. др Мато Пижурица.
- Најомена*: Назначена година издања је 2010, али појављивање књиге није наведено у прошлогодишњем извештају.
- *Грамајика и лексика у словенским језицима*, зборник радова са међународног научног скупа (одржаног у Матици српској и Институту за српски језик САНУ, Београд, 5–16 септембра 2010), у обиму од 594 стране и тиражу од 500 примерака. У зборнику је објављено 46 реферата учесника скупа из 15 земаља (Белорусија, Бугарска, Велика Британија, Италија, Македонија, Немачка, Пољска, Русија, САД, Словенија, Србија, Финска, Холандија, Чешка и Шведска). Зборник је уредио Уређивачки одбор у саставу: др Александар Лома, дописни члан САНУ, проф. др Алина Маслова (Русија), проф. др Мотоки Номачи (Јапан), проф. др Борис Норис (Белорусија), др Мато Пижурица, редовни професор, др Предраг Пипер, дописни члан САНУ, др Стана Ристић, научни саветник, др Срето Танасић, редовни професор, академик Зузана Тополињска (Македонија/Пољска), проф. др Бранко Тошовић (Аустрија). Главни уредник Срето Танасић, а рецензенти су: Предраг Пипер, Мато Пижурица, Стана Ристић, Срето Танасић. Коректорске послове обавила је Марина Николић, припрему за штампу *Београдска књига*, а штампу штампарија *Будућности*, Нови Сад.

- *Филиј Вишњић – међац усмене и уметничке поезије*, зборник радова са књижевног научног скупа у Шиду у величини од 86 страна. У зборнику су објављени реферати аутора: Миро Вуксановић, *Кључне речи Филија Вишњића*, др Славко Гордић, *Филиј Вишњић из века у век*, др Ђорђе Ђурић, *Филиј Вишњић и Вук у контексту европске историје*, др Ненад Лемајић, *Историјски основ епских песама из XVI века о Срему и јужној Угарској*, др Миодраг Матицки, *Искорак ка сјеву Филија Вишњића*, др Љиљана Пешикан Љуштановић, *Филиј Вишњић – њевач и њесник*, др Мато Пижурица, *Најомене о језику једине Вишњићеве њесме настале у Срему „Лазар Мушай и Араин”*, др Драган Симеуновић, *Друмови Филија Вишњића*, др Снежана Шаранчић Чутура, *Експресивност лирских дејала у њесмама Филија Вишњића*.
- *Ишчекујући срећу или сиваралачке муке слободе*, Емилија Џамбарски Завишић, стр. 355. Рецензенти књиге су др Оливера Радуловић и др Горана Раичевић. 20. јула у Матици српској одржана је промоција на којој су говорили др Оливера Радуловић, Јелена Балашевић, проф, др Јован Попов и Никола Кајтез.
- *Од Мораве до Мораве II, Из историје чешко-српских односа*, зборник радова у величини од 429 страна. Овај зборник је резултат сарадње Матице српске и Матице моравске.
- *Рецепција књижевних дела Милорада Павића у свету*. Зборник радова под наведеним насловом, који приређује Иван Негришорац, углавном је завршен и биће предат у штампу 2012. године. Очекивала се, наиме, допуна већ постојећих текстова (углавном објављиваних у *Лейојису*) да би се показало како је у различитим културама регистрована смрт Милорада Павића. Иначе, детаљно је приказана рецепција у Француској, Немачкој, Енглеској, САД, Италији, Шпанији, Португалији, Јужној Америци, Мађарској, Украјини, Пољској, Словенији, Израелу, Кини, Кореји, Јапану. Ови описи не само што јасно показују размере интересовања за Павићево дело него и врсте читања којима је то дело било подвргавано, као и успоне и падове у самој рецепцији.
- Зборник радова са научног скупа посвећеног Младену Лесковцу за штампу припрема проф. др Јован Делић.

Лексикографско одељење

На основу резултата постигнутих у научноистраживачком раду на пројектима Лексикографског одељења објављене су следеће књиге:

2008.

- *Српска библиографија данас*, зборник радова са истоименог научног скупа, чији је главни уредник проф. др Александра Вранеш. Редактуру је урадила Марија Јованцаи, лектуру и коректуру Татјана Пивнички Дринић, преводе са енглеског Биљана Радић Бојанић, преводе са немачког Светлана Вучковић.

2009.

- *Српски биографски речник*, том IV, И–Ка, Нови Сад, 2009.

2010.

- *Грађа за лексикон њасаца Југославије*, V том, слово О, Нови Сад, 2010.
- *Српска енциклопедија*, том I, књига 1 (А–Беобанка), Нови Сад, Београд, 2010.

2011.

- *Српски биографски речник*, том V, Кв–Мао, Нови Сад, 2011.
- *Српска енциклопедија*, том I књига 2, Беог–Буш, Нови Сад, Београд, 2011.

Одељење за друштвене науке

ЗБОРНИЦИ

Зборник Мајице српске за друштвене науке. – Уредништво *Зборника Мајице српске за друштвене науке* у току 2008. године радило је у саставу: др Часлав Оцић (главни и одговорни уредник), др Бошко Бојовић (Француска), др Тања Ђајић, др Бранислав С. Ђурђев, др Масајуки Ивата, инострани члан САНУ (Јапан), др Милош Марјановић, др Божо Милошевић, др Милован Митровић, др Драго Његован, [др Милијан Поповић], др Александра Прашчевић, др Питер Радан (Аустралија), др Војислав Становчић.

На седници Управног одбора Матице српске, 16. марта 2009. године, изабрано је ново Уредништво *Зборника Мајице српске за друштвене науке* у саставу: др Гордана Благојевић, др Бошко Бојовић (Француска), др Рајко Буквић, др Бранислав С. Ђурђев, др Масајуки Ивата, инострани члан САНУ (Јапан), др Милош Марјановић, др Јована Милутиновић, др Милован Митровић, др Душан Николић, др Драго Његован, др Часлав Оцић, дописни члан САНУ (главни и одговорни уредник), др Питер Радан (Аустралија).

Из штампе су изашли следећи бројеви:

2008 – из штампе је изашла 125. свеска *Зборника* у обиму 15,60 ауторских табака.

2009 – из штампе је изашла 126. свеска *Зборника* у обиму од 15,00 ауторских табака и 127. и 128. свеска *Зборника* у обиму од по 17,00 ауторских табака.

2010 – из штампе је изашла 129. свеска у обиму од 14,60 ауторских табака и 130. свеска у обиму од 16,32 ауторских табака.

2011 – из штампе је изашла св. 134 и свеска 135. Свеска 136. овог *Зборника* закључена је 29. септембра 2011. године, на коректури је и до краја године ће изаћи из штампе. У децембру ће бити закључена и четврта свеска за ову годину, св. 137.

Зборник Мајице српске за историју. – Уредништво *Зборника Мајице српске за историју* у току 2008. године радило је у саставу: академик Милош Благојевић (главни и одговорни уредник), др Љубодраг Димић, академик Василије Крестић, академик Чедомир Попов, др Биљана Шимуновић Бешлин.

На седници Управног одбора Матице српске, 16. марта 2009. године изабрано је ново Уредништво *Зборника Мајице српске за историју*: академик Милош Благојевић (главни и одговорни уредник), Жарко Димић, академик Василије Крестић, др Ана Столић, др Биљана Шимуновић Бешлин.

Из штампе су изашли следећи бројеви:

2008 – из штампе је изашла 75–76. свеска *Зборника* у обиму 26,30 ауторских табака.

2009 – из штампе је изашла 77–78. свеска *Зборника* у обиму од 29,22 ауторских табака.

2010 – из штампе је изашла 79–80. свеска *Зборника* у обиму од 24,73 ауторска табака и 81. свеска *Зборника Матице српске за историју* у обиму од 15,15 ауторских табака.

За сваких десет изашлих бројева *Зборника* Уредништво сачини библиографију, те је тако и у 81. свесци објављен *Садржај по ауторима*, свеска 71–80 (2005–2009).

2011 – из штампе је изашла 82. свеска *Зборника* за 2010. годину, у обиму од 18,00 ауторских табака, прегледане су рецензије рукописа и закључена је 83. свеска *Зборника* за 2011. у обиму од 18,67 ауторских табака (пре штампања). Очекује се да *Зборник* до почетка идуће године изађе из штампе.

Свеске Матице српске – Серија друштвених наука

2010 – у току године 50. број *Свезака* закључен је и налази се на паусу.

2011 – у току године, 50. број *Свезака* стављен је на сајт Матице српске.

ПОСЕБНА ИЗДАЊА

У оквиру Одељења за друштвене науке у из штампе су изашле књиге:

2008.

- проф. др Никола Гаћеша, *Историја фабрике цемента у Беоцину*. Обим књиге је 18,60 ауторских табака. Рецензенти књиге су: академик Славко Гавриловић и проф. др Александар Касаш. Стручни сарадник на издавању ове књиге била је Јулкица Боаров. Лектуру и коректуру урадила је Татјана Пивнички Дринић и сачинила је Регистар личних имена. Технички уредник је Вукица Туцаков. Компјутерски слог урадила је Слађана Новаковић, а штампу „Прометеј”, Нови Сад. Штампање ове књиге омогућили су Покрајински секретаријат за образовање и културу и Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

2009.

- *Извештај француских дипломата из Београда у време Револуције 1848/1849*. (зборник докумената) коју је приредила за штампу проф. др Љубомирка Кркљуш. Књига је проистекла из пројекта Одељења за друштвене науке Матице српске *Српски национални њокреј у аустријској царевини 1790–1861*. Рукопис су рецензирани академик Чедомир Попов и академик Славко Гавриловић. Лектуру српског текста радила је Мирјана Зрнић, лектуру француског текста др Ана Топољка, а коректуру Вера Василић. Главни уредник издања је проф. др Милован Митровић. За издавача: проф. др Душан Николић. Стручни сарадник је Јулкица Боаров, технички уредник Вукица Туцаков. Компјутерски слог је урадио Младен Мозетић, „Графичар”, Нови Сад, а штампу „Идеал”, Нови Сад. Објављивање ове књиге финансирани су Министарство за науку Републике Србије и Покрајински секретаријат за образовање и науку. Величина рукописа износи 26,00 ауторских табака.
- *Банатско село. Друштвене и културне промене. Гај и Дубовац*, проф. др Николе Ф. Павковића. Рукопис се наслања на пројекат Одељења *Насеље и станоградња Војводине*. Рецензенти овог рукописа су др Мирјана Малуцков и др Душан Дрљача. Главни и одговорни уредник књиге је проф. др Љубо-

мирка Кркљуш. Издавачи су проф. др Душан Николић и Ђурица Ђукић, лектор и коректор Слободан Новокмет, преводилац Ненад Перишић, а припрему и штампу урадила је „Чигоја штампа”. Публиковање ове књиге омогућило је Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије и Месна заједница Гај. Величина књиге је 70,00 ауторских табака.

- *Сјудије из њивредне и друштвене историје Војводине и Славоније од краја XVII до средине XIX века*, друга књига, [академика Славка Гавриловића]. Рецензенти књиге су: [проф. др Никола Л. Гаћеша] и проф. др Александар Касаш. Главни и одговорни уредник је проф. др Љубомирка Кркљуш. За издавача проф. др Душан Николић. Стручни сарадник на књизи је Јулкица Боаров, лектор и коректор Мирјана Зрнић, преводилац на немачки језик Светлана Вучковић, регистар је сачинила Татјана Пивнички Дринић, а технички уредник Вукица Туцаков. Компјутерски слог је радио Младен Мозетић, „Графичар”, Нови Сад, а штампу „Алфаграф”, Петроварадин. Штампање ове књиге је финансирао Град Нови Сад, Градска управа за културу. Величина рукописа износи 38,00 ауторских табака.

2010.

- *Сеоба у Мајшцу. Ојштирање Срба у Мађарској 1920–1931*, I том и *Сеоба у Мајшцу. Сјискови срјских ојштанаша у Мађарској 1920–1931*, II том, др Гојка Маловића. Књига је изашла из штампе марта месеца 2010. године. Величина књиге је 127 ауторских табака. За рукопис књиге *Сеоба у Мајшцу* Одељење је било заинтересовано јер се тема књиге поклапа са ранијим предлозима у Одељењу да се покрену истраживања на ову тему. Рецензенти књиге су проф. др Никола Гаћеша и проф. др Љубодраг Димић, главни и одговорни уредник је проф. др Љубомирка Кркљуш. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, и Љубомир Алексов, председник Самоуправе Срба у Мађарској. Стручни сарадник на књизи је Јулкица Боаров, а лектор и коректор Мирјана Зрнић. Технички је књигу уредила Вукица Туцаков. Компјутерски слог радила је Слађана Новаковић, а штампала је штампарија „Стилос”, Нови Сад. Штампање ове књиге помогли су Покрајински секретаријат за културу АП Војводине и Јавна фондација за националне и етничке мањине у Мађарској.
- *Насеља Војводине, Географска синџеза*, проф. др Слободана Ђурчића. Књига је изашла из штампе маја месеца 2010. године. Резултат је рада на дугогодишњем пројекту Одељења Матице српске за друштвене науке Насеља и становништво Војводине. *Насеља Бачке, Насеља Срема, Насеља Банаша* су монографије које су већ објављене као резултат истраживачког рада на овом пројекту. Обим рукописа износи 23,00 ауторска табака. Рецензенти су проф. др Србољуб Стаменковић и проф. др Мирко Грчић. Главни и одговорни уредник књиге је проф. др Љубомирка Кркљуш. За издавача: проф. др Душан Николић. Стручни сарадник на књизи је Јулкица Боаров, лектор и коректор Мирјана Зрнић, а технички уредник Вукица Туцаков. Слог је радио Љубомир Станковић, а штампу „Верзал”, Нови Сад. Штампање књиге финансирао је Град Нови Сад, Градска управа за културу.
- *Милева Марић Ајнштајн. Живот са Албертом Ајнштајном*, др Радмиле Милентијевић. Почетком октобра 2010. године књига је изашла из штампе. Величина књиге износи 41 ауторски табак. Рецензенти књиге су: Ђорђе У. Крстић и академик Чедомир Попов. Главни и одговорни уредник је проф. др Љубомирка Кркљуш, а уредник издања Владимир Давидовић. За издавача: проф. др Душан Николић. Књигу је технички уредила Вукица Туцаков. Превод са

енглеског језика урадила је Марија Гицић Пуслојић, а лектуру и коректуру Вера Василић. Идејно решење и припрему корица дали су Вукица Туцаков, Филип Малетић и Павле Пејак. Компјутерски слог: Младен Мозетић „Графичар”, а штампу је урадила штампарија „Будућност” у Новом Саду. Штампана књига финансијски је омогућила ауторка др Радмила Милентијевић.

2011.

- *Мајица српска 1941–1951. година*, мр Ненада Дошлића. То је рукопис који се ослања на дугогодишњи пројекат Одељења Матице српске за друштвене науке *Историја Мајице српске*. Рукопис су рецензирали др Биљана Шимуновић Бешлин и проф. др Љубодраг Димић. Главни и одговорни уредник књиге је проф. др Љубомирка Кркљуш. За издавача – проф. др Душан Николић. Стручни сарадник на књизи била је Јулкица Боаров, лектор и коректор Вера Василић, технички уредник Вукица Туцаков. Компјутерски слог је урадила Слађана Новаковић, а књигу је штампала штампарија „Будућност”, Нови Сад.

Одељење за природне науке

Зборник Мајице српске за природне науке. – Уредништво *Зборника Мајице српске за природне науке* радило је у саставу: академик Рудолф Кастори (главни и одговорни уредник), проф. др Славка Гајин (секретар Уредништва), проф. др Лазар Довниковић, проф. др Дарко Капор, проф. др Лазар Лепшановић, академик Војислав Марић, проф. др Слободан Петровић, проф. др Слободан Ђурчић, проф. др Ивана Максимовић. Страни чланови (Consulting Editors): проф. др Атанас Атанасов (Бугарска), др Питер Хокинг (Peter Hocking, Аустралија), проф. др Моник Симондс (Monique Simmonds, Велика Британија), проф. др Гинтер Шилинг (Günter Schilling, Немачка), проф. др Ђерђ Варалјаи (Gyorgy Varallyay, Мађарска).

На седници Управног одбора Матице српске, 16. марта 2009. године, изабрано је ново Уредништво у саставу: др Славка Гајин (секретар), др Васкрисија Јањић, др Видојко Јовић, др Дарко Капор, академик Рудолф Кастори (главни и одговорни уредник), др Лазар Лепшановић, др Ивана Максимовић, академик Војислав Марић, др Слободан Ђурчић. (Consulting Editors): др Атанас Атанасов (Бугарска), др Питер Хокинг (Аустралија), др Алех Роцкин (Белорусија), др Моник Симондс (Велика Британија), др Станко Стојиљковић (USA), др Гинтер Шилинг (Немачка), др Ђерђ Варалјаи (Мађарска).

Из штампе су изашли следећи бројеви:

2008 – из штампе је изашла 114. и 115. свеска *Зборника* у обиму од 17,80 ауторских табака.

2009 – из штампе је изашла 116. и свеска *Зборника* у обиму од 41,60 ауторских табака као и 117. свеска *Зборника*.

2010 – из штампе је изашла 118. свеска *Зборника* у обиму од 17,00 ауторских табака.

2011 – из штампе је изашла 119. свеска *Зборника* за 2010. годину у обиму од 16,65 а.т.

– из штампе је изашла 120. свеска *Зборника* за 2011. у обиму 34,00 а. т. То је свеска у којој су објављена саопштења са 4. међународног научног скупа под називом *Микологија, микоштоксикологија и микозе*. Закључена је 121. свеска *Зборника* за 2011. годину у обиму (пре штампања) 15,65 а. т. Свеска садржи, осим редовно пристиглих рукописа, још осам саопштења са 4. међународног научног скупа *Микологија, микоштоксикологија и микозе*. Очекује се њен излазак из штампе до краја године.

Свеске Матице српске, серија природних наука.

Из штампе није изашла ниједна свеска у овом извештајном периоду.

ПОСЕБНА ИЗДАЊА

У оквиру Одељења за природне науке из штампе су изашле следеће књиге:

2008.

- проф. др Смиљка Шимић, *Бескичмењаци (Invertebrata) Фрушке горе*, први том. Монографија је проистекла као резултат рада једног броја истраживача у оквиру вишегодишњег пројекта Одељења Матице српске за природне науке *Фауна Фрушке горе*. Руководилац пројекта и едитор монографије је проф. др Смиљка Шимић. Прву свеску ове монографије чини седам научних радова. Рецензенти су: др Јено Ј. Пургер (Jenő J. Purger, Мађарска) и проф. др Владимир Т. Крпач (Македонија). Књига је штампана на енглеском језику са обимним резимеом на српском језику. Величина монографије износи 16 ауторских табака. Стручни сарадник на издавању ове монографије била је Јулкица Боаров, лектор и преводилац енглеског текста била је Станка Матејашев, лектор за српски текст Вера Василић, коректор Даринка Рушкуц, а технички уредник Вукица Туцаков. Компјутерски слог радио је „Ласер студио”, а штампу „Прометеј”, Нови Сад. Штампање ове монографије финансијски је омогућило Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.
- др Пал Божа, др Неда Мимица Дукић, мр Биљана Божић, мр Горан Аначков, *Биолошки активна једињења биљака Фрушке горе*, том II – *терпеноиди I, етарска уља (Biologically active compounds of plants in the Fruška Gora mountain Vol II – Terpenoids I, Essential oils)*. Књига је резултат проучавања Фрушке горе са аспеката природних наука из пројекта под називом *Биолошки активне материје биљака Фрушке горе*. Одељење је прихватило три позитивне рецензије које су написали: др Владимир Влчев (Бугарска), др Марија Кулади (Грчка), др Радиша Јанчић (Београд). Књига је штампана на енглеском језику са резимеом на српском, као и претходна књига из овог пројекта. Величина ове монографије износи 18 ауторских табака. Стручни сарадник на издавању ове монографије била је Јулкица Боаров, лектор за српски језик Вера Василић, лектор и преводилац на енглески језик Даница Адамовић, коректор Вера Василић, технички уредник Вукица Туцаков. Компјутерски слог радио је „Ласер студио”, а штампу „Прометеј”, Нови Сад. Штампање ове монографије финансијски је омогућило Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.
- *Животи и смрти биолошких бића*, зборник радова са научног скупа, одржаног 28. маја 2008. године у Матици српској, а у оквиру дугогодишњег истраживачког пројекта Одељења Матице српске за природне науке – *Човек и природа*. Резултати досадашњих истраживања у оквиру овог пројекта саопштени су на три научна скупа и у три штампана зборника радова (*Здравље људи у Војводини*, 2001; *Заразна и паразитарна обољења људи и животиња у Војводини*, 2003; *Айрофично-дегенеративна стања обољења људи у Војводини*, 2006).

2009.

- Монографска студија под називом *Бескичмењаци (Invertebrata) Фрушке горе*, II том. Монографија је проистекла као резултат рада једног броја истражи-

- вача у оквиру вишегодишњег пројекта Одељења Матице српске за природне науке *Фауна Фрушке љоре*. Руководилац пројекта и едитор монографије је проф. др Смиљка Шимић. Другу свеску ове монографије чини осам научних радова. Рецензенти су: др Јено Ј. Пургер (Мађарска) и др Владимир Т. Крпач (Македонија). Књига је штампана на енглеском језику са резимеима рукописа на српском језику и двојезичним предговором. Величина монографије износи око 25,00 ауторских табака. Главни и одговорни уредник је академик Рудолф Кастори. Стручни сарадник на издавању ове монографије била је Јулкица Боаров. За издавача: проф. др Душан Николић. Лектор и преводилац енглеског текста Станка Матејашев, лектор за српски текст и обележавање Вера Василић, коректор Вера Василић, технички уредник Вукица Туцаков. Компјутерски слог радио је Владимир Ватић „Графит”, Нови Сад, а штампу „Алфаграф”, Петроварадин. Аутор фотографије на корицама је Живојин Кузмановић, а дизајн корица је урадио Драгиша Савић. Штампање ове књиге омогућило је Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.
- Монографија *Фауна осоликних мува (Diptera, Syrphidae) у риштовима Војводине*, аутора Смиљке Шимић, Анте Вујића, Снежане Раденковић, Предрага Радишића, Зорице Недељковић. То је рукопис који је проистекао из истраживања на пројекту *Риштови Војводине* (носилац пројекта проф. др Анте Вујић). Монографију су позитивно рецензирани др Драгана Рајковић и проф. др Ружица Ратајац. Величина ове монографије износи 23,20 ауторска табака. Главни и одговорни уредник је академик Рудолф Кастори. За издавача: проф. др Душан Николић. Стручни сарадник на објављивању ове монографије била је Јулкица Боаров, а технички уредник Вукица Туцаков. Лектор и коректор је Вера Василић, дизајн корица Јелена Ачански. Компјутерски слог Владимир Ватић, штампа „КриМел”, Будисава. Аутор фотографије на корицама је мр Зорица Недељковић (*Helophilus trivittatus* – F a b r i c i u s , 1805) и Ковиљско-петроварадински рит – Текије. Штампање ове књиге је омогућило Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

2010.

- *Бескичмењаци (Invertebrata) Фрушке љоре*, III том. У оквиру Одељења Матице српске за природне науке половином године је завршена монографска студија под називом *Бескичмењаци (Invertebrata) Фрушке љоре*, III том. Трећи том монографије је проистекао (такође и претходна два) као резултат рада истраживача у оквиру вишегодишњег пројекта Одељења Матице српске за природне науке *Фауна Фрушке љоре*. Руководилац пројекта и едитор монографије је проф. др Смиљка Шимић. Рецензенти су: др Јено Ј. Пургер (Мађарска) и Владимир Т. Крпач (Македонија). Рукопис је у фази са којом можемо конкурисати за финансијска средства за штампање. Два тома ове монографије већ су изашла као резултат научноистраживачког рада на овом пројекту Одељења Матице српске за природне науке.
- *Риштови Бачке. Географске карактеристике исушивања, коришћење и заштитна природе*, др Владимира Стојановића, др Драгослава Павића и Минучера Месароша. Из истраживања на пројекту Ритови Војводине – јуче, данас, сутра (носилац пројекта проф. др Анте Вујић) проистекао је и други рукопис – *Риштови Бачке. Географске карактеристике исушивања, коришћење и заштитна природе*, др Владимира Стојановића, др Драгослава Павића и Месарош Минучера. Рецензенти рукописа су проф. др Слободан Ђурчић и проф. др Живан Богдановић. Рукопис је спреман за процедуру штампања. Недостају финансијска средства.

- *Историја айоткекарсива Војводине*, мр Илије Савкова. Рукопис је завршен. То је рукопис који је проистекао из дугогодишњег пројекта Одељења Историја медицине и здравствене културе на тлу данашње Војводине. Рецензенти су проф. др Јован Максимовић и проф. др Драгиша Поповић. Рукопис је спреман за конкурисање за финансијска средства за штампање.
- *Биљни свет Лабудовоџ окна*, групе аутора, јесте монографски приказ који је настао као један од резултата истраживања у оквиру вишегодишњег мултидисциплинарног пројекта Одељења Матице српске за природне науке под називом *Ришови Војводине – јуче, данас, сушра*. Рукопис се налази на рецензији код проф. др Снежане Радуловић и проф. др Љиљане Николић.

2011.

- *Бескичмењаци (Invertebrata) Фрушке џоре*, III том. Трећи том монографије је проистекао (такође и претходна два) као резултат рада групе истраживача у оквиру вишегодишњег пројекта Одељења Матице српске за природне науке *Фауна Фрушке џоре*. Руководилац пројекта и едитор монографије је проф. др Смиљка Шимић. Рецензенти су: др Јено Ј. Пургер (Мађарска) и Владимир Т. Крпач (Македонија). Два тома ове монографије већ су изашла из штампе као резултат научноистраживачког рада на овом пројекту Одељења Матице српске за природне науке.
- *Ришови Војводине – јуче, данас, сушра* (носилац пројекта проф. др Анте Вујић), одавде је проистекао рукопис – *Ришови Бачке. Географске карактеристике исушвања, коришћење и заштите природе*, Владимира Стојановића, Драгослава Павића и Минучера Месароша. Рецензенти рукописа су проф. др Слободан Ђурчић и проф. др Живан Богдановић.
- *Макрофитска флора и вегетација Лабудовоџ окна*, Ружице Игић, Драгане Вуков, Дубравке Милић, Боже Пала, Горана Аначкова јесте монографски приказ који је настао као један од резултата истраживања у оквиру вишегодишњег мултидисциплинарног пројекта Одељења Матице српске за природне науке под називом *Ришови Војводине – јуче, данас, сушра*. Рукопис су рецензирали проф. др Снежана Радуловић и проф. др Љиљана Николић.
- Рукопис *Историја айоткекарсива Војводине*, Илије Савкова проистекао је из дугогодишњег пројекта Одељења *Историја медицине и здравствене културе на тлу данашње Војводине*. Рецензенти су проф. др Јован Максимовић и проф. др Драгиша Поповић.

Одељење за ликовне уметности

ЗБОРНИК

Зборник Матице српске за ликовне уметности. – Уредништво *Зборника Матице српске за ликовне уметности* радило је у следећем саставу: проф. др Александар Кадијевић (главни и одговорни уредник), доц. др Миодраг Марковић, проф. др Лидија Мереник, доц. др Ненад Макуљевић и др Кокан Грчев (Скопље, Македонија).

Из штампе су изашли следећи бројеви:

2008 – из штампе је изашла свеска *Зборника* број 36.

2009 – изашла је из штампе свеска *Зборника* број 37.

2010 – изашла је из штампе свеска *Зборника* број 38.

2011 – изашла је из штампе свеска *Зборника* број 39. Редакција је сакупила довољан број текстова и за бр. 40/2012. Сакупљају се радови и за бр. 41/2013.

ПОСЕБНА ИЗДАЊА

У оквиру Одељења за ликовне уметности из штампе су изашле следеће књиге:

2008.

- др Јасна Јованов, *Стиван Алексић*. Књига је објављена у суиздаваштву са Галеријом Павле Бељански. Рецензенти су проф. др Миодраг Јовановић и проф. др Мирослав Тимотијевић. Обим књиге је 30 штампарских табака. Лектуру, коректуру и регистар урадила је Татјана Пивнички Дринић. Преводаилац резимеа на енглески језик је др Предраг Новаков. Ликовно-графички уредник је Александра Савић. Стручни сарадник је Марта Тишма. Компјутерски слог и прелом урадио је Мирослав Гаžo. Књигу је одштампала штампарија Daniel Print, Нови Сад. Тираж је 500 примерака.
- доц. др Мирослава Костић, *Јаков Орфелин и његово доба*. Рецензенти су проф. др Мирослав Тимотијевић и доц. др Ненад Макуљевић. Ова књига је издата у суиздаваштву Матице српске и Галерије Матице српске. Књига је обима 51,63 штампарска табака. Књигу је одштампала штампарија Offset Print, Нови Сад. Тираж је 500 примерака.
- мр Зоран Ракић, *Цркве св. Димитрија и св. Саве у Хиландару*. Суиздавач при објављивању ове књиге било је Друштво пријатеља Свете Горе. Рецензенти су академик Гојко Суботић и проф. др Сретен Петковић. Лектуру, коректуру и регистар урадила је Ивана Игњатовић. Преводаилац резимеа на енглески језик јесте проф. др Веселин Костић, а превод на новогрчки Вукосава Стевановић. Технички уредник је Вукица Туцаков. Стручни сарадник је Марта Тишма. Обраду и прелом илустрација урадио је Владимир Цамић. Компјутерски слог урадио је Графичар, Нови Сад. Књига је обима 33 штампарска табака и одштампала ју је штампарија Публикум, Београд. Тираж је 1000 примерака.

2009.

- Станислав Живковић, *Неуништиви свети духовне лејоше*. Има око 70 одабраних текстова, стотинак илустрација, као и библиографију аутора. Уводну студију написао је Драган Јовановић Данилов. Рецензенти су проф. др Бранко Вујовић и мр Тијана Палковљевић.
- Томе Серафимовски – *Сјоменици и сјомен-обележја*. Писци уводних текстова су академик Дејан Медаковић, академик Цветан Грозданов. Рецензент је проф. др Станислав Живковић.

2010.

- др Војислав Матић, *Манастир Шичањовац*.

Одељење за сценске уметности и музику

ЗБОРНИК

Зборник Мајнице српске за сценске уметности и музику. Уредништво је радило у следећем саставу: проф. др Мирјана Веселиновић Хофман, др Зоран Т. Јовановић, проф. др Каталин Каич, [проф. др Божидар Ковачек] (главни и одговорни уредник), проф. др Даница Петровић (заменик главног и одговорног уредника), проф. др Душан Рњак, академик Димитрије Стефановић, проф. др Јадвига Сопчак (Пољска) и мр Душан Михалек (Израел).

Уредништво Зборника Матице српске за сценске уметности и музику радило је у следећем саставу по именовану од седнице Управног одбора Матице српске одржане 16. марта 2009. године: проф. др Мирјана Веселиновић Хофман, др Зоран Т. Јовановић, (главни и одговорни уредник), проф. др Каталин Каич, проф. др Даница Петровић (заменик главног и одговорног уредника), проф. др Душан Рњак, академик Димитрије Стефановић, проф. др Јадвига Сопчак (Пољска) и мр Душан Михалек (Израел).

Из штампе су изашли следећи бројеви:

2008 – из штампе су изашле четири свеске *Зборника* број 36, 37 и број 38 и 39 за 2008.

2009 – из штампе су изашле две свеске *Зборника* број 40 и 41.

2010 – из штампе су изашле две свеске *Зборника* број 42 и 43.

2011 – одштапане су две свеске *Зборника* број 44 и 45 за 2011. годину. Свеска бр. 45 посвећена је прослави 150-годишњице Српског народног позоришта у Новом Саду.

Свеске Матице српске – Серија уметности.

Током извештајног периода није изашла ниједна свеска.

ПОСЕБНА ИЗДАЊА

У оквиру Одељења за сценске уметности и музику из штампе су изашле следеће књиге:

2008.

- др Весна Крчмар, *Драматизације у времену – Позоришне драматизације дела Иве Андрића*, други том. Рецензенти су проф. др Петар Марјановић и проф. др Живко Поповић. Књига је обима 20,36 штампарских табака. Лектуру, коректуру и регистар књиге урадила је ауторка. Преводилац резимеа на енглески језик је др Предраг Новаков. Технички уредник је Вукица Туцаков. Стручни сарадник је Марта Тишма. Компјутерски слог урадио је „Графичар”, Нови Сад. Књигу је одштапао „Прометеј”, Нови Сад. Тираж 500 примерака.

2009.

- др Драгослав Девић, приређивач, предао је рукопис за књигу Миодрага А. Васиљевића *Народне њесме из Војводине*. Резултат рада на теми *Етномузичка количка исцрпљивања у Војводини*. Рецензенти су проф. др Даница Петровић и мр Јелена Јовановић. Суиздавач је Завод за културу Војводине.
- проф. др Марко Бабац, *Бошко Токин, Први српски естетичар, њублициста и кријичар филма*. Аутор је био носилац истоимене теме. Рецензенти: др Зоран Т. Јовановић, проф. др Милан Влајчић.
- мр Биљана Милановић (приредила са сарадницима) *Пауновићева „Југословенска симфонија”*. Резултат рада на теми Проучавање, редиговање и објављивање српске музичке баштине чији је носилац проф. др Соња Маринковић. Рецензенти су проф др Соња Маринковић, музиколог, и проф. Бојан Суђић, диригент. Формат је Б4.
- Соња Маринковић, *Методологија научноисцрпљивачког рада у музикологији*. Рецензенти су доц. др Весна Микић, проф. мр Ненад Остојић и проф. др

Предраг Пипер. Суиздавач са Матицом српском је Факултет музичке уметности у Београду.

- др Катарина Томашевић: *Српска музика на раскрсћу Истиока и Запада? О дијалогу традиционалног и модерног у српској музици између два светска раја*. Рецензенти: академик Предраг Палавестра и проф. др Мирјана Веселиновић Хофман. Ово је заједничко издање Матице српске и Музиколошког института САНУ.

2010.

- *Православно српско црквено ђјеније по старом карловачком начину удесио Тихомир Осћојић*. Др Даница Петровић приређивач. Књига је резултат рада на теми Фундаментална истраживања српске музике. Издавач је Матица српска у сарадњи са Музиколошким институтом САНУ, у оквиру *Извора за историју српске музике*. Рецензент је академик Димитрије Е. Стефановић.
- *Плећенице сћилских фиђура у омилијама Св. Јована Злаћоусћоћ*, др Весне О. Марковић. Књига је резултат рада на истоименој теми. Рецензенти: проф. др Војислав Јелић и проф. др Душан Рњак.
- *Из новосадских салона* – албум салонских композиција за клавир. Мр Маријана Кокановић приређивач. Резултат рада на теми Фундаментална истраживања српске музике. Рецензенти су др Катарина Томашевић и др Даница Петровић.

2011.

- *Позоришно дело Милана Грoла*, др Зоран Т. Јовановић.
- *Инићићивни Свей Ранка Младеновића (Драматичарски и критичарски рад Ранка Младеновића)*, Ивана Игњатов Поповић.

Рукописно одељење

ПОСЕБНА ИЗДАЊА

У оквиру Рукописног одељења из штампе су изашле следеће књиге:
2008.

- мр Исидора Поповић, *Књига Сћеријиних рукописа*. Рецензенти су проф. др Мирјана Д. Стефановић и доц. др Бранко Бешлин. Књига је обима 16,25 штампарских табака. Лектуру и коректуру урадила је Татјана Пивнички Дринић. Преводац резимеа на енглески језик је мр Биљана Радић Бојанић. Технички уредник је Вукица Туцаков. Стручни сарадник је Александра Јовановић. Компјутерски слог урадио је „Графичар”, Нови Сад. Књигу је одштампао „Идеал”, Нови Сад, у тиражу од 500 примерака.

Темишварски одбор

ЗБОРНИК

Темишварски зборник. – Редакција *Темишварског зборника* радила је у саставу др Душан Попов (главни уредник), Стеван Бугарски, мр Ђорђе Ђурић, др Војислав Матић и др Миља Радан. У овој извештајној години изашла је из штампе пета свеска овог *Зборника* (208 стр). Преводе на енглески урадио је др Предраг Новаков а на румунски Флоријан Урсулеску. Лекторске и коректорске послове

послове обавила је Татјана Пивнички Дринић, техничко уређење Вукица Туцаков, слог „Графичар”, штампа „Кримел”. Стручни сарадник Мирјана Зрнић.

Његошев одбор

ЗБОРНИК

Његошев зборник Мајнице српске. Уређивачки одбор *Његошевог зборника Мајнице српске* у саставу: [академик Александар Младеновић], Миро Вуксановић, дописни члан САНУ, главни уредник Зборника, проф. др Сава Дамјанов, академик Светозар Кољевић, председник Организационог одбора, проф. др Мило Ломпар, проф. др Нада Милошевић Ђорђевић, дописни члан САНУ, проф. др Богољуб Шијаковић, уредио је први зборник који је изашао из штампе јуна 2010. године у обиму од 275 страна. Језичку редактуру урадио је [академик Александар Младеновић], коректуру Вера Василић а техничко уређивање Вукица Туцаков. Стручни сарадник Његошевог одбора је Јулка Ђукић. Компјутерску припрему урадио је „Графичар” а штампала штампарија Идеал из Новог Сада у тиражу од 500 примерака. Издање Зборника су помогли донатори Јованка и Младен Вучинић.

ОСТАЛА ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ЕДИЦИЈА БАШТИНА

Сава Текелија

Правна дисертација о узроку и циљу њосијојања државе

Sava Tekelija

Disertatio iuridica de causa, et fine civitatis

Прво издање је објављено 2009, а друго 2011. године. Садржи оригинални текст дисертације на латинском (у фототипском облику), превод на српски, који је урадио Владимир Тодоровић, и прилоге на српском и енглеском језику, чији су аутори Драган Тубић, проф. др Душан Николић и проф. др Гордана Вукадиновић.

Приредио: проф. др Душан Николић. Рецензент: др Сима Аврамовић, редовни професор Правног факултета у Београду. Лектор и коректор латинског превода: мр Снежана Вукадиновић. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Технички уредник: Вукица Туцаков.

Књига је објављена уз финансијску подршку Покрајинског секретаријата за културу АП Војводине.

Јован Хаџић

*О узроцима развода брака,
према учењу Источне православне цркве Христове*

Jovan Hadžić

*De causis matrimonium dissociantibus,
juxta disciplinam Orthodoxae Ecclesiae Christi Orientalis*

Књига је објављена 2010. године. Садржи оригинални текст дисертације на латинском (у фототипском облику), превод на српски, који је урадио Владимир

Тодоровић, и прилоге на српском и енглеском језику, чији су аутори академик Чедомир Попов, проф. др Гордана Ковачек Станић, проф. др Љубомирка Кркљуш, проф. др Љиљана Суботић и проф. др Душан Николић.

Приредио: проф. др Душан Николић. Рецензент: др Марија Драшкић, редовни професор Правног факултета у Београду и судија Уставног суда Србије. Лектор и коректор латинског превода: мр Снежана Вукадиновић. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Технички уредник: Вукица Туцаков.

Књига је објављена уз финансијску подршку Управе за културу града Новог Сада.

Сава Текелија
Дневник

Друго издање, објављено 2011. године, поводом 250. годишњице рођења Саве Поповића Текелије. Садржи део дневника Саве Текелије и следеће Текелијине рукописе: *Једнога Арађанина начерџаније*; одломак рукописа о Канцеларији српској у Бечу и *Грађа или материјал за описаније живога мога* (одломци), као и прилог проф. др Бранка Бешлина *Сава Текелија као претеча српског либерализма* (на српском и енглеском језику). На крају књиге се налазе следећи прилози: *Белешка о административним условима*; *Белешка о личностима*; *Речник сираних и ређе употребљаваних речи*; *Пробрана коришћена библиографија*; *Родословна таблица породице Текелија по мушкој линији и Именски регистар*.

Приредио и допунске текстове написао: Стеван Бугарски. Предговор: проф. др Душан Николић, уредник едиције *Баштина*.

Рецензент: др Марија Клеут, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду. Лектор: проф. др Марија Клеут. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Технички уредник: Вукица Туцаков.

Књига је објављена уз финансијску подршку Покрајинског секретаријата за културу.

Лазар Костић
Тезе из правних и политичких наука

Lazar Kostić
Theses e scientiis juridicis et politicis

Књига је објављена 2011. године. Садржи оригинални текст дисертације на латинском (у фототипском облику), превод на српски, који је урадио др Срђан Шаркић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, опширне коментаре проф. др Срђана Шаркића, као и прилоге на српском и енглеском језику чији су аутори мр Драгана Белеслијин, проф. др Душан Иванић, Младен Булут и Миодраг Митић.

Приредио: проф. др Душан Николић. Рецензент: др Антун Маленица, редовни професор Правног факултета у Новом Саду. Лектор и коректор: Владимир Шовљански. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Технички уредник: Вукица Туцаков.

Књига је објављена уз финансијску подршку Управе за културу града Новог Сада.

Србија – културна спона Истока и Запада

Књига је приређена поводом изложбе *Србија – културна спона Истока и Запада*, која је одржана у Бечу од 30. јуна до 30. октобра 2010. године.

Аутори текстова су: проф. др Душан Николић; проф. др Љубомирка Кркљуш; проф. др Бранислав Тодић; академик Сретен Петковић; проф. др Мирослав Тимо-тијевић; мр Тијана Палковљевић; Ненад Трајковић; проф. др Богољуб Шијаковић; Владислав Ристић; проф. др Јасмина Грковић Мејџор; Душица Грбић; проф. др Душан Иванић; Гордана Стојаковић и Миодраг Мецановић.

Приредио: проф. др Душан Николић.

Графички дизајн: Мирјана Исаков. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

Књига је објављена уз финансијску подршку Министарства за културу Републике Србије.

Објављена су посебна издања на енглеском и немачком језику.

Serbia – The Cultural Bridge Between East and West

Аутори текстова су: проф. др Душан Николић; проф. др Љубомирка Кркљуш; проф. др Бранислав Тодић; академик Сретен Петковић; проф. др Мирослав Тимо-тијевић; мр Тијана Палковљевић; Ненад Трајковић; проф. др Богољуб Шијаковић; Владислав Ристић; проф. др Јасмина Грковић Мејџор; Душица Грбић; проф. др Душан Иванић; Гордана Стојаковић и Миодраг Мецановић.

Приредио: проф. др Душан Николић.

Превод на енглески језик: проф. др Веселин Костић; проф. др Биљана Радић Бојанић; Бојан Стефановић; Бошко Каћански и Андреј Калмар.

Лектор: проф. др Биљана Радић Бојанић.

Графички дизајн: Мирјана Исаков. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

Књига је објављена уз финансијску подршку Покрајинског секретаријата за културу АП Војводине.

Serbien – Kulturelle Brücke zwischen Ost und West

Аутори текстова су: проф. др Душан Николић; проф. др Љубомирка Кркљуш; проф. др Бранислав Тодић; академик Сретен Петковић; проф. др Мирослав Тимо-тијевић; мр Тијана Палковљевић; Ненад Трајковић; проф. др Богољуб Шијаковић; Владислав Ристић; проф. др Јасмина Грковић Мејџор; Душица Грбић; проф. др Душан Иванић; Гордана Стојаковић и Миодраг Мецановић.

Приредио: проф. др Душан Николић.

Превод на немачки језик: Маја Матић; Мерал Тарар Тутуш; Светлана Ве-личковић и проф. др Роберт Ковач.

Лектор: проф. др Роберт Ковач.

Графички дизајн: Мирјана Исаков. За издавача: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

Књига је објављена уз финансијску подршку Покрајинског секретаријата за културу АП Војводине.

Гласник Матице српске

Издавање гласника Матице српске је обновљено 2008. године. До сада је об-јављено 38 бројева. У припреми *Гласника* учествовали су Александра Јовановић, Светлана Милашиновић, Вукица Туцаков и Љиљана Дражић (запослени у Мати-ци српској). Прилоге из Библиотеке Матице српске припремала је Силвија Чам-бер, а прилоге из Галерије Матице српске мр Тијана Палковљевић. Фотографије:

Бранко Лучић, Павле Пејак, Саша Кулић, Владислав Цап и др. Уредник *Гласника* је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

Сви бројеви *Гласника Матице српске* налазе се на веб-сајту Матице српске: www.maticasrpska.org.rs.

Промотивна издања

Током 2010. године, уз финансијску подршку Града Новог Сада, припремљене су две тематске изложбе (једна о *Матици српској* и друга о *Јовану Хаџићу*), које се састоје од двојезичних банера и паноа на форекусу, копија рукописа и докумената. За те намене први пут је у целости преведено оснивачко писмо Матице српске на савремени српски језик (превод проф. др Јасмина Грковић Мејдор). Текст је потом са српског преведен на енглески језик и тако учињен доступним међународној јавности. Током извештајног периода израђени су банери о Јовану Хаџићу, Матици српској, Издавачком центру Матице српске, Библиотеци и Галерији Матице српске, Научним одељењима и Оснивачком писму Матице српске. Осим тога, у промотивне сврхе штампани су леци о Јовану Хаџићу, Марији Трандафил, П. П. Његошу, Сави Поповићу Текелији, Матици српској и Пантеону Матице српске.

Веб-сајт Матице српске

Током 2010. године развијен нови концепт веб-сајта Матице српске. Информације о институцији и њеним активностима доступне су на српском, енглеском, француском, немачком, руском, словачком и мађарском језику.

Сајт је садржински значајно обогаћен.

Стандардизација издавачке делатности

Током извештајног периода уведен је бар-код за сва издања Матице српске. Капитална издања су заштићена холограмом који је штампао Завод за издавање новца у Београду. Импресуми свих издања су усаглашени са важећим прописима. Уведена је ознака за ауторска права. Такође су сачињени стандардни модели ауторских уговора.

НАЈЗНАЧАЈНИЈИ РЕЗУЛТАТИ РАДА: КАПИТАЛНА ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Матица српска и Српска академија наука и уметности, заједно са Заводом за уџбенике као извршним издавачем, објавили су прву (А–Бео) и другу књигу (Бео–Буш) првог тома *Српске енциклопедије*. На тај начин започиње реализација замисли о националној енциклопедији у десет томова, замисли коју су Матица српска и Српска академија наука и уметности изнели још почетком 90-их година прошлог века.

Српска енциклопедија је национална енциклопедија општег типа, заснована на савременим научним и лексикографским знањима. Њен главни циљ јесте сакупљање, систематизовање и енциклопедијско тумачење свеукупног историјског развоја и савременог положаја српског народа. Ова публикација на систематизован начин обрађује културно-историјску баштину српског народа и описује његов допринос европској и светској култури и цивилизацији. Јасно постављеним циље-

вима, научним приступом и обрадом *Српска енциклопедија* настоји да разјасни сва најважнија питања из прошлости српског народа и да прикаже материјалне и општекултурне вредности, стваране како на српским просторима тако и на местима где Срби живе у расејању. Иако највећи део свог садржаја посвећује обради свих области историје српског народа, енциклопедија се уз то бави историјом и остварењима других народа са којима су Срби били повезани.

Српска енциклопедија описује природне одлике простора на којима српски народ живи, као и специфичности географског положаја, геолошког састава и грађе земљишта, рељеф, хидрографске особине, климу, биљни и животињски свет. *Српска енциклопедија* обрађује економски развој и савремени положај српског народа као битне чиниоце кретања, особености и стваралачког доприноса у појединим раздобљима друштвеног развика.

Српска енциклопедија обрађује културу, њене особености и достигнућа, живот, обичаје, менталитет, религију и друге духовне вредности српског народа. Научним и историјским вредновањем његовог духовног наслеђа указује се и на прожимање са другим културама, посебно са културама Истока и Запада, као и са културама народа чији припадници живе са Србима у заједничкој држави или у непосредном окружењу. Рационалним и критичким приступом целокупном културном наслеђу, достигнућима свих наука и уметности, те техничко-технолошким развојем енциклопедија омогућује да савремене и будуће генерације добију реалну историјску слику о развiku и дометима српске духовности, њеним вредностима и значају за савремени свет, и на тај начин доприноси потврђивању историјске и друштвене свести српског народа.

Српска историја, испуњена драматичним, трагичним, али и светлим догађајима, као и њиховим појединачним и институционалним творцима, предводницима и учесницима, такође заузима одговарајуће место у енциклопедији. То подразумева историју великих сеоба, настанка, развоја и пропадања државних творевина, успона и падова, ратова, буна, устанака, револуција и ретких мирнодопских раздобља, борби, победа и пораза, те самих актера ових догађаја и процеса.

О свим пословима на изради *Српске енциклопедије* брине Уређивачки одбор који су формирали Српска академија наука и уметности и Матица српска. Уређивачки одбор, који обавља све функције Централне редакције, има 24 члана. Уз то било је ангажовано 120 чланова у оквиру 33 стручне редакције, као и 694 аутора текстова. Прва књига I тома (А–Беобанка) објављена је октобра 2010. године и обухвата 1929 одредница. Друга књига I тома (Београд–Буштрање) објављена је октобра 2011. године и обухвата 1797 одредница. Рад на II тому (слово В) у току је и до сада је прикупљено око 70% текстова.

СРПСКИ БИОГРАФСКИ РЕЧНИК

Речник је замишљен као вишетомна „персонална енциклопедија” у којој ће се наћи биографије свих Срба и припадника других нација који су оставили значајнији траг (пре свега стваралачки, али и рушилачки) у историји српског народа од утемељења српске државности у IX веку до краја Другог светског рата.

У дугом низу од око 25.000 имена налазе се владари, духовници, племићи, просветитељи, војсковође, борци за национална и људска права, водеће личности из света политике, уметности, добротвори, новинари, публицисти, привредници, урбанисти, архитекте, инжењери, медицинари, спортисти...

Ова капитална едиција која ће се састојати од 10 томова обухвата сва раздобља и све области друштвеног живота које чине укупност историјске егзистенције етничког или духовног (културног) простора српског народа.

Припреме за рад на *Српском биографском речнику* трајале су дуго. Спроводио их је Уређивачки одбор на чијем су челу били главни уредници Младен Лесковац (1973–1980) и Александар Форишковић (1980–1990). Рађено је у духу Матичине традиције: студиозно и темељно, а у складу са искуствима земаља које су већ реализовале сличне енциклопедијске пројекте. Рад на изради Речника започет је 1991. године под уредништвом академика Чедомира Попова, а интензивира је 2002. године када је Министарство за науку Владе Републике Србије почело да суфинансира реализацију пројекта.

Први том *Речника* (слова А–Б) објављен је 2004. године. Од тада књиге, уз велико пожртвовање редакцијског тима и све већег броја сарадника (аутора), излазе у устаљеном ритму. Други том (слова В–Г) објављен је 2006, трећи (слова Д, Ђ, Е, Ж и З) 2007, четврти (слова И, Ј и Ка) 2009, а пети том (слова Кв–Ку, Л, Љ, М–Мао) 2011. године. До сада је објављено 8956 биографија, илустрованих са 2613 портрета на 4497 страна. Сви томови су писани по чврсто формулисаним и доследно спровођеним методолошким принципима од којих је најважнији вредност дела (историјског учинка) оствареног до 1945. године.

Објављене су биографије Иве Андрића, Александра I Карађорђевића, Александра Обреновића, Вука Бранковића, Јосипа Броза Тита, Ђорђа Вајферта, Николаја Велимировића, Илије Гарашанина, Ђурађа Бранковића, Ђуре Даничића, Пере Добриновића, Радоја Домановића, Јована Дучића, Јована Ђорђевића, Јакова Игњатовића, Ђуре Јакшића, Јована Јовановића Змаја, Паје Јовановића, Слободана Јовановића, Јосифа Рајачића, Николе Калабића, Ђорђа Петровића Карађорђа, Вука Караџића, Љубомира Ковачевића, Петра Коњовића, Лазе Костића, Лазара Хребељановића, Младена Лесковца, Симе Лозанића, Петра Лубарде, Драге Љочић, Стефана Митрова Љубише, Георгија Магарашевића и многих других личности, међу којима су и оне које до сада нису биле познате широј јавности.

ГРАЂА ЗА ЛЕКSIKON ПИСАЦА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Пројекат Лексикон писаца Југославије покренут је 1960. године. Огледна свеска објављена је 1962. године, а у периоду од 1972. до 1997. године изашле су четири свеске (1972, А–Ц; 1979, Ђ–Ј; 1987, К–Љ; 1997, М–Њ), које је уредио Живојин Бошков.

Лексикон писаца Југославије искључиво је биографско-библиографске природе – наводе се подаци, без анализа и оцена. Сваки чланак састоји се из три дела: први је биографски, а друга два дела су библиографска и обухватају селективну библиографију писаца и литературу о њиховим делима. Тежи се исцрпности у подацима, те обим појединачних обрада није ограничен бројем редака нити значајем неког писца. На крају сваког тома наводе се спискови историја књижевности, енциклопедија и лексикона који нису наведени у чланцима о појединим писцима, затим списак периодичних публикација које се помињу у чланцима, те преглед поменутих страних имена у изворној графици и њиховој српској транскрипцији.

Лексикон писаца Југославије садржи биобиблиографске податке о писцима са целог подручја Југославије, од стварања словенске писмености до наших дана. Њиме су обухваћени како писци који су рођени на територији Југославије и који су ту живели и радили тако и они који су рођени у Југославији, али су живели у другим земљама и писали поред матерњег и на страним језицима, као и припадници југословенских народа који су рођени у иностранству и који су тамо стварали. Поред стваралаца књижевних дела, у *Лексикону* су заступљене и јединице посвећене књижевним критичарима, теоретичарима и историчарима књижевности, преводиоцима, хроничарима и старим преписивачима.

На седници Уређивачког и Редакционог одбора у новом сазиву одржаној 16. априла 2009. одлучено је да се део материјала који Редакција Лексикона поседује објави као *Грађа за Лексикон њисаца Југославије*, на слова О и П. Тиме би биле окончане дугогодишње недоумице које прате овај пројекат, а чија је последица и велика пауза у издавању *Лексикона*.

Први од три преостала тома *Грађе за Лексикон њисаца Југославије* из штампе је изашао у септембру 2010. године. Грађа која обухвата 193 одреднице на слово О и пратеће спискове историја књижевности, периодике и скраћеница пречишћена је, допуњена и прерађена током 2009. и 2010. године. Пошто је реч о грађи, оду- стало се од објављивања иначе драгоценог илустративног материјала. Одлучено је и да се ова грађа стави на интернет, како би се што већи број евентуалних кори- сника упознао са њом.

РЕЧНИК СРПСКОГА КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА – ЈЕДНОТОМНИ ДРУГО ДОПУЊЕНО И ИЗМЕЊЕНО ИЗДАЊЕ

Једнотомни *Речник српскога језика* проистекао је из дуготрајне и дугорочне опредељености Одељења за књижевност и језик да се бави српским језиком кроз капиталне пројекте у овој области.

Исправљено и допуњено издање једнотомног *Речника српскога језика*, у редакцији проф. др Мирослава Николића и уз свесрдну помоћ (која се не може све- сти само на техничку) Милана Тасића из Београдске књиге, завршено је и објавље- но 2011. године, формално гледано као доштампани тираж првог издања из 2007. године (назначени тираж био је 5000 а одштампано је 3000 примерака, који су рас- продати до Београдског сајма књига у 2011. години). Исправљени су уочени пре- види, знатно је побољшана лексикографска обрада а учињене су извесне измене у избору речи. Редактору су, не рачунајући сугестије појединих чланова ауторског тима и других колега, биле најважније критичке примедбе проф. др Драгољуба Петровића (једног од двају рецензената) у приказу објављеном у *Лейпцигу Матице српске*. Овим издањем у *засад* задовољене нужне текуће потребе српске културе за актуелним и осавремењеним речником овог обима. Искуство других култура нас учи да сличне послове не бисмо смели сматрати трајно окончаним. Напротив – на речницима овог обима и карактера ради се континуирано.

ПРАВОПИС СРПСКОГА ЈЕЗИКА Измењено и допуњено издање

Рукопис измењеног, прерађеног и допуњеног издања *Правописа српскога је- зика* Матице српске (у одштампаној верзији и на компакт-диску) предао је главни редактор проф. др Мато Пижурица 1. децембра 2009. године управи Института за српски језик САНУ, на чијој бризи је Одбор за стандардизацију српског језика, с препоруком да он буде достављен, ради верификације, рецензирања и дефини- тивне предаје у штампу Редакторској групи.

Књига је изашла из штампе уочи Београдског сајма књига 2010. године у ти- ражу од 5000 примерака (2000 у тврдом повезу, 3000 у брошираном). Књига је до- живела леп пријем на Сајму, у пратећим манифестацијама, у штампи и у другим медијима (државним и приватним). Правопис је промовисан у склопу предста- вљања укупне Матичине издавачке продукције у 2010. години у Кикинди, Зре- њанину, Нишу и посебно у Матици српској.

У 2011. години за Сајам књига у Београду главни редактор проф. др Мато Пижурица припремио је друго издање Правописа. Отклоњени су запажени про-

пусти и, пре свега, штампарске грешке (углавном у речнику). Драгоцене писане примедбе редактору дали су академик Иван Клајн (рецензент), мр Дејан Милорадов и проф. Милорад Телебак из Бањалуке. Измене, наравно, не задиру у правописну норму.

Носилац пројекта и главни редактор проф. Пижурица у електронској верзији је, у складу са текућим програмом рада, припремио ијекавску верзију Правописа. Ијекавизиран је, сагласно ранијим поступцима, само обрађивачки део текста. До краја текуће године у текст ће бити унесене исправке учињене у објављеном другом (екавском) издању.

ДИЈАЛЕКАТСКИ РЕЧНИК ВОЈВОДИНЕ РЕЧНИК СРПСКИХ ГОВОРА ВОЈВОДИНЕ

У току 2008, 2009. и 2010. године резултати рада на овом значајном капиталном пројекту преточени су у виду осме, девете и десете свеске *Речника српских љовора Војводине*.

Последња свеска *Речника српских љовора Војводине* коначно је светлост дана угледала у јулу 2011, чиме је заокружена велика целина лексикографских послова. Као што је одавно планирано и најављивано, екипа лексикографа, после дуго-трајних консултација с носиоцем пројекта и уобличавања концепције рада у складу с лексикографском праксом, прионула је да ради допуњено и измењено издање *Речника*. Мр Дејан Милорадов преузео је прве три свеске, мр Ивана Ђелић четврту, пету и шесту, а Катарина Сунајко седму, осму и девету. Процењено је да последња свеска захтева најмање послова око измена и допуна.

Технички се усклађује цело издање, јер прве две свеске нису урађене на начин на који су обрађиване одреднице у потоњим свескама. Током рада на пројекту појавили су се проблеми који нису могли бити предвиђени приликом формулисања принципа израде речника. Нека решења показала су се непрактичним тако да су се у ходу решавали поједини случајеви, који се сад уједначавају у свим свескама (нпр. статус фонетских ликова, затим питање сложених лексема, хијерархија и положај синонима итд.). Од изласка прве свеске наовамо прикупљана је лексика која се није нашла у дотад објављеним свескама. Таква грађа у виду допуна увршта се у ово издање.

НАСЕЉА И СТАНОВНИШТВО ВОЈВОДИНЕ

Изучавање насеља и становништва у Војводини започето је у оквиру Научног одељења Матице српске 1956. године. Настављено је и када је ово Одељење прерасло у Одељење за друштвене и Одељење за природне науке Матице српске. Пројекат је мултидисциплинаран и обухвата археолошка, историјска, етнолошка, социолошка, географска, демографска и друга истраживања. Део демографских истраживања одвија се у сарадњи са ИВ Војводине, Секретаријатом за демографију, породицу и друштвену бригу о деци. У оквиру пројекта паралелно се радило на седамнаест тема које су се бавиле истраживањем социолошког, руралног развоја код нас, проблемима природног прираштаја, етнолошким и демографским истраживањима Шајкашке, социјализацијом деце у Војводини, проблемима природног прираштаја итд.

Током четворогодишњег извештајног периода у оквиру рада на овим темама изашле су значајне публикације од којих издвајамо:

Банатско село. Друшћивене и културне промене. Гај и Дубовац, проф. др Николе Ф. Павковића. Рукопис се наслања на пројекат Одељења *Насеље и становни-*

штиво Војводине. Рецензенти овог рукописа су др Мирјана Малуцков и др Душан Дрљача. Главни и одговорни уредник књиге је проф. др Љубомирка Кркљуш. Издавачи су проф. др Душан Николић и Ђурица Ђукић, лектор и коректор Слободан Новокмет, преводилац Ненад Перишић, а припрему и штампу урадила је „Чигоја штампа”.

Насеља Војводине, Географска синџеза, проф. др Слободана Ђурчића. Књига је изашла из штампе у току 2010. године. Резултат је рада на дугогодишњем пројекту Одељења Матице српске за друштвене науке Насеља и становништво Војводине. *Насеља Бачке, Насеља Срема, Насеља Баната* јесу монографије које су већ објављене као резултат истраживачког рада на овом пројекту. Обим рукописа износи 23,00 ауторска табака. Рецензенти су проф. др Србољуб Стаменковић и проф. др Мирко Грчић. Главни и одговорни уредник књиге је проф. др Љубомирка Кркљуш. За издавача: проф. др Душан Николић. Стручни сарадник на књизи је Јулкица Боаров, лектор и коректор Мирјана Зрнић, а технички уредник Вукица Туцаков. Слог је радио Љубомир Станковић, а штампу „Верзал”, Нови Сад.

АТЛАС НАСЕЉА ВОЈВОДИНЕ

На овом истраживачком подухвату, поред Матице српске, укључени су и Музеј Војводине и Департман за географију, туризам и хотелијерство ПМФ у Новом Саду.

Средствима Департмана за географију набављен је изванредан број карата потребних за реализацију пројекта. Поднет је и захтев Управи за оперативне послове Војске Србије за одобрење коришћења карата Војногеографског института и прибављене су информације о условима коришћења карата Војног и Дворског архива у Бечу. На основу расположивих материјала започет је рад на текстуалном делу, који се односи на коментаре карата насеља.

Набављена је комплетна опрема за рад, највећи део картографског материјала, потребног за све три године рада (недостају само неке карте издања Војногеографског института из Београда). Написана су поглавља: Картирање територије Војводине после Првог светског рата (28 страна); Формирање мреже насеља у Војводини (30 страна); Насеља Срема (280 страна) и израђена је прегледна карта Срема. У завршној фази је састављање карата насеља Срема, оријентационе израде 1780, 1820, 1880, 1910, 1950. и 1990. године (око 780 карата), а у току је израда текстова Увода и дела уводног чланка Картирање територије Војводине пре Првог светског рата.

Представљање издавачке делатности

Промоција књига

Одељење за књижевност и језик

2008.

Едиција „Прва књиџа” – коло за 2008. годину

Коло за 2008. годину: 246. Љиљана Јовановић, *Технолоџија маме*, песме; 247. Соња Јанков, *Импресионистички кадрови*, песме; 248. Драгана Бошковић, *Фауменолоџија*, поетска проза.

Ово коло је 25. октобра представљено публици на Сајму књига у Београду. Говорили су главни уредник Владислава Гордић Петковић и аутори.

Коло је представљено у Матици српској 22. децембра. Говорили су књижевни критичар Наташа Половина и аутори.

Речник српскога језика

Једнотомни *Речник српскога језика* промовисан је 26. новембра 2008. године у Српској гимназији у Будимпешти у организацији Самоуправе Срба у Мађарској беседом *Хиљаду очију једне књиџе* Мира Вуксановића. Прочитан је текст и Мата Пижурце.

Етнoлингвистичка и историјска исцраживања о Буњевцима зборник радова са научног скупа

Зборник је промовисан 2. децембра у Суботици, а 9. децембра у Матици српској. Говорили су академик Чедомир Попов, проф. др Драгољуб Петровић и Сузана Кујунџић Остојић.

2010.

Речник српскога језика

- 13. октобра 2010. године: у Градској библиотеци у Суботици представљен је једнотомни *Речник српскога језика* Матице српске. На промоцији су говорили дописни члан Српске академије наука и уметности Миро Вуксановић, проф. др Мато Пижурца и др Рада Стијовић.

Правопис српскога језика

- 17. децембра 2010. године у Свечаној сали Матице српске одржана је промоција *Правописа српскога језика*. О новом измењеном и допуњеном издању Матице српске говорили су академик Иван Клајн, проф. др Живојин Станојчић, Јован Ђирилов, проф. др Милош Ковачевић и проф. др Мато Пижурца. Госте је поздравио председник Матице српске академик Чедомир Попов.

Прва књиџа Мајице српске

- 13. децембра 2010. године одржана је промоција едиције *Прве књиџе* Матице српске за 2010. годину. Представљене су књиџе *Плес по жици* Викторије Кромбхолц, *Аутоканибализам* Чарне Поповић, *Исечак 8* Јане Растегорац и *Алоџарии-мије* Марије Цветковић. Говориле су главна и одговорна уредница Владислава Гордић Петковић, књижевни критичар Драгана Белеслијин и ауторке.

2011.

Језик – слика – свей

Одржана је промоција књиџе Јежија Бартмињског, научног радника и књижевника из Пољске *Језик – слика – свей*, коју је приредио др Дејан Ајдачић а превела др Марта Бјелетић. На промоцији, која је одржана 26. септембра, говорили су проф. др Мато Пижурца, др Дејан Ајдачић и аутор.

Лексикографско одељење

Српски биографски речник

2008.

- У Крагујевцу 2. априла 2008. године у 18 часова. О књизи су говорили проф. др Славко Гордић, Миро Вуксановић и проф. др Драган Станић.
- У Оџацима 23. октобра 2008. године у 18 часова. О прва три тома говорила је мр Милица Бујас, редактор Српског биографског речника.
- У Жабљу 6. новембра 2008. године у 19 часова. О прва три тома говорио је Драган Тубић, секретар Редакционог одбора Српског биографског речника.
- У Раткову 13. новембра 2008. године у 18 часова. О прва три тома говорио је мр Бранислав Поповић, млађи стручни сарадник Лексикографског одељења.

2009.

- 2. октобра 2009. године одржана је промоција IV тома СБР у Новом Саду у Галерији Матице српске у 12 часова. Књигу су представили проф. др Душан Николић, доц. др Мира Радојевић, проф. др Мило Ломпар и академик Чедомир Попов.
- 14. октобра 2009. године одржана је промоција III и IV тома СБР у Београду на Коларчевом универзитету у 19.30 часова. Књиге су представили проф. др Душан Николић, проф. др Љубодраг Димић, проф. др Александар Кадиевић, проф. др Предраг Пипер и академик Чедомир Попов.
- 20. октобра 2009. године Друштво сарадника и пријатеља Матице српске у Кикинди организовало је промоцију III и IV тома СБР у Свечаној сали општине Кикинда у 18 часова. Књиге су представили проф. др Славко Гордић, Драган Тубић, мр Александра Новаков и академик Чедомир Попов.
- 23. октобра 2009. године одржана је промоција четири тома СБР у Бањалуци у Банском двору у 18 часова. Књиге су представили проф. др Душан Николић, академик Раде Михаљчић, књижевник Зоран Костић, и академик Чедомир Попов.
- 29. децембра 2009. године одржана је промоција IV тома СБР у Зрењанину у Скупштини града у 18 часова. Књигу су представили проф. др Славко Гордић, проф. др Мира Радојевић, доц. др Драган Станић, др Славенко Терзић и академик Чедомир Попов.

2010.

- 11. мај 2010. промоција четири тома пројекта Српски биографски речник у Нишу у галерији Синагога. Књиге су представили др Славенко Терзић, проф. др Горан Максимовић и академик Чедомир Попов. Скуп је поздравила Марица Максимовић, директорка Народног музеја у Нишу.

2011.

- 21. октобра 2011. промоција V тома *Српског биографског речника* у Матици српској. Књигу су представили проф. др Душан Иванић, професор Ненад Остојић, Бранислава Јордановић, музејски саветник, и академик Чедомир Попов.

- 25. октобра 2011. промоција V тома СБР у Београду на Сајму књига. О *Српском биографском речнику* говорио је главни уредник академик Чедомир Попов.

2012.

- 23. јануара 2012. промоција V тома у Београду на Коларчевом универзитету. Књигу су представили доц. др Милош Ковић, проф. Ненад Остојић, Синиша Ковачевић и академик Чедомир Попов.

Српска енциклопедија

2010.

- 20. октобра 2010. године у свечаној сали САНУ одржана је прес-конференција на којој су говорили: академик Никола Хајдин, академик Чедомир Попов, проф. др Драган Станић, др Милољуб Албијанић. Прес-конференцији је присуствовао и представник Министарства за науку и технолошки развој, заменик министра, проф. др Тибор Сабо.
- 28. октобра 2010. године на Београдском сајму књига одржана је промоција издања Матице српске, међу којима је представљена и 1. књига I тома *Српске енциклопедије*.
- 19. новембра 2010. године у Темишвару је у оквиру манифестације „Дани српске културе” промовисана 1. књига I тома *Српске енциклопедије*.
- 23. новембра 2010. године у свечаној сали Матице српске одржана је промоција 1. књиге I тома *Српске енциклопедије* на којој су говорили академик Чедомир Попов, академик Василије Крестић, академик Зоран Ковачевић, проф. др Мило Ломпар, проф. др Драган Станић.
- 3. децембра 2010. године у Зрењанину одржана је промоција Матичиних издања. Учествовали су академик Чедомир Попов, проф. др Мато Пижурица, а о *Српској енциклопедији* говорио је проф. др Драган Станић.
- 8. децембра 2010. године у Нишу, са почетком у 15 часова, одржана је оснивачка скупштина „Чланова и пријатеља Матице српске”, а потом су представљена Матичина издања. Учествовали су академик Чедомир Попов, проф. др Душан Николић, проф. др Мато Пижурица, а о *Српској енциклопедији* говорио је проф. др Драган Станић.
- 24. децембра 2010. године у Крагујевцу је одржана промоција 1. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су говорили академик Чедомир Попов, академик Василије Крестић, проф. др Обрад Станојевић, академик Зоран Ковачевић и проф. др Драган Станић.

2011.

- 23. јануара 2011. године у Суботици је одржана промоција 1. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су говорили академик Чедомир Попов и проф. др Драган Станић.
- 25. фебруара 2011. године представљена је *Српска енциклопедија* у оквиру делатности Друштва српских домаћина у Новом Саду; учествовали су проф. др Драган Станић и проф. мр Ненад Остојић.
- 1. марта 2011. године у Галерији САНУ представљена је *Српска енциклопедија* у оквиру манифестације „Дана Матице српске”, на којој су говорили академик Чедомир Попов и проф. др Драган Станић.

- 15. априла 2011. године у Градској библиотеци у Врњачкој Бањи одржана је промоција 1. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су говорили академик Чедомир Попов, проф. др Обрад Станојевић, проф. др Предраг Стојановић и проф. др Драган Станић.
- 13. маја 2011. године на универзитету „Слобомир” у Бијелини одржана је промоција 1. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су говорили академик Василије Ђ. Крстић, академик Чедомир Попов, проф. др Обрад Станојевић и проф. др Драган Станић.
- 25. октобра 2011. године на Београдском сајму књига одржана је промоција издања Матице српске, међу којима је представљена и 2. књига I тома *Српске енциклопедије*, на којој је говорио проф. др Драган Станић.
- 26. октобра 2011. године на београдском Сајму књига одржана је промоција 2. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су говорили проф. др Драган Станић, проф. др Предраг Пипер, др Милољуб Албијанић и академик Ђорђе Злоковић.
- 2. новембра 2011. године у Зрењанину су представљена сва Матичина издања, међу којима је представљена и 2. књига I тома *Српске енциклопедије*, на којој је говорио проф. др Драган Станић.
- 11. новембра 2011. године у Темишвару су представљена сва Матичина издања, међу којима је представљена и 2. књига I тома *Српске енциклопедије*; на промоцији је говорио проф. др Драган Станић.

2012.

- 24. јануара 2012. године у Свечаној сали Матице српске одржана је промоција 2. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су говорили академик Чедомир Попов, др Милољуб Албијанић, академик Ђорђе Злоковић, проф. др Дарко Танасковић, проф. др Драган Станић.
- 31. јануара у Свечаној сали САНУ одржана је промоција 2. књиге I тома *Српске енциклопедије*, на којој су поздравне речи одржали академик Никола Хајдин, председник САНУ, проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске, дописни члан САНУ Мирко Вуксановић, управник Библиотеке САНУ и уредник Трибине. Књигу су представили академик Ђорђе Злоковић, проф. др Дарко Танасковић и проф. др Драган Станић.
- 25. марта 2012. године у оквиру манифестације „Борина недеља” (Врање, 2012) промовисана је *Српска енциклопедија*. У промоцији су учествовали Иван Негришорац, проф. др Ненад Остојић и проф. др Слободан Ђурчић.

Зборник радова са научне конференције „Српска библиографија данас”

2009.

- 27. марта 2009. године промовисан је зборник радова са научне конференције „Српска библиографија данас”. О зборнику су говорили проф. др Злата Бојовић, проф. др Александра Вранеш и Марија Јованцаи.

Одељење за друштвене науке

2010.

- 27. априла 2010. године резултат издавачке делатности Одељења за друштвене науке Матице српске књига др Гојка Маловића *Сеоба у мајицу. Ојштирање Срба у Мађарској 1920–1931* (I том) и *Спискови српских ојштинана у Мађар-*

ској (II том) представљена је у Свечаној сали Матице српске. Након поздравних речи академика Чедомира Попова, председника Матице српске, и др Божана Пајтића, председника Владе АП Војводине, аудиторijуму се обратио и проф. др Слободан Ђурчић, потпредседник Матице српске. О књизи су говорили проф. др Љубодраг Димић, проф. др Родољуб Етински, проф. др Мирјана Радојевић и аутор. Књига је изашла као суиздавачки подухват Матице српске и Самоуправе Срба у Мађарској, а публикавање је подржао и Покрајински секретаријат за културу.

- 19. новембра 2010. године у организацији Историјског архива и Матице српске представљена је књига *Сеоба у мајцицу – оштрирање Срба у Мађарској између два светска рата* Гојка Маловића. У холу Културног центра у Зрењанину о књизи су говорили др Никола Жутић, Јован Пејин и аутор.
- 3. децембра 2010. године одржана је промоција књиге Гојка Маловића *Сеоба у мајцицу* у Историјском архиву у Кикинди. О књизи су говорили др Вељко Ђурић, Јован Пејин и аутор.
- 20. децембра 2010. године на Коларчевом универзитету одржана је промоција књиге Гојка Маловића *Сеоба у мајцицу*. У промоцији су учествовали др Ђорђе Ђурић, Јован Пејин, др Никола Жутић и аутор.

Одељење за природне науке

Животи и смрти биолошких бића
зборник радова са научног скупа

2008.

Одељење Матице српске за природне науке представило је зборник радова *Животи и смрти биолошких бића* научној јавности 17. децембра 2008. године. То је четврти по реду зборник радова произашао из дугогодишњег пројекта Одељења под називом *Човек и природа*. На промоцији су говорили академик Зоран Ковачевић, проф. др Драган Коковић, проф. др Милан Матавуљ и проф. др Драгиша Поповић.

Одељење за ликовне уметности

2008.

Српски светишћели у сликарству православних народа

У Београду у Коларчевој задужбини 14. априла представљена је књига проф. др Сретена Петковића *Српски светишћели у сликарству православних народа*. О књизи су говорили проф. др Бранислав Тодић, Оливер Томић, проф. др Томислав Јовановић и аутор.

2010.

Небојша Миширић

18. маја 2010. године представљена је књига др Станислава Живковића *Небојша Миширић*.

2011.

На Сајму књига у Београду представљена је 25. октобра 2011. године књига др Зорана Т. Јовановића *Позоришно дело Милана Грола*. О књизи је говорио проф. др Славко Гордић.

У Матици српској је 25. новембра 2011. године представљена књига др Зорана Т. Јовановића, *Позоришно дело Милана Грола*. О књизи су говорили проф. др Душан Рњак, проф. др Драгана Чолић Биљановски и аутор.

Одељење за сценске уметности и музику

2009.

Цркве Св. Димитрија и Св. Саве у Хиландару

26. јануара 2009 – у оквиру Светосавске беседе – представљена је књига др Зорана Ракића *Цркве Св. Димитрија и Св. Саве у Хиландару*. Суиздавач при објављивању ове књиге било је Друштво пријатеља Свете Горе. О књизи је говорио академик Гојко Суботић.

Стеван Алексић

5. маја 2009. представљена је књига др Јасне Јованов *Стеван Алексић*. О књизи су говорили проф. др Мирослав Тимотијевић, мр Тијана Палковљевић и аутор.

Сјоменици и сјомен-обележја

16. октобра 2009. Матица српска и Српска академија наука и уметности, Огранак у Новом Саду, приредиле су представљање монографије Томета Серафимовског *Сјоменици и сјомен-обележја*. О монографији су говорили академик Чедомир Попов и проф. др Станислав Живковић. Програм се одвијао у просторијама Огранка САНУ у Новом Саду.

Неунишћиви свети духовне лејоше

22. децембра 2009. представљена је књига др Станислава Живковића *Неунишћиви свети духовне лејоше*. О књизи су говорили проф. др Александар Кадиевић, секретар Одељења за ликовне уметности, проф. др Бранко Вујовић, мр Тијана Палковљевић и аутор.

2010.

На раскршћу Исџока и Зајада –

О дијалогу традиционалног и модерног у српској музици (1918–1941)

1. марта представљена је књига др Катарине Томашевић *На раскршћу Исџока и Зајада – О дијалогу традиционалног и модерног у српској музици (1918–1941)* у Библиотеци Града Београда. О књизи су говорили академик Предраг Палавештра, др Даница Петровић, др Ђорђе С. Костић и аутор. Ово је заједничко издање Матице и Музиколошког института САНУ.

Народне њесме из Војводине

17. маја, у оквиру седнице Одбора Одељења за сценске уметности и музику, др Драгослав Девић, приређивач књиге Миодрага А. Василевића *Народне њесме из Војводине*, приказао је ово издање. Књига је резултат рада на теми Етномузиколошка истраживања у Војводини. Рецензенти су др Даница Петровић и мр Јелена Јовановић. Суиздавач је Завод за културу Војводине.

Бошко Токин, први српски естетичар, публициста и критичар филма

17. маја представљена је књига проф. др Марка Бапца *Бошко Токин, први српски естетичар, публициста и критичар филма*. Аутор је био носилац истоимене научноистраживачке теме у Одељењу. О књизи су говорили др Зоран Т. Јовановић и Милан Влајчић.

Монографија о Бошку Токину промовисана је још: Радио Београд 2 – 30. јануар 2010, аутор је говорио о књизи 53 минута; ФЕСТ (Сава центар) – 23. фебруар 2010. Говорили су Милан Влајчић и аутор; Градски Музеј Вршац – 24. март 2010, говорили су Милан Влајчић и аутор.

Прва југословенска симфонија – На Лиљару
Миленка Пауновића (1889–1924)

16. јуна представљена је књига Прва југословенска симфонија – *На Лиљару* Миленка Пауновића (1889–1924), коју је приредила мр Биљана Милановић, на концерту који је одржан на Коларцу. Изведени су уводни део првог става и финале. Наступао је Оркестар РТС са диригентом Бојаном Суђићем. Књига је резултат рада на теми Проучавање, редиговање и објављивање српске музичке баштине чији је носилац проф. др Соња Маринковић. Рецензенти су проф др Соња Маринковић, музиколог, и проф. Бојан Суђић, диригент.

Методологија научноистраживачког рада у музикологији

11. октобра представљена је књига др Соње Маринковић *Методологија научноистраживачког рада у музикологији* полазницима курсева на специјалистичким студијама Факултета музичке уметности у Београду

13. октобра представљена је књига др Соње Маринковић, *Методологија научноистраживачког рада у музикологији* полазницима курсева мастер и докторских студија на интердисциплинарним студијама теорије уметности и медија на Универзитету уметности у Београду. Рецензенти су доц. др Весна Микић, проф. мр Ненад Остојић и проф. др Предраг Пипер. Суиздавач са Матицом српском је Факултет музичке уметности у Београду.

Православно српско црквено њеније
по старом карловачком начину удесио Тихомир Остојић

28. октобра на Сајму књига у Београду представљена је књига *Православно српско црквено њеније* (по старом карловачком начину удесио Тихомир Остојић), коју је приредила др Даница Петровић. О књизи је говорила др Даница Петровић.

Из новосадских салона – Албум салонских композиција за клавир

28. октобра на Сајму књига у Београду представљена је књига приређивача мр Маријане Кокановић *Из новосадских салона – Албум салонских композиција за клавир*. О књизи је говорила др Даница Петровић.

Плејенице стилских фигура у омилијама Св. Јована Златоустог
Трагом саживота
Почеци српског професионалног националног њозоришта

16. децембра представљене су три театролошке књиге: доц. др Весна О. Марковић, *Плејенице стилских фигура у омилијама Св. Јована Златоустог*; проф. др

Каталин Каич, *Трагом саживоћа*, проф. др Петар Марјановић, *Почеци српског професионалног националног јозоришћа*. О књигама су говорили проф. др Душан Рњак, др Зоран Т. Јовановић, проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић. Представљање књига репортерски су снимили и узели интервјуе за информативне и програме из културе РТВ и Радио Нови Сад. Представљање књига снимио је и фото-репортер Бранко Лучић.

Рукописно одељење

2008.

Књига Стеријиних рукописа

Књига Стеријиних рукописа мр Исидоре Поповић промовисана је 12. децембра 2008. године. Испред Матице српске госте је поздравио потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић. О књизи су говорили др Зоран Т. Јовановић, проф. др Сава Дамјанов, доц. др Радослав Ераковић и ауторка.

Његошев одбор

Зборник

2010.

- 8. октобра 2010. године одржана је у Матици српској промоција првог *Његошевог зборника Матице српске*. Поздравну реч упутио је председник Матице српске академик Чедомир Попов. О *Његошевом зборнику* говорили су архиепископ цетињски, митрополит црногорско-приморски господин Амфилохије, академик Светозар Кољевић, дописни члан САНУ Јасмина Грковић Мејџор и потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић. Његошеве стихове казивао је Гојко Шантић, првак Југословенског драмског позоришта.

Представљање осталих издања Матице српске

2010.

- 4. маја 2010. године у свечаној сали Градске куће у Новом Саду представљена је друга књига из Едиције *Баџићина* – Јован Хаџић *О узроцима развода брака, према учењу Источне православне цркве Христове – Инауџурална правна дисертација*. О књизи су говорили академик Чедомир Попов, проф. др Марија Драшкић, проф. др Љубомирка Кркљуш, проф. др Љиљана Суботић, Владислав М. Тодоровић, преводилац, и проф. др Душан Николић, уредник Едиције и приређивач књиге.

Представљање издања других издавача

2008.

- 15. мај – Матица српска и Завод за заштиту споменика културе у Панчеву представили су монографију Милана Веиновића *Панчево на сџарим разгледницама 1898–1941*.

- 19. септембар – промоција свеске *Лейојиса Мајице српске* посвећене немачкој књижевности и немачко-српским књижевним везама. Говорили су Драган Стојановић, Златко Красни, Иван Негришорац.
- 14. октобар – Матица српска и Орфеус представили су књигу Мирослава Егерића *Анџологија српског јесништва 19. и 20. века*. О књизи су говорили проф. др Витомир Вулетић, проф. др Славко Гордић, доц. др Гордана Раичевић, Селимир Радуловић и аутор.
- 17. октобар – Матица српска и Издавачко предузеће „Филип Вишњић” представили су књигу др Војислава Коштунице *Одбрана Косова*. Присутне је поздравио академик Чедомир Попов, председник Матице српске, а о књизи су говорили академик Коста Чавошки, проф. др Слободан Самарџић и аутор.
- 25. октобар – Матица српска и Модна кућа „Мона” на Сајму књига у Београду представиле су *Лейојис Мајице српске* и дело Миодрага Павловића – добитника награде „Извијскара Његошева” за 2008. годину. Говорили: Иван Негришорац, мр Драган Хамовић.
- 4. новембар – Матица српска и Српска књижевна задруга представиле су *Љубиларно 100. коло Српске књижевне задруге*. Присутне је поздравио проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске. Говорили су Слободан Ракитић, председник Српске књижевне задруге, и Марко Неђић, главни уредник Српске књижевне задруге. Одломке из књига објављених у овом колу читали су аутори: Давид Албахари *Сваке ноћи у другом граду*, Драгомир Брајковић *Песма у јесми*, Миро Вуксановић *Семољ људи*, Драган Лакићевић *Људачки рукојис*, Радош Љушић *Српска државност 19. века*, Чедомир Попов *Источно шипшање и Српска револуција 1804–1918*, Петар Сарић, *Сара*, Ђорђо Сладоје *Манасџирски башишван*, Дарко Танасковић, *Ислам – догма и живои*.
- 21. новембар – представљена је књига академика Михајла Марковића *Јуриш на небо*. О књизи су говорили проф. др Данило Баста, проф. др Мирко Зуровац, проф. др Здравко Кучинар и аутор.
- 25. новембар – Матица српска, Српски народни покрет „Светозар Милетић” и Издавачка кућа „Прометеј” уприличили су свечаност поводом деведесетогодишњице јубилеја Велике народне скупштине и присаједињења Бачке, Баната, Барање и Срема Србији. Присутне су поздравили академик Чедомир Попов и академик Драгољуб Недељковић. Представљено је репринт издање зборника из 1938. и 1940. године *Војводина, I и II*, речима Зорана Колунџије, академика Чедомира Попова и проф. др Слободана Ђурчића. Предавање „Повест присаједињења Бачке, Баната, Барање и Срема Србији 1918. године” одржала је проф. др Љубомирка Кркљуш, а потом академик Василије Крстић „Војводина и Војвођани пре деведесет година и данас”.
- 2. децембар – промовисан је зборник *Дух и разумевање* Николи Милошевићу у спомен. Том приликом говорили су проф. др Слободан Грубачић, Иван Негришорац, проф. др Јован Попов.
- 16. децембар – промовисана су *Сабрана дела Досијеја Обрадовића* у издању Доситејевог задужбине, Београд. Приређивачи: проф. др Душан Иванић, др Миодраг Матицки и проф. др Мирјана Стефановић. Говорили: проф. др Горан Максимовић, доц. др Радослав Ераковић. Одломке из Доситејевих дела читала Гордана Ђурђевић Димић.
- 18. децембар – Матица српска и Издавачка кућа „Платонеум” представили су књигу *Водич за добар уџбеник* проф. др Ивана Ивића, проф. др Ане Пешикан, мр Слободанке Антић. О књизи су говорили проф. др Славко Гордић, проф. др Биљана Требјешанин, Душан Вујичић и аутори. Потпредседник Гордић је потом отворио расправу о теми којом се књига бави.

- 23. децембар – одржана је научна трибина *Слободан Јовановић и његово дело*, у којој су учествовали проф. др Гордана Вукадиновић, др Небојша Поповић и мр Наталија Лудошки. Трибину је водио проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

2009.

- 10. фебруар 2009. године: представљена је едиција Сабрана дела Милоша Црњанског (Издавачка кућа Макарије и Задужбина Милоша Црњанског). Учествовали су проф. др Мило Ломпар, приређивач, доц. др Горана Раичевић, историчар књижевности и Гордана Ђурђевић Димић, првакиња СНП.
- 18. фебруар 2009. године – уприличена је академија посвећена 125. годишњици рођења Вељка Петровића. Изложбу посвећену животу и раду великог пијца отворио је господин Миро Вуксановић, управник Библиотеке Матице српске, а о животу и делу књижевника Вељка Петровића беседио је проф. др Славко Гордић, историчар књижевности и потпредседник Матице српске.
- 10. март 2009. године – представљена је књига проф. др Смиље Аврамов *Геноцид над Србима 1941–1945, 1991 I и II* (ИГАМ, Београд 2008). Учествовали су академици Василије Крестић и Драган Недељковић, Коста Чавошки, дописни члан САНУ и ауторка.
- 14. април 2009. године – представљена је књига Светлане Милашиновић и Гаље Сапожниченко *Чишћање савремене прозе* (Мали Немо, Панчево 2008). Учествовали су Милан Орлић, мр Милена Стојановић, др Саша Радојчић и ауторке.
- 8. мај 2009. године – представљена је књига др Софије Божић: *Срби у Хрватској 1918–1929* (Институт за новију историју Србије, Београд 2008). Учествовали су академик Василије Крестић, проф. др Љубодраг Димић, проф. др Мира Радојевић и ауторка.

2010.

- 16. марта 2010. године, у сарадњи са Филолошким факултетом у Београду, Друштвом за античке студије Србије и Правним факултетом у Београду (Forum Romanum), Матица српска је организовала предавање *Black and White: Two American Experiences on Stage*, које је одржао проф. др Виктор Каstellани (Victor Castellani, Денвер, Колорадо, САД).
- 8. априла 2010. године мушка вокална група „Академац” одржала је концерт *Мајници на дар*. На програму је била певана грађанска лирика 19. и с почетка 20. века и Песме српских хорских класика. Диригент Јован Јерков.
- 20. априла 2010. године представљена је књига проф. др Саве Живанова *Русија 1917*, у издању „Нолита” и „Информатике”. О књизи су говорили проф. др Никола Б. Поповић, Зоран Живковић, главни и одговорни уредник „Нолита”, и аутор.
- 21. априла 2010. године одржан је јубиларни 300. концерт мешовитог инклузивног хора ИСОН под називом „Инклузијом ка култури”. Диригент Миодраг Близнац.
- 27. априла 2010. године представљена је књига аутора др Гојка Маловића *Сеоба у мајници, Оштрирање Срба у Мађарској 1920–1931*, I том, и *Синскови српских оштрирања у Мађарској*, II том. Том приликом поздравне речи изговорили су академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и др Бојан Пајтић, председник Владе АП Војводине. О књизи су говорили проф. др Љубодраг Димић, проф. др Родољуб Етински, проф. др Мирјана Радојевић и аутор.

- 4. маја 2010. године у Свечаној сали Градске куће представљена је књига из Едиције „Баштина” – Јован Хаџић *О узроцима развода брака, према учењу Источне православне цркве Христове, инаугурална иравна дисертација*. О књизи су говорили академик Чедомир Попов, проф. др Марија Драшкић, проф. др Љубомирка Кркљуш, проф. др Душан Николић, проф. др Љиљана Суботић, Владислав М. Тодоровић. Свечано представљање књиге организовала је Матица српска под покровитељством Града Новог Сада.
- 5. маја 2010. године представљена је књига у издању „SlovoSlavie” из Београда аутора Пера Јакобсена *Јужнословенске теме* и зборник радова *У часи Пера Јакобсена*. У програму су учествовали проф. др Дејан Ајдачић и проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо (приређивачи), Иван Негришорац и проф. др Пер Јакобсен.
- 18. маја 2010. године одржан је свечани програм „Доситеј – духовност без граница”. Том приликом говорили су академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и проф. др Душан Иванић, члан Управног одбора Доситејевог задужбине. У уметничком програму учествовали су Ненад Грујичић, Перо Зубац, Милан Ненадић, Ђорђо Сладоје, песници; др Урош Дојчиновић, гитара; Драгана Радаковић, сопран, и Гојко Шантић, глумац.
- 12. октобра 2010. представљена је књига Радмиле Милентијевић *Милева Марић Ајнштајн – животој са Албертом Ајнштајном*. О књизи су говорили академик Чедомир Попов, проф. др академик Драгољуб Живојиновић, проф. др Дарко Капор, проф. др Владислава Гордић Петковић и аутор. У уметничком делу програма учествовала је Радослава Варагић, мецосопран уз клавирску пратњу.
- 15. октобра 2010. године у Београду у Коларчевој задужбини представљена је књига Радмиле Милентијевић *Милева Марић Ајнштајн – животој са Албертом Ајнштајном*. О књизи су говорили академик Чедомир Попов, проф. др Нада Поповић Перишић, академик Василије Крстић, проф. др Дарко Капор, проф. др Драган Поповић и аутор. У уметничком делу програма учествовао је Урош Дојчиновић, гитариста.
- 18. новембра 2010. године у Свечаној сали Општине Кикинда академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и проф. др Мато Пижурица, секретар Одељења за књижевност и језик представили су издавачку делатност Матице српске. Том приликом представљена је у књига Радмиле Милентијевић *Милева Марић Ајнштајн – животој са Албертом Ајнштајном*. О књизи су говорили проф. др Мира Радојевић и ауторка.
- 23. новембра 2010. године представљена је прва књига првог тома *Српске енциклопедије*. О овом капиталном издању говорили су академик Чедомир Попов, др Милољуб Албијанић, академик Василије Крстић, академик Зоран Ковачевић, проф. др Мило Ломпар и проф. др Драган Станић. У уметничком програму учествује хор Гимназије „Јован Јовановић Змај”, диригент Јасмина Нешковић.
- 3. децембра 2010. године, у Зрењанину, у Барокној сали Општине Зрењанин академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и проф. др Мато Пижурица, секретар Одељења за књижевност и језик, представили су издавачку делатност Матице српске. О првој књизи првог тома *Српске енциклопедије* говорио је главни уредник проф. др Драган Станић.

2011.

- У Српском културном друштву Свети Сава у Суботици 23. јануара 2011. године одржана је промоција целокупне издавачке делатности Матице српске током 2010. године. Промоцији су присуствовали председник Матице српске

академик Чедомир Попов, секретар Одељења за књижевност и језик проф. др Мато Пижурица и главни уредник *Лейбиџа Матице српске* и *Српске енциклопедије* проф. др Драган Станић.

- „Друштво српских домаћина” је 25. фебруара 2011. године организовало промоцију прве књиге првог тома *Српске енциклопедије* у Матици српској. На промоцији су говорили главни уредник проф. др Драган Станић и члан Уредништва Ненад Остојић.
- Представљена је, 26. априла 2011. године, књига проф. др Драгољуба Р. Живојиновића *У њојрази за заштитником, Студије о српско-америчким везама 1870–1920*, коју је објавио „Албатрос плус”. Председник Матице српске академик Чедомир Попов поздравио је присутне и изрекао уводну беседу. О књизи су говорили Владислав Јовановић, доц. др Милош Ковић, научни сарадник др Војислав Павловић и аутор.
- У Свечаној сали Матице српске, 10. маја 2011. године, представљена је књига проф. др Зорана Видојевића *Демократија на заласку*, у издању Службеног гласника и Института друштвених наука из Београда. О књизи су говорили проф. др Бранко Баљ, проф. др Борислав Ђуровић, проф. др Јован Комшић, проф. др Милош Марјановић и аутор. Госте је поздравио председник Матице српске академик Чедомир Попов.
- Потпредседник Матице српске проф. др Слободан Ђурчић је 11. маја 2011. године присуствовао промоцији монографије *Soybean* у издању Института за ратарство и повртарство Нови Сад и фирме Сојапротеин из Бечеја, која је одржана у просторијама Матице српске.
- У организацији Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању проф. др Мато Пижурица, секретар Одељења за књижевност и језик, промовисао је у Чачку 15. маја 2011. године *Правопис српскога језика*, а у Нишу (16. маја) на Филозофском факултету.
- Одржана је 17. маја 2011. године промоција књиге доц. др Александра Растовића *Велика Британија и македонско њишање 1903–1908*. О књизи су говорили проф. др Михајло Војводић, проф. др Драгољуб Живојиновић, др Славенко Терзић и аутор.
- Одржана је 20. маја 2011. године промоција књиге *Фонологија српскога језика* Драгољуба Петровића и Снежане Гудурић. О књизи су говорили др Зорка Кашић, мр Вера Борисенко, др Маја Марковић и аутори.
- У организацији Бихаћко-петровачке епархије одржана је 31. маја 2011. године промоција *Шемајизма Бихаћко-петровачке епархије* за 2010. годину. Уважене госте предвођене епископом Хризостомом дочекао је председник Матице српске академик Чедомир Попов са члановима Председништва и сарадницима. На самој промоцији присутне је поздравио и о *Шемајизму* говорио потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић. Књигу су представили епископ Бихаћко-петровачке епархије Хризостом, писац и новинар Драган Дамјановић, комуниколог Андреј Протић и библиотекар Патријаршијске библиотеке мр Радован Пилиповић. У уметничком делу програма учествовали су византијско-српски хор „Мојсије Петровић” и певачка група „Трепетљика”.
- У Матици српској је 20. јула 2011. године одржана промоција књиге Емилије Џамбарски Завишић *Ишчекујући срећу или стваралачке муке слободе*. О књизи су говорили Оливера Радуловић, Јелена Балашевић, проф. др Јован Попов и Никола Кајтез.
- Председник Матице српске академик Чедомир Попов и потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић присуствовали су 3. септембра 2011. године манифестацији „Нушићијада” у Ивањици. Том приликом представили

су програмске активности Матице српске и разговарали о могућностима сарадње са Друштвом чланова Матице српске у Ивањици. На књижевном матинеу посвећеном Иви Андрићу (поводом 50 година од доделе Нобелове награде за књижевност овом књижевнику) потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић је представио књигу о Иви Андрићу, објављену у едицији *Десет векова српске књижевности* Издавачког центра Матице српске.

- У сали за седнице Матице српске одржана је 26. септембра 2011. године промоција књиге Јежија Бартмињског (Jerzy Bartmiński), угледног лингвисте и фолклористе из Пољске, *Језик – слика – свети*. Госте је поздравио потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић, а о књизи су говорили секретар Одељења за књижевност и језик проф. др Мато Пижурица, приређивач књиге др Дејан Ајдачић и аутор.
- У организацији Завода за уџбенике на Београдском сајму књига, у сали „Слободан Селенић”, представљена је 26. октобра 2011. године друга књига првог тома *Српске енциклопедије*. О књизи су говорили проф. др Драган Станић, председник Уређивачког одбора, академик Ђорђе Злоковић, потпредседник, и проф. др Предраг Пипер, потпредседник.
- У Бјељини је 7. новембра 2011. године у оквиру манифестације „Дани Филипа Вишњића” представљен зборник *Филип Вишњић – међаш усмене и уметничке њоезије* (Матица српска, Нови Сад 2011). У програму су учествовале проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић, главни уредник *Лексикона јисаца*, и мр Светлана Милашиновић, секретар Редакције *Лексикона јисаца*.
- У Матици српској је 18. новембра 2011. године одржана промоција фототипског издања књиге *Текелије – Војно њлемсџво XVIII века – Сава Појовић Текелија 1761–1842*, проф. др Александра Форишковића. О књизи су говорили проф. др Љубомирка Кркљуш, проф. др Војин Дабић и проф. др Бранко Бешлин.

АРХИВИСТИЧКА ДЕЛАТНОСТ РУКОПИСНОГ ОДЕЉЕЊА

Током извештајног периода основна делатност Рукописног одељења се одвијала у складу са програмским циљевима који подразумевају прикупљање грађе, евидентирање, сређивање, израду информативних средстава, информисање и издавање архивалија на коришћење.

Архивистички послови – обрада Фонда Матице српске и Збирке одељења као и рад са истраживачима обављали су се на уобичајен начин.

Након предузетих мера да се приступи информатичкој обради архивске грађе и осавремењавању услужне делатности Одељења обезбеђен је још један рачунар чија је конфигурација омогућила да се прикључи и користи скенер који је раније обезбеђен. На тај начин је омогућено Одељењу да отпочне са процесом пружања квалитетније услуге корисницима грађе, као и побољшања рада приликом обављања послова унутар Одељења. Тиме се наметнула потреба да се приступи изради новог Правилника о раду Одељења, који би садржао одредбе везане за издавање, снимање и умножавање архивске грађе, како би се у потпуности заштитила имовина Рукописног одељења Матице српске.

Планирани послови на преузимању регистратурског материјала Издавачког предузећа Матице српске пренели су се и на ову годину. Обављено је смештање и основно архивирање грађе у посебан депо унутар Одељења. Приликом обављања тих послова стручни консултант је био архивиста из Историјског архива града Новог Сада Југослав Вељковски. Будући да је један део те грађе представљао регистратурски материјал, који подлеже одређеним роковима чувања, стручност и

искуство колеге Вељковског изузетно су допринели исправном и темељном приступу одабира метода рада. Грађа је класификована у неколико категорија. Најпре је подељена на тзв. архиву Издавачког предузећа и на део грађе који представља преписку Редакције Издавачког предузећа са писцима и сарадницима, у којој се налазе и рукописи или делови рукописа који су представљали корпус издавачке делатности предузећа. Архива предузећа подељена је на грађу која остаје на чувању у РО Матице српске и на грађу којој су рокови чувања истекли. Приликом архивирања ове грађе поштовала су се правила која прописују Листе категорија регистратурског материјала са роковима чувања, које су прописане на основу чл. 328 става 2 Закона о предузећима (*Сл. лист СРЈ*, бр. 29/96 и 29/97), члана 38 става 1 Закона о културним добрима (*Службени гласник РС*, бр. 71/94). Направљен је детаљан попис који документује врсту и количину затечене грађе ИП Матице српске. На овим пословима радили су архивисти Рукописног одељења: Соња Боб, Александра Јовановић и Владимир Николић. Мр Исидора Поповић прекуцала је и средила (у Excel табели) спискове архиве и рукописа Издавачког предузећа Матице српске. Архивиста Бранислав Карановић је вршио све послове Одељења у наведеном периоду, чиме се постигло да Одељење несметано ради и буде доступно истраживачима и сарадницима. За потребе складиштења ове грађе Одељење је добило на поклон специјалне полице из Архива Војводине.

Радно место којим се обезбеђује обрада рукописа попуњено је 1. октобра 2008. године тиме што је на неодређено време запослена мр Исидора Поповић. Њено запослење проистекло је из већ остварене сарадње која је у вези са реализацијом пројекта Књига Стеријиних рукописа. У овом периоду је њено ангажовање на пословима у Одељењу базирано на упознавању Збирке Рукописног одељења и раду у читаоници Одељења.

Током године обављане су уобичајене референтске дужности које подразумевају припрему седница Одбора Одељења, писање периодичних извештаја о делатностима унутар Одељења, преписку са сарадницима, пријем и разврставање приспеле грађе у Збирке, вођење књиге улазног инвентара (поклона и откупа) и финансијске послове.

Као новина у раду Одељења истиче се отпочињање на скенирању вредне рукописне грађе Одељења.

Од 17. до 24. новембра 2008. године мр Исидора Поповић и Владимир Николић, млађи стручни сарадници Одељења, полагали су стручни архивистички испит на курсу који је организовао Архив Војводине. Након положеног испита они су стекли звање архивиста у Рукописном одељењу.

Одељење је обезбедило набавку 200 специјалних кутија за архивирање рукописне грађе, чиме је премошћен проблем одлагања обрађених рукописа.

Информатичка кућа „Edops solutions” из Крагујевца је као добротвор, без материјалне надокнаде, предала прву верзију информатичког програма за потребе Рукописног одељења. „Edops solutions” је својим досадашњим искуством у развоју различитих информатичких решења доказала спремност за такве подухвате.

У протеклом извештајном периоду рад Одељења био је усмерен ка опремању и коришћењу дигиталне опреме у Рукописном одељењу Матице српске. Закључено је да питање даљег технолошког опремања Одељења новом дигиталном опремом постаје кључна тачка од које зависи да ли ће Рукописно одељење Матице српске кренути путем којим иду и све друге архивске институције у свету и нашој земљи, путем даљег и логичног развоја укључивањем у све присутнији процес дигитализације, набавке и коришћења могућности које нам нуде савремени рачунари, скенери и дигитални фотоапарати. У модерној архивистици се више не поставља питање оправданости коришћења такве опреме, она је једноставно не-

опходна да би се задовољили захтеви корисника који се јављају и траже одређене услуге.

Схватајући дигитализацију као комплексан процес који подразумева заштиту културноисторијског наслеђа које се чува и негује у Одељењу, као и пружања могућности још квалитетније доступности вредне грађе на националном и интернационалном нивоу, као и унапређење услуга које Одељење пружа, потребан је систематски и добро организован приступ овом процесу. Да би процес дигитализације архивске грађе са успехом био испланиран и обављен, Одељењу је потребна подршка како унутар саме Матице српске тако и од стране сродних институција. На позив Архива Југославије и Архива САНУ, 10. октобра 2011. године, запослени Рукописног одељења посетили су ове институције и у разговору са колегама разменили искуства и проблеме са којима се суочавају на том пољу. Циљ посете био је размена драгоцених информација и савета који би утицали на унапређење рада Одељења.

ФОНД МАТИЦЕ СРПСКЕ (архивистичка обрада: Владимир Николић)

Током извештајног периода интензиван је рад на обради Записника Матице српске.

2008.

Обрађено је четири годишта (1898–1901). Обрађени Записници Матице српске обухватају укупно 3607 страна. У оквиру једне године Записника засебно су урађена регеста, предметни и комплетан именски регистар за Главну скупштину, Управни одбор, Књижевни одбор и Књижевно одељење Матице српске.

2009.

Интензиван је рад на обради Записника Матице српске. Обрађено је пет Записника Матице српске (1900, 1902, 1903, 1904, 1905). Укупно је обрађено 4265 страница Записника (1900: 971 стр., 1902: 851 стр., 1903: 893 стр., 1904: 794 стр., 1905: 756 стр.). За сваки Записник (Главна скупштина, Управни одбор, Књижевни одбор, Књижевно одељење) урађена су регеста, именски и предметни регистар. Регеста и регистри доступни су за компјутерско претраживање и налазе се и у физичком облику.

2010.

Обрађени су Записници из седам година: 1906 (835 страна), 1907 (718 страна), 1908 (655 страна), 1909 (580 страна), 1910 (473 стране), 1911 (706 страна) и 1912. (854 стране), дакле укупно 4821 страна. За сваки Записник урађена су регеста, именски и предметни регистар. Регеста и регистри доступни су за компјутерско претраживање и налазе се и у физичком облику.

2011.

Обрађени су Записници 1912–1920. Израда регеста, предметног и именског регистра. Смештање сваког оригиналног Записника у кутију, штампање и укорицавање аналитички обрађеног Записника, постојање електронски обрађеног Записника у бази података РОМС.

ЗБИРКА ПИСАМА
(архивистичка обрада: Бранислав Карановић)

2008.

Инвентарисано је 175 писама са сигнатурама од 59.920 до 60.094 за каталоге писама по адресату и адресанту из преписке Рашка Димитријевића. За каталог личности које се помињу у писмима исписано је 14 картона нових личности и 29 одредница у картоне већ постојећих личности.

2009.

Инвентарисано је 643 писма (60.095–60.737) из преписке Рашка Димитријевића за именски каталог писама по адресату и адресанту и откуцани картони; за каталог личности које се помињу у писмима исписана су 64 нова картона за нове личности и 116 одредница у картоне већ постојећих личности.

2010.

Инвентарисано је 326 писама (60.738–61.064) из преписке Рашка Димитријевића за именски каталог писама по адресату и адресанту и откуцани картони; за каталог личности које се помињу у писмима исписано је 49 нових картона за нове личности и 74 одреднице у картоне већ постојећих личности.

2011.

Инвентарисано је 603 писма (61.064–61.666) из преписке Рашка Димитријевића за именски каталог писама по адресату и адресанту и откуцани картони; за каталог личности које се помињу у писмима исписано је 49 нових картона за нове личности и 74 одреднице у картоне већ постојећих личности.

ЗБИРКА МАНУСКРИПАТА
(архивистичка обрада: мр Исидора Поповић, Соња Боб)

2008.

Завршена је обрада рукописа Властоја Алексијевића (М. 19.518–19.619); Васе Стајића (М. 19.620–19.715); обрада рукописа из заоставштине Србиславе Ковачевић Кузмановић (М. 19.716–19.720); отпочет је рад на сређивању и обради рукописа из заоставштине Јована Ердељановића (М. 19.721–19.770), укупно 252 нове сигнатуре.

У оквиру предметне обраде обрађено је планираних 250 рукописа (М. 9870–10.120), откуцано и узбучено 655 каталожких картона, а на појединим местима у инвентарним књигама рукописа, писама и фотографија, извршена ревизија раније унетих података и замена старих каталожких картона новим.

2009.

У оквиру предметне обраде рукописа обрађено је 273 рукописа (М. 10.120–М. 10.393), откуцано и узбучено 611 каталожких картона, на појединим местима у инвентарним књигама и каталозима рукописа, писама и фотографија извршена је ревизија података и замена старих картона новим.

2010.

Обрада личног фонда: од априла 2010. године отпочети су послови на обради грађе за Лични фонд „Божидар Ковачек”. Сачињен је досије фонда. Грађа од око 300 различитих докумената, која је затечена у кабинету проф. др Божидара Ковачека, разврстана је у седам предвиђених група. Грађа која не припада фонду одвојена је у посебне групе. Приведени су крају послови на обради IV групе фонда (преписка). Обрађено је 815 писама и другог материјала који припада овој групи фонда. Обрађена грађа је унета у Excel табелу и разврстана азбучно, према презимену/називу адресанта.

Обављали су се и следећи послови: израда информативних средстава; израђено је и уложено 325 каталошких картица, сачињен је попис грађе Јована Ердељановића која се чува у РОМС, извршен је преглед каталога РОМС и Архиве Матице српске и издвојена је грађа о председницима МС, за потребе изложбе „Матица српска — српском народу”, у договору са Председништвом МС сачињен је синапис и сценарио за филм о Матици српској „Тако, а не иначе” и дежурство и рад у читаоници и депоу РО.

2011.

Лични фонд „Божидар Ковачек 1930–2007”

- Обрађивана је грађа за IV групу ЛФБК (у току 2011. стигла су још два пакета грађе за ову групу Фонда – поред осталог преписка између Божидара Ковачека и Вељка Петровића). Обрађено је укупно 730 писама (новопристиглих и затечених у депоу РОМС), чиме је завршена обрада грађе за ову групу Фонда. Писма су обрађена у програму Excel, с обзиром на то да програм Edops засада није прилагођен овој врсти обраде грађе. Сва обрађена писма су узбучена према презимену/називу адресанта. Отпочета је израда именског регистра преписке Божидара Ковачека.
- Разврстана је, сложена (према врсти, унутар тога хронолошки) сва приспела грађа која припада овој групи Фонда. Обрађена су 62 документа (у Excel-у и Инвентарној књизи*).
- Отпочето је разврставање грађе за најобимнију групу Фонда. Разврставање грађе (према врсти) требало би да буде окончано крајем 2011. или почетком 2012. године.

Збирка рукописа

– Уведено је 50 нових сигнатура у Збирку рукописа. Обрађивана је грађа која је пристигла у РОМС током 2009. и 2010. године (махом су у питању плакете, захвалнице, повеље и сл. уручивани Матици српској у наведеном периоду).

– Разврстан је и припремљен за обраду део грађе Драгољуба Гаварића (онај на коме не постоји временска забрана).

Електронска обрада грађе

У програм Edops унете су рукописне заоставштине Јована Стерије Поповића, Јована Ердељановића, део заоставштине Властоја Алексијевића и Васе Стајића, као и обраде за Збирку рукописа из 2011. године.

---

* Грађа која припада I групи ЛФБК унета је у Инвентарну књигу, с обзиром на то да је ова врста грађе у целини предата РОМС-у.

Крајем године отпочето је скенирање драма Константина Поповића Комораша и Јована Ђорђевића, које се налазе у врло лошем стању.

Предметна обрада рукописа

У току 2010. године у оквиру предметне обраде грађе обрађено је 340 рукописа (М. 10.393 – М. 10.733), откуцано и уазбучено 726 каталожских картона, на појединим местима у инвентарним књигама и каталозима рукописа, писама и фотографија извршена је ревизија података и замена старих картона новим.

У читаоници и депоу Одељења радило се према утврђеном распореду.

На захтев Галерије МС прикупљани су подаци из архиве МС за 1925, 1933, 1934 (дописи Уроша Предића, Јосифа Фалте), припремани рукописи, Записници МС, документа из архиве и поједини бројеви *Летописа МС* за изложбу о Сави Телији.

На молбу академика Димитрија Стефановића истраживани су подаци о Андрији Радовановићу, рођаку Милутина Миланковића.

Радило се и на сређивању пристигле грађе: поклон др Душана Попова (рукописи, преписа, фотографије, штампа и др.), сређивању дела грађе Издавачког предузећа МС (рукописи Флорике Штефан и рукопис проф. др Срђана Шаркића *Теза Лазе Костића*).

Прегледан је каталог збирке рукописа и сачињен Предлог списка рукописа, експоната, за изложбу *Матица српска – српском народу* и за Пантеон Матице српске.

Електронска обрада рукописа који су већ обрађени по именском и предметном каталожском принципу (архивистичка обрада: Соња Боб)

У јануару 2011. године започета је рачунарска обрада података за збирку рукописа која подразумева унос података за рукописе који су раније обрађени по именском и предметном каталожском принципу. До 22. новембра сачињено је 2870 електронских записа који се односе на рукописе како би се формирала електронска база података архивске грађе Рукописног одељења. Ради се у програму који је за ово Одељење (поштујући његове специфичности као архивског одељења и према захтевима које су архивисти дефинисали на основу свог искуства у обради архивске грађе, рада са истраживачима и установљеним инвентарним књигама) креирала агенција, афирмисана у информатичкој области – Edors из Крагујевца.

ЗБИРКА ФОТОГРАФИЈА (архивистичка обрада: Огњен Карановић)

2009.

Од 13. јуна 2009. године, након дужег временског периода, Огњен Карановић, хонорарни сарадник Рукописног одељења, започео је рад на свеобухватној ревизији, сумарној и аналитичкој обради и инвентарисању целокупне збирке фотографија од кутије са сигнатуром I. Упоредо је ревидиран и постојећи именски каталог, односно исправљане су одређене неправилности када су у питању регести. Исправљена су 102 регеста именског каталога збирке фотографија. Истовремено се приступило и креирању новог предметног каталога Збирке фотографија РОМС. Велику помоћ при идентификацији личности на фотографијама али и у осталим аспектима архивистичке обраде архивалија из наведене збирке пружиле

су и друге научне установе и институције културе, попут Архива Србије и Црне Горе, Историјског музеја Србије, Музеја Војводине итд.

2010.

Анализирано је, припремљено и према тематским целинама сортирано 117 експонатских ставки са више стотина архивалија из збирке фотографија Одељења.

Припремљен је предлог списка архивалија из збирке фотографија за изложбу Матице српске, поводом 185. годишњице њеног оснивања, која ће бити приређена у фебруару 2011. године под називом *Матица српска – српском народу*. Настављена је свеобухватна ревизија архивалија из збирке фотографија које је Матица српска добила у посед пре 1983. године (тзв. старе необрађене фотографске грађе и пратећег материјала).

Приступљено је сумарној и аналитичкој обради и инвентарисању поменутог дела збирке фотографија, окончани су послови и поступци стручне обраде архивске грађе, уз примену архивистичких и музеолошких методолошких параметара. Од 1. фебруара до 1. марта завршена је комплетна аналитичка обрада фотографија породице и потомака једног од оснивача Матице српске Петра Рајића, које су 26. јануара 2010. године добијене на увид од госпође Маје Матић из Београда, иначе Рајићеве потомкиње (F – 1–31). У питању је 31 фотографија, од којих се 28 налазе у једном албуму, док су три појединачне изван албума. Регеста свих фотографија су унесена у Инвентарну књигу збирке фотографија, потом у Инвентарну књигу креирану у електронској форми. Све скениране копије архивалија и њихових регеста, похрањене су у базу података EDOPS програма. Израђено је 105 каталожских картица, које су смештене у новоформирану Предметни каталог збирке фотографија.

2011.

Настављена је архивистичка обрада архивалија из фотографске грађе и пратећег материјала збирке фотографија Рукописног одељења везаног за делатност Матице српске. Укупно су обрађене 383 фотографије. Настављена је и ревизија архивалија из збирке фотографија које је Матица српска добила у посед пре 1983. године (тзв. старе необрађене фотографске грађе и пратећег материјала). Поступци инвентарисања и ревизије извршени су над фотографијама у кутијама са сигнатурама XI–1–36 (*Непознати ствари Новосађани*), XII–1–41 (*Познати из наших крајева*), XIII–1–12 (*Познати – разни*) и XIV–1–39 (*Познати жене из наших крајева*). Сумарно, аналитички и софтверски, укупно је обрађено 128 наведених фотографија. Регеста свих фотографија су унесена у Инвентарну књигу збирке фотографија, потом у Инвентарну књигу креирану у електронској форми. Сва грађа је скенирана и припремљена за процес дигитализације. Скениране копије архивалија и њихових регеста, похрањене су у базу података EDOPS програма (*EDOPS Dokument Centar*), као главне клијентске апликације задужене за рад са документацијом (што подразумева и обраду), подацима и радним задацима. Од септембра 2009. до новембра 2011. године формирано је укупно 6174 електронска дигитална записа у дигиталној бази збирке фотографија EDOPS програма. Сумарно, аналитички и софтверски обрађено је 511 архивалија у које се укључују позитиви, негативи, фотокопије и различити типови фотографија.

Скенирање архивске грађе РО

Скенирано је 604 архивалија из збирке фотографија, као и 173 архивалије из збирки писама и рукописа. Скениране копије рукописа и писама Лазе Костића, Јулке Паланачки Костић, Ленке и Лазара Дунђерског (129), снимљене су и на ком-

пакт-диск – носаче података. Скенирано је и 8 страна *Ауџиобиографије Саве Текелије*, као и 17 других докумената (рукописа, делова Записника Матице српске, преписа тестаментa, публикација итд.) везаних за живот и делатност Саве Поповића Текелије (укупно 53 скениране странице). За потребе корисника скениране су и архивалије везане за делатност Имбре Ткалца, Јована Ердџановића и других угледних интелектуалаца.

Током 2011. године, у складу са интерно креираним планом у оквиру РОМС и на захтев сарадника или истраживача, скенирано је укупно 1970 архивалија из свих збирки Рукописног одељења. Од поменутих скенирана је 1661 фотографија. Поред фотографија скенирано је 161 писмо (око 400 страница или листова докумената) и 148 рукописа (преко 500 страница и докумената) и 100 скенираних копија картографске грађе из Библиотеке Матице српске. Комплетна архивска грађа везана за животе и делатности Доситеја Обрадовића, Саве Поповића Текелије, Милана Савића, Лазе Костића, Марије Трандафил, Иве Андрића, Ненада Митрова и других у потпуности је скенирана и припремљена за поступак дигитализације.

Нова грађа

ТЕКУЋА АРХИВА МАТИЦЕ СРПСКЕ

У току извештајног периода Рукописно одељење је преузело из Општег одељења следећу грађу: архиву која је у вези са збивањима и активностима у Матици српској; фотографије, компакт-диск, позивнице са свечаних скупова и промоција.

ПОКЛОНИ

У току извештајног периода Рукописном одељењу су уручили поклоне следећи дародавци:

2008.

- проф. др Весна Берић, Нови Сад – из пословне и личне преписке писма и документација проф. др Берислава Берића (12 регистратора);
- Стеван Ј. Манојловић, Нови Сад – копије 60 писама упућених Димитрију (Мити) Петровићу с краја 19. века; копије 208 писама Каменка и Паје Јовановић упућених Мити Петровићу с краја 19. века;
- Ђурђина Божић, Нови Сад – службена документа и биографија протојереја Ненада Барачког;
- Јелена Ковачек, Нови Сад – избор из пословне преписке председника Матице српске, проф. др Божићара Ковачека;
- Радивој Крстић, Лозана, Швајцарска – рукописна грађа која је била у поседу др Васе Крстића (контракт града Руме из 1749; текст и препис датог документа; два писма на енглеском и француском језику из 1824);
- Драгољуб Гаварић, Београд – дневник у периоду од 8. децембра 2007. до 29. марта 2008. године; 45 докумената, фотографије и 15 писама из приватне преписке;
- Витко Алексић, Београд – документа на немачком језику из 1863. године и превод на српски језик;
- Драгољуб П. Бадрљица, Мокрин – копије грађе „Из прошлости Мокрина”;
- проф. др Љубомирка Кркљуш, Нови Сад – грађа на мађарском језику (копије докумената), из Будимпештанског архива из времена Првог светског рата (14 фасцикли);

- Ана Ранков, Нови Сад – заоставштина секретара Матице српске Мирослава Ранкова (645 писама насталих у периоду 1959–2005. године која су настала највећим делом као службена преписка са писцима чије је књиге објављивало Издавачко предузеће Матице српске; библиографија објављених радова Мирослава Ранкова и копије различитих докумената из рада Матице српске; дневник Мирослава Ранкова од 1973. до 1988. године).

2009.

- Библиотека Матице српске – избор грађе из поклона академика Бошка Петровића, председника Матице српске;
- Витко Алексић из Београда – текст Бране Петровић под називом *Удио омладине у ослободилачком рату Јужославије*;
- Стојан Бербер из Сомбора – песма *Модерном њеснику*, коју је написао Радивој Симоновић;
- Милован Бојат из Сремске Каменице – један текст и две фотографије са промоције књиге Радована Ждрала, 1996. година;
- Драгољуб Гаварић из Београда – прилози, текстови и писма биографске садржине из 2009. године;
- проф. др Витомир Вулетић из Новог Сада – преписка, грађа и 22 свеске личног дневника писаних у периоду 1975–2008. године;
- Јелена Ковачек Светличић из Новог Сада – део заоставштине проф. др Божидара Ковачека, председника Матице српске;
- др Миленко Пекић из Београда – лична заоставштина и грађа која представља сведочанство о историји Срба из Далмације почетком 20. века;
- Влатко Радоњић из Подгорице – биографски подаци о песникањи Чили Радоњић;
- Ласло Силађи из Новог Сада – лична документација и преписка везана за уметнички рад;
- Богдан Станојев из Новог Сада – рукопис *Модош њре њеи деценија*, који је написао Александар Димитријевић.

2010.

- Витко Алексић из Београда – писмо игумана Платона упућено архимандриту манастира Бођана из 1932. године;
- Драгољуб Гаварић из Београда – прилози, текстови и писма биографске садржине из 2010. године;
- Јелена Ковачек Светличић из Новог Сада – део заоставштине проф. др Божидара Ковачека, председника Матице српске;
- др Витомир Лудајић из Сенте – три адвокатске дипломе у свитку и регистар судских предмета из периода од 1921. до 1954. године;
- проф. др Боривоје Маринковић из Новог Сада – рукопис песме *Дубровачки фраџменши* и једна фотографија академика Милорада Павића из 1953. године;
- проф. др Радомила Миљентијевић из Сједињених Америчких Држава – фотокопије преписке Алберта Ајнштајна и Милеве Марић употребљене у току рада на књизи о Милеви Марић Ајнштајн;
- др Душан Попов из Новог Сада – примерци Службених гласника (укупно 8) Занатске коморе Војводине и Трговинско-индустријске коморе Војводине у периоду од 1946. до 1949. године;
- др Душан Попов и Богдан Станојев из Новог Сада – збирка фотографија коришћених током израде *Енциклопедије Новоџ Сада* (3040 фотографија);
- проф. др Емил Столић из Швајцарске – запис о породицама Столић, општи део;

- Бранко Мићић из Новог Сада – поклонио је седам књига (*Срби у Буџојну, Приче из родног краја* и друге).

2011.

- Љуба Вукмановић из Новог Сада – рукописи, фотографије и писма везана за настанак и развој часописа *Слободна Војводина*;
- Драгољуб Гаварић из Београда – прилози, текстови и писма биографске садржине из 2011. године;
- Јелена Ковачек Светличић из Новог Сада – део заоставштине проф. др Божицара Ковачека, председника Матице српске;
- Љубиша Летић из Новог Сада – лични биографски подаци, фотографије и архивски материјал на српском и немачком језику о концентрационом логору у Немачкој, Флосенбургу (Flossenbürg, Deutschland);
- Зоран Савков из Новог Сада – документа биографске садржине као и породичне фотографије Лазара Савкова из Новог Сада;
- проф. др Емил Столић из Швајцарске – запис о породицама Столић, општи део;
- Никола Цветковић из Новог Сада – записник редовне Главне скупштине „Српске земљорадничке задруге” одржане у Мокрину 30. децембра 1910.

ОТКУП ГРАЂЕ

Током извештајног периода Рукописно одељење је откупило следећу грађу:

2008.

Рукописно одељење је протекле године откупило од господина Горана Николића из Опова грађу коју је Комисија за процену и откуп грађе проценила на вредност од 5000 динара нето. Откупљену грађу чине фотографије Милована Миловановића, писмо Алексе Ивића, писмо Михајла Полита Десанчића, писмо Стевана Милованова, писма Душана Рајића и других адресата Лази Секулићу, преписку Александра Замуровића – укупно 31 писмо, говор секретара масонске ложе „Немања” на банкету 15. септембра 1893. године.

2009.

Рукописно одељење је 6. јула 2009. године откупило од госпође Жељке Шкорић из Београда понуђену грађу (преписка Данице Бандић са Марком Царом (6), Милетом Јакшићем (4), Живојином Дачићем (1), Браниславом Нушићем (1), Јованом Протићем (3), Јованом Грчићем (2) и Урошем Предићем (2), укупно 19 писама, процењена је вредност на 19.000 динара нето. Други откуп од 13. јула 2009. године односио се на понуду господина Срђана Стојанчева из Београда који је понудио диплому Александра Моча, Факултет политичких наука у Клужу (Колошвару) из 1906. године. Процењена је вредност на 4650 динара нето.

2010.

Током 2010. године Рукописно одељење се, након више различитих понуда на откуп архивске грађе, определило за откуп грађе понуђене од стране Богдана Станојева из Новог Сада. Комисија за процену и откуп грађе у Рукописном одељењу коју чине Павле Станојевић, управник Одељења, Соња Боб и Александра Јовановић, архивисти Одељења, прегледала је понуђену грађу: рукописи и писма

Павла Ивића, Вељка Петровића, Младена Лесковца, Мирослава Антића, Голуба Добрашиновића, Павла Кићевца, Пеђе Милосављевића, проте Веселина Петровића и др.

За понуђену грађу процењена је вредност на 10.000 динара нето. Комисија за откуп грађе донела је одлуку да понуђена грађа буде откупљена по тој вредности.

УСЛУЖНА ДЕЛАТНОСТ

У току извештајног периода грађу из збирки Одељења користило је 532 истраживача. Они су остварили укупно 1083 посете Одељењу. Истраживачи су долазили из Беча, Баваништа, Бањалуке, Бачке Паланке, Бачког Јарка, Београда, Будисаве, Буковца, Војводе Степе, Врбаса, Вршца, Дебрецина, Жабља, Земуна, Зрењанина, Ирига, Кикинде, Ковиља, Косјерића, Москве, Новог Сада, Ниша, Орловата, Опака, Панчева, Петроварадина, Пивница, Подгорице, Руме, Руменке, Сарајева, Сенте, Смедерева, Сомбора, Сремских Карловаца, Суботице, Сурчина, Темерина, Ужица, Футога, Чачка, Чикага и Шапца. Поред тога, Рукописно одељење је посетило и неколико истраживача из Аустрије, Мађарске, Пољске, Румуније и Русије.

Истраживачи су проучавали писма, рукописе, фотографије, записнике и архиву Матице српске и користили приручну библиотеку Одељења. Током године издато је 1811 писама, 1320 рукописа, 655 фотографија.

У оквиру међуархивске позајмице уступљена је грађа ради реализовања изложби о патријарху Рајачићу, о Стевану Сремцу, Јовану Стерији Поповићу, Платону Атанацковићу, патријарху Георгију Бранковићу, Сави Текелији; пет докумената о Стефану Стратимировићу и три документа о Платону Атанацковићу. Музеј града Новог Сада се обратио поводом припрема изложбе „Патријарх Георгије Бранковић”. Том приликом Рукописно одељење је позајмило 11 докумената, који су се налазили у изложбеном простору Двора Епархије сремске у Сремским Карловцима.

Сарађивало се и са многим установама у области културе и образовања кроз налажење, скенирање и уступање архивске грађе за излагање на изложбама, или репродуковање у објављеним књигама (Галерија Матице српске, Музеј Града Новог Сада, Педагошки факултет у Сомбору, Богословски факултет у Београду, Српска православна гимназија у Новом Саду, Музеј Војводине и многи други).

У оквиру међуархивске позајмице ради припрема монографија уступљена је грађа о Даници Јовановић, Милутину Миланковићу, Слободану Јовановићу, Пери Слијепчевићу, Милану Шевићу.

Ради реализовања документарних телевизијских емисија уступана је грађа о Душану Ј. Поповићу, Новаку Радонићу и Станоју Станојевићу, Васи Ешкићевићу, Јовану Стерији Поповићу.

Библиотека Матице српске је тематским периодичним изложбама обележила значајне јубилеје из наше и светске културне историје користећи грађу из збирки Библиотеке и Рукописног одељења.

НАГРАДЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Змајева награда Матице српске

Змајева награда је установљена 1954. године и додељује се на Свечаној седници Матице српске за најбољу песничку збирку објављену у претходној години.

- 2008. за 2007. годину додељена је Ивану Негришорцу за књигу *Пошайник*. О награђеној књизи је говорио проф. др Михајло Пантић;

- 2009. за 2008. годину додељена је Небојши Деветаку за књигу *Узалуд изражећи*. О награђеној збирци песама говорио је песник Ђорђо Сладоје;
  - 2010. за 2009. годину додељена је Слободану Зубановићу за збирку песама *Сонети са села*. О награђеној књизи говорио је Иван Негришорац;
  - 2011. за 2010. годину додељена је Слободану Ракитићу за збирку песама *Пламен и роса*. О награђеној књизи говорио је проф. др Славко Гордић
  - 2012. за 2011. годину додељена је Војиславу Карановићу за књигу *Унуиращњи човек*. О награђеној књизи говорио је проф. др Михајло Пантић.
- Жири је радио у саставу: председник проф. др Михајло Пантић, проф. др Славко Гордић, Милосав Тешић, Ђорђо Сладоје и др Бојана Стојановић Пантовић.

Награда „Младен Лесковац”

Жири за доделу Награде „Младен Лесковац” радио је у саставу: проф. др Јован Делић, академик Мирослав Пантић, председник, проф. др Иво Тартаља, проф. др Мирослав Егерић и проф. др Радмила Маринковић.

Жири је једногласно одлучио да се Награда „Младен Лесковац” за 2006, 2007. и 2008. годину додели проф. др Душану Иванићу за целокупно научно дело из области историје српске књижевности.

Награду добитнику је уручио председник Матице српске Чедомир Попов на свечаности приређеној после седнице Управног одбора 12. априла 2010. О добитнику је говорио проф. др Иво Тартаља, члан жирија.

Бранкова награда Матице српске

Жири за доделу Бранкове награде Матице српске радио је у саставу: доц. др Радослав Ераковић, проф. др Војислав Јелић, проф. др Александар Јерков, проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић и доцент др Горана Раичевић.

За школску 2006/07. годину за дипломске и семинарске радове жири је једногласно одлучио да додели прву награду Станку Кржићу за рад *Однос стварности и фикционалног у поезији Стивана Раичковића*, две друге награде Лидији Диздар за рад *Принцип ирске поезије и његова семантика у поезији Владислава Пејковића Дуса* и Гордани Ђорић за рад *Интелектуалност у поезији Бранка Миљковића* и три треће награде Бранку Вранешу за рад *Пејелуџа у Гогољевом шињелу*, Марији Станчић за рад *Женске судбине у романима Борисава Станковића* и Дуњи Милетић за рад *Бића светлости и коби (Фаја Авдаџина и Софка – паралела)*.

За школску 2008/09. годину Кристини Ђурић, за рад *Проблем ајсурда у делима Миодрага Булајовића (Ђаволи долазе, Црвени ђепао лећи према небу, Годо је дошао)*; две друге награде Милораду Дурутовићу, за рад *Сјоредно небо – њоејска космологија Васка Поје*; Јелени Крунић, за рад *Хришћанство у делу Лукијана Мушицког*; три треће награде: Дуњи Душанић, за рад *Аутионарација у Сиендаловом „Живоју Анрију Брилара”*, Миленки Окуки, за рад *„Роман о Лондону” Милоша Црњанског – прелазак Рјейнина преко Сикса*; Вањи Прстојевић, за рад *Тема инцеста у песмама „Удаја сестре Душанове”* и *„Душан хоће сестру да узме”*.

За школску 2010/11. годину Милошу Живковићу за рад *Свети физиолога*, две друге награде Ведрани Марлог за рад *Грчка фиктивна епистологија у доба друге софистике* и Кристијану Олаху за рад *(Посимодерна) духовности у Хазарском речнику Милорада Павића* и три треће награде Тамари Јовановић за рад *Илија Чворовић и друџи*, Мини Ђурић за рад *„Варухово ошкровење” у српским ирејисима: преглед досадашњих исцртавања, ујоредно читање одабраних ирејиса* и Андреи Беати Бицок за рад *Сјоменик Расику Пејровићу*.

Награда професора Лазара Стојковића

У 2010. години по шести пут додељена је Награда професора Лазара Стојковића. Награда носи име Матициног добротвора, заслужног члана и потпредседника Матице српске, првог ректора Новосадског универзитета и оснивача и првог декана Пољопривредног факултета. По жељи професора Стојковића, награда се додељује млађим научним радницима који се баве првенствено питањима из области агроекологије и агроекосистема. Жири у саставу: проф. др Имре Молнар (председник), академик Рудолф Кастори, проф. др Ивана Максимовић, проф. др Нада Милошевић и проф. др Драган Шкорић (чланови) већином гласова донео је одлуку да се Награда професора Лазара Стојковића равноправно подели др Игору Балалићу за досадашњи научноистраживачки рад, магистарску тезу и докторску дисертацију, и Ивици Ђаловићу за досадашњи научноистраживачки рад. Новчани износ награде (100.000 динара) донирало је Рибарско газдинство „Ечка”. На свечаности приликом уручења Награде о професору Стојковићу говорила је проф. др Нада Милошевић, а о добитницима проф. др Ивана Максимовић.

Пуџинова награда Матице српске

Жири Пуџинове награде Матице српске у саставу: проф. др Владимир Катић (председник), проф. др Божидар Вујичић, проф. Мирјана Марковић, проф. др Мирјана Војиновић Милорадов, проф. др Душан Сурла и проф. др Слободан Царић на седници одржаној 12. марта 2008. године донео одлуку да се награде следећи аутори и радови. Прва награда: мр Евгеније Аџић, за магистарски рад *Управљање енергоурављивим претварачем у појзону вејроелектрирана у случају пропада мрежног напона*; друга награда: мр Марко Векић, за магистарски рад *Моделовање трилагодљивих уређаја преноса наизменичне струје у условима пропада напона*; трећа награда: мр Зоран Ивановић, за магистарски рад *Управљање вејроелектрираном у случају поремећаја у електричној мрежи* и мр Иван Станојевић, за магистарски рад *Модулациони кодови у више нивоа и њихова примена у стандарду DRM*.

Жири Пуџинове награде Матице српске у саставу: проф. др Владимир Катић (председник), Мирјана Марковић, проф. др Мирјана Војиновић Милорадов и проф. др Душан Сурла, узимајући у обзир раније утврђене критеријуме (теоријски ниво истраживања, степен припремљености резултата, методологију коришћену у истраживању, блискост тематике са проблематиком истраживања којом се бавио М. Пуџин; самосталност кандидата у раду и стил и језик излагања), донео је одлуку да се за 2011. годину доделе следеће награде: да прву награду добије Тамара Теранић за дипломски мастер рад *Аквизиција и пренос података од мале хидроелектране до дисечерског центара*; да другу награду равноправно добију: Јована Белић за дипломски рад *Класификација и реконструкција манипулативних покрећивих шаке коришћењем CYBER рукавице* и Јован Бајић за дипломски мастер рад *Фибер оптички сензори базирани на промени интензитета светлости у оптичком влакну*; да трећу награду равноправно добијају: Милош Коџић за дипломски рад *Нестационарни магнетнохидродинамички шематички гранични слој нестисљивог флуида* и Владимир Милосављевић за дипломски мастер рад *Пренос података при геофизичким каротажним мерењима НВДЗ кодовањем*.

Ученичка награда за најуспешнији литерарни састав инспиран делом Пејра П. Пејровића Њеџоца

На основу слободно изражене воље донатора Јованке и Младена Вучинића, Матица српска је установила награду за најуспешнији литерарни састав инспи-

рисан делом Петра II Петровића Његоша за ученике из Дечијег села из Сремске Каменице и питомце Хуманитарног фонда „Привредник”.

Жири, у саставу Раденко Кондић, представник Дечијег села из Сремске Каменице, Јелена Табак, представник Хуманитарног фонда „Привредник”, и Мато Пижурица, секретар Одељења за књижевност и језик (председник жирија), донео је одлуку да награду добију питомци Хуманитарног фонда „Привредник” Нели Цветковић, ученица IV године Карловачке гимназије, и Бојан Босанац, студент I године Факултета техничких наука. Награду је донатор уручио на Светосавској академији 26. јануара 2010. у Матици српској.

Жири је већином гласова донео одлуку да Светосавску награду за 2011. годину додели Верици Трипчев из Дечијег села из Сремске Каменице. Добитница награде Верица Трипчев је на свечаном уручењу награде прочитала свој рад *Радоси давања и радоси њимања*, након чега јој је у присуству гостију награду предао господин Младен Вучинић.

Награде Матици српској и њеним часницима

Аутори *Речника српскога језика* добили су Награду „Павле Ивић”.

Матица српска је на Сајму књига у Херцег Новом добила награду за издавачки подухват године за једнотомни *Речник српскога језика*.

Српској енциклопедији додељена је 24. фебруара 2011. специјална награда XVII Салона књига у Новом Саду.

Академику Чедомиру Попову је 21. септембра 2008. у Гацком уручена „Ђоровићева награда” за књигу *Велика Србија – стварности и мити* у издању „Издавачке књижевнице Зорана Стојановића”. Награду је доделило удружење „Владимир Ђоровић”.

У Библиотеци града Београда, 20. октобра 2008. године, уручена је Награда „Ђорђе Јовановић” академику Светозару Кољевићу за књигу *Вавилонски изазови* у издању Издавачког центра.

Др Бранка Кулић добила је награду националног комитета ICOM-а за најбољу публикацију за књигу *Новосадске дрворезбарске радионице у 18. веку*.

У Свечаној сали Гимназије „Јован Јовановић Змај” књижевнику и управнику Библиотеке Матице српске Миру Вуксановићу као првом лауреату уручена је 16. априла 2009. године Награда „Ђура Даничић”, коју додељује Заједница матичних библиотека Србије за целокупан допринос развоју библиотекарства и културе Србије.

У част 50 година Универзитета, на свечаности Сената Универзитета одржаној у Свечаној сали Факултета техничких наука 25. јуна 2010. године одржана је свечана додела звања професора emeritusa заслужним професорима, међу којима су и потпредседници Матице српске проф. др Славко Гордић и проф. др Слободан Ђурчић.

Генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић је 28. јуна 2010. на Вировданској академији у Бечу примио Велику грамату коју је Матици српској доделила Српска православна црквена општина Свети Сава поводом 150 година постојања. За допринос обележавању овог јубилеја грамате су додељене др Бранки Кулић, кустосу изложбе *Србија – културна синона Исиока и Зајада*, госпођи Мирјани Исаков за дизајн пратећих публикација, секретару Одбора за организовање изложбе госпођи Љиљани Дражић и председнику Организационог одбора проф. др Душану Николићу.

Председник Матице српске академик Чедомир Попов добио је Вукову награду коју Културно-просветна заједница Србије додељује за изузетан допринос у култури у Србији и свесрпском културном простору. О Вуковој награди говорио је председник Културно-просветне заједнице Србије Љубивоје Ршумовић. У

Свечаној сали Скупштине Београда 10. фебруара 2011. године награде је уручио председник жирија проф. др Дарко Танасковић.

Управни одбор Српског народног позоришта у Новом Саду 23. марта 2012. године донео је одлуку да Матици српској поводом 150 година постојања СНП-а додели специјалну златну медаљу „Јован Ђорђевић”. У образложењу одлуке, између осталог, пише: „Српско народно позориште је чедо Матице српске. У њеном крилу је рођена идеја о формирању сталног театра чији ће задатак бити да помоћу драмске књижевности и глумачке уметности пренеси српску реч и историју, да чува и негује националну традицију, буди националну свест и подиже културни ниво Срба...” Награду је 28. марта 2012. године, на свечаној академији у Српском народном позоришту, примио генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић.

КАТЕДРА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Катедра Матице српске радила је у следећем саставу: др Саша Радојчић, председник, и чланови проф. др Мирослав Егерић, проф. др Милорад Радовановић, проф. др Драгиша Поповић, Добрила Мартинов, Јулка Ђукић и Светлана Милашиновић.

У току 2009, 2010. и 2011. године, због спречености појединих чланова Катедра није одржавала седнице, па је о организовању промоција одлучивало Председништво Матице српске.

СВЕЧАНОСТИ МАТИЦЕ СРПСКЕ СВЕТОСАВСКЕ БЕСЕДЕ

У протеклом извештајном периоду традиционална Светосавска академија била је посвећена следећим беседама.

Свечану беседу *О Орфелину* одржао је 26. јануара 2008. године Лаза Чурчић, дугогодишњи Матичин библиотекар. Беседа је била посвећена годишњицама издања Захарије Орфелина. Поздравну реч одржао је потпредседник на дужности председника Миро Вуксановић. У музичком делу програма наступио је хор Саборне цркве „Свети Георгије” са диригентом мр Богданом Ђаковићем.

Свечану беседу на тему *Религија и филозофија* одржао је 26. јануара 2009. године проф. др Богољуб Шијаковић, министар вера у Влади Републике Србије. У оквиру музичког програма октет „Академац” из Новог Сада извело је *Свештосавску химну*, а солиста др Ненад Ристовић (тенор) стихиру *Словес Твојих ученијем* у част Светом Сави и *Величаније Свештом Сави* Стевана Мокрањца. У оквиру свечане академије представљена је књига *Цркве Свештог Димитрија и Свештог Саве Српског у Хиландару* Зорана Ракића. О књизи су говорили Мирјана Живојиновић, академик Гојко Суботић и аутор.

Свечану беседу на тему *Свешти Сава и данашње време – Позитивне и негативне особине српског православног конзервативизма* одржао је 26. јануара 2010. године академик Владета Јеротић. Након беседе уручена је награда питомцима Хуманитарног фонда „Привредник” Нели Цветковић, ученици IV године Карловачке гимназије, и Бојану Босанцу, студенту I године Факултета техничких наука, из донације Јованке и Младена Вучинића. Музички део свечаног програма извело је октет „Академац” из Новог Сада, отпевавши *Свештосавску химну* и композиције *Јако да Царја* Исидора Бајића и *Текелијанска химна* Евгенија Стојановића.

Свечану беседу на тему *О њројшвљењу злу у српској култури – Свешти Сава и Њеџош* одржао је 26. јануара 2011. године проф. др Мило Ломпар. Присутне је поздравио председник Матице српске академик Чедомир Попов. У музичком програму учествовао је хор Саборне цркве „Свети Георгије”, чији је диригент мр Богдан Ђаковић.

Свечану беседу на тему *Антропологија животија – човек у Бога* одржао је 26. јануара 2012. године проф. др Милан Радуловић. У музичком програму је учествовао Вокални студио „Орфелин”, којим је дириговала Тамара Петивић.

СВЕЧАНЕ СЕДНИЦЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

У протеклом извештајном периоду Свечана седница Матице српске одржала се у част следећих јубилеја.

Традиционална Свечана седница Матице српске одржана је 16. фебруара 2008. године у Свечаној сали Матице српске. Поводом петогодишњице манастира Крушедола *Беседу о Крушедолу* говорио је проф. др Мирослав Тимотијевић. Потпредседник на дужности председника Миро Вуксановић уручио је Змајеву награду Ивану Негришорцу, који је казивао своју беседу и стихове. О награђеној књизи *Пошајник* говорио је председник жирија проф. др Михајло Пантић.

Традиционална Свечана седница Матице српске одржана је 16. фебруара 2009. године у Свечаној сали Матице српске. Председник Матице српске академик Чедомир Попов поздравио је госте и отворио седницу која је ове године била посвећена Сави Текелији и задужбини Текелијанум. Беседу *Описаније добрих дела једног Арађанина* говорио је доц. др Радослав Ераковић. Змајева награда Матице српске, која је утемељена 1953. године, додељена је Небојши Деветаку за збирку песама *Узалуд ѡражећи*. Беседу о награђеној књизи изрекао је Ђорђо Сладоје, док је стихове из награђене збирке казивао Миодраг Петровић, првак Српског народног позоришта. У музичком делу програма наступио је октет „Академац” из Новог Сада.

Традиционална Свечана седница Матице српске, одржана 16. фебруара 2010, била је посвећена 175. годишњици Сретењског устава. Беседу под називом *Сретењски усѡав* одржао је проф. др Сима Аврамовић. Змајеву награду Матице српске за 2009. годину Слободану Зубановићу за збирку песама *Сонети са села* уручио је председник Матице српске академик Чедомир Попов. О награђеној књизи говорио је Иван Негришорац. Стихове из награђене књиге казивао је драмски уметник Миодраг Петровић, док је музички део програма извео октет „Академац” из Новог Сада.

Јубиларна 185. Свечана седница Матице српске одржана је 16. фебруара 2011. године у Свечаној сали задужбинског здања Марије Грандафил. Седница је отпочела извођењем свечане песме Матице српске (октет „Академац”, који чине млади чланови Матице српске и диригент Јован Јерков). Присутнима се најпре обратио председник Матице српске, који је говорио о резултатима постигнутим у протеклој години. Беседу под називом *Мајница српска и Сава Текелија* одржао је генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. Други део Свечане седнице био је посвећен Змајевој награди. Пошто је управница послова Матице српске Јелена Веселинов упознала присутне са Уредбом о додели Змајеве награде, председник Жирија проф. др Михајло Пантић је прочитао Записник са седнице жирија, на којој је донесена одлука да се Змајева награда Матице српске за 2010. годину додели Слободану Ракитићу за збирку песама *Пламен и роса*. Ову одлуку образложио је проф. др Славко Гордић, члан жирија и потпредседник Матице српске. Потом је председник Матице српске академик Чедомир Попов уручио диплому, а председник Извршног одбора Пољопривредне банке Агробанке АД Београд мр

Душан Антонић новчани део награде. Лауреат Слободан Ракитић се након тога обратио присутнима говорећи о награђеној књизи и песнику Јовану Јовановићу Змају. Драмска уметница Гордана Ђурђевић Димић је казивала поезију из награђене књиге.

---

*Говор академика Чедомира Појова, председника Матице српске
на свечаној седници њоводом 185. годишњице Матице српске*

Овом свечаном седницом Матица српска обележава 185. годишњицу постојања и стваралачког рада. Пре него што се осврнемо на резултате наше делатности у јубиларној години, од 16. фебруара 2010. до данас, молим вас да минутом ћутања одамо пошту члановима које смо у тих годину дана изгубили.

Протеклих 365 дана најновије Матичине историје протекло је у знаку очувања континуитета и традиционалне мисије коју су јој баштинили њени далековиди и мудри оснивачи и утемељивачи. Наставила је да негује и усавршава српски језик, да подстиче и унапређује књижевно стваралаштво, да обогаћује научна истраживања на све већем броју области и дисциплина (хуманистичких друштвених и природних наука), да њихове резултате шири и промовише у целом националном простору, али и ван граница наше националне културе. У том циљу све упорније је развијала издавачку делатност, интензивније радила на лексикографији, енциклопедистици, на повезивању и популарисању знања, уметничких остварења и општекултурних активности: научним скуповима, промоцијама, изложбама, сарадњом са сродним и блиским научним, културним, уметничким и образовним установама и друштвима, најплодније са Српском академијом наука и уметности и Заводом за уџбенике, али и са Српском књижевном задругом, Доситејевом и Вуковом задужином, Универзитетом у Новом Саду, Гимназијом „Јован Јовановић Змај” у Новом Саду, Српским културним друштвом „Свети Сава” у Суботици, хуманитарним друштвом „Привредник”, Друштвом „Ћирилица”, музејима, архивима, библиотекама, неким издавачким предузећима и многим другима. Веома је држала до веза са демократским савезима Срба у Румунији и Мађарској. У последњим годинама, а у прошлој посебно, углед Матице српске је био у порасту, што је довело до спонтаног формирања удружења чланова и пријатеља Матице српске у већем броју центара: у Бањалуци, у Подгорици, у Кикинди, Зрењанину, Ивањици и Нишу, а обавештени смо да је у току организовање таквих друштава у Јагодини и Бачкој Паланци. Матицу то радује и она је спремна на успостављање програмске сарадње с таквим друштвима у обиму који стручно и квалитетно успе да оствари.

У материјалном погледу Матица српска дели судбину целе наше земље. Делује, дакле, у кризи и покрива скромним средствима свој обимни програм, постижући учинке у његовој реализацији које понекад ни сама није очекивала. Готово 90% најнужнијих новчаних потреба Матици обезбеђују и даље министарства за културу, информисање и информационе системе као и за просвету и науку, а мањим делом Секретаријат за науку АП Војводине и Градска скупштина Новог Сада. Ограничена средства (око 10%) Матица остварује својим „изворним приходима”, продајом књига и давањем у закуп неких својих радних простора. И у тим веома ограниченим материјалним условима Матица је у протеклих годину дана остварила запажене резултате.

Није место и време да се у овом свечаном тренутку сви они набрајају. Неке ћемо ипак морати да поменемо. Седам Матичиних одељења радило је, према програму утврђеном средњорочним планом, на 38 научних пројеката са 103 теме и

145 сарадника. На два капитална пројекта: на петој књизи *Српског биографског речника* сарађивало је још 550 сарадника, а на првом тому *Српске енциклопедије* коју припремају Матица, САНУ и Завод за уџбенике 625. Резултате истраживања Матичина одељења су објављивала у 11 својих периодичних часописа (зборника), којих је за годину дана изашло 18 бројева, и у посебним издањима (монографијама), којих је публиковано 18 међу којима је и прва свеска Његошевог зборника. Не занемарујући ниједну другу књигу, посебно истичемо *Правопис српског језика*, прву књигу првог тома *Српске енциклопедије* и волуминозну, двотомну студију Гојка Маловића *Сеоба у мајцицу – оштирање Срба из Мађарске у Југославију 1920–1931*, које су изазвале највећу пажњу јавности. Ту спада и синтеза Слободана Ђурчића *Насеља Војводине*, најважније дело Матичиног сталног пројекта „Насеља и становништво Војводине”. У исти ред по значају, поред 14 свезака нашег мезимчета *Летописа Мајнице српске*, стављамо и 3 књиге едиције „Матица” и првих 10 томова великог пројекта „Десет векова српске књижевности”, које је објавио Матичин Издавачки центар. Најзад, вреди поменути као признато достигнуће и каталог изложбе *Србија – Културна сјона између Истиока и Зајада*, те три обимом невелика али за историју српске културе вредна тома едиције „Баштина”.

Научни скупови су за Матицу српску увек били важно подручје делатности као начин упознавања стручне јавности с новим резултатима рада и размене искустава и сазнања у појединим областима науке. Таквих скупова је у протеклој години у Матичиној организацији одржано четири, од којих су три била међународна: *Грамајика и лексика у словенским језицима* (са Институтом за српски језик САНУ као суорганизатором), *Микологија, микотоксикологија и микозе*, те *Пољско-југословенске/српске њозоришне везе*. Пригодног карактера био је и округли сто *Филиј Вишњић – међаци усмене и уметничке њоезије*.

Осим скупова и неколико посета истакнутих личности и страних група, у оквиру Матичине међународне сарадње и промоције, поменућемо две публикације – зборнике радова *Руско-српске културне везе од X до XX века*, објављен у Москви, и *Од Мораве до Мораве* о српско-чешким везама (недавно изашао у нашем издању) – као и већ наведену изложбу у центру Беча, у трајању од 30. јуна до 30. октобра 2010. године.

Уметничке приредбе Матице српске, пре свега у организацији Одељења за сценске уметности и музику, побуђивале су лепу пажњу и у протеклој години уживале истинску популарност. Одржано је укупно 15 вечери камерне и вокалне музике, а одређени уметнички, као и научни, карактер имале су још неке Матичине приредбе, као на првом месту „Светосавска беседа”.

У својим просторијама, као и по другим местима Србије (Београду, Зрењанину, Кикинди, Нишу, Крагујевцу, Подгорици, Вршцу) Матица је одржала неколико десетина представљања књига и публикација. Само своја властита издања приказала је 21 пут.

Најзад и Рукописно одељење и његова настојања на обогаћивању својих збирки (писма, манускрипти и фототека), те напори да се обради и дигитализацијом и компјутеризацијом олакшају корисницима и истраживачима архивске грађе јесу запажен резултат колектива овог одељења. Његова најважнија брига данас јесте обрада и приступачност грађе њеног јединог правог фонда – архива саме Матице. У овом кратком прегледу не можемо говорити о капиталним резултатима двеју кључних установа проистеклих из Матичиног гнезда, које су и данас део целог њеног културног, научног и образовног система. Реч је о Библиотеци и Галерији Матице српске, институцијама највишег националног и међународног реномеа. Оне заслужују посебне приказе за које постоје посебна места и прилике.

Закључујући овај приказ информацијом да је изложбом портрета својих стотинак најзнаменитијих челника, сарадника, задужбинара и добротвора, коју смо

синоћ отворили у Београду, основан и од Текелије замишљени „Пантеон Матице српске”.

На крају да кажем још нешто. Свих 185 година Матица је водила борбу за духовно јединство, интегрисаност и афирмацију српског народа само једним средством – културом. Тако намерава и да настави. Колико ће у томе успевати, зависи од два услова. Први је оданост и спремност креативних националних интелектуалних снага, која је до сада била на примерној висини, да ту спремност и приврженост одржи у рукама оних који воде овај народ, ову државу и њену културу. С те стране наде баш и нису светле. Зато данас ми у Матици не желимо много, већ само да не буде горе. О осталом ћемо се сами бринути.

Одржана је традиционална Свечана седница Матице српске 15. марта 2012. године. Свечаност је отпочела химном *Боже љравде* у извођењу Милоша Милојевића. Потпредседник проф. др Славко Гордић је отворио 186. Свечану седницу уз објашњење председниковог одсуства због здравствених разлога, а потом поздравио присутне званичнике, чланове Матице српске и грађанство. Генерални секретар проф. др Душан Николић је прочитао имена преминулих чланова Матице српске од претходне Свечане седнице и позвао присутне да им минутом ћутања одају почаст. Потпредседник проф. др Славко Гордић је у кратким цртама дао преглед рада Матице српске у протеклој години истичући најзначајнија постигнућа. Потом је Мадам Пијано песмом Доситеја Обрадовића *Воспани Србије* присутне увела у тему о којој ће се беседити на овој свечаној седници. Др Славенко Терзић је одржао беседу *Истиок и Зајад у новијој српској историји и култури*. Потпредседник проф. др Славко Гордић се захвалио беседнику и најавио други део Свечане седнице посвећен Змајевој награди Матице српске. Управница послова Јелена Веселинов је прочитала текст Уредбе о Змајевој награди, а члан жирија Ђорђо Сладоје записник са седнице жирија на којој је донесена одлука о овогодишњој награди. Проф. др Михајло Пантић, председник жирија, затим је прочитао образложење жирија Змајеве награде. Потпредседник проф. др Славко Гордић уручио је диплому лауреату Војиславу Карановићу и честитао му са представницима Привредног друштва Електровојводина и Завода за уџбенике, који су обезбедили новчани износ овогодишње Змајево награде. Лауреат Војислав Карановић се обратио присутнима пригодном беседом. Драмски уметник Љубивоје Тадић је на крају интерпретативно прочитао неколико песама из награђене књиге *Унујрашњи човек* Војислава Карановића. Потпредседник проф. др Славко Гордић је закључио 186. Свечану седницу Матице српске.

СВЕЧАНОСТ ПОВОДОМ ЗАВРШЕТКА РЕКОНСТРУКЦИЈЕ КРОВА И ДЕЛА ЗГРАДЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

У Свечаној сали Матице српске одржана је 15. децембра 2009. године свечаност поводом реконструкције дела зграде Матице српске. Програм је отпочео поздравним речима председника Матице српске академика Чедомира Попова, генералног секретара Матице српске проф. др Душана Николића, покрајинског секретара за науку проф. др Драгослава Петровића и потпредседника Матице српске проф. др Славка Гордића. Уметнички део програма био је посвећен историји Матице српске приказаном серијом одабраних текстова почевши од Оснивачког писма Матице српске из 1826. године, излагањем Светозара Милетића поводом пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад 1864. године, излагањем Младена Лесковца на Скупштини Матице српске одржаној 1969. године, текстом Бошка Петровића о Матици српској из 1991. године, делом текста из тестаментa Марије Трандафил

и Омажом Марији Грандафил који је беседила Гордана Стојаковић. Драмски програм извели су Миодраг Петровић и Предраг Момчиловић, прваци Дrame Српског народног позоришта, и мр Исидора Поповић, стручни сарадник Матице српске. Музички део програма извеле су мр Милица Стојадиновић, сопран, првакиња Оперe Српског народног позоришта, и Маја Грујић, клавиpски сарадник.

МУЗИЧКЕ ВЕЧЕРИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Одбор *Музичких вечери Матице српске* радио је у следећем саставу: академик Димитрије Стефановић, председник Одбора, проф. мр Богдан Ђаковић, проф. мр Марина Милић Апостоловић, проф. мр Ненад Остојић, чланови Одбора, и Марта Тишма, уредник Музичких вечери Матице српске.

У протеклом периоду одржано је 49 концерата соло и камерне музике. Разноврсни, квалитетни и занимљиви програми који су у Матици српској остварени привукли су велики број посетилаца и новинара.

2008.

- 6. фебруар – концерт „Српски композитори и клавиp”. Уводна реч и музички коментари музиколог мр Александра Паладин. Програм: Даворин Јенко, Јован Пачу, Милош Дозела, Станислав Бинички и Светислав Божић, пијанисткиња Јасмина Јанковић.
- 28. фебруар – концерт „Српска народна песма у европској музици” поводом 220 година од рођења Вука Ст. Карацића. Аутор и водитељ Миодраг Милановић. Учествовали су: Јелена Кончар, мецосопран, Славолуб Коцић, тенор, Бранислав Цвијић, тенор, Бранислав Вукасовић, баритон, и Ирина Митровић, клавиpски сарадник.
- 27. март – Јасмина Трумбеташ Петровић, сопран, првакиња Београдске опере, и Даринка Пауновић, клавиp. Програм: Петар Коњовић, Станислав Бинички, Петар Крстић, Петар Илич Чајковски, Франческо Чилеа, Рихард Штраус, Роберт Шуман, Пабло Сорозабал, Шарл Гуно, Алфредо Каталани, Салваторе Кардиљо и Ернесто де Куртис.
- 17. април – концерт премијерно изведен у Србији „Љубав и гитара” – романсе, канцоне и серенаде за глас и гитару. Извођачи; Јадранка Јовановић мецосопран, првакиња Београдске опере, и Урош Дојчиновић, гитара.
- 24. април – концерт, Вероника Тијал Шовел (Veronique Thual-Chauvel), клавиp, Француска. Програм: Јохан Себастијан Бах, Лудвиг ван Бетовен, Франц Шуберт и Морис Равел.
- 14. мај – променадни концерт „Вече белканта”. Солисти: Виолета Срећковић, мецосопран, и Александар Саша Петровић, тенор, уз клавиpску сарадњу Тамаре Јовићевић. Програм: Николо Пичини, Умберто Ђордано, Алесандро Скарлати, Роберт Шуман, Сергеј Рахмањинов, Ђузепе Верди, Ђакомо Пучини, Каме Сен Санс, Жил Масне и др.
- 21. мај – Михал Ђура Будински, виолина, и Ладислав Мезеи, виолончело. Програм: Франц Јозеф Хајдн, Лудвиг ван Бетовен, Даријус Мијо и Морис Равел.
- 28. мај – наступала је мушка певачка група из Младенова „Звуци Подгрмеча” под руководством Добривоја Богдановића. Том приликом представљени су компакт-дискови ове групе бр. 4 и 5. О компакт-дискovima говорили су мр Јелена Јовановић, мр Весна Ивков, етномузиколози, и Ержебет Глушица, уредник емисије РТВ. Гост програма била је певачка група студената етномузикологије Академије уметности у Новом Саду под руководством мр Весне Ивков.

- 4. јул – концерт „Харфа плус”. Извођачи: Мојца Злопко Вајгл, харфа, Љубљана, и Марина Милић Апостоловић, клавир. Гост вечери Ива Станковић, виолина. Програм: Морис Равел, Гаetano Доницети, Жак Ибер и др.
- 16. октобар – концерт клавирског дуа Теа Димитријевић – Арпад Печвари. Програм: Клод Дебиси, Габријел Форе и Морис Равел.
- 30. октобар – концерт дуа „Флорал” под називом „Са флаутом и харфом кроз Европу”. Извођачи: Стана Крстајић и Милена Станишић. Програм: Јохан Себастијан Бах, Волфганг Амадеус Моцарт, Габријел Форе, Вили Хес, Јозеф Јонген, Душан Радић и др.
- 19. новембар – музичко-поетско вече из циклуса „Српска певана реч” под називом „Прошлошћу (од)бранимо будућност Космета”. Аутор и водитељ Миодраг Милановић. Учесници: Данијела Јовановић, сопран, Славољуб Коцић, тенор, Бранислав Цвијић, тенор, Бранислав Вукасовић, баритон, и Ирина Митровић, клавирски сарадник
- 27. новембар – Татјана Олујић, виолина, и Уки Оваскаинен, клавир, Финска. Програм: Јохан Себастијан Бах, Антонио Вивалди, Лудвиг ван Бетовен, Николо Паганини, Пабло де Сарасате, Чен Јин Шионг и Скот Џоплин.
- 10. децембар – концерт „Најлепше арије и дуети”. Милица Стојадиновић, сопран, уз клавирску сарадњу Маје Грујић. Гости концерта су студенти соло певања Академије уметности у Новом Саду у класи мр Милице Стојадиновић.
- 24. децембра – концерт клавирског дуа Деана Патаковић – Наташа Митровић. Програм: Дејан Деспић, Клод Дебиси, Габриел Форе, Петар И. Чајковски и Антонин Дворжак.

2009.

- 29. јануар – концерт „Са Опленца кликну вила”, женске и мушке певачке групе. Изведене су традиционалне сеоске песме и инструменталне мелодије, из Шумадије и других крајева. Гост програма био је Милован Матић, солиста на народним дувачким инструментима. О извођачима и песмама говори мр Јелена Јовановић, етномузиколог
- 11. фебруар – концерт „Композиције српских аутора за виолончело и клавир”. Свирали су Душан Стојановић, виолончело, и Радмила Стојановић, клавир. На програму су била дела Дејана Деспића, Милоја Милојевић, Ивана Јевтића, Милана Михајловића, Петра Стојановића и Исидора Бајића.
- 26. фебруар – музичко-поетско вече „Словенски вијенац”. Уз сопствену инструменталну пратњу и кореографију, на српском, руском, украјинском, белоруском и македонском језику, Јелена Трепетова Костић, Москва, и Наташа Јаковљева Тодоровић, Новокузњецк, Сибир и Москва, изводе познате песме и мелодије ових народа. Конферанса кроз музичко-поетски колаж Зоран Костић, Бања Лука, песник и књижевни преводилац.
- 5. март – музичке вечери Матице српске и Аустријски културни форум из Београда, приређују концерт поводом 200-годишњице смрти Ф. Ј. Хајдна. Свита трио Haydn Trio Eisenstadt из Беча, Аустрија. Програм: клавирска трија Ф. Ј. Хајдна и Ф. Шуберта. Поздравне речи и преглед сарадње упутиле су Мира Комадина, заменик директора Аустријског културног форума, и Марта Тишма, уредник Музичких вечери.
- 11. март – концерт Ненад Врбашки, виолина, и Ђуро Рајковић, клавир. Програм: А. Корели, Ф. Шуберт, К. Синдинг, П. де Сарасате, Ц. Скот, Ф. Крајслер и Х. Вијењавски.
- 26. март – приређено је музичко вече у оквиру којег је представљена књига *Лексикон ојера*. Главни уредник књиге је Гордан Драговић. О књизи су го-

ворили проф. др Соња Маринковић, музиколог, проф. Владимир Јовановић, оперски уметник и аутор. Вођење програма вечери и уводни говор о књизи одржала је Марта Гишма, стручни сарадник Одељења за сценске уметности и музику. У уметничком делу програма наступали су: Александар Ракичевић, баритон, Јелена Јањић, сопран, студенти четврте године соло певања Академије уметности у Новом Саду у класи мр Милице Стојадиновић, ред. професора. Клавирски сарадник била је Маја Грујић.

- 16. април – концерт клавирски дуо „*Altro modo*” – Адела Караси и Наташа Шпачек. Програм: К. Д. Лудвиг, Ј. Брамс, К. С. Хачатуријан, Ј. Мајевски, Г. Малмсен, А. Вилијелдо, Ј. М. Родригез, В. Полторацки, С. Важов, И. Осин.
- 29. април – концерт првакиња Београдске опере Јасмине Трумбеташ, сопран, и Јелене Влаховић, мецосопран, уз клавирску сарадњу Љубице Грујић. Извеле су дела Ж. Офенбаха, П. И. Чајковског, Ј. Расина, Р. Штрауса, К. Сен Санса, Ђ. Вердија, Ђ. Пучинија, Ж. Бизеа и П. Маскањија.
- 14. мај – концерт трија, Мадлен Стокић, виолина, Драгица Стојановић, кларинет, Маја Мухић, клавир. Програм: Арам Хачатуријан, Пол Хиндемит, Милан Михајловић и Даријус Мијо.
- 20. мај – концерт Душица Половина, виола, Марина Микић, клавир. Програм: А. Корели, Ј. С. Бах, Д. Бортњански, А. Пијацола и Г. Енеску.
- 28. мај – концерт Драко Коцас, виолина (Љуксембург), и Марија Ђукић, клавир. Суорганизатори Матица српска и Огранак САНУ. Програм: Ђ. Тартини, Ј. С. Бах, Л. ван Бетовен и М. Стојадиновић Милић.
- 4. јун – концерт „Класичне руске романсе”. Учествоју: Бранислав Јатић, бас, првак СНП, и Ирина Митровић, клавирски сарадник. Препеве песама казује Гордана Ђурђевић Димић, драмска уметница.
- 11. јун – концерт клавирског дуа Снежана Николајевић – Весна Кршић. Програм: Светислав Божић, Јохан Кристијан Бах, Ерик Сати, Сергеј Рахмањин, Антонин Дворжак, Михаило Живановић и Зоран Христић.
- 22. октобар – приређен је концерт на ком су свирали Имре Лакатош, виолина, и Оскар Ритер, клавир. Изведена су дела Г. Ф. Хендла, В. А. Моцарта, Л. ван Бетовена, Е. Блоха, П. де Сарасатеа, П. И. Чајковског.
- 25. новембар – приређен је концерт под називом „Соло песме и арије из опере та и опера српских композитора”. Учествовали су Бранислав Цвијић, тенор, Ирина Митровић, клавирски сарадник, и Марија Цвијић, сопран, гост вечери.
- 24. децембар – приређен је новогодишњи гала концерт „Песме и арије које су освојиле свет”. Учествовали су Сузана Шуваковић Савић, сопран, првакиња Београдске опере, Славко Николић, тенор, Миодраг Чолаковић, клавир, и Петар Голубовић, мандолина, бузуки, балалајка, гитара и хармоника.

2010.

- 24. фебруар – вокални концерт младих извођача из класе проф. мр Вере Ковач Виткаи. Учествовали су: Агота Виткаи Кучера, сопран, Јована Рогоља, сопран, Горан Стргар, тенор, Жељко Андрић, бас, и Тамара Јовићевић, клавирски сарадник. Програм: А. Вивалди, П. И. Чајковски, С. В. Рахмањин, В. Белини, Ђ. Пучини, Е. Григ, Ђ. Верди, Г. Ф. Хендл, Е. ди Капуа, Г. Доницети, Ж. Офенбах и др. Цео концерт снимала је Радио-телевизија Војводине. Репортерски су снимали и узели интервјуе за информативне и програме из културе РТВ – српска и мађарска редакција, ТВ Панонија, ТВ Канал 9, Телевизија НС+, Радио Нови Сад. Концерт је снимео и фото-репортер Бранко Лучић.
- 25. март – приређен је концерт на ком су свирале Марија Мисита, виолина, и Наташа Митровић, клавир. Изведена су дела Франца Шуберта, Петра Илича

- Чајковског и Камија Сен Санса. Цео концерт снимила је ТВ Мост. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
- 14. април – приређена је приповедачка представа *Човек човеку*. Приче великана српске књижевности причале су глумице Вјера Мујовић и Рада Ђуричин. Представу је приредила Рада Ђуричин. Костими: Љиљана Петровић. Музика: компакт-диск *Између сна и јаве* Боре Дугића. Сценски говор: Љиљана Мркић. Цео концерт снимила је ТВ Мост. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић. Репортерски су снимали и узели интервјуе за информативне и програме из културе ТВ Панонија, ТВ Канал 9.
  - 28. април – приређен је концерт на ком су свирале Милана Вуксан, мецосопран, Жељка Спонза, харфа, Ксенија Мијатовић, флаута. Програм: Јохан Себастијан Бах, Ђузепе Ђордани, Кристијан Глук, Жак Офенбах, Исидор Бајић, Милан Пребанда, Жил Масне, Антоњин Дворжак, Енрике Гранадос, Виторио Монти и Жорж Бизе. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 6. мај – свирала је Љиљана Вукеља Цвијић, пијанисткиња. Програм: Морис Равел и Анри Дитије. Репортерски су снимали и узели интервју за информативне и програме из културе ТВ Канал 9. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 20. мај – свирале су Мегуми Тешима, виолинисткиња из Јапана и Наташа Срдић Јан, пијанисткиња. Програм: Ј. С. Бах, Ф. Пуланк и С. Прокофјев. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 27. мај – свирали су Миран Бегић, виолиниста, и Бојан Мартиновић, пијаниста из Црне Горе. Програм: В. А. Моцарт, А. Дворжак, Б. Таминцић, М. Равел и Е. Григ. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 1. јун – приређен је концерт под називом *Омаж њевању*. Говорио је и свирао Душан Трбојевић, пијаниста и композитор. Гости вечери биле су Милица Стојадиновић, сопран, првакиња опере СНП, и Маја Грујић, клавирички сарадник. Програм: Ф. Шуберт, Ј. С. Бах, Ф. Шопен, Ф. Лист, К. Дебиси, В. Мокрањац и Д. Трбојевић. Цео концерт снимили су ТВ Мост, телевизија Академије уметности у Новом Саду, Радио Нови Сад и један приватни сниматељ, ангажован од стране уметника. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 16. јун – приређен је концерт трија Сенка Недељковић, сопран, Рудолф Балаж, кларинет, и Александра Караџић, клавир. Програм: К. Крауцер, Л. Шпор, Ф. Шуберт, Ј. Штраус и Ф. Лехар. Цео концерт снимила је ТВ Мост. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 6. октобар – концерт Акација Оливеире (Acácio Oliveira), гитаристе из Бразила. Гост вечери био је наш гитариста Урош Дојчиновић. Изведена су дела Ејтора Виља Лобоса. Цео концерт снимили су Радио Нови Сад и ТВ Мост. Репортерски је снимала и узела интервјуе извођача за информативне и програме из културе ТВ Канал 9. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 24. фебруар – вокални концерт младих извођача из класе проф. мр Вере Ковач Виткаи. Учествовали су Агота Виткаи Кучера, сопран, Јована Рогоуља, сопран, Горан Стргар, тенор, Жељко Андрић, бас, и Тамара Јовићевић, клавирички сарадник. Програм: А. Вивалди, П. И. Чајковски, С. В. Рахмањинов, В. Белини, Ђ. Пучини, Е. Григ, Ђ. Верди, Г. Ф. Хендл, Е. ди Капуа, Г. Доницети, Ж. Офенбах и др. Цео концерт снимила је Радио-телевизија Војводине. Репортерски су снимали и узели интервјуе за информативне и програме из културе РТВ – српска и мађарска редакција, ТВ Панонија, ТВ Канал 9, Телевизија НС+, Радио Нови Сад. Концерт је снимно и фото-репортер Бранко Лучић.
  - 25. март – приређен је концерт на ком су свирале Марија Мисита, виолина, и Наташа Митровић, клавир. Изведена су дела Франца Шуберта, Петра Илича

Чајковског и Камија Сен Санса. Цео концерт снимила је ТВ Мост. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.

- 14. април – приређена је приповедачка представа *Човек човеку*. Приче великана српске књижевности причале су глумице Вјера Мујовић и Рада Ђуричин. Представу је приредила Рада Ђуричин. Костими: Љиљана Петровић. Музика: компакт-диск *Између сна и јаве* Боре Дугића. Сценски говор: Љиљана Мркић. Цео концерт снимила је ТВ Мост. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић. Репортерски су снимали и узели интервјуе за информативне и програме из културе ТВ Панонија, ТВ Канал 9.
- 28. април – приређен је концерт на ком су свирале Милана Вуксан, мецосопран, Жељка Спонза, харфа, Ксенија Мијатовић, флаута. Програм: Јохан Себастијан Бах, Ђузепе Ђордани, Кристијан Глук, Жак Офенбах, Исидор Бајић, Милан Пребанда, Жил Масне, Антоњин Дворжак, Енрике Гранадос, Виторио Монти и Жорж Бизе. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 6. мај – свирала је Љиљана Вукелја Цвијић, пијанисткиња. Програм: Морис Равел и Анри Дитије. Репортерски су снимали и узели интервју за информативне и програме из културе ТВ Канал 9. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 20. мај – свирале су Мегуми Тешима, виолинисткиња из Јапана, и Наташа Срдић Јан, пијанисткиња. Програм: Ј. С. Бах, Ф. Пуланк и С. Прокофјев. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 27. мај – свирали су Миран Бегић, виолиниста, и Бојан Мартиновић, пијаниста из Црне Горе. Програм: В. А. Моцарт, А. Дворжак, Б. Таминцић, М. Равел и Е. Григ. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 1. јун – приређен је концерт под називом *Омаж њевању*. Говорио је и свирао Душан Трбојевић, пијаниста и композитор. Гости вечери биле су Милица Стојадиновић, сопран, првакиња опере СНП, и Маја Грујић, клавирски сарадник. Програм: Ф. Шуберт, Ј. С. Бах, Ф. Шопен, Ф. Лист, К. Дебиси, В. Мокрањец и Д. Трбојевић. Цео концерт снимили су ТВ Мост, Телевизија Академије уметности у Новом Саду, Радио Нови Сад и један приватни сниматељ, ангажован од стране уметника. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 16. јун – приређен је концерт трија Сенка Недељковић, сопран, Рудолф Балаж, кларинет, и Александра Караџић, клавир. Програм: К. Крауцер, Ј. Шпор, Ф. Шуберт, Ј. Штраус и Ф. Лехар. Цео концерт снимила је ТВ Мост. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 10. новембар – приређен је концерт „Српска музика за виолончело и клавир”. Свирали су Срђан Сретеновић, виолончело, и Неда Хофман, клавир. На програму су изведена дела Ивана Бркљачића, Дејана Деспића, Љубице Марић, Наташе Богојевић, Јосипа Славенског и Срђана Хофмана. Цео концерт snимио је Радио Нови Сад. Концерт је snимио и фото-репортер Бранко Лучић.
- 23. децембра – приређено је „Вече танга”. Свирали су „Belanima Trio”. Чланови трија су Бобан Бјелић, хармоника, Владимир Павловић, виолончело, и Катарина Мишић, клавир. Гости вечери били су плесачки пар Ана Наупарац и Дејан Лукић.

2011.

- 9. март – концерт ученика проф. Мирјане Богдановић. Учествовали су Светлана Несторовић, виолина, Константин Милекић, виолина, Игор Суботин, виолина. Клавирски сарадници били су Емилија Јањић, Александар Глигић и Зарифа Ализаде. Концерт је snимљен у целости камером и фото-апаратом. Snимио Ненад Богдановић. Изведена су дела Хенрика Вјењавског, Пагани-

нија Крајслера, Јохана Себастијана Баха, Пабла де Сарасатеа и Петра Илича Чајовског.

- 15. март – приређен је концерт у оквиру манифестације „Дани Матице српске у Београду”, поводом 185-годишњице оснивања. Говорили су академик Димитрије Стефановић, академик Ђорђе Злоковић и Јелена Межински, директор Галерије САНУ. Учествовали су Душан Трбојевић, клавири, и Маја Рајковић, клавири, Анета Илић, сопран, и Лидија Станковић, клавири. Изведена су дела Корнелија Станковића, Исидора Бајића, Александра Морфидиса Нисиса, Душана Радића, Дејана Деспића, Петра Коњовића, Милоја Милојевића и Станојла Рајичића.
- 17. март – приређен је солистички концерт под називом „Александар Тасић и пријатељи”. Учесници концерта били су Александар Тасић, кларинет, Саша Милосављевић, бас кларинет, Рудолф Балаж, кларинет, Роберт Борбељ, кларинет, Соња Новчић, виолина, Ивана Мунђан, клавири. На програму су била дела Гарија Шокера, Карла Марије фон Вебера, Џорџа Гершвина, Арама Хачатуријана и Даријуса Мијао.
- 23. март – приређен је концерт под називом „Моцарт од деветогодишњака до зреле младости”. Свирала је пијанисткиња Јелица Глигоријевић.
- 27. април – приређен је концерт Вероник Тијал Шовел, пијанисткиње из Француске. На програму су изведена дела композитора: Ж. Ф. Рамо, Л. ван Бетовен, Ф. Шуберт и Е. Лало.
- 18. маја приређен је концерт на ком су извођачи били Илеана Милић, сопран, и Вера Миланковић, композитор и пијаниста. Изведена су дела В. Миланковића и Е. Х. Грига. На концерту премијерно је изведен и циклус песама „Из Норвешке”, композиторке Вере Миланковић. Стихове је приредила Вера Миланковић на основу путописа *Писма из Норвешке* Исидоре Секулић.
- 19. мај – приређен је концерт гудачког квартета ТАЈЈ у Будимпешти у оквиру јубилеја 250. годишњице рођења Саве Текелије. Чланови квартета су Александра Крчмар Ђулибрк, виолина, Јованка Мазалица, виолина, Јелена Филиповић, виола, Тимеа Калмар, виолончело. Изведена су дела Александре Вребалов и Дмитрија Шостаковича. Програм јубилеја одржан је у просторијама амбасаде Републике Србије у Будимпешти. Поздравне речи одржали су Његова екселенција господин Дејан Шаховић, амбасадор Републике Србије, и проф. др Славоко Гордић, потпредседник Матице српске. О Сави Текелији говорио је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.
- 16. јун – приређен је програм поводом 185 година од рођења Светозара Милетића под називом „Беседа о Светозару Милетићу”. Уводна реч: академик Чедомир Попов. О идејама и делу Светозара Милетића: проф. др Љубомирка Кркљуш. Уметнички део програма: Милица Стојадиновић, сопран, уз клавиру сарадњу Маје Грујић и Предрага Момчиловића, драмског уметника. Изведене су композиције Петра Крстића (Алекса Шантић), Станојла Рајичића (Бранко Радичевић), Станислава Биничког (Јован Јовановић Змај), Јосипа Хаџеа (Ђура Јакшић) и Исидора Бајића. Предраг Момчиловић читао је текстове Светозара Милетића.
- 16. септембар – приређен је концерт под покровитељством Електровојодине еминентним европским уметницима Мојци Злопко Вајгл, харфисткињи из Љубљане, и члановима Бечке филхармоније Дитеру Флурину (Dieter Flury), флаутисти, и Тобијасу Леу (Tobias Lea), виолисти. Уметници су наступили као трио и извели су композиције Клода Дебисија, Софије Губајдулине, Жака Ибера, Торуа Такемичуа и Мориса Равела.
- 10. новембар – Матица српска и Друштво сународника Русије ЛУЧ приредили су музичко вече „Живот и стваралаштво Фјодора Ивановича Шаљапина”.

на (1873–1938)”. О Шаљапину су говорили Николај Иванович Горбунов, аутор неколико књига и филма о Шаљапину, и Алексеј Арсењев. У уметничком делу програма оперске арије, руске песме и романсе из репертоара Ф. И. Шаљапина извели су Бранислав Јатић, бас, Милош Милојевић, бас, Ирина Митровић и Дуња Црњански, клавиристи сарадници.

- 6. децембар – приређено је уметничко вече на коме је представљена књига Петра Жебељана *Ждралови над Перлезом*. О књизи су говорили мр Драгана Белеслијин, Ђорђе Рандељ, Борислав Чичовачки и аутор. У уметничком програму учествовали су Миодраг Петровић, драмски уметник, који је читао одломке из књиге, Исидора Жебељан, клавир, Борислав Чичовачки, обоа, и Јулија Хартиг, виолина. Трио музичара извео је дела Исидоре Жебељан, академика Дејана Деспина и Беле Бартока.
- 14. децембар – приређен је концерт посвећен 25-годишњици уметничког рада Флоријана Балажа, ванредног професора виолине на Академији уметности у Новом Саду. У програму су учествовали Флоријан Балаж, виолина, Вања Прица, клавир, Душица Половина, виола, Марта Балаж, сопран, дуо V.I.T.R.I.O.L., салон-оркестар LA VONEME. Изведене су композиције Е. Гранадоса, П. де Сарасатеа, М. де Фалје, К. Штамца, И. Бајића, К. Офенбаха и Ђ. Летића и др.

2012.

- 30. марта приређен је концерт у организацији Матице српске и Електровојводине. Наступила је солиста Маја Рељин Давидовић, сопран, у пратњи Микела Д’Елије (Michele D’Elia), клавир, Италија, и ансамбла „Вила”. Изведене су композиције П. Маскањија, Ђ. Пучинија, Ф. Чилеа, Ш. Гуноа и др.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА

145 ГОДИНА ОД ПРЕСЕЉЕЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД

У палати Платонеум 12. маја 2009. године одржана је свечаност поводом обележавања 145. годишњице пресељења Матице српске из пештанског Текелијанума у новосадски Платонеум. Свечана седница је започела речима добродошлице које су упутили академик Зоран Ковачевић, председник Огранка САНУ, у својству садашњег домаћина палате Платонеум, а у име града Новог Сада, градоначелник, господин Игор Павличић. *О прошлости и будућности Матице српске* говорио је академик Чедомир Попов, председник Матице српске док је *о Сави Појовићу Текелији и текелијанумској епохи* говорио проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Уметнички део Свечане седнице употпунили су чланови октета „Академац” и Предраг Момчиловић, глумац Српског народног позоришта. Свечаност је настављена научним скупом чија тема је била *Зачејшак српске њравне науке*. Излагања су имали др Радослав Ераковић, доцент Филозофског факултета у Новом Саду, *О једном Арађанину*, др Гордана Вукадиновић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, *О докџорској дисертацији Саве Појовића Текелије – De causa et fine civitatis*, проф. др Љубомирка Кркљуш, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, *О њрођраму Саве Појовића Текелије за обнову српске државе* и др Душан Николић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, *О научној и њросветиџељској мисији Саве Појовића Текелије*. На крају је представљена књига Саве Текелије *Правна дисертација о узроку и циљу њо-стијања државе (Disertatio iuridica de causa, et fine civitatis)*.

150. ГОДИШЊИЦА ОСНИВАЊА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНЕ ОПШТИНЕ У БЕЧУ

Изложба „Србија – културна спона Истока и Запада”

У Аустрији је током 2010. и 2011. године серијом пригодних манифестација и активности била обележена 150. годишњица Српске црквене општине Свети Сава у Бечу. По подацима аустријске статистичке агенције Statistik Austria, у Бечу је 2001. године живело 143.077 грађана Србије и Црне Горе. Половина њих, или прецизније 74.198 лица, себе сматра верником Српске православне цркве. Српски говори чак 97.824 грађана, што га чини другим говорним језиком у Бечу.

Поводом јубилеја Српске православне црквене општине Свети Сава од 30. јуна до 30. октобра 2010. године у Музеју катедрале Светог Стефана, у самом средишту Беча, под високим покровитељством председника Републике Србије господина Бориса Тадића и председника Републике Аустрије господина Хајнца Фишера одржана је изложба *Србија – културна спона Истока и Запада*, у оквиру које је била представљена српска култура од оснивања прве средњовековне српске државе до наших дана. Реч је о пројекту од прворазредног значаја за промовисање српске традиције, народа и државе. Изложбени простор посетило је хиљаде тамошњих Срба и Аустријанаца, као и многи туристи који су боравили у Бечу током лета и ране јесени.

Организовање изложбе је, уз благослов Српске православне цркве, поверено Матици српској као најстаријој књижевној, културној и научној институцији српског народа. У припрему изложбе укључени су: Галерија Српске академије наука и уметности, Музеј Српске православне цркве, Народни музеј, Галерија фресака, Галерија Матице српске, Библиотека Матице српске, Српска православна црквена општина у Бечу, Министарство културе Републике Србије, Министарство вера Републике Србије, Министарство спољних послова Републике Србије, Министарство за дијаспору Републике Србије, Министарство за Косово и Метохију Републике Србије, као и више истакнутих научника и универзитетских професора из разних области. Стручним одбором који је припремио ову изложбу руководио је генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић.

У делу Музеја катедрале Светог Стефана који је намењен представљању културног наслеђа других народа било је изложено око сто експоната који илуструју развој српске културе у различитим епохама. Већину чине оригинални предмети и уметничка дела од изузетног историјског значаја и високе уметничке вредности. Међу њима је било и оних који су били издвојени из сталних поставки најзначајнијих националних институција Републике Србије. Део верског и културног наслеђа је био приказан текстуално, у форми постера, каталога и других пригодних публикација на српском, немачком и енглеском језику.

Посебна пажња је била посвећена личностима које су обележиле националну историју, али и појединцима који су представљали културну спону са другим народима. Део простора је био коришћен за савремену, мултимедијалну презентацију српске културе. У том контексту била је приказана судбина верског и културног наслеђа на размеђи XX и XXI, посебно оног на Косову и Метохији, које је под заштитом Унеска и других међународних организација.

Истовремено са изложбом организовани су концерти, научни и стручни скупови, као и низ других пратећих манифестација које је требало да омогуће стручној и широј јавности да детаљније упозна поједине сегменте српске културе и матичну државу српског народа.

Изложба је свечано отворена 29. јуна 2010. године у 19 сати у присуству високих званичника обе државе, црквених великодостојника, дипломатског кора и вели-

ког броја угледних званица из јавног живота Србије и Аустрије. На отварању је говорио Његова екселенција надбискуп бечки кардинал Кристоф Шенборн, Његово преосвештенство епископ бачки Иринеј Буловић, председник Републике Србије господин Борис Тадић и председник Републике Аустрије господин Хајнц Фишер. У уметничком делу свечаности наступио је хор Стефан Дечански из Новог Сада и госпођа Милица Стојадиновић, првакиња опере Српског народног позоришта у Новом Саду.

Високи покровитељи:

Изложба је реализована под високим покровитељством председника Републике Србије господина Бориса Тадића и председника Републике Аустрије господина Хајнца Фишера

Организација изложбе:

Музеј катедрале Светог Стефана у Бечу и Матица српска, Нови Сад

Координатор пројекта:

Проф. др Душан Николић

Аутор концепције изложбе:

Академик Динко Давидов

Кустос изложбе:

Др Бранка Кулић

Организациони одбор:

Др Бранка Кулић, Јелена Межински Миловановић, др Татјана Цвјетићанин, Миро Вуксановић, мр Бојан Поповић, Мирослав Илић, Душица Живковић, мр Александар Раковић, Драгана Вујић, Ђорђе Прстојевић, Ненад Трајковић, протојереј ставрофор Ђорђе Кнежевић, академик Динко Давидов и проф. др Душан Николић, председник Одбора

Дизајн пратећег материјала:

Мирјана Исаков

Експонате за изложбу уступили су:

Народни музеј у Београду, Галерија Српске академије наука и уметности у Београду, Историјски музеј Србије у Београду, Музеј Града Београда, Галерија Матице српске у Новом Саду, Библиотека Матице српске у Новом Саду, Музеј Српске православне цркве у Београду, Музеј Николе Тесле у Београду и Национална библиотека у Бечу

Реализацију изложбе финансијски су омогућили:

Влада Републике Србије – Министарство иностраних послова, Министарство вера, Министарство културе, Министарство за дијаспору, Министарство за Косово и Метохију, Влада Аутономне Покрајине Војводине – Покрајински секретаријат за културу и Српска црквена општина у Бечу.

185 ГОДИНА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Дани Матице српске у Београду

Хронологија догађаја:

11. фебруара 2011. године у Галерији Српске академије наука и уметности одржана је конференција за медије којом је најављена манифестација *Матица српска – 185 година у служби српске културе*. Новинарима су се обратили председник Матице српске академик Чедомир Попов, управник Библиотеке Матице српске и главни уредник Издавачког центра дописни члан САНУ Миро Вуксановић и управница Галерије Матице српске мр Тијана Палковљевић говорима о самој Матици српској и њеним установама, о јубилеју, о програмима у којима ће бити представљене активности Матице српске, Библиотеке Матице српске, Гале-

рије Матице српске и Издавачког центра Матице српске и о изложби *Порѝреѝи часника и добройѝвора Майѝице срѝске*.

15. фебруара 2011. године, у 19 сати, отворена је манифестација *Дани Майѝице срѝске у Београду* и изложба *Порѝреѝи часника и добройѝвора Майѝице срѝске*. Поздравним речима присутнима су се обратили председник Српске академије наука и уметности академик Никола Хајдин и председник Матице српске академик Чедомир Попов. О концепцији изложбе говорила је управница Галерије Матице српске и аутор изложбе мр Тијана Палковљевић. Изложбу је отворио министар културе у Влади Републике Србије Небојша Брадић. Овом догађају присуствовао је велики број званица.

18. фебруара 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Майѝица срѝска јуче, данас, суѝра*. Том приликом о Матици српској, о њеној историји, савременим активностима и плановима за будућност говорили су председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник проф. др Слободан Ђурчић и генерални секретар проф. др Душан Николић. Том приликом премијерно је приказан филм *Тако, а не иначе! (Прича о Майѝици срѝској)*.

Поводом 185 година од оснивања Матице српске у Галеријском простору Туристичке организације Београда, у улици Кнеза Михаила, свечано је отворена изложба посвећена Јовану Хаѝићу, једном од оснивача и првом председнику Матице српске. На отварању су говорили директор Туристичке организације Београда Дејан Веселинов, председник Матице српске академик Чедомир Попов и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић.

22. фебруара 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Лейѝоѝис Майѝице срѝске* и почетна књижевна издања. О најстаријем живом књижевном часопису говорили су главни и одговорни уредник *Лейѝоѝиса Майѝице срѝске* проф. др Драган Станић, чланови Уредништва проф. др Михајло Пантић и проф. др Јован Попов, сарадници *Лейѝоѝиса* академик Љубомир Симовић, Мирослав Јосић Вишњић и Рајко Петров Ного.

23. фебруара 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Научна одељења Майѝице срѝске*. О историјату и активностима научних одељења Матице српске говорили су секретар Одељења за друштвене науке проф. др Љубомирка Кркљуш, секретар Одељења за природне науке и главни уредник *Зборника Майѝице срѝске за ѝриродне науке* академик Рудолф Кастори, главни уредник *Зборника Майѝице срѝске за књижевност и језик* проф. др Јован Делић и секретар Одељења за ликовне уметности и главни уредник *Зборника Майѝице срѝске за ликовне уметностѝи* проф. др Александар Кадијевић.

25. фебруара 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Правойѝсна и филолошка издања*. О дугогодишњем ангажовању Матице српске на неговању српског језика говорили су секретар Одељења за књижевност и језик, један од аутора *Правойѝса срѝскога језика*, руководилац више научноистраживачких пројеката у овој области проф. др Мато Пижурица и главни уредник *Зборника Майѝице срѝске за славистѝику* проф. др Предраг Пипер.

1. марта 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Лексикографска издања Майѝице срѝске*. О научноистраживачким пројектима и издањима из области енциклопедистике говорили су академик Чедомир Попов, главни уредник *Срѝског биографског речника*, проф. др Драган Станић, главни уредник *Срѝске енциклопедије*, и проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић, главни уредник *Лексикона ѝисаца*.

4. марта 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Дан Рукоѝисног одељења Майѝице срѝске*. О богатој рукописној збирци и другим фондовима који се чувају у Рукописном одељењу Матице српске говорили су проф. др Бранко Бешлин, претходни, и Павле Станојевић, садашњи управник Рукописног одељења.

8. марта 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Дан Библиотеке Матице српске*. О најстаријој српској националној библиотеци и првој јавној научној библиотеци у Срба говорили су проф. др Марија Клеут, председница Управног одбора, дописни члан САНУ Миро Вуксановић, управник, и мр Душица Грбић, Марија Јованцаи и Новка Шокица Шуваковић, руководиоци одељења Библиотеке.

9. марта 2011. године, у 12 часова, у Галерији САНУ одржан је програм *Дан Галерије Матице српске*. О богатим фондовима Галерије, њеној историји и савременим активностима говорили су проф. др Мирослав Тимотијевић, председник Управног одбора, проф. др Лидија Мереник, председница Надзорног одбора, мр Тијана Палковљевић, управница, и Даниела Королија Црквењаков, помоћник управнице Галерије Матице српске.

11. марта 2011. године, у 11 сати, у Галерији САНУ одржан је програм *Дан Издавачког центра Матице српске*. О програмској оријентацији и значајним издавачким подухватима говорили су аутори ИЦМС академици Предраг Палавештра и Матија Бећковић, проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске, и дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник.

15. марта 2011. године, одржана је свечаност којом је затворена манифестација *Дани Матице српске у Београду*. О сарадњи Матице српске и САНУ и значају одржане манифестације говорили су академик Димитрије Стефановић, генерални секретар САНУ, потпредседник Матице српске, академик Ђорђе Злоковић, председник Савета Галерије САНУ, и Јелена Межински Миловановић, в. д. управника Галерије САНУ. Свечаност је настављена концертом у којем су учествовали Душан Трбојевић, клавир, Маја Рајковић, клавир, Анета Илић, сопран, и Лидија Станковић, клавир. Изведена су дела Корнелија Станковића, Исидора Бајића, Александра Морфидиса Нисиса, Душана Радића, Дејана Деспића, Петра Коњовића, Милоја Милојевића и Станојла Рајичића.

Организација:

Чланови Одбора за припрему манифестације *Матица српска – 185 година у служби српске културе* били су академик Чедомир Попов, председник Матице српске, мр Тијана Палковљевић, управница Галерије Матице српске, и дописни члан САНУ Миро Вуксановић, управник Библиотеке Матице српске. Аутор концепције изложбе *Поретрети часника и добротвора Матице српске* и селектор експоната била је мр Тијана Палковљевић.

На изложби је приказано 85 уметничких дела (82 слике и 3 скулптуре). Уз портрете часника и добротвора изложене су биографије на српском и енглеском језику, припремљене у оквиру развојног пројекта *Пантеон Матице српске* (руководилац: проф. др Душан Николић), који је реализован под покровитељством Града Новог Сада. Аутор биографија је Драгана Белеслијин а текстове је на енглески превео Андреј Калмар. Изложба је употпуњена копијама рукописа из Рукописног одељења Матице српске, које су приредиле Александра Јовановић и Вукица Туцаков, као и одликовањима чији су носиоци били часници Матице српске.

Посетиоцима је омогућено да путем три компјутерска терминала (*touch screen*) приступе електронским базама података *Пантеон Матице српске* (са краћим биографијама часника и добротвора, на српском и енглеском језику) и *Српски биографски речник* (са опширним биографијама појединих личности).

У склопу манифестације премијерно је приказан филм *Тако, а не иначе! (Прича о Матици српској)*. Филм је снимљен уз подршку јавног медијског сервиса Војводине, по сценарију Исидоре Поповић, у продукцији Панорама групе из Новог Сада, а режирао га је Александар Каришик. О Матици српској у филму говоре

академик Чедомир Попов, председник, проф. др Душан Николић, генерални секретар, дописни члан САНУ Миро Вуксановић, управник Библиотеке Матице српске и главни уредник Издавачког центра Матице српске, мр Тијана Палковљевић, управница Галерије Матице српске, и проф. др Драган Станић, уредник *Летописа*.

Библиотека Матице српске је имала своју видео-презентацију.

За ову прилику штампан је серијал промотивних летака за свако представљање Матице српске, њених институција и активности понаособ. Тај промотивни материјал припремила је мр Тијана Палковљевић у сарадњи са Дизајн студијом *3 Oranges Design*. Посетиоцима су дељени и раније припремљени леци о Матици српској (на српском, енглеском, руском, француском, и немачком језику), леци о Пантеону Матице српске (на српском и енглеском) и Гласници Матице српске.

У реализацији изложбе *Порџрејџи часника и добродјелора Матице српске* учествовао је стручни тим Галерије Матице српске: мр Тијана Палковљевић, Данило Вуксановић, Дарко Деспотовић, Дарко Ђорђевић и Александра Стефанов.

Концерт на Свечаном затварању манифестације организовала је Марта Тишма, стручни сарадник Одељења Матице српске за сценске уметности и музику. За протокол и односе са јавношћу била је задужена Добрила Мартинов.

У Галерији Српске академије наука и уметности свакодневно су били присутни запослени из Матице српске, Библиотеке Матице српске и Галерије Матице српске.

Манифестација је реализована средствима Министарства културе Републике Србије, Покрајинског секретаријата за културу Аутономне Покрајине Војводине и Града Новог Сада. Део трошкова осигурања спонзорисао је ДДОР Нови Сад.

Изложбу и пратеће програме видело је 24.680 посетилаца.

У оквиру манифестације *Дани Матице српске у Београду*, поводом 185 година од оснивања Матице српске, у галеријском простору Туристичке организације Београда у улици Кнеза Михајла, 18. фебруара 2011. године, свечано је отворена изложба *Јован Хаџић* (Сомбор, 19. IX 1799 – Нови Сад, 4. V 1869). На изложби је сликом и речју представљена личност и активност Јована Хаџића – доктора права, законописца, књижевника, сенатора новосадског Магистрата, оснивача и првог председника Матице српске. На изложби су говорили директор Туристичке организације Београда Дејан Веселинов, председник Матице српске академик Чедомир Попов и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић.

Обележавање јубилеја у Лозници:

185 година Матице српске и

250 година од рођења Саве Поповића Текелије

У оквиру Вуковог сабора, најстарије традиционалне манифестације у Србији, Матица српска и Центар за културу „Вук Караџић” у Лозници су, под покровитељством Министарства културе, информисања и информационог друштва Републике Србије, приредили изложбу *Два јубилеја: 185 година Матице српске и 250 година од рођења Саве Поповића Текелије*, у оквиру које је изложено 15 двојезичних постера о Матици српској и њеним часницима, део *Панџеона Матице српске*, већи број копија рукописа који се чувају у Рукописном одељењу Матице српске, компјутерски терминали за претраживање електронских база података *Панџеон Матице српске* и *Српски биографски речник*, као и више банера о часницима и добротворима Матице српске.

Изложба је одржана у Галерији Миће Поповића и Вере Божичковић Поповић у Лозници у периоду од 13. до 23. септембра 2011. године.

У присуству многих посетилаца као и домаћина госпође Дајане Ђедовић, директорке Центра за културу „Вук Караџић”, и госпође Снежане Нешковић Симић, управнице Галерије Миће Поповића и Вере Божичковић Поповић, изложбу је отворио академик Чедомир Попов а о концепту изложбе говорио је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Поред говорника отварању су присуствовали и потпредседници Матице српске проф. др Славко Гордић и проф. др Слободан Ђурчић.

Пројектом је руководио проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, док су за координацију биле задужене Александра Јовановић, стручни сарадник Рукописног одељења, и Вукица Туцаков, технички уредник Матице српске. Аутори текстова коришћених за потребе изложбе јесу проф. др Душан Николић, Драган Тубић, стручни сарадник Лексикографског одељења Матице српске, и Драгана Белеслијин, стручни сарадник Српске енциклопедије. У постављању изложбе учествовали су Вукица Туцаков, технички уредник издања Матице српске, Владимир Николић, стручни сарадник Рукописног одељења, и Саша Кулић, технички сарадник. Лектуру и коректуру текстова на српском језику извршио је Владимир Шовљански, а превод на енглески језик Андреј Калмар. За графички дизајн била је ангажована Мирјана Исаков.

Обележавање јубилеја у Зрењанину:
185 година Матице српске
и 250 година од рођења Саве Текелије

У Историјском архиву у Зрењанину, 2. новембра 2011. године, одржана је промоција издања Матице српске и отворена изложба поводом 185 година постојања Матице српске и 250 година од рођења Саве Текелије. У промоцији су учествовали председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић и главни уредник *Лешојиса Матице српске* и *Српске енциклопедије* проф. др Драган Станић.

Изложбу је пригодном беседом отворио генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић.

У репрезентативном изложбеном простору Архива изложено је 15 двојезичних постера о Матици српској и њеним часницима, копије портрета чланова породице Текелија са пратећим легендама (кустос Снежана Мишић), део *Панџеона Матице српске*, већи број копија рукописа који се чувају у Рукописном одељењу Матице српске, компјутерски терминали за претраживање електронских база података *Панџеон Матице српске* и *Српски биографски речник*, као и више банера о часницима и добротојима Матице српске.

Изложбу су у сарадњи са Галеријом Матице српске и Друштвом чланова Матице српске у Зрењанину приредиле стручни сарадник Рукописног одељења Александра Јовановић и технички уредник издања Матице српске Вукица Туцаков. У реализацији је учествовао Саша Кулић, технички сарадник.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА САВЕ ТЕКЕЛИЈЕ

Свечани скуп у Амбасади Републике Србије у Будимпешти

Матица српска, Амбасада Републике Србије у Будимпешти и Самоуправа Срба у Мађарској 19. маја у Амбасади Републике Србије у Будимпешти организо-

вале су свечани скуп поводом 250. годишњице рођења Саве Поповића Текелије, великог добротвора, првог српског доктора правних наука и председника Матице српске. Званице су поздравили Његова екселенција господин Дејан Шаховић, амбасадор Републике Србије, проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске, и господин Љубомир Алексов, председник Самоуправе Срба у Мађарској. Беседу о Сави Поповићу Текелији говорио је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. У музичком делу свечаности наступили су гудачки квартет ТАЈЈ (Александра Крчмар Ђулибрк, виолина, Јованка Мазалица, виолина, Јелена Филиповић, виола, и Тимеа Калмар, виолончело) из Новог Сада, са следећим програмом: Александра Вребалов, *Скица бр. 2*, Дмитри Шостакович, *Гудачки кваријет бр. 3. ор. 73*, Дејан Деспић, *Почасница Сивану Мокрањцу*, Александра Вребалов, *Pannonia Boundless*. Свечаности су присуствовали: академик Димитрије Стефановић, у својству генералног секретара Српске академије наука и уметности, проф. др Мирослав Весковић, ректор Универзитета у Новом Саду, Андреј Бурсаћ и Живко Макарић, чланови Градског већа Новог Сада, Чабa Латорцаи, представник Министарства иностраних послова Мађарске, Тамаш Сентеш, заменик градоначелника Будимпеште, проф. др Пал Соневенд, продекан за међународну сарадњу Правног факултета Универзитета Етвеш Лоранд у Будимпешти, протојереј Лазар Пајтић, мр Тијана Палковљевић, управница Галерије Матице српске, истакнути чланови српске заједнице у Мађарској и већи број других угледних званица.

Изложба на Међународном сајму књига у Београду:
Сава Поповић Текелија

На Међународном сајму књига у Београду, у хали 2, у програмском сегменту „Изложбе” организована је изложба портрета и рукописа Саве Поповића Текелије, првог српског доктора правних наука, добротвора и председника Матице српске (1761–1842). У сарадњи Галерије Матице српске и Рукописног одељења Матице српске постигнута је хармонија визуелно-текстуалне приче о значају једне личности и њене породице за историју српског народа. Изложба је садржала одабране портрете, цртеже и рукописе Саве Поповића Текелије. Изложба је била отворена до 30. октобра 2011. године.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА СВЕТОЗОРА МИЛЕТИЋА

У здању Матице српске у четвртак, 16. јуна 2011. године, одржана је свечаност поводом 185 година од рођења Светозара Милетића „Беседа о Светозару Милетићу”. Уводну реч о вршњаку Матице српске изрекао је председник Матице српске академик Чедомир Попов. О идејама и делу Светозара Милетића говорила је проф. др Љубомирка Крклуш. У уметничком програму учествовали су драмски уметник Предраг Момчиловић и сопран Милица Стојадиновић, уз клавирску сарадњу Маје Грујић.

ДАН ПЕСНИКИЊЕ МИЛИЦЕ СТОЈАДИНОВИЋ СРПКИЊЕ

У манастиру Раваници у Врднику, 17. септембра 2011. године, уприличен је програм под називом „Дан песникиње” посвећен сећању на Милицу Стојадиновић Српкињу. Након свете јерејске литургије у манастирској цркви освећен је споменик песникињи у порти манастира. Испред Матице српске својим учешћем

су увеличали скуп председник Матице српске академик Чедомир Попов и потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић. Радом *О Милицы Стојадиновић Српкињи као националном и културном раднику* представио се председник Матице српске академик Чедомир Попов док је *О Милицы као њесникињи српскоѣ романѣизма* беседио потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић. Епархија сремска, Културно-просветна заједница Србије, „Логос” из Бачке Паланке и Мало историјско друштво из Новог Сада организовали су богат уметнички програм у којем је наступио и хор „Деспот Стефан Лазаревић”.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА ДОСИТЕЈА ОБРАДОВИЋА

Међународни научни скуп
Доситеј у српској историји и култури

Задужбина „Доситеј Обрадовић”, Матица српска и Српска академија наука и уметности, под покровитељством Министарства просвете и науке Републике Србије, организовали су Међународни научни скуп „Доситеј Обрадовић у српској историји и култури”. Научни скуп је у периоду од 13. до 14. октобра био уприличен у згради Народне банке Србије, док је у суботу, 15. октобра, настављен у манастиру Крушедолу и Матици српској. Концепт научног скупа брижљиво је био планиран више месеци током протекле године од стране Организационог одбора, у чијем саставу су били: академик Чедомир Попов, председник, проф. др Славко Гордић, академик Динко Давидов, проф. др Душан Иванић, проф. др Војислав Јелић, проф. др Атанасиос Каратанасис, проф. др Паскалис Китромилидес, академик Василије Крестић, проф. др Марија Рита Лето, проф. др Душан Николић, проф. др Милан Радуловић, проф. др Драган Симеуновић, академик Владимир Стојанчевић, проф. др Миодраг Стојановић, проф. др Коста Чавошки, проф. др Роберт Ходел, проф. др Габријела Шуберт и Мирјана Драгаш, управница Задужбине.

Првог дана скупа рад је отпочео поздравним речима академика Чедомира Попова, председника Организационог одбора и председника Матице српске, Мирјане Драгаш, управнице Задужбине „Доситеј Обрадовић”, и проф. др Жарка Обрадовића, министра просвете и науке Републике Србије. За скуп је пријављено преко 60 учесника, од тога 20 из иностранства. О Доситејевом имену и делу говорили су наши и страни угледни академици и научни радници по тематским целинама из историје, филозофије, педагогије, књижевности и језика. Током научног скупа говорило се о Доситеју Обрадовићу у контексту европске просвећености 18. века и српске културе и духовности, о Доситеју у Првом српском устанку, његовом схватању ослобођења Срба на крају 18. и почетком 19. века, Доситејевом културном систему за Карађорђеву обновљену српску државу, његовој политичкој мисли и поређењу различитих политичких система. Чули су се и радови о путописном приповедању Доситеја, о њему као истраживачу, његовим есејима, баснама и приватним писмима као извору практичне или животне филозофије. Приказало се Доситејево схватање образовања и науке у балканском простору, корени његовог просветљивања, његове просветитељске идеје и многи други.

У раду скупа запажену улогу имао је и већи број чланова сарадника Матице српске (Стеван Бугарски, проф. др Душан Иванић, проф. др Војислав Јелић, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Мирко Зуровац и многи други).

Трећи дан Међународног научног скупа одржан је у манастиру Крушедолу и Матици српској. Реч поздрава и добродошлице у Матицу српску учесницима Међународног научног скупа „Доситеј у српској историји и култури” упутио је председник Матице српске академик Чедомир Попов. Резиме и закључке Међуна-

родног научног скупа саопштио је потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић, завршне информације о скупу дала је Мирјана Драгаш, управница Задужбине „Доситеј Обрадовић”, на крају програма мр Исидора Поповић говорила је песму Лукијана Мушицког *Сенима Доситијеја Обрадовића* након чега је председник Матице српске академик Чедомир Попов прогласио свечано затварање Међународног научног скупа.

Поводом 200 година од постављења Доситеја Обрадовића за првог министра просвете и 200 година од његове смрти Влада Републике Србије прогласила је 2011. годину *Годином знања*.

Доситеју у спомен

Задужбина „Доситеј Обрадовић” и Матица српска приредиле су у петак 16. децембра 2011. године свечани програм „Доситеју у спомен”. О великом српском просветитељу Доситеју Обрадовићу, једној од најзначајнијих личности српског народа, говорили су академик Чедомир Попов, председник Матице српске, госпођа Мирјана Драгаш, управница Задужбине „Доситеј Обрадовић”, проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске, и проф. др Душан Иванић, члан Управног одбора Задужбине. У уметничком програму наступили су Рада Ђуричин, драмска уметница, Сања Керкез, сопран, првакиња Београдске опере, Иван Томашев, бас, првак Београдске опере, и Иван Јовановић, клавир.

МАТИЦА СРПСКА АНДРИЋУ У СПОМЕН

У години јубилеја нашег нобеловца у Матици српској одржана је 13. децембра 2011. године свечаност „Андрићу у спомен”. Председник Матице српске, академик Чедомир Попов говорио је о дипломатској служби Иве Андрића која је трајала од 1930. године до 1941. године.

У надахнутој беседи о три лица једног писца, потпредседник Матице српске, проф. др Славко Гордић рекао је да је прича о Андрићу бескрајна и да потврђује његову мисао како живот никада не стоји у месту. Одломке из Андрићеве беседе приликом уручења Нобелове награде *О њричи и њричању* читала је мр Исидора Поповић. Изложбу „Иво Андрић и Матица српска” приредила је Александра Јовановић, стручни сарадник Рукописног одељења Матице српске.

МАТИЦА СРПСКА НА ВУКОВОМ САБОРУ

Током протеклог извештајног периода Матица српска је учествовала у организацији и реализацији програма рада Вуковог сабора, наше најстарије традиционалне манифестације у Србији. Потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић и управник Библиотеке Матице српске дописни члан САНУ Миро Вуксановић као чланови Програмског савета Вуковог сабора учествовали су у креирању програма и садржаја који изражавају настојање да се представе наше истакнуте институције, обележе важни јубилеји и да се укаже на поједине личности које су значајне за нашу културу.

У оквиру Вуковог сабора, најстарије традиционалне манифестације у Србији, у Вуковој задужбини је 13. септембра 2011. године одржан округли сто са темом „Задужбинарство код Срба данас”, чији су модератори били председник Матице српске академик Чедомир Попов и др Миодраг Матицки, члан Управног одбора Матице српске. Генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић том

приликом је поднео реферат *Задужбине у српском љраву (љравна љрадиција и ак-
туелни законски оквири).*

Матица српска и Центар за културу „Вук Караџић” у Лозници су, под покровитељством Министарства културе, информисања и информационог друштва Републике Србије, приредили изложбу *Два јубилеја: 185 година Матице српске и 250 година од рођења Саве Појовића Текелије*, у оквиру које је изложено 15 двојезичних постера о Матици српској и њеним часницима, део *Пантеона Матице српске*, већи број копија рукописа који се чувају у Рукописном одељењу Матице српске, компјутерски терминали за претраживање електронских база података *Пантеон Матице српске* и *Српски биографски речник*, као и више банера о часницима и добротворима Матице српске.

Изложба је одржана у *Галерији Миће Појовића и Вере Божичковић Појовић* у Лозници у периоду од 13. до 23. септембра 2011. године.

У присуству многих посетилаца као и домаћина госпође Дајане Ђедовић, директорке Центра за културу „Вук Караџић”, и госпође Снежане Нешковић Симић, управнице *Галерије Миће Појовића и Вере Божичковић Појовић*, изложбу је отворио академик Чедомир Попов, а о концепту изложбе говорио је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске. Поред говорника отварању су присуствовали и потпредседници Матице српске проф. др Славко Гордић и проф. др Слободан Ђурчић.

Пројектом је руководио проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, док су за координацију биле задужене Александра Јовановић, стручни сарадник Рукописног одељења, и Вукица Туцаков, технички уредник Матице српске. Аутори текстова коришћених за потребе изложбе јесу проф. др Душан Николић, Драган Тубић, стручни сарадник Лексикографског одељења Матице српске, и Драгана Белеслијин, стручни сарадник Српске енциклопедије. У постављању изложбе учествовали су Вукица Туцаков, технички уредник издања Матице српске, Владимир Николић, стручни сарадник Рукописног одељења, и Саша Кулић, технички сарадник. Лектуру и коректуру текстова на српском језику извршио је Владимир Шовљански, а превод на енглески језик Андреј Калмар. За графички дизајн била је ангажована Мирјана Исаков.

У ЧАСТ ЧАСНИКА, ДОБРОТВОРА И ИСТАКНУТИХ САРАДНИКА

Матица српска је у извештајном периоду различитим активностима одала признања некадашњим часницима, добротворима и истакнутим сарадницима.

ПАНТЕОН МАТИЦЕ СРПСКЕ

Током 2010. године, уз финансијску подршку Управе за културу Града Новог Сада, реализована је идеја Саве Поповића Текелије о формирању *Пантеона* у оквиру Матице српске.

У склопу пројекта обављени су следећи послови: 1. скидање, чишћење и поновно постављање свих малих месинганих плочица са портрета часника, добротвора и сарадника Матице српске у задужбинском здању Марије Трандафил; 2. уклањање старе инсталације и дотрајалих дрвених лајсни из ходника; 3. спуштање плафона, глетовање и кречење; 4. брушење, чишћење и фарбање пода у ходнику; 5. преглед и селекција портрета у власништву Матице српске који су се налазили у депоу Галерије Матице српске; 6. урамљивање портрета из депоа; 7. транспорт

портрета из Галерије Матице српске у задужбинско здање Марије Трандафил; 8. постављање портрета; 9. израда 109 краћих биографија личности чији се портрети налазе у склопу Пантеона; 10. преводње биографија на енглески језик; 11. израда 109 зидних легенди на плочицама од плексигласа са биографијама на српском и енглеском језику; 12. постављање зидних легенди; 13. израда 90 зидних легенди на плочицама од форекса са биографијама на српском и енглеском језику (за изложбу у Београду); 14. израда две верзије логотипа; 15. израда двојезичног банера; 16. припрема и штампање и флајера о Пантеону МС на српском језику; 17. припрема и штампање флајера о Пантеону МС на енглеском језику; 18. креирање и дизајнирање компјутерске базе података *Панџеон Маџице срџске*; 19. креирање и дизајнирање компјутерске базе података *Срџски биоџрафски речник*; 20. креирање и дизајнирање компјутерске базе података *Секреџарова библиотеке* (библиографија МС); 21. набавка и инсталисање четири *touch screen* компјутера за претраживање база података; 22. израда и постављање носача монитора; 23. израда и постављање плочица за обележавање просторија; 24. попис и сређивање књига у склопу *Секреџарове библиотеке*; 25. репарација и дорада витрина у холу код Свечане сале; 26. постављање лед-расвете за портрете у ходнику; 27. израда ознаке за научна одељења Матице српске; 28. фотографисање свих портрета у висококвалитетној дигиталној техници; 29. формирање датотеке *Панџеона Маџице срџске*; 30. промотивне активности.

Већи део грађе која је припремљена у склопу пројекта коришћена је за припрему изложбе *Часници и доброџвори Маџице срџске* у Галерији Српске академије наука и уметности поводом 185. годишњице Матице српске.

У обликовању *Панџеона Маџице срџске* учествовали су: мр Тијана Палковљевић, управница Галерије Матице српске; Драгана Белеслијин, стручни сарадник Матице српске, Александра Јовановић, стручни сарадник Рукописног одељења Матице српске, Вукица Туцаков, технички уредник издања Матице српске, Андреј Калмар, преводилац, Александра Стефанов, кустос Галерије Матице српске, Владимир Шовљански, лектор и коректор, Владимир Николић, стручни сарадник Рукописног одељења Матице српске, Мирјана Исаков, дизајнер, Мирослав Зарић, информатичар, дипл. инж. ел. Љубомир Борђошки, надзорни орган за јавно осветљење, Данило Вуксановић, конзерватор Галерије Матице српске, и Саша Кулић, технички сарадник.

Руководилац пројекта је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

У ЧАСТ ЈОВАНА ХАЦИЋА

Председник Матице српске академик Чедомир Попов је 4. маја 2010. године, у име институције, положио венца на гроб Јована Хацића. Полагању венца и обележавању годишњице смрти оснивача Матице српске и сенатора новосадског Маџистрата присуствовали су потпредседници проф. др Славко Гордић и проф. др Слободан Ћурчић, генерални секретар проф. др Душан Николић, секретар Одељења за друштвене науке проф. др Љубомирка Кркљуш и декан Филозофског факултета проф. др Љиљана Суботић. Хор Академац је у част Јована Хацића отпевао химну Матице српске.

ДАНИ ТЕОДОРА ПАВЛОВИЋА

На отварању манифестације *Дани Теодора Павловића* у Новом Милошеву, 25. јула 2010. године, у име Матице српске говорио је проф. др Драган Станић, главни уредник *Лейџииса* и члан Управног одбора Матице српске.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА ДР ДУШАНА ПОПОВА

Матица српска и Новосадски клуб су 23. фебруара 2010. године пригодном свечаношћу обележили јубилеј др Душана Попова поводом осамдесет година живота, шездесет година рада у Матици српској и завршетка рада на *Енциклопедији Новоџ Сада*. На свечаности су говорили председник Матице српске академик Чедомир Попов, председник Новосадског клуба проф. др Александар Лучић, новинар Љуба Вукмановић и публициста Ђорђе Рандељ. Уметнички програм су извели сопран Милица Стојадиновић, у пратњи Маје Грујић, и мр Исидора Поповић.

ДАН ДОБРОТВОРА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Поводом 195 година од рођења велике добротворке Марије Трандафил (1816–1882) одржан је 26. децембра 2011. године „Дан добротвора Матице српске”. Матица српска је у задужбинском здању Марије Трандафил приредила свечани пријем за појединце и представнике правних лица која су на различите начине подржали њене активности током 2011. године. Програм је отпочео читањем одломака из тестаментa Марије Трандафил. Потом се председник Матице српске обратио присутнима словом о задужбинарству у историји Матице српске, истакавши допринос Марије Трандафил. Харфисткиња Јелена Тодоровић, студенткиња Академије уметности у Новом Саду у класи доц. Сташе Мирковић Грујић, извела је концертну етиду *Јуџро* француског композитора Марсела Турнијеа. Генерални секретар проф. др Душан Николић је говорио о значају и доприносу финансијске подршке институција и појединаца за рад Матице српске. Потом је прочитао имена институција и појединаца којима се Матица српска захваљује и на крају имена оних који су се у претходној години посебно истакли својом подршком Матици српској. Њима је председник Матице српске уручио захвалнице. Проф. др Славко Гордић се обратио присутнима речју о значају образовања и добротвору из Америке Жарку Рељину, који већ годинама награђује добре ђаке. Ове године награда Жарка Рељина додељена је штићеници Дечјег села Љиљани Тодоровић, студенткињи мастер студија Факултета организационих наука у Београду, која је била успешан ђак кроз читаво школовање. Мр Исидора Поповић, стручни сарадник Рукописног одељења, прочитала је више пригодних текстова.

Председништво Матице српске је донело одлуку да се сваке године у исто време организује пријем за добротворе.

Добротвори Матице српске у 2011. години

Правна лица:

АГРОВОЈВОДИНА КОМЕРЦСЕРВИС А. Д.
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

ГИМНАЗИЈА „ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ”
учешће хора и оркестра у свечаностима Матице српске

ЕКОНОМСКА ШКОЛА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ” – РЕСТОРАН „СТАРО
ЗДАЊЕ” учешће професора и ученика у свечаностима Матице српске

ЈП ЗАВОД ЗА ИЗГРАДЊУ ГРАДА
техничка и правна подршка

ИМПУЛС ХЕМИЈА Д. О. О.
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

МІLЕХ, Нови Сад
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

МЛЕКАРА СУБОТИЦА А. Д.
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”
господин Душан Грујић, директор

НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО
донација за израду портрета проф. др Лазара Стојковића, донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

ОЏАЧАР
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА НОВИ САД
обезбеђење транспорта уметничких слика за изложбу у Галерији САНУ „Часници и добротвори Матице српске”

ПЕКАРА „МИЛАН”
учешће у свечаностима Матице српске

PRO INDUSTRI D. O. O.
техничка подршка у реализацији рада СБР

СРПСКА БАНКА А. Д.
донација за реализацију више програмских активности Матице српске

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈВОДИНЕ
подршка у организовању Међународног научног скупа „Микологија, микотоксикологија и микозе”

ХОР САБОРНЕ ЦРКВЕ „СВЕТИ ГЕОРГИЈЕ”
учешће у свечаностима Матице српске

ХРОМИЛ
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

Појединци:

- Проф. др ВИТОМИР ВУЛЕТИЋ,
поклонио грађу Рукописном одељењу Матице српске
- Проф. др ЈАСМИНА ГРКОВИЋ МЕЈЏОР,
превод оснивачког писма на савремени српски језик
- Господин ЛЈУБОМИР КУСТУДИЋ,
опремање намештајем пословних просторија Матице српске

- Господин МИРЕ ГВОЗДЕНОВИЋ,
транспорт веће количине књига до новог магацина Матице српске
- Господин ДРАГАН ОСТОЈИЋ,
техничка подршка
- Госпођа МИРЈАНА ИСАКОВ,
припрема промотивног материјала о Матици српској и информатичка по-
дршка
- Господин СВЕТИСЛАВ ИСАКОВ,
стручна информатичка подршка; скенирање и информатичка обрада текста
за књигу *Дневник Саве Текелије*
- Господин АНДРЕЈ КАЛМАР,
превод текста за промотивни материјал о Матици српској и превођење на
научним и стручним скуповима
- Госпођа МИРА КОВАЧЕК, супруга, и ћерке ЈЕЛЕНА КОВАЧЕК СВЕТЛИЧИЋ
и проф. др ГОРДАНА КОВАЧЕК СТАНИЋ,
поклон Рукописном одељењу грађе из заоставштине проф. др Божидара Ко-
вачека
- Господин ВУКСАН ЛАКИЋЕВИЋ,
адвокат, правни савети стручној служби Матице српске
- Господин РАНДАЛ МЕЈЏОР,
превод текстова на енглески језик
- Господин МИЛАН МИЛИЋ ЈАГОДИНСКИ,
краснописно исписивање диплома
- Др ДУШАН ПОПОВ,
поклонио грађу везану за *Енциклопедију Новоџ Сада* Рукописном одељењу
- Господин ЖАРКО РЕЉИЋ,
установио награду за добре ученике
- Господин БОЈАН СТЕФАНОВИЋ,
превод текстова на енглески језик
- Проф. др СЛОБОДАН ЧУПИЋ,
поклонио је Матици српској стилски сто и столицу за централни хол у задуж-
бинском здању Марије Трандафил

Захвалнице:

ПБ АГРОБАНКА А. Д. Београд – Филијала Нови Сад
донација за Змајеву награду Матице српске

ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА Д. О. О. Нови Сад
донација за програмске активности Матице српске; заједничко организовање
концерта чланова Бечке филхармоније

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ
донација за реализацију више програмских активности Матице српске

ИНДУСТРИЈА МЕСА МАТИЈЕВИЋ
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и
микозе”

МИРОТИН ГРУПА
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и
микозе”

МУШКА ВОКАЛНА ГРУПА „АКАДЕМАЦ”
учешће у свечаностима Матице српске

НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО СРБИЈЕ
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

НОВОСАДСКИ САЈАМ
Заједничке промотивне активности на основу споразума о сарадњи

ПОЉОПРИВРЕДНО ДОБРО „САВА КОВАЧЕВИЋ”, Врбас
донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

РИБАРСКО ГАЗДИНСТВО ЕЧКА А. Д.
донација за Награду „Проф. Лазар Стојковић”; донација за Међународни научни скуп „Микологија, микотоксикологија и микозе”

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА, Универзитет у Новом Саду,
опремање свечаних просторија Матице српске; стручна подршка

ЈОВАНКА и МЛАДЕН ВУЧИНИЋ,
установили награду за најбољи ђачки рад о Његошу.

У СПОМЕН НА ЕМИЛИЈУ ЦАМБАРСКИ ЗАВИШИЋ

Матица српска је 12. новембра 2010. године у Галерији „Прометеј” приредила још једну изложбу, која се по свом садржају и намери разликовала од свих других које су организоване током протекле четири године. Била је то комеморативна изложба уметничких фотографија мр Дејана Милорадова и Гезе Фаркаша, посвећена нашој преминулој колегиници Емилији Цамбарски Завишић. Једини мотив који се поновио на свим изложеним фотографијама био је њен лик – портрети, жанр-сцене. Гледала нас је са тих фотографија широм отворених очију – продорним и јасним погледом. Том приликом о њеној продуктивној лепоти сведочиле су фотографије два фотографа препознатљивих и особених уметничких стилова, а о њој као личности и младој научници говорили су њени професори и сарадници проф. др Јован Попов, др Никола Кајтез и проф. др Драган Станић. Оно што их је све везивало јесу не само професионални односи већ и пријатељство са Емилијом, потреба и жеља да та комеморација буде другачија од свих других јер Емилија је била другачија и посебна у најлепшем смислу.

САРАДЊА СА ДРУГИМ УДРУЖЕЊИМА

Представници Матице српске су имали више радних састанака са представницима Друштва „Милутин Миланковић” из Београда у вези са представљањем дела знаменитог научника. Матица српска и Друштво „Милутин Миланковић” су у сарадњи са Универзитетом у Новом Саду, Природно-математичким факултетом и Заводом за уџбенике организовали едукативну изложбу о Милутину Миланковићу на Природно-математичком факултету у Новом Саду и у Матици српској под називом *Кроз васиону и векове – Прича о Милутину Миланковићу*.

У задужбинском здању Марије Грандафил седницом чланова Управног одбора Менсе обележено је 65 година Менсе интернационал, 20 година Менсе војвођанске регије и 10 година Менсе Србије. Скуп је поздравио генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. Том приликом вођени су разговори о сарадњи удружења и Матице српске у раду са талентима.

У организацији компаније Медијаинвент и Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду у седишту Матице српске је 12. априла одржана свечаност поводом доделе награда из Фонда „Миша Анастасијевић”. Свечаности су присуствовали Његова светост патријарх српски господин Иринеј, Верица Калановић, потпредседник Владе Републике Србије, Иштван Пастор, потпредседник Владе Аутономне Покрајине Војводине и покрајински секретар за привреду, Кирил Кравченко, генерални директор Нафтне индустрије Србије, и велики број других личности из јавног живота Србије. У име Матице српске госте је дочекао и у Свечаној сали поздравио генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. Учесници скупа су се том приликом упознали са историјом и актуелним пројектима најстарије српске научне и културне институције, а потом су разгледали *Панџеон Мајице српске*.

У организацији Матице српске и Друштва сународника Русије Луч у Свечаној сали Матице српске 10. новембра одржано је музичко вече посвећено Фјодору Ивановичу Шаљапину. О Шаљапину је говорио Николај Иванович Горбунов, аутор неколико књига и филма о Шаљапину, и Алексеј Арсењев. Оперске арије, руске песме и романсе из репертоара Шаљапина извели су Бранислав Јатић, бас, Милош Милојевић, бас, Ирина Митровић и Дуња Црњански, клавирске сараднице.

ПРОТОКОЛ О САРАДЊИ СА НОВОСАДСКИМ КЛУБОМ

У Матици српској је 22. марта 2010. године потписан *Пројокол о сарадњи са Новосадским клубом*. У присуству чланова Председништва Матице српске и делегације Новосадског клуба академик Чедомир Попов, председник Матице српске, и проф. др Александар Лучић, председник Новосадског клуба, потписали су *Пројокол о сарадњи*, којим је потврђен заједнички интерес Матице српске и Новосадског клуба у неговању културних вредности Новог Сада. Сарадња ће се одвијати у оквиру издавачке и научноистраживачке делатности, што ће бити регулисано посебним споразумима. Поред тога, Матица српска ће, уколико буде у могућности, обезбедити простор за неке активности Новосадског клуба.

САРАДЊА СА ОРГАНИМА ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ И ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са управом Града Новог Сада

Председник Матице српске академик Чедомир Попов је учествовао у панел-дискусији о историји српске дипломатије у Министарству спољних послова Србије. Скуп је отворио министар спољних послова у Влади Републике Србије господин Вук Јеремић. Уводно излагање имао је академик Чедомир Попов, који је говорио о југословенској идеји. Скупу је присуствовао и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић.

Председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник проф. др Слободан Ђурчић и генерални секретар проф. др Душан Николић 21. новем-

бра у Градској кући разговарали су са градоначелником Новог Сада, господином Игором Павличићем и његовим сарадницима о сарадњи Матице српске и градске управе. Том приликом је договорено да Град и Матица српска створе услове да се до сада некористишћена парцела у залеђу трга Марије Трандафил претвори у паркинг простор који ће користити запослени у Матици српској и грађани Новог Сада. Спровођење договора започето је наредног дана састанком који је генерални секретар проф. др Душан Николић имао на терену са представницима управе Града Новог Сада и јавних комуналних предузећа. Састанку су присуствовали: Србољуб Бубњевић, задужен за координацију у име градске управе, Небојша Дакић (ЈП Завод за изградњу града), Раша Којчић (ЈКП Пут), Гордана Могић и Горан Болић (ЈП Пословни простор), Срђан Грујић (ЈКП Чистоћа), Бисерка Светић (ЈКП Градско зеленило), Милена Максимовић и Дивна Гашпаровић (ЈКП Лисје), Срђан Јаковљевић (Комунална инспекција), Славица Лазов (Грађевинска инспекција) и Боривој Јуришин, помоћник управника послова Матице српске.

До краја 2011. године са парцеле је уклоњено растиње и више камиона шута. Терен је нивелисан и насут тудаником, а потом и струганим асфалтом. Простор је припремљен за формирање паркинга.

Сарадња са Народном банком Србије

Матица српска и Народна банка Србије су, на основу посебног споразума о сарадњи, приредили изложбу *Српски новцац од XIII до XXI века*, која ће током 2012. године бити приказана у више европских градова. Примарни циљ је да се широкој међународној јавности представи историјско и културно наслеђе српске државе кроз историју српског новца. За изложбу је израђен посебан, стандардизован инвентар (витрине за излагање принтова и новца), како би на свакој локацији поставка била јединственог и препознатљивог изгледа. Изложбени принтови и каталог штампани су на два језика – српском и енглеском. Због економичности и максималне уједначености пратећи деплијан и плакати штампани су на службеним језицима земаља домаћина.

На изложбеним принтовима, који садрже краће текстове, приказани су главни историјски мотиви са легендама и описом историјског контекста. Опширнији двојезични текстови штампани су на пластифицираним шлајфнама и постављени су у клиритним кутијама, поред витрина, за посетиоце које желе детаљније информације о експонатима.

Изложба ће, у сарадњи са Министарством спољних послова Републике Србије, бити премијерно представљена јавности крајем априла 2012. године у Мисији Републике Србије при Европској унији у Бриселу.

Аутори изложбе и текстова су Нумизматички кабинет Народне банке Србије и Архив Народне банке Србије. Рецензент је проф. др Бранко Бешлин, члан Управног одбора Матице српске. У припреми изложбе непосредно су учествовали и запослени у Матици српској: мр Драгана Белеслијин, Драган Тубић, Александра Јовановић, Вукица Туцаков, Љиљана Дражић и Владислав Цап. Графичка припрема: Сања Блешћих, Завод за израду новчаница и кованог новца Народне банке Србије. Каталог је штампао Завод за израду новчаница и кованог новца Народне банке Србије у тиражу од 2000 примерака.

Пројекат је реализован уз организациону подршку Министарства спољних послова Републике Србије и финансијску подршку Владе Аутономне Покрајине Војводине. Руководилац пројекта је проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске.

ПОСЕТЕ ВИСОКИХ ЗВАНИЧНИКА

Матицу српску су посетили, 17. септембра 2008. године, потпредседник Владе Републике Србије и министар за науку и технолошки развој мр Божидар Ђелић, помоћници министра проф. др Тибор Сабо, др Виктор Недовић, др Радосав Церовић, проф. Нада Драговић, помоћник министра за науку проф. др Мирослав Весковић, шеф кабинета Катарина Петровић, покрајински секретар за науку АП Војводине проф. др Драгослав Петровић, помоћници покрајинског секретара др Раде Ђирић, мр Драгица Колџин и Биљана Јурибашић. Гости су упознати са досадашњим радом научних одељења и стратегијом развоја Матице српске. У том контексту вођени су разговори о настојањима Матице српске да очува задужбинску имовину и да обнови дух задужбинарства, о Плану и програму научноистраживачког рада за период од 2009. до 2012. године, о иницијативи за измену и допуну Закона о Матици српској, о дигитализацији података о српској науци и култури и њиховој дисеминацији путем интернета и електронских база података. Након тога министар за науку и технолошки развој мр Божидар Ђелић, Покрајински секретар за науку и технолошки развој проф. др Драгослав Петровић и председник Матице српске академик Чедомир Попов закључили су уговор о финансирању реконструкције крова, поткровља и дела зграде Матице српске.

Мр Божидар Ђелић
Потпредседник Владе Републике Србије
за европске интеграције
и министар за науку и технолошки развој

„Наш народ нема много институција које имају такав континуитет какав има Матица српска, а наша историја је показала да је јачање институција културе и образовања увек ишло руку под руку са обнављањем наше државности. (...) Има више ствари које ћемо урадити заједно у месецима који долазе. Прво је питање *Речника*, лексикографског рада Матице српске, где желимо да дамо пуну подршку, јер то је више него икада потребно српском народу, ма где он живео. То треба урадити на најлепши могући начин који повезује богату традицију и 21. век. Очекујем Матицу српску онлајн. (...) Дигитализација је такође један од начина да се брани идентитет – на интернету...

Други елемент је да размотримо иницијативу коју смо данас добили – за измену и допуне Закона о Матици српској. (...)

Данас смо добили и програм рада који предлаже Матица српска за период од 2009. до 2012. године. Ми ћемо, у складу с могућностима буџета Републике Србије, максимално изаћи у сусрет пројектима које предлаже Матица српска. (...) Улагање у знање, улагање у науку, улагање у образовање једини је начин да претворимо капитал који имамо, а то је људски капитал – у снагу. Не само економску него и државну, која нам је преко потребна. (...) Ево нас у древној српској институцији, оној која има најдужи континуитет у домену културе у нашем народу. То је место где су се сусрели култура, образовање и привреда и где је неколико привредника препознало своју највишу обавезу, а то је: да стечени иметак врате сопственој средини (...) И ова зграда Матице српске је предмет филантропије и препознавања некога ко је имућан шта му вреди чинити с овоземаљским иметком...”

Проф. др Богољуб Шијаковић
Министар вера у Влади Републике Србије

„Министарство ће подржати све напоре да се Матица српска као стуб српске културе врати изворним мотивима и подстицајима које су имали и њени осни-

вачи. (...) То што је Матица српска кроз историју била узор и другим народима требало би да буде поука да схватимо шта би Матица за нас морала данас да значи. (...) У организацији Матице српске и уз подршку државе и других институција требало би осмислити један 'српски дом' који би био наше 'културно лице пред светом'. Попут других народа које имају институције као што су Гетеов, Сервантесов и Дантеов институт или Пушкинов дом, и ми бисмо могли да створимо модел нашег културног, научног, дипломатског, економског и сваког другог присуства у значајнијим светским центрима. (...) Требало би наћи могућност да Матица и изван Србије формира своје организационе јединице које би биле под њеним патронатом и руковођењем. То би био један од одговора на ову распршеност нашег народа на Балкану и расејање широм света које је последње две деценије појачано. Срби су одавно у великом броју присутни у Бечу, Чикагу и другим метрополама, али немамо одговарајући културолошки амбијент за неговање нашег идентитета и за његово представљање другима..."

(Из обраћања представницима медија)

Матицу српску су посетили 27. октобра 2008. године министар просвете Републике Србије др Жарко Обрадовић и државни секретар проф. др Радивој Митровић. Госте су примили председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседници проф. др Славко Гордић и проф. др Слободан Ђурчић и генерални секретар проф. др Душан Николић. Министар је укратко представио рад и планове Министарства просвете. Председник Матице српске академик Чедомир Попов и потпредседник проф. др Славко Гордић предложили су успостављање чвршће сарадње у многим областима, а посебно у вези с утврђивањем стандарда и критеријума у изради уџбеника. Гости су упознати са активностима Одељења за књижевност и језик везаним за заштиту ћирилице. Предложено је чвршће, конструктивније и осмишљеније бављење дијаспором. Потпредседник проф. др Слободан Ђурчић је нагласио потребу да се млади научници укључе у пројекте Матице српске, као и неопходност подршке младим талентима. Генерални секретар проф. др Душан Николић је образложио потребу за изменама и допунама Закона о Матици српској. Такође је нагласио важност бриге за дијаспору и навео пример заједничке грчко-српске иницијативе за оснивање школе на српском језику у Атини. Помоћник министра проф. др Радивој Митровић је позитивно оценио улогу Матице српске као установе која може да окупи представнике најважнијих институција које учествују у креирању уџбеника. Истакао је помоћ младим стручњацима као круцијално важну и предложио организовање летњих курсева за младе из дијаспоре. Сугерисао је да се због представљања наше науке и културе у свету најважније публикације Матице српске објављују и на енглеском језику. Такође је договорено да се редовно организују консултативни састанци представника Министарства и Матице српске ради праћења и реализације постигнутих договора и отварања нових тема које су од значаја за Министарство просвете Републике Србије, Матицу српску и друштво у целини.

Матицу српску су посетили 8. јула 2009. године председник Извршног већа Аутономне Покрајине Војводине доц. др Бојан Пајтић и проф. др Драгослав Петровић, секретар за науку и технолошки развој АП Војводине. Госте су примили председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседници проф. др Славко Гордић и проф. др Слободан Ђурчић те господин Миро Вуксановић, управник Библиотеке Матице српске. Том приликом су потписани уговор о финансирању реконструкције крова, адаптације поткровља и санације дела зграде Матице српске, којим је Покрајина преузела целокупне трошкове овог посла у износу од 42.000.000,00 динара, и уговор о суфинансирању пројеката Матице српске у 2009.

години. Уговор са Библиотеком Матице српске односио се на реализацију пројекта *Израда прегледа цитираних научних истраживача на територији АП Војводине*. Вођени су разговори о будућој сарадњи АП Војводине и Матице српске и њеној улози у научном и културном животу Војводине.

Матицу српску је 14. јуна 2011. године посетио министар културе Републике Србије Предраг Марковић. Председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседници Матице српске проф. др Славко Гордић, проф. др Слободан Ђурчић, генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић примили су министра културе Републике Србије Предрага Марковића. У првој званичној посети, као новоизабрани министар културе, информисања и информационог друштва након једносатног разговора господин Марковић је нагласио да ће Министарство културе, упркос отежаним финансијским могућностима, и даље подржавати рад на капиталним пројектима Матице српске.

У првој, званичној посети Матици српској 27. јуна 2011. године био је новоизабрани министар просвете и науке др Жарко Обрадовић и помоћник министра др Слободан Јауковић. Госте су примили председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседници академик Димитрије Стефановић и проф. др Славко Гордић, генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић, управник послова Јелена Веселинов и стручни сарадник Рукописног одељења Александра Јовановић. Након кратког осврта на богату историју Матице српске гости су упознати са актуелним програмима рада Матице српске и њеним циљевима. Закључак разговора био је да ће ресорно министарство настојати да, у првом реду, помогне издавачку и истраживачку делатност Матице српске.

ОРГАНИЗОВАНЕ ПОСЕТЕ ЂАКА И СТУДЕНАТА МАТИЦИ СРПСКОЈ

Настављајући своју просветитељску мисију започету давне 1826. године, Матица српска је, у сарадњи са Заједницом гимназија Србије, сачинила посебан програм за организоване посете ученика гимназија и средњих стручних школа, са циљем да се млађим генерацијама представе праве и трајне вредности, које већ два века настају у оквиру најстарије српске књижевне, културне и научне институције.

Програм обухвата посету главном седишту Матице српске у задужбинском здању Марије Трандафил у Новом Саду, Галерији Матице српске и новосадској Гимназији „Јован Јовановић Змај”.

У задужбинском здању Марије Трандафил је за групе до 50 ученика предвиђена пројекција филма о Матици српској (у Свечаној сали или Мултимедијалној сали), разгледање Пантеона, који обухвата стотинак портрета часника, добротвора и чланова Матице српске (Јован Хацић, Сава Текелија, Јован Јовановић Змај, Лаза Костић, Михајло Пупин, Никола Тесла и др.), као и збирку рукописа. За мање групе могу се организовати посете научним одељењима у којима се припремају капитална издања (*Српски биографски речник*, *Српска енциклопедија*, *Правопис српскога језика*, *Речник српскога језика* и др.), уредништву *Лейописа*, Рукописног одељењу и др. За групе веће од 50 ученика у Свечаној сали (са 150 места) организују се пројекције филма о Матици српској и краћа обраћања стручних сарадника.

У Галерији Матице српске, на новосадском Тргу галерија, која располаже импресивним фондом од око 7000 уметничких дела, посетиоци могу видети сталну поставку која илуструје развој српске уметности од XVI до XXI века. Осим тога, Галерија организује изложбе у сарадњи са другим музејима и институцијама културе у земљи и иностранству. У оквиру рада са публиком, осим популарних ту-

мачења сталне поставке, Галерија организује стручна предавања, промоције књига, концерте, пројекције филмова и др.

У репрезентативној згради Гимназије „Јован Јовановић Змај” посетиоци могу видети кабинет за биологију који представља изузетну реткост јер је добрим делом сачувао мобилијар са почетка XX века. У поткровљу Гимназије налази се школски музеј, најстарија музејско-педагошка јединица на простору старе Југославије, где се посетиоци на основу архивских докумената, фотографија и бројних артефаката могу детаљно упознати са славном историјом ове школе.

Целокупан програм је бесплатан, као и пратеће промотивне публикације Матице српске и Галерије Матице српске.

Посете се договарају са стручном службом Матице српске за протокол и одnose с јавношћу најмање петнаест дана пре доласка. Све информације се налазе на веб сајту Матице српске.

Овај облик сарадње инициран је 10. октобра 2011. године на радном састанку генералног секретара Матице српске проф. др Душана Николића и директора гимназије „Јован Јовановић Змај” у Новом Саду др Радивоја Стојковића, који је уједно и директор Заједнице гимназија Србије.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И АКТИВНОСТИ У ИНОСТРАНСТВУ

Сарадња са српском дијаспором и Србима у региону

Генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић је у Бечу 29. јануара разговарао са припадницима српске дијаспоре о културним активностима Матице српске које ће бити организоване током 2011. године у Аустрији.

Председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић присуствовали су 18. марта свечаном отварању нове зграде Академије наука и умјетности Републике Српске у Бањалуци.

Генерални секретар проф. др Душан Николић 28. маја посетио је Патријаршијски двор (летњу резиденцију патријарха Српске православне цркве) у Даљу, где га је примио протојереј ставрофор Ратомир Петровић, секретар Његовог пресвештенства господина Лукијана, епископа осечко-пољског и барањског. Том приликом вођени су разговори о опремању Двора и обнови дворске библиотеке, за коју је професор Николић, у име Матице српске, донео 110 књига.

Председник Матице српске академик Чедомир Попов и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић примили су 3. августа Константина Павловића и Милорада Курјачког, чланове клуба Неопланта – Нови Сад у Мелбурну (Аустралија). Том приликом, вођени су разговори о оснивању српске библиотеке у Мелбурну и о другим облицима сарадње Матице српске и клуба.

Генерални секретар проф. др Душан Николић и господин Стеван Бугарски, члан Управног одбора представљали су Матицу српску на „Данима српске културе у Печују” 10. и 11. септембра. Господин Бугарски је имао излагање на стручном скупу о Сави Текелији, а проф. Николић је отворио изложбу *Сава Текелија велики српски добротвор* у музеју Јанус Панониус. Том приликом присутнима су се обратили управница Галерије Матице српске мр Тијана Палковљевић, др Предрог Мандић, организатор манифестације и др Милица Павлов, потпредседница Самоуправе Срба у Мађарској, а у име домаћина госпођа Ружа Беговац, директор Етнографског одељења Музеја.

У Араду је, у организацији Савеза Срба у Румунији, 23. и 24. септембра обележена 250. годишњица рођења Саве Поповића Текелије. Тим поводом одржан је дводневни научни скуп *Сава Текелија и Арађани*. На отварању скупа говорио је управник Библиотеке Матице српске Миро Вуксановић, дописни члан САНУ. Реферате су између осталих поднели проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, и др Бранка Кулић, проф. др Бранко Бешлин, проф. др Ђорђе Ђурић и господин Стеван Бугарски, чланови Управног одбора Матице српске. Учесници скупа су посетили гробље на ком су сахрањени српски интернирци 1915–1918. Такође су присуствовали откривању спомен бисте Сави Текелији и парастосу који је служен у цркви Св. Петра и Павла. На свечаном откривању спомен-бисте у име Матице српске говорио је генерални секретар проф. др Душан Николић.

У Темишвару је од 8. до 13. новембра у организацији Савеза Срба у Румунији одржана манифестација „Дани српске културе у Темишвару”, коју је свечано отворио министар културе, информисања и информационог друштва Србије Предраг Марковић. У оквиру те манифестације 11. новембра је одржан међународни симпозијум *Државотворна идеја код Ђорђа Бранковића, Саве Текелије и Досијеја Обрадовића*. На отварању симпозијума испред организатора манифестације присутнима се обратио господин Славомир Гвозденовић а испред Матице српске проф. др Слободан Ђурчић, потпредседник Матице српске, и главни и одговорни уредник *Летописа Матице српске* и *Српске енциклопедије* проф. др Драган Станић, који је представио другу књигу првог тома *Српске енциклопедије*. Својим излагањем учешће у раду симпозијума имао је проф. др Бранко Бешлин, члан Уредништва *Српског биографског речника*.

У организацији Српског института, од 24. до 27. новембра, у палати Текелијанум у Будимпешти одржан је међународни скуп *Сава Текелија и његово доба у светлу савремене науке*. Учесницима су се обратили Његово преосвештенство епископ будимски г. Лукијан, Његова екселенција Дејан Шаховић, амбасадор Србије, Милорад Ђурић, секретар за културу АП Војводине, Берталан Андраш Секел, представник Министарства за државну управу и правосуђе Мађарске, Љубомир Алексов, председник Самоуправе Срба у Мађарској, и Јованка Ластић, директорка Српске гимназије у Будимпешти. На скупу су, између осталих, излагања имали проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, господин Стеван Бугарски, члан Управног одбора Матице српске, и Снежана Мишић, кустос Галерије Матице српске. Мр Тијана Палковљевић, управница Галерије Матице српске, председавала је првом сесијом. Учесници скупа су присуствовали отварању изложбе *Са Феликсом Каницом кроз Србију у Аустријском културном форуму*, парастосу Сави Текелији у цркви Св. Георгија у Будимпешти, полагању венца на споменик Кости Руварцу и програму у Сентандреји, поводом *Дана сеобе*.

У Бјелјини је 7. новембра 2011. године у оквиру манифестације „Дани Филипа Вишњића” представљен зборник *Филип Вишњић – међаш усмене и уметничке поезије* (Матица српска, Нови Сад 2011). У програму су учествовале проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић, главни уредник *Лексикона йисаца*, и мр Светлана Милашиновић, секретар Редакције *Лексикона йисаца*.

Посета страних делегација поводом дана Града Новог Сада

На дан Града Новог Сада, 1. фебруара 2011. године Матицу српску су посетили гости Града Новог Сада градоначелници и други високи представници градова побратима Града Новог Сада и других градова са којима Град има добру сарадњу. Госте је дочекао генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. У свечаној сали су им се обратили и представили установе које воде председник Матице српске академик Чедомир Попов, управник Библиотеке Матице српске и

главни уредник Издавачког центра Миро Вуксановић и управница Галерије Матице српске мр Тијана Палковљевић. Након тога гости су разгледали *Панџеон Матице српске* и разговарали са домаћинима. Мушки октет „Академац” је поред свечане песме, која је изведена на самом почетку програма, извео још неколико композиција којима је представљена српска музичка баштина. У холу, за време коктела који су реализовали ученици угоститељског смера Средње школе „Светозар Милетић”, свирао је оркестар Гимназије „Јован Јовановић Змај”, којим диригује професор Јован Травица.

Том приликом вођени су разговори о сарадњи Матице српске са страним институцијама у области културе и науке.

Предавања страних научника и стручњака

У Матици српској је 25. фебруара 2011. године одржано предавање светски познатог француског неуролога, психијатра, етолога и психолога Бориса Сирилника у организацији Француског института у Србији – Огранак у Новом Саду.

Сарадња са страним медијима

У Свечаном салону Матице српске, 11. априла 2011. године, екипа TV France 24, на челу са уредницом European Affairs Каролином де Камаре (Caroline de Camaret), снимила је емисију о нашим прослављеним уметницима ван граница наше земље, Катарини Јовановић, сопрану, садашњом директорком Опере Народног позоришта у Београду, и Зораном Јањетовим, цртачем стрипова, Новосађанином, који је високо цењен у Француској. Домаћин ТВ екипи и уметницима била је Марта Тишма, стручни сарадник Одељења за сценске уметности и музику и Одељења за ликовне уметности. Емисија је снимана на француском и енглеском језику. У уводном делу емисије, на одговарајући начин, представљена је јавности Матица српска као најзначајнија српска институција културе и науке која ове године слави 185-годишњицу свога постојања. Емисија је премијерно емиована 30 априла 2011. године.

Протокол о сарадњи са фондом Европски послови

Генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић и директор фонда Европски послови Владе Аутономне Покрајине Војводине господин Предраг Новиков потписали су 29. септембра у задужбинском здању Марије Трандафил протокол о сарадњи две институције.

Потписивањем протокола исказана је спремност Матице српске и фонда Европски послови да заједно раде на представљању српске културе у Европи.

Сарадња са Културним центром „Милутин Миланковић” у Даљу

Генерални секретар проф. др Душан Николић је у Даљу 28. маја 2011. године у родној кући Милутина Миланковића, присуствовао Међународном научном скупу *Миланковић, календар, време...* Том приликом, разговарао је са руководиоцем Културног и научног центра „Милутин Миланковић” професором Ђорђем Нешићем и учесницима скупа о развојним перспективама Центра и предложио да се покрене иницијатива за формирање регионалног центра за климатске промене „Милутин Миланковић” у Даљу, у оквиру мреже универзитета подунавских земаља. Такође је указао на могућност коришћења средстава Европске уније за прекограничну сарадњу (IPA).

У име Матице српске проф. др Николић је уручио десетак књига за библиотеку Центра.

Посета енергетичара из Француске, Мађарске и Србије

Матицу српску су 13. маја посетили генерални директор Електројоводине др Тихомир Симић, заменик генералног директора др Петар Загорчић, директор Дирекције за корпоративне послове Синиша Пушкар и координатор кабинета генералног директора Маријана Цупаћ са делегацијом стручњака из области енергетике из Француске и Мађарске. Госте су примили потпредседник Матице српске проф. др Слободан Ђурчић и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. Госте је са историјатом и актуелном организацијом институције упознао генерални секретар проф. др Душан Николић. Гостима су уручени примерци књиге *Serbia – the Cultural Bridge between East and West*.

Посета делегације Института за историју Националне академије наука Белорусије

Матицу српску је 6. јуна 2011. године посетила делегација Института за историју Националне академије наука Белорусије са седиштем у Минску: Вјачеслав Викторович Данилович (секретар Института за историју), Лидија Ивановна Тегеко и Елена Никодимовна Завнерчик (Одељење антропологије и екологије Института за историју). Том приликом Матицу српску је посетила и потпредседница Скупштине Аутономне Покрајине Војводине проф. др Бранислава Белић, која је посредовала приликом успостављања сарадње са Националном академијом наука Белорусије. Састанку је присуствовала и проф др Верица Божић Крстић са Департмана за биологију Природно-математичког факултета у Новом Саду. Уважене госте примили су председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник проф. др Славко Гордић и генерални секретар проф. др Душан Николић. Током разговора разматрана је могућност заснивања заједничких пројеката и других видова сарадње Националне академије наука Белорусије и Матице српске.

Посета учесника конференције Удружења сајмова Централне и Југоисточне Европе

Матицу српску су 17. јуна 2011. године посетили учесници конференције Удружења сајмова Централне и Југоисточне Европе (CEFA), чији је домаћин Новосадски сајам. Међу гостима су били и господин Клаус Дитрих (Klaus Dietrich), председник и господин Франц Рајсбек (Franc Rajsbeck), генерални секретар Удружења CEFA, госпођа Ева Зајсер (Eva Zeiser), директорка корпоративних комуникација и други многи учесници конференције у друштву домаћина директора Новосадског сајма господина Горана Васића и његових најближих сарадника. Госте је примио генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. Са историјом институције упознала их је Добрила Мартинов, стручни сарадник за протокол и односе са јавношћу.

Међународни научни скуп

„Изградња културних нација: матица и еквивалентне структуре у Европи”

У Будимпешти, на Централноевропском универзитету, 15. и 16. фебруара (на дан оснивања Матице српске), одржан је Међународни научни скуп *Building cultural nations: The matica and equivalent intermediary structures in Europe (Изградња културних нација: матица и еквивалентне структуре у Европи)*. Организатори: SPIN

– Dutch National Research Institute for Cultural History, University of Amsterdam (Холандија), NISE – National movements and intermediary Structures in Europe, Антверпен (Белгија) и CEU – Central European University, Будимпешта (Мађарска), истакли су да „никада до сада матица није анализирана на европском нивоу на тако свеобухватан, упоредни начин” као током овог дводневног скупа. У средишту интересовања је била Матица српска, основана 1826. године у Пешти, која је била узор другим словенским народима.

Циљ скупа био је да се на једном месту, кроз предавања и дискусије, обједине сазнања о пореклу, настанку, идејама, циљевима и пракси ових институција, о међусобним утицајима, и посебно о њиховом доприносу у процесу обликовања нација који се одвијао у Европи у XIX веку. Кроз компаративни приступ организатори су настојали да нагласе транснационални аспект у настанку и деловању ових организација и да установе платформу за даља истраживања. Између осталог, речено је да модел друштвеног самоорганизовања у области културе и науке који је развијан у оквиру матица може бити примењен на ширем европском простору у склопу развоја цивилног друштва и настојања да се кроз добротинства и рад у јавном интересу обезбеде стабилни извори финансирања и нормално функционисање институција у периоду економске кризе.

У раду је учествовало тридесетак научника и стручњака из 16 земаља. Међу учесницима скупа били су професори и истраживачи са универзитета и научних институција из Амстердама (Холандија), Лувена, Гента и Антверпена (Белгија), Болоње и Фиренце (Италија), Даблина (Ирска), Монпељеа и Тура (Француска), Прага (Чешка), Велса (Велика Британија), Гетингена и Кемница (Немачка), Варшаве (Пољска), Лавова (Украјина), Братиславе (Словачка), Љубљане (Словенија), Скопља (Македонија), Будимпеште (Мађарска) и Новог Сада (Србија).

Генералном секретару Матице српске проф. др Душану Николићу као представнику најстарије матице припала је част да рефератом отвори радни део скупа.

Матица српска је приредила промотивну изложбу у оквиру које су представљене њене најзначајније активности у области културе и науке, као и најновија капитална издања. Основне информације о институцији биле су доступне учесницима скупа у форми банера и другог промотивног материјала који је припремљен на шест језика.

Међународне посете

Матицу српску су посетили многи гости различитих узраста, различитих степена образовања, из земље и иностранства, а сви са једном намером – да упознају најстарију установу културе и науке у нашем народу. По правилу, задржавали су се дуже него што су планирали, изненађени благом које Матица српска чува, њеном изузетно богатом и узорном традицијом, као и разуђеним савременим активностима. Њиховим позитивним утицајима допринеле су реновиране свечане просторије Матице српске са портретима Матичиних часника и добротвора, опремљених легендама на српском и енглеском језику, као и могућност да и сами на компјутерским терминалима приступе електронским базама података о часницима, добротворима и истакнутим члановима најстарије српске културне и научне институције (*Панџеон Матице српске* и *Српски биографски речник*). Такође су имали могућност да погледају филм о Матици српској, за који је сценарио написао мр Исидора Поповић, стручни сарадник Рукописног одељења. Информације о Матици српској и значајним личностима из њене историје доступне су и на лецима и банерима, који су штампани вишејезично. Госте је примала и о Матици им казивала Добрила Мартинов, стручни сарадник за протокол и односе са јавношћу.

Многе протоколарне посете су се у сусретима са званичницима Матице српске претвориле у радне посете из којих су проистекли договори за сарадњу.

Посебан значај имале су посете гостију из иностранства. Репрезентативна установа и њена дугочечна активност у којој су сабране најплеменитије идеје и подухвати нашег народа допринеле су да се честе предрасуде са којима су посетиоци долазили потпуно развеју.

Матицу српску су посетили највиши званичници државне власти, надлежних министарстава, представници Српске православне цркве, што је забележено у другим деловима извештаја. Следи преглед посета током четворогодишњег периода.

Амбасадори и представници амбасада у Србији:

- амбасадор Аустрије у Београду др Клеменс Која;
- амбасадор Руске Федерације у Србији Александар Васиљевич Конузин;
- амбасадор Словачке господин Игор Фурдик;
- амбасадор Индије Ахеј Сваруп;
- званичници Руске Амбасаде Виктор Васиљевич Петраков, начелник управе Министарства културе Руске Федерације, Драган Аврамов, Галина Аврамов Александровна и Василије Сколов;
- Карин Маршал, аташе за културу Амбасаде Савезне Републике Немачке;
- представници Амбасаде Бразила у Београду.

Амбасадори и представници Србије у иностранству:

- амбасадор Републике Србије у Француској Душан Батаковић;
- амбасадор Републике Србије у Аустрији Милован Божиновић;
- амбасадор Републике Србије у Бразилу Љубомир Милић.

Научници и научне институције из земље:

- чланови Извршног одбора Српске академије наука и уметности: академик Никола Хајдин, председник, академик Љубисав Ракић, потпредседник, академик Димитрије Стефановић, генерални секретар, и чланови Извршног одбора Огранка Српске академије наука и уметности у Новом Саду: академик Зоран Ковачевић, председник, академик Светозар Кољевић, потпредседник, академик Војислав Марић, секретар и дописни чланови Теодор Атанацковић и Милорад Радовановић;
- ректор Универзитета у Новом Саду проф. др Мирослав Весковић, проректор Радован Пејановић и проректор проф. др Павле Секеруш;
- декан Филозофског факултета у Београду проф. др Александар Костић, потпредседник Извршног већа АП Војводине Душан Јаковљев и проф. др Петар Милин из Новог Сада;
- представници Педагошког факултета у Сомбору Нада Тодоров, продекан за наставу, и Милан Степановић, задужен за издавачку делатност, поводом 230 година просвете у Срба;
- проф. др Душанка Перишић, продекан Природно-математичког факултета у Новом Саду;
- Начелник Војномедицинске академије у Београду генерал Миодраг Јевтић и Елизабета Ристановић, начелник за односе са јавношћу.

Научници и научне институције из иностранства:

- група од двадесет професора и докторанада Универзитета у Јени (Friedrich-Schiller-Universität Jena) са продеканом Филозофског факултета у Јени проф. др Јоахимом фон Путкамером (Joachim von Puttkamer) и славистом, сарадником Матице српске Габријелом Шуберт (Gabriella Schubert);

- главни уредник *Енциклопедије Републике Српске* из Бањалуке, академик Раде Михаљчић;
- проф. др Весна Ријавец, продекан за међународну сарадњу Правног факултета у Марибору, др Сузана Краљић, доцент Правног факултета у Марибору, др Олга Цвејић Јанчић, професор Правног факултета у Новом Саду, и др Гордана Ковачек Станић, професор Правног факултета у Новом Саду;
- проф. др Рајко Кнез, декан Правног факултета у Марибору;
- Зинаида Голенкова, заменица управника Института за социологију Руске академије наука, др Зоран Видојевић, социолог из Београда, и проф. др Боривој Ђуровић, социолог из Новог Сада;
- проф. др Мари Франс Никола Магин (Marie-France Nicolas Maguin, University of Nanterre-Faculty of Law, Paris – France); проф. др Пенелопа Ј. Бут (Penelope J. Booth, Professor of Child and Family Law, Law School, Staffordshire University, United Kingdom); проф. др Робин Фретвел Вилсон (Robin Fretwell Wilson, USA, professor of Law & Law Alumni Faculty Fellow, Washington & Lee University School of Law, Lexington, USA); проф. др Федерика Ђардини (Federica Giardini, Dipartimento di Diritto Privato e Diritto del Lavoro, Facoltà di Giurisprudenza — Università di Padova, Italia); проф. др Едвард Лојд (Edward Lloyd, Columbia University — New York, USA);
- делегација Института за историју Националне академије наука Белорусије са седиштем у Минску: Вјачеслав Викторович Данилович (секретар Института за историју), Лидија Ивановна Тегеко и Елена Никодимовна Завнерчик (Одељење антропологије и екологије Института за историју) са потпредседником Скупштине Аутономне Покрајине Војводине проф. др Браниславом Белић и проф. др Верицом Божић Крстић са Департамана за биологију Природно-математичког факултета у Новом Саду;
- проф. др Ролф Фришкнехт (Rolf Frischknecht), предавач на Факултету за биологију и медицину у Лозани и руководилац Одељења за неурорехабилитацију и физикалну медицину Универзитета болнице у Лозани, и проф. др Гордана В. Девечерски, руководилац Клинике за медицинску рехабилитацију Клиничког центра Војводине;
- проф. др Рут Плато Шинар (Dr. Ruth Plato Shinar), директорка Центра за банкарско право Универзитета Нетанја (Netanya);
- др Ђулија Бароне (Giulia Barone), професор Историје средњег века и координатор међународне сарадње Универзитета Ла Сapiенца (La Sapienza) у Риму;
- учесници међународног „Скупа преводаца”, који је одржан у Београду;
- Ричард Херил (Richard Harill), директор Public Interest Law Institute (PILI) – Колумбијски универзитет, Њујорк, за Европу, и Маријана Обрадовић, представник PILI-ја у Србији;
- мр Влахо Божишић, главни равнатељ Лексикографског завода „Мирослав Крлежа” у Загребу;
- представници институције Архив Дон Жуан из Беча: директор Архива др Михаел Хутлер (Michael Hüttler), др Матијас Пернерсторфер (Matthias Pernerstorfer) и др Татјана Марковић, професор Факултета музичке уметности;
- проф. др Федоро Б. Пољаков, шеф Катедре за руску књижевност Универзитета у Бечу, и докторанди мр Корнелија Гелс, Алберто Ђероза, Томас Микула, Ана Михаловска, Јана Матишок, Нађа Прејндл, студенти Екатерина Неугодова и Ратко Симић, проф. др Ана Кречмер, шеф Катедре за источнословенске језике и редовни професор србистике на Универзитету у Ополу, декан Филозофског факултета у Новом Саду проф. др Љиљана Суботић као и члан сарадник Матице српске господин Алексеј Арсењев;

- проф. др Виктор Каstellани (Victor Castellani, Denver, Colorado, USA), декан Филолошког факултета Универзитета у Денверу, члан Матице српске и инострани члан Редакције *Зборника Матице српске за класичне студије*;
- представнице Библиотеке Краљевског музичког колеџа у Стокхолму (Royal College of Music in Stockholm) Карин Нордгрен и Јудит Шолд (Karin Nordgren, Judit Schöld);
- делегација Министарства културе Републике Кине: Сонг Мингчанг, заменик министра опште управе за штампу и издаваштво НР Кине, господин Чен Јуђенг, главни надзорник, господин Ванг Циченг, заменик генералног директора одељења управе за ауторска права, Сонг Ђенсин, заменик генералног директора одељења за спољну размену и сарадњу, званичници истог министарства Ли Цехунг, Ву Лин;
- проф. др Михаел Гајстлингер (Michael Geistlinger), задужен за међународну сарадњу Универзитета у Салцбургу (Аустрија) и проф. др Петер Мадер (Peter Mader), продекан Правног факултета у Салцбургу;
- учесници Међународног научног славистичког скупа у организацији Задужбине Доситеј Обрадовић и Филолошког факултета из Београда;
- др Ханс Шнајдер (Hans Schneider), проф. др Олаф Лајце (Olaf Leibe) и студенти са Катедре за европске студије Универзитета Фридрих Шилер.

Уметници:

- вајар Сава Халугин у вези са подизањем бисте Филипу Вишњићу у Вишњићеву и Драган Срећков;
- бразилски песник и компаративиста Марко Лукези и директор Библиотеке Града Београда Предраг Ђукић;
- песник Алберто Принцис (Alberto Princis) и конзерватор Клара Д'Урбино (Clara D'Urbino) из Горице (Италија) са песникињом Јеленом Стојисављевић;
- Сава Стојков је поконио Матици српској портрете Лазе Костића и Ленке Дунђерски.

Институције, удружења и привредне организације из Србије:

- гувернер Народне банке Србије Радван Јелашић, генерални секретар Народне банке Републике Србије Гордана Петковић и директор сектора за информисање Нена Савовић;
- директор и главни уредник Завода за уџбенике др Мирољуб Албијанић;
- Никола Бабић, председник Буњевачког националног савета, и мр Сузана Кујунџић Остојић;
- Слободан Гавриловић, генерални директор и господин Љубомир Тодоровић, директор за развој Издавачког предузећа „Службени гласник“, Милојко Кнежевић, уредник лексикографских издања и Љубомир Тодоровић, информатичар лексикографије;
- свештеник Драгано Будак из Новог Милошева поводом традиционалне манифестације „Дани Теодора Павловића“ у Новом Милошеву.

Институције, удружења и привредне организације из Новог Сада:

- градоначелник Новог Сада Игор Павличић са сарадницима: проф. др Александар Новаков Микић, проф. др Јеленом Атанацков Јеличић, Андрејем Бурсаћем и Живком Макарићем;
- директор Новосадског сајма господин Горан Васић;
- Борис Лабудовић, председник Управног одбора, и Блажо Поповић, генерални директор Медијског јавног сервиса Војводине;
- Никола Стојшић, председник Привредне коморе Војводине;

- Богољуб Савин, директор Архива Војводине;
- Владимир Митровић, директор Музеја Војводине, и Вукосава Пејин, кустос;
- др Дарио Шилер, извршни директор за спровођење осигурања и развој производа компаније ДДОР Нови Сад са супругом;
- чланице Кола српских сестара сваке године посете Матицу српску и том приликом положи венац на зграду Матице српске поводом Ивандана;
- делегација чланова Синдиката запослених у образовању, науци и култури Војводине;
- директор Завода за заштиту споменика културе града Новог Сада Милан Теран;
- Иванка Чубрило, начелник Градске управе за привреду и туризам, и Татјана Ванић из Туристичког информативног центра;
- др Александар Лучић, председник Новосадског клуба, и др Душан Попов, уредник *Енциклопедије Ново̄ Сада*.

Гости институција са којима Матица српска сарађује:

- на дан Града Новог Сада Матицу српску су посетили гости Града Новог Сада градоначелници или високи представници градова побратима Града Новог Сада и других градова са којима Град Нови Сад сарађује;
- генерални директор Електровојводине др Тихомир Симић, заменик генералног директора др Петар Загорчић, директор Дирекције за корпоративне послове Синиша Пушкар и координатор кабинета генералног директора Маријана Цупаћ са делегацијом стручњака из области енергетике из Француске и Мађарске;
- учесници конференције Удружења сајмова Централне и Југоисточне Европе (СЕФА), чији је домаћин Новосадски сајам. Међу гостима су били и господин Клаус Дитрих, председник, и господин Франц Рајсбек, генерални секретар Удружења СЕФА, госпођа Ева Зајсер, директорка корпоративних комуникација, и многи други учесници конференције у друштву домаћина директора Новосадског сајма господина Горана Васића и његових најближих сарадника;
- Марија Катарина Шпат (Maria Katharina Spath) из Немачке, гост Факултета техничких наука Универзитета из Новог Сада;
- гости из више европских земаља, који сарађују са Ветеринарским институтом у Новом Саду у оквиру европског ФП-7 пројекта;
- сарадници Научног института за ветеринарство „Нови Сад” – реализатори ИПА програма међуграничне сарадње Хрватска–Србија из Осјечко-барањске жупаније гост Факултета техничких наука др Фолкар Шолц (Dr. Volkahr Scholz) са Института Лајбниц за пољопривредну технику (Leibniz-Institut für Agrartechnik) из Потсдама (Немачка);
- гост Београдског сајма књига Филип Соваж (Phillippe Sauveage), председник и генерални директор Сајма књига у Квебеку (Канада).

Ученици и студенти:

- студенти катедри за српски језик, лингвистику и славистику Филозофског факултета у Новом Саду редовно посећују Матицу;
- студенти славистике из Пољске;
- проф. Мирко Штарк и асистент Душица Драгин са студентима Академије уметности, који студирају на групи за продукцију;
- група слависта из Пољске;
- страни студенати током манифестације „Вукови дани”;
- студенти из Граца;
- студенти српског језика Универзитета у Темишвару;

- полазници Међународне летње школе српског језика (која се сваке године одржава на Филозофском факултету у Новом Саду) сваке године посете Матицу српску;
- полазници летње школе црквеног појања „Корнелију у спомен” из Сремских Карловаца са проф. др Даницом Петровић сваке године посете Матицу српску;
- у оквиру Славистичког скупа страни студенти полазници семинара српског језика, књижевности и културе сваке године посете Матицу српску;
- у више наврата студенти економских наука који су похађали праксу у Народној банци Србије и у оквиру семинара боравили у Филијали Народне банке Србије у Новом Саду;
- студенти из Украјине – полазници летње школе српског језика при Духовном центру „Преподобни Рафаило Банатски” из Зрењанина и полазници школе српског језика „Азбукум”;
- полазници летње школе српског језика Едуко;
- питомци хуманитарног друштва „Привредник” из Загреба заједно са питомцима хуманитарног друштва „Привредник” из Новог Сада;
- ученици Гимназије „Светозар Марковић” из Новог Сада, заједно са својим гостима из Хрватске;
- гимназијалци и њихови професори из Лицеја Пјер Мендес из Перона (Француска);
- ученици Основне школе „Четврти краљевачки батаљон” из Краљева;
- ученици Основне школе „Никола Тесла” из Новог Сада заједно са својим гостима из Хрватске;
- ученици и професори Основне школе „Милош Обреновић” из Аранђеловца;
- ученици Основне школе „Краљ Александар” из Пожаревца;
- ученици Основне школе „Јожеф Атила” из Новог Сада;
- ученици Основне школе „Никола Тесла” из Новог Сада заједно са својим гостима из Хрватске;
- ученици Основне школе „Ђорђе Натошевић” из Новог Сада.

Представници других Матица:

- делегација Матице словачке из Мартина у Словачкој – председник инж. Јозеф Маркуш, потпредседник др Мирослав Бјелик и Бронислава Маркушова и Матице словачке у Војводини из Бачког Петровца (председник Бранислав Сливка);
- мр Светозар Чиплић, министар за људска и мањинска права у Влади Републике Србије, и председници Матице словачке и Матице буњевачке Бранислав Сливка и Иван Седлак;
- председница Матице словачке из Бачког Петровца Катарина Мелехова Мелегова, председник Матице буњевачке Иван Седлак и потпредседник Матице Буњеваца Марко Марјанушић.

Удружења чланова и пријатеља Матице српске у оснивању:

- председник Републике Српске академик Рајко Кузмановић и проф. др Миле Дмичић;
- представници Српског националног вијећа из Црне Горе;
- проф. др Богољуб Шијаковић, министар вера у Влади Републике Србије, и делегација Одбора за организовање чланова Матице српске у Црној Гори: проф. др Јелица Стојановић, доц. др Драго Перовић и дипл. инж. Блажо Поповић;
- иницијатори оснивања Друштва пријатеља и чланова Матице српске из Ивањице: Зоран Вучићевић, Милан Крунић, Емилија Перуничкић и Милан Поледица;

- иницијатори оснивања Друштва пријатеља и чланова Матице српске из Ниша: проф. др Горан Максимовић, декан Филозофског факултета у Нишу, доц. др Александар Растовић, професор Филозофског факултета у Нишу, Дејан Антић, студент продекан Филозофског факултета у Нишу, и Бојан Панић, председник Студентског парламента Филозофског факултета у Нишу;
- чланови Матице српске из Јагодине: Марко Маљковић, директор Дома ученика из Јагодине, и Горан Милосављевић;
- Милорад Курјачки, Раде Бокан и Коста Павловић из клуба Неопланта – Нови Сад из Мелбурна, Аустралија.

Наши сународници из иностранства:

- др Миља Радан, професор на Одсеку за српски језик и књижевност Филолошког, историјског и теолошког факултета Универзитета у Темишвару (Universitatea de West Timișoara, Romania), и Стеван Бугарски, члан Управног одбора Матице српске из Румуније;
- Радован Радаковић, члан Патроната задужбине Текелијанум у Будимпешти са супругом;
- Соња Мијаиловић из српске дијаспоре у Грчкој;
- Мила и Волтер Нолан (Walter Nolan), који су као становници САД пружали значајну помоћ српском народу, а недавно се настанили у Београду;
- Марко Баруџија из Приједора и Петар Јаћимовић из Новог Сада;
- Миливој Бакић, дародавац из Аустралије;
- амерички бизнисмен српског порекла и оснивач Конгреса српског уједињења господина Мирослав Мајкл Ђорђевића са супругом, Олга Даниловић из Конгреса српског уједињења Аустрије и адвокати Мирјана Томић и Јован Чулајевић из Новог Сада;
- проф. др Радмила Милентијевић у више наврата поводом припрема за објављивање књиге *Милева Марић Ајнштајн: Живот са Албертом Ајнштајном* и подизања споменика Филипу Вишњићу у Вишњићеву;
- Софија Шкорић из Канаде.

Подстицај младима који су освојили признања у иностранству:

- пријем у част чланова мешовитог хора Гимназије „Јован Јовановић Змај” из Новог Сада и хоровађе Јасмине Нешковић који су освојили сребрну медаљу на Петој светској олимпијади хорова у Грацу (Аустрија);
- група награђених ученика у организацији Фондације „Лазе Костић” у оквиру програма „Стазама Лазе Костића”;
- свечани пријем за студенте Правног факултета Универзитета у Новом Саду, који су освојили прво место на престижном европском такмичењу у симулацији суђења (Telders International Law Moot Court Competition), одржаном у Међународном суду правде у Хагу.

УЧЕШЋЕ НА САЈАМСКИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА

Међународни салон књига у Новом Саду

Матица српска је у протеклом извештајном периоду учествовала на традиционалном Међународном салону књига у Новом Саду.

Представљена су издања Матице српске, Издавачког центра Матице српске, Библиотеке Матице српске и Галерије Матице српске, која су публикована у последње четири године. Поред нових издања, на полицама сајамског штанда нашла су се

и старија издања за које читалачка и стручна публика показује интересовање. Сајамски штанд је визуелно обогаћен информативним постерима, изложеним на конструкцији куле самог штанда и банерима о Сави Текелији и Марији Трандафил.

Током сајамских дана штанд Матице српске посетили су сарадници, представници библиотека, школа и заинтересована публика. Свакодневно су на штанду Матице српске били ангажовани стручни сарадници, радници опште службе и рачуноводства на продаји књига и информисању о публикацијама Матице српске.

Жири за доделу награда „Лаза Костић”, за издавачки подухват и специјалне награде 17. Међународног салона књига у Новом Саду доделио је специјалну награду Матици српској, Српској академији наука и уметности и Заводу за уџбенике за прву књигу првог тома *Српске енциклопедије* као подстрек за добро обављен почетак великог посла. Награду за издавачки подухват добио је др Душан Попов, главни уредник *Енциклопедије Новоџ Сада*, члан Управног одбора и некадашњи секретар Матице српске. Награде је уручио директор Новосадског сајма Горан Васић 24. фебруара 2011. године у 12.30 часова у Конгресној сали Мастер центра Новосадског сајма. На наградама су се захвалили главни уредник *Српске енциклопедије* проф. др Драган Станић и главни уредник *Енциклопедије Новоџ Сада* др Душан Попов.

Сајам књига у Београду

У протеклом извештајном периоду Матица српска је учествовала на традиционалном Међународном сајму књига у Београду.

Од 20. до 26. октобра 2008. године Матица српска је учествовала на Сајму књига у Београду. Представљена су издања Матице српске, Издавачког центра Матице српске, Библиотеке Матице српске и Галерије Матице српске која су публикована од прошлог Сајма књига. Поред нових издања, на полицама сајамског штанда нашла су се и старија издања за које читалачка и научна публика показује интересовање. Сајамски штанд је обогаћен и портретима личности из историје Матице српске, аутора и уредника нових издања и часника Матице српске. По већ устаљеној традицији, на Сајму је у суботу 25. октобра промовисано 52. коло Едиције „Прва књига”. У овом колу објављене су књиге: Љиљана Јовановић, *Технологија маме*, Соња Јанков, *Импресионистички кадрови*, Драгана Бошковић, *Фауноменологија*. Књиге су представили уредник Едиције проф. др Владислава Гордић Петковић и аутори. Истог дана у сарадњи са Модном кућом „Мона” представљан је *Лейојис Матице српске* у којем је објављен текст о песнику Миодрагу Павловићу, добитнику награде „Извијеска Његошева” за 2008. годину. У представљању су учествовали Иван Негришорац, Нада Момировић и мр Драган Хамовић. Штанд су посетили Шандор Егереси, председник, и Душан Јаковљев, потпредседник Скупштине АП Војводине. Домаћин им је био потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић.

Од 26. до 31. октобра 2009. године трајао је 54. Међународни сајам књига у Београду, на којем се Матица српска представила својим насловима који представљају резултат научноистраживачке и издавачке делатности одељења Матице српске и онлајн продајом књига. На дан отварања Сајма књига Матица српска покренула је сајт за промоцију и продају својих издања преко интернета на адреси www.maticasrpska-publikacije.com. Сајт треба да постане потпуно оперативан крајем месеца новембра. До сада је на сајту представљено преко стотину издања научних одељења, Издавачког центра, Библиотеке и Галерије Матице српске. Потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић је на 54. Међународном сајму књига у Београду присуствовао свечаном уручењу одлуке о поклону књига Универзитету у Крагујевцу и промоцији научних продукција у последњих годину да-

на. Том приликом је водио разговор са државним секретаром Министарства за науку и технолошки развој проф. др Снежаном Пајовић.

Током 2010–2011. године, у једној од својих најплоднијих година, Матица српска је објавила мноштво вредних књига које представљају резултат рада научних одељења Матице српске, Издавачког центра, Галерије Матице српске и Библиотеке Матице српске.

Од 25. до 31. октобра 2010. године трајао је 55. Међународни сајам књига у Београду. За представљање Матице српске било је посебно значајно објављивање прве књиге првог тома *Српске енциклопедије* (А–Бео). Матица српска и Српска академија наука и уметности заједно са Заводом за уџбенике као извршним издавачем започели су тиме реализацију замисли о националној енциклопедији у десет томова. Великим успехом сматра се и објављивање измењеног и допуњеног издања *Правовиса српскога језика*. Новом, вишејезичном едицијом *Баштина* започето је представљање културног наслеђа у иностранству. Издавачки центар је објавио антологијску Едицију *Десет векова српске књижевности* (прво коло у 10 књига), капитално издање којим се ревитализује и поново тумачи у новим предговорима и поговорима најзначајнији део српске књижевности.

Матица српска представила је своју издавачку делатност у четвртак 28. октобра 2010. године у сали „Борислав Пекић”. На промоцији су говорили: академик Чедомир Попов, председник Матице српске (о издавачкој делатности), проф. др Мато Пижурица, секретар Одељења Матице српске за књижевност и језик (о *Правовису српскога језика* и језичким питањима), проф. др Драган Станић, главни уредник *Српске енциклопедије* (о *Српској енциклопедији*), проф. др Славко Гордић, потпредседник Матице српске (о издавачкој делатности Издавачког центра Матице српске и о *Њеџошевом зборнику Мајнице српске*), проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске (о едицији *Баштина*), проф. др Слободан Ђурчић, потпредседник Матице српске (о издању *Насеља Војводине*), проф. др Даница Петровић, члан Управног одбора Матице српске (о издавачкој делатности и издањима из области музикологије).

Традиционално Матица српска је и ове године завршила сајамске активности представљањем књига објављених у Едицији „Прва књига” Матице српске за 2010. годину. На штанду Матице српске пред многим сарадницима Матице српске о књигама су говорили главни и одговорни уредник проф. др Владислава Гордић Петковић и аутори: Викторија Кромхолц, *Плес по жици*, Чарна Поповић, *Аутио-канибализам*, Јана Растегорац, *Исечак 8* и Марија Цветковић, *Алоџаријумије*.

У оквиру свог излагачког концепта у периоду од 23. до 30. октобра 2011. године, на 56. Међународном сајму књига у Београду, Матица српска је читалачкој јавности представила своју издавачку делатност 25. октобра 2011. године у 11 часова у сали „Борислав Пекић” Београдског сајма. На промоцији су говорили потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић (уводно излагање о укупној издавачкој делатности Матице српске), председник Матице српске академик Чедомир Попов, у својству главног и одговорног уредника *Српског биографског речника*, дописни члан САНУ Мирко Вуксановић, у својству главног и одговорног уредника Издавачког центра Матице српске, и проф. др Владислава Гордић Петковић, у својству главног и одговорног уредника Едиције „Прва књига”. Међу издавачким подухватима посебно је значајно објављивање друге књиге првог тома *Српске енциклопедије*. Матица српска и Српска академија наука и уметности заједно са Заводом за уџбенике као извршним издавачем наставили су тиме реализацију замисли о националној енциклопедији у десет томова. Великим успехом сматра се и објављивање петог тома *Српског биографског речника* (Кв–Мао). Издавачки центар је објавио друго коло у десет књига антологијске Едиције *Десет векова српске књижевности*, капитално издање којим се ревитализује и поново тумачи у новим

предговорима и поговорима најзначајнији део српске књижевности. О *Једнојтомном речнику српскога језика* и о *Правојису српскога језика* и језичким питањима говорило се у оквиру рада Одељења за књижевност и језик. Традиционално Матица српска је и ове године представила књиге објављене у Едицији „Прва књига” Матице српске за 2011. годину.

Први пут ове године Матица српска се представила читалачкој публици Београдског сајма и на један потпуно нов начин:

У програмском сегменту „Изложбе”, у оквиру програмских активности Сајма књига у Београду, организована је изложба портрета и рукописа Саве Поповића Текелије, првог српског доктора правних наука, добротвора и председника Матице српске (1761–1842). У доброј сарадњи Галерије Матице српске и Рукописног одељења Матице српске постигнута је хармонија визуелно-текстуалне приче о значају једне личности и њене породице за историју српског народа. Изложба је садржала одабране портрете, цртеже и рукописе Саве Поповића Текелије. Изложба је била постављена у Хали 2 нивоа Б Београдског сајма и трајала је до 30. октобра 2011. године.

ОСНИВАЊЕ СЕКЦИЈЕ ЗА ТЕХНИЧКУ КУЛТУРУ

У Матици српској је 7. јула 2011. године одржана конститутивна седница *Секције за техничке науке и техничку културу* која је формирана на иницијативу генералног секретара Матице српске проф. др Душана Николића, а уз подршку секретара Одељења за природне науке Матице српске академика Рудолфа Касторија. Састанку су присуствовали проф. др Илија Ћосић, декан Факултета техничких наука, проф. др Владимир Катић, проф. др Бранислав Боровац, представници Удружења проналазача Војводине – Техничка култура Војводине: професор Богдан Станић, професор Ђорђе Панић и Ђорђе Ђукић. За секретара Секције једногласно је изабран др Владимир Катић, професор Факултета техничких наука у Новом Саду.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

У оквиру развојног пројекта *Пантеон Матице српске* историчар уметности Мирослав Лазић из Београда фотографисао је 2010. године портрете часника и добротвора Матице српске. Стандардизовани снимци у високој резолуцији биће коришћени за унапређење компјутерске базе података, за капитална издања, као и за друге потребе Матице српске и њених институција. То је прво професионално снимање свих портрета у дигиталној технологији. Компакт-дискови са снимцима чувају се у Рукописном одељењу и датотеци Матице српске. Снимање је финансирано средствима Управе за културу града Новог Сада.

МАТЕРИЈАЛНЕ ПРИЛИКЕ, ИНВЕСТИЦИОНИ РАДОВИ, ЗАДУЖБИНЕ И ДРУГИ ИЗВОРИ ПРИХОДА

Материјалне прилике у 2008. години

Година 2008. ће остати упамћена по неизвесности и несигурности коју је донела велика светска финансијска а потом и економска криза. Проблеми са приливом средстава из буџета Републике Србије осетили су се већ у првом тромесечју. Изостало је планирано увећање средстава за реализацију научноистраживачких пројеката које финансира Министарство за науку и технолошки развој. За разлику

од претходних година, Министарство није издвојило посебна средства за издавање Матичиних научних часописа, нити је уплатило уговорени износ за рад на *Српској енциклопедији* у последња два квартала 2008. године.

Упркос наведеним проблемима, Матица је наставила да остварује планиране активности. О томе сведоче хиљаде написаних страница, мноштво публикација, научних и стручних скупова, концерата и промоција.

Санација задужбинског здања Марије Трандафил

Година 2009. у Матици српској протекла је у знаку великих инфраструктурних инвестиција, међу којима је посебно значајна санација задужбинског здања Марије Трандафил. Кров је у потпуности реконструисан, а обављен је и низ других грађевинских радова на овом репрезентативном објекту изграђеном 1912. године. Кровни покривач је замењен новим еколошким етернит плочама. Израђене су и постављене нове куполе и лимене опшивке од квалитетног титанијумског цинк лима. Постављени су нови кровни прозори. Урађена је хидро-, топлотна и звучна изолација крова. Фасадне опеке су очишћене уз примену нових метода и специјалних хемијских препарата. Замењен је већи број оштећених конзола на фасади. Дворишни део фасаде је освежен наношењем новог слоја фасадне масе. У поткровљу су реконструисане канцеларије стручних сарадника. У том делу објекта урађена је нова електро-, водоводна и канализациона инсталација. Инсталисан је систем за дојављивање пожара. Стављене су у функцију пожарне степенице. Направљена су балконска врата на забату, за случај хитне евакуације људи и документације. Постављена је нова инсталација за коришћење савремене информатичке и телекомуникационе опреме. У једној од купола је направљена савремена мултимедијална сала са 30 места и галеријом за смештај промотивног материјала и изложбених експоната.

Радови на санацији задужбинског здања Марије Трандафил финансирани су средствима из буџета Аутономне покрајине Војводине и, мањим делом, из изворних прихода Матице српске. Споразумом закљученим 2008. године било је предвиђено да Министарство за науку и технолошки развој Србије и Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој АП Војводине за те намене издвоје по 21.011.500 динара. Међутим, министарство, због смањења расположивих буџетских средстава, није било у могућности да испуни обавезу. Средства која су недостајала обезбедило је Покрајинско извршно веће. Аутономна покрајина Војводина је тако за реконструкцију објекта издвојила укупно 42.023.000 динара.

Посебна комисија за јавне набавке путем јавног тендера, у складу са Законом о јавним набавкама, за извођача радова одабрала је компанију *Drina-Coop* из Новог Сада. Надзор су вршили овлашћени представници Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада и Завода за изградњу града. Фазни извештаји и завршни извештај о санацији објекта разматрани су и усвојени на седницама Председништва, Надзорног одбора, Извршног одбора и Управног одбора Матице српске.

Нови модел финансирања научних пројеката и периодичних издања

У 2009. години започета је примена новог модела финансирања програмских активности Матице српске у области науке на основу договора са министром за науку и технолошки развој и потпредседником Владе Републике Србије за европске интеграције, господином Божићем, који је постигнут крајем 2008. године приликом његове посете Матици српској. Споразумом је предвиђено да ће Министарство почев од 2009. године финансирати научне пројекте и посебна издања Матице српске мимо редовног конкурса у складу са Законом о Матици срп-

ској. На тај начин је системски и дугорочно решен проблем финансирања тог дела програмских активности.

Матица српска се обавезала да Министарству за сваку календарску годину достави план и програм рада, а на крају године и завршни извештај о раду са детаљним финансијским извештајем.

Током 2009. године сачињена су детаљна *Опшћа правила о орџанизовању и финансирању научноистраживачких и развојних пројеката Матице српске*.

Финансијска и организациона подршка Града Новог Сада

Укупној финансијској консолидацији Матице српске значајно је допринео и Град Нови Сад.

Након свечаности поводом 145 година од пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад, која је одржана у палати Платонеум маја 2009. године, и посете градоначелника Новог Сада господина Игора Павличића Матици српској управа Новог Сада је за програмске активности Матице српске у другој половини 2009. године, ребалансом буџета, предвидела 1.600.000 динара. Договорено је да Град Нови Сад и убудуће финансира активности Матице српске у области културе и међународне сарадње.

Управа града је, такође, финансијски и организационо подржала рестаурацију салонског намештаја у задужбинском здању Марије Трандафил.

Нови објекат на Тргу Марије Трандафил бр. 24 у Новом Саду

На седници Управног одбора Матице српске која је одржана 12. марта 2007. године донесена је Одлука да се на месту дотрајале Матичине задужбинске зграде, у Новом Саду, Трг Марије Трандафил 24 (Задужбина Душана и Велимира Бугарског), у складу са Урбанистичким планом, изгради нова зграда у циљу да се обезбеди квалитетан магацински простор за смештај издања Матице српске, пословни и други простор, а Председништво Матице српске је овлашћено да у том правцу предузима све потребне радње.

Имајући у виду чињеницу да Матица српска није имала сопствених средстава да финансира изградњу, Председништво је одлучило да, сагласно Одлуци Управног одбора, позове инвеститоре који су заинтересовани за градњу. Потенцијалним инвеститорима предложено је да им Матица српска уступи парцелу и објекте на предметној локацији, а да они Матици српској изграде и по систему „кључ у руке” предају део новоизграђеног објекта на истој локацији и да у том смислу сачине понуде.

Сачињена је техничка документација ради прибављања понуда и уручена заинтересованим инвеститорима. Осам потенцијалних инвеститора је преузело техничку документацију. У остављеном року писане понуде су доставили: „Президент” д. о. о., ГП „Дијагонала”, СЗР „Динамика” и ГП „Златибор”, сви из Новог Сада.

Ценећи понуђене услове, бонитет понуђача, референтну листу понуђача, њихову техничку опремљеност, степен обрађености понуде и друго, након извршене посебне провере бонитета понуђача Председништво је оценило да је најповољнију понуду дала фирма „Президент” д. о. о. Председништво Матице српске је на седници која је одржана 23. априла 2007. године донело одлуку да се прихвати понуда „Президент” д. о. о. и да се припреми предлог текста уговора. Рок за завршетак зграде и предају кључева био је 12 месеци од потписивања уговора са ЗИГ. Све трошкове у вези са изградом пројектотехничке документације, прибављања дозвола, доприноса за припрему и уређење грађевинског земљишта, овером уговора, порезом на пренос апсолутних права и друго сноси „Президент” д. о. о.

Извршено је пресељење Матичиних књига из магацина на Тргу Марије Трандафил 24 у Чешки магацин и у магацин у Улици Ласла Гала бр. 6.

„Президент” д. о. о. је завршио радове у септембру и након извршеног техничког прегледа и добијања употребне дозволе у новоизграђеном објекту у Новом Саду, Трг Марије Трандафил 24 и 24/а, пренео Матици српској у власништво стан број 2 на првом спрату у површини од 88 м², локал Л1 у површини од 25 м², локал Л2 у површини од 23 м², локал Л3 у површини од 31 м², три магацинска простора у сутерену у површини од 139 м², 40 м² и 83 м², три гараже од 16 м², 13 м² и 16 м².

Због недостатака основног уговора са инвеститором, након разматрања предлога и одлука Председништва, Одбора за правна и статутарна питања, Надзорног одбора, Извршног и Управног одбора, 2. јуна 2011. године потписан је анекс уговора са инвеститором, након чега је приступљено укњижби некретнина на име Матице српске, чиме је заокружен овај правни посао.

Остала имовина Матице српске

У току протекле четири године издати су: 2009. године простор некадашње антикварнице и канцеларије у приземљу зграде Матице српске, 2010. године стан и локали у објекту на Тргу Матије Трандафил 24. Решавана су спорна питања у вези са плаћањем закупнине и одржавања простора куће, задужбине Лазара Стојковића. Закупци Матичине имовине у Србобрану редовно су извршавали уговорене обавезе. На овај начин Матица српска је успела да оствари сопствене приходе који су надокнадили разлику између повећаних трошкова услед пораста цена и непромењеног износа средстава која су опредељена Буџетом Републике Србије за те намене.

Добротвори су као и увек показали велико разумевање за рад и активности Матице српске. Добричинствима појединци и установе доприносе да Матица српска, у овим тешким временима, добије помоћ и подршку у својим подухватима.

Дан добротвора Матице српске установљен је 26. децембра 2011. године. Овом свечаношћу Матица српска ће сваке године угостити своје добротворе и уручити им пригодне захвалнице.

Враћање национализоване имовине

Године 2011. формирана је радна група за повраћај (реституцију) задужбинске имовине у саставу: проф. др Душан Николић, генерални секретар Матице српске, господин Никола Стојшић, председник Економског одбора, господин Живко Киселички, председник Надзорног одбора, господин Јован Чулајевић, председник одбора за правна и статутарна питања, и Боривој Јуришин, помоћник управника послова Матице српске. Радна група је одржала десетак радних састанака. У међувремену је рађено на прикупљању релевантних информација и докумената. Такође, вођени су разговори на терену са садашњим корисницима национализоване имовине, као и са представницима локалних заједница и органа државне власти.

Извршена је пререгистрација активних задужбина код Агенције за привредне регистре. Именовани су чланови и председници задужбинских одбора као и привремени управитељ задужбинских имања. Сачињен је и усвојен детаљан елаборат о оснивању *Регионалног центара за органску пољопривреду Богдан Дунђерски* на имању Фантаст у сарадњи са Универзитетом у Новом Саду, Пољопривредним факултетом у Новом Саду и ПИК „Бечеј”.

ДРУШТВА ЧЛАНОВА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Последњих година углед Матице српске је био у порасту, што је довело до спонтаног формирања друштава чланова и пријатеља Матице српске у већем броју центара: у Бањалуци, у Подгорици, Ивањици, Нишу и Јагодини а у току је организовање таквог друштава у Бачкој Паланци. Матица је спремна на успостављање програмске сарадње с таквим друштвима у обиму који стручно и квалитетно успе да оствари.

Од посебног значаја за мисију Матице српске и њено постојање у садашњем времену јесу два основана друштва:

ДРУШТВО ЧЛАНОВА МАТИЦЕ СРПСКЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПској

У Бањалуци је 7. јула 2010. године основано Друштво чланова Матице српске у Републици Српској. За председника Скупштине Друштва изабрана је академик Снежана Савић, професор Правног факултета у Бањалуци, а за заменика председника Скупштине проф. др Миљко Шиндић. За чланове Управног одбора изабрани су: др Младен Шукало, професор Филолошког факултета у Бањалуци, Ранко Рисојевић, књижевник, директор Народне и Универзитетске библиотеке у Бањалуци, мр Зоран Пејашиновић, професор, публициста, директор Гимназије у Бањалуци, академик Драго Бранковић, декан Филозофског факултета у Бањалуци, Ранко Павловић, књижевник, Бањалука, Слободан Наградић, професор, публициста Бањалука, др Љиљана Шево, професор Академије умјетности у Бањалуци, др Младенко Сацак, историчар, књижевник, декан Филолошког факултета у Бањалуци, др Бранко Летић, историчар, књижевник, професор Филозофског факултета у Источном Сарајеву. За чланове Надзорног одбора изабрани су: др Душко Јакшић, директор Економског института, Бањалука, др Владимир Лукић, професор Архитектонско-грађевинског факултета у Бањалуци, мр Љиљана Лукић, професор, историчар књижевности, Бијељина, Никола Асановић, професор, Билећа, академик Раде Михаљчић, професор Филозофског факултета у Бањалуци, Никола Галић, историчар уметности, Музеј савремене уметности у Бањалуци.

За председника Друштва је једногласно изабран проф. др Младен Шукало, за потпредседнике Ранко Рисојевић и мр Зоран Пејашиновић, а за генералног секретара академик Драго Бранковић.

На оснивачкој скупштини Друштва учешће су узели председник Матице српске академик Чедомир Попов и генерални секретар Душан Николић.

ДРУШТВО ЧЛАНОВА МАТИЦЕ СРПСКЕ У ЦРНОЈ ГОРИ

У Подгорици је 17. јула 2010. године основано Друштво чланова Матице српске у Црној Гори. За председника Друштва изабрана је проф. др Радојка Вукчевић, професор Филолошког факултета у Београду и Универзитета Медитеран у Подгорици, а за потпредседника Друштва доц. др Драго Перовић, професор Филозофског факултета у Никшићу. За чланове Управног одбора изабрани су: доц. др Владимир Божовић, професор Природно-математичког факултета у Подгорици, проф. др Јелица Стојановић, професор Филозофског факултета у Никшићу, Новица Ђурић, књижевник и новинар у Подгорици, проф. Тодор Живаљевић, књижевник у Подгорици, др Вукић Илинчић, историчар у Подгорици, др Душан Крцуновић, професор Филозофског факултета у Никшићу, проф. Марија Лалатовић, физичар у Никшићу, проф. Веселин Матовић, књижевник у Никшићу, проф. др Владимир Пешић, професор Природно-математичког факултета у Подгорици, доц. мр Мирко Толић, графичар у Требињу, др Горан Комар, лекар и историчар у Херцег Новом, мр Никола Мирковић, теолог у Никшићу.

За чланове Управног одбора изабрани су: проф. др Радојка Вукчевић, председник Друштва, доц. др Драго Перовић, потпредседник Друштва, и Блажо Паповић, генерални секретар Друштва. За чланове Надзорног одбора изабрани су: др Драга Бојовић, професор Филозофског факултета у Никшићу, доц. мр Сретен Милатовић, вајар у Требињу, и Слободан Драговић, архитекта на Светом Стефану.

За генералног секретара Друштва изабран је Блажо Поповић, инжењер у Никшићу.

На оснивачкој скупштини Друштва учешће су узели председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник проф. др Слободан Ђурчић и управник послова Јелена Веселинов.

ДРУШТВО ЧЛАНОВА МАТИЦЕ СРПСКЕ У ИВАЊИЦИ

Конститутивна седница Друштва чланова Матице српске у Ивањици одржана је 4. септембра 2010. године. Иницијатори оснивања Друштва били су проф. др Бранко Ракић, Зоран Вучићевић и Културна децентрализиација Србије. За председника Друштва је изабран проф. др Бранко Ракић. Седници су у име Матице српске присуствовали академик Чедомир Попов и Боривој Јуришин.

ДРУШТВО ЧЛАНОВА МАТИЦЕ СРПСКЕ У ЈАГОДИНИ

У згради Поморавског округа у Јагодина у суботу 3. децембра 2011. године Матица српска је присуствовала свечаности Оснивачке скупштине Друштва чланова Матице српске у Јагодина. За председника Друштва изабран је Зоран Марковић, за потпредседника др Предраг Јашовић и за генералног секретара Друштва Милан Маљковић. Поред тога, изабрани су и Управни и Надзорни одбор Друштва.

На свечаности уприличеној тим поводом говорили су председник Матице српске, академик Чедомир Попов о Матици српској и њеној делатности, потпредседник Матице српске проф. др Слободан Ђурчић о структури Матице српске, главни уредник *Лейџојиса Мајшице српске* и *Српске енциклопедије* проф. др Драган Станић о *Српској енциклопедији* и издавачкој делатности Матице српске и управник послова Матице српске Јелена Веселинов о положају, структури и делатности основаног Друштва у односу на Матицу српску.

Преглед активности друштава:

Удружење чланова и пријатеља Матице српске у Кикинди организовало је промоцију III и IV тома *Српског биографског речника* 20. октобра 2009. године у Свечаној сали општине Кикинда. Књиге су представили: академик Чедомир Попов, проф. др Славко Гордић, мр Александра Новаков и Драган Тубић.

Матицу српску су 28. јануара 2011. године посетили чланови Матице српске из Јагодина. Марка Маљковића, директора Дома ученика из Јагодина, и Горана Милосављевића, начелника Поморавског управног округа, примили су председник Матице српске академик Чедомир Попов, потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић и Јелена Веселинов, управница послова Матице српске.

Друштво чланова и пријатеља Матице српске у Црној Гори приредило је 12. марта 2011. године у Парохијском дому у Никшићу представљање првог кола Антологијске едиције *Десет векова српске књижевности* Издавачког центра Матице српске. Говорили су главни и одговорни уредник Миро Вуксановић и професори Филозофског факултета у Никшићу Лидија Томић и Горан Радоњић.

Друштво чланова и пријатеља Матице српске у Црној Гори приредило је 13. марта 2011. године у Подгорици представљање првог кола Антологијске едиције *Десет векова српске књижевности* Издавачког центра Матице српске. Говорили су главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, проф. др Лидија Томић и проф.

др Горан Радоњић. Свечаности су присуствовали амбасадор Србије у Црној Гори Зоран Лутовац, председник Нове српске демократије Андрија Мандић и многи угледни подгорички културни радници и књижевници.

Друштво чланова и пријатеља Матице српске у Црној Гори приредило је 14. марта 2011. године у Дворани „Парк” у Херцег Новом представљање првог кола Антологијске едиције *Десет векова српске књижевности* Издавачког центра Матице српске. Говорили су главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, проф. др Лидија Томић и др Горан Комар. Свечаности је присуствовао градоначелник Херцег Новог Дејан Мандић и друге истакнуте јавне личности.

У току дводневног боравка у Бањалуци у Републици Српској 18. и 19. априла 2011. године потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић обратио се поздравном речју Скупштини Друштва Матице српске у Републици Српској, потом је говорио са дописним чланом САНУ и главним уредником Издавачког центра Матице српске Миром Вуксановићем на промоцији Едиције *Десет векова српске књижевности* и присуствовао промоцији романа Ранка Рисојевића *Господска улица*, чији је издавач Издавачки центар Матице српске.

Матицу српску су 20. јула 2011. године посетили представници Друштва чланова Матице српске из Зрењанина Милан Бјелогрић, Нада Борош и Душан Радак. Госте су примили председник Матице српске академик Чедомир Попов и генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић. Састанку је присуствовала управник послова Матице српске Јелена Веселинов.

Председник Матице српске академик Чедомир Попов, генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић и управник послова Матице српске Јелена Веселинов посетили су 25. јула 2011. године Друштво чланова Матице српске у Зрењанину. Том приликом вођени су разговори о програмским активностима Друштва и о могућим донацијама том друштву.

Председник Матице српске академик Чедомир Попов и потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић присуствовали су 3. септембра 2011. године манифестацији „Нушићијада” у Ивањици. Том приликом, представили су програмске активности Матице српске и разговарали о могућностима сарадње са Друштвом чланова Матице српске у Ивањици. На књижевном матинеу посвећеном Иви Андрићу (поводом 50 година од доделе Нобелове награде за књижевност овом књижевнику), потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић представио је књигу о Иви Андрићу, објављену у Едицији *Десет векова српске књижевности* Издавачког центра Матице српске.

У Матици српској је 22. новембра 2011. године одржана промоција другог издања књиге *Први српски народни одбор 1918. године – Уједињење* Милана Ђуканова у организацији Матице српске и Друштва чланова Матице српске из Зрењанина. О књизи су говорили проф. др Љубомирка Кркљуш, др Драго Његован и Милан Бјелогрић.

Матица српска и Удружење чланова и пријатеља Матице српске Кикинда организовали су 8. децембра 2011. године представљање нових издања Матице српске и Издавачког центра Матице српске у концертној сали Народног музеја у Кикинди. О издавачкој делатности Матице српске и Издавачког центра Матице српске у 2011. години говорио је проф. др Славко Гордић, о петом тому *Српског биографског речника* главни уредник академик Чедомир Попов, о *Српској енциклопедији* уредник проф. мр Ненад Остојић. Управница послова Матице српске Јелена Веселинов упознала је присутне са радом до сада основаних удружења чланова и пријатеља Матице српске, истакла да је кикиндско удружење најстарије и подстакла чланове на активнију сарадњу са Матицом српском.

ИЗВЕШТАЈ О ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ РАДУ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ (2008–2011)

САЖЕТАК

Библиотека Матице српске (БМС) у протеклом четворогодишњем периоду (2008–2011) наставила је да се успешно развија, повезујући и негујући континуитет и склад бољашког историјског наслеђа средишњег места стваре и реишке српске књиже са захтевима модерног информатичког времена и потребама својих корисника. БМС је радила у складу са својом националном, културном, научном и просветном мисијом и темељним одређењима свог оснивача, Матице српске, сагласно законским и подзаконским прописима.

Народна скупштина Републике Србије донела је 14. јула 2011. године 3 закона из области библиотекарства: Закон о библиотечко-информационој делатности, Закон о стварој и реишкој библиотечкој зраћи и Закон о обавезном примерку публикација (примењује се од 24. октобра 2011. године). Овим законима први пут је уређен статус БМС као установе културе од националног значаја. Сагласно положају и угледу установе, утврђене су надлежности, права и обавезе БМС, чија се делатност финансира из буџета Републике Србије преко Министарства културе. БМС обавља матичне функције за Војводину и прима обавезни примерак публикација из Србије, који чува као културно добро.

Део средстава обезбедило је Министарство за науку и технологију. Матичне функције су финансиране преко Покрајинског секретаријата за културу.

*

Управни одбор је одржао 8 седница на којима је размотрио и усвојио: записнике са претходних седница, извештаје о раду и годишње рачуне БМС за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину, четворогодишњи извештај о раду (2004–2007), финансијске планове БМС за 2009, 2010. и 2011. годину, програме рада БМС за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину, ребалансе финансијских планова за 2008, 2009. и 2010. годину, планове набавки за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, ребалансе планова набавки за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, продужење радног односа Миру Вуксановићу, управнику Библиотеке, информацију о радовима на згради, информације: о Закону о култури, припреми Закона о обавезном примерку и другим законима, примени Закона о изменама и допунама Закона о буџету РС за 2009. годину, примени Закона о култури и правилицима, донео Статути Библиотеке и Пословник о раду Управног одбора.

Надзорни одбор је одржао 4 седнице на којима је размотрио годишње рачуне БМС за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину, финансијске планове БМС за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, планове набавки за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, предложио Управном одбору да ове документе усвоји и донео Пословник о раду.

*

БМС је наставила послове уређења, заштите и презентације својих збирки стваре и реишке књиже и леђа. Публиковане су 13, 14. и 15. књига у оквиру серије

„*Гирилске рукописне књиџе БМС*” (Душанов законик: Борђошког, Николајевићев, Текелијин, Стратимировићев и Ковиљски рукопис; Номоканони епитимијни; Пролози. Службе и житија). У Едицији „*Кашалоџ сѣтарих и рејких књиџа БМС*” објављене су 2 књиџе (Објављенија БМС 1791–1866 и Огласи БМС 1803–1867).

*

БМС данас има више од 3.500.000 љубликација, а у љериоду 2008–2011. свим видовима набавке (обавезни љримерак, куљовина, размена, љоклон, дејџозић) љрибавила је и у своје збирке укључила 303.325 јединица. Обавезним љримерком љримљено је 194.057, куљовином 10.374, разменом 23.389, љоклоном 74.676 и дејџозићом 859 љубликација. БМС је обавезни љримерак размењивала са Народном библиџоћеком Србије (НБС) у Беоџраду, а слала џа је и Центљралној народној библиџоћеци „Бурђе Црнојевић” на Цейињу, Народној и универзићейској библиџоћеци рејублике Срјске у Бањалуци и Универзићейској библиџоћеци „Свејџозар Марковић” у Беоџраду. Преосћале љубликације из обавезноџ љримерка намењене су Народној и универзићейској библиџоћеци „Иво Андрић” у Прицићини, односно Косовској Мићровици, за љоклоне друџим домаћим библиџоћекама и за размену са библиџоћекама у иносћрансћиву. Из иносћрансћива разменом љримљене су 22.943 љубликације, а из наше земље 446. Иносћраним љрићнерима, лекћјорайћима за срјски језик и срјским библиџоћекама у иносћрансћиву љослаћие су 33.434 љубликације, а љрићнерима у земљи 3.349 љубликација. БМС је на љоклон љримила 74.646 љубликација. Дејџозићом ФАО и Унеско љрибављено је 859 љубликација. БМС је љримила на љоклон библиџоћеку академика Дејана Медаковића о бароку са 2.330 љубликација.

*

Насћављен је рад у сисћему узаямне кашалоџизације у оквиру љројекћиа Вирћуелна библиџоћека Србије (ВБС) чији је носилац НБС, а чију џлавнину чини база БМС.

Ажурно је обављана именовна, љредмећина и децимална обрада љубликација из шекућеџ љрилива, а насћављена је и рејросћекћивна обрада и ревизија љубликација о којима се љодаци налазе у лисним кашалозима. У елекћјронски кашалоџ БМС укућно је унећио 223.614 нових заћиса. У локалној елекћјронској бази БМС 31. децембра 2011. џодине била су укућно 1.191.232 заћиса (841.058 за књиџе, 29.822 за љериодику, 242.987 за љрилоџе из часојиса и новина и 77.365 за љубликације љосебних збирки).

*

БМС је одржавала свој сајћ на инћернећ адреси www.bms.rs.

*

Насћављен је љројекћий ревизије и рејросћекћивне обраде са књиџом у руци (конверзија кашалоџа), заћочей 1992. џодине. До сада је обављена ревизија и рејросћекћивна обрада укућно 663.309 љубликација.

*

У љериоду 2008–2011. у БМС су учаљана 19.933 чићаоца. У чићаоницама корићћене су 147.122 љубликације. Реализовано је 9.760 захћева за мељубиблиџоћечку љозајмицу. Тојџографски су евиденћиране 148.823 књиџе, 18.311 џодицићиа часојиса и недељних лисћова са 113.741 бројем и 3.643 месечна комћлейћиа дневних лисћива са 99.321 бројем.

*

У Рефералном центру БМС обављено је 712 тематских изражавања из страних база података (базе података на компакт-дискovima, сервиси КОБСОН-а, интернет, DIALOG) и издвојено је 1.598 чланка до нивоа астракција и 670 чланака у пуном тексту. Међубиблиотечком позајмицом из иностранства (SUBITO, British Library и друге стране библиотеке) позајмљена је 1.581 публикација. Обављено је 1.071 изражавање цитираних у Индексима научних цитата на захтев корисника и нађена су 31.292 цитата и самоцитата, а посебно је обрађена цитираних радова на међународним пројектима. За међународну базу AGRIS унето је 8.947 записа.

*

У оквиру пројекта (према уговору с Покрајинским секретаријатом за науку) „Израда прегледа цитираних научних астраживача на територији Аутономне покрајине Војводине према бази Science Citation Index, WOS, до децембра 2008. године” укључено су астраживача 3.124 астраживача, пронађено је укључено 30.428 цитата и 10.915 самоцитата. Резултати астраживања су обрађени Покрајинском секретаријату за науку и технолошки развој, чиме је пројекат окончан.

*

Обављена је конзервација 89.905 и реставрација 90.193 странице страних и рејских књига. Обрађено је 220.418 микроснимака. Рађени су послови заштите културних добара Архива САНУ и Педагошког музеја из Београда, Архива САНУ из Сремских Карловаца, Библиотеке Српске Патријаршије из Београда, Галерије Маџице српске, Градске библиотеке и Музеја Војводине из НовоГ Сада, Историјског архива и Библиотеке Народног музеја из Зрењанина и Београдске фабрике цемента.

*

Дигитализација је наставаљена снимањем збирки српских штампаних књига 18. и 19. века и Заставе. Укључено су обрађено 201.569 дигитална снимка.

На сајту БМС, www.bms.rs, 20. септембра 2011. године наставаљена је презентација Дигитална БМС.

У Дигиталну БМС на крају 2011. године укључене су 1.602 публикације (142.698 дигиталних страница).

*

Поводом стогодишнице објављивања првог Андрићевог рада (Босанска вила, 30. септембар 1911) и десетогодишнице Андрићеве Нобелове награде (Стокхолм, 1961), објављена је Библиографија Иве Андрића, каталогско издање Задужбине Иве Андрића, САНУ и БМС, рађено у БМС. Библиографија окуља 15.647 јединица на 49 језика, и то 5.779 Андрићевих књига и прилога, као и 231 књигу и 9.637 текстова о њему.

*

У пројекту заштите књига ризнице манастира Крушедол обрађена је конзервација и реставрација 17 раритетних књига са преко 8.000 страница. Посао је финансиран из буџета Војводине.

*

У периоду 2008–2011. БМС је обављала матичне послове за библиотеке у Војводини у складу са својим обавезама из домена матичних функција. Организовани су стручни испити за библиотекарске војвођанских библиотека, које је положило 179 кандидата.

*

Пригодним тематским изложбама и пратећим каталозима 2008, 2009. и 2010. године, а електронским изложбама у 2011. години, БМС је обележила више значајних годишњица из наше и свејске културне баштине.

*

БМС је наставила да објављује књиге и друга издања у својим редовним едисијама. Приређивала је промоције нових публикација.

*

Поводом 1.000.000 записа у електронском каталогу БМС 10. октобра 2008. организован је свечани скуп који је отворила проф. др Марија Клеућ, председник Управног одбора БМС, беседу „Милон записа“ рекао је Мирко Вуксановић, управник БМС, а поздравне речи ујелили су Небојца Брадић, министар културе, и Милорад Бурић, покрајински секретар за културу.

*

Укупан број запослених је 150 радника.

Председник Управног одбора БМС је проф. емеритус др Марија Клеућ. Чланови Управног одбора су др Драган Ситанић, Лаза Турчић, мр Душица Грбић и Ђорђе Вилоски.

Председник Надзорног одбора БМС је Дејан Живанац, а чланови Боривој Јуришин и Радован Мићић.

Управник БМС је дописни члан САНУ Мирко Вуксановић, а заменик Новка Шокица Шуваковић.

Секретар и руководица Одељења општих послова је Милена Мирић.

Руководилац Одељења за штампу и репиту књиго и лежана је мр Душица Грбић, Одељења за набавку и размену публикација Радивој Додеровић (од 1. новембра 2011. Мирослав Алексић), Одељења каталошко-библиографске обраде мр Ружица Симин Дојурђа (од 1. октобра 2008. Марија Јованцаи), Одељења за чување и коришћење публикација Радован Мићић (од 22. децембра 2009. Гордана Ђилас), Одељења за матичне послове и Реферални центар мр Бранислава Аврамовић (од 1. јануара 2011. Новка Шокица Шуваковић), Одељења заштитне публикација Горан Влаховић и Одељења финансијских послова мр Јелица Грбић.

Свакодневно је праћено коришћење радног времена, а зараде су утврђиване на основу индивидуалних доприноса запослених. Сваки радник је подносио лични месечни извештај на обрасцу који је сачињен према ујелистивима Министарства културе.

*

Сарадници БМС објавили су више стручних текстова, били су на усавршавању у иностранству, радили су у стручним републичким органима, учествовали на скуповима.

*

Делатност БМС редовно су праћили дневни и други листови, радио и телевизијске станице.

*

Управник БМС Мирко Вуксановић изабран је за дописног члана САНУ 5. новембра 2009. године.

*

На предлоџ БМС, њен истакнути сиручњак за ситару књиџу и њену историју Лаза Чурчић добио је националну пензију 2011. године, као први библиотекар у Србији с таквим признањем.

*

Зајослени у БМС добијеници су значајних награда: Миро Вуксановић Награде „Ђура Даничић”, Јасна Карпиловић и Свејлана Вучковић Награде „Ситојан Новаковић”, Марија Јованцаи и Душница Грбић награде за најбоље библиотекар у националним библиотекама, Горадана Ђилас Награде „Милица Ситојадиновић Српкиња” и Награде „Печат вароши сремскокарловачке”.

*

У БМС су уређивана и припремана за штампу сва издања Издавачког центра Машице српске.

СТАРА И РЕТКА КЊИГА И ЛЕГАТИ

У наставку серије „Ђирилске рукописне књиге БМС” приређене су и објављене 3 књиге каталога рукописа са научним прилозима – књ. 13. *Ђушанов законик: Борђошкоџ, Николајевићев, Текелијин, Сирајимировићев и Ковиљски рукопис*, књ. 14. *Номоканони ејипћимјни* и књ. 15. *Пролози. Службе и жијија*.

У наставку Едиције „Каталог старих и ретких књига БМС” објављене су 2 књиге: књ. 6. *Објављенија БМС 1791–1866.* и књ. 7. *Оџласи БМС 1803–1867.* За штампу је припремана и књ. 8. *Разна сијина шћамјана џрађа*, која ће бити објављена 2012. године, чиме ће бити завршено објављивање каталогских описа старих српских штампаних књига (књ. 1–5) и ситне штампане грађе (књ. 6–8), из времена од прве српске инкунабуле *Окјоиха првоџласника* из 1493/94. до издања из 1867. године.

Обрађено је 56 српских штампаних књига 18–19. века (41 књига издвојена је приликом ретроспективне обраде књига БМС, а 16 књига је приновљено) и 2 новокупљене српске рукописне књиге из 18. века.

Обрађена су 483 наслова (4.644 год., 24.126 бр.) старе српске периодике.

Из збирки књига 16–17. века на страним језицима обрађено је 16 књига, а 62 записа су редигована.

Обрађено је 145 старих и ретких словеначких књига, 109 хрватских, 1 македонска, 1 немачка и 2 француске књиге.

Из збирке илегалне и ратне штампе (ИР фонд) обрађена су 383 наслова периодике, 33 књиге и 10 јединица ситне штампане грађе.

Обрађене су 663 књиге и 5 наслова периодике, ретких по критеријуму опреме и неким другим карактеристикама.

Обрађено је 27 копираних књига, чије оригинале не поседује БМС.

У библиотеке целине увршћено је и обрађено 89 књига и 2 наслова периодике (11 књига из Текелијанума, по 2 књиге Платона Атанацковића и Александра Сандића, 2 књиге и 1 наслов периодике Васе Стајића, 2 књиге, 1 наслов периодике и 7 географских карата Аврама Ђукића и 70 књига Уједињене омладине српске). Ове публикације издвојене су из основног фонда БМС приликом ретроспективне обраде. За збирку др Иринеја Ђирића и Стевана Ђирића обрађено је 13 раритетних књига.

Из Донације Никол и Сретена Марића пристигло је 28 књига које су инвентарисане, сигниране и обрађене. Из ове збирке обрађено је и 36 наслова периодич-

них публикација на немачком језику, а 127 записа су допуњена (предметна и децимална обрада).

За штампу су припремљене 3 свеске (бр. 6–8) *Раскршћа*, књижевно-филозофског годишњака Сретена Марића. У њима је објављен наставак инвентарног прегледа књига Донације Никол и Сретена Марића, од бр. 5.111 до последње инвентарне јединице 9.401. У свесци бр. 8 публикован је и инвентарни преглед периодичних публикација те збирке, укупно 779 јединица.

Из библиотеке Владимира Отовића сигниране су и обрађене 54 књиге, 1 рукописни документ, 10 наслова периодичних публикација, 4.074 текста и прилога и 15 текстова о Његошу (аналитичка обрада).

Из библиотеке Српске православне велике гимназије у Новом Саду, која се налази у БМС, обрађено је 1.630 књига и допуњен је 761 запис (укупно до сада 14.525 записа).

Из библиотеке Бачке епархије обрађено је 374 књиге и допуњен је 91 запис. Обрада књига у овој збирци је завршена (укупно 6.462 записа), а предстоји инвентарисање и сигнирање периодике.

Обрађена су 1.752 наслова књига и 122 наслова периодичних публикација на микрофилму, а 21 запис микрофилмованих књига је допуњен.

За Дигиталну БМС обрађено је 520 књига.

У Читаоници за раритете издата је на коришћење 4.461 раритетна публикација, 3.028 наслова периодике, 176 публикација за изложбе и 71 микрофилм. Од публикација из осталих збирки овде је читано 1.014 књига и 476 наслова периодике.

Припремљено је и предато на дигитализацију 1.638 српских књига.

У Одељењу су рађени и послови који се тичу редовне топографске контроле публикација, избора и припреме за књиговезачку заштиту, конзервацију, рестаурацију, микрофилмовање и дигитализацију, откупа књига, информисања корисника, пријема организованих посета, телевизијског снимања и др.

Обављени су и планирани послови везани за обраду и заштиту највреднијих књига из ризнице манастира Крушедола, поводом пола миленијума од настанка манастира.

НАБАВКА И РАЗМЕНА ПУБЛИКАЦИЈА

У периоду 2008–2011. БМС је свим видовима набавке (обавезни примерак, куповина, размена, поклон, депозит) прибавила и у своје збирке укључила укупно 303.325 публикација (87.244 књига, 42.486 јединица посебних збирки и 173.595 бројева периодике). Обавезним примерком примљено је 194.057, куповином 10.374, разменом 23.389, поклоном 74.646 и депозитом 859 публикација.

Обавезни примерак

Обавезним примерком збирке БМС обогаћене су са 47.258 књига, 130.473 броја новина и часописа и 16.326 јединице посебних збирки.

Из војвођанских штампарија обавезним примерком примљено је 324.117 публикација, а у збирке БМС је укључено 67.002 (17.262 књиге, 41.970 бројева периодике, 7.770 јединица посебних збирки). БМС је обавезни примерак размењивала са НБС у Београду и Централном народном библиотеком „Ђурђе Црнојевић” на Цетињу, а слала га је Народној и универзитетској библиотеци „Петар Кочић” у Бањалуци и Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” у Београду. Преостале публикације из обавезног примерка намењене су Народној и универзитетској библиотеци „Иво Андрић” у Приштини, односно Косовској Митровици, за

поклоне библиотекама у Војводини и Румунији и за размену са иностраним библиотекама.

У контактима са издавачима и штампарима прикупљено је 4.229 публикација заосталог обавезног примерка.

Нови Закон о обавезном примерку примењује се од 24. октобра 2011. године.

Куповина

БМС је у периоду 2008–2011. куповином употпунила своје збирке са 10.374 публикације (3.809 књига, 2.274 броја периодике и 3.740 јединица посебних збирки).

Координисаном набавком периодике (КоБСОН) прибављен је 551 број страних научних часописа.

Размена

БМС је наставила сарадњу са више од 320 библиотека и других институција у иностранству. На овај начин БМС својим корисницима омогућава да прате књижевну, културну и научну делатност у више од 60 земаља у свету, а слањем књига и часописа (пре свега издања Матице српске и БМС) помаже рад стотинак славистичких центара и лектората за српски језик. Разменом је примљено укупно 23.389 публикација, од чега 22.943 из иностраних библиотека и 446 из Србије. Иностранним партнерима у размени и лекторатима за српски језик послате су 33.434 публикације, а партнерима у земљи 3.349 публикација.

Поклон

БМС је примила на поклон 109.217 публикација на разним језицима. Након провере, у збирке је укључено 74.646 публикација. Преостале публикације, за које је утврђено да их БМС поседује, распоређују се за поклоне другим библиотекама и за слање у размену. Имена дародаваца редовно се објављују у *Вестима*, гласилу БМС, *Годишњаку БМС* и *Раду Матице српске*, а сваком се упућује и захвалница.

БМС је библиотекама и научним радницима послала на поклон укупно 42.408 публикација.

Библиотекама је упућено на поклон 29.208 публикација и то: 424 књига Народне библиотеке „Вељко Петровић” у Бачкој Паланци, 348 књига Народне библиотеке „Др Ђорђе Натошевић” у Инђији, 465 књига ОШ „Лаза Костић” у Гакову, 207 књига Библиотеке „Мирослав Антић” у Мокрину, 436 књига Народне библиотеке „Десанка Максимовић” у Власотинцу, 1.658 књига Библиотеке Универзитета у Новом Пазару, 460 књига Огранку Народне библиотеке „Вељко Петровић” у Нештину, 113 књига Црквеној библиотеци „Герман Јовановић” у Нештину, 138 књига Библиотеке Филолошког факултета у Београду, 130 књига Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић” у Старој Пазови, 100 књига Народне библиотеке у Бечеју, 140 књига Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић” у Ваљеву, 1.018 књига Универзитетској библиотеци у Крагујевцу, 530 књига Библиотеке Универзитета Привредна академија у Новом Саду, 6.850 књига Радио Београду за акцију „Књига солидарности”, 100 књига Волонтерском центру Војводине за акцију „Bookcrossing”, 152 књиге Српској читаоници у Темишвару, 200 књига Српском културно-уметничком друштву „Никола Тесла” у Пули, 77 књига истуреном одељењу ОШ „Милан Мијалковић” на Колонији – Јагодина, 100 књига Огранку Вукове задужбине у Баваништу, 500 књига Библиотеке у Српској Црњи (посредством Српског књижевног друштва), 405 књига Библиотеке при цркви Свете Петке у Кутлешу, 300 књига ОШ „Иво Лола Рибар” у Сомбору, 103 књиге Библиотеке Факултета спорта и физичког васпитања у Новом Саду, 152 књиге Библиотеке Прав-

ног факултета у Новом Саду, 350 књига Библиотеци Медицинског факултета у Новом Саду, 200 књига ОШ „Петар Кочић” из Приједора, 900 књига библиотекама Косовског Поморавља, посредством књижевника Благоја Савића, 1.500 књига Културном центру из Кладова, 270 књига ПУ „Радосно детињство” у Новом Саду, 200 књига Политехничкој школи у Суботици, 160 књига Народној библиотеци „Симеон Пишчевић” у Шиду, 200 књига Клиници за психијатрију у Новом Саду, 130 књига Удружењу дистрофичара Београда, 350 књига ОШ „Бранко Радичевић” у Стапару, 300 књига Казнено-поправном заводу у Београду – Падинска Скела, 600 књига ОШ „Вељко Ђуричин” у Јарковцу, 100 књига Народној библиотеци „Раде Драинац” из Прокупља, 70 књига Библиотеци Привредне академије у Шапцу, 150 књига ЕДУКОНС универзитету у Новом Саду, 200 књига Катедри за руски језик на Филозофском факултету у Новом Саду, 400 књига Народној библиотеци „Жарко Зрењанин” у Зрењанину за огранак „Златица”, 155 књига Православном удружењу „Свети Сава” у Новом Саду, 165 књига Народној библиотеци „Јован Поповић” из Кикинде, 320 књига Академији СПЦ за уметности и конзервацију из Београда, 800 књига Градској библиотеци у Суботици, 450 књига РТС-у, 1.863 књига Библиотеци Манастира Хиландара, 410 публикација Православном богословског факултету у Београду, 510 књига Библиотеци Факултета за европске правно-политичке студије у Новом Саду, 275 књига ОШ „Душан Радовић” у Новом Саду, 150 књига Народној библиотеци „Стеван Сремац” у Сокобањи, 148 књига Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” у Београду, 66 књига Народној библиотеци „Стојан Трумић” у Тителу, 430 књига Градској народној библиотеци „Жарко Зрењанин” у Зрењанину за библиотеку Опште болнице „Др Ђорђе Јовановић”, 710 књига Народној библиотеци „Стефан Првовенчанин” у Краљеву, 400 књига Народној библиотеци „Радоје Домановић” у Сурдулици, 150 књига Градској библиотеци „Атанасије Стојковић” у Руми и 120 књига ОШ „Бранко Радичевић” у Савином Селу.

БМС је научним радницима и библиотекама послала на поклон 13.200 публикација, својих издања.

БМС је примила на поклон библиотеку академика Дејана Медаковића о бароку са 2.330 публикација.

Депозитом ФАО и Унеско БМС је примила 859 публикација.

ЕЛЕКТРОНСКА КАТАЛОШКО-БИБЛИОГРАФСКА ОБРАДА ПУБЛИКАЦИЈА

У периоду 2008–2011. ажурно су обављани послови на изради електронског каталога БМС. Именски, предметно и децимално обрађиване су публикације из текућег прилива, а настављена је и ретроспективна обрада и ревизија публикација о којима се подаци налазе у лисним каталозима.

Укупно је обрађено 259.320 публикација (књиге, периодика, чланци, уметнички каталози, ноте, плоче, географске карте, планови, ситна и документациона грађа и друго). Формирано је 210.537 предметних одредница и 265.306 децималних бројева. Урађена су 9.625 СІР записа за публикације пре штампања, на српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и осталим језицима.

Каталoшки су укупно обрађене 118.444 књиге, од тога је 32.338 нових записа, 43.990 записа је допуњено, а 42.116 записа је преузето из узајамне базе.

Из периодичних публикација које издаје Матица српска (*Лешолис* и 11 научних зборника), *Годишњака БМС* и из преко 100 наслова текуће и старе периодике обрађено је 65.214 прилога.

Настављени су редакцијом обраде публикација и уједначавање записа ради побољшања квалитета електронског каталога.

Прикупљана је и обрађивана грађа за *Библиографију књиџа у Војводини*. Објављене су свеске за 2006, 2007, 2008. и 2009. годину.

Настављено је прикупљање и обрађивање грађе за *Библиографију Матице српске* и за библиографије добитника Змајеве награде.

Припремљена су и објављена 3 броја *Билијена ѝриновљених књиџа на сѝра-ним језицима*.

У Завичајној збирци Војводине настављено је попуњавање, сигнирање, обрада и евиденција за заштиту публикација. Попуњаване су и обрађиване збирке издања Матице српске и САНУ.

Каталoшки су обрађена 12.592 наслова периодике.

За Картографско-географску збирку, Збирку музикалија, Ликовно-графичку збирку и Збирку ситног и документационог материјала укупно је обрађено 36.655 публикација.

Пројекат конверзије лисног каталога

У оквиру Пројекта, започетог 1992. године, настављен је ретроспективни унос података у електронски каталог за публикације обрађене у лисном каталогу. Опис се ради са књигом у руци која се повлачи из магацина и тако се истовремено обавља и ревизија фонда. Посао је организован тако да је омогућено непрекидно услуживање и информисање корисника.

До сада је обављена ревизија и ретроспективна обрада 663.309 публикација (501.033 књиге, 49.379 годишта периодике и 112.897 публикација посебних збирки).

Електронски каталог

Настављен је рад у систему узајамне каталогизације у оквиру пројекта ВБС. Обавезни примерак обрађиван је само на једном месту, а НБС и БМС су међусобно преузимали записе. Групе редактора уједначавале су обраду у узајамном каталогу. Из заједничке електронске базе података БМС је преузела 62.942 записа.

У компјутерској бази БМС 31. децембра 2011. године било је укупно 1.191.232 записа (841.058 записа за књиге, 29.822 за периодику, 242.987 за прилоге из часописа и новина и 77.365 за публикације посебних збирки). Сваки од ових записа у бази претражив је по стотинак параметара.

Електронски каталог БМС доступан је на интернету, на адреси сајта БМС www.bms.rs.

Електронска база БМС, која чини основу узајамног каталога Србије, формираног у Народној библиотеци Србије у оквиру ВБС, доступна је и преко адресе <http://vbs.rs/cobiss/>.

СВЕЧАНИ СКУП „МИЛИОН ЗАПИСА У ЕЛЕКТРОНСКОМ КАТАЛОГУ”

Поводом милион записа у електронском каталогу БМС, 10. октобра 2008, организован је свечани скуп који је отворила др проф. Марија Клеут, председник Управног одбора БМС, беседу „Милион записа” рекао је Миро Вуксановић, управник БМС, а поздравне речи упутили су Небојша Брадић, министар културе, и Милорад Ђурић, покрајински секретар за културу. Електронски каталог БМС презентовала је Новка Шокица Шуваковић, руководилац Одељења за матичне послове и развој БМС, а рад ВБС Весна Стевановић, заменик управника НБС.

На свечаности је било око 250 посетилаца, који су пратили програм у Свечаној сали Матице српске и преко видео-бима у читаоници Библиотеке.

ИЗРАДА БИБЛИОГРАФИЈЕ ИВЕ АНДРИЋА (1911–2011)

Задужбина Иве Андрића (ЗИА) и БМС потписале су 15. јула 2009. године Уговор о изради *Библиографије Иве Андрића*. Уговор су потписали управник ЗИА Драган Драгојловић и управник БМС Миро Вуксановић. У Пројекту за *Библиографију Иве Андрића*, који је саставни део Уговора, истакнуто је да је наручилац пројекта ЗИА, носилац пројекта БМС, руководилац Миро Вуксановић, библиографи су Љиљана Клевернић (координатор), Ката Мирић, Меланија Блашковић, Весна Укропина, Слађана Субашић, Марија Ваш, Даниела Кермеци, Штефанија Маћко, информатичар Новка Шокица Шуваковић, дактилограф Боженка Бажик, књижничари Душан Јованчевић, Зоран Турђевић, Сениша Стојшић, Срђан Димић, Александар Ејић, Лазар Попара, Атила Ач Шанта, Марко Кулић, Илија Бјелајац, Ненад Љубичић, Бранислав Милић, Јелица Стојшић, а за административно-финансијске послове задужена је Јелица Грбић. Послови на изради *Библиографије* отпочели су у јуну 2009. године и требало је да трају до краја 2010. године и да обухвате 10.000 библиографских јединица са регистрима. Уговорено је да за те послове ЗИА исплати БМС бруто износ од 3.000.000,00 динара, односно 300 динара бруто (са порезима и доприносима) за све радње на једном библиографском запису (од истраживања до припреме за штампу).

Израда *Библиографије* подразумевала је претраживање каталога, библиографија, интернета, исписивање реверса, изношење публикација из магацина и пренос до радних просторија, уношење иницијалних записа, обраду записа, допуњавање записа, уједначавање и избор података за регистре, фотокопирање насловних страна серијских публикација које немају међународни стандардни број за серијске публикације (ISSN број) и слање у НБС, враћање и улагање коришћених публикација, доношење, обраду и враћање публикација и класера из ЗИА, пребацивање грађе из COBISS-а у Word, коректуру текста, пребацивање грађе у InDesign, поновну коректуру текста, уредничку редактуру и припрему *Библиографије* у штампаном и електронском облику.

Пројектом је прецизирано да ће *Библиографија* по Међународном стандарду за библиографски опис монографских публикација ISBD(M) и према Упутству за примену ISBD у опису компонентних делова презентовати податке о целокупном књижевном раду Иве Андрића и литературе о њему, на српском и осталим језицима, у штампаном и електронском облику. Такође, да ће грађа бити доступна преко интернета (и на рачунару ЗИА) и претражива преко осамдесетак параметара, као и да ће се за претрагу *Библиографије* користити COBISS/OPAC интерактивни веб претраживач.

Према концепцији *Библиографије*, грађа обухвата три поглавља: Дела Иве Андрића, Литературу о Иви Андрићу и Регистре.

Рад на *Библиографији* отпочео је уношењем 7.502 записа који су у MMARC формату урађени у ЗИА. Ови записи нису могли бити конвертовани у COMARC/B, а затим у COBISS, већ су пребачени у Word и Excel документ. Записи из MMARC-а су одштампани, прекуцани у електронску базу БМС, проверени са „књигом у руци”, обрађени према ISBD стандардима, допуњени предметним и децималним одредницама, садржајем и подацима за регистре. Записи су коришћени и за истраживање наслова књига и часописа, као и за добијање ISSN броја. Из ЗИА су коришћене књиге које БМС нема у свом фонду и фонд хемеротеке (новински исечци).

Андрићеве радови и радови о њему објављени су у 1.607 часописа или листова. Ови прилози могли су бити обрађени само уколико су наслови часописа или листова имали ISSN број. Од тих наслова у свом електронском каталогу БМС је имала 281 ISSN број. На захтев БМС, из Националног ISSN центра за Србију, при

НБС, добијена су 424 ISSN броја, а 901 ISSN број добијен је претраживањем бројних електронских каталога у свету.

Иако је Уговором процењено да ће *Библиографија* имати 10.000 библиографских јединица, грађа садржи 15.631 библиографску јединицу. До овог броја се дошло темељним претраживањем електронских каталога библиотека, издавача, часописа, листова, националних и персоналних библиографија. Известан број јединица урађен је на основу секундарних извора (библиографије, каталози, интернет). Иако је обим уговореног посла увећан за 56%, *Библиографија* је завршена само пет месеци након предвиђеног рока. То је резултат рада и током викенда и празника, уз добру организацију послова у БМС и коришћење сређене документације из ЗИА.

На крају, структура библиографских јединица је следећа:

1. Књиге	881
2. Преведене књиге	823
3. Прилози	2.139
4. Преведени прилози	1.559
5. Интервјуи	190
6. Писма	91
7. Преводи	86
8. Књиге о Иви Андрићу	229
9. Прилози о Иви Андрићу	9.633
10. Укупно	15.631

У 15.631 запису, који су обрађени на српском и на још 49 језика, има 13.648 предметних одредница и 16.718 децималних одредница.

Одлукама Извршног одбора САНУ, Управног одбора БМС и Управног одбора ЗИА 2010. године формиран је Уређивачки одбор *Библиографије*. Чланови Уређивачког одбора су: академици Предраг Палавестра и Никша Стипчевић (САНУ), академик Радован Вучковић и књижевник Драган Драгојловић (ЗИА) и проф. др Марија Клеут и дописни члан САНУ Миро Вуксановић (БМС). За главног уредника *Библиографије* изабран је Миро Вуксановић и одлучено је да рецензенти буду академици Предраг Палавестра и Никша Стипчевић.

БМС је послала *Библиографију Иве Андрића (1911–2011)* на адресе 190 општинских, градских и високошколских библиотека у земљи и на адресе 88 иностраних партнера у размени и лектората за српски језик.

ЧУВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПУБЛИКАЦИЈА

У периоду 2008–2011. у БМС се учланило 19.933 читалаца. Међу најбројнијима су студенти, мастер студенти и докторанди, универзитетски професори, ментори средњих школа, запослени разних професија, пензионери.

У Читаоници за периодику и истраживачки рад, Читаоници за научни рад и у Општој читаоници коришћене су 147.122 публикације. Број публикација коришћених у читаоницама се у односу на претходни период повећао. Као и претходних година, најизраженије је константно интересовање за литературу из области књижевности, филологије и друштвених и фундаменталних наука, а у порасту је

интересовање за публикације и чланке из економије, менаџмента, маркетинга, туризмуологије и других студијских група на факултетима Новосадског универзитета и приватним факултетима, као и за потребе пројеката Матице српске. Највећи број коришћених публикација је на српском језику, а међу публикацијама на страним језицима оне на енглеском језику.

За потребе израде *Библиографије Иве Андрића* издата је 6.751 публикација.

Крајем 2008. године у БМС је започет процес аутоматизације позајмице обезбеђивањем књига бар-кодovima. Обављена је ревизија приручника у служби информатика, као и у читаоницама, и све публикације обележене су бар-кодovima. Сprovedена је анкета о услугама БМС.

Током 2010. започет је и процес аутоматизације позајмице периодике обезбеђивањем бар-кодovima. Засад се ово обезбеђивање спроводи селективно, због сложености посла, јер је БМС у систему COBISS.RS прва у овом послу. Сачињен је Предлог за проверу задужења у Библиотеци преко интернет мреже за кориснике и запослене у Библиотеци који је почео да се примењује у септембру 2011.

Редовно су спровођене ревизије задужења књига позајмљених за научни и стручни рад.

Библиотекари информатори обрадили су 9.760 захтева за међубиблиотечку позајмицу књига и копија чланака. Поред упутстава о коришћењу електронског каталога и класичних каталога, пружали су каталожке информације на основу референсне збирке, библиографских извора и литературе, тематски су претраживали електронски каталог Библиотеке, узајамну библиографско-каталожку базу података COBISS и састављали исписе из тих база. Припремане су публикације за снимање телевизијских емисија и примане организоване посете из земље и иностранства БМС и Матице српској, при којима су гости обавештавани о историји и савременој делатности тих установа. Поређење са резултатима информационог рада у претходној години показује да се повећао број пружених каталожких и библиографских информација и да је повећан број реализованих захтева за међубиблиотечку позајмицу.

Ради смештаја у магацине топографски су евидентиране 148.823 књиге, а у топографску евиденцију серијских публикација унети су подаци за 18.311 годишта часописа и недељних листова са 113.741 бројева и 3.643 месечних комплекта дневних листова са 99.321 бројем. У односу на резултате из претходног периода повећан је број евидентираних књига.

Нове публикације основног примерка, Завичајне збирке Војводине и легата смештене су у магацине. Публикације које су биле коришћене у читаоницама за научни и стручни рад, у одељењима Библиотеке и за изложбе ажурно су улагане у магацине.

Континуирано су издвајане и предаване књиговезници публикације којима је потребна књиговезачка заштита. Топографски евидентиране и заштићене публикације смештене су у магацине.

У Чешком магацину обављани су текући послови на улагању нових публикација и изношењу и враћању публикација поручених ради коришћења у читаоницама и за научни и стручни рад. Часописи и листови на српском језику III и IV формата, годишта од 1991. до 2007, као и књиге на немачком, мађарском и руском језику, објављене после 2000. године, издвојени су и пренети у Нови магацин. Пресељењем тих публикација и преуређењем смештаја обезбеђен је адекватан простор за публикације које се трајно чувају у овом магацину. Уложене су публикације са сигнатуром НИП (Научно-истраживачки пројекти, 3.341), нове публикације ФАО и Унеско, комплетно су уложени уџбеници са сигнатуром У и Усх (22.010). Комплетно су смештени новине и часописи из збирке Косте и Николе Милутино-

вића. Пренете су из Чешког магацина у Нови магацин све књиге II, III и IV формата Аустријске библиотеке.

Пресложена је збирка оријенталистике (Ор, 22 м књига и 10 м периодике); поклон збирка Стојана Суботина (Су, 9 м књига и 5 м периодике); поклон збирка Светозара Матића (Ма, 9 м књига) и поклон збирке Милице Митровић (Ми, 9 м књига).

Током 2011. очишћен је Чешки магацин. Сви уџбеници и публикације из посебних збирки који су били у приземљу пренети су на трећу етажу магацина и тамо смештени. Пресељењем дела музејске периодике у Нови магацин ослобођен је простор за улагање периодике која није била адекватно смештена.

У Нови магацин улагани су новине и листови по листи приоритета. После топографске контроле и стављања у заштитне фасцикле комплетно су уложени часописи и новине на српском језику II, III и IV формата, годишта од 1981. до 2011, укључујући и публикације примљене 2011. године. У Нови магацин улагана је страна књига, енглеска књига, књиге из обавезног примерка, а уложене су збирке Иринеја и Стевана Ћирића и књиге из збирке барокне литературе Дејана Медаковића, Берислава М. Берића, Милана Димитријевића, Душка Попова, Василија Јовановића, Стевана Јосифовића и Станислава Бајића.

Измештен је легат Славка Боројевића (25 м, преко 9.000 сигнатура).

На петој етажи Централног магацина померена је периодика I, II, и III формата и подешене су полице (701 метар). Том приликом је фасцикловано 3.205 наслова периодике и замењене су оштећене маркице са сигнатурама. У Централном магацину пресложене су књиге I формата (846) и II формата (1594) и III формата (137).

Сређен је III и IV формат периодике у подруму Централног магацина. Урађена је топографска контрола публикације *Библиотекар* и *Лейбишца Мајице српске*.

У фотокопирници је за потребе читалаца у служби Библиотеке урађено 911.119 копија на ксероксу.

РЕФЕРАЛНИ ЦЕНТАР

CS-AGRIS

У периоду 2008–2011. ради израде базе података Србије о публикованим изворима информација и полупубликацијама из пољопривредних наука (CS-AGRIS) прегледане су 13.063 документационе јединице. Од тога је издвојено и обрађено 8.947 јединица које су потом документалистички обрађене, а инпут је електронским путем послат у FAO AGRIS центар у Риму.

Истраживање цитираности на лични захтев и на захтев институција

БМС је, поред Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у Београду, центар за испитивање цитираности радова у Индексима научних цитата и поседује највећу збирку Индекса научних цитата у земљи. Библиотека издаје за сваког корисника, чија цитираност се испитује на лични захтев, сертификат са укупним бројем цитата и самоцитата, као и њихове библиографске податке.

Спискови испитиваних аутора припремљени су по презименима првих аутора на објављеним радовима преко којих се прати цитираност. Било је укупно 785 спискова са 43.387 објављених радова и 8.724 прва аутора на објављеним радовима.

На лични захтев корисника из Новог Сада, Београда, Суботице, Сомбора, Земуна, Винче, Крагујевца, Чачка, Ниша и Подгорице истражена је цитираност

радова у Индексима научних цитата, за 831 аутора било је 1.071 претраживање, и нађено је 25.256 цитата и 6.036 самоцитата. Корисницима су дати сертификати са свим библиографским подацима.

На лични захтев истражена је цитираност и у другим цитатним базама (SCIndeks – Српски цитатни индекс). За 312 аутора нађено је 5.178 цитата и 3.649 самоцитата.

ЦИТИРАНОСТ НАУЧНИХ ИСТРАЖИВАЧА У ВОЈВОДИНИ 2008.

Са Покрајинским секретаријатом за науку и технолошки развој 8. јула 2009. године закључен је уговор за пројекат „Израда прегледа цитираности научних истраживача на територији Аутономне Покрајине Војводине према бази Science Citation Index, WoS до децембра 2008. године”. Цитираност истраживача испитивана је на основу онлајн Картона научних радника (КНР) који се налазе на сајту Факултета техничких наука.

Спискови испитиваних аутора припремљени су по презименима првих аутора на објављеним радовима преко којих се прати цитираност. Истраживање цитираности урађено је за укупно 3.124 научна истраживача Војводине и нађена су укупно 41.343 цитата (30.428 цитата и 10.915 самоцитата).

Завршни извештај о раду БМС од 8. јула 2009. године до 30. новембра 2010. године предат је 30. новембра 2010. године. Том приликом је Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој затражио допуну цитираности и компакт-диск са накнадним подацима достављен је 20. децембра 2010. године. У Покрајинском секретаријату за науку и технолошки развој АП Војводине 27. децембра 2010. године одржана је презентација пројекта. На веб сајту овог Секретаријата <http://arv-nauka.ns.ac.rs/vece/index.jsp> истакнути су спискови свих цитираних истраживача.

Цитираност међународних пројеката на лични захтев

У Рефералном центру прати се цитираност истраживача на међународним пројектима, у објављеним радовима произашлих из пројеката, где се њихова имена налазе у списку истраживача.

Испитивана је цитираност радова пројекта WHO MONICA у различитим временским интервалима у WoS-у и пронађено је укупно 9.277 цитата. У WoS-у је испитивана цитираност радова у различитим временским интервалима и из пројеката European Propentofyline Study Group, VITATOPS Trial Study Group, Bimed Study Grp Coeliac Dis, Working Grp Acute Diarrhoea Europe, European Propentofyline Study Group, QUASAR Groups, DE PLAN, CGDUP, Term Breech Trial и MN 166-001 Investigators пронађено је укупно 1.236 цитата. Истраживање цитираности у Scopus-у и Google Scholar-у радова из пројеката European Propentofyline Study Group и VITATOPS Trial Study Group дало је 187 цитата.

Свим истраживачима на овим пројектима дат је сертификат о цитираности у цитатним базама.

Тематска и друга претраживања

Тематска и друга претраживања из страних база података била су у базама на интернету (Google, Google Scholar, Agris, Амазон, Британска библиотека и др.). Претраживања су најчешће обављана и у електронским сервисима КоБСОН-а (Inočas, Naši у WoS, SCIDirect, Ebsco, WoS, Emerald, Sage, SCindeks, JSTOR, HighWire,

Medline и др.). За потребе међубиблиотечке позајмице у бази Elečas било је 301 претраживање часописа. Било је укупно 712 тематских претраживања и издвојено је 670 чланака у пуном тексту и 1.598 записа са апстрактима, који су штампани или снимљени на компакт-дискове и предати корисницима. На хосту DIALOG у базама SCI Search била су 2 тематска претраживања и издвојено је 37 записа. Са разних сајтова са интернета корисницима су штампане око 303 странице текста.

Међубиблиотечка позајмица

Из центра SUBITO (Document Delivery Services – Немачка), који је најуспешнији систем за међубиблиотечку позајмицу и брзу испоруку чланака електронским путем, поручене су 973 копије чланака које су стигле за мање од 72 сата и 295 књига. Из Британске библиотеке поручено је 36 копија чланака и 98 књига. Путем IFLA ваучера поручено је 108 књига и 71 копија. Укупно је поручено 1.581 публикација из иностранства (1.080 копија и 501 књига).

Међубиблиотечка позајмица из иностранства чини незаобилазни сегмент у тражењу информација и налажењу примарних докумената које Реферални центар са успехом испуњава.

Издавање примарног материјала

У читаоници Рефералног центра коришћено је 1.350 публикација (докторски и магистарски радови и ЈУС стандарди, компакт-дискови монографских публикација и др.).

Стране базе података на интернету

Министарство за науку и заштиту животне средине Републике Србије наставило је да финансира претплату на стране базе података, у оквиру Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (КоБСОН – www.kobson.nb.rs). Доступне су следеће базе података: Web of Science, EBSCO – Publishing, Springer Link, Institute of Physics Publishing Emerald, ProQuest, ScienceDirect, Scopys, Oxford University Press и др., а очекује се реализација приступа и другим базама. Министарство финансира набавку компакт-дискова, часописа у папирној форми, а део средстава одобрен је за међубиблиотечку позајмицу. На КоБСОН-у је доступна од децембра 2006. године у оквиру база КоБСОН-а и домаћа база Српски цитатни индекс (SCIIndeks), која се често претражује како за тематска претраживања тако и за испитивање цитираниости у домаћим часописима.

КоБСОН је крајем 2011. године покривао око 35.000 наслова часописа и око 40.000 електронских књига, а допуњен је и информација о импакт факторима часописа.

БМС има могућност да претражи 29 наслова часописа на енглеском језику који су доступни онлајн, а у оквиру пројекта Journal Donation Project.

Сем наведених база у БМС се може претраживати и хост DIALOG, који садржи преко 450 страних база података.

Збирке Рефералног центра

У електронској бази БМС евидентирано је и сигнирано 729 докторских дисертација, 927 Унеско докумената, 284 магистарска рада, 57 радова, 7 специјалистичких и 119 са стручних испита, као и 67 компакт-дискова.

ЗАШТИТА ПУБЛИКАЦИЈА

Поступци конзервације и рестаурације оштећених листова рукописа и старих штампаних књига примењивани су на пажљиво одабраним културним добрима са изузетно великим степеном оштећености из БМС, Архива САНУ и Педагошког музеја из Београда, ризнице манастира Крушедол, Архива САНУ из Сремских Карловаца, Библиотеке Српске Патријаршије из Београда, Галерије Матице српске, Градске библиотеке и Музеја Војводине из Новог Сада, Историјског архива и Библиотеке Народног музеја из Зрењанина и Беочинске фабрике цемента.

У 2008. години у сарадњи са Одељењем старе и ретке књиге и легата, а на предлог декана Педагошког факултета из Сомбора, обављена је радна посета Библиотеци факултета. Том приликом је извршен преглед рукописа и старих штампаних књига којима је неопходна конзерваторска и рестаураторска заштита. У Одељењу заштите израђена је презентација „Збирка ћирилских рукописних књига у БМС”, која је представљена на међународном скупу у Словачкој уз излагање мр Душице Грбић и Финке Пјевач.

Током 2009, у оквиру међународне културне сарадње са Италијом, а на основу споразума са Фондом за очување културно-историјске баштине из Бача на реализацији Развојног пројекта интегративне заштите наслеђа општине Бач „Векови Бача” у БМС је успешно обављена обука кандидата Фонда на пословима превентивне заштите публикација.

У 2010. је завршена конзервација и рестаурација раритетног рукописа *Евхологион* из 16/17. века чије су 692 странице, према захтеву Библиотеке Српске патријаршије из Београда, снимљене дигиталном камером у квалитету потребном за израду фототипског издања. Обављена је и превентивна заштита 369 књига легата Стевана Јосифовића које су из Чешког магацина пренете у нове магацине Библиотеке.

У лабораторији за конзервацију и рестаурацију у овом периоду су спроведене мере конзервације 89.905 и рестаурације 90.193 странице старих и ретких књига. Оштећен повез код појединих раритетних примерака заштићен је поступцима реконструкције према оригиналном примерку. На тај начин у овом периоду је повезано 300 раритетних књига. Детаљано је прегледано 766 старих и ретких књига и 4.360 страница раритетних рукописа предложених за заштиту са одређивањем степена оштећености и мера конзервације и рестаурације које је потребно спровести. Извршен је редован преглед старих и ретких књига након завршеног конзерваторског и рестаураторског третмана и оне су предате на даљу обраду, чување и коришћење.

У лабораторији за микрографију, дигитализацију и фотографију успешно је обављена обука ангажованих радника на пословима оператера за дигитализацију и фотографа препаратора. Настављено је заштитно микрофилмовање културних добара и појединих одабраних ретких или оштећених примерака. Израђено је 220.418 микроснимака на 16 мм и 35 мм архивским микрофилмовима у складу са захтевима важећих стандарда и у квалитету потребном за архивирање. Развијена је 121 ролна микрофилма за архивирање и 4 дијазо копије и обављена је контрола њиховог квалитета. Дигитализацијом микроформи на новом ScanPro2000 скенеру, који омогућава савремено коришћење и контролу квалитета микроформи, прихватљиву цену принтер копија и брзу услугу корисницима, скенирана су 9923 кадра са претходно припремљене 51 ролне микрофилмова. Овим поступцима обухваћени су искључиво микрофилмови на којима се налазе снимци публикација које у Библиотеци постоје само на микроформама.

За потребе корисника или Библиотеке израђено је 41.307 дигиталних снимака, 6.554 принтер копија, 49 фотографија и нарезана су 175 CD и 279 DVD диска.

Обављани су послови скенирања књига дигиталним *Bookeye3* скенером. У овом периоду израђена су 160.262 дигитална снимка, 1289 црно-белих копија на А4 принтеру, док је 2.661 скенирана страница, за потребе корисника Библиотеке, копирана на преносне меморије.

У књиговезници је у тврд повез са златотиском повезано 856 томова новина и 1.896 томова часописа. У мек или тврд повез повезано је или преповезано 5.127 књига и 3.868 примерка умножених публикација. Мерама књиговезачке заштите поправљене су 5.024 књиге. У позлати је отиснут 3.941 наслов. За заштиту публикација које се не кориче или за потребе пресељења публикација у нове магацине Библиотеке израђене су 27.532 заштитне фасцикле, 383 кутија за раритете и 933 заштитна омота. За изложбе су накаширана 2.354 примерка. Израђена су 1.874 коверта, 2.905 међаша, пресован је 631 плакат, нумерисана су 25.302 броја и поправљен је 3.341 лист. За потребе књиговезачке заштите из фондова Библиотеке прегледано је 4.270 публикација, а обављени су и други потребни књиговезачки послови.

УРЕЂЕЊЕ, ОБРАДА И ЗАШТИТА БИБЛИОТЕКЕ БАЧКЕ ЕПАРХИЈЕ

Послове на уређењу, обради и заштити Библиотеке Бачке епархије у Новом Саду БМС отпочела је 1995. године, са циљем да допринесе попису, опису и заштити црквених и манастирских библиотека.

У досадашњем раду на збирци, која осим основног фонда садржи и посебно сигниране библиотеке бачких епископа (Платона Атанацковића, Митрофана Шевића, др Иринеја Ћирића и Никанора Иличића), обављени су послови који се тичу физичког уређења збирке, сигнирања, инвентарисања и електронске обраде књига у електронској бази БМС.

У протеклом четворогодишњем периоду (2008–2011) из Библиотеке Бачке епархије обрађене су 374 књиге и допуњен је 91 запис. Тиме је обрада књига у овој збирци завршена (укупно је 6.462 записа). У наредном периоду предстоји инвентарисање и сигнирање периодике, конзервација и рестаурација публикација по начињеним приоритетима, микрофилмовање и дигитализација, категоризација и упис старе и ретке библиотечке грађе у одговарајуће регистре.

Најстарија штампана књига у Епархијској библиотеци је *Четиљоројеванђеље* из 1512. отиснуто у румунском месту Трговиште. Књигу је штампао јеромонах Макарије са Цетиња. То је прво словенско штампано јеванђеље, ако се изузме до сада још невиђено *Четиљоројеванђеље црнојевићко*. Оно је по броју сачуваних примерака ретко, а у нашој земљи, колико се зна, постоје 3 примерка.

У збирци Бачке епархије има 250 српских књига штампаних до 1867. године, које по критеријумима старине представљају споменике културе од изузетног и великог значаја. Хронолошки посматрано, најстарија издања су из 16. века, укупно 4 примерка, укључујући и 1 фрагмент, од којих 1 примерак има привез – фрагмент издања такође из 16. века. То су: *Служабник Божидара Вуковића* (Венеција, 1519/20), *Окљоих Божидара Вуковића* (Венеција, 1537) са привезом *Пасхалије из Празничног минеја Божидара Вуковића* (Венеција, 1538) и *Служабник Јеролима Загуровића* (Венеција, 1580) – 1 примерак и 1 фрагмент. Из 18. века датира 14 књига, а остала издања су из времена од 1801. до 1867. године.

Сви досадашњи послови урађени су у оквиру редовне делатности БМС и нису додатно финансирани, а даљи рад на овој збирци, који се тиче конзерваторско-рестаураторске заштите, микрофилмовања и дигитализације публикација, као и припреме и објављивања каталога, могућ је само ако се обезбеде посебна средства за те намене.

ЗАШТИТА КЊИГА РИЗНИЦЕ МАНАСТИРА КРУШЕДОЛА

Покрајински секретаријат за културу је 17. септембра 2009. године обезбедио БМС новац потребан за процене и извођења конзерваторско-рестаураторских радова на 17 књига, споменика културе, преузетих из манастира Крушедол, које садрже 8.316 рукописних и штампаних страница, а у циљу опремања сталне поставке манастирске ризнице поводом 500 година постојања. У току 2009. године урађени су детаљан преглед публикација, стручна анализа степена оштећености, процена вредности послова заштите и конзервација и рестаурација према приоритетима за 6 рукописа, 8 штампаних књига и 3 руске књиге из 17. века. Током 2010. године завршена је конзервација и рестаурација преосталих 7 раритетних књига са преко 5.000 страница и урађени су описи публикација. Обављени су сви планирани послови везани за обраду, заштиту и промовисање књига из ризнице манастира Крушедол, који су 12. новембра 2010. године презентовани у Галерији Матице српске.

ДИГИТАЛНА БМС

У периоду 2008–2011. одвијала се реализација дугорочног пројекта *Дигитална БМС*, са циљем да се највредније публикације на још један начин заштите и истовремено учине доступним корисницима у дигиталном формату. На сајту БМС је 20. септембра 2011. године постављена презентација *Дигитална БМС*.

Дигитализоване публикације распоређене су у 13 целина – Српске књиге 18. века, Српске књиге 19. века, Рукописне књиге, Објављенија, Часописи, Новине, Разгледнице, Плакати, Документациони материјал, Ликовни радови, Фотографије, Музикалије и Издања Библиотеке. Повезане су са записима у електронској бази Библиотеке, са СОВИВ.СР и штампаним каталозима Библиотеке. Публикације се у целости могу прелиставати, а претраживе су према аутору, наслову, издавачу, месту, години издавања и другим параметрима. Дигитална БМС се свакодневно допуњава новим дигиталним публикацијама и формирају се нове целине. У Дигиталну БМС на крају 2011. године укључене су 1.602 публикације (142.698 дигиталних страница).

За дигитализацију збирки БМС коришћени су скенери и дигитална камера, а за архивирање опрема за складиштење дигиталних снимака капацитета 12 Тб, сервер за подршку веб презентацији *Дигиталне БМС*, као и рачунари за припрему и коришћење *Дигиталне БМС*.

Дигитална БМС је доступна преко сајта БМС на адреси www.bms.rs.

МАТИЧНИ ПОСЛОВИ

У периоду 2008–2011. БМС је обављала матичне послове и организовала полагање стручних испита за библиотеке у Војводини у складу са својим законским обавезама из домена матичних функција.

На основу прикупљених статистичких и текстуалних извештаја, у сарадњи са окружним матичним библиотекама, урађене су и публиковане *Анализа рада народних библиотеке у Војводини* за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину и *Анализа рада високошколских библиотеке у Војводини* за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину. Статистички подаци унети су у рачунар у оквиру програмског пакета *Мрежа библиотеке Србије*.

Обављени су стручни надзори над радом библиотека Пољопривредног факултета, Академије уметности, Правног факултета, Факултета за спорт и туризам, Високе пословне школе струковних студија, Факултета техничких наука, Института за низијско шумарство, Високе школе струковних студија за образовање васпитача (ванредни стручни надзор), Технолошког факултета, библиотека Одсека за српску књижевност, Одсека за социологију, Одсека за компаративну књижевност, Одсека за русинистику и Одсека за германистику Филозофског факултета у Новом Саду, као и библиотека Грађевинског и Економског факултета у Суботици, Високе школе за образовање васпитача у Кикинди, Високе техничке школе струковних студија у Зрењанину и Института за онкологију у Сремској Каменици.

Обављени су стручни надзори у матичним библиотекама у Зрењанину, Кикинди, Новом Саду, Панчеву, Сомбору, Сремској Митровици и Суботици.

Организовани су састанци руководиоца матичних служби народних библиотека у Војводини.

На семинару за библиотекаре високошколских библиотека у Војводини размотрене су теме: „Електронска обрада претпубликација”, „Електронска израда библиографија научних радника”, „Депозитни смештај у високошколским библиотекама”, „Сервиси за приступ електронским књигама преко CoBSON-а и на интернету”, „Образовање корисника високошколских библиотека”, „Образовање корисника – искуства Рефералног центра”, „Нормативна контрола библиографских података у COBISS-у”, „Библиотечке вештине и како помоћи истраживачу – новости у КоБСОН-у”, „Информативна писменост студената”, „Дигитализација библиотечке грађе”, „Цитатне базе” и „Организација библиотека у научним библиотекама – најбољи примери, Берлин 8–13. 5. 2011”.

Пружана је стручна помоћ високошколским и народним библиотекама према њиховим захтевима и потребама.

У читаоници стручне литературе примане су нове књиге и часописи из области библиотекарства и информатике и услуживани су корисници.

Редовно је одржавана оперативност рачунарског система и обављана је заштитна електронске базе података БМС и Дигиталне БМС.

Инсталирани су и одржавани веб и имејл сервер и сервер за дигитализацију. БМС је укључена на оптички интернет. Према потреби је ажуриран сајт. Настављено је коришћење и дорада програмског пакета COBISS2 за рад у локалном и узајамном каталогу, тестиран је рад COBISS3 апликације. Из рачунарског система за штампу су припремане библиографије и каталози књига, израђиване су инвентарне и топографске књиге и спискови публикација. На персоналном рачунару припремане су *Весџи*, *Годишњак*, *Библиографија књига у Војводини*, *Раскршћа*, каталози и библиографије, дописи, извештаји и слично.

Направљено је 6.667 дигиталних копија.

Припремљено је 17 бројева *Весџи*, гласила БМС.

Редовно су припремани прилози за *Гласник Мајшце српске*.

СТРУЧНИ ИСПИТИ

БМС је организовала полагање стручних испита у библиотечкој делатности у пролећном и јесењем року 2008. 2009. 2010. и 2011. године, сагласно Закону о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине („Службени гласник Републике Србије”, бр. 6/2002), Закону о утврђивању надлежности аутономне покрајине (*Службени гласник Републике Србије*, бр. 99/2009), Решењу о именовању Комисије за полагање стручног испита запослених у библиотекама Покрајинског секретаријата за образовање и културу (бр. 106-152-01380/2007-03 од 19. децембра

2007. године), Правилнику о програму стручног испита у библиотечкој делатности и начину његовог полагања (*Службени гласник Републике Србије*, бр. 20/95) и Правилнику о измени правилника о програму стручног испита у библиотечкој делатности и начину његовог полагања (*Службени гласник Републике Србије*, бр. 29/2005).

Комисија за полагање стручног испита радила је у следећем саставу: мр Душица Грбић (председник и испитивач за предмет Основи историје писма, књиге и библиотека), Марија Јованцаи (заменик председника и испитивач за предмет Основи библиографије), Радован Мићић (стални члан и испитивач за предмет Основи библиотекарства), Ђорђе Виловски (испитивач за Уставно уређење и прописе), Марија Маховац (Алфаветски каталог), Нада Новаков и Љиљана Клевернић (Стварни каталози) и Новка Шокица Шуваковић (Основи библиотечке информатике).

Организовани су инструктивни и консултативни семинари у Учионици БМС. Током семинара предавачи су користили рачунарску опрему и видео-бим, презентујући примере из електронске базе БМС. Прво предавање увек је било посвећено историјату и савременим функцијама БМС, уз презентацију њеног интернет сајта www.bms.rs.

Испит је успешно положило 179 кандидата.

РАД СТРУЧНИХ ОРГАНА

Одржано је 18 седница Колегијума, саветодавног тела управника, на којима су разматрана питања из области пословања, организације и праћења извршења послова.

У свим одељењима БМС одржавани су стручни састанци, према актуелним питањима.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

У периоду 2008–2011. БМС је објавила неколико вредних издања у својим редовним едицијама:

Ђирилске рукописне књиге БМС

Књига XIII: Душица Грбић, Катица Шкорић, Љупка Васиљев: *Душанов законик: Борђоцкоџ, Николајевићев, Текелијин, Сјирајимировићев и Ковиљски рукопис;*

Књига XIV: Душица Грбић, Катица Шкорић, Радоман Станковић: *Номоканони ејишијимјини;*

Књига XV: Душица Грбић: *Пролози. Службе и жијија.*

Каталог старих и ретких књига БМС

Књига VI: Јасна Карталовић (редактор): *Објављенија БМС 1791–1866;*

Књига VII: Јасна Карталовић (редактор), Светлана Вучковић (редактор): *Огласи БМС 1803–1867.*

Остала издања

Марија Јованцаи (редактор), Љиљана Клевернић (редактор записа), Ката Мирић (редактор записа), Каталин Рафа, Весна Укропина: *Библиографија књиџа у Војводини* за 2006, 2007, 2008. и 2009 годину;

Годишњак БМС за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину;
Анализа рада народних библиотеке у Војводини за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину;
Анализа рада високошколских библиотеке у Војводини за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину;
Вести, гласило БМС (17 бројева);
Каталози изложби БМС (бројеви 141–178);
Електронске изложбе (бројеви 179–191);
Билтен приновљених књиџа на сираним језицима (3 броја).

Заједничка издања

Раскрића, књижевно-филозофски годишњак Сретена Марића, бр. 6–8 (са СО Косјерић и ЈП „Службеним гласником” у Београду);
Библиографија Иве Андрића (БМС, САНУ и ЗИА).

ИЗЛОЖБЕ

БМС је од 2008. до 2010. године пригодним изложбама и штампаним каталозима (од броја 141 до броја 178), а од јануара 2011. и електронским изложбама (од броја 179 до броја 191) обележила значајне јубилеје из наше и светске културне баштине. Коришћена је грађа из збирки БМС и Рукописног одељења Матице српске.

Обележена су 53 јубилеја из домаће и светске културе: годишњице дела Захарије Орфелина, пет векова манастира Крушедол, 175-годишњица рођења Јована Јовановића Змаја, 250-годишњица рођења Емануила Јанковића, 125-годишњица рођења Петра Коњовића, 400-годишњица рођења Џона Милтона, 200-годишњица рођења Николе Алексића, 150-годишњица рођења Ђакома Пучинија, 125-годишњица рођења Франца Кафке, 150-годишњица рођења Љубомира Недића, 125-годишњица рођења Симе Пандуровића, 125-годишњица рођења Михаља Бабича, 125-годишњица рођења Карла Јаспера, посебном изложбом представљена су издања Матице српске, 150-годишњица рођења Паје Јовановића, поводом свечане седнице Матице српске приређена је изложба посвећена Сави Текелији, 125-годишњица рођења Вељка Петровића, 200-годишњица рођења Чарлса Дарвина, 250-годишњица рођења Фридриха Шилера, 100-годишњица песме *Santa Maria della Salute* Лазе Костића, 175-годишњица од првог броја *Новина српских* и 220 година од рођења уредника Димитрија Давидовића, 100-годишњица рођења Миклоша Раднотија, 150-годишњица рођења Марка Цара, 100-годишњица рођења Љубице Марић, 200-годишњица рођења Николаја Васиљевича Гогоља, 80 година живота Милорада Павића и 25 година *Хазарског речника*, 100-годишњица рођења Милене Павловић Барили, 200-годишњица рођења Едгара Алана Поа, 100-годишњица рођења Јаноша Херцеге, 200-годишњица рођења Никанора Грујића, 150-годишњица рођења Војислава Илића, 150-годишњица рођења Антона Павловича Чехова, 175-годишњица рођења Марка Твена, 125-годишњица рођења Ђерђа Лукача, 175-годишњица од првог броја *Србског народног листића*, 200-годишњица рођења Фредерика Шопена, 150-годишњица рођења Мартина Кукучина, 150-годишњица првог броја *Данице*, 100-годишњица рођења Меше Селимовића, 125-годишњица рођења Дежеа Костолањија, 175-годишњица рођења Стевана Христића, реализована је ванредна изложба поводом Међународног симпозијума „Граматика и лексика у словенским језицима” и ванредна изложба *Посвете и појиси француских аутора у збиркама БМС*, у сарадњи БМС са Француским културним центром из Новог Сада, 150-го-

дишњица рођења Рабиндраната Тагоре, 250-годишњица рођења Саве Текелије, 300-годишњица рођења Руђера Бошковића, 100-годишњица рођења Емила Сиорана, 200-годишњица рођења Катарине Ивановић, 200-годишњица рођења Франца Листа, 150-годишњица рођења Ђорђа Јовановића, 100-годишњица од првог броја листа *Жена*, 300-годишњица рођења Михаила Василевича Ломоносова, 100-годишњица рођења Чеслава Милоша, 50-годишњица Нобелове награде за књижевност Иви Андрићу и штампање *Библиографије Иве Андрића* (заједничко издање САНУ, ЗИА и БМС), 200-годишњица рођења Марије Поповић Грандафил и 100-годишњица рођења Милована Ђиласа. Све изложбе су представљене у медијима.

Аутори изложби су: Александра Драпшин, Оливера Кривошић, Оливера Михајловић, Душица Грбић, Марија Ваш (која је припремила и електронску изложбу о Поклон библиотеци Аустрије у БМС), Ивана Гргурић, Силвија Чамбер, Петер Хајнерман, Каталин Рафа, Јелена Поповић, Слађана Субашић, Марија Јованцаи и Даниела Кермеци.

УЧЕШЋЕ НА СКУПОВИМА, НОВЕ КЊИГЕ И РАДОВИ, ПРИЗНАЊА И ИМЕНОВАЊА

У периоду 2008–2011. библиотекари БМС учествовали су на више стручних и научних скупова у: Новом Саду, Београду, Моровићу, Старој Пазови, Бечеју, Кикинди, Тителу, Ковачици, Бањалуци, Бијелини, Зворнику, Беранама, Стричићима, Плужинама, на Жабљаку, у Српској Црњи, Инђији, на Дивчибарама, у Сремској Митровици, Пећинцима, Шапцу, Руми, Иригу, Врднику, Новом Хопову, Шиду, Панчеву, Сенти, Приједору, Сремским Карловцима, Врњачкој Бањи, Пожаревцу, Горњем Милановцу, Аранђеловцу, Прокупљу, Нишу, Крагујевцу, Лазаревцу, Краљеви, Ваљеву, Кладову, Суботици, Сомбору, Јагодини, Косјерићу, на Златибору и на Козари.

У оквиру манифестације Дани Матице српске у Београду у Галерији САНУ 8. марта 2011. одржан је програм Дани БМС.

БМС је од Правног факултета у Новом Саду добила Захвалницу првог, другог и трећег степена за изузетно значајан допринос обогаћивању библиотечке грађе.

БМС је од Високе техничке школе струковних студија у Зрењанину добила Захвалницу за посебан допринос развоју Високе техничке школе.

Миро Вуксановић је у 100. колу Српске књижевне задруге (СКЗ), под бројем 660, објавио роман *Семољ људи*, који чини 3. књигу у трилогији започетој романима *Семољ гора* и *Семољ земља*. Промоције 100. кола СКЗ одржане су у Коларчевој задужбини у Београду, у Матици српској, у Народној библиотеци у Краљеви, у Градској библиотеци у Чачку и у Дому културе у Костоцу.

У Библиотеци „Нова дела” Завода за уџбенике из Београда изашла је књига приповедака Мира Вуксановића под називом *Ошвсјуду*.

Миро Вуксановић је објавио књигу приповедака *Чишање шаванице* у Едицији „Савремена проза” издавача Euro-Giunti.

Миро Вуксановић објавио је електронско издање трилогије *Семољ гора*, *Семољ земља* и *Семољ људи*.

Миро Вуксановић покретач је и главни уредник тридесет књига првог, другог и трећег кола Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” и Едиције „Матица” Издавачког центра Матице српске. Обављао је и послове директора (од 13. маја 2011). За Антологијску едицију „Десет векова српске књижевности” приредио је књиге *Пејшар II Пејировић Њеџош* и *Српски рјечник или азбучни роман* Вука Стефановића Караџића.

У издању Београдске књиге објављени су *Одабрани романи Мира Вуксановића* у 3 књиге (*Семољ зора, Семољ земља, Семољ људи*), са 146 одломака критичара и *Селективном библиографијом Мира Вуксановића*, чији је приређивач Марија Јованцаи. Промоција *Одабраних романа Мира Вуксановића* одржана је у САНУ у Београду.

Завод за уџбенике из Београда објавио је књигу огледа и записа *Клесан камен* Мира Вуксановића у Едицији „Нова дела”.

Миро Вуксановић изабран је за дописног члана САНУ 5. новембра 2009. године.

Миро Вуксановић је члан Уређивачког одбора првог тома *Српске енциклопедије*, председник Управног одбора Института за српски језик САНУ, члан Одбора за изучавање историје књижевности САНУ, члан Управног одбора Задужбине Иве Андрића, члан Извршног одбора Огранка САНУ у Новом Саду, члан Националног савета за културу, главни уредник *Библиографије Иве Андрића* (заједничко издање БМС, ЗИА и САНУ) која је промовисана у Новом Саду, Краљеву, Бањалуци, Београду.

Миро Вуксановић први је добитник Награде „Ђура Даничић” за допринос развоју библиотекарства и културе у целини.

Миро Вуксановић је добио Статуету Бранка Радичевића, почасну награду Бранковог кола.

Миро Вуксановић именован је за управника Библиотеке САНУ 3. октобра 2011. године.

Одлуком министра културе представници БМС: Миро Вуксановић, Милена Марић, Ђорђе Виловски и мр Душица Грбић именовани су за чланове радних тела за израду Закона о библиотечко-информационој делатности, Закона о обавезном примерку публикација и Закона о старој и реткој библиотечкој грађи.

У новој Едицији „Библиографије” Огранка САНУ у Новом Саду после *Библиографије радова академика Бољуба Сijanковића* Виде Зеремски (2007) у 2008. години објављене су књиге *Библиографија радова академика Зорана Ковачевића* Марије Јованцаи и *Библиографија радова академика Павла Угринова* Љиљане Клевернић, у 2009. *Библиографија Радова академика Душана Миловића* Љиљане Клевернић и *Библиографија радова академика Свејозара Кољевића* Марије Јованцаи, а у 2011. *Библиографија радова академика Ишћивана Селија* чији је аутор Каталин Рафа и *Библиографија радова академика Тибора Варација* Марије Јованцаи.

Аутори *Библиографије Иве Андрића* су библиографи БМС: Љиљана Клевернић (координатор), Ката Мирић, Меланија Блашковић, Весна Укропина, Даниела Кермеци, Слађана Субашић и Марија Ваш.

У 132. броју *Зборника Матице српске за друштвене науке*, поводом 6 деценија излажења (1950–2010) објављена је библиографија чланака свих досад објављених бројева, с регистром аутора и предметним регистром, а њене ауторке су Љиљана Клевернић, Ката Мирић и Олга Рудолф.

Душица Грбић аутор је 15. књиге *Пролози. Службе и жиција* објављене у серији „Ђирилске рукописне књиге БМС”.

Душица Грбић објавила је прилог „Српска рукописна и штампана књига” у каталогу изложбе *Србија – културна синона Ишћока и Зајада* и рад „Буквари за Србе у XVIII веку” у зборнику радова *Буквари и букварска насћава код Срба*.

Душица Грбић написала је 127 кратких прилога о реткостима БМС, који су објављени у листу *Дневник*.

БМС је помогла објављивање превода књиге *Нови ићелар* Аврама Максимовића даривањем дигиталног примерка књиге. За превод те књиге Душица Грбић разрешила је, између осталог, симбол који означава фунту, јединицу мере за тежину.

Душица Грбић једна је од ауторки текста „Каталог рестаурираних предмета” објављеног у књизи *Обнова Ризнице манастира Крушедола*. У истој публикацији Горан Влаховић један је од аутора текста „Конзервација и рестаурација предмета из Ризнице манастира Крушедола”.

Душица Грбић је добитница награде за најбољег библиотекара у националним библиотекама Србије.

Гордана Ђилас објавила је књигу *Библиографија ИНДИС 1976–2009* (са Светланом Вуковић).

Гордана Ђилас објавила је *Грађу за библиографију Мирослава Цере Михаиловића* за Библиотеку „Змајева награда”, у издању Матице српске.

Гордана Ђилас објавила је 6. песничку књигу *Учишељ сећања* за коју је добила Награду „Печат вароши сремскокарловачке”.

Гордана Ђилас је објавила 7. песничку књигу *Сећање које се није догодило*, за коју је добила Награду „Милица Стојадиновић Српкиња”.

Гордана Ђилас стекла је звање магистра филолошких наука на Филолошком факултету у Београду, на Катедри за библиотекарство и информатику.

У зборнику радова са Сусрета библиографа 2008. објављен је прилог Јасне Карталовић „О Каталогу објављенија БМС”.

Јасна Карталовић и Светлана Вучковић добиле су Награду „Стојан Новаковић” за књигу *Оџласи*, 7. у Едицији „Каталог старих и ретких књига БМС”, чији су редактори.

У монографији научних скупова Академије медицинских наука Српског лекарског друштва, број 4, објављен је рад Браниславе Аврамовић, Милорада Жикића и Здравка Шолака „Одјек WHO MONICA пројекта у светској стручној литератури”.

Бранислава Аврамовић добила је захвалницу Академије медицинских наука Српског лекарског друштва.

На манифестацији Дани града у Ужицу промовисана је књига *Живойойис Максима Евџеновића* коју је приредила Татјана Ракић.

Татјана Ракић објавила је књигу, магистарски рад, *Дум Иван Стојановић*.

Георг Јовановић направио је књигу *Реконструкција злочина*, највећу и најтежу књигу која се до данас појавила у Србији.

Новка Шокица Шуваковић је добила лиценцу за извођење курса „Коришћење програмске опреме COBISS3/Преузимање записа и фонд”.

Новка Шокица Шуваковић је заменик управника БМС од 8. децембра 2009. године.

Марија Јованцаи је добитница награде за најбољег библиотекара у националним библиотекама Србије.

Нада Вујић је добитница Захвалнице Позоришног музеја Војводине из Новог Сада.

Иванка Клајн изабрана је за члана Извршног одбора Заједнице библиотека универзитета Србије.

Ненад Дошлић аутор је књиге, магистарског рада, *Матица српска 1941–1951* издавача Матице српске.

Маја Лазукић, дипломирани правник, референт за опште послове БМС, обављала је и послове директора Издавачког центра Матице српске (до 13. маја 2011).

НАГРАДА „СРЕТЕН МАРИЋ”

На свечаности у спомен на професора Сретена Марића (Косјерић, 20. фебруар 1903 – Изер сир Крез, Турен, 27. септембар 1992) одржаној 1. фебруара 2005.

године у Новом Саду, управник БМС Миро Вуксановић и председник Општине Косјерић Жељко Продановић потписали су Оснивачко писмо о Награди „Сретен Марић” која се додељује најбољој књизи есеја, или најбољем есеју први пут објављеном на српском језику. Награда се додељује сваке друге године, а састоји се од повеље и новчаног износа.

Добитници награде у протекле четири године били су Јовица Аћин за књигу есеја *Голи приповедач* у издању „Књижевне општине Вршац” из Вршца (објављена 2008) и Коља Мићевић за књигу есеја *Осам властића француског симболизма* у издању „Службеног гласника” из Београда (објављена 2009. у колекцији „Велереч”).

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Настављена је традиционална сарадња у размени публикација са око 320 институција из 60 земаља света. Укупно је размењено 56.377 публикација.

Депозитом ФАО и Унеско БМС је примила 859 публикација.

За међународну базу AGRIS унета су 8.947 записа.

Обављана је међубиблиотечка позајмица преко Британске библиотеке у Лондону, преко немачког центра SUBITO и путем IFLA купона.

Набављене су стране базе података, часописи и књиге на компакт-дискovima. Обезбеђен је приступ иностраним базама часописа на сајту КоБСОН-а, као и хосту DIALOG.

Настављено је претраживање Индекса научних цитата на компакт-дискovima и на интернету.

БМС је обновила своје чланство у Међународној асоцијацији библиотека и библиотечких удружења (IFLA) и била је укључена у програме за заштиту културних добара Унеско.

БМС и Словачка национална библиотека у Мартину потписале су споразум о сарадњи и унапређењу односа ове две институције. Споразум су потписали управници Миро Вуксановић и Душан Катужчак.

БМС је у сарадњи са Информативно-рефералним центром Амбасаде САД и њеним директором Јасном Кунић организовала предавање Тода Катлера из Индијане под насловом „Библиотекар и нове технологије” у Свечаној сали Матице српске.

Током 2009. у оквиру међународне културне сарадње са Италијом, а на основу споразума са Фондом за очување културно-историјске баштине из Бача на реализацији Развојног пројекта интегративне заштите наслеђа општине Бач „Векови Бача” у БМС је успешно обављена обука кандидата Фонда на пословима превентивне заштите публикација.

За допринос у сређивању фондова Хиландарске библиотеке БМС је добила захвалницу.

БМС је у сарадњи са другим институцијама учествовала у припреми изложбе „Србија – културна спона Истока и Запада”, која је одржана у Бечу.

БМС је заједно са националним библиотекама Аустрије, Естоније, Чешке, Мађарске, Словачке и Словеније учествовала у припреми Пројекта NeO који је део дигиталног пројекта Форума централне и источне Европе DiFMOE.

Миро Вуксановић учествовао је на Данима српске културе у Темишвару.

На отварању Међународног скупа „Сава Текелија и Арађани” у Араду „Реч о Сави Текелији” беседио је управник БМС Миро Вуксановић, а потом је, на првом заседању, на тему „Књиге Саве Текелије у БМС” говорила мр Душица Грбић.

Марија Ваш, Јелена Поповић, Штефанија Маћко и Тамара Вујков Ђурановић боравиле су у Бечу и присуствовале симпозијуму посвећеном аустријском драма-

тичару Едену фон Хорвату. Боравак је организован на основу уговора о поклон-библиотеци Аустрије у БМС.

Марија Ваш, Јелена Поповић, Штефанија Маћко и Тамара Вујков Турановић боравиле су у Бечу као стипендисти Министарства за европске и међународне послове Аустрије.

Марија Ваш припремила је програм рада и боравка у БМС Еве Волфартер, студенткиње из Аустрије.

Марија Ваш је учествовала у разговорима са гостима из Немачке, са аташеом за културу Амбасаде Немачке Карин Маршал и у разговору са Аном Јанковић, директорком Аустријског културног форума, која је посетила БМС.

На Међународној научној конференцији „Значај културног наслеђа св. Тири-ла и Методија за Европу”, одржаној у Њитри (Словачка) учествовале су Душица Грбић и Финка Пјевач.

Душица Грбић и Новка Шокица Шуваковић учествовале су на Међународном скупу „Стара, ретка и уметничка књига – јуче, данас, сутра” одржаном у Библиотеци града Београда.

Душица Грбић учествовала је на Међународном скупу „Дечани у светлу археографских истраживања” одржаном у Београду.

У оквиру програма сређивања библиотеке манастира Хиландара у манастиру су боравили Александар Радовић (радио на формирању и одржавању базе података Библиотеке савремене књиге), Станимир Јакшић (обрађивао књиге из манастирске ризнице и штампане руске књиге 18. века; радио на каталожској обради књига на старогрчком и новогрчком језику) и Коста Симин (обрађивао серијске публикације).

Георг Јовановић присуствовао је конференцији Друштва конзерватора Мађарске у Будимпешти.

Георг Јовановић посетио је Сајам конзервације „Restauro” у Фиренци.

Милица Цветковић била је на стручном усавршавању у Шкотској и Француској као стипендиста министарства културе ових земаља.

Милица Цветковић је на позив Амбасаде Француске боравила у Паризу и учествовала у програму „Библиотеке, библиотекари, међународна сарадња”.

Милица Цветковић учествовала је у међународној радионици „Транспарентност, добро управљање и антикорупција” у Гетеовом институту у Београду.

Петер Хајнерман учествовао је на Међународној смотри културно-уметничких друштва Дани Мађарске културе у Карпатском басену у Словачкој.

Рад „Evaluation of Scientific Performance According to Citation Indexes in Serbia” Браниславе Аврамовић и Иванке Клајн из БМС и др Стеле Филипи-Матутиновић и Александре Поповић из Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, представљен је на 15. конференцији о професионалним изворима информација „INFORUM 2009” у Прагу.

Библиотекари БМС: Новка Шокица Шуваковић, Душица Грбић, Весна Укропина, Даниела Кермеци, Тамара Мијатовић, Оливера Шербечија, Слађана Субашић и Радивој Додеровић, присуствовали су дводневној Међународној конференцији „COBISS 2009” у Марибору.

Библиотекари БМС: Новка Шокица Шуваковић, Гордана Ђилас, Марија Ваш, Каталин Рафа и Оливера Кривошић присуствовали су дводневној Међународној конференцији „COBISS 2011” у Марибору.

Новка Шокица Шуваковић боравила је у Марибору на презентацији и курсу „Употреба програмске опреме COBISS3/Преузимање записа и фонд”.

Новка Шокица Шуваковић је учествовала на Међународној научној конференцији „Дигитализација културне баштине, универзитетски репозиторијум и учење на даљину” на Филолошком факултету у Београду.

Новка Шокица Шуваковић и Радивој Додеровић били су на вишедневном студијском путовању по Немачкој и посетили библиотеке у Берлину, Лајпцигу и Дрездену, у организацији Одељења Информације и библиотеке Goethe-Instituta Београд у сарадњи са VI-International.

Соња Ивановић била је на стручном усавршавању у Паризу као стипендиста министарства културе ове земље, као и на стручном усавршавању италијанског језика у Торину.

Библиотекарке БМС Татјана Ракић и Даниела Кермеци учествовале су на стручном скупу библиотекара Србије и Бугарске одржаном у Нишу.

Иванка Клајн и Марина Јованцаи присуствовале су предавању Роцера Брисона у Градској библиотеци у Новом Саду и на Правном факултету, предавању Гијома Ривала у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” у Београду и предавању Павела Синека у Ректорату Универзитета у Новом Саду.

Верица Шево учествовала је у раду Комисије за међународну сарадњу БДС.

Библиотекари БМС посетили су Националну библиотеку Аустрије.

Библиотекари БМС: Радован Мићић, Марија Јованцаи, Бранислава Аврамовић, Иванка Клајн, Новка Шокица Шуваковић, Радивој Додеровић и Гордана Ћилас учествовали су на Међународној научној конференцији „Електронска библиотека” одржаној на Филолошком факултету у Београду.

Библиотекари БМС: Милица Цветковић, Весна Чонкић, Соња Ивановић, Даниела Кермеци, Оливера Кривошић и Александар Радовић присуствовали су Међународној научној конференцији „Стандардизација и квалитет библиотечких услуга” одржаној у Новом Саду.

Библиотекари БМС: Новка Шокица Шуваковић, Гордана Ћилас, Радивој Додеровић, Оливера Кривошић, Милица Цветковић и правница Маријана Нађбаби присуствовали су предавању Барбаре Џонс у Градској библиотеци у Новом Саду.

Библиотекари БМС присуствовали су предавању Давида Хоркија и предавању Гордане Мазих и Матјажа Залокара из IZUM-а у Марибору у НБС у Београду.

БМС су посетили Хае Вонг Чанг из Јужне Кореје, члан жирија 4. пијанистичког такмичења „Меморијал Исидор Бајић” у Новом Саду и Снежана Пановска, културни аташе Македоније у Малезији и почасни гост „Меморијала”, канадски књижевник Алберт Мангел, гости из енглеског града Норича, професори и студенти славистике на Филозофском факултету у Бечу, библиотекари Библиотеке „Филип Вишњић” и библиотека у региону Бијељине, професори и студенти Одсека за српски језик и књижевност на Филозофском факултету у Бањалуци, Андраш Јухас, библиотекар Одељења за набавку Националне библиотеке Сечењи у Будимпешти, Мари Жаколо, представница Француског културног центра у Новом Саду, библиотекари из Будимпеште које је предводио Золтан Нађ, председник Техничке секције Библиотекарског друштва Мађарске и руководилац Одељења за микрофилмовање Националне библиотеке Сечењи, ученици Гимназије „Свети Иштван Цистерцита” из мађарског града Секешфехервара, Клаудија Рохел-Лаурих, директорка Одељења за имплементацију културе и пројекте у иностранству Министарства за европске и спољне послове Аустрије у пратњи Рајнхарда Рајмана, аустријског лектора на Филозофском факултету у Новом Саду, Клара Трухла, референт међународне размене Народне библиотеке Чешке Републике у пратњи Иване Николић из НБС, Нина Владимировна Горјанска, руководилац Одељења ретких књига Информативно-библиотечног центра Тјумењског државног универзитета и Елвира Николајева Акимова, стручњак за проучавање старих и ретких књига из сибирског града Тјумења, Арне Хартиг, аташе за културу Амбасаде Савезне Републике Немачке у Београду, др Магдалена Кох, шеф Катедре за српски језик и књижевност Института словенске филологије Вроцлавског универзитета, Слободан Милиновић, библиотекар Државне библиотеке Новог Јужног Велса у Сиднеју, Андреј Ба-

зилевски, доктор филолошких наука, песник, преводилац и директор и главни уредник московског издавачког предузећа „Вахазар” и Анђело Сантагостино, професор економије и права из Италије, лектори са Катедре за немачки језик и књижевност Филозофског факултета у Новом Саду др Клаудија Агнес Милер и Дитмар Унтеркофлер, библиотекар и информатичар Катарина Маршичек из Америчке амбасаде у Бечу и Јасна Кунић, директорка Information Resource Centre при Америчкој амбасади у Београду, студенти Филозофског факултета у Загребу с професором др Душаном Маринковићем, Мирјана Комадина, заменик директора Аустријског културног форума из Београда, Виктор Васиљевич Петраков, начелник Управе министарства културе Руске федерације, истраживачка група Универзитета „Етвеш Лоранд” из Будимпеште, истраживачи из Француске, студенти славистике Филозофског факултета у Грацу, Илона Олексив из Националне-научне библиотеке у Лавову и Ростислава Хримаљук, историчар уметности из Лавова, Халина Вантропска, шеф Катедре за славистику Филолошког факултета у Гдањску, мр Анежка Киндлерова, руководилац Набавке и размене публикација у Slovenská knihovna из Прага, Милан Грба, кустос за Југоисточну Европу у Британској библиотеци у Лондону, библиотекар из Москве и Приједора, доцент Паневропског универзитета Апеирон др Слободан Лукић из Бањалуке, Зоран Јовичић, председник и обнoвитељ најстарије српске хуманитарно-просветне организације, задужбине Српског привредног друштва „Привредник” и оснивач Музеја српске дијаспоре и културе који живи и ради на релацији Сиднеј – Лондон – Београд, Рајко Игић, професор Медицинског факултета који живи у Чикагу, Ева Волфартер из Беча, студенткиња примењене науке о култури и славистици на Универзитету у Клагенфурту која је била на стручном усавршавању у БМС, библиотекар из Републике Српске Љилана Бабић, Жељка Комненић и Милка Давидовић, директор Аустријског културног форума из Београда Николаус Келер, представница Француског културног центра Новог Сада Сидони Перон, директорка Аустријског културног форума из Београда Ана Јанковић, сарадник Баварске националне библиотеке Фабијан Коп, сарадници Словачке националне библиотеке Јан Шраштетер и Петер Крацер, стручњаци из Немачке за књигу на готици, представници и учесници пројекта NeO, библиотекарке из Royal College of Music у Стокхолму из Шведске Карин Нордгрен и Јудит Шелд, Марко Лукези, универзитетски професор и песник из Бразила, проф. др Ватнабе Аикио из Јапана, лекторка Цо Суен Во са Универзитета Хандкук, Јужна Кореја, Љилана Бањанин Куради са Славистичке катедре Универзитета у Торину, сарадница Академије наука и уметности Украјине из Лавова Ростислава Хримаљук, проф. Драгана Обрадовић, лектор за српски језик на Универзитету у Торонту, група студената и професора са Филозофског факултета у Загребу, библиотекар Књижнице Филозофског факултета у Загребу, водитељка Славистичке збирке Сања Слукан, проф. др Милош Зеленка са Педагошког факултета у Чешким Будјејовицама, докторанд из Белгије Питер Трох, докторанд Кента Сузуки са Токијског универзитета, докторанд Елена Завердина са Универзитета у Јанини у Грчкој, постдокторанди на Катедри за славистику Универзитета Сапиенца у Риму, Лука Вељо и Санела Мушија, отац Серафим из Хиландара, Јанис Какридис, директор Института за славистичке језике и литературу у Берну, Хелен Нилсон, директорка полицијске академије у Шведској, представници ОЕБС-а у Републици Србији, проф. др Кристина Берета са Катедре за славистику у Клагенфурту, учесници 9. међународне конференције „Стандардизација и квалитет библиотечких услуга” одржане у Новом Саду, гости из Норича, почасни грађани Новог Сада, Вернер Внент из немачког Министарства иностраних послова, Ђорђе Николић, песник из Чикага и проф. др Иван Ћирић из Чикага, дародавац Поклон библиотеке др Иринеја и Стевана Ћирића.

ОПШТИ ПОСЛОВИ

Своју делатност БМС је обављала сагласно Закону о Матици српској, Закону о култури, Закону о библиотечкој делатности, Закону о културним добрима, Закону о јавним службама, Закону о делатностима од општег интереса у области културе, Закону о утврђивању надлежности аутономне покрајине, Закону о обавезном примерку публикација и другим законским и подзаконским прописима.

Управни одбор је радио у саставу: проф. емеритус др Марија Клеут, председник и чланови др Драган Станић, Лазар Ђурчић, мр Душица Грбић и Ђорђе Вилковски.

Управни одбор је одржао 8 седница на којима је размотрио и усвојио: записнике са претходних седница, извештаје о раду и годишње рачуне БМС за 2007, 2008, 2009. и 2010. годину, четворогодишњи извештај о раду (2004–2007), финансијске планове БМС за 2009, 2010. и 2011. годину, програме рада БМС за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину, ребалансе финансијских планова за 2008, 2009. и 2010. годину, планове набавки за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, ребалансе планова набавки за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, продужење радног односа Миру Вуксановићу, управнику Библиотеке, прецизирање датума у Споразуму о продужењу радног односа од 11. новембра 2008. године, измене и допуне распореда изложби за 2009. годину, информацију о радовима на згради, информације: о Закону о култури, припреми Закона о обавезном примерку и другим законима, примени Закона о изменама и допунама Закона о буџету РС за 2009. годину, примени Закона о култури и правилницима, донео Статут Библиотеке и Пословник о раду Управног одбора.

Надзорни одбор радио је у саставу: Дејан Живанац, председник, и чланови Боровој Јуришин и Радован Мићић.

Надзорни одбор је одржао 4 седнице на којима је размотрио годишње рачуне БМС за 2007, 2008. и 2009. и 2010. годину, финансијске планове БМС за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, планове набавки за 2008, 2009, 2010. и 2011. годину, предложио Управном одбору да ове документе усвоји и донео Пословник о раду.

Одржано је 18 седница Колегијума, саветодавног тела управника, на којима су разматрана питања из области пословања, организације и праћења извршења послова.

Јавне набавке су обављане сагласно Закону о јавним набавкама, Закону о буџету Републике Србије и Правилнику о поступку јавне набавке мале вредности. Спроведено је 108 поступака. Извештаји о јавним набавкама достављени су благовремено Републичкој управи за јавне набавке.

Инвестиционо одржавање, коришћење опреме и сређивање простора обављано је у циљу стварања бољих услова за рад и пружање услуга корисницима.

Посебна пажња била је посвећена побољшању услова за кориснике и заштити библиотечких збирки.

Набављана је рачунарска опрема и опрема за дигитализацију у циљу заштите публикација и с намером да се највредније публикације учине доступним корисницима у дигиталној форми.

Постављен је нови систем видео-надзора у седишту Библиотеке и у Чешком магацину.

Корисницима су пружане услуге сваким радним даном од 7³⁰ до 19³⁰, а суботом од 7³⁰ до 13³⁰ сати у Општој читаоници, Читаоници за периодику и истраживачки рад, Читаоници за научни рад, Читаоници раритета, Читаоници Рефералног центра и Читаоници посебних збирки.

Коришћење радног времена је свакодневно праћено, а зараде су утврђиване на основу индивидуалног доприноса запослених. Сви запослени су подносили месечне извештаје на обрасцу који је сачињен сагласно упутствима Министарства културе.

Општи и заједнички послови су обављани ажурно.
Обављана је редовна контрола и сервисирање противпожарних апарата, АДП централе, хидраната и јонизујућих јављача пожара.
Редовно је осигурана имовина БМС.

(Извештај о четворогодишњем раду Библиотеке Матице српске (2008–2011) је усвојен на XLIV седници Управног одбора Библиотеке одржаној 2. фебруара 2012)

ИЗВЕШТАЈ О ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ РАДУ ГАЛЕРИЈЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ (2008–2011)

I. УВОД

У складу са својом мисијом Галерија Матице српске је, као чувар колективне меморије националног идентитета израженог кроз дела ликовне уметности, експозицијом и интерпретацијом својих збирки, поком пројекле четри године тежила подизању свести о националним културним вредностима.

У периоду од 2008. до 2011. Године Галерија Матице српске је успешно реализовала програме дефинисане својим годишњим плановима. Активно се радило на неколико кључних пројеката: адаптацији и модернизацији изложбених сала, унапређењу система чувања и излагања уметничких предмета, модернизацији документације и начина презентације колекције. Завршен је рад на реконструкцији изложбеног простора и формирању сталних изложби. Реализовано је десет изложби, са циљем да се представе дела из колекције Галерије Матице српске, захвали дародавцима кроз изложбе поклон-збирки и укаже на савремене modele интерпретације уметности новог доба кроз студијске изложбе. Објављена је десет једна публикација: монографске студије, каталози и водичи и двадесет флајера. Редовно су одржавана стручна тумачења сталне поставке и привремених изложби. Одржано је сто десет едукативних радионица. Стручњаци Галерије активно су учествовали на многобројним националним и међународним скуповима, као и у реализацији пројеката сталне стручне едукације запослених. Посебна важња посвећена је раду са публиком, те је знатно увећан број посетилаца, као и сарадњи са медијима, што је довело до боље медијске видљивости Галерије и њених активности.

Током овог периода Галерија је уживала велику подршку свога оснивача Матице српске, али и Министарства културе Републике Србије, Секретаријата за културу Владе Војводине и Града Новог Сада, који су финансијски омогућили реализацију планираних програма. За свој рад и резултате добила је значајна стручна признања.

Праћећи европске трендове и стандарде професије, Галерија Матице српске се трудила да проучава и излаже дела националне ликовне уметности представљајући их у контексту ширег исцртавања и повезивања са културном историјом европских народа. Оријентисана на негованье високог стручног и професионалног квалитета кроз осмишљене програме намењене широј заједници, успоставила се као важан сегмент културног живота целокупне државе.

Галерија Матице српске успела је да кроз квалитетну понуду музејских садржаја и креирањем пријатног амбијента поставане незаобилазан елемент едукације младих, да подигне свест о сопственим коренима и вредностима, да буде место промишљања, интерактивног учења и стимулативног естетског доживљаја.

Основ рада: Закон, Статут, Стратешки план

Галерија Матице српске своју делатност обавља на основу Оснивачког акта Музеја Матице српске (14. новембар 1847), Закона о Матици српској, Закона о култури, Закона о културним добрима, Статута Галерије Матице српске, Правилника о организацији и систематизацији послова у Галерији и других закона који регулишу рад музејске институције од националног значаја, заштиту културних добара, остваривање општег интереса и радне односе. У овом четворогодишњем периоду завршена је реализација Стратешког плана 2004–2008. После анализе и евалуације, нови Стратешки план за период 2009–2012. усвојио је Управни одбор на седници одржаној 13. марта 2009. године.

На основу новоусвојеног Закона о култури (*Сл. љасник РС 72/09*) и на основу сагласности Управног одбора Матице српске усвојен је нови Статут Галерије Матице српске. Најзначајне промене су у одељку „Циљеви, задаци и делатност” – проширење делтности, затим у одељку „Организација послова” – усвојена је потпуно нова организациона схема, нови називи одељења и нови делокрузи рада, у одељку „Управљање” наведени су нови делокрузи рада и одговорности управника, Управног и Надзорног одбора. У одељку „Средства за рад” на основу проширене делатности уведени су нови начини и извори финансирања и обезбеђивања средстава у циљу смањења оптерећења буџетских средстава.

Нова управа

На основу одлуке Управног одора Матице српске 14. децембра 2009. године, мр Тијана Палковљевић је именована за управницу Галерије. Након одласка у пензију управнице др Бранке Кулић, мр Тијана Палковљевић је ступила на дужност 1. јануара 2010. године. На истој седници именовани су нови Управни одбор у саставу: председник проф. др Мирослав Тимотијевић и чланови проф. др Драган Станић, др Бранка Кулић, Даниела Королија Црквењаков и Добрила Јерков и нови Надзорни одбор у саставу: председник проф. др Лидија Мереник, мр Јелица Грбић и мр Данило Вуксановић.

Свечане седнице

Одржане су четири Свечане седнице посвећене обележавању 161, 162, 163. и 164. године постојања Галерије. Дан Галерије 2008. године био је посвећен 50. годишњици самосталног рада Галерије на Тргу галерија. Година 2009. била је посвећена промоцији веб-сајта Галерије и отварању изложбе *Коије њечаша са њовеља српских владара и власиеле од 13. до 17. века из збирке Галерије Маишце српске*, 2010. година обележавању јубилеја Пет векова манастира Крушедола и раду Галерије на конзервацији и рестаурацији експоната из крушедолске Ризнице, а 2011. година презентацији уметничког наслеђа Будимске епархије кроз резултате пројекта сарадње Музеја Српске православне епархије будимске у Сентандреји и Галерије на заштити српског културног наслеђа у Мађарској.

Признања и награде

У овом четворогодишњем периоду Галерија је добила неколико награда и признања. Др Бранка Кулић добила је награду Националног комитета ИКОМ-а за најбољу публикацију за књигу *Новосадске дрворезбрске радионице у 18. веку*. Изложба и књига др Симоне Чупић *Теме и идеје модерног: Српско сликарство 1900–1941*. добила је награду Музејског друштва Србије. За успешно остварену сарадњу

Галерија је добила Захвалницу дечјег часописа *Машићалица*, Захвалницу Војвођанског фестивала класичне гитаре и Захвалницу тима издавача монографије *Друзи српски устјанак* од Града Источно Сарајево и Републике Српске. Национални комитет ИКОМ-а је Галерији доделио награду за Пројекат године за Адаптацију и формирање сталних поставки 18, 19. и прве половине 20. века. Галерија је добила и Захвалницу Спомен-збирке Павла Бељанског.

II. ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ РАДА

Нова организација и систематизација послова

Нови Правилник о организацији и систематизацији послова усклађен је са новим Статутом Галерије и ступио је на снагу 22. јануара 2011. године, након сагласности добијене од Министарства културе Републике Србије. Реорганизација радних места осмишљена је на основу позитивних искустава и сагледавања свих послова који се у Галерији обављају. Прилагођена је основним циљевима дефинисаним у Стратешком плану, у циљу што успешније реализације планова и програма: трансформација зграде, концентрација на фонд и иновативност презентације. Рад је организован по следећој схеми организационих јединица и сектора: Управа, Одељење за истраживања и заштиту колекције – Сектор збирки и Сектор заштите; Одељење за програме и презентацију и Одељење општих послова са секторима финансија, безбедности и одржавања. Оваква схема ствара боље услове за оперативније функционисање Галерије, јаснију поделу и систематизацију нових послова, које је наметнула савремена музејска пракса.

Стална поставка 19. века

У овом периоду Галерија је наставила са подизањем квалитета сталне поставке и реализовала нову сталну изложбу 19. века: *Српска уметност 19. века: Људи и догађаји – слика прошлости*. Поставка је отворена 6. фебруара 2009. године, ослањајући се на уметничка дела од великог и изузетног значаја у власништву Галерије. Циљ изложбе је да се кроз одабрана уметничка дела представе и прикажу људи и догађаји значајни за историју српског народа. Поставка је настала као резултат тимског рада кустоса и конзерватора и почива на вредновању достигнућа претходника и примени идеја савременог методолошког модела тумачења историје уметности новијег доба.

Адаптација ентеријера

Током 2008. године радило се на адаптацији изложбених сала на другом спрату и припреми за формирање сталне поставке 19. века. Изведени су паркетарски, подполагачки и молерско-фарбарски радови. Уграђен је нови систем расвете.

Током 2010. године реновиране су изложбене сале у приземљу: инсталирани су гипсани зидови, уграђене маске за радијаторе и окречене просторије. Такође, те године је адаптирана Сала копија фресака са помоћним просторијама испод степеништа. Замењени су прозори, монтирана комплетна електроинсталација са регулаторима осветљења, клима уређаји, аудио-визуелна опрема, спуштен плафон са акустичним плочама, монтирана нова стаклена врата и два простора адаптирања за гардеробу и простор за држање опреме за презентације. Овом адаптацијом Галерија је добила мултифункционалну и репрезентативну салу која одговара потребама савремене музејске активности.

У оквиру наставка пројекта отварања према публици 2011. године је редизајниран улазни хол: одвојен је службени улаз од улаза за посетиоце, измештена је портирска служба, формирана музејска продавница. У циљу веће транспарентности галеријских садржаја постојећи прозори замењени су стакленим порталима на главном улазу. Улазни хол је први у сусрету са посетиоцима и указује на идентитет Галерије, па су у њему јасно представљене основне информације о Галерији, садржаји сталне поставке и актуелне активности. Постављен је нови систем расвете и мултимедијална опрема, која на три екрана омогућује интерактивне презентације.

У адаптираном улазном холу, који је прерастао у пријатно место за кориснике, формирана је музејска продавница, у којој се поред публикација продају секундарни музејски производи – сувенири – чији је дизајн заснован на делима из Галеријске колекције.

Уређењем улазног хола, формирањем музејске продавнице и раздвајањем улаза за посетиоце од службеног улаза заокружен је циклус адаптације унутрашњих простора Галерије намењених публици.

Изложбе и публикације

Изложбе представљају базичну делатност Галерије и основни модел комуникације са публиком. Реализованим изложбама Галерија остварује своју визију и мисију. Приређиване су изложбе засноване на вишегодишњим научним пројектима, истраживањима и тумачењима, које су јавности представиле нова открића и домете, затим изложбе из фонда засноване на атрактивним садржајима које су популаризовале поједине теме, ауторе или збирке и гостујуће изложбе чији циљ је био да развијају међумузејску сарадњу.

Изложбена активност није у потпуности реализована према плану, али су реализоване бројне друге изложбе, како самосталне тако и оне у сарадњи са институцијама са којима Галерија није сарађивала, или није дуго сарађивала. У овом четворогодишњем периоду организовно је укупно 57 изложби, 25 самосталних и 31 у сарадњи са сродним институцијама.

Публикације које је у овом четворогодишњем периоду објавила Галерија односиле су се на изложбену делатност и популаризацију сталне поставке и едукативних програма за децу. Из штампе су изашле монографије, студије, зборници, каталози, водичи, дечје публикације, флајери сталне поставке и актуелних изложби. Објављени су укупно 31 публикација и 20 флајера.

Међународна сарадња

Галерија Матице српске је развијала и унапређивала активности међународне сарадње, које су се спроводиле кроз: међународне пројекте, организацију изложби у иностранству, организовање међународних скупова у Галерији и учествовање стручњака на међународним скуповима. Теме свих ових активности биле су у вези са заштитом културног наслеђа, унапређивањем музејског рада и промоцијом уметничког наслеђа које се чува у Галерији Матице српске.

Управљање финансијама

Одговорно управљање финансијама основ је за успешно финансијско пословање. Будући да програм и остваривање циљева директно зависе од финансија, континуирано су анализирани утрошак средстава и планирани трошкови.

Сопствени приходи су стицани на основу стручних и просторних могућности, у складу са новом регистрацијом делатности Галерије, и то рестаураторско-кон-

зерваторским услугама, уступањем простора, уступањем материјала за публикавање, организацијом изложби, догађаја, концерата, културних манифестација, едукативних тренинга и курсева. Приходи су стицани и кроз активности Клуба пријатеља Галерије Матице српске.

Делатност Галерије финансирао је Министарство културе, информисања и информационог друштва Републике Србије. Поједине програме финансирали су Влада АП Војводине и Град Нови Сад. Закон о јавним набавкама спроводио се усвајањем Плана јавних набавки на Управном одбору за текућу годину и достављањем извештаја о реализованим уговорима Министарству културе, информисања и информационог друштва, Покрајинском секретаријату за културу и тромесечно Управи за јавне набавке. Одобрена средства коришћена су наменски и рационално.

III. НАЈЗНАЧАЈНИЈИ ПРОЈЕКТИ

Српска црквена уметност у Мађарској

Заштита и презентација културног наслеђа Срба у Мађарској покренута је 2009. године као заједнички пројекат Галерије Матице српске и Музеја Српске православне епархије будимске у Сентандреји. Циљ пројекта је да се кроз међурегионалну и међудржавну сарадњу институција културе, на вишедеценијској бази заједничких истраживања и валоризације српског уметничког наслеђа у Мађарској, даље развија и унапређује добра пракса. Мр Коста Вуковић, кустос Музеја српске православне епархије будимске, одабрао је 39 експоната, од којих је 20 пореклом из основног фонда музеја у Сентандреји, док је 19 са подручја Мохачког протопрезвитерата. Лоше стање експоната наметнуло је као приоритетни задатак њихову конзервацију и рестаурацију, изведену уз сагласност и дозволу Министарства културе Републике Мађарске и Републике Србије. Планирани посао је завршен у августу месецу 2011. године.

Конзервација и рестаурација укључивала је рад на сликама на платну, иконама на дрвету, мањим предметима црквеног мобилијара, конзервацију папира и стилских украсних рамова из епохе. За потребе испитивања уметничких материјала и технологија Галерија се ослонила на физичко-хемијску лабораторију Народног музеја у Београду и друге специјализоване институције, Кабинет за рендгенску анализу слика, те стручњаке и истраживаче Универзитета у Новом Саду. Фото и текстуалну документацију о радовима сачинили су запослени у Сектору за заштиту у Галерији.

Изложбу је пратила публикација *Српска црквена уметност у Мађарској* аутора мр Косте Вуковића и Даниеле Корије Црквењаков.

Поред публикације, за изложбу је припремљен комплетан рекламни и едукативни материјал: флајер, плакат, ролап и меш за фасаду, а изложба је обухватила легенде на српском и мађарском језику, као и текстуалне паное са основним подацима о пореклу и значају експоната и конзервацији. На овај начин изложба је спремна за нову планирану поставку у Сентандреји. Снимљен је и промовисан документарни филм о пројекту, као пример који се ретко користи у презентацији пројеката заштите културног наслеђа.

Обележавање пет векова манастира Крушедола

Поводом обележавања пет векова од оснивања манастира Крушедола покренуто је уобличавање Ризнице манастира као модерне музејске поставке. Ова мисија окупила је четири институције: Галерију Матице српске, Покрајински завод

за заштиту споменика културе, Библиотеку Матице српске и Музеј Војводине. Наведене институције су према својим надлежностима и стручним капацитетима реализовале овај пројекат, који се превасходно односио на конзервацију и рестаурацију одабраних експоната и припремање дела манастирских конака за музејски простор.

Тим поводом Галерија је објавила публикацију у којој су обухваћени стручно обрађени предмети спремни за излагање. У публикацији је каталогизирано и репродуковано 57 икона, 10 портрета, 7 литографија, 20 предмета од метала, 4 крста, 13 предмета од текстила и 18 књига. Реч унапред написала је мр Тијана Палковљевић, о Ризници је писала др Бранка Кулић, о конзервацији и рестаурацији Даниела Кривошејевића Црквењаков, мр Данило Вуксановић, Горан Влаховић, Ана Олајош и Бојана Костић. Каталог рестаурираних предмета сачиниле су мр Драгојла Живанов и мр Душица Грбић. Рецензенти су проф. др Мирослав Тимотијевић и Зорана Ђорђевић. На промоцији књиге *Обнова Ризнице манастира Крушедола* о досадашњим резултатима пројекта и о самој публикацији су говорили представници свих учесника у пројекту: проф. др Мирослав Тимотијевић, др Бранка Кулић, уредница публикације, Зоран Вапа, директор Покрајинског завода за заштиту споменика културе Војводине, Даниела Кривошејевић Црквењаков, мр Душица Грбић, руководилац Одељења старе и ретке књиге Библиотеке Матице српске и Зорана Ђорђевић, шеф конзервације у Музеју Војводине.

Новосадске дрворезбарске радионице 18. века

Монографија *Новосадске дрворезбарске радионице 18. века* и изложба *Дрворезбарска уметност – Билдхаорско художество* као пројекат су представиле националну уметност 18. века која је настајала у окружењу западноевропске барокне културе, али су ствараоци водили рачуна да се не изгуби православни идентитет. Дрворезбарство 18. века стварано у новосадским радионицама показало је да се дијалог са другим народима водио преко уметности и да је постојала тежња да се православна црква усклади са високим стандардима раскоши која је владала на дворовима, приватним резиденцијама и католичким самостанима и црквама.

Монографија је представила опус новосадских мајстора дрворезбара који су у 18. веку деловали на територији Карловачке митрополије у Хабзбуршкој монархији.

Изложба је обухватила преко 70 експоната, међу којима су посебно место имали троновни манастира Крушедола који су потпуно рестаурирани и конзервирани у радионици Галерије. Пројекат је настао као резултат вишегодишњег истраживања др Бранке Кулић о дрворезбарској уметности у 18. веку.

Јаков Орфелин и његово доба

Монографија и изложба др Мирославе Костић *Јаков Орфелин и његово доба* представили су Јакова Орфелина као једног од водећих сликара епохе просветитељства. Дело и улога Јакова Орфелина сагледана је у сложеним оквирима, препознајући повезаност епохе просветитељства, реформе уметности и образовања и уметничког стваралаштва 18. и 19. века на територији под јурисдикцијом Карловачке митрополије. На изложби која је настала као резултат монографије приказано је 51 дело из колекција Галерије и Библиотеке Матице српске и Музеја града Новог Сада.

Обележавање 150-годишњице рођења Паје Јовановића

Поводом обележавања 150-годишњице рођења Паје Јовановића Галерија је приредила изложбу и монографију *Између естетике и живота – Представа жене у сликарству Паје Јовановића*. Овим пројектом Галерија је представила јавности другачију слику стваралаштва Паје Јовановића, уочавајући представу жене као феномен присутан у целокупном његовом опусу, са различитим тумачењима.

Изложба је представила 53 дела, од којих је 46 позајмљено из музејских институција и од приватних власника. Током трајања изложбе посебна пажња је била посвећена едукативном делу, у којем су посетиоцима кроз мултимедијалне презентације представљени живот и стваралаштво Паје Јовановића. Изложбу је пратио комплетан пропагандни материјал – флајери, ролап, меш, ТВ спот, израђени су сувенири, продужено је радно време Галерије и установљен посебан систем обезбеђења.

Текстове за публикацију написала је група еминентних познавалаца опуса Паје Јовановића, под уредништвом проф. др Мирослава Тимотијевића и проф. др Лидије Мереник. Аутор пројекта је мр Тијана Палковљевић, а координатор Снежана Мишић. Након излагања у Новом Саду изложба је приказана у Нишу, у изложбеном простору Фабрике дувана.

Обележавање 250-годишњице рођења Саве Текелије

Обележавање 250-годишњице рођења Саве Текелије започето је 2010. године отварањем изложбе *Сава Текелија – велики српски добротвор* у Историјском музеју Србије у Београду, а настављено је у Печују, Будимпешти и Араду. Изложбом у Историјском музеју Србије визуелизовани су личност и дело Саве Текелије, као и његова уметничка заоставштина. Изложено је 3 портрета Саве Текелије, 11 портрета чланова породице Текелија, међу којима и портрет младог Саве, албум цртежа са значајним етнографским белешкама и цртежима Саве Текелије, архивска грађа из фонда Матице српске и неколико раритетних публикација из фонда Библиотеке Матице српске. Приређена је и публикација *Сава Текелија – велики српски добротвор*. Аутори изложбе и публикације су мр Владимир Симић и Снежана Мишић.

Током 2011. године одржано је неколико манифестација:

– У просторијама Текелијанума у Будимпешти (Мађарска) у оквиру ђачког интерната отворена је стална изложбена поставка коју чине дигитални принтови 13 породичних портрета и 5 цртежа Саве Текелија које је Галерија поклонила Текелијануму. Отварање изложбе је уприличено поводом отварања и усељења питомаца у обновљене просторије интерната.

– У Етнографском одељењу Музеја „Јанус Панониус” у Печују (Мађарска) отворена је изложба *Сава Текелија – велики српски добротвор*. Изложбу је приредила Галерија у сарадњи са Самоуправом Срба у Печују у оквиру манифестације Дани српске културе у Печују. Изложба је састављена од дигиталних принтова на платну оригиналних портрета Саве Текелије и чланова његове породице, као и цртежа који чине Легат Саве Текелије у Галерији. Изложба је употпуњена двојезичним (на српском и мађарском језику) флајером, текстуалним и потписним легендама. Тим поводом је приређен стручни скуп на коме је учествовала Снежана Мишић, са темом „Уметничка заоставштина Саве Текелије”.

У новембру месецу у Текелијануму у Будимпешти (Мађарска) одржан је дводневни међународни скуп „Сава Текелија и његово доба у светлу савремене науке”. Снежана Мишић је излагала рад „Уметничка заоставштина Саве Текелије у Матици српској”, којим је представила улогу и значај Саве Текелије за данашњу

Галерију Матице српске, његов значај у оснивању и развоју Музеја Матице српске и његове уметничке збирке.

На позив и у организацији Савеза Срба у Румунији др Бранка Кулић, управница Галерије у пензији, учествовала је на дводневном стручном скупу „Сава Текелија и Арађани” радом „Ликовно наслеђе Саве Текелије у Матици српској”, који је поводом обележавања 250-годишњице рођења Саве Текелије организован у Араду и приређен у оквиру обележавања Дана европске баштине 2011.

Манифестације Ноћ музеја, Дан музеја, Недеља музеја

У овом периоду Галерија је активно учествовала у музејским манифестацијама Ноћ музеја, Дан музеја и Недеља музеја разноврсним програмима и занимљивим интерактивним садржајима.

Сваке године програм Ноћи музеја је био конципиран у односу на актуелну изложбу и промовисање резултата актуелног едукативног програма за децу кроз изложбу дечјих радова. Из године у годину програми су били садржајнији и занимљивији, па је и број посетилаца у Ноћи музеја сваке године био све већи.

У складу са годишњом темом коју предлаже ИКОМ (Међународни савет музеја), Галерија је сваке године пригодним програмом и активностима обележавала Међународни Дан музеја (18. мај), као и манифестацију Недеља музеја у Србији, у којој се различитим садржајима промовисао рад Галерије, стална поставка и Галеријска издања.

Едукативни програми и креативне радионице за децу

Едукативни програми и креативне радионице за децу реализовани су као мултидисциплинарни пројекти у сарадњи са научним и образовним институцијама. Кроз реализацију ових програма Галерија се позиционирала као регионални центар за перманентну едукацију кроз организовање стручних скупова, семинара и радионица. За реализацију едукативних програма за децу закључивани су споразуми са Предшколском установом „Радосно детињство”, Креативном радионицом *Маџишлица*, Музичком школом „Исидор Бајић” и Катедром за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду. Програми подразумевају да се деца кроз посматрање уметничких дела из сталне поставке упознају са делима ликовне уметности и развијају своје креативне потенцијале.

За реализацију едукативних програма из конзервације закључивани су споразуми са Централним институтом за конзервацију из Београда, Технолошким факултетом у Новом Саду – Катедра за инжењерство материјала и Академијом уметности у Новом Саду.

Реализовани су следећи едукативни програми за децу: Лепотице и јунаци, Осети уметност: читање уметничких дела путем чула, Слике и звуци, Био једном један сликар... Паја Јовановић, Чаробно животињско царство, Мој портрет за музеј.

Реализовано је преко 150 креативних радионица за децу.

У сарадњи са ПУ „Радосно детињство” 2011/2012. године је акредитован едукативни тренинг за васпитаче „Галерија као вртић”.

Успостављена је односно настављена успешна сарадња на пољу едукативних програма за децу и креативних радионица са следећим организацијама: Дечји културни центар Новог Сада, организација Per.Art, Мала срећна колонија, ШОСО „Милан Петровић”.

Реализовани су следећи едукативни програми из конзервације и рестурације: Рестурација слика уз употребу уисног стола, Увод у превентивну конзервацију,

Менаџмент у конзервацији, Музејска зграда, Решење климатизације у Ризници манастира Хиландара и Сусрети конзерватора.

Комуникација са публиком

У току четворогодишњег периода 2008–2011. године посебна пажња је посвећена комуникацији са публиком. Редовно су одржавана стручна тумачења актуелних изложби, предавања и промоције књига, пројекције филмова, а у циљу промоције сталне поставке Галерије покренут је 2009. године нови циклус тумачења и презентације српске националне уметности под називом „Галеријске приче”, које се одржавају петком у 18.00 сати. Одштампан је двојезични (српски/енглески) флајер са планом сталне поставке Галерије и кратким текстом о Галерији.

Током 2010. године у циљу промовисања Галерије снимљен је корпоративни филм о Галерији Матице српске.

Бољој комуникацији са публиком допринело је и редовно обавештавање путем медија о свим активностима и садржајима Галерије који су намењени публици, као и постављање нове интернет презентације – веб сајта Галерије (2009/2010) и отварање фејсбук профила Галерије (2010), који се редовно ажурирају у складу са расположивим информацијама које Галерија треба да пласира.

Резултат је све већи број посета из године у годину: 15.782 (2008), 21.200 (2009), 22.500 (2010), 23.820 (2011).

Међународна сарадња и учешће на међународним скуповима

Осеџи умејносџ / Sentire l'arte

Едукативни програм за децу реализован је у сарадњи са Музејом дијецезе у Палерму (Италија). Поред стручњака два музеја, у пројекту су учествовали и сарадници Катедре за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду и Факултета за историју уметности Универзитета у Палерму. Пројекат је објединио искуства на пољу музејске едукације и обухватио је интерактивне радионице, изложбе децјих радова у две земље и публикацију *Осеџи умејносџ: Инџеркулџурално искуство у музејској едукацији*, која је штампана на српском и италијанском језику (2009).

Срџска црквена умејносџ у Мађарској

Пројекат је обухватио заштиту и презентацију црквеноуметничког наслеђа Будимске епархије (2009–2011).

MUSA – међународна сарадња у области управљања музејским добрима на Евро-Јадранској територији. Пројекат је реализован у оквиру IPA-ADRIATIC програма. Радионице су организоване у Београду, Равени и Палерму (2011).

Изложбе у иносџрансџву

Осеџи умејносџ, Музеј дијецезе, Палермо, Република Италија (2008); *Петџар Добровиџ (Печуј, 1890. – Београд, 1942) – Избор из колекције Галерије Матице срџске* у Печују, Република Мађарска (2009); *Сџјална џосџавка Текелијанума* у Будимпешти коју чине дигитални принтови 13 портрета Саве Текелије и чланова његове породице и 5 цртежа Саве Текелије које је Галерија Матице српске трајно поклонила Текелијануму, Будимпешта, Република Мађарска (2011); *Сава Текелија – велики срџски добровџвор*, Печуј, у оквиру манифестације Дани српске културе у Печују, Република Мађарска (2011) и *Коије зидних слика из манасџира Бођана*, Сентандреја, Република Мађарска (2011).

Организација међународних скупова

Конзерваторска испитивања и њихов утицај на конзерваторске одлуке и шрејман (6–7. март 2009), са предавањима еминентних предавача из Уметничко-историјског музеја у Бечу, као и низом излагања домаћих стручњака. Теме су се односиле на конзерваторску дијагностику и могућности умрежавања постојећих капацитета за испитивања на културном наслеђу.

Заједнички скуп Друштва конзерватора Србије и Удружења реставратора Мађарске (22–23. април 2009), на којем су представљена искуства мађарских реставратора и договорено учешће српских реставратора на наредном скупу који ће се одржати у Будимпешти.

Нове тенденције у музеологији – сивалне поставке (8–9. јун 2009). Предавања су пружила преглед тенденција везаних за сталне поставке кроз предавања професора музеологије и примере добре праксе европских музеја.

Учешће на међународним скуповима

Мр Тијана Палковљевић: „Слободан проток уметничких дела”, стручни скуп, Салцбург, Аустрија; Међународни скуп ИСТОП-а, Лисабон, 2008; Међународни стручни скуп ИСТОП-а, Особље и едукација у регионалним музејима, Мантова, Италија; посета Кини као члан делегације Министарства културе у обележавању манифестације Дани српске културе у Кини, 2010; Три будимпештанске епизоде Паје Јовановића, предавање у Српском институту из Будимпеште, 2010; Галерија као едукативни центар, излагање на конференцији „HANDS ON Идентитет, културална разноликост и наслеђе – Улога дечјих музеја у времену брзих промена”, Љубљана (Република Словенија), 2011.

Др Бранка Кулић: „Најбољи у Баштини”, стручни скуп, Дубровник, Хрватска, 2008; „Ликовно наслеђе Саве Текелије”, излагање на скупу „Сава Текелија и Арађани” у Араду, Република Румунија, 2011.

Даниела Королија Црквењак: чланица тима за представљање културне баштине, пројеката и институција заштите културног наслеђа Војводине и Србије на Сајму конзервације у Ферари (Италија), 2010; „The restoration of the three baroque thrones from the Serbian orthodox monastery of Krusedol”, излагање на 35. међународној конференцији конзерватора, Мађарски национални музеј, Будимпешта, 2010; Сајам конзервације у Ферари (Италија), чланица српског тима за представљање светске баштине у Србији и активности на њеној заштити и презентацији, 2011; „Identification of colored glazes on silver leaf from the baroque period in Serbian Orthodox churches with SEM EDS technique”, излагање на међународној конференцији „Euroanalysis 16,” у оквиру секције „Art and Cultural Heritage”, Београд 2011.

Снежана Мишић: 5. међународни скуп музејских педагога Хрватске, Хрватска, 2008; „Култ Бранка Радичевића у српској визуелној култури крајем XIX века”, предавање у Српској самоуправи града Будимпеште, 2010; „Уметничка заоставштина Саве Текелије у Матици српској”, излагање на међународном скупу „Сава Текелија и његово доба у светлу савремене науке”, поводом прославе 250-годишњице рођења Саве Текелије, одржаном у Будимпешти (Мађарска), 2011.

Снежана Мишић и Александра Стефанов: „Едукативне делатности Галерије Матице српске – Од идеје и ентузијазма до реализације и квалитета”, излагање на

Годишњој конференцији ICOM СЕСА са темом „Стара питања – нови одговори: критеријуми квалитета за музејску едукацију”, Загреб, 2011.

Дарко Ђорђевић: „Примена процене ризика у региону ЈИ Европе”, радионица из области превентивне конзервације, Софија, Бугарска, 2010.

IV. ЕФЕКТИ РАДА

Попуњавање збирки

Поклони

У периоду од 2008. до 2011. године колекција је увећана за укупно 616 уметничких дела, откупима и поклонима дародаваца из Новог Сада, Зрењанина и Београда.

Уметничка дела 2011. године су поклонили: др Вера Јовановић Дунђин и Јован Дунђин, проф. др Весна Берић и кћерка Андријана Берић, Љуба Маринчић, Зоран Попара, Милан Кешељ, проф. Маријана Табаковић Перишић, Вера Зарић, Петар Ђурчић, Вељко Михајловић, Олга Димитријевић, академик Динко Давидов, мр Данило Вуксановић и Бранко Јаковљевић.

2010. године колекција је увећана за 40 дела која су поклонили: Ружица Беба Павловић, Јелица Одовић Јосић, Бранко Јаковљевић, Драгана А. Мумин, Вељко Михајловић, Ратомир Кулић, Предузеће „Стотекс” и Галерија „Zepster”.

2009. колекција је увећана са 9 поклоњених дела: Злата Рафајловић Зец, мр Данило Вуксановић, др Бранка Кулић, Катарина Ћирић Петровић и новогодишње честике Академије уметности у Новом Саду и Галерије „Zepster”.

2008. примљено је укупно 13 поклона: постхумно од Ђорђа Добровића, затим од Соње Шербан, Јавора Рашајског, Вељка Михајловић и честитке од Академије уметности у Новом Саду и Галерије „Zepster”.

Опшкyи

У извештајном периоду откупљено је укупно 17 уметничких дела:

2008. године откупљено је пет уметничких дела: Непознати иконописац 18. века, *Свети Тројица*, уље на дасци, 54 x 38 cm, два уља на платну Николе Алексића, *Стефан Виловски*, после 1850, 76 x 58 cm, *Пулхерија Виловски*, 1830–1840, 76 x 58 cm, Сава Петровић, *Јосиф Субојић*, око 1830, уље на платну, 63 x 52 cm и Стојан Трумић, *Чобан*, уље на лесониту; 2009. године откупљена су два уметничка дела: Младен Јосић, *Концерти у њољу*, око 1924, уље на платну, 89 x 69 cm и Миленко Д. Ђурић, *Рибари у чамцу*, 1930–1940, уље на платну, 48 x 76 cm; 2010. године откупљен је рад Новака Радонића, *Девојка са канаринцем*, 1858, уље на платну, потписано и датирано, 86 x 72 cm; 2011. године 9 откупљено је радова: 1 скулптура, 6 графика, 1 цртеж, 1 уље: Марко Брежанин, *Бранко Радичевић*, 1940, попресе, гипс, вис. 0,50 m (ГМС/У 5793); шест линореза следећих аутора: Ђорђе (Кун) Андрејевић, *Без назива*, 1934, линорез на папиру, 15,7 x 12,4 cm (ГМС/У 5794); Милан Керац, *У њољу*, 1946, линорез на папиру, 25 x 30,6 cm (ГМС/У 5795); Богдан Шупут, *Баџер (Шљункара)*, 1940, линорез на папиру, 22,7 x 28,9 cm (ГМС/У 5796); Анкица Опрешник, *Лоџорачи*, 1944, линорез на папиру, лс.: 30 x 22 cm (ГМС/У 5797); Александар Лакић, *Сирењање*, 1947, линорез на папиру, лс.: 30,3 x 23,8, cm (ГМС/У 5798); Мирко Кујачић, *Морнари*, линорез на папиру, лс.: 25,2 x 32,7 cm (ГМС/У 5799); Васа Поморишац, *Крунисање Душаново* (ГМС/У 5801); Милан Миловано-

вић, *Манастир Манасија*, уље на картону каширано на шперплочу, 25,4 x 35 цм (ГМС/У 6008).

Позајмице експоната из колекције Галерије другим институцијама

Експонати из колекције Галерије позајмљивани су за излагање у другим институцијама: Матици српској за изложбу *Мајица српска – 185 година у служби српске културе*: 15 портрета, 10 ордена и 1 медаља; Војном музеју у Београду за изложбу *Одликовања Кнежевине и Краљевине Србије*: 10 портрета и 7 одликовања; Галерији Српске академије наука и уметности 76 радова Ђорђа Јовановића, затим по неколико уметничких дела Спомен-збирци Павла Бељанског и Галерији ликовне уметности поклон збирци Рајка Мамузића, Историјском музеју Србије, Позоришном музеју у Новом Саду, Музеју града Новог Сада, Народном музеју у Зрењанину, Народном музеју у Београду, Музеју рудничко-таковског краја у Горњем Милановцу, Српској академији наука и уметности – Огранку у Новом Саду, Музеју савремене уметности у Београду, Центру за културу „Вук Караџић” у Лозници, Галерији „Милан Коњовић” у Сомбору, Фондацији Балканкулт из Београда, Културном центру Београда, Народном музеју у Вршцу, Народној банци Србије, Музеју Вука и Доситеја у Београду и Умјетничком павиљону у Загребу. Привремено је позајмљено преко 150 експоната.

Изложбене активности

2008.

Изложбе Галерије

Дрворезбарска уметност – Билдхаорско художество (1. фебруар – 15. април); *Лейојице и јунаци* (17–27 мај); *Осети уметности: Чињање уметничких дела џиџем чула* (13–23 јун); *Јаков Орфелин и његово доба* (24. октобар 2008 – 15. фебруар 2009).

Изложбе у организацији са другим институцијама

Оживеле фреске Русије (14. март); *Млади 2008* (2–20. јун); *Завршна изложба сјуденајиа IV године Академије уметности* (25. јун – 10. јул); *Град – Хронике урбаних џросјора* (12. септембар – 12. октобар); *Награда из обласни архииекјуре „Ђорђе Табаковић”* (29. октобар – 5. новембар).

2009.

Изложбе Галерије

Поклон-збирка Марице Радојчић (10. април – 10. мај); *Евројски конјексји – Добровић, Шумановић, Коњовић, Шујуји* (19. август – 19. октобар); *Којије џечаша са џовеља српских владара и власиеле 13–17. века из Збирке Галерије Мајице српске* (30. октобар – 21. новембар); *Бранко Радичевић – кулји џесника у српској визуелној кулјури крајем 19. века* (26. новембар 2009 – 31. јануар 2010).

Изложбе у организацији са другим институцијама

Краљ Александар I Карађорђевић и руска емиграција (13. фебруар – 17. март); *Веома важна особа* (24–31. март); *Он без акјиа* (15. мај – 5. јун); *Млади 2009.* (9–22. јун); *Завршна изложба сјуденајиа IV године Академије уметности у Новом Саду*

(26. јун – 15. јул); *Награда за архитектуру „Ђорђе Табаковић”* (26. октобар – 1. новембар); *Кључеви снова – Изложба слика Милене Павловић Барили* (3–21. новембар).

2010.

Изложбе Галерије

Између естетике и живописа – Представа жене у сликарству Паје Јовановића (16. април – 5. јун). Након затварања у Галерији изложба је приказана у Нишу у Галерији Ниш Арт Фондације у Нишу (8–22. јун); *Четири музејска предмета* (17. септембар – 9. октобар); *Копије зидних слика из манастира Крушедола* – отворена је 22. октобра, као стална изложба, поводом обележавања Дана Галерије; *Петар Добровић (Печуј, 1890. – Београд, 1942) – Избор из колекције Галерије Мајице српске* у Дому уметности и књижевности, Печуј (27. новембар – 11. децембар); *Сава Текелија – велики српски добротвор*, у Историјском музеју Србије у Београду (17. децембар 2010 – 10. фебруар 2011).

Изложбе у организацији са другим институцијама

Нешто лепо у теби. Ретроспективна изложба ликовних радова 2005–2010, Per.Art из Новог Сада (5–20. фебруар); *Новац на путу Србије* (2–15. март); *Млади 2010* (10–20. јун); *Завршна изложба студентима IV године Дејарманана ликовних уметности Академије уметности у Новом Саду* (24. јун – 5. јул); *Петар Лубарда – хероика визије* (12. август – 12. септембар); *Крхке црпе времена* (15–31. октобар); *Изложба радова архитекте Боре Радусиновића, добротника Табаковићеве награде за архитектуру 2010. године* (4–9. новембар); *Новосадски салон* (15–29. новембар); *Умеће конзервације* (23–30. новембар); *Призори блискости* (1–10. децембар).

2011.

Изложбе Галерије

Милан Кешел – Цртежи – Лувр 2008/2010. (11. март – 11. април); *Изложба Поклон-збирка Ружице Бебе Павловић* (21. април – 10. мај); *Копије зидних слика из манастира Бојана у Сенјандреји* (29. април – 6. новембар); *Страни јоррејиски XVIII и XIX века у колекцији Галерије Мајице српске* (13. мај – 15. јун); *Сава Текелија – велики српски добротвор*, изложба дигиталних принтова портрета Саве Текелије и чланова породице Текелија у Текелијануму, Будимпешта, Република Мађарска (31. август); *Сава Текелија – велики српски добротвор* у Музеју „Јанус Панониус” у Печују, Република Мађарска (8. септембар – 8. октобар); *Секвенце модернизма. Вујичић колекција српске уметности XX века* (30. август – 20. септембар); *Грађански модернизам и популарна култура – Епизоде модног, погодног и модерног 1918–1941* (27. септембар – 18. октобар); *Српска црквена уметност у Мађарској* (21. октобар – 17. новембар); *Имагинаријум Павла Симића* (20. новембар – 17. децембар); *Изложба Збирка вајарских радова Галерије Мајице српске* (28. децембар 2011 – фебруар 2012).

Изложбе у организацији са другим институцијама

Поррејиски часника и добротвора Мајице српске (9. фебруар – 18. март); *Од ликовња Кнежевине и Краљевине Србије* (14. фебруар – 25. фебруар); *Дела Ђуре Јакшића из колекције Галерије Мајице српске* (17. јун – 25. јун); *Млади 2011.* (10. јун – 25. јун); *Завршна изложба студентима IV године Дејарманана ликовних уметности*

сѝи Академије уметности у Новом Саду (22. јун – 4. јул); *Suba's Light Box* – Омаж Митру Суботићу Суби (29. јун. – 10. јул); *Порѝреѝи из Ризнице манастира Крушедола* и *Из манастирске Ризнице* (6–10. септембар); *Табаковићева награда за архитектуру 2011.* (изложба архитекте Славка Жупанског, добитника Табаковићеве награде за архитектуру за 2011. годину, 1 – 10. децембар).

Издавачка делатност

Галерија је 2008. године објавила следеће публикације: Бранка Кулић, *Новосадске дрворезбарске радионице*; Група аутора, *Осети уметности – Инѝеркулѝурално искуство у музејској едукацији*; др Мирослава Костић, *Јаков Орфелин и његово доба*; Симона Чупић, *Теме и идеје модерног: Срѝско сликарство 1900–1941*; група аутора, *Моја Галерија – Слике и звуци*.

Из штампе су 2009. године изашле следеће публикације: Ирина Суботић, Мирјана Брмбота, *Поклон-збирка Марице Радојчић*; група аутора, *Тронови манастира Крушедола*; Тијана Палковљевић, *Европски контексти. Добровић, Шумановић, Коњовић, Шуѝић*; Ратомир Кулић, *Коѝије њецаѝа са ѝовеља срѝских владара и власѝеле 13–17. века. Збирка Галерије Маѝице срѝске*; Снежана Мишић, *Кулић Бранка Радичевића у срѝској визуелној кулѝури крајем 19. века*; *Саѝѝиѝење са скулѝа „Нове ѝнденције у музеологији. Сѝалне ѝосѝавке”*, зборник радова, у саиздаваштву са Филозофским факултетом у Београду; група аутора, *Моја галерија. Био једном један сликар... Паја Јовановић*. Издати су водичи сталне поставке на енглеском и немачком језику: Симона Чупић, Тијана Палковљевић, Мирјана Брмбота, *The Gallery of the Matica Srpska: 20th Century / Galerie der Matica Srpska: das 20. Jahrhundert* – водич за Сталну поставку 20. века, Бранка Кулић, *The Gallery of the Matica Srpska: 18th Century / Galerie der Matica Srpska: das 18. Jahrhundert* – водич за Сталну поставку 18. века.

2010. године из штампе су изашле следеће публикације: група аутора, *Између естетѝике и живоѝа – Предѝава жене у сѝваралациѝиву Паје Јовановића*; Даниела Королија Црквењаков, *Историја конзервације и ресѝаурације у Галерији Маѝице срѝске*; Ратомир Кулић, *Четѝири музејска ѝредмеѝа*; Бранислав Тодић, *Радови о срѝској уметности и уметницима 18. века ѝо архивским и другѝм ѝодацима*; Владимир Симић, Снежана Мишић, *Сава Текелија – велики срѝски добротвор*; Група аутора, *Моја Галерија – Чаробно живоѝињско царство*. Штампани су флајери о Галерији на српском и италијанском језику.

2011. године из штампе су изашле следеће публикације: Ирина Суботић, Ратомир Кулић, *Милан Кеѝељ: Цѝежѝи – Лувр 2008/2010*, тројезично – српски, енглески, француски, са електронским оптичким диском (CD-ROM), а издата је и мапа са 12 одабраних цртежа које је аутор поклатио Галерији; Мирјана Брмбота, *Поклон-збирка Ружѝце Бебе Павловић*; Бранка Кулић, *Сѝрани ѝорѝреѝиѝи XVIII и XIX века у колекцији Галерије Маѝице срѝске*; Лидија Мереник, *Секвенце модернизма. Вујичић колекција срѝске уметности XX века*; Симона Чупић, *Грађански модернизам и ѝѝуларна кулѝура – Еѝизоде модног, ѝомодног и модерног 1918–1941*; група аутора, *Обнова Ризнице манастира Крушедола*; Коста Вуковић, Даниела Королија Црквењаков, *Срѝска црквена уметности у Мађарској*; Милена Врбашиќ, *Имаѝинаријум Павла Симића* (двојезични српско-енглески каталог); дечја публикација групе аутора, *Моја Галерија – Мој ѝорѝреѝи за музеј*.

Промоције, предавања, концерти

У овом четворогодишњем периоду у Галерији је одржано преко 90 промоција, предавања, концерата и других манифестација у суорганизацији са сродним

институцијама. Посебно су значајна дешавања у организацији Змајевих дечјих игара, дечјег часописа *Машталица*, Академије уметности у Новом Саду, Културног центра Новог Сада, Студентског културног центра, Ротари клуба и Ротаракт клуба Нови Сад и секција Друштва лекара Војводине. Током манифестација кустоси Галерије су заинтересованој публици тумачили сталну поставку или актуелне изложбе.

Присутност у медијима

Стратешки циљ да се заступљеност Галерије у медијима квантитативно и квалитативно повећа у потпуности је остварен. Поред квалитета дешавања, учесталијем појављивању у медијима допринело је редовно одржавање годишње конференције за новинаре, систематско одржавање конференција и достављање текстуалног и илустративног материјала у електронској форми медијима поводом отварања изложби, промоција публикација, реализације едукативних програма, креативних радионица, као и редовно одржавање сајта и фејсбук профила Галерије. Све ове активности дале су добре резултате. Број прилога у медијима показује следеће: 2008 – 195; 2009 – 268; 2010 – 317; 2011 – 534 појављивања. Најбројнија су појављивања у штампаним медијима, потом у електронским, те радио прилози.

Клуб пријатеља

У периоду 2008–2011. активно се радило на унапређењу рада Клуба пријатеља Галерије. Настављена је сарадња са традиционалним, али и унапређена сарадња са бројним новим сарадницима и институцијама. Захвалнице Клуба пријатеља редовно су додељиване на Свечаним седницама одржаваним поводом Дана Галерије.

2008.

Институционални патрон: Меркатор.

Институционални покровитељи: Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине, Радио-телевизија Војводине.

Велики институционални пријатељи: Marcons, Offset print, Територијални акт за запошљавање Alto Belice Corleonese у Палерму, „Штит“, Hammer Production, Maxim&Co.

Институционални пријатељи: Народни музеј у Београду, Музеј савремене уметности у Београду, Музеј дијецезе у Палерму, Ниш Арт Фондација, Покрајински завод за заштиту споменика културе Војводине, Одсек за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду, Предшколска установа „Радосно детињство“, Креативна радионица „Машталица“, ресторан „Плава фрајла“, цвећара „Бреза“, винарија „Vononia“ у Баноштору.

Велики добротвор: Радован Лале Ђурић.

Добротвор: Ђорђе Добровић, постхумно.

Дародавци: Јавор Рашајски, Катарина Ђирић Петровић, Злата Рафајловић Зец.

Пријатељи: академик Динко Давидов, др Симона Чупић, др Мирослава Костић, Антонио Ротели, Вукашин Чупић, Снежана Субић, Андреј Тишма.

2009.

Институционални покровитељ: Ротари клуб Нови Сад.

Институционални пријатељи: Музичка школа „Исидор Бајић“, Предшколска установа „Радосно детињство“, Одсек за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду, Креативна радионица „Машталица“, асоцијација Per.Art, Техноло-

шки факултет у Новом Саду, Институт за физику у Земуну, Удружење конзерватора Мађарске, Рестаураторски одсек Академије уметности у Будимпешти, Одсек за историју уметности Филозофског факултета у Београду, агенција „Eugosom”.

Дародавци: Вељко Михајловић, мр Данило Вуксановић, др Бранка Кулић.

Пријатељи: др Ирина Суботић, др Јоњауа Раногајец, мр Андреја Рихтер, мр Тања Роженбергар Шега, Лин Тетер, Елке Оберталер и Мартина Грисер.

2010.

Институционални покровитељ: Влада АП Војводине.

Велики институционални пријатељ: Манастир Крушелол, Музеј Епархије будимске у Сентандреји, Радио-телевизија Војводине, Адвокатска канцеларија Гојковић, Адвокатска канцеларија Прица, Агенција за обезбеђење „Штит” – Србислав Стојшић, Segamix Project – Ђорђе Живанов.

Институционални пријатељи: Технолошки факултет у Новом Саду, Филозофски факултет у Новом Саду, Креативна радионица „Машталица”, организација Reg.Art, Ниш Арт Фондација, Академија уметности у Новом Саду, Музеј града Београда, Народни музеј у Београду, Народни музеј у Зрењанину, Градски музеј у Вршцу, Градски музеј у Сомбору, Музеј савремене уметности у Београду, Народна банка Србије, компанија „Нектар” – Бојан Радун, Бачка Паланка, штампарија Offset print – Никола и Сања Перваз, винарија „Salaxia” – Александар и Ивана Тадић.

Добротвор: Ружица Беба Павловић, сликарка.

Дародавци: Бранко Јаковљевић, економиста, Драгана Мумин, адвокат, Галерија „Zerter”, Вељко Михајловић, графичар, Рагомир Кулић, уметник.

Пријатељи: проф. др Лидија Мереник, историчарка уметности, проф. др Бранислав Тодић, историчар уметности, проф. др Ненад Макуљевић, историчар уметности, Милена Марјановић, новинарка, Мирјана Чоловић, професорка енглеског, Иван Меснер, академски сликар, Јелена Јовановић Којадиновић, професорка енглеског, Бранко Чанковић, колекционар.

2011.

Велики институционални пријатељи: Delta Generali осигурање, Радио-телевизија Војводине, Адвокатска канцеларија Гојковић, „Штит” – Татјана Јосин Стојшић, „Нектар” – Бојан Радун, Offset print – Никола и Сања Перваз, винарија „Salaxia” – Александар и Ивана Тадић.

Институционални пријатељи: Музеј Епархије будимске у Сентандреји, Технолошки факултет, Катедра за инжењерство материјала, Предшколска установа „Радосно детињство”, Филозофски факултет, Катедра за педагогију у Новом Саду, Креативна радионица „Машталица”, Reg.Art, Ниш Арт Фондација, Академија уметности у Новом Саду, Народни музеј у Београду, Музеј савремене уметности у Београду, Самоуправа Срба у Печују, Народна библиотека „Ђура Јакшић” у Српској Црњи, Министарство одбране Републике Србије, Војни музеј у Београду, Француски институт у Србији – Огранак у Новом Саду, Вујичић колекција, Спомен-збирка Павла Бељанског, Галерија Милене Павловић Барили у Пожаревцу, Галерија слика „Сава Шумановић”, Музеј примењене уметности у Београду, Галерија Српске академије наука и уметности, Народно позориште у Београду, Централни институт за конзервацију, Новосадски отворени уневерзитет и Друштво архитеката Новог Сада.

Пријатељи: др Бранка Кулић, историчарка уметности, мр Коста Вуковић, историчар уметности, Предраг Боговац, адвокат, Мартин Цандир, фотограф, Смиљка Сељин, новинарка, Бојана Каравидић, новинарка, Игор Бурић, новинар.

Велики добротвор: Вера Зарић, сликарка.

Добротвори: др Вера Јовановић Дунђин, историчарка уметности и Јован Дунђин, књижевник и проф. др Јелица Одавић Јосић из Новог Сада.

Дародавци: проф. др Весна Берић, пок. Драган Балаћ, тон мајстор, Милан Кешел, сликар, Љубо Маринчић, колекционар, Маријана Табаковић Перишић, професорка и Зоран Попара, правник.

Управни и Надзорни одбор, Колегијум, Стручно веће, стручне комисије

У периоду 2008–2011. године формирана су нова управна и радна тела Галерије у складу са новим Законом о култури, Статутом Галерије и Правилником о организацији и систематизацији послова у Галерији.

Одржано је 14 седница Управног одбора, који је једногласно усвајао програме рада и извештаје о раду, уз похвалне оцене о раду Галерије и наменском и рационалном трошењу средстава. Надзорни одбор је разматрао финансијско пословање и планове јавних набавки и уз текстуални део извештаја о раду препоручивао усвајање аката. Усвојени материјали су уз закључке прослеђивани Матици српској, Министарству културе, Управи за трезор, Управи за јавне набавке и Покрајинском секретаријату за културу. Одржано је 40 седница Колегијума на којима су усвајане одлуке, закључци и препоруке који се односе на целокупну делатност и остваривање планова и програма рада Галерије. Новоформирана стручна тела – Стручно веће, Комисија за аквизиције и Комисија за заштиту уметничког фонда – почела су свој рад почетком 2011. године.

Запослени и сарадници

Програм рада Галерије у четворогодишњем периоду 2008–2011. реализовало је 26 запослених, распоређених у организационе јединице и секторе: Управа, Одељење за истраживања и заштиту колекције – Сектор збирки и Сектор заштите; Одељење за програме и презентацију и Одељење општих послова са секторима финансија, безбедности и одржавања. У Галерији су запослени историчари уметности: виши кустос мр Тијана Палковљевић, управница; музејски саветник Ратомир Кулић, начелник Одељења за истраживања и заштиту колекције; кустос Снежана Мишић, начелница Одељења за програме и презентацију; мр Драгојла Живанов, музејска саветница, шеф Сектора збирки, кустос збирке сликарства; Милена Врбашки, музејска саветница, кустос збирке графике; Мирјана Брмбота, виши кустос, кустос збирке цртежа; Александра Стефанов, кустос за едукацију и изложбе; конзерватори рестауратори: Даниела Королија Црквењаков, музејска саветница, помоћница управника; академски графичар мр Данило Вуксановић, шеф сектора задужен за фонд на папиру; академска сликарка мр Јелена Јоветић и дипломирани конзерватор Дарко Деспотовић, задужени за слике; академски вајар Дарко Ђорђевић, задужен за скулптуре, дрвене носиоце и рамове и академска сликарка Снежана Ердељан, задужена за документацију. Инж. Борислав Радановић обавља послове вишег техничара документаристе. У Управи су, поред управнице и помоћнице управнице, дипломирани правници Добрила Јерков, секретар и Ненад Војновић, стручни сарадник. У Одељењу општих послова начелница је дипломирани менаџер Биљана Ристић, која је и шеф рачуноводства, у финансијском сектору је финансијски књиговођа Велимирка Билић, економиста, у Сектору безбедности запослена су четири радника противпожарне заштите и обезбеђења: Гојко Зец (шеф), Мијајло Марковић, Томислав Видовић и Стојан Дејановић. У Сектору одржавања раде три помоћне раднице у депоу: курирке и спремачице Ранкица Зец (шеф), Цвијета Марковић и Зорица Татић.

Реализацију плана рада помогли су спољни сарадници мр Лолита Пејовић, стручна сарадница у администрацији од 1. августа 2011. године, затим конзерватори рестауратори Невена Ђоровић и Станислав Милошевић, историчар уметности Мирослав Лазић, Јелена Огњановић, студенткиња историје уметности (волонтер) и инж. Аљоша Петојевић, ангажован на пословима веб-сајта и дигитализацији документације.

ИЗДАВАЧКИ ЦЕНТАР МАТИЦЕ СРПСКЕ ИЗВЕШТАЈ О ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ РАДУ ИЗДАВАЧКОГ ЦЕНТРА МАТИЦЕ СРПСКЕ (2008–2011)

Овај Извештај има два дела. У првом делу је информација о разлозима и начину оснивања Издавачког центра Матице српске (ИЦМС). Други део приказује четворогодишњу делатност ИЦМС у периоду од 2008. до 2011. године.

Информација о оснивању Издавачког центра Матице српске

Управни одбор Матице српске (МС) је на седници 12. априла 2006. године донео одлуку да се Трговинском суду поднесе предлог за покретање стечајног поступка над Издавачким предузећем Матице српске (ДИПМС) и да се, упоредо са овим поступком, изнађу решења за обнављање издавачке делатности коју је обављала ДИПМС, у складу са Законом о Матици српској. Сагласно тој одлуци, МС је 2. јуна 2006. године, поднела Трговинском суду у Новом Саду предлог за покретање стечајног поступка.

26. децембра 2006. године одржана је седница Управног одбора Матице српске на којој су донете следеће одлуке (тачка 8):

„Прихвата се иницијатива за покретање поступка за оснивање Издавачког центра Матице српске у њеном саставу и у њеном власништву;

Именује се радна група у саставу: проф. др Славко Гордић, проф. др Миливој Ненин, проф. др Маго Пижурица и Миро Вуксановић, са задатком да сачини елаборат за оснивање Издавачког центра Матице српске који ће се, по истој процедури као и елаборат за Лексикографски завод, разматрати на телима Матице српске;

Надзорни одбор и Одбор за правна и статутарна питања ће размотрити елаборат о Издавачком центру Матице српске и у складу са прописима предложити могуће облике организовања и статуса Издавачког центра;

Настојаће да из добијених наменских средстава Министарства културе обезбеди оснивачки улог за оснивање Издавачког центра ако тај предлог буде прихваћен.”

30. јануара 2007. године одржана је заједничка седница Надзорног одбора и Одбора за правна и статутарна питања на којој су донете следеће одлуке (тачка 4):

„Подржава се иницијатива и одлука коју је донео Управни одбор Матице српске о оснивању Издавачког центра Матице српске;

Интензивирати поступак и послове на изради аката и припремама за оснивање Издавачког центра;

Поступак оснивања и организације Издавачког центра спроводити независно од стечајног поступка над ДИП Матице српске;

Предлаже се да облик организовања Издавачког центра буде д.о.о. (друштво са ограниченом одговорношћу). Оснивачки улог је 500 евра који може бити у новцу или у стварима;

По указаној потреби припремити предлоге за измене и допуне Статута Матице српске и Закона о Матици српској;

За време док трају припреме за оснивање Издавачког центра потребно је изнаћи алтернативна решења за пласман књига (књиге које је издала Матица српска и књиге које је издало ДИП Матице српске, а које је Матица српска купила). Пласман књига преко организација које имају своју трговинску мрежу уз одобравање рабата, путем размене књига и на друге начине.”

12. марта 2007. године одржана је седница Управног одбора Матице српске на којој су донете следеће одлуке (тачка 13):

„Матица српска оснива Издавачки центар Матице српске д. о. о. Нови Сад које ће се бавити издавањем и пласманом књига и других публикација;

Предлог за оснивање Издавачког центра чини саставни део ове одлуке;

Миро Вуксановић, проф. др Славко Гордић, проф. др Миливој Ненин, проф. др Мато Пижурица и Павле Станојевић именују се за чланове Скупштине Издавачког центра. Проф. др Мато Пижурица именује се за председника Скупштине Издавачког центра у оснивању;

Боривој Јуришин именује се за директора Издавачког центра у оснивању;

Да Председништво Матице српске обави разговоре са руководством Српске књижевне задруге о могућностима за обнављање и проширење Едиције „Српска књижевност у сто књига”, односно сада у 150 књига;

Задужују се Миро Вуксановић, проф. др Славко Гордић и проф. др Миливој Ненин да разраде и сачине концепцију нове Едиције „Матица” и припреме издавање првог кола ове едиције;

Да се Редакција Едиције „Прва књига” не мења и да ради у постојећем саставу;

Да Скупштина и директор Издавачког центра Матице српске у оснивању спроведу све радње за регистравање Издавачког центра и за рад Књижаре и антикварнице Матице српске;

За оснивачки улог и покриће трошкова за регистрацију Издавачког центра одобрава се 800.000 динара које је обезбедило Министарство културе;

Издавачки центар Матице српске за рад и обављање делатности користиће просторије које је раније користило ДИП Матице српске у Новом Саду, Матице српске бр. 1, и то: канцеларију где је смештена Библиотека ИП Матице српске, једну суседну просторију и простор где се налазила Књижара и антикварница Матице српске;

Скупштина, директор и редакције Издавачког центра подносе извештај о свом раду управним органима Матице српске и немају право да предузимају било какве радње које нису у сагласности са Предлогом за оснивање Издавачког центра и данас донесеним одлукама Управног одбора.”

20. марта 2007. године закључен је уговор између Матице српске и Издавачког центра у оснивању о коришћењу просторија (Књижара и антикварница, просторија директора лево од главног улаза у зграду Матице српске, Нови Сад, Матице српске бр. 1 и суседна просторија).

26. марта 2007. године потписана је Одлука о оснивању Издавачког центра Матице српске, оверен је потпис директора као овлашћеног лица за заступање

Издавачког центра Матице српске код Општинског суда и поднесена је пријава Агенцији за привредне регистре за регистрацију Издавачког центра Матице српске.

28. марта 2007. године Агенција за привредне регистре донела је Решење о регистровању Издавачког центра Матице српске (писмени отправак Решења при-мљен је 7. маја 2007).

14. маја 2007. године Председништво и Извршни одбор Матице српске су усвојили текст уговора о закупу Књижаре и антикварнице. Уговор је потписан 15. маја 2007. године између „Stylos”-а, као закупца, и Матице српске и Издавачког центра, као закуподаваца.

15. маја 2007. године добијена је Потврда о извршеној регистрацији Министарства финансија и додељен је порески идентификациони број (ПИБ) 104974930, под којим је Издавачки центар уписан у јединствени регистар пореских обвезника.

13. јула 2007. године донет је Статут Издавачког центра Матице српске, који је добио сагласност органа Матице српске и на редовној Скупштини Матице српске 12. априла 2008, заједно са изменама Статута Матице српске.

Статут Издавачког центра Матице српске донет је на основу Закона о привредним друштвима, Закона о Матици српској, Статута Матице српске и Одлуке Управног одбора Матице српске од 12. марта 2007. године о оснивању Издавачког центра.

У члану 7 Статута предвиђено је да је Издавачки центар неодвојив од Матице српске. Статусне промене не могу се вршити без сагласности Матице српске. Одлуке о статусним променама без сагласности Матице српске су ништавне.

У члану 9 Статута предвиђено је да Издавачки центар има свој печат. Печат је облика правилног круга, са традиционалним знаком Матице српске: кошница између две липе, испод којих је уписана 2007. као година оснивања Издавачког центра. Уз обод печата исписан је текст, ћириличним писмом: Издавачки центар Матице српске д. о. о. Нови Сад.

12. априла 2008. године усвојене су измене Статута Матице српске.

У члану 76 Статута предвиђено је:

„Установе и друга правна лица које је основала Матица српска су правна лица са седиштем у Новом Саду и носе називе: Библиотека Матице српске, Галерија Матице српске и Издавачки центар Матице српске.

Установе и друга правна лица које је основала Матица српска користе у свом печату и другим ознакама стални знак Матице српске.”

У члану 77 предвиђено је:

„Управни одбор Матице српске решава о именовану и разрешењу управника Библиотеке и Галерије, директора, председника, чланова Скупштине и Уредништва Издавачког центра, председника и чланове Управног и Надзорног одбора Библиотеке Матице српске и Галерије Матице српске у складу са својим оснивачким или власничким правима.”

У члану 78 предвиђено је:

„Установе и друга правна лица које је основала Матица српска подносе на разматрање своје програме и годишње извештаје Управном одбору Матице српске, а сваке четврте године достављају Скупштини Матице српске своје извештаје, уз обавезу да о предлозима и примедбама Управног одбора и Скупштине Матице српске поново одлуче.”

Поред ових чланова Статута Матице српске, Издавачки центар се изричито спомиње и у члановима 1 и 30.

17. новембра 2008. године Управни одбор Матице српске именовao је органе Издавачког центра:

– Скупштина Издавачког центра: проф. др Мато Пижурица, председник, и чланови: Миро Вуксановић, проф. др Славко Гордић, проф. др Миливој Ненин и проф. др Душан Николић;

– главни и одговорни уредник: Миро Вуксановић;

– директор: Маја Лазукић, дипл. правник, запослена у Библиотеци Матице српске.

16. марта 2009. године Управни одбор Матице српске именовao је чланове Уређивачког одбора Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности”: Миро Вуксановић, главни уредник, проф. др Злата Бојовић, проф. др Славко Гордић, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Душан Иванић, проф. др Томислав Јовановић, проф. др Марија Клеут, др Марко Недић, проф. др Миливој Ненин, проф. др Мирјана Д. Стефановић и проф. др Гојко Тешић.

За чланове Уредништва Едиције „Матица” именовани су: Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник, проф. др Славко Гордић и проф. др Миливој Ненин.

За чланове Уредништва Едиције „Прва књига” именовани су: проф. др Владислава Гордић Петковић, главна и одговорна уредница, Ласло Блашковић, др Ђорђе Деспић, Иван Радосављевић и Ненад Милошевић.

Издавачки центар Матице српске је у складу са својим Статутом и Статутом Матице српске подносио годишње извештаје о раду и планове рада Управном одбору Матице српске сваке године.

28. јануара 2008. године на седници Управног одбора Матице српске усвојен је Извештај о раду Издавачког центра за 2007. годину са Планом рада за 2008. годину.

12. априла 2008. године на редовној седници Скупштине Матице српске усвојен је Извештај о раду Издавачког центра, а Надзорни одбор Матице српске обавестио је Скупштину да је све урађено у складу са законом.

16. марта 2009. године на седници Управног одбора Матице српске усвојен је Извештај о раду Издавачког центра за 2008. годину са Планом рада за 2009. годину.

12. априла 2010. године на седници Управног одбора Матице српске усвојен је Извештај о раду Издавачког центра за 2009. годину са Планом рада за 2010. годину.

Издавачки центар Матице српске основан је у складу са законом и одлукама органа свог оснивача – Матице српске. Центар је своју делатност развијао у складу са одлукама своје Скупштине и уређивачких одбора, главног уредника и директора, у складу са Статутом и одлукама Управног одбора и Скупштине Матице српске и у складу са својим Статутом.

Ова информација је одговор на питања која су постављана на седницама Управног одбора Матице српске.

Издавачки центар има логистичку подршку Библиотеке Матице српске, нема ниједног запосленог и постиже добре резултате – издавачке и пословне.

Центар има целовиту и уредно вођену архиву.

* * *

ИЦМС је своју делатност у периоду 2008–2011. године развијао у складу са одлукама своје Скупштине и уређивачких одбора, главног уредника и директора, у складу са Статутом и одлукама Управног одбора и Скупштине Матице српске, и у складу са својим Статутом.

Скупштина ИЦМС је радила у саставу: проф. др Мато Пижурица, председник, дописни члан САНУ Миро Вуксановић, проф. др Славко Гордић, проф. др Миливој Ненин и проф. др Душан Николић. У периоду 2008–2011. године одржано је седам седница Скупштине ИЦМС.

Послове главног и одговорног уредника, по одлуци Управног одбора Матице српске, обављао је дописни члан САНУ Миро Вуксановић, управник Библиотеке Матице српске, а од 13. маја 2011. године и послове директора.

До 13. маја 2011. године послове директора обављала је Маја Лазукић, дипл. правник, запослена у Библиотеци Матице српске.

ИЦМС је своју делатност развијао преко три едиције: Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности”, Едицију „Матица” и Појединачна капитална дела.

Антологијска едиција „Десет векова српске књижевности”

Уређивачки одбор Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” радио је у саставу: дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни уредник, проф. др Злата Бојовић, проф. др Славко Гордић, проф. др Сава Дамјанов, проф. др Томислав Јовановић, проф. др Марија Клеут, др Марко Недић, проф. др Миливој Ненин, проф. др Мирјана Д. Стефановић, проф. др Душан Иванић (од 16. марта 2009. до 5. марта 2010) и проф. др Гојко Тешић (од 16. марта 2009. до 3. марта 2010). У периоду 2008–2011. године Уређивачки одбор одржао је 13 седница са 96 тачака дневног реда на којима је уредништво разматрало сва питања у вези са припремом и објављивањем књига у Антологијској едицији.

Уређивачки одбор је одлучио да у свакој књизи Антологијске едиције буду штампана *Концепцијска и уређивачка начела*, донета 2009. године:

КОНЦЕПЦИЈСКА И УРЕЂИВАЧКА НАЧЕЛА

1.

Анџолоџијска едиција ДЕСЕТ ВЕКОВА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ (у даљем тексту: *Анџолоџија*) пројекат је од националног значаја, а започет је у Издавачком центру Матице српске 2007. године.

2.

Предлог за објављивање *Анџолоџије* (с почетним именом *Српска књижевност* у *150 књиџа*) поднели су Миро Вуксановић, Славко Гордић, Миливој Ненин и Гојко Тешић. Предлог су у 2007. години прихватили: Скупштина Издавачког центра Матице српске (у даљем тексту: Центар), Управни одбор и Скупштина Матице српске (12. април 2008). Иницијативу је подржала и Српска књижевна задруга.

3.

Управни одбор Матице српске именовано је 17. новембра 2008. године главног и одговорног уредника Центра, а на његов предлог су Скупштина Центра (23. децембар 2008) и Управни одбор Матице српске (16. март 2009) именовали Уреднички одбор *Анџолоџије*.

4.

Анџолоџија ће приказати целовит развитак српске књижевности, с намером да је валоризује (превреднује) по новим сазнањима и мерилима.

5.

Анџолоџија ће по периодима, избором најбољих и репрезентативних дела, без пристрасности према било којем књижевном правцу или стилу, обухватити домете српске књижевности и њен значај.

6.

Анџолоџија ће бити хронолошка (не мора бити објављивана хронолошки), а као нарочит књижевноисторијски преглед стваралачки ће да представља и сучелује мерила свог времена и минулих доба.

7.

Анџолоџија ће показивати и везе српске литературе с другим литературама, опште моделе и мотиве, утицаје и сродности, али, пре свега, њену особеност и неспорне вредности.

8.

Анџолоџија ће обухватити десет векова српске књижевности, од књижевних радова из XII века до XXI века, укључујући све жанрове усмене и писане књижевности која је настала на српском језику.

9.

Анџолоџија ће равномерно приказати српску народну књижевност, српску књижевност средњег века, ренесансе, барока, потом осамнаестог, деветнаестог, двадесетог и почетка двадесет и првог века, с намером да остане отворена за изузетна дела која ће се појавити у току њеног објављивања и касније.

10.

У *Анџолоџији* ће бити заступљени најзначајнији писци српског језика без обзира на то када је њихово дело настало, где је штампано и на којем облику или наречју српског језика је написано, без примене било каквих (територијалних, временских) „кључева”.

11.

Књиге у *Анџолоџији* ће бити штампане применом савременог правописа Матице српске, осим када језичко-стилске особености дела захтевају извесна одступања.

12.

У *Анџолоџији*, у једном тому, могу бити штампани радови истог писца који припадају различитим жанровима, као и сродни текстови више одабраних аутора (у постојећим или нарученим антологијама; по епохама, односно жанровима у њима).

13.

Сваку књигу у *Анџолоџији* приређиваће стручњаци за поједине периоде српске књижевности и за поједине писце, по уједначеном научном моделу који ће донети Уређивачки одбор.

14.

Свака књига у *Анџолоџији* ће уз одабране текстове имати:

- а) *џредџовор* (нови текст обима до једног ауторског табака);
- б) *хронолоџију живоџа и рада џисца* (основни подаци);
- в) *библиоџрафски џрилоџ* (прва издања, сабрана дела, селективна литература, подаци о целовитим или лексиконским библиоџрафијама);
- г) *наџомене џриређивача* (основни подаци о приређивању, укључив и научна начела за транскрибовање и слична објашњења).
- д) *изабрани џексти криџичара* (обим 1–1,5 табак, једног аутора или највише три аутора).

15.

Уређивачки одбор ће одлучити које ће књиге имати регистар или регистре, речнике мање познатих речи, објашњења, као и друге додатке.

16.

Анџолоџија ће излазити у годишњим колима, а избор писаца и њихових дела обављаће се у етапама. Књиге за прво коло биће приређене и објављене 2009. и 2010. године.

17.

Анџолоџија се финансира из републичког и покрајинског буџета, из донација и сопствених прихода Центра, као и учешћем извршног издавача (саиздавача) ако се о томе склопи повољан уговор.

18.

Књиге у *Анџолоџији* ће бити у једнообразној опреми, у тврдом повезу, прикладног облика и обима (до 500 страница већег формата), на тонираном папиру, у тиражу који ће бити одређен након расписа за претплату и на основу обавеза према финансијерима. У свим књигама ће бити и њихова електронска верзија (CD) с одговарајућим дизајном и заштитом.

19.

Ова *Концеџицјска и уређивачка начела* чланови Уређивачког одбора *Анџолоџије* прихватили су на седницама 27. маја, 7. јула и 16. новембра 2009. године, а у даљем раду ће их допуњавати и примењивати.

КЊИГЕ И ПИСЦИ У ПРВОЈ СЕРИЈИ

1. Свети Сава
(приредио Томислав Јовановић;
књига објављена 2010)
2. Стефан Првовенчани, Доментијан,
Теодосије
3. Данило II, Данилов ученик, Григорије
Цамблак, Јефимија, Данило III,
Стефан Лазаревић, Антоније
Рафаил, Константин Философ, Јелена
Балшић, Никон Јерусалимац
4. Димитрије Кантакузин, Константин
Михаиловић из Островице,
Пајсије, Арсеније III Црнојевић
5. Стара српска поезија; записи и натписи,
аренге
6. Једноставни облици народне књижевности
(приредила Марија Клеут; књига
објављена 2010)
7. Лирске народне песме
8. Епске народне песме
9. Лирско-епске народне песме
10. Народне приповетке и предања
11. Марин Држић
12. Циво Гундулић
13. Захарија Орфелин
(приредио Боровој Чалић; књига
објављена 2011)
14. Симеон Пишчевић
15. Доситеј Обрадовић
(приредила Мирјана Д. Стефановић;
књига објављена 2010)
16. Гаврил Стефановић Венцловић,
Алексије Везилић, Јован Мушка-
тировић, грађанска поезија
17. Јеротеј Рачанин, Јован Рајић, Михаило
Максимовић
18. Герасим Зелић, Викентије Ракић,
Саво Мркаљ
19. Александар Пишчевић, Сава Текелија,
Анка Обреновић
20. Милован Видаковић
(приредио Радослав Ераковић; књига
објављена 2011)
21. Атанасије Стојковић, Јоаким Вујић
22. Лукијан Мушицки
23. Павле Соларић, Јован Дошеновић,
Јован Пачић
24. Вук Стефановић Караџић
25. Нићифор Нинковић, Прота Матеја
Ненадовић
26. Сима Милутиновић Сарајлија
27. Јован Хаџић, Јован Суботић, Василије
Суботић
28. Јован Стерија Поповић
(приредио Сава Дамјанов; књига
објављена 2010)
29. Ђорђе Марковић Кодер
30. Петар II Петровић Његош
(приредио Миро Вуксановић; књига
објављена 2010)
31. Јаков Игњатовић
32. Бранко Радичевић
33. Стефан Митров Љубиша, Марко
Миљанов
34. Љубомир Ненадовић, Милица Стојадиновић
Српкиња
35. Ђура Јакшић
36. Јован Јовановић Змај
37. Лазар Комарчић, Пера Тодоровић
38. Лаза Костић
(приредио Љубомир Симовић; књига
објављена 2011)
39. Милован Глишић, Радоје Домановић
40. Лаза Лазаревић, Јанко Веселиновић
41. Симо Матавуљ
(приредила Драгана Вукићевић;
књига објављена 2011)
42. Стеван Сремац
(приредио Горан Максимовић; књига
објављена 2011)
43. Драгутин Илић
44. Војислав Илић
45. Јелена Димитријевић, Владан Ђорђевић
46. Светолик Ранковић
47. Бранислав Нушић
48. Јован Дучић
49. Станислав Винавер
50. Петар Кочић
(приредио Светозар Кољевић; књига
објављена 2011)
51. Борисав Станковић
(приредио Марко Недић; књига
објављена 2010)
52. Исидора Секулић

- (приредила Слободанка Пековић; књига објављена 2011)
53. Вељко Петровић
  54. Драгиша Васић
  55. Иво Андрић
(приредио Славко Гордић; књига објављена 2010)
  56. Иво Андрић
(приредио Славко Гордић; књига објављена 2011)
  57. Иво Андрић
  58. Милош Црњански (приредио Миливој Ненин; књига објављена 2010)
  59. Милош Црњански (приредила Горана Раичевић; књига објављена 2011)
  60. Милош Црњански
  61. Мочило Настасијевић
  62. Растко Петровић
  63. Десанка Максимовић
  64. Владан Десница
  65. Оскар Давичо
  66. Меша Селимовић
  67. Милован Ђилас
  68. Михаило Лалић
  69. Бранко Ћопић
  70. Бошко Петровић
  71. Добрица Ћосић
  72. Душан Радовић
  73. Васко Попа
  74. Антоније Исаковић
  75. Александар Тишма
  76. Павле Угринов
  77. Стеван Раичковић
  78. Радомир Константиновић
  79. Миодраг Павловић
  80. Александар Поповић
  81. Милорад Павић
  82. Борислав Пекић
  83. Борислав Пекић
  84. Миодраг Булатовић
  85. Драгослав Михаиловић
  86. Иван В. Лалић
  87. Слободан Селенић
  88. Живојин Павловић
  89. Јован Христић
  90. Светлана Велмар-Јанковић
  91. Бранко Миљковић
  92. Данило Киш
  93. Љубомир Симовић
  94. Борислав Радовић
  95. Милован Данојлић
  96. Мирко Ковач
  97. Љубивоје Ршумовић
  98. Матија Бећковић
  99. Мирослав Јосић Вишњић
  100. Новица Тадић
  101. Милосав Тешић
  102. Душан Ковачевић
  103. Давид Албахари
  104. Радослав Петковић
  105. Светислав Басара
  106. Горан Петровић

ПОСЕБНЕ КЊИГЕ

107. *Српски рјечник* Вука Стефановића Караџића
108. Антологија Богдана Поповића
109. Књига Јована Скерлића (приредио Предраг Палавестра; књига објављена 2011)
110. *Анџолоџија српског јесничтва* Миодрага Павловића (књига објављена 2010)
111. *Поезија Дубровника и Боке којорске* (приредила Злата Бојовић, књига објављена 2010)
112. *Књиџа о Змају* Лазе Костића
113. *Књиџа о Њеџошу* Исидоре Секулић
114. *Књиџа о Лази Косићу* Станислава Винавера
115. Знакови поред пута Иве Андрића

Усвојени су Планови рада за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину.

У складу са *Концепцијским и уређивачким начелима*, усвојени су најпре наслови и писци 115 књига које ће чинити прву серију Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности”, а потом, 23. фебруара 2011. године, и допуне прве серије у делу „Посебне књиге”: 116. *Анџологија књижевности за децу*, 117. *Анџологија сајтире и афоризма*, 118. *Књига Божидара Кнежевића*, 119. *Књига Анице Савић Ребац* и 120. *Сведочења Добрице Ћосића*; исправка у првој серији која гласи: 71. *Добрица Ћосић (I–II)* и исправка у другој серији која гласи:

1. *избори, ѿанораме, хрестоматије свих жанрова*;
2. *ѿисци XX и XXI века који нису у ѿрвој серији*;
3. *исџоричари књижевности, књижевни кришничари, есејисти*;
4. *ѿосебне књиџе (друџи део)*.

Наведене допуне и исправке штапане су у другом колу Антологијске едиције.

Књиге су означене бројевима у хронолошком низу, а за прво (уредничко) коло одабране су књиге под бројевима: 1, 6, 15, 28, 30, 51, 55, 58, 110 и 111, за друго коло књиге под бројевима: 13, 20, 38, 41, 42, 50, 52, 56, 59 и 109 и за треће коло књиге под бројевима: 2, 7, 32, 36, 54, 57, 60, 62, 107 и 108. Књиге не излазе хронолошки како би Уређивачки одбор у целини радио, а испод сваког наслова дати су подаци о приређивачу и години објављивања. *Начела* и наслови одабраних књига штапају се у свакој књизи.

Прво коло Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” објављено је четрнаест месеци након именовања Уређивачког одбора. Штапање свих књига завршено је у мају и јуну 2010. године, у тиражу од 1.000 примерака по књизи. То су књиге:

1. *Свети Сава* – приређивач проф. др Томислав Јовановић;
2. *Једноставни облици народне књижевности* – приређивач проф. др Марија Клеут;
3. *Поезија Дубровника и Боке которске* – приређивач проф. др Злата Бојовић;
4. *Досије Обрадовић* – приређивач проф. др Мирјана Д. Стефановић;
5. *Јован Сѿерија Појовић* – приређивач проф. др Сава Дамјанов;
6. *Пејар II Пејровић Њеџош* – приређивач дописни члан САНУ Миро Вуксановић;
7. *Бора Сѿанковић* – приређивач др Марко Недић;
8. *Иво Андрић* (прва књига) – приређивач проф. др Славко Гордић;
9. *Милош Црњански* (прва књига) – приређивач проф. др Миливој Ненин;
10. *Анџологија српског ѿсностива* академика Миодрага Павловића.

Штапање књига другог кола завршено је у мају и јуну 2011. године, у тиражу од 1.000 примерака по књизи. То су књиге:

1. *Јован Скерлић* – приређивач академик Предраг Палавестра;
2. *Лаза Косић* – приређивач академик Љубомир Симовић;
3. *Пејар Кочић* – приређивач академик Светозар Кољевић;
4. *Милован Видаковић* – приређивач проф. др Радослав Ераковић;
5. *Сѿеван Сремац* – приређивач проф. др Горан Максимовић;
6. *Исидора Секулић* – приређивач др Слободанка Пековић;
7. *Симо Маѿавуљ* – приређивач др Драгана Вукићевић;
8. *Милош Црњански* (друга књига) – приређивач проф. др Горана Раичевић;
9. *Иво Андрић* (друга књига) – приређивач проф. др Славко Гордић;
10. *Захарија Орфелин* – приређивач Боривој Чалић.

Приређивачи са којима су потписани уговори за треће коло, које ће бити објављено 2012. године, завршили су своје послове у предвиђеном року, књиге су рецензиране и припремају се за штампу. То су књиге:

1. *Стефан Првовенчани, Доменицијан, Теодосије* – приређивач проф. др Љиљана Јухас Георгиевски;
2. *Лирске народне њесме* – приређивач проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић;
3. *Српски рјечник или азбучни роман* Вука Стефановића Карацића – приређивач дописни члан САНУ Миро Вуксановић;
4. *Бранко Радичевић* – приређивач проф. др Тања Јовићевић;
5. *Јован Јовановић Змај* – приређивач проф. др Тања Поповић;
6. *Драгица Васић* – приређивач др Марко Недић;
7. *Бољдан Појовић* – приређивач академик Предраг Палавестра;
8. *Милош Црњански* (трећа књига) – приређивач проф. др Горана Раичевић;
9. *Иво Андрић* (трећа књига) – приређивач проф. емеритус др Славко Гордић;
10. *Расићко Пејировић* – приређивач проф. др Бојана Стојановић Пантовић.

Антологијска едиција „Десет векова српске књижевности” је подржана и прихваћена у Одбору за изучавање историје књижевности САНУ.

Едиција „Матица”

Уредништво Едиције „Матица” радило је у саставу: дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни уредник, проф. др Славко Гордић и проф. др Миливој Ненин.

Првих шест књига ове Едиције објављено је у 2007. години: *Лейоис* Стевана Раичковића, *Кад будем млађи* Матије Бећковића, *Вавилонски изазови* Светозара Кољевића, *Поезија у огледалу кријичке* Новице Петковића, *Ни снови, ништа...* Павла Угринова и *Писма српским њисцима* Мирослава Јосића Вишњића.

У периоду 2008–2011. година ИЦМС објавио је у Едицији *Матица* следеће књиге:

1. Матија Бећковић, *Кад будем млађи* (друго и треће издање);
2. Милорад Павић, *Веићачки младеж* (три нелинеарна романа), 30. марта 2009, тираж 1.000; са CD-ом на којем је текст и грчки филм о Павићу; књига је објављена за 80-годишњицу писца;
3. Владета Јеротић, *Есеји* (психолошке и религијске теме), 4. маја 2009, тираж 1.000; за 85-годишњицу писца;
4. Стеван Тонтић, *Светио и ѡроклейио* (збирка песама), 13. маја 2009, тираж 500;
5. Милован Данојлић, *Прича о ѡријоведачу* (оглед из аутофикције), 25. јуна 2009, тираж 1.000;
6. Ксенија Марицки Гађански, *Из друѡоѡ уѡла* (огледи о српској књижевности), 5. септембра 2009, тираж 500;
7. Радован Вучковић, *Паралеле и укријићања* (огледи о српској књижевности), 5. септембра 2009, тираж 500.
8. Ранко Рисојевић, *Госјодска улица* (роман), 12. октобра 2010, тираж 500;
9. Момир Војводић, *Гладна ѡора* (роман), 12. октобра 2010, тираж 500;
10. Нада Милошевић Ђорђевић, *Радосић ѡрејознавања* (огледи и расправе), 5. јула 2011, тираж 500;
11. Мирослав Егерић, *Скерлићев кријички дух*, огледи, 24. октобра 2011, тираж 500.

Појединачна капитална дела

ИЦМС је у 2008. години објавио капитално дело *Историја српске књижевне критике (1768–2007)* академика Предрага Палавестре. Књигу је уредило Уредништво: Миро Вуксановић, проф. др Славко Гордић и проф. др Миливој Ненин, а рецензије су написали проф. др Славко Гордић и проф. др Миливој Ненин. Средства за објављивање ове књиге обезбедили су Министарство културе Републике Србије и Покрајински секретаријат за образовање и културу.

ИЦМС је у сарадњи са Институтом за књижевност и уметност објавио књигу *Историја и теорија српске књижевне критике*, зборник радова са научног скупа одржаног 14. маја 2009. под називом *Културно-историјски контекст и теоријске основе српске књижевне критике у светлу Историје српске књижевне критике (1768–2007) Предрага Палавестре* коју је ИЦМС објавио 2008. године. Зборник је уредио Милан Радуловић. Текстови садржани у Зборнику објављени су и у часопису *Књижевна историја*.

Награде

Књига *Кад будем млађи* Матије Бећковића добила је Награду „Матијевић”, која је први пут додељена, Награду „Печат вароши сремскокарловачке” и Златни Хит либер РТС-а.

У Библиотеци града Београда уручена је Награда „Ђорђе Јовановић” академику Светозару Кољевићу за књигу *Вавилонски изазови* (објављена 2007).

Књига *Свето и њроклејо* Стевана Тонтића добила је Награду „Петар Кочић” и Награду „Мирослав Антић”.

Књига *Прича о њриповедачу* Милована Данојлића добила је Награду „Матијевић”.

Књига *Господска улица* Ранка Рисојевића добила је Награду „Душан Васиљев”. Књига *Историја српске књижевне критике (1768–2007)* академика Предрага Палавестре, уз научни скуп и зборник радова о њој, добила је Награду за науку Вукове задужбине.

Остале активности

Прво коло Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” промовисано је II пута:

1. Главни и одговорни уредник ИЦМС Миро Вуксановић је 18. новембра 2010. године отворио Сајам књига не Данима културе у Темишвару и говорио о издањима ИЦМС.
2. У Коларчевој задужбини 2. децембра 2010. године говорили су: академик Предраг Палавестра, академик Матија Бећковић, проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић, проф. др Станиша Тутњевић и дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник.
3. На Филозофском факултету у Нишу 8. децембра 2010. године говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, уредник др Марко Недић, декан Филозофског факултета у Нишу проф. др Горан Максимовић и проф. др Стојан Ђорђић.
4. У Градској библиотеци у Суботици 20. децембра 2010. године говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић и проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић.
5. У Народној библиотеци „Вук Караџић” у Крагујевцу 17. фебруара 2011. године говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, уредници

Славко Гордић и Марко Неђић, а у својству домаћина Александар Б. Лаковић и Мирко Демић.

6. У Парохијском дому у Никшићу 12. марта 2011. године говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић и професори Филозофског факултета у Никшићу Лидија Томић и Горан Радоњић.
7. У Подгорици 13. марта 2011. године говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, проф. др Лидија Томић и проф. др Горан Радоњић.
8. У Дворани „Парк” у Херцег Новом 14. марта 2011. говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, проф. др Лидија Томић и др Горан Комар.
9. У Удружењу књижевника Србије, у оквиру манифестације „Борина недеља”, у Београду 25. марта 2011. године су говорили: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић и уредници Славко Гордић и Марко Неђић.
10. У згради АНУРС у Бањалуци 20. априла 2011. године говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић, уредник проф. др Славко Гордић и проф. др Бранко Летић.
11. У Дому културе у Кладову 25. маја 2011. године говорио је главни и одговорни уредник Миро Вуксановић.

На представљањима у Црној Гори саопштено је и писмо потпредседника Матице српске Славка Гордића.

Прво и друго коло Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” промовисано је два пута:

1. У Свечаној сали Матице српске 27. септембра 2011. године након поздравне речи академика Чедомира Попова, председника Матице српске, најпре је говорио академик Предраг Палавестра, председник Одбора за изучавање историје књижевности САНУ, а потом и дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни уредник.
2. У оквиру програма обележавања Дана европске културне баштине у Дому културе у Чачку 29. септембра 2011. године говорио је главни уредник Миро Вуксановић.

Књиге објављене у Едицији „Матица” промовисане су седам пута:

1. *Вештачки младеж* Милорада Павића 14. априла 2009. године у Свечаној сали Матице српске; поздравна реч председника Матице српске, академика Чедомира Попова, о књизи су говорили дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и проф. др Славко Гордић, а аутор је казивао свој текст.
2. *Есеји* Владете Јеротића 2. јуна 2009. године у Свечаној сали Матице српске; поздравна реч председника Скупштине ИЦМС проф. др Мата Пижурице, о књизи су говорили дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и проф. др Славко Гордић, а аутор је казивао свој текст.
3. *Светло и проклето* Стевана Тонгића 26. јуна 2009. у Свечаној сали Матице српске; поздравна реч проф. др Славка Гордића, у својству потпредседника Матице српске, о књизи су говорили дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и проф. др Миљивој Ненин, а аутор је казивао свој текст.
4. *Прича о ирпиводачу* Милована Данојлића 3. јула 2009. (на ауторов рођендан) у Свечаној сали Матице српске; поздравна реч проф. др Славка Гордића у својству потпредседника Матице српске, о књизи су говорили дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и проф. др Миљивој Ненин, а аутор је казивао свој текст.

5. *Из другог уџла* Ксеније Марицки Гађански, 14. маја 2010. године у Свечаној сали Матице српске; поздравна реч председника Скупштине ИЦМС проф. др Мата Пижурице, о књизи су говорили дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и проф. др Славко Гордић, а ауторка је казивала свој текст.
6. *Паралеле и укршћања* Радована Вучковића 25. маја 2010. године у Свечаној сали Матице српске; поздравна реч председника Скупштине ИЦМС проф. др Мата Пижурице, о књизи су говорили дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и проф. др Миливој Ненин, а аутор је казивао свој текст.
7. *Господска улица* Ранка Рисојевића, 20. априла 2011. године у Бањалуци; говорили су дописни члан САНУ Миро Вуксановић, главни и одговорни уредник и Ранко Павловић, књижевник из Бањалуке.

Књига *Историја српске књижевне критике (1768–2007)* академика Предрага Палавестре промовисана је три пута:

1. На сајму књига у Београду 2008. године.
2. У САНУ 2. децембра 2008. године; говорили су Радован Вучковић, Миро Вуксановић и аутор.
3. У Свечаној сали Матице српске 15. децембра 2008. године; говорили су академик Никша Стипчевић, Миро Вуксановић, проф. др Славко Гордић, проф. др Миливој Ненин и аутор.

У оквиру манифестације Дани Матице српске у Београду у Галерији САНУ је 11. марта 2011. одржан програм Дан Издавачког центра Матице српске Након минуте ћутања којом је одата почаст академику Милки Ивић, говорили су: главни и одговорни уредник Миро Вуксановић (о Антологијској едицији *Десет векова српске књижевности* и Едицији *Прва књиџа*), уредник Славко Гордић (о Едицији *Машица* и *Историји српске књижевне критике 1768–2007*), аутор Центра академик Предраг Палавестра о књижевној критици данас, а академик Матија Бећковић прочитао је одломак из рукописа књиге *Кад будем још млађи*. Присутно је било више од 120 посетилаца.

Приликом представљања издања Матице српске у 2011. години приказивана су и издања ИЦМС.

* * *

На РТС, РТВ, Радио Београду и другим станицама објављени су прилози о Антологијској едицији „Десет векова српске књижевности”. На РТС 2, у полусатној емисији, говорили су: Предраг Палавестра, Светозар Кољевић, Миро Вуксановић, Марија Клеут, Славко Гордић, Марко Недић, Тихомир Брајовић, Татјана Росић и Владимир Кеџмановић. Аутор емисије је Војислав Карановић, а редитељ Предраг Момчиловић. Радио Београд 2 посветио је четири полусатне емисије овој едицији.

У часописима и листовима излазили су прикази о Антологијској едицији „Десет векова српске књижевности”.

Израђен је веб сајт ИЦМС на адреси: www.icms.rs

РТС и Компанија „Новости” су током 2010. и 2011. године били медијски покровитељи Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности”. У периоду од 10. августа до 30. новембра 2010. на РТС је сто пута ишла реклама, у периоду од 25. августа до 30. новембра 2011. бесплатно је емитован рекламни спот, а у *Вечерњим новостима* сваке суботе у „Културном додатку” објављиван је рекламни оглас најпре за прво коло (2010), а потом, од 29. јула 2011, за прво и друго коло.

Медији су редовно пратили активности ИЦМС.

Полиџика и *Вечерње новостии* уврстиле су објављивање Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” у догађаје 2010. године у култури.

Емитоване су две посебне емисије на РТС посвећене књигама *Вещијачки младеж* Милорада Павића (емитована два пута) и *Историја српске књижевне кријишке (1768–2007)* Предрага Палавестре (емитована три пута).

Миро Вуксановић је 27. априла 2011, уз сагласност Уређивачког одбора Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности”, дао саопштење за јавност поводом реакција министарстава за културу Хрватске и Црне Горе због сврставања писца Дубровника и Боке которске у Антологијску едицију.

Став ИЦМС је увршћен у Закон о старој и реткој књизи који је у Скупштини Србије донет 21. јула 2011. године.

Послат је позив свим библиотекама, затим физичким и правним лицима да се претплате на прво и друго коло Антологијске едиције „Десет векова српске књижевности” по повољнијим условима. Одзив је био солидан.

Настављена је сарадња са „Bookbridge” д. о. о. на основу уговора о дистрибуцији и сарадња на основу уговора са књижарама: „Соларис”, „Stylos”, „Велика мала књига”, „Великошколска”, Књижарском задругом „Љубитељи књиге” и СЗТР Комисионом „Гера” д. о. о. из Новог Сада, као и са књижарама „Александар Белић”, „Данило Киш” и „Геца Кон” из Београда.

Едиције ИЦМС редовно помаже Покрајински секретаријат за културу, КТБ, Дунав осигурање, МОНА, а објављивање две књиге другог кола помогло је Министарство културе Србије. Матица српска обезбедила је да књиге ИЦМС буду на сајмовима књига у Београду, Новом Саду и другим градовима, а делимично је финансирала и Едицију „Матица”. Оснивач је пратио активности ИЦМС у свом *Гласнику*.

ИЦМС је измирио све своје финансијске обавезе и у свим годинама пословао са добитком.

У Библиотеци Матице српске рађени су уређивачки послови, припрема књига за штампу и маркетиншки послови у вези са ИЦМС.

(Извештај о четворогодишњем раду ИЦМС (2008–2011) усвојен је на седници Скупштине ИЦМС 26. јануара 2012. године.)

ПРЕДЛОГ ЗА НОВЕ ЧЛАНОВЕ САРАДНИКЕ

- Загорка АВАКУМОВИЋ, историчар, архивиста, Нови Сад
Мр Драгана АМЕДОСКИ, оријенталиста, истраживач-сарадник, Београд
Гоце АНГЕЛИЧИН ЖУРА, историчар уметности, Охрид, Македонија
Др Едита АНДРИЋ, филолог, професор универзитета, Нови Сад
Академик Марко АНЂЕЛКОВИЋ, зоолог, професор универзитета, Београд
Др Војо АНЂУС, грађевински инжењер, професор универзитета, Београд
Др Павле АНЂУС, биолог, професор универзитета, Београд
Иван АНТИЋ, књижевник, Београд
Др Наталија АТАНАСОВА ПАНЧЕВСКА, биолог, професор универзитета, Скопље, Македонија
Академик Теодор АТАНАЦКОВИЋ, машински инжењер, професор универзитета, Нови Сад
Др Виталис АШИКУ, лекар, Нови Сад
Др Илија БАБИЋ, правник, професор универзитета, Београд
Лука БАЉ, књижевник, Нови Сад
Живко БАЉКАС, новинар, Београд
Јошко БАРИЋ, професор књижевности, Сплит, Хрватска
Др Ласло БАРШИ, биолог, доцент универзитета, Нови Сад
Невенка БАШИЋ ПАЛКОВИЋ, професор југословенске и опште књижевности, библиотека саветник, Суботица
Ђорђе БЕК УЗАРОВ, физичар, професор универзитета, Београд
Мр Драгана БЕЛЕСЛИЈИН, професор књижевности, лексикографски редактор, Нови Сад
Др Бранислава БЕЛИЋ, лекар, доцент универзитета, Нови Сад
Давид К. БЕРНШТАЈН, историчар уметности, Русија
Др Весна БИКИЋ, археолог, научни сарадник, Београд
Др Милош БЈЕЛОВИТИЋ, географ, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
Др Гордана БЛАГОЈЕВИЋ, етнолог, професор универзитета, Београд
Др Јелена БЛАЖЕНЧИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
Марија БОГДАНОВИЋ, историчар уметности, библиотека, Београд
Слободан БОГУНОВИЋ, филозофски писац, Београд
Др Биљана БОЖИН, биолог, доцент универзитета, Нови Сад
Др Бошко БОЈОВИЋ, економиста, Париз, Француска
Зорана БОЈОВИЋ, економиста, виши музејски водич, Чачак
Мр Игор БОРОЗАН, историчар уметности, асистент универзитета, Београд
Др Светозар БОШКОВ, историчар, доцент универзитета, Нови Сад
Драгана БОШКОВИЋ, професор књижевности, Нови Сад
Ђорђе БОШКОВИЋ, историчар, Рума
Иван БРБОРИЋ, историчар, кустос, Александровац
Мирјана БРМБОТА, историчар уметности, виши кустос, Нови Сад
Мр Иван БУГАРСКИ, археолог, истраживач-сарадник, Београд
Мр Наташа БУДИМИР, професор књижевности, Нови Сад
Бранка БУЛАТОВИЋ, филолог, библиотека саветник, Београд
Др Драган БУЛАТОВИЋ, историчар уметности, Београд
Др Вера ВАСИЉЕВИЋ, археолог, доцент универзитета, Београд
Владимир ВАТИЋ, машински инжењер, Нови Сад
Јелена ВЕСЕЛИНОВ, дипломирани правник, управник послова МС, Нови Сад
Исидора ВЕСЕЛИНОВИЋ, књижевник, Београд
Даниела ВЕСИЋ, музиколог, Нови Сад
Др Славица ВЕСКОВИЋ МОРАЧАНИН, теолог, научни сарадник, Нови Сад
Др Јелена ВИДИЋ, правник, доцент универзитета, Нови Сад

- Др Димитрије ВОРОЊЕЦ, инжењер машинства, професор универзитета, Београд
- Мр Жељко ВУЈАДИНОВИЋ, историчар, асистент универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Др Наташа ВУЈИСИЋ ЖИВКОВИЋ, педагог, доцент универзитета, Београд
- Др Слободан ВУЈИЋ, инжењер рударства, професор универзитета, Београд
- Др Немања ВУЈЧИЋ, историчар, Београд
- Бранислав ВУКАСОВИЋ, баритон, Нови Сад
- Верољуб ВУКАШИНОВИЋ, књижевник, Трстеник
- Љиљана ВУКАШИНОВИЋ, историчар уметности, Загреб, Хрватска
- Милорад ВУКАШИНОВИЋ, правник, Нови Сад
- Љуба ВУКМАНОВИЋ, публициста, Нови Сад
- Др Ђорђе ВУКОВИЋ, књижевник, професор универзитета, Београд
- Мр Коста ВУКОВИЋ, историчар уметности, Сент Андреја, Мађарска
- Мр Марта ВУКОТИЋ ЛАЗАР, историчар уметности, библиотекар, Београд
- Мр Ивана ВУКСАНОВИЋ, музиколог, асистент универзитета, Београд
- Др Сузана ВУКСАНОВИЋ, историчар уметности, виши кустос, Нови Сад
- Др Татјана ВУЛИЋ, технолог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Тодор ВУЛИЋ, агроном, професор универзитета, Београд
- Мр Милена ВУЧИЧЕВИЋ, економиста, менаџер, Београд
- Др Миливој Б. ГАВРИЛОВ, метеоролог, професор универзитета, Београд
- Мр Анђела ГАВРИЛОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Франческа ГАМБЕТИ, Атина, Грчка
- Мр Драгица Р. ГАТАРИЋ, географ, асистент универзитета, Београд
- Мр Јелица ГЛИГОРИЈЕВИЋ, пијанисткиња, наставник универзитета, Београд
- Др Рајко ГЊАТО, географ, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Др Љиљана ГОЈКОВИЋ БУКАРИЦА, фармаколог, професор универзитета, Београд
- Мирјана ГОЛУБОВИЋ, библиотекар, Београд
- Др Владимир ГРЕЧИЋ, економиста, професор универзитета, Београд
- Др Ростислава ГРИМАЉУК (Ростислава ГРИМАЉУК), историчар уметности, Лавов, Украјина
- Др Момчило ГРУБАЧ, правник, професор универзитета, Нови Сад
- Др Никола ГРУЈИЋ, физиолог, Нови Сад
- Ненад ГРУЈИЧИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Мирко ГРЧИЋ, географ, професор универзитета, Београд
- Мр Бранка ГУГОЉ, историчар уметности, асистент универзитета, Косовска Митровица
- Др Драган ДАМЈАНОВИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Загреб, Хрватска
- Др Срђан ДАМЊАНОВИЋ, филозофски писац, Нови Сад
- Др Мариана ДАН, румуниста, професор универзитета, Београд
- Др Емануил ДАНЕЗИС, астролог, Атина, Грчка
- Др Мирјана ДЕВЕЦИЋ, демограф, професор универзитета Београд
- Др Јерко ДЕНЕГРИ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
- Катарина ДИМИТРИЈЕВИЋ, историчар уметности, Београд
- Слободан ДОДИЋ, инжењер машинства, саветник, Београд
- Мирјана ДРАГАШ, социолог, Београд
- Мр Александра ДРАГИН, географ, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Предраг ДРАГОЈЕВИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
- Др Душан ДРАЛИЋ, инжењер електротехнике, професор универзитета, Београд
- Др Гордана ДРАКИЋ, правник, доцент универзитета, Нови Сад
- Марија ДРЉЕВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Александра ДРОБАЦ ЧИК, биолог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Владан ДУЦИЋ, географ, климатолог, професор универзитета, Београд
- Др Ђорђе ЂЕКИЋ, историчар, професор универзитета, Рума
- Др Живота ЂОРЂЕВИЋ, историчар, научни саветник, Београд
- Др Смиљана ЂОРЂЕВИЋ, историчар књижевности, истраживач-сарадник, Београд
- Др Часлав ЂОРЂЕВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Драгослав ЂУКАНОВИЋ, стоматолог, професор универзитета, Београд
- Др Петар ЂУНДИЋ, правник, асистент универзитета, Нови Сад
- Душан ЂУРИЋ, новинар, Београд

- Др Симонида ЂУРИЋ, агроном, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Јелена ЕРДЕЉАН, историчар уметности, доцент универзитета, Београд
- Неда ЖИВАК, географ, асистент универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Никола ЖИВАНОВИЋ, књижевник, Крагујевац
- Др Милица ЖИВКОВ БАЛОШ, агроном, научни сарадник, Нови Сад
- Др Дејан ЖИВКОВИЋ, инжењер електротехнике, професор универзитета, Београд
- Мр Љубица ЖИВКОВИЋ, етнолог, Трстеник
- Др Мирјана ЖИВОЈИНОВИЋ, историчар, научни саветник, Београд
- Мр Александар ЖИВОТИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Др Драгољуб ЖУНИЋ, агроном, професор универзитета, Београд
- Др Слободан ЖУЊИЋ, филозоф, професор универзитета, Кингстон, САД
- Милица ЗАЈЦЕВ, балетски критичар, публициста, Београд
- Др Мацид ЗАМАНИ (Majid ZAMANI), агроном, професор универзитета, Карај, Ирак
- Ирена ЗАРИЋ, историчар уметности, Београд
- Мр Павле ЗЕЛИЋ, фармацевт, Београд
- Божидар ЗЕЧЕВИЋ, драматург, филмски критичар, Београд
- Ирена ЗЕЧЕВИЋ, професор књижевности, библиотекар, Бачка Паланка
- Мр Милена ЗОРИЋ, лингвиста, Нови Сад
- Др Ђорђе ЗРНИЋ, инжењер машинства, професор универзитета, Београд
- Бојана ИБРАЈТЕР ГАЗИБАРА, историчар уметности, конзерватор, Београд
- Др Драгица С. ИВАНОВИЋ, књижевни критичар, Подгорица, Црна Гора
- Мр Љубица ИВАНОВИЋ, географ, асистент универзитета, Нови Сад
- Мр Ненад ИВАНОВИЋ, научни сарадник, Београд
- Милина ИВАНОВИЋ БАРИШИЋ, истраживач-сарадник, Београд
- Борис ИВАНЧЕВИЋ, биолог, Београд
- Др Иван ИВИЋ психолог, професор универзитета, Београд
- Др Александар ИГЊАТОВИЋ, архитекта, доцент универзитета, Београд
- Др Миле ИГЊАТОВИЋ, хирург, пуковник, доцент универзитета, Београд
- Др Александра ИГЊАТОВИЋ ЂУПИНА, агроном, доцент универзитета, Нови Сад
- Ивана ИКОНИЋ, историчар књижевности, предавач, Нови Сад
- Мр Невен ИСАИЛОВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Др Василије В. ИСАЈЕВ, инжењер шумарства, професор универзитета, Београд
- Мира ИСАКОВ, академски сликар, дизајнер, Нови Сад
- Игор ЈАВОР, књижевни критичар, Нови Сад
- Владимир ЈАГЛИЧИЋ, књижевник, Крагујевац
- Др Милош ЈАГОДИЋ, историчар, доцент универзитета, Београд
- Александар ЈАКОВЉЕВИЋ, историчар, Београд
- Растко С. ЈАКОВЉЕВИЋ, музиколог, Београд
- Јасмина ЈАКШИЋ, кустос, историчар уметности, Нови Сад
- Мр Маре ЈАНАКОВА ГРУЈИЋ, историчар уметности, Београд
- Александра ЈАНИЧИЋ, истраживач, Нови Сад
- Соња ЈАНКОВ, историчар књижевности, Нови Сад
- Мр Марија ЈАНКОВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Петар ЈАЊАТОВИЋ, новинар, Београд
- Академик Васкрсија ЈАЊИЋ, агроном, професор универзитета, Београд
- Богдан ЈАЊУШЕВИЋ, историчар уметности, Нови Сад
- Др Весна ЈАЋЕВИЋ, ветеринар, виши научни сарадник, Београд
- Драгослава ЈЕВРЕМОВИЋ, виши библиотекар, Нови Сад
- Др Зоран Д. ЈЕВТИЋ, ветеринар, научни сарадник, Београд
- Др Раде ЈЕЛЕНКОВИЋ, геолог, минеролог, професор универзитета, Београд
- Јован ЈЕРКОВ, музиколог, Нови Сад
- Дејан ЈЕЧМЕНИЦА, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Академик Борислав ЈОВАНОВИЋ, археолог, Београд
- Зорица ЈОВАНОВИЋ, историчар, Нови Сад
- Љиљана ЈОВАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Мр Млађен ЈОВАНОВИЋ, географ, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Петар ЈОВАНОВИЋ, инжењер рударства, професор универзитета, Београд
- Др Слободан ЈОВАНОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Јелена ЈОВИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд

- Ранко ЈОВОВИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
- Милена ЈОКСИМОВИЋ ПАЈЕВИЋ, класични филолог, асистент, Београд
- Др Душан ЈОКСИЋ, грађевински инжењер, професор универзитета, Београд
- Светлана КАЛЕЗИЋ РАДОЊИЋ, књижевни критичар, Подгорица, Црна Гора
- Др Љубица КАНДИЋ, правник, професор универзитета, Београд
- Марина КАНИЋ, професор књижевности, Крушевац
- Др Снежана КАЊУХ, стоматолог, Београд
- Мр Соња КАПЕТАНОВ, професор књижевности, Нови Сад
- Огњен КАРАНОВИЋ, историчар, стручни сарадник, Нови Сад
- Др Илија КАРОВ, агроном, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Велибор КАТИЋ, археолог, кустос, Младеновац
- Др Срђан КАТИЋ историчар, научни сарадник, Београд
- Велибор КАЧУНКОВИЋ, инжењер рударства, стручни саветник, Београд
- Давид КЕЦМАН ДАКО, књижевник, Сомбор
- Милица КИСИЋ, историчар уметности, библиограф саветник, Београд
- Андреј КАЛМАР, правник, Нови Сад
- Др Миливој КЛАРИН, инжењер машинства, професор универзитета, Зрењанин
- Др Анита КЛАУС, биолог, доцент универзитета, Београд
- Мр Иван КЊИЖАР, сарадник у настави универзитета, Темишвар, Румунија
- Мр Маја КОЗАРСКИ, биохемичар, асистент универзитета, Београд
- Др Милан КОЉАНИН, историчар, научни сарадник, Београд
- Мр Горан КОРУНОВИЋ, књижевни критичар, сарадник у настави универзитета, Београд
- Др Љиљана КОСТАДИНОВИЋ, хемичар, доцент универзитета, Бачка Топола
- Др Емилија КОСТАДИНОВСКА, агроном, професор универзитета, Штип, Македонија
- Др Петрула КОСТОВСКА, историчар уметности, Лондон, Велика Британија
- Мр Ана КОТЕВСКА, музиколог, Београд
- Др Љубомир КОЦИЋ, педагог, професор универзитета, Београд
- Др Душанка КРАЈНОВИЋ, фармацевт, доцент универзитета, Београд
- Мр Викторија КРОМПХОЛЦ, професор, лектор универзитета, Нови Сад
- Јасмина КРПО ЂЕТКОВИЋ, биолог, Београд
- Мр Александар КРСТИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Мр Весна КРУЉАЦ, историчар уметности, кустос, Београд
- Никола КРУШЕВАЦ, економиста, асистент, Београд
- Филип КРЧМАР, историчар, Нови Сад
- Мр Сузана КУЈУНЦИЋ ОСТОЈИЋ, професор књижевности, Нови Сад
- Др Маша КУЛАУЗОВ, правник, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Радивоје КУЛИЋ, андрагог, професор универзитета, Приштина
- Др Ђоко КУНГУЛОВСКИ, биолог, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Мр Александра КУЧЕКОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Борис ЛАЗИЋ, књижевник, Париз, Француска
- Јасенка ЛАЗИЋ, историчар, Бачка Паланка
- Љиљана ЛАЗИЋ, историчар уметности, виши кустос, Нови Сад
- Академик Небојша ЛАЛИЋ, лекар, професор универзитета, Београд
- Бранка ЛАНЦОШ МАЛДИНИ, архитекта, Београд
- Емил ЛИБМАН, лекар, Суботица
- Даворин ЛИВАЈА, историчар, Бешка
- Марио ЛИГУОРИ, лектор универзитета за италијански језик, Нови Сад
- Др Ђорђе ЛОПИЧИЋ, правник, дипломата, Београд
- Душан ЛОПУШИНА, музичар, Београд
- Марко ЛОПУШИНА, новинар, Београд
- Мр Наталија ЛУДОШКИ, историчар књижевности, професор, Нови Сад
- Др Татјана ЛУКИЋ, правник, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Милутин ЉЕШЕВИЋ, географ, професор универзитета, Београд
- Мр Ирена ЉУБОМИРОВИЋ, историчар, асистент универзитета, Ниш
- Ивана МАКСИЋ, професор, Крагујевац
- Слободан МАЛДИНИ, архитекта, Београд
- Др Марица МАЛОВИЋ ЂУКИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Др Анамарија МАНДИЋ, технолог, научни сарадник, Нови Сад
- Божидар МАНДИЋ, књижевник, Рудник
- Др Мира МАНДИЋ, географ, доцент универзитета, Бања Лука, Република Српска

- Др Растислав МАНДИЋ, грађевински инжењер, професор универзитета, Београд
- Др Прибислав МАРИНКОВИЋ, економиста, професор, Београд
- Др Радован МАРИНКОВИЋ, агроном, научни саветник, Нови Сад
- Др Саша МАРИНКОВИЋ, орнитолог, Београд
- Наташа МАРЈАНОВИЋ, музиколог, Нови Сад
- Др Смиља МАРЈАНОВИЋ ДУШАНИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Веселин МАРКОВИЋ, књижевник, Београд
- Веселинка МАРКОВИЋ, историчар, виши кустос, Нови Сад
- Иван Р. МАРКОВИЋ, историчар архитектуре, Београд
- Катарина МАРКОВИЋ, правник, виши архивиста, Нови Сад
- Никола МАРКОВИЋ, економиста, Београд
- Др Ратко МАРКОВИЋ, правник, професор универзитета, Београд
- Јован Б. МАРКУШ, машински инжењер, новинар, Подгорица, Црна Гора
- Ведрана МАРЛОГ, филолог, Рума
- Мр Драга МАСТИЛОВИЋ, историчар, виши асистент универзитета, Пале, Република Српска
- Др Јасна МАСТИЛОВИЋ, технолог, виши научни сарадник, Нови Сад
- Мр Милош МАТИЋ, антрополог, кустос, Београд
- Јована МАТИЋ КОС, технолог, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Веселин МАТОВИЋ, књижевник, Никшић, Црна Гора
- Др Сања МАЦУРА, књижевни критичар, Бања Лука, Република Српска
- Јелена МЕЖИНСКИ МИЛОВАНОВИЋ, историчар уметности, кустос, Београд
- Славица МЕРЕНИК, историчар, Београд
- Др Бошко МИЈАТОВИЋ, економист, научни сарадник, Београд
- Др Слободан МИЈУШКОВИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
- Др Весна МИКИЋ, музиколог, професор универзитета, Београд
- Др Ђорђе МИКИЋ, историчар, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Мр Дијана МИЛАШИНОВИЋ МАРИЋ, историчар уметности, кустос, Београд
- Ненад МИЛЕНОВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Милан МИЛЈЕТИЋ, конзерватор, Београд
- Диана МИЛИНОВИЋ, архивиста, Сремски Карловци
- Мр Наташа МИЛИЋЕВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Др Гордана МИЛОВАНОВИЋ, хемичар, професор универзитета, Београд
- Соња МИЛОВИЋ, историчар, Сарајево, Федерација БиХ
- Миладин МИЛОШЕВИЋ, историчар, архивски саветник, Београд
- Срђан МИЛОШЕВИЋ, историчар, Београд
- Др Јована МИЛУТИНОВИЋ, педагог, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Бојан МИЉКОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Бојана МИЉКОВИЋ КАТИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Милан МИРКОВИЋ, инжењер архитектуре, Рума
- Боривој МИРОСАВЉЕВИЋ, економиста, инжењер, Нови Сад
- Др Светлана МИРЧОВ, правник, библиотекар саветник, Београд
- Др Саша МИТРЕВ, агроном, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Катарина МИТРОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Мр Наташа МИТРОВИЋ, пијанисткиња, доцент универзитета, Београд
- Јоаникије МИЋОВИЋ, епископ будимљанско-никшићки, Никшић, Црна Гора
- Др Душан МИХАИЛОВИЋ, археолог, доцент универзитета, Београд
- Др Љубодраг МИХАЛЛОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Др Александра МИШАН, технолог, научни сарадник, Нови Сад
- Др Биљана МИШИЋ ИЛИЋ, филолог, професор универзитета, Ниш
- Мр Тања МИШЛИЦКИ, географ, асистент универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Др Миљивоје МЛАЂЕНОВИЋ, драмски писац, Нови Сад
- Слободан МРЂА, социолог, Београд
- Иво МУНЂАН, књижевник, Темишвар, Румунија
- Радослав НЕДИЋ, правник, адвокат, Београд
- Др Виктор НЕДОВИЋ, технолог, професор универзитета, Београд
- Мр Невена НЕМЕТ БЛАГОЈЕВ, технолог, научни сарадник, Нови Сад

- Катарина НЕШИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Мирјана НЕШКОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Томислав НИКОДИЈЕВИЋ, историчар, виши архивиста, Београд
- Мр Марина НИКОЛИЋ, филолог, научни сарадник, Београд
- Миодраг НИКОЛИЋ, економиста, саветник, Београд
- Др Ратко НИКОЛИЋ, агроном, професор универзитета, Нови Сад
- Др Миомир НИКШИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Др Марк Ј. НИЛТ, филозоф, професор универзитета, Монтреал, Канада
- Ненад НИНКОВИЋ, историчар, асистент универзитета, Нови Сад
- Биљана НИШКАНОВИЋ, историчар књижевности, кустос, Нови Сад
- Вилма НИШКАНОВИЋ, етнолог, музејски саветник, Београд
- Др Драган НОВАКОВИЋ, социолог, виши научни сарадник, Београд
- Др Марина ОБИЖАЈЕВА, слависта, научни сарадник, Београд
- Младен ОБРАДОВИЋ, правник, саветник, Београд
- Дејан ОБУЋИНСКИ, економиста, Београд
- Драгослав ОПСЕНИЦА, историчар, виши архивиста, Београд
- Милутин Ж. ПАВЛОВ, књижевник, Нови Сад
- Мр Драгана ПАВЛОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Снежана ПАВЛОВИЋ, биолог, научни сарадник, Крагујевац
- Ана ПАЈВАНЧИЋ, социолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Сања ПАЈИЋ, историчар уметности, доцент универзитета, Крагујевац
- Ана ПАНИЋ, кустос, историчар уметности, Београд
- Мр Гордана ПАНТЕЛИЋ, физичар, истраживач-сарадник, Београд
- Др Дејан ПАНТЕЛИЋ, физичар, истраживач-сарадник, Београд
- Владимир ПАНТИЋ, биолог, научни сарадник, Зрењанин
- Марјам ПАРЧАМИЈАН (Maryam PARCHEMIAN), биолог, асистент универзитета, Карај, Иран
- Мр Милана ПАШИЋ, географ, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Ива ПАШТРНАКОВА (Iva PAŠTRŇÁKOVÁ), историчар уметности, професор универзитета, Братислава, Словачка
- Недељка ПЕРИШИЋ, историчар књижевности, Београд
- Др Слободан ПЕРОВИЋ, правник, професор универзитета, Београд
- Др Радмила ПЕТАНОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Др Софија ПЕТКОВИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Александар Саша ПЕТРОВИЋ, тенор, Нови Сад
- Др Драган Р. ПЕТРОВИЋ, политиколог, научни сарадник, Београд
- Др Драган С. ПЕТРОВИЋ, инжењер електротехнике, професор универзитета, Београд
- Зорица ПЕТРОВИЋ, историчар, кустос, Аранђеловац
- Др Јелица ПЕТРОВИЋ, психолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Милић Ф. ПЕТРОВИЋ, историчар, архивски саветник, Београд
- Мирослав Б. ПЕТРОВИЋ, редитељ, историчар филма, Београд
- Мр Мирјана ПЕТРОВИЋ САВИЋ, филолог, Београд
- Др Мира ПЕТРОНИЈЕВИЋ, грађевински инжењер, професор универзитета, Београд
- Др Невена ПЕТРУШИЋ, правник, професор универзитета, Ниш
- Др Маријана ПЕШАКОВИЋ, микробиолог, научни сарадник, Чачак
- Мр Јован ПЕШАЉ, историчар, асистент универзитета, Београд
- Др Владан ПЕШИЋ, агроном, доцент универзитета, Ниш
- Др Јелена ПИЛИПОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Мр Срђан ПИРИВАТРИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Никола ПЛАВИШИЋ, историчар, виши кустос, Неготин
- Др Милена ПОКРАЈАЦ, фармацеут, професор универзитета, Београд
- Милан ПОПАДИЋ, историчар уметности, истраживач-приправник, Београд
- Кармен ПОПЕСКУ (Carmen POPESCU), историчар уметности, Париз, Француска
- Владимир ПОПОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Мирјана ПОПОВИЋ, историчар, Београд
- Др Радован ПОПОВИЋ, историчар уметности, Сремска Митровица

- Др Радомир В. ПОПОВИЋ, теолог, професор универзитета, Београд
- Др Ранко ПОПОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Чарна ПОПОВИЋ, књижевник, Панчево
- Др Мирјана ПОПОВИЋ БОЖИЋ, физичар, научни саветник, Београд
- Др Никола М. ПОТКОЊАК, педагог, професор универзитета, Београд
- Др Младена ПРЕЛИЋ, етнолог, научни сарадник, Београд
- Мр Дубравка ПЕРАДОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Мр Јасна ПРОДАНОВ РАДУЛОВИЋ, ветеринар, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Др Љиљана ПРОТИЋ, биолог, стручни сарадник, Београд
- Бојана ПРУНИЋ, ветеринар, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Мр Љиљана ПУЗОВИЋ, историчар, библиотекар, Београд
- Адам ПУСЛОЈИЋ, књижевник, Београд
- Мр Марина ПУТНИК ДЕЛИЋ, агроном, асистент универзитета, Нови Сад
- Мр Иван ПУШИЋ, ветеринар, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Др Петар ПФЕНД, хемичар, професор универзитета, Београд
- Др Владимир РАДАК, лекар, Београд
- Др Питер РАДАН, правник професор универзитета, Сиднеј, Аустралија
- Зоран ХР. РАДИСАВЉЕВИЋ, новинар, књижевник, Београд
- Др Ненад РАДИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Биљана РАДИЋ БОЈАНИЋ, англиста, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Сања РАДОВАНОВИЋ, правник, асистент универзитета, Нови Сад
- Александар РАДОВИЋ професор књижевности, библиотекар, Нови Сад
- Анђелија РАДОВИЋ историчар, кустос, Београд
- Јован РАДОЈЕВИЋ, књижевни аналитичар, Подгорица, Црна Гора
- Др Драгана РАДОЈИЧИЋ, етнолог, научни саветник, Београд
- Јован С. РАДОЈЧИЋ, историчар, Београд
- Мр Мирослав Мики РАДОЊИЋ, театролог, Нови Сад
- Др Миша РАДУЈКО, историчар уметности, Београд
- Др Лидија Б. РАДУЛОВИЋ, етнолог, доцент универзитета, Београд
- Др Оливера РАДУЛОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Вучина РАИЧЕВИЋ, слависта, професор универзитета, Београд
- Др Селена РАКОЧЕВИЋ, етномузиколог, доцент универзитета, Београд
- Мр Новица РАНЂЕЛОВИЋ, економиста, професор, Ниш
- Здравко РАНКОВИЋ, новинар, архивски саветник, Ваљево
- Др Петар РАСПОР, биолог, професор универзитета, Љубљана, Словенија
- Јана РАСТЕГОРАЦ, књижевник, Београд
- Мр Радомир РАТАЈАЦ, ветеринар, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Вахид РАХИЋУ (Vahud RANJOO), агроном, професор универзитета, Карај, Иран
- Небојша РАШО, историчар, Херцег Нови, Црна Гора
- Др Радмила РЕСАНОВИЋ, ветеринар, професор универзитета, Београд
- Др Маријана РИЦЉИ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Маја РОГАЧ, књижевни критичар, Нови Сад
- Др Олег РОДКИН (Aleh Rodzkin), биолог, професор универзитета, Минск, Белорусија
- Др Јуриј РОЈС, слависта, Марибор, Словенија
- Др Срђан РУДИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Др Мира РУЖИЋ, археолог, научни саветник, Београд
- Драган РУСОВ, ветеринар, Нови Сад
- Др Чедомир РУСОВ, ветеринар, научни саветник, Београд
- Др Тибор САБО, хемичар, професор универзитета, Београд
- Др Јуриј САВЕЉЕВ (Юриј Р. САВЕЉЕВ), историчар уметности, Русија
- Мр Александар САВИЋ, историчар, виши архивиста, Ужице
- Милена САВИЋ, технолог, асистент универзитета, Београд
- Мирјана САВИЋ, историчар, библиотекар, Краљево
- Др Владимир САКАЧ, лекар, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Душан САЛАТИЋ, инжењер рударства, професор универзитета, Београд
- Наташа САЉМА, биолог, Зрењанин
- Милослав САМАРЦИЋ, економиста, публициста, Крагујевац

- Мр Светозар САНТОВАЦ, биолог, научни сарадник, Зрењанин
 Др Мирјана СЕГЕДИНАЦ, методичар, професор универзитета, Нови Сад
 Др Слободан СЕЛИНИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
 Др Надежда СИЛАШКИ, англиста, професор универзитета, Београд
 Др Драган СИМЕУНОВИЋ, политиколог, професор универзитета, Београд
 Др Драга М. СИМИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
 Др Драгиња СИМИЋ ЛАЗАР, историчар уметности, Париз, Француска
 Др Алексеј Н. СМIRHOV, биолог, професор универзитета, Москва, Русија
 Мр Александра СМIRHOV БРКИЋ историчар, асистент универзитета, Нови Сад
 Др Светлана СМОЛЧИЋ-МАКУЉЕВИЋ, историчар уметности, Београд
 Др Богосав СОЛДАТОВИЋ, ветеринар, професор универзитета, Београд
 Желька СПОНЗА, харфа, Нови Сад
 Сузана СРНДОВИЋ, библиотекар, Београд
 Др Мирјана СТАЈИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
 Др Марина СТАМЕНКОВИЋ РАДАК, биолог, професор универзитета, Београд
 Др Љиљана СТАНКОВ, педагог, доцент универзитета, Београд
 Др Влада СТАНКОВИЋ, историчар, доцент универзитета, Београд
 Милош СТАНКОВИЋ, историчар уметности, Београд
 Др Славица СТАНКОВИЋ, агроном, фитопатолог, виши научни сарадник, Београд
 Др Срђан СТАНКОВИЋ, инжењер електротехнике, професор универзитета, Београд
 Др Стеван СТАНКОВИЋ, географ, професор универзитета, Београд
 Урош СТАНКОВИЋ, правник, асистент универзитета, Нови Сад
 Ненад СТАНОЈЕВИЋ, књижевни критичар, Нови Сад
 Славко СТАНОЈЕВИЋ, правник, Нови Сад
 Нинослав СТАНОЈЛОВИЋ, историчар, Јагодина
 Др Мира СТАРОВИЋ, агроном, виши научни сарадник, Београд
 Др Бранка СТЕВАНОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
 Др Владимир СТЕВАНОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
 Др Зоран СТЕВАНОВИЋ, геолог, професор универзитета, Београд
 Јулијана СТЕВАНОВИЋ, историчар уметности, Нови Сад
 Др Катица СТЕВАНОВИЋ ХЕДРИХ, инжењер машинства, професор универзитета, Ниш
 Др Иван СТЕВОВИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
 Др Георгиос СТЕИРИС, филозоф, професор универзитета, Атина, Грчка
 Др Ана СТЕФАНОВИЋ, теоретичар музике, професор универзитета, Београд
 Др Зоран СТЕФАНОВИЋ, инжењер машинства, професор универзитета, Београд
 Др Срђан СТЕФАНОВИЋ, ветеринар, истраживач-сарадник, Београд
 Милун СТИЈОВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
 Др Игор СТОЈАНОВ, ветеринар, научни сарадник, Нови Сад
 Др Биљана СТОЈАНОВИЋ, економист, професор универзитета, Београд
 Бранко СТОЈАНОВИЋ, књижевни критичар, Београд
 Др Владимир СТОЈАНОВИЋ, географ, професор универзитета, Нови Сад
 Др Никола СТОЈАНОВИЋ, редитељ, историчар филма, професор универзитета, Београд
 Мр Радмила СТОЈАНОВИЋ, пијанисткиња, професор универзитета, Београд
 Др Саша СТОЈАНОВИЋ, фитопатолог, виши научни сарадник, Београд
 Мр Маја Д. СТОЈКОВИЋ, историчар књижевности, Ниш
 Андреа СУБАШИЋ, агроном, Нови Сад
 Академик Јулијан ТАМАШ, русиниста, професор универзитета, Нови Сад
 Др Зоран ТАМБУР, ветеринар, Београд
 Јован ТАНУРЦИЋ, социолог, новинар, Нови Сад
 Драган ТАСИЋ, књижевни критичар, Лесковац
 Слободан ТИШМА, књижевник, Нови Сад
 Др Драго ТОДИЋ, географ, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
 Др Миланка ТОДИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
 Др Дејан ТОДОРОВИЋ, психолог, професор универзитета, Београд
 Др Јован ТОДОРОВИЋ, инжењер машинства, професор универзитета, Београд
 Желько ТОМАНОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд

- Др Гордана ТОМОВИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Др Ђуро ТОШИЋ, историчар, научни саветник, Београд
- Саша ТРИФУНОВИЋ, класични филолог, лексикографски редактор, Београд
- Др Недељко ТРНАВАЦ, педагог, професор универзитета, Београд
- Милојко ТУБИЋ, историчар, спортски радник, Нови Сад
- Др Ристо ТУБИЋ, филозоф, професор универзитета, Београд
- Александар ТУМАРИЋ, историчар, Нови Сад
- Биљана ТУРАЊАНИН, професор књижевности, књижевни критичар, Нови Сад
- Зорица ТУРЈАЧАНИН, књижевни критичар, Бања Лука, Република Српска
- Др Драган ЋАЛОВИЋ, историчар уметности, доцент универзитета, Београд
- Владимир ЋЕХА, књижевник, Нови Сад
- Јован ЋИРИЛОВ, театролог, књижевник, Београд
- Јасмина С. ЋИРИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Љиљана ЋУК, историчар књижевности, стручни секретар, Нови Сад
- Др Мирослав ЋУРЧИЋ, лекар, Сента
- Мр Иван ЋУШИЋ, ветеринар, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Др Снежана ФЕРЈАНЧИЋ, историчар, доцент универзитета, Београд
- Емсуре ХАМЗИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Зорица ХАЦИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Нови Сад
- Игор ХОЛОДКОВ, новинар, уредник, Београд
- Др Милан ХОФМАН, инжењер машинства, професор универзитета, Београд
- Марија ЦВЕТКОВИЋ, књижевник, Крушевац
- Бранислав ЦВИЈИЋ, тенор, Нови Сад
- Дејан ЦРНЧЕВИЋ, историчар уметности, истраживач-сарадник, Београд
- Ивана ЧАБАРКАПА, биолог, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Др Нежа ЧАДЕЖ, биолог, професор универзитета, Љубљана, Словенија
- Др Радоје ЧОЛОВИЋ, хирург, професор универзитета, Београд
- Др Јасмина ЧУБРИЉО, историчар уметности, доцент универзитета, Београд
- Др Давор ЏАЛТО, историчар уметности, доцент универзитета, Ниш
- Др Љубиша ЏАМБАС, стоматолог, Нови Сад
- Мр Велибор ЏОМИЋ, правник, свештеник, Подгорица, Црна Гора
- Др Дејан ШАБИЋ, географ, доцент универзитета, Београд
- Јована ШАЉИЋ, турколог, истраживач-сарадник, Београд
- Дејан ШАМАРА, географ, Бања Лука, Република Српска
- Мр Слободанка ШАРЕНАЦ, историчар књижевности, Београд
- Мр Марија ШАРОВИЋ, историчар књижевности, истраживач-сарадник, Београд
- Др Љиљана ШЕВО, историчар уметности, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Мр Душан ШКОРИЋ, историчар уметности, Нови Сад
- Владислава ШОШО, технолог, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Др Раденко ШЋЕКИЋ, историчар, виши истраживач, Бијело Поље, Црна Гора

ПРЕДЛОГ ЗА РЕИЗБОР ЧЛАНОВА САРАДНИКА

Марија АДАМОВ, музиколог, Нови Сад
Др Милан АДАМОВИЋ, технолог, професор универзитета, Београд
Боривоје АДАШЕВИЋ, књижевник, Пожега
Др Дејан АЈДАЧИЋ, историчар књижевности, Београд
Мр Јелена АЈЦАНОВИЋ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
Мр Милан АЈЦАНОВИЋ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
Дејан АЛЕКСИЋ, књижевник, Краљево
Милен АЛЕМПИЈЕВИЋ, књижевник, Чачак
Др Николај Ф. АЛЕФИРЕНКО, слависта, професор универзитета, Русија
Мила АЛЕЧКОВИЋ НИКОЛИЋ, књижевник, лекар, Париз, Француска
Др Марио АЛИНЕИ, филолог, професор универзитета, Волгоград, Русија
Славко АЛМАЖАН, књижевник, Нови Сад
Мр Горан АНАЧКОВ, хемичар, асистент универзитета, Нови Сад
Јелена АНДРЕЕВСКА, историчар уметности, асистент универзитета, Скопље, Македонија
Даница АНДРЕЈЕВИЋ, књижевни критичар, Београд
Милица АНДРЕЈЕВИЋ, музиколог, Београд
Маја АНЂЕЛКОВИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Крагујевац
Мр Михаел АНТОЛОВИЋ, историчар, асистент универзитета, Сомбор
Вероника АНТОНОВИЋ, фаготисткиња, Нови Сад
Соња АНТУНИЋ, флаутисткиња, доцент универзитета, Нови Сад
Анђелко АНУШИЋ, књижевник, Бања Лука, Република српска
Милета АЋИМОВИЋ ИВКОВ, књижевни критичар, Београд
Биљана БАБИЋ, професор српског језика, Нови Сад
Горан БАБИЋ, књижевник, Београд
Мр Здравко БАБИЋ, слависта, асистент универзитета, Никшић, Црна Гора
Мр Александра БАЈАЗЕТОВ, германиста, компаратиста, асистент универзитета, Београд

Драгана БАЈИЋ, хиспаниста, Мадрид, Шпанија
Др Љиљана БАЈИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
Мр Ружица БАЈИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
Др Бранко Брђанин БАЈОВИЋ, књижевник, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
Мр Бранислава БАЛАЖ, професор књижевности, лексикографски редактор, Нови Сад
Валерија БАЛАЖ АРТ, професор књижевности, Будимпешта, Мађарска
Др Христос БАЛОГЛУ, економиста, Атина, Грчка
Др Јанош БАНЧЕРОВСКИ, слависта, професор универзитета, Будимпешта, Мађарска
Др Леонида БАРГЕЛИОТИС, историчар, професор универзитета, Атина, Грчка
Др Адриан А. БАРЕНТСЕН, лингвиста, професор универзитета, Амстердам, Холандија
Др Јан БАСАРА, филолог, Варшава, Пољска
Др Душан Т. БАТАКОВИЋ, историчар, научни саветник, Београд
Др Ивана БАШИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
Наташа БЕЛИЋ, филолог, библиотекар, Нови Сад
Др Стојан БЕРБЕР, књижевник, лекар, професор универзитета, Сомбор
Мр Драгана БЕСАРА, компаратиста, сарадник библиотекар, Београд
Ален БЕШИЋ, књижевни критичар, Нови Сад
Мр Миливој БЕШЛИН, историчар, Нови Сад
Др Радован БИГОВИЋ, теолог, професор универзитета, Београд
Др Миле БЈЕЛАЈАЦ, историчар, научни саветник, Београд
Мр Исидора БЈЕЛАКОВИЋ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
Др Марта БЈЕЛЕТИЋ, лингвиста, виши научни сарадник, Београд

- Александар БЈЕЛОГРЛИЋ, књижевник, Зрењанин
- Предраг БЈЕЛОШЕВИЋ, песник, Бања Лука, Република Српска
- Марија БОБРОВЊИЦКА, филолог, професор универзитета, Краков, Пољска
- Мр Биљана БОЖИН, биолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Верица БОЖИЋ КРСТИЋ, биолог, професор универзитета, Нови Сад
- Бранислав БОЖОВИЋ, публициста, историограф, Београд
- Гојко БОЖОВИЋ, књижевни критичар, Београд
- Др Драгиша БОЈОВИЋ, књижевник, професор универзитета, Ниш
- Радивој БОЈОВИЋ, историчар, виши кустос, Чачак
- Др Снежана БОЈОВИЋ, хемичар, професор универзитета, Београд
- Наталија А. БОНДАРЕНКО, кандидат филолошких наука, виши научни сарадник, Москва, Русија
- Др Александар В. БОНДАРКО, лингвиста, професор универзитета, дописни члан РАН, Петроград, Русија
- Др Драгомир БОНЦИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Мр Бојана БОРИЋ БРЕШКОВИЋ, историчар, музејски саветник, Београд
- Др Александар БОШКОВИЋ, историчар књижевности, истраживач-сарадник, Београд
- Др Горан БОШКОВИЋ, технолог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Драган БОШКОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Крагујевац
- Сања БОШКОВИЋ, књижевни критичар, Поатје, Француска
- Др Светлана БРАНКОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Предраг БРЕБАНОВИЋ, теоретичар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Др Рудо БРТАЊ, филолог, научни саветник, Братислава, Словачка
- Ђорђе БРУЈИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
- Др Милка БУБАЛО ЖИВКОВИЋ, географ, доцент универзитета, Нови Сад
- Бено БУДАР, песник, Будишин, Немачка
- Др Жика БУЈУКЛИЋ, правник, професор универзитета, Београд
- Др Рајко БУКВИЋ, економиста, професор универзитета, Београд
- Младен БУЛУТ, новинар, Нови Сад
- Снежана БУЉ, оперска и концертна певачица, Њујорк, САД
- Др Димитрије БУНТИЋ, професор књижевности, Крушевац
- Мр Невена ВАРНИЦА, професор књижевности, асистент универзитета, Нови Сад
- Мр Горан ВАСИН, историчар, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Милоје ВАСИЋ, археолог, научни саветник, Београд
- Др Растко ВАСИЋ, археолог, научни саветник, Београд
- Др Бранислава ВАСИЋ РАКОЧЕВИЋ, књижевни критичар, Нови Сад
- Небојша ВАСОВИЋ, књижевник, Торонто, Канада
- Милана ВЕИНОВИЋ, историчар уметности, виши кустос, Панчево
- Др А. ВЕЈНЕН, филолог, професор универзитета, Малден, Холандија
- Живојин ВЕЛИМИРОВИЋ, виолиниста, професор универзитета, Београд
- Др Снежана ВЕЛКОВСКА, лингвиста, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Катарина ВЕЉАНОВСКА, филолог, Скопље, Македонија
- Татјана И. ВЕНДИНА, филолог, Москва, Русија
- С. О. ВЕРБИЧ, филолог, Москва, Русија
- В. А. ВЕРЕСАЕВ, филолог, Москва, Русија
- Др Вилем ВЕРМЕР, филолог, професор универзитета, Амстердам, Холандија
- Др Андрија ВЕСЕЛИНОВИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Мр Соња ВЕСЕЛИНОВИЋ, књижевни критичар, Нови Сад
- Младен ВЕСКОВИЋ, књижевни критичар, саветник, Београд
- Гордана ВИЈОТИЋ, библиотекар, Нови Сад
- Мр Милица ВИНАВЕР-КОВИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Др Душко ВИТАС, информатичар, професор универзитета, Београд
- Др Зорица ВИТИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Мр Биљана ВИЋЕНТИЋ, русиста, асистент универзитета, Београд
- Арпад ВИЦКО, преводилац, Нови Сад
- Иван ВИШЕВСКИ (Иван ЈОЦИЋ), књижевник, Лесковац

- Чедомир ВИШЊИЋ, политиколог, историограф, Загреб, Хрватска
- Др Слободан ВЛАДУШИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Суботица
- Др Јасна ВЛАЈИЋ-ПОПОВИЋ, филолог, научни саветник, Београд
- Момир ВОЈВОДИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
- Петко ВОЈНИЋ ПУРЧАР, књижевник, Нови Сад
- Бојана ВУЈИН, књижевник, Нови Сад
- Мр Станислава ВУЈИНОВИЋ, историчар књижевности, истраживач-сарадник, Београд
- Др Душанка ВУЈОВИЋ, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Мр Радован Н. ВУЈОШЕВИЋ, историчар, Фекетић
- Миљурко ВУКАДИНОВИЋ, књижевник, Београд
- Мр Драгана ВУКОВ, биолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Бећир ВУКОВИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
- Др Бодин ВУКСАН, историчар уметности, доцент универзитета, Београд
- Мр Јован ВУКСАНОВИЋ, професор, Београд
- Мр Миодраг ВУКЧЕВИЋ, германиста, асистент универзитета, Београд
- Бојка ВУЛЕТИЋ, библиотекар, Смедерево
- Др Ивана ВУЛЕТИЋ, слависта, професор универзитета, Северна Каролина, САД
- Мр Вера ВУЛОВИЋ, историчар књижевности, Београд
- Мр Наташа ВУЛОВИЋ, лингвиста, истраживач-сарадник, Београд
- Др Жељко ВУЧКОВИЋ, филозоф, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Марија ВУЧКОВИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
- Др Смилка ГАБЕЛИЋ, историчар уметности, Београд
- Драган ГАВЕЛА, правник, Београд
- Др Лидија К. ГАВРЈУШИНА, слависта, научни саветник, Москва, Русија
- Богдан ГАЈИЋ, историчар, Суботица
- Милица ГАЈИЋ, музиколог, Београд
- Александра ГАЉОЊА, књижевник, Винча
- Мр Гордана ГАРИЋ ПЕТРОВИЋ, историчар, Београд
- Александар ГАТАЛИЦА, књижевник, Београд
- Др Јадранка ГВОЗДАНОВИЋ, лингвиста, професор универзитета, Амстердам, Холандија
- Др Владимир ГВОЗДЕН, компаратиста, асистент универзитета, Нови Сад
- Мр Јелена ГИНИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд
- Др Јасмина ГЛАМОЧЛИЈА, биолог, доцент универзитета, Београд
- Др Мирјана ГЛИГОРИЈЕВИЋ МАКСИМОВИЋ, историчар уметности, доцент универзитета, Београд
- Марина Јаковљевна ГЛОВИНСКА, лингвиста, Москва, Русија
- Мр Ана ГОЛУБОВИЋ, библиотекар, Београд
- Др Вида ГОЛУБОВИЋ, историчар књижевности, научни сарадник, Београд
- Мр Биљана ГОРЈАНОВИЋ, агроном, асистент универзитета, Нови Сад
- Мр Мирјана ГОЧАНИН, филолог, истраживач-сарадник, Београд
- Др Спасоје ГРАХОВАЦ, културни радник, Кикинда
- Др Марк Ј. ГРИНБЕРГ, филолог, професор универзитета, Канзас Сити, САД
- Др Роберт Д. ГРИНБЕРГ, филолог, професор универзитета, Северна Каролина, САД
- Др Мађеј ГРОХОВСКИ, лингвиста, професор универзитета, Торунь, Пољска
- Др Слободан ГРУБАЧИЋ, дописни члан САНУ германиста, професор универзитета, Београд
- Вера ГРУЈИЋ, историчар уметности, виши кустос, Београд
- Бојан ГРУЈИЧКИ, књижевник, Београд
- Љубица ДВОРНИЦКА, филолог, Братислава, Словачка
- Александар ДЕВЕТАК, професор књижевности, Нови Сад
- Наташа ДЕВЕТАКОВИЋ, професор књижевности, Београд
- Душан ДЕЈАНАЦ, политиколог, публициста, Кикинда
- Мирко ДЕМИЋ, књижевник, Крагујевац
- Мр Далибор ДЕНДА, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Др Сунчица ДЕНИЋ, књижевник, професор универзитета, Врање
- Др Мирјана ДЕТЕЛИЋ, фолклориста, научни саветник, Београд
- Др Владимир ДИБО, филолог, професор универзитета, Москва, Русија
- Коста ДИМИТРИЈЕВИЋ, књижевни историчар, критичар, Београд

- Др Милан С. ДИМИТРИЈЕВИЋ, астроном, научни саветник, Београд
- Др Гордана ДИМИЋ, технолог, професор универзитета, Нови Сад
- Ивана ДИМИЋ, књижевник, Београд
- Мр Иван ДИНИЋ, пијаниста, Панчево
- Др Тереза ДОБЖИЊСКА, слависта, професор универзитета, Варшава, Пољска
- Др Иван К. ДОБРЕВ, филолог, професор, Софија, Бугарска
- Др Биљана ДОЈЧИНОВИЋ НЕШИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Татјана ДОРОШКИНА, слависта, Уфа, Русија
- Др Ифигенија ДРАГАНИЋ, историчар, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Гордана ДРАГИН, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Лабуд ДРАГИЋ, књижевник, Београд
- Мр Гордан ДРАГОВИЋ, редитељ, Београд
- Драган ДРАГОЈЛОВИЋ, књижевник, Београд
- Мр Јасмина ДРАЖИЋ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Мирјана ДРЊДАРСКИ, историчар књижевности, саветник, Београд
- Драгомир ДУЈМОВ, књижевник, Будимпешта, Мађарска
- Мирослава ДУКИЋ ЛАЗАРЕВИЋ, професор књижевности, библиотекар, Нови Сад
- Јован ДУЊИН, књижевник, Нови Сад
- Бела ДУРАНЦИ, историчар уметности, Суботица
- Др Сандра ДУЧИЋ КОЛЕТ, класични филолог, Дарам, Велика Британија
- Академик Слободан ДУШАНИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Сања ЂАЈИЋ, правник, професор универзитета, Нови Сад
- Милосав ЂАЛИЋ, књижевник, Трстеник
- Мр Вукица ЂАПА ИВЕТИЋ, слависта, виши лектор, Београд
- Мр Зорица ЂЕРГОВИЋ ЈОКСИМОВИЋ, англиста, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Ким ЂИХЈАНГ, слависта, професор универзитета, САД
- Академик Владан ЂОРЂЕВИЋ, инжењер, професор универзитета, Београд
- Драгослав ЂОРЂЕВИЋ, књижевник, Крушевац
- Милан ЂОРЂЕВИЋ, књижевник, Београд
- Стојан ЂОРЂИЋ, књижевни критичар, Београд
- Др Ивана ЂУРИЋ-ПАУНОВИЋ, англиста, доцент универзитета, Нови Сад
- Мр Александра ЂУРИЧИЋ, театролог, Београд
- Др Миша ЂУРКОВИЋ, социолог, професор универзитета, Београд
- Жарко ЂУРОВИЋ, књижевник, Београд
- Љиљана ЂУРОВИЋ, правник, архивски саветник, Ниш
- Академик Милан ЂУРЧИНОВ, историчар књижевности, Скопље, Македонија
- Др Ц. Л. БЕЕЛИНГ, филолог, професор универзитета, Амстердам, Холандија
- Весна ЕГЕРИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Михаел ЕЛИЈАШ, историчар, Мартин, Словачка
- Анђелко ЕРДЕЉАНИН, афористичар, књижевни критичар, Нови Сад
- Добрица ЕРИЋ, књижевник, Београд
- Др Гвозден ЕРОР, књижевник, научни саветник, Београд
- Др Андреја ЖЕЛЕ, слависта, професор универзитета, Љубљана, Словенија
- Нина ЖИВАНЧЕВИЋ, књижевник, Њујорк, САД
- Др Ивана ЖИВАНЧЕВИЋ СЕКЕРУШ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Павол ЖИГО, филолог, професор универзитета, Братислава, Словачка
- Др Радмила ЖУГИЋ, слависта, виши научни сарадник, Београд
- Теодора ЖУЈОВИЋ, библиотекар, Београд
- Светлана ЗАЦЕВА, филолог, научни саветник, Петроград, Русија
- Мирна ЗАКИЋ, књижевник, Београд
- Др Марија ЗАРЕМБИНА, филолог, професор универзитета, Краков, Пољска
- Ирина ЗАХАРИЈЕВА, слависта, Софија, Бугарска
- Др Душанка ЗВЕКИЋ-ДУШАНОВИЋ, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Академик Момчило ЗЕЧЕВИЋ, историчар, научни саветник, Београд
- Др Богуслав ЗЈЕЛИНСКИ, слависта, професор универзитета, Познањ, Пољска
- Радослав ЗЛАТАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Сања ЗЛАТКОВИЋ, професор књижевности, Нови Сад
- Академик Ђорђе ЗЛОКОВИЋ, архитекта, професор универзитета, Београд
- Др Галина А. ЗОЛОТОВА, филолог, професор универзитета, Москва, Русија

- Др Владимир ЗОРИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Нотингем, Велика Британија
- Др Мирко ЗУРОВАЦ, филозоф, професор универзитета, Београд
- Анђела ИВАНИЋ, историчар књижевности, Београд
- Бранка ИВАНИЋ, историчар уметности, Београд
- Владимир ИВАНИШЕВИЋ, историчар, виши архивиста, Нови Сад
- Ирина ИВАНОВА, филолог, доцент универзитета, Москва, Русија
- Др Калина ИВАНОВА, филолог, професор универзитета, Софија, Бугарска
- Др Најда ИВАНОВА, слависта, професор универзитета, Софија, Бугарска
- Др Ценка ИВАНОВА, слависта, професор универзитета, Велико Трново, Бугарска
- Мр Јован Н. ИВАНОВИЋ, филолог, професор, Београд
- Мр Милена ИВАНОВИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд
- Мр Весна ИВКОВ, етномузиколог, асистент универзитета, Сомбор
- Мр Зорица ИВКОВИЋ, историчар уметности, конзерватор, Сирогојно
- Др Ивана ИГЊАТОВ-ПОПОВИЋ, театролог, професор струковних студија, Нови Сад
- Дејан ИЛИЋ, књижевник, преводилац, Београд
- Мр Јелена ИЛИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
- Јелица ИЛИЋ, историчар, кустос, Зајечар
- Мр Марија ИЛИЋ, слависта, истраживач-сарадник, Београд
- Др Игор ЈАЈИЋ, агроном, доцент универзитета, Нови Сад
- Мр Ана ЈАКОВЉЕВИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд
- Др Милица ЈАКУБЈЕЦ СЕМКОВОВА, историчар књижевности, професор универзитета, Вроцлав, Пољска
- Мр Сандра ЈАКШИЋ, ветеринар, истраживач-сарадник, Нови Сад
- Др Кајоко ЈАМАСАКИ, јапанолог, доцент универзитета, Београд
- Др Либор ЈАН, слависта, професор универзитета, Брно, Чешка
- Др Јан ЈАНАК, слависта, професор универзитета, Брно, Чешка
- Чедомир ЈАНИЋ, историчар, виши саветник, Београд
- Радојка ЈАНИЋИЈЕВИЋ, историчар уметности, музејски саветник, Котор, Црна Гора
- Мр Јасмина ЈАНКОВИЋ, пијанисткиња, Београд
- Др Стеван ЈАСНИЋ, агроном, професор универзитета, Нови Сад
- Бранислав ЈАТИЋ, оперски певач, Нови Сад
- Др Слободан ЈАУКОВИЋ, естетичар, Београд
- Јевђа А. ЈЕВЋЕВИЋ, правник, Крагујевац
- Добривоје ЈЕВТИЋ, књижевник, Ниш
- Саша ЈЕЛЕНКОВИЋ, књижевник, Зајечар
- Мр Бранислава ЈЕЛИЋ, лингвиста, Сомбор
- Лидија ЈЕЛИЋ, професор, историчар књижевности, Београд
- Др Љубиша ЈЕРЕМИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Соња ЈЕРКОВИЋ, историчар, виши архивиста, Београд
- Милица ЈЕФТИМИЈЕВИЋ ЛИЛИЋ, књижевни критичар, Београд
- Бојан ЈОВАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Виолета ЈОВАНОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Јагодина
- Мр Владимир ЈОВАНОВИЋ, историчар књижевности, Нотингем, Велика Британија
- Мр Владимир ЈОВАНОВИЋ, музиколог, професор универзитета, Београд
- Иван ЈОВАНОВИЋ, инжењер електротехнике, Београд
- Јелена ЈОВАНОВИЋ, историчар, архивиста, Београд
- Др Јелена ЈОВАНОВИЋ, филолог, доцент универзитета, Београд
- Др Милена ЈОВАНОВИЋ, класични филолог, професор универзитета, Београд
- Небојша ЈОВАНОВИЋ, професор, Београд
- Биљана ЈОВАНОВИЋ СТИПЧЕВИЋ, библиотекар, саветник, Београд
- Надежда ЈОВИЋ ПЕТРОВИЋ, филолог, асистент универзитета, Ниш
- Др Владимир ЈОКАНОВИЋ, лекар, вајар, Нови Сад
- Др Јасмина ЈОКИЋ, фолклориста, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Иван ЈОРДОВИЋ, историчар, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Верица ЈУРИЋ, технолог, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Марина ЈУРИШИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
- Николај ЈУСОВ, филолог, Москва, Русија
- Др Љиљана ЈУХАС ГЕОРГИЈЕВСКА, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Никола КАЈТЕЗ, филозоф, Нови Сад

- Др Хелмут КАЛБ, слависта, Инсбрук, Аустрија
- Др Василије КАЛЕЗИЋ, историчар књижевности, Београд
- Драгиша КАЛЕЗИЋ, књижевник, Београд
- Др Људмила КАЛЊИН, филолог, Москва, Русија
- Др Марвин КАНТОР, слависта, професор универзитета, Еванстон, САД
- Академик Владимир КАЊУХ, лекар, професор универзитета, Београд
- Др Милош КАПЕТАНОВ, ветеринар, научни сарадник, Нови Сад
- Др Душан КАТУШЧАК, историчар књижевности, Мартин, Словачка
- Др Агнеш КАЦИБА, филолог, Сегедин, Мађарска
- Др Јан КАЧАЛА, слависта, професор универзитета, Братислава, Словачка
- Др Корнелије КВАС, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Мр Томаш КВОКА, филолог, Краков, Пољска
- Драго КЕКАНОВИЋ, књижевник, Загреб, Хрватска
- Мр Драгана КЕРКЕЗ, слависта, асистент универзитета, Београд
- Др Александар КИКЛЕВИЧ, слависта, доцент универзитета, Олштин, Пољска
- Др Лилија КИРОВА, филолог, научни саветник, Софија, Бугарска
- Мр Наташа КИШ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Ралф М. КЛЕМИНСОН, историчар књижевности, Портсмаут, САД
- Др Кристина КЛЕЧКОВА, филолог, професор универзитета, Катовице, Пољска
- Фјодор Д. КЛИМЧУК, филолог, Москва, Русија
- Др Злата КЛОКОЧАР ШМИТ, агроном, истраживач, Нови Сад
- Др Борислав КОБИЉСКИ, агроном, професор универзитета, Београд
- Др Ана КОВАЛСКА, филолог, професор универзитета, Варшава, Пољска
- Патрик КОВАЛСКИ (Бојан ЈЕЛИЋ), књижевник, Нови Сад
- Мр Борко КОВАЧЕВИЋ, лингвиста, асистент универзитета, Београд
- Бранислава КОВАЧЕВИЋ, библиограф, Нови Сад
- Др Војо КОВАЧЕВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Источно Сарајево, Република Српска
- Др Каталин КОВАЧЕВИЋ ХЕГЕДИШ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Милош КОВАЧКА, историчар књижевности, Мартин, Словачка
- Др Леон КОЈЕН, филозоф, професор универзитета, Београд
- Мр Зорана КОКИР, англиста, асистент универзитета, Београд
- Мр Медиса КОЛАКОВИЋ, професор књижевности, библиотекар, Нови Сад
- Др Бернар КОЛЕТ ДУЧИЋ, филозоф, професор универзитета, Дарам, Велика Британија
- Драган КОЛУНЦИЈА, књижевник, Београд
- Др Горан КОМАР, лекар, историограф, Херцег Нови, Црна Гора
- Радослав Раша КОМИНАЦ, књижевник, Београд
- Владимир КОЊИКУШИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Драган КОПРИВИЦА, слависта, професор универзитета, Никшић, Црна Гора
- Др Михал КОПЧИК, слависта, професор универзитета, Катовице, Пољска
- Милош КОРДИЋ, књижевник, Београд
- Александар КОСТАДИНОВИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Ниш
- Др Александар КОСТИЋ, дописни члан САНУ, психолог, професор универзитета, Београд
- Др Вукашин КОСТИЋ, слависта, професор универзитета, Приштина
- Драгомир КОСТИЋ, књижевник, професор универзитета, Грачаница
- Зоран КОСТИЋ, књижевник, Бања Лука, Република Српска
- Мр Мирјана КОСТИЋ ГОЛУБИЧИЋ, полониста, асистент универзитета, Београд
- Др Магдалена КОХ, историчар књижевности, професор универзитета, Вроцлав, Пољска
- Др Симона КРАЊЦ, словениста, доцент универзитета, Љубљана, Словенија
- Др Мирко КРИВОКАПИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
- Др Весна КРЊАЈА, агроном, професор универзитета, Београд
- Мр Стана КРСТАЈИЋ, флаутисткиња, Београд
- Здравко КРСТАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Соња КРСТАНОВИЋ, књижевник, Београд

- Мр Агата КРУШЕЦ, филолог, Краков, Пољска
 Др Зорица КУБУРИЋ, социолог, професор универзитета, Нови Сад
 Др Ивана КУЗМАНОВИЋ НОВОВИЋ, археолог, доцент универзитета, Београд
 Силас КУКИЈАРИС, историчар уметности, Атина, Грчка
 Драгољуб КУПРЕШАНИН, историчар, музејски саветник, Београд
 Љубов В. КУРКИНА, филолог, Москва, Русија
 Др Иван КУЦАРОВ, слависта, професор универзитета, Пловдив, Бугарска
 Др Здравко КУЧИНАР, филозоф, професор универзитета, Београд
 Др Јуриј ЛАБИНЦЕВ, историчар књижевности, Москва, Русија
 Мр Предраг ЛАЖЕТИЋ, историчар, виши кустос, Београд
 Предраг ЛАЗАРЕВИЋ, књижевни критичар, историчар, Бања Лука, Република Српска
 Лаза ЛАЗИЋ, књижевник, Београд
 Мр Небојша ЛАЗИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Приштина
 Радмила ЛАЗИЋ, књижевник, Земун
 Др Ивана ЛАЗИЋ КОЊИК, филолог, истраживач-сарадник, Београд
 Александар Б. ЛАКОВИЋ, лекар, књижевни критичар, Крагујевац
 Агњешка ЛАСЕК, слависта, Пољска
 Милош ЛАТИНОВИЋ, књижевник, Кикинда
 Др Ренате ЛАХМАН, историчар књижевности, професор универзитета, Констанца, Румунија
 Рената ЛЕБДА, филолог, Катовице, Пољска
 Лаура ЛЕВАИ АКСИН, флаутисткиња, професор универзитета, Нови Сад
 Др Валериј ЛЕПАХИН, слависта, професор универзитета, Будимпешта, Мађарска
 Др Ида ЛЕСКОШЕК ЧУКАЛОВИЋ, технолог, професор универзитета, Београд
 Л. А. ЛЕТАЕВА, лингвиста, Тјумен, Русија
 Српко ЛЕШТАРИЋ, арабиста, преводаца, Београд
 Ина И. ЛЕШЧИЛОВСКА, филолог, научни саветник, Москва, Русија
 Др Галина ЛИЛИЧ, лингвиста, професор универзитета, Санкт Петербург, Русија
 Јелена ЛИНСТРЕМ, русиста, Шведска
 Др Јосип ЛИСАЦ, филолог, професор универзитета, Задар, Хрватска
 Др Јулија ЛИСТРОВА ПРАВДА, слависта, професор универзитета, Вороњез, Русија
 Др Константин В. ЛИФАНОВ, слависта, Москва, Русија
 Др Милан ЛОЈАНИЦА, архитекта, професор универзитета, дописни члан САНУ, Београд
 Др Мијо ЛОНЧАРИЋ, филолог, научни саветник, Загреб, Хрватска
 Мр Аријана ЛУБУРИЋ, књижевник, асистент универзитета, Нови Сад
 Рајко ЛУКАЧ, књижевник, Београд
 Мр Љиљана ЛУКИЋ, професор, историчар књижевности, Бијељина, Република Српска
 Др Милош ЛУКОВИЋ, филолог, Београд
 Др Ваца ЛУПУЛОВИЋ, историчар, Темишвар, Румунија
 Др Јуриј ЛУШЋАНСКИ, песник, Будишин, Немачка
 Др Милица ЉАЉЕВИЋ ГРБИЋ, биолог, доцент универзитета, Београд
 Ана ЉАЦУ, хелениста, асистент универзитета, Москва, Русија
 Марко ЉУБИЧИЋ, историчар, Нови Сад
 Јанко МАГЛОВСКИ, историчар уметности, Бољевци
 Др Јудмила МАЗАЛОВА, историчар књижевности, научни саветник, Мартин, Словачка
 Др Љубомир МАКСИМОВИЋ, византолог, професор универзитета, Београд
 Др Милош МАЛЕНКОВИЋ, микробиолог, Нови Сад
 Др Ђорђе МАЛЕНЧИЋ, агроном, професор универзитета, Нови Сад
 Др Крстан МАЛЕШЕВИЋ, социолог, професор универзитета, Београд
 Др Јиржи МАЛИРЖ, слависта, професор универзитета, Брно, Чешка
 Др Гојко МАЛОВИЋ, историчар, архивски саветник, Београд
 Никола МАЛОВИЋ, књижевник, Херцег Нови, Црна Гора
 Зоран М. МАНДИЋ, књижевник, Сомбор
 Др Лека МАНДИЋ, биолог, професор универзитета, Чачак
 Мирослав МАНДИЋ, књижевник, Нови Сад
 Др Зоран МАНЕВИЋ, архитекта, професор универзитета, Београд
 Др Василос Н. МАНИМАНИС, астроном, професор универзитета, Атина, Грчка
 Мр Миролуб МАНОЈЛОВИЋ, историчар, виши кустос, Пожаревац
 Љиљана МАНЧИЋ, професор књижевности, Озаци

- Др Адријана Сида МАЊЕА, историчар, професор универзитета, Темишвар, Румунија
- Академик Драгослав МАРИНКОВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Др Душан МАРИНКОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Загреб, Хрватска
- Др Душан МАРИНКОВИЋ, социолог, професор универзитета, Нови Сад
- Томислав МАРИНКОВИЋ, књижевник, Липолист
- Др Илија МАРИЋ, филозоф, професор универзитета, Београд
- Др Гордан МАРИЧИЋ, класични филолог, доцент универзитета, Београд
- Др Илија МАРИЧИЋ, филозоф, професор универзитета, Београд
- Томислав МАРИЧИЋ, књижевник, Аранђеловац
- Др Јелена МАРКОВА, слависта, професор универзитета, Петрозаводск, Русија
- Душанка МАРКОВИЋ, географ, виши кустос, Нови Сад
- Др Жељко МАРКОВИЋ, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Илија МАРКОВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Наталија МАРКОВИЋ, књижевник, Земун
- Наташа МАРКОВИЋ, професор књижевности, Београд
- Олга МАРКОВИЋ, историчар књижевности, музејски саветник, Земун
- Предраг МАРКОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Саша МАРКОВИЋ, историчар, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Слободан МАРКОВИЋ, географ, професор универзитета, Нови Сад
- Др Димитрис Н. МАРОНИТИС, класични филолог, професор универзитета, Солун, Грчка
- Милован МАРЧЕТИЋ, књижевник, Београд
- Др Валентина МАСЛОВА, слависта, професор универзитета, Витебск, Белорусија
- Др Андрија МАТИЋ, књижевник, англиста, Београд
- Дејан МАТИЋ, класични филолог, Нови Сад
- Драгица МАТИЋ, професор српског језика, архивски саветник, Ужице
- Др Љиљана МАТИЋ, романиста, професор универзитета, Нови Сад
- Др Ана МАТОВИЋ, етномузиколог, Београд
- Др Августин МАЋОВЧИК, историчар, Мартин, Словачка
- Др Стеван МАШИРЕВИЋ, агроном, професор универзитета, Нови Сад
- Павле МЕДАКОВИЋ, диригент, Београд
- Др Офелија МЕЗА, романиста, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Ладислав МЕЗЕИ, виолончелиста, професор универзитета, Београд
- Мр Рандал МЕЏОР, преводац, лектор универзитета, Нови Сад
- Др Јасна МЕЛВИНГЕР историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Мира МЕНАЦ МИХАЛИЋ, филолог, професор универзитета, Загреб, Хрватска
- Сергеј МЕШЧЕРЈАКОВ, слависта, Москва, Русија
- Др Оксана МИКИТЕНКО, слависта, Кијев, Украјина
- Евгениј МИКИТИШИН, технички сарадник, Нови Сад
- Милена МИКИЋ ВРАГОЛИЋ, професор српског језика и књижевности, лексикографски редактор, Нови Сад
- Милован МИКОВИЋ, књижевник, Суботица
- Др Александар МИЛАНОВИЋ, лингвиста, доцент универзитета, Београд
- Горан МИЛАШИНОВИЋ, књижевник, Београд
- Мр Светлана МИЛАШИНОВИЋ, историчар књижевности, стручни сарадник, Нови Сад
- Горан МИЛЕНКОВИЋ, књижевник, Бор
- Др Милена МИЛИН, класични филолог, професор универзитета, Београд
- Мр Сања МИЛИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Мр Слађана МИЛИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Др Драган МИЛИЋЕВИЋ, ветеринар, научни истраживач, Београд
- Др Милић МИЛИЋЕВИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Предраг Р. МИЛОВАНОВИЋ, културолог, Београд
- Мр Пеђа МИЛОСАВЉЕВИЋ, виолиниста, Холандија
- Др Снежана МИЛОСАВЉЕВИЋ МИЛИЋ, теоретичар књижевности, доцент универзитета, Ниш
- Александра МИЛОШЕВИЋ, драматург, кустос, Београд
- Маријана МИЛОШЕВИЋ, књижевни критичар, Београд
- Др Радомир МИЛОШЕВИЋ, теолог, протојереј, Смедерево
- Мр Дејан МИЛУТИНОВИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Ниш

- Живојин МИЛУТИНОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Зоран МИЛУТИНОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Лондон, Велика Британија
- Михаило П. МИЉАНИЋ, новинар, Подгорица, Црна Гора
- Марко МИЉАНОВИЋ, историчар уметности, Приштина
- Др Ангелина МИНЧЕВА, филолог, професор универзитета, Софија, Бугарска
- Зоран МИРКОВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Мирослава МИРКОВИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Мр Радован МИРКОВИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Др Милица МИРКУЛОВСКА, филолог, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Желько МИТИЋ, књижевник, Ниш
- Др Вера МИТРИНОВИЋ, полониста, професор универзитета, Варшава, Пољска
- Катарина МИТРИЋЕВИЋ ШТЕПАНЕК, слависта, асистент универзитета, Београд
- Др Анђелка МИТРОВИЋ, арабиста, професор универзитета, Београд
- Др Марија МИТРОВИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
- Мр Весна МИЋИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Источно Сарајево, Република Српска
- Др Софија МИЋИЋ, англиста, професор универзитета, Београд
- Милутин МИЋОВИЋ, књижевник, Никшић, Црна Гора
- Др Георге МИХАИЛА, филолог, професор универзитета, Темишвар, Румунија
- Милан МИХАЈЛОВИЋ, књижевник, Косовска Митровица
- Др Евгенија МИЦЕВА, историчар књижевности, професор универзитета, Софија, Бугарска
- Др Олга МИШЕСКА ТОМИЋ, филолог, професор универзитета, Лајден, Холандија
- Др Љиљана МИШИЋ, балетски педагог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Синиша МИШИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Радивоје МЛАДЕНОВИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
- Др Франко МОНТАНАРИ, класични филолог, професор универзитета, Пиза, Италија
- Др Јелена МРГИЋ, историчар, доцент универзитета, Београд
- Др Вилијам МРУШКОВИЧ, словакиста, Мартин, Словачка
- Јелена Ј. МУРАТОВА, слависта, Витебск, Белорусија
- Мр Лидија МУСТЕДАНАГИЋ, професор књижевности, виши кустос, Нови Сад
- Габриела МУЧКОВА, филолог, Братислава, Словачка
- Светлана НЕГУЦИЋ, књижевник, Београд
- Мр Јасмина НЕДЕЉКОВИЋ, лингвиста, Београд
- Др Емилија НЕДКОВА, слависта, професор универзитета, Русе, Бугарска
- Др Гордана НЕЈГЕБАУЕР, англиста, професор универзитета, Нови Сад
- Др Евгениј Л. НЕМИРОВСКИЈ, филолог, професор универзитета, Москва, Русија
- Др Зорица НЕСТОРОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Станиша НЕШИЋ, књижевник, Београд
- Тихомир НЕШИЋ, књижевник, Ниш
- Живко НИКОЛИЋ, књижевник, Београд
- Др Наташа НИКОЛИЋ, биолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Ненад НИКОЛИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Мр Славко НИКОЛИЋ, концертни и оперски певач, Београд
- Чедомир НИКОЛИЋ, пијаниста, професор универзитета, Нови Сад
- Др Руселина НИЦОЛОВА, слависта, професор универзитета, Софија, Бугарска
- Александар НОВАКОВИЋ, књижевник, Београд
- Мирјана НОВАКОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Ивона НОВАКОВСКА КЕМПНА, филолог, Пољска
- Мр Љиљана НОГО, лексиколог, истраживач-сарадник, Београд
- Др Дејвид А. НОРИС, историчар књижевности, професор универзитета, Нотингем, Велика Британија
- Др Борис НОРМАН, слависта, професор универзитета, Минск, Белорусија
- Мирјана ОБРАДОВИЋ, историчар, архивиста, Београд
- Мр Мирко ОБРАДОВИЋ, историчар, асистент универзитета, Београд
- Мр Виолета ОБРЕНОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Мр Предраг ОБУЋИНА, слависта, асистент универзитета, Београд

- Др Ашот ОВАКИМИЈАН, историчар, Јереван
- Драгана ОГЊЕНОВИЋ, фаготисткиња, Нови Сад
- Жана Л. ОКЕАНСКА, русиста, Иваново, Русија
- Др Зорана ОПАЧИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Павле Б. ОРБОВИЋ, историчар, Врбас
- Милан ОРЛИЋ, књижевник, Панчево
- Др Саша ОРЛОВИЋ, шумарски инжењер, Нови Сад
- Др Јан В. ОРМИС, филолог, Братислава, Словачка
- Др Владимир ОСОЛНИК, историчар књижевности, професор универзитета, Љубљана, Словенија
- Др Ђорђе ОТАШЕВИЋ, филолог, виши научни сарадник, Београд
- Мр Владимир ПАВЛОВИЋ, виолончелиста, професор универзитета, Београд
- Даница ПАВЛОВИЋ, књижевник, Батајница
- Мр Катарина ПАВЛОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Академик Јелена ПАДУЧЕВА, лингвиста, професор универзитета, Москва, Русија
- Душан Владислав ПАЖЋЕРСКИ, слависта, Гдањск, Пољска
- Оскар ПАНДИ, пијаниста, музиколог, новинар, Нови Сад
- Др Јеленка ПАНДУРЕВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Др Јармила ПАНЕВОВА, слависта, професор универзитета, Праг, Чешка
- Јелена ПАНИЋ, књижевни критичар, Београд
- Жељка ПАНЦИЋ, професор књижевности, Источно Сарајево, Република Српска
- Марко ПАОВИЦА, књижевни критичар, Беч, Аустрија
- Хелена ПАПУГА, слависта, Нови Сад
- Јован ПАУНОВИЋ историчар, музејски саветник, Нови Сад
- Др Франсоа ПАШУ, класични филолог, професор универзитета, Женева, Швајцарска
- Др Коста ПЕЕВ, филолог, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Јелена ПЕЈИН, технолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Мр Јован ПЕЈЧИЋ, књижевни критичар, професор универзитета, Београд
- Ратко ПЕКОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Јан ПЕЛИКАН, професор универзитета, Праг, Чешка
- Мр Олга ПЕЛЦЕР ВУЈАЧИЋ, историчар, асистент универзитета, Београд
- Владимир ПЕНЧЕВ, историчар књижевности, Софија, Бугарска
- Анђелина ПЕНЧЕВА, историчар књижевности, Софија, Бугарска
- Мр Драгољуб ПЕРИЋ, историчар књижевности, професор, Смедерево
- Раша ПЕРИЋ, књижевник, Петровац
- Др Ивана ПЕРКОВИЋ, музиколог, доцент универзитета, Београд
- Наташа Т. ПЕРОВИЋ, историчар, Београд
- Др Славко ПЕТАКОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Тамара ПЕТИЈЕВИЋ, диригент, виолиниста, Нови Сад
- Мр Ана ПЕТКОВИЋ, класични филолог, асистент универзитета, Београд
- Мр Гордана ПЕТКОВИЋ, историчар, виши кустос, Нови Сад
- Радослав ПЕТКОВИЋ, књижевник, Београд
- Фрања ПЕТРИНОВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Фјодор А. ПЕТРОВ, слависта, Русија
- Др Љиљана ПЕТРОВАЧКИ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Драгош ПЕТРОВИЋ, историчар, архивски саветник, Београд
- Др Живојин ПЕТРОВИЋ, социолог, професор универзитета, Нови Сад
- Маријана ПЕТРОВИЋ, театролог, Београд
- Миодраг ПЕТРОВИЋ, историчар књижевности, Ниш
- Др Новица ПЕТРОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Петар ПЕТРОВИЋ, историчар уметности, кустос, Београд
- Мр Предраг ПЕТРОВИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Мр Славолуб ПЕТРОВИЋ, етнолог, антрополог, виши кустос, Шабац
- Др Снежана ПЕТРОВИЋ, филолог, научни сарадник, Београд
- Др Соња ПЕТРОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Стеван Ђ. ПЕТРОВИЋ, редитељ, продуцент, Београд
- Др Тања ПЕТРОВИЋ, филолог, Љубљана, Словенија
- Др Тихомир ПЕТРОВИЋ, књижевни критичар, професор универзитета, Сомбор

- Јанка ПЕЧКЕ, књижевни критичар, Будин, Немачка
- Бојана ПЕЧУРИЦА, филозоф, Нови Сад
- Зоран ПЕШИЋ СИГМА, књижевник, Ниш
- Тамара ПИЛЕТИЋ, филолог, Подгорица, Црна Гора
- Мр Горица ПИЛИПОВИЋ, музиколог, Београд
- Др Валентина ПИТУЛИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Косовска Митровица
- Др Владимир ПИШТАЈО, књижевник, професор универзитета, Вустер, САД
- Рита ПОДУБНАЈА, историчар књижевности, Харков, Украјина
- Гордана ПОКРАЈАЦ, професор књижевности, Нови Сад
- Мр Наташа ПОЛОВИНА, књижевни критичар, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Александра ПОПИН, професор књижевности, доцент универзитета, Нови Сад
- Татјана ПОПОВА, филолог, научни саветник, Москва, Русија
- Др Александар В. ПОПОВИЋ, класични филолог, професор универзитета, Београд
- Мр Бојана ПОПОВИЋ, професор књижевности, Нови Сад
- Мр Бранислав ПОПОВИЋ, историчар, стручни сарадник, Нови Сад
- Др Диана ПОПОВИЋ, романиста, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Душан ПОПОВИЋ, класични филолог, доцент универзитета, Београд
- Мр Исидора ПОПОВИЋ, историчар књижевности, театролог, архивиста, Нови Сад
- Ратко ПОПОВИЋ, књижевник, Косовска Митровица
- Др Тања ПОПОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Хана ПОПОВСКА ТАБОРСКА, филолог, професор универзитета, Варшава, Пољска
- Светлана ПОРОВИЋ МИХАЈЛОВИЋ, књижевник, Београд
- Владимир ПОТАПОВ, хелениста, асистент универзитета, Москва, Русија
- Иван ПОТИЋ, књижевник, Зајечар
- Јелена А. ПРАВДА, филолог, Вороњез, Русија
- Др Иво ПРАЊКОВИЋ, филолог, професор универзитета, Загреб, Хрватска
- Јован ПРЕМЕРУ, књижевник, Београд
- Др Ристо ПРЕНТОВИЋ, демограф, професор универзитета, Београд
- Др Огњен ПРИБИЋЕВИЋ, правник, научни саветник, Београд
- Дорина ПРИВУЛЕСКУ, историчар уметности, Темишвар, Румунија
- Милета ПРОДАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Бранка ПРОРОКОВИЋ ЛАЗАРЕВИЋ, археолог, историчар уметности, архивиста, Београд
- Др Ђанлука ПРОСПЕРИ, филозоф, професор универзитета, Перуђа, Италија
- Предраг ПРОТИЋ, књижевник, Београд
- Мр Слободанка ПРТИЈА, историчар књижевности, асистент универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Љубица ПРЋИЋ, професор српског језика, Суботица
- Др Милорад ПУПОВАЦ, филолог, професор универзитета, Загреб, Хрватска
- Мр Надежда ПУРИЋ, књижевник, историчар књижевности, Београд
- Олга Ж. ПУТИН, професор, кустос, Темишвар, Румунија
- Мр Снежана РАДЕНКОВИЋ, биолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Јованка РАДИЋ, филолог, виши научни сарадник, Београд
- Др Првослав РАДИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
- Др Радмила РАДИЋ, историчар, научни саветник, Београд
- Мр Наум РАДИЧЕВСКИ, филолог, асистент универзитета, Скопље, Македонија
- Бориша РАДОВАНОВИЋ, историчар, виши архивиста, Крагујевац
- Мр Драгана РАДОВАНОВИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
- Др Бранка РАДОВИЋ, музиколог, професор универзитета, Београд
- Мр Слободан РАДОВИЋ, књижевник, Ужице
- Др Мира РАДОЈЕВИЋ, историчар, доцент универзитета, Београд
- Милорад РАДОЈЧИЋ, педагог, публициста, Ваљево
- Сања РАДОЈЧИЋ, професор српског језика, Нови Сад
- Мр Горан РАДОЊИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Никшић, Црна Гора
- Др Недељко РАДОСАВЉЕВИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Андрија РАДУЛОВИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
- Др Милан РАДУЛОВИЋ, историчар књижевности, научни саветник, Београд

- Др Немања РАДУЛОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Др Нада РАДУШКИ, демограф, научни сарадник, Београд
- Немања РАИЧЕВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Љубиша РАЈИЋ, скандинависта, професор универзитета, Београд
- Др Сузана РАЈИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Мр Татјана РАКИЋ, професор књижевности, библиотекар, Нови Сад
- Мр Живојин РАКОЧЕВИЋ, књижевник, Чаглавица
- Др Драгиња РАМАДАНСКИ, историчар књижевности, професор универзитета, Сента
- Др Јулијан РАМАЧ, русиниста, професор универзитета, Нови Сад
- Ђорђе РАНДЕЉ, публициста, Нови Сад
- Др Милан РАНКОВИЋ, естетичар, професор универзитета, Београд
- Др Александар РАСТОВИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Драгана РАТКОВИЋ, слависта, Београд
- Др Биљана РАТКОВИЋ ЊЕГОВАН, политиколог, Нови Сад
- Др Антон М. РАФО, филолог, професор универзитета, Фиренца, Италија
- Софија РАЦКОВ, историчар књижевности, Нови Сад
- Др Герхард РЕСЕЛ, слависта, професор универзитета, Трир, Немачка
- Др Светлана РЕСЕЛ, слависта, Трир, Немачка
- Романа РИБИЋ, музиколог, Београд
- Др Владислава РИБНИКАР, историчар књижевности, професор универзитета, Нотингем, Велика Британија
- Ранко РИСОЈЕВИЋ, књижевник, Бања Лука, Република Српска
- Др Милан РИСТАНОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Париз, Француска
- Др Љубодраг П. РИСТИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Др Ненад РИСТОВИЋ, класични филолог, доцент универзитета, Београд
- Ана РИСТОВИЋ ЧАР, књижевник, Београд
- Дејан РОКВИЋ, виолиста, професор музике, Београд
- Др Љубиша РОСИЋ, полониста, професор универзитета, Београд
- Др Димка СААВЕДРА, слависта, професор универзитета, Софија, Бугарска
- И. В. САБАДОШ, слависта, Ужгород, Украјина
- Мр Бојана САБО, слависта, асистент универзитета, Београд
- Драгана САВИН, филолог, Нови Сад
- Мр Биљана САВИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
- Благоје САВИЋ, књижевник, Косовска Митровица
- Мр Виктор САВИЋ, филолог, истраживач-сарадник, Београд
- Јелена САВИЋ, агроном, Нови Сад
- Јелена САВИЋ, књижевник, Земун
- Др Свенка САВИЋ, филолог, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Илија САВКОВ, фармацевт, научни истраживач, Нови Сад
- Др Момир САМАРЏИЋ, историчар, доцент универзитета, Нови Сад
- Бојан САМСОН, књижевник, Нови Сад
- Мр Гаља САПОЖНИЧЕНКО, професор књижевности, Нови Сад
- Жарка СВИРЧЕВ, професор књижевности, Бачко Петрово Село
- Др Павле СЕКЕРУШ, романиста, професор универзитета, Нови Сад
- Велимир СЕКУЛИЋ, књижевни критичар, Загреб, Хрватска
- Др Петар СЕКУЛИЋ, агроном, професор универзитета, Нови Сад
- Др Светлана Г. СЕМЈОНОВА, историчар књижевности, Москва, Русија
- Ана СЕФЕРОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Бојан СИМИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Сурчин
- Др Марина СИМИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Весна СИМОВИЋ, историчар књижевности, Београд
- Симон СИМОНОВИЋ, књижевник, Београд
- Оливера СКОКО, књижевник, Зрењанин
- Др Саво СКОКО, историчар, научни саветник, Београд
- Доброслав СМИЉАНИЋ, књижевник, Београд
- Др Вера СМОЛЕ, филолог, професор универзитета, Љубљана, Словенија
- Др Андреј Н. СОБОЉЕВ, слависта, Немачка, Русија
- Далибор СОКОЛОВИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд
- Др Далибор СОЛДАТИЋ, романиста, професор универзитета, Београд
- Др Владислав Б. СОТИРОВИЋ, филолог, професор универзитета, Вилнус, Литванија

- Синиша СОЋАНИН, књижевник, Сремска Митровица
- Др Људмил СПАСОВ, филолог, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Др Миљивој СРЕБРО, књижевни критичар, Бордо, Француска
- Недељка СРЕЋКОВ, историчар уметности, Нови Сад
- Цветана СРЕЋКОВИЋ, историчар, Лозница
- Др Алесандро СТАВРУ, класични филолог, доцент универзитета, Напуљ, Италија
- Биљана СТАЈИЋ, књижевник и драматург, Београд
- Др Здравко СТАМАТОСКИ, слависта, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Радивој СТАНИВУК, књижевник, Бачки Маглић
- Др Војислав СТАНИМИРОВИЋ, правник, доцент универзитета, Београд
- Миле СТАНИЋ, историчар, архивски саветник, Београд
- Тихомир СТАНИЋ, глумец, Београд
- Др Вања СТАНИШИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
- Горан СТАНКОВИЋ, књижевник, Ниш
- Небојша СТАНКОВИЋ, историчар уметности, новинар, Београд
- Сергеј СТАНКОВИЋ, књижевник, Суботица
- Мр Наташа СТАНКОВИЋ-ШОШО, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
- Добривоје СТАНОЈЕВИЋ, књижевни критичар, Београд
- Мр Славоко СТАНОЈЧИЋ, филолог, асистент универзитета, Кемерово, Русија
- Др Светлана СТЕВАНОВИЧ, срибиста, слависта, доцент универзитета, Кемерово, Русија
- Мр Александар СТЕВИЋ, историчар књижевности, Београд
- Елени А. СТЕРЈОПУЛУ, слависта, Атина, Грчка
- Др Иосиф А. СТЕРНИН, лингвиста, професор универзитета, Вороњеж, Русија
- Александра СТЕФАНОВ, историчар уметности, кустос, Нови Сад
- Др Данијела СТЕФАНОВИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Марија СТЕФАНОВИЋ, слависта, доцент универзитета, Нови Сад
- Росица СТЕФЧЕВА, филолог, Софија, Бугарска
- Бранислава СТОЈАНОВИЋ, историчар књижевности, Београд
- Душан СТОЈАНОВИЋ, виолончелиста, Београд
- Др Јелица СТОЈАНОВИЋ, филолог, професор универзитета, Никшић, Црна Гора
- Др Милена СТОЈАНОВИЋ, књижевник, Панчево
- Милка СТОЈАНОВИЋ, сопран, оперска певачица, Београд
- Др Миодраг В. СТОЈАНОВИЋ, класични филолог, професор универзитета, Београд
- Др Наташа СТОЈАНОВИЋ, правник, професор универзитета, Ниш
- Радосав СТОЈАНОВИЋ, књижевник, Ниш
- Др Јованка СТОЈАНОВСКА ДРУГОВАЦ, историчар књижевности, Скопље, Македонија
- Миленко СТОЈИЧИЋ, књижевник, Бања Лука, Република Српска
- Др Вера СТОЈШИН, агроном, професор универзитета, Нови Сад
- Др Никола СТРАЈНИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Дејан СУБОТИЋ, пијаниста, асистент универзитета, Београд
- Др Дарко ТАНАСКОВИЋ, филолог, оријенталиста, професор универзитета, Београд
- Др Евгениј З. ТАРЛАНОВ, слависта, Петрозаводск, Русија
- Јоанис ТАРНАНИДИС, историчар уметности, Атина, Грчка
- Др Владимир ТАСИЋ, књижевник, математичар, професор универзитета, Њу Брансвик, Канада
- Др Ала ТАТАРЕНКО, историчар књижевности, професор универзитета, Лавов, Украјина
- Урош ТАТИЋ, историчар, истраживач-приправник, Београд
- Др Ефстратиос Т. ТЕОДОСИУ, филозоф, професор универзитета, Атина, Грчка
- Јасмина ТЕШАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Мр Дарко ТОДОРОВИЋ, класични филолог, асистент универзитета, Београд
- Др Бошко ТОМАШЕВИЋ, књижевник, Беч, Аустрија
- Др Лидија ТОМИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Никшић, Црна Гора
- Јасмина ТОНИЋ, књижевник, Београд
- Мр Мирослав ТОПИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд

- Mr Светлана ТОРЊАНСКИ БРАШЊОВИЋ, професор књижевности, Нови Сад
 Мирослав ТОХОЉ, књижевник, Београд
 Mr Исидора ТОЧАНАЦ РАДОВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
 Др Бранко ТОШОВИЋ, слависта, професор универзитета, Грац, Аустрија
 Милан ТРИВУНЧИЋ, професор српског језика, Нови Сад
 Mr Радослава ТРНАВАЦ, филолог, асистент универзитета, Београд
 Олга ТРОФИМКИНА, филолог, професор универзитета, Петроград, Русија
 Тамара М. ТРУХАН, филолог, Минск, Белорусија
 Mr Бојан ТУБИЋ, правник, асистент универзитета, Нови Сад
 Анастасија ТУРТА, историчар уметности, Солун, Грчка
 Др Сава П. ТУТУНЦИЋ, археолог, професор универзитета, Београд
 Mr Зорица ЋЕТКОВИЋ, пијанисткиња, чембалисткиња, професор универзитета, Београд
 Др Светлана ЋИРКОВИЋ, слависта, научни сарадник, Београд
 Симо Ц. ЋИРКОВИЋ, новинар, Београд
 Mr Љубица ЋОРОВИЋ, филолог, библиотекар саветник, Београд
 Др Илеана ЋОСИЋ, театролог, професор универзитета, Београд
 Др Ана ЋОСИЋ-ВУКИЋ, историчар књижевности, научни саветник, Београд
 Mr Бобан ЋУРИЋ, слависта, асистент универзитета, Београд
 Др Дубравка УЈЕС, археолог, Њуарк, САД
 Радомир УЉАРЕВИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
 Др Шамил УМЕРОВ, слависта, професор универзитета, Москва, Русија
 Александра УНТЕРВЕГЕР, књижевник, Краљево
 Др Ениса УСПЕНСКИ, слависта, професор универзитета, Београд
 Др Корнелија ФАРАГО, хунгаролог, професор универзитета, Темерин
 Душанка ФИЛИПОВИЋ, професор, Крушевац
 Mr Соња ФИЛИПОВИЋ, англиста, асистент универзитета, Нови Сад
 Др Јелена ФИЛИПОВИЋ САВИЋ, лингвиста, професор универзитета, Београд
 Др Франческа ФИЧИ ЂУСТИ, слависта, професор универзитета, Фиренца, Италија
 Др Сибелан ФОРЕСТЕР, слависта, професор универзитета, САД
 Др Екарт ФРАЈ, класични филолог, професор универзитета, Марбург, Немачка
 Миленко ФРЖОВИЋ, књижевник, Нови Сад
 Др Иштван ФРИД, историчар књижевности, професор универзитета, Будимпешта, Мађарска
 Др Николај К. ФРОЛОВ, слависта, професор универзитета, Тјумен, Русија
 Др Сотирис ФУРНАРОС, филозоф, професор универзитета, Атина, Грчка
 Др Лубомира ХАВЛИКОВА, слависта, професор универзитета, Праг, Чешка
 Др Ева ХАЈИЧОВА, професор универзитета, Праг, Чешка
 Др Сабина ХАЛУПКА-РЕШЕТАР, англиста, доцент универзитета, Нови Сад
 Саша ХАЏИ ТАНЧИЋ, књижевник, Ниш
 Ибрахим ХАЏИЋ, књижевник, Београд
 Др Фридрих ХИНЦЕ, филолог, Берлин, Немачка
 Др Ладислав ХЛАТКИ, историчар, професор универзитета, Брно, Чешка
 Др Јармила ХОДОЛИЧ, словакиста, професор универзитета, Нови Сад
 Ото ХОРВАТ, књижевник, Фиренца, Италија
 Др Х. П. ХОУТЗАГЕРС, филолог, професор универзитета, Утрехт, Холандија
 Др Бронислав ХОХОЛАЧ, слависта, професор универзитета, Праг, Чешка
 Др Виктор С. ХРАКОВСКИ, лингвиста, професор универзитета, Санкт Петербург, Русија
 Др Ина ХРИСТОВА, историчар књижевности, професор универзитета, Софија, Бугарска
 Др Зузана ХУРТАЈОВА, словакиста, професор универзитета, Нови Сад
 Mr Наташа ЦВЕТКОВИЋ, архитекта, Лесковац
 Др Срђан ЦВЕТКОВИЋ, историчар, истраживач-сарадник, Београд
 Др Мићо ЦВИЈЕТИЋ, новинар, књижевник, Београд
 Јово ЦВЈЕТКОВИЋ, књижевни критичар, Београд
 Др Весна ЦИДИЛКО, историчар књижевности, професор универзитета, Берлин, Немачка
 Др Марија ЦИНДОРИ ШИНКОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд

- Др Дијана ЦРЊАК, филолог, доцент универзитета, Бања Лука, Република Српска
 Станислав ЧАВИЋ, сликар, конзерватор, Београд
 Мр Мирко ЧАНАДАНОВИЋ, филолог, Нови Сад
 Маријана М. ЧАНАК, књижевник, Нови Жедник
 Гојко ЧЕЛЕБИЋ, књижевник, Котор, Црна Гора
 Др Милада ЧЕРНА, историчар књижевности, Праг, Чешка
 Мр Марцел ЧЕРНИ, историчар књижевности, Праг, Чешка
 Др Бранкица ЧИГОЈА, филолог, професор универзитета, Београд
 Зузана ЧИЖИКОВА, слависта, асистент универзитета, Београд
 Мр Бојан ЧОЛАК, књижевни историчар, истраживач-сарадник, Београд
 Др Марко ЧУДИЋ, историчар књижевности, асистент универзитета, Београд
 Др Симона ЧУПИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
 Др Марија ЦУНИЋ ДРИЊАКОВИЋ, романиста, професор универзитета, Београд
 Радивој ШАЈТИНАЦ, књижевник, Зрењанин
 Гојко ШАНТИЋ, глумац, Београд
 Мр Снежана ШАРАНЧИЋ ЧУТУРА, историчар књижевности, асистент универзитета, Сомбор
 Др Срђан ШАРКИЋ, правник, професор универзитета, Нови Сад
 Др Радмила ШЕВИЋ, англиста, професор универзитета, Нови Сад
- Др Сергеј ШЕВЧЕНКО, историчар, Украјина
 Мр Лука ШЕКАРА, историчар књижевности, Бања Лука, Република Српска
 Др Елизабета ШЕЛЕВА, историчар књижевности, професор универзитета, Скопље, Македонија
 Др Ала ШЕШКЕН, слависта, Москва, Русија
 Миљко ШИНДИЋ, историчар књижевности, Бања Лука, Република Српска
 Алекса ШЉИВАНЧАНИН, историчар, Нови Сад
 Магда ШМИТ, филолог, асистент универзитета, Варшава, Пољска
 Др Стевка ШМИТРАН, историчар књижевности, професор универзитета, Пескара, Италија
 Мр Драгољуб Драган ШОБАЈИЋ, историчар и теоретичар пијанизма, професор универзитета, Београд
 Мр Мара ШОВЉАКОВ, историчар, Футог
 Лука ШТЕКОВИЋ, књижевник, Вировитица, Хрватска
 Др Гордана ШТРБАЦ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
 Академик Габријела ШУБЕРТ, филолог, Берлин, Немачка
 Др Марко ШУИЦА, историчар, доцент универзитета, Београд
 Мр Небојша С. ШУЛЕТИЋ, историчар, асистент универзитета, Београд
 Мр Ксенија ШУЛОВИЋ, романиста, асистент универзитета, Нови Сад
 Виктор ШУЉГАЧ, филолог, Берлин, Немачка
 Тамара ШУШКИЋ, књижевник, Батајница

ПРЕДЛОГ ЗА НОВЕ СТАЛНЕ ЧЛАНОВЕ САРАДНИКЕ

- Др Сима АВРАМОВИЋ, правник, професор универзитета, Београд
- Др Миливој АЛАНОВИЋ, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Борис АНДРЕЈЕВИЧ УСПЕНСКИ, филолог, професор универзитета, Рим, Италија
- Др Јуриј Д. АПРЕСЈАН, лингвиста, професор универзитета, академик, Москва, Русија
- Др Нада АРСЕНИЈЕВИЋ, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Мирко АЋИМОВИЋ, филозоф, професор универзитета, Нови Сад
- Др Марко БАБАЦ, редитељ, професор универзитета, Београд
- Др Ференц БАГИ, агроном, доцент универзитета, Нови Сад
- Благоје БАКОВИЋ, књижевник, Врбас
- Др Ференц БАЛАЖ, агроном, професор универзитета, Нови Сад
- Флоријан БАЛАЖ, виолиниста, професор универзитета, Нови Сад
- Душан БЕЛЧА, књижевник, Вршац
- Др Зорица БЕЧАНОВИЋ-НИКОЛИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Ласло Л. БЛАШКОВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Др Софија БОЖИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Др Александра БОЧАРОВ СТАНЧИЋ, технолог, виши научни сарадник, Зрењанин
- Љубица БОШКОВИЋ, професор књижевности, библиотекар саветник, Нови Сад
- Др Жарко БОШЊАКОВИЋ, филолог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Саша БРАЈОВИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
- Др Тихомир БРАЈОВИЋ, књижевни критичар, професор универзитета, Београд
- Др Вељко БРБОРИЋ, филолог, доцент универзитета, Београд
- Мр Бошко БРЗИЋ, професор књижевности, виши библиотекар, Будисава
- Др Ђорђе БУБАЛО, историчар, доцент универзитета, Београд
- Др Зоран БУДИМАЦ, математичар, професор универзитета, Нови Сад
- Мр Александар ВАСИЋ, музиколог, истраживач-сарадник, Београд
- Зоран ВЕЉАНОВИЋ, историчар, виши архивиста, Суботица
- Милан ВОЈНОВИЋ, социолог, Сомбор
- Др Драгана ВУКИЋЕВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Др Дренка ВУКОВИЋ, политиколог, професор универзитета, Београд
- Др Јелена ВУКОЈЕВИЋ, биолог, професор универзитета, Београд
- Др Радојка ВУКЧЕВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Александра ВУЛЕТИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Драгољуб ГАВАРИЋ, новинар, Београд
- Др Владан ГАВРИЛОВИЋ, историчар, професор универзитета, Нови Сад
- Др Славица ГАРОЊА РАДОВАНАЦ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Ранка ГАШИЋ, историчар, виши научни сарадник, Београд
- Др Радмила ГИКИЋ ПЕТРОВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Академик Цветан ГРОЗДАНОВ, историчар уметности, професор универзитета, Скопље, Македонија
- Маја ГРУЈИЋ, пијанисткиња, Нови Сад
- Др Снежана ГУДУРИЋ, романиста, професор универзитета, Нови Сад
- Др Војин С. ДАБИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Академик Миомир ДАШИЋ, историчар, професор универзитета, Подгорица, Црна Гора
- Др Лидија ДЕЛИЋ, историчар књижевности, научни сарадник, Београд
- Мр Ђорђе ДЕСПИЋ, књижевник, асистент универзитета, Нови Сад

- Жарко ДИМИЋ, историчар, Сремски Карловци
- Др Љубодраг ДИМИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Урош ДОЈЧИНОВИЋ, гитариста, композитор, Београд
- Мр Ненад ДОШЛИЋ, историчар, библиотекар, Нови Сад
- Мр Богдан ЂАКОВИЋ, музиколог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Бојан ЂОРЂЕВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Милан ЂУКАНОВ, историчар, архивски саветник, Зрењанин
- Др Маја ЂУКАНОВИЋ, филолог, доцент универзитета, Београд
- Др Драгутин ЂУКИЋ, биолог, професор универзитета, Чачак
- Мр Марина ЂУРЂЕВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Радослав ЕРАКОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Мирјана ЕРИЋ, професор српског језика и књижевности, стручни сарадник, Нови Сад
- Др Сања ЖИВАНОВИЋ, театролог, Београд
- Зоран ЖИВКОВИЋ, професор упоредне књижевности, виши архивиста, Београд
- Академик Масајуки ИВАТА, економиста, Јапан
- Добросав ИЛИЋ, историчар, Нови Сад
- Мр Смилка ИСАКОВИЋ, чембалиста, Београд
- Академик Пер ЈАКОБСЕН, слависта, историчар књижевности, Копенхаген, Данска
- Др Слађана ЈАЋИМОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Др Владимир ЈЕВТОВИЋ, глумац, редитељ, професор универзитета, Београд
- Др Драгана ЈЕРЕМИЋ МОЛНАР, музиколог, професор универзитета, Београд
- Др Јасна ЈОВАНОВ, историчар уметности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Александар ЈОВАНОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Александра В. ЈОВАНОВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Београд
- Др Јелена ЈОВАНОВИЋ, етномузиколог, научни сарадник, Београд
- Др Миодраг ЈОВАНОВИЋ, филолог, професор универзитета, Никшић, Црна Гора
- Др Томислав ЈОВАНОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Бојан ЈОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Академик Видојко ЈОВИЋ, геолог, професор универзитета, Београд
- Тамара ЈОВИЋЕВИЋ, пијанисткиња, Нови Сад
- Др Тајјана ЈОВИЋЕВИЋ, историчар књижевности, доцент универзитета, Крагујевац
- Мирослав ЈОСИЋ ВИШЊИЋ, књижевник, Београд
- Бранислав КАРАНОВИЋ, историчар, архивиста, Нови Сад
- Мирјана КАРАНОВИЋ, филозоф, компаративиста, редактор, Нови Сад
- Др Виктор КАСТЕЛАНИ, класични филолог, професор универзитета, Денвер, САД
- Др Милош КОВИЋ, историчар, доцент универзитета, Београд
- Мр Маријана КОКАНОВИЋ МАРКОВИЋ, музиколог, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Верица КОПРИВИЦА, слависта, доцент универзитета, Београд
- Др Александра КОРДА ПЕТРОВИЋ, бохемиста, професор универзитета, Београд
- Др Мирослава КОСТИЋ, историчар уметности, Београд
- Славољуб КОЦИЋ, оперски певач, Нови Сад
- Мр Сунчица КОЦИЋ ТАНАЦКОВ, технолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Весна КРШИЋ, пијанисткиња, професор универзитета, Београд
- Мр Марина КУРЕШЕВИЋ, филолог, асистент универзитета, Нови Сад
- Др Персида ЛАЗАРЕВИЋ ди ЂАКОМО, књижевни историчар, Пескара, Италија
- Др Данка ЛАЈИЋ МИХАЈЛОВИЋ, етномузиколог, научни сарадник, Београд
- Др Јелена ЛЕВИЋ, агроном, научни саветник, Београд
- Мр Милена ЛЕСКОВАЦ, театролог, виши кустос, Нови Сад
- Др Миодраг ЛОМА, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Мр Зоран МАКСИМОВИЋ, историчар, театролог, Нови Сад
- Др Ивана МАКСИМОВИЋ, биљни физиолог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Мирча МАРАН, историчар, професор универзитета, Владимировац

- Др Мирјана МАРИНКОВИЋ, оријенталиста, професор универзитета, Београд
- Др Соња МАРИНКОВИЋ, музиколог, професор универзитета, Београд
- Др Биљана МАРИЋ, слависта, доцент универзитета, Београд
- Др Весна МАРКОВИЋ, театролог, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Срђан МАРКОВИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Лесковац
- Др Татјана МАРКОВИЋ, музиколог, професор универзитета, Београд
- Др Адријана МАРЧЕТИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Алина Ј. МАСЛОВА, слависта, професор универзитета, Саранск, Русија
- Др Емилија МАСОН, класични филолог, професор универзитета, Париз, Француска
- Др Дејан МИКАВИЦА, историчар, професор универзитета, Нови Сад
- Грозда МИКИТИШИН, архитектонски техничар, Нови Сад
- Мр Дејан МИЛАДИНОВИЋ, оперски редитељ, Београд
- Мр Биљана МИЛАНОВИЋ, музиколог, Београд
- Братислав Р. МИЛАНОВИЋ, књижевник, Београд
- Миодраг МИЛАНОВИЋ, оперски певач, Нови Сад
- Др Олга МИЛАНОВИЋ, театролог, музејски саветник, Београд
- Др Тома МИЛЕНКОВИЋ, историчар, Београд
- Др Мелита МИЛИН, музиколог, научни саветник, Београд
- Мр Марина МИЛИЋ АПОСТОЛОВИЋ, пијанисткиња, професор универзитета, Нови Сад
- Др Софија МИЛОРАДОВИЋ, филолог, професор универзитета, Београд
- Ненад МИЛОШЕВИЋ, књижевник, Београд
- Љубица МИЉКОВИЋ, историчар уметности, музејски саветник, Београд
- Др Душанка Н. МИРИЋ, слависта, професор универзитета, Нови Сад
- Снежана МИШИЋ, историчар уметности, кустос, Нови Сад
- Олгица МОМЧИЛОВИЋ, библиотекар саветник, Београд
- Др Мелина Г. МОУЗАЛА, филозоф, професор универзитета, Патрас, Грчка
- Др Радмила НАСТИЋ, англиста, театролог, професор универзитета, Београд
- Др Љиљана НЕДЕЉКОВ, филолог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Александар НЕДОК, лекар, научни саветник, Београд
- Др Милош НЕМАЊИЋ, социолог, научни саветник, Београд
- Димитрије НИКОЛАЈЕВИЋ, књижевник, Крагујевац
- Др Снежана НИКОЛАЈЕВИЋ, пијаниста, професор универзитета, Београд
- Александра НИКОЛИЋ, професор књижевности, стручни сарадник, Нови Сад
- Мр Александра НОВАКОВ, историчар, стручни сарадник, Нови Сад
- Др Мотоки НОМАЋИ, слависта, професор универзитета, Хокаидо, Јапан
- Др Вјачеслав П. ОКЕАНСКИ, русиста, професор универзитета, Иваново, Русија
- Мр Татјана ОЛУЈИЋ, виолиниста, професор универзитета, Београд
- Ранко ПАВЛОВИЋ, књижевник, Бања Лука, Република Српска
- Вера ПАВЛОВИЋ ЛОНЧАРСКИ, историчар уметности, Београд
- Миленко ПАЈИЋ, књижевник, Пожега
- Мр Тијана ПАЉКОВЉЕВИЋ, историчар уметности, виши кустос, Нови Сад
- Др Зоран ПАУНОВИЋ, англиста, професор универзитета, Нови Сад
- Зоран ПЕЈАШИНОВИЋ, историчар, Бања Лука, Република Српска
- Др Весна ПЕНО, музиколог, научни саветник, Београд
- Миодраг ПЕТРОВИЋ, глумач, Нови Сад
- Татјана ПИВНИЧКИ ДРИНИЋ, професор српског језика и књижевности, редактор, Нови Сад
- Др Петар ПИЈАНОВИЋ, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Душица ПОЛОВИНА, виолиста, професор универзитета, Нови Сад
- Др Даница ПОПОВИЋ, историчар уметности, Београд
- Др Живко ПОПОВИЋ, театролог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Тијана ПОПОВИЋ МЛАЂЕНОВИЋ, музиколог, професор универзитета, Београд
- Др Ира ПРОДАНОВ КРАЈИШНИК, музиколог, професор универзитета, Нови Сад
- Др Предраг ПУЗОВИЋ, теолог, професор универзитета, Београд
- Др Чедомир РАДЕНОВИЋ, физикохемичар, професор универзитета, Београд

- Др Радивој РАДИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Дејан РАДОВАНОВИЋ, историчар уметности, Нови Сад
- Др Амфилохије РАДОВИЋ, архиепископ цетињски, митрополит црногорско-приморски, Цетиње, Црна Гора
- Иван РАДОСАВЉЕВИЋ, књижевник, Падинска Скела
- Селимир РАДУЛОВИЋ, књижевник, Нови Сад
- Слободан РАКИТИЋ, књижевник, Београд
- Др Миша РАКОЦИЈА, историчар уметности, Ниш
- Мр Митра РЕЉИЋ, слависта, асистент универзитета, Косовска Митровица
- Др Милорад РИБАР, архитекта, професор универзитета, Београд
- Др Стана РИСТИЋ, филолог, научни саветник, Београд
- Др Небојша РОМЧЕВИЋ, театролог, професор универзитета, Београд
- Др Ливио РОСЕТИ, класични филолог, професор универзитета, Перуђа, Италија
- Мр Аница САБО, композитор и теоретичар музике, професор универзитета, Београд
- Др Нада САВКОВИЋ, књижевни историчар, доцент универзитета, Нови Пазар
- Петар САРИЋ, књижевник, Брезовица
- Др Биљана СИКИМИЋ, филолог, научни саветник, Београд
- Мр Владимир СИМИЋ, историчар уметности, асистент универзитета, Београд
- Академик Момчило СПРЕМИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Рада СТИЈОВИЋ, филолог, научни сарадник, Београд
- Мр Милица СТОЈАДИНОВИЋ, оперска певачица, професор универзитета, Нови Сад
- Др Ана СТОЛИЋ, историчар, научни сарадник, Београд
- Др Љиљана СТОШИЋ, историчар уметности, научни саветник, Београд
- Академик Владо СТРУГАР, историчар, професор универзитета, Београд
- Др Татјана СУБОТИН ГОЛУБОВИЋ, историчар, професор универзитета, Београд
- Никита СУПРУНЧУК, слависта, кандидат филолошких наука, предавач на универзитету, Минск, Белорусија
- Академик Љубомир ТАДИЋ, филозоф, професор универзитета, Београд
- Др Славенко ТЕРЗИЋ, историчар, научни саветник, Београд
- Андреј ТИШМА, ликовни критичар, мулти-медиијални уметник, Нови Сад
- Др Бранислав ТОДИЋ, историчар уметности, професор универзитета, Београд
- Мирољуб ТОДОРОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Катарина ТОМАШЕВИЋ, музиколог, научни саветик, Београд
- Др Светлана ТОМИН, историчар књижевности, професор универзитета, Нови Сад
- Др Оливер ТОМИЋ, историчар уметности, Београд
- Мр Снежана ТОШЕВА, историчар уметности, Београд
- Драган ТУБИЋ, историчар, стручни сарадник, Нови Сад
- Др Ивана ЋОЈБАШИЋ, клавир, професор универзитета, САД
- Др Александра П. УШАКОВА, филолог, Тјумен, Русија
- Др Драган ХАМОВИЋ, књижевник, Београд
- Др Роберт ХОДЕЛ, историчар књижевности, професор универзитета, Хамбург, Немачка
- Др Бранислав ЦВЕТКОВИЋ, историчар уметности, Јагодина
- Др Драгана ЧОЛИЋ БИЉАНОВСКИ, театролог, професор универзитета, Београд
- Др Бранко ЧОЛОВИЋ, историчар уметности, Книн, Хрватска
- Др Светлана ШЕАТОВИЋ ДИМИТРИЈЕВИЋ, историчар књижевности, научни сарадник, Београд
- Др Бојана ШИЈАЧКИ МАНЕВИЋ, класични филолог, професор универзитета, Београд
- Др Ирена ШПАДИЈЕР, историчар књижевности, професор универзитета, Београд
- Др Гордана ШТАСНИ, филолог, доцент универзитета, Нови Сад
- Др Вацлав ШТЈЕПАНЕК, слависта, Брно, Чешка
- Др Младен ШУКАЛО, историчар књижевности, професор универзитета, Бања Лука, Република Српска
- Мр Ксенија ШУКУЉЕВИЋ МАРКОВИЋ, театролог, музејски саветник, Београд
- Др Милослав ШУТИЋ, теоретичар књижевности, професор универзитета, Београд

ПРЕДЛОГ ЗА ПОТВРДУ ПРИЈЕМА НОВОУПИСАНИХ РЕДОВНИХ ЧЛАНОВА

- Галина АВРАМОВ АЛЕКСАНДРОВНА, пре-
водилац, Београд
Драган АВРАМОВ, грађевински инжењер,
Београд
Иван Хаџи В. АЛВИРОВИЋ, пензионер, Хер-
цег Нови, Црна Гора, Спасоје Граховац
Момчило АЛЕКСИЋ, службеник, Нови Сад
Никола АЛЕКСИЋ, организатор, Нови Сад
Никола АЛЕКСЈЕЧЕНКО, пензионер, То-
ронто, Чедомир Попов
Лука АНИЋ, свештеник, Цетиње, Црна Гора
Славко АНИЧИЋ, ђакон, Београд, Гордана
Ћилас
Глигорије АРАНИЦКИ, пензионер, Нови Сад
Марко АРСЕНИЈЕВИЋ, правник, Нови Сад,
Петар Јаћимовић
Доминка АРСИЋ, пензионер, Ковиљ, Ни-
кола Неђић
Никола АСАНОВИЋ, професор, Бања Лука,
Република Српска, Рајко Кузмановић
Теодор М. АЧАНСКИ, грађевински инже-
њер у пензији, Нови Сад
Никола БАБИН, професор универзитета,
Нови Сад
Мр Предраг БАЈИЋ, кустос-историчар, Нови
Сад
Никола БАЊАЦ, адвокатски приправник,
Нови Сад
Радомир БАТУРАН, професор, Торонто, Ка-
нада, Чедомир Попов
Грго БАЧЛИЈА, пензионер, Суботица
Драга БЕЛОПАВЛОВИЋ, професор педи-
јатрије, Нови Сад
Божидар БЕЛУШЕВИЋ, пензионер, Нови
Сад
Радоје Б. БЕЛУШЕВИЋ, професор физике,
Нови Сад
Тара БЕЛУШЕВИЋ, студент, Нови Сад
Уна БЕЛУШЕВИЋ, студент, Нови Сад
Александар БИБЕРЦИЋ, правник, Сремска
Каменица
Јово БЈЕЛОТОМИЋ, пензионер, Нови Сад
Ивица БОГДАНОВИЋ, професор, Ивањица,
Бранислав Ракић
Виолета БОЖОВИЋ, књижевник, Приједор,
Република Српска
Владимир БОЖОВИЋ, професор, Подгори-
ца, Црна Гора
Владимир БОЈОВИЋ, дипл. филозоф, Ива-
њица, Бранислав Ракић
Драга БОЈОВИЋ, сарадник у настави, Ник-
шић, Црна Гора
Бранислав БОРОВАЦ, професор, Нови Сад;
Душан Николић
Душан БОСАНАЦ-БИЈЕЛИЋ, пензионер,
Торонто, Канада, Славко Гордић
Љубомир БОШКОВ, књиговођа, Баваниште
Ђорђе БОШКОВИЋ, кустос-историчар, Рума
Иван БОШЊАК, техничар, писац, Зрењанин
Борис БРАЈОВИЋ, професор, Подгорица,
Црна Гора
Др Драго БРАНКОВИЋ, проф. универзите-
та, Бања Лука, Република Српска, Рајко
Кузмановић
Драгица БРАУНШТАЈН, пензионер, Торон-
то, Канада, Славко Гордић
Гојко БРКИЋ, инжењер машинства, Нови
Сад
Мирјана БРКИЋ, комерцијалиста, Нови Сад
Далибор БУБЊЕВИЋ, дипломирани еконо-
миста, Зрењанин
Наталија БУКУРОВ, пензионер, Нови Сад,
Љиљана Дражић
Дејан БУЛАЈИЋ, новинар, Београд
Весна БУРОЈЕВИЋ, историчар уметности,
Шид
Љиљана ВАСИЉЕВИЋ, адвокат, Београд
Проф. др Мирко ВАСИЉЕВИЋ, правник,
Београд
Виктор ВАСИЉЕВИЧ ПЕТРАКОВ, начел-
ник управе Мин. културе РФ, Москва
Русија
Милан ВИЛИЋ, службеник, Београд
Александра ВРЕБАЛОВ, композитор, Њу-
јорк, САД
Милутин ВУЈИЋ, професор у пензији, Бања
Лука, Република Српска, Рајко Кузма-
новић

- Др Милан ВУКАСОВИЋ, професор математике, Херцег Нови, Црна Гора
 Љубица ВУКОВ-ДАВЧИК, песник и сликар, Петроварадин, Милан Ненадић
 Властимир ВУКОВИЋ, професор, Београд
 Ратко ВУЛАНОВИЋ, вајар, Никшић, Црна Гора
 Зоран ВУЧИЋЕВИЋ, предузетник, Ивањица, Бранислав Ракић
 Стефан ВУЧИЋЕВИЋ, апсолвент, Ивањица, Бранислав Ракић
 Др Милутин ВУЧКОВАЦ, лекар у пензији, Бања Лука, Република Српска, академик Рајко Кузмановић
 Јовица ВУЦЕЉА, ликовни техничар-дизајнер, Бачки Јарак
 Борислав ГАВРИЋ, књижевник, Бијељина, Република Српска
 Милан ГАЛОГАЖА, професор у пензији, Сремска Каменица
 Александар ГОЈКОВ, адвокат, Нови Сад, Савка Гојковић
 Данијела ГОЈКОВ, матичар, Нови Сад, Савка Гојковић
 Др Србољуб ГОЛУБОВИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Зоран ГОЛУШИН, лекар специјалиста дерматовенерологије, Нови Сад
 Срђан ГРАОВАЦ, професор историје, Нови Сад
 Андрија ГРУЈИЋ, професор музичке културе, Нови Сад
 Др Сава ГРУЈИЋ, адвокат у пензији, Нови Сад
 Милица ДАМЈАНОВ-КОРОШЕЦ, пензионер, Нови Сад
 Јелисавета ДАНИЛОВИЋ, виши физиотерапеут, Београд; Љубомир Теофанов
 Данка ДЕЛИЋ, библиограф, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Нада ДЕНИЋ, вајар, Панчево
 Јован ДЕРЕТИЋ, научни радник, пензионер, Београд
 Милијан ДЕСПОТОВИЋ, пензионер, Пожега
 Миодраг ДИМИТРИЈЕВИЋ, професор универзитета, Нови Сад, Петар Јаћимовић
 Стефан-Димитрије ДИМИЋ, студент, Сремски Карловци; Чедомир Попов
 Др Миле ДМИЧИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Нада ДОЛИЋ, инжењер архитектуре, Зрењанин
 Драгица ДРАГИН, професор, Чуруг
- Слободан ДРАГОВИЋ, архитекта, Свети Стефан, Црна Гора
 Илија ДРЕЗГИЋ, пензионер, Нови Сад; Марија Клеут
 Милорад ДРОБАЦ, професор факултета, Нови Сад
 Дубравка ДУДИЋ, професор, Жабал
 Милорад ДУРУТОВИЋ, професор, Никшић, Црна Гора, Јулка Ђукић
 Дуња ДУШАНИЋ, студент, Београд; Јулка Ђукић
 Мирослава ЂАКОВИЋ, пензионер, Бајмок, Петар Јаћимовић
 Перица ЂАКОВИЋ, новинар, Херцег Нови, Црна Гора
 Драгослав ЂУКАНОВИЋ, доктор стоматологије, Београд
 Др Остоја ЂУКИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Новица ЂУРИЋ, књижевник, Подгорица, Црна Гора
 Добрислав ЂУРОВИЋ, издавач, Нови Сад
 Тодор ЖИВАЉЕВИЋ, професор, Подгорица, Црна Гора
 Драган ЖИВАНОВИЋ, графички инжењер, Нови Сад
 Борка ЖИВАНОВИЋ, дипломирани економиста, Нови Сад
 Љиљана Ћ. ЖИЖИЋ, социолог, Бачка Паланка; др Небојша Кузмановић
 Бисерка ЗЕЛИЋ, професор математике, Београд
 Ксенија О. ЗЕЛИЋ, студент, Београд
 Обрад Б. ЗЕЛИЋ, редовни професор универзитета, Београд
 Бисерка ЗЕЛИЋ, професор математике, Београд
 Небојша ИВАШТАНИН, публициста, Градишка, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Вукић ИЛИНЧИЋ, историчар, Подгорица, Црна Гора
 Борко ИЛИЋ, дипл. економиста, Нови Сад, Петар Јаћимовић
 Ружица ИСАКОВ, пензионер, Нови Сад
 Др Душко ЈАКШИЋ, директор Економског института, Бања Лука, Република Српска, академик Рајко Кузмановић
 Ђурађ ЈАКШИЋ, професор, Нови Сад; Чедомир Попов
 Милан ЈАКШИЋ, правник, Панчево
 Смиљана ЈАКШИЋ, професор математике, Нови Сад
 Зоран ЈАНДРИЋ, машински инжењер, Нови Сад

- Гордана ЈАНИЧИЋ, руководилац библиотеке, Беч, Аустрија, Јован Јерков
 Драган ЈАНКОВ, сликар, Нови Сад
 Ратко ЈАНКОВ, професор универзитета, Београд
 Борисав ЈАНКОВИЋ, професор универзитета, Београд
 Проф. др Слободан ЈАНКОВИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, академик Рајко Кузмановић
 Ђорђе ЈАЊАТОВИЋ, дипломирани економиста, Нови Сад
 Јелена ЈАЊИЋ, библиограф, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Миодраг ЈАЊОШ, инжењер машинства, Жабал
 Ана ЈАЊУШЕВИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
 Јелена ЈЕРКОВ, новинар, Нови Сад, Јован Јерков
 Милијана ЈЕФТЕНИЋ, апсолвент српског језика и лингвистике, Нови Сад
 Радомир ЈЕЧИНАЦ, пензионер, Београд, Бошко Брзић
 Миленко ЈОВАНОВИЋ, професор, Нови Сад, Петар Јаћимовић
 Милка КАРАКЛАЈИЋ, психолог, Ивањица, Бранислав Ракић
 Милутин КИЈАНОВИЋ, пензионер, Нови Сад
 Раде КЛАШЊА, пензионер, Чонопља, Петар Јаћимовић
 Вера КНЕЖЕВИЋ, историчар, Никшић, Црна Гора
 Вуксан КНЕЖЕВИЋ, пензионер, Зрењанин
 Микоња КНЕЖЕВИЋ, професор, филозофије, Никшић, Црна Гора
 Рајко КНЕЖЕВИЋ, агроном, Бели Манастир, Хрватска
 Бранка КОВАЧЕВИЋ, правник, Нови Сад
 Милан КОВАЧЕВИЋ, професор, Крагујевац
 Миомир КОВАЧЕВИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
 Слободан КОВАЧЕВИЋ, редовни професор универзитета, Београд
 Ђорђе КОЛАРОВИЋ, академски сликар, Нови Сад
 Јованка КОЛУНЦИЈА, професор, Нови Сад
 Никола КОЛУНЦИЈА, инжењер машинства, Нови Сад
 Раденко КОНДИЋ, професор, Нови Сад, Јулка Ђукић
 Зоран КОНТИЋ, правник, Београд
 Мр Миле КОРАЋ, адвокат, Нови Сад
 Миленко КОСАНОВИЋ, новинар – карикатуриста, Бајмок, Петар Јаћимовић
 Никодим Павле КОСОВИЋ, јеромонах манастира Крке, Кистање, Хрватска
 Ненад КОСТИЋ, студент, Ивањица, Бранислав Ракић
 Дејан КРАГИЋ, инжењер информатике, Сремска Каменица
 Светлана КРЕСОЈА, професор историје, Нови Сад
 Дејан КРИВОКУЋА, дипл. ветеринар, Ивањица, Бранислав Ракић
 Катарина КРИВОКУЋА, професор, Ивањица, Бранислав Ракић
 Минче Крста КРСТИЋ, инжењер, Нови Сад
 Јелена КРУНИЋ, студент, Шид, Јулка Ђукић
 Милан КРУНИЋ, дипл. економиста, Ивањица, Бранислав Ракић
 Душан КРЦУНОВИЋ, професор филозофије, Никшић, Црна Гора
 Јелена КУЗМАНОВИЋ, мастер филолог – англиста, Бачка Паланка; др Јово Радош
 Јован КУЗМАНОВИЋ, пензионер, Нови Сад
 Љубица КУЗМАНОВИЋ, пензионер, Нови Сад
 Академик Рајко КУЗМАНОВИЋ, председник Републике Српске, Бања Лука, Република Српска, Чедомир Попов
 Иван Д. КУЉАНЧИЋ, професор универзитета, Нови Сад
 Милка КУРИЦА, пензионер, Зрењанин, Ђурин Томислав
 Миљивој КУРЈАЧКИ, пензионер, Нови Сад; Душан Николић
 Проф. др Вуксан ЛАКИЋЕВИЋ, адвокат, Нови Сад; Јелена Веселинов
 Марија ЛАЛАТОВИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
 Боро ЛАТИНОВИЋ, књижевник-новинар, Кула
 Жарко ЛЕКОВИЋ, историчар, Подгорица, Црна Гора
 Милан ЛИВАДА, пензионер, Нови Сад, Љубомирка Кркљуш
 Др Владимир ЛУКИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
 Родољуб МАЛЕНЧИЋ, пензионер, Нови Сад
 Гордана МАЛЕТИЋ, самостални уметник, Београд
 Златко МАЛЕТИЋ, дипл. инж. машинства, Нови Сад
 Живко МАЛЕШЕВИЋ, публициста, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић

- Никола МАЛОВИЋ, књижар, Херцег Нови, Црна Гора
- Јелена МАНОЈЛОВИЋ-ДИМОВСКА, професор у пензији, Нови Сад
- Др Адријана Сиди МАЊЕА, професор, Темишвар, Румунија
- Љубомир МАРИН, пензионер, Нови Козарци, Спасоје Граховац
- Словенка МАРИЋ, пензионер, Ивањица, Бранислав Ракић
- Бранка МАРИЧИЋ, професор комп. књижевности и филозофије, Нови Сад
- Јаворка МАРКОВ ЈОРГОВАН, професор румунског језика, Темишвар
- Александар МАРКОВИЋ, виши радиолошки техничар, Нови Сад
- Дејан МАРКОВИЋ, студент, Ивањица, Бранислав Ракић
- Игор МАРКОВИЋ, дипл. економиста, Нови Сад, Савка Гојковић
- Милован МАРКОВИЋ, проф. математике, Ивањица, Бранислав Ракић
- Светислав МАРКОВИЋ, професор, Чачак, Бранислав Ракић
- Татјана МАРКОВИЋ, професор, Нови Сад, Савка Гојковић
- Никола МАРОЈЕВИЋ, магистар богословских наука, Никшић, РЦрна Гора
- Александар МАРТИНОВИЋ, др правних наука, Рума; Чедомир Попов
- Др Бранко МИЛАНОВИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, академик Рајко Кузмановић
- Драгана МИЛАНОВИЋ, професор, Бачка Паланка; др Небојша Кузмановић
- Сретен МИЛАТОВИЋ, професор, Требиње, Република Српска
- Смиљана МИЛИЋ, професор, Бачка Паланка; др Небојша Кузмановић
- Дејан МИЛИЋЕВИЋ, подузетник, Торонто, Канада, Чедомир Попов
- Иван МИЛОВИЋ, редовни професор универзитета, Београд
- Милорад МИЛОВИЋ, професор, Цетиње, Црна Гора
- Јелена МИЛОЈКОВИЋ-ЂУРИЋ, историчар, Београд
- Богдан МИЛОСАВЉЕВИЋ, економиста, Ивањица, Бранислав Ракић
- Драгана МИЛОСАВЉЕВИЋ, проф. математике, Ивањица, Бранислав Ракић
- Драгица МИЛОШЕВИЋ, библиотекар, Чикаго, САД, Ђорђе Николић
- Душица МИЛОШЕВИЋ, студент, Ивањица, Бранислав Ракић
- Слободан МИЛОШЕВИЋ, пензионер, Нови Сад
- Ана МИЛУНОВИЋ, студент, Ивањица, Бранислав Ракић
- Ксенија МИЛУТИНОВИЋ, пензионер, Нови Сад
- Гордана МИЉКОВИЋ, дипл. инж. грађевине, Параћин
- Др Драгољуб МИРЈАНИЋ, генерални секретар АНУ РС, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Милорад МИРЧИЋ, дипл. инж. технологије, Нови Сад
- Мирољуб МИЋИЋ, наставник, Ивањица, Бранислав Ракић
- Нађа МИЋИЋ, студент, Ивањица, Бранислав Ракић
- Радојка МИЋИЋ, предавач, Ивањица, Бранислав Ракић
- Јован МИХАЈИЛО, пензионер, Петроварадин, Милан Ненадић
- Вељко МИХАЈЛОВИЋ, сликар-графичар, Београд
- Драган МИХАЈЛОВИЋ, машински тех., Херцег Нови, Црна Гора
- Оливера МИХАЈЛОВИЋ, информатичар, Нови Сад
- Милица МИХАЉЕВИЋ, дипл. правник, Нови Сад; др Небојша Кузмановић
- Милош У. МИШКОВИЋ, грађевински инжењер у пензији, Нови Сад
- Нандор МИЧИК, пензионер, Кикинда
- Мирољуб МЛАДЕНОВИЋ, радник, Ротенбург, Швајцарска
- Др Никола МОЈОВИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Дејан МОЛНАР, дипломирани економиста, Нови Сад
- Василис МОУЗАКИАРИС, дипломирани класични филолог, Атина, Грчка
- Радмило МУЛИЋ, књижар, Нови Сад
- Драган МУНИТЛАК, пензионер, Нови Сад, Чедомир Попов
- Наталија МУШИЦКИ, професор, Ђурђево
- Слободан НАГРАДИЋ, публициста, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Иван НАСТАСИЋ, предузетник, Нови Сад
- Ивана НАСТАСИЋ, студент, Нови Сад
- Љиљана НАСТАСИЋ, службеник, Нови Сад
- Павле НАСТАСИЋ, пензионер, Нови Сад
- Ружа НЕДИЋ, пензионер, Ковиљ, Никола Недић
- Милан НЕШИЋ, професор, Бачка Паланка; др Јово Радош

- Добрила НИКОЛИЋ, проф. историје, Ивањница, Бранислав Ракић
- Миленко НИКОЛИЋ, историчар, Нови Сад
- Мирослав НИКОЛИЋ, студент, Нови Сад
- Славомир НИШАВИЋ, службеник, Нови Сад
- Др Ненад НОВАКОВИЋ, професор, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Ненад ОБРАДОВИЋ, електротехничар рачунара, Нови Сад
- Миленка ОКУКА, професор, Подгорица, Црна Гора, Јулка Ђукић
- Илинка ОЦОКОЉИЋ, професор, Ивањница, Словенка Марић
- Далиборка ПАВИЋЕВИЋ, професор, Ивањница, Бранислав Ракић
- Константин ПАВЛОВИЋ, пензионер, Мелбурн, Аустралија; Душан Николић
- Славко ПАЈОВИЋ, свештеник, Госпођинци
- Др. мед. ДИМИТРИЈЕ Е. Панфилов, пластични и општи хирург, Нови Сад
- Сања ПАНФИЛОВ, професор књижевности, Нови Сад
- Весна ПАНТИЋ, новинар, Нови Сад, Никола Стојановић
- Блажо ПАПОВИЋ, професор електротехнике, Никшић, РЦрна Гора
- Душко ПАРЕЗАНОВИЋ, директор гимназије, Ивањница, Бранислав Ракић
- Александар ПАРИПОВИЋ, економиста, Сремски Карловци
- Др Душко ПЕВУЉА, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Марко ПЕИЋ, пензионер, Суботица
- Војислав ПЕРИШИЋ, редовни професор универзитета, Београд
- Гојко ПЕРОВИЋ, професор, свештеник, Цетиње, Црна Гора
- Драго ПЕРОВИЋ, професор филозофије, Никшић, РЦрна Гора
- Синиша ПЕРОТИЋ, новинар, Нови Сад
- Александар ПЕТРИЧИЋ, пензионер, Торонто, Канада, Душан Николић
- Јелена ПЕТРИЧИЋ, пензионер, Торонто, Канада, Слободан Ђурчић
- Соња ПЕТРОВИЋ, професор, Ивањница, Бојана Пејовић
- Радмила ПЕТРОНИЈЕВИЋ, историчар уметности, Земун
- Рајко ПЕЋАНАЦ, професор, Кикинда, Спасоје Граховац
- Бојана ПЕЧУРИЦА, професор филозофије, Ветерник
- Др Ана ПЕШИКАН, професор, Београд
- Владимир ПЕШИЋ, професор, Подгорица, Црна Гора
- Јасмина ПИВНИЧКИ, професор српског језика, Руменка
- Милан ПОЛЕДИЦА, студент, Ивањница, Бранислав Ракић
- Др Александар ПОПОВИЋ, стоматолог, Нови Сад
- Др Витомир ПОПОВИЋ, декан, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Горан ПОПОВИЋ, правник, Тител
- Недељко ПРДИЋ, магистар економије, Нови Сад, Петар Јаћимовић
- Радованка ПРЕДРАГОВИЋ-СТЕВАНИЋ, лекар, Ивањница, Бранислав Ракић
- Емилијан ПРОТИЋ, пензионер, Ивањница, Бранислав Ракић
- Вања ПРСТОЈЕВИЋ, студент, Бечеј, Јулка Ђукић
- Срђан РАДИВОЈЕВИЋ, студент, Нови Сад
- Јања РАДИЋ, дипломирани економиста, Нови Сад
- Душан РАДОЈЕВИЋ, саобраћајни техничар, Нови Сад
- Радоје РАДОЈЕВИЋ, пензионер, Торонто, Канада, Слободан Ђурчић
- Ђорђо РАДОЈИЧИЋ, директор, Нови Сад, Петар Јаћимовић
- Невен РАДУЛОВИЋ, дипломирани економиста, Нови Сад
- Милица РАИЧЕВИЋ, мр сликарства, Ивањница, Гордана Тотовић
- Марина РАКИЋ, подузетник, Београд, Бранислав Ракић
- Милоје РАКИЋ, пензионер, Београд, Бранислав Ракић
- Љубица РЕЈКИЋ, професор, Темишвар, Румунија
- Цвијетин РИСТАНОВИЋ, књижевник, Бијељина, Република Српска
- Милан РИСТИЋ, пензионер, Нови Сад, Чедомир Попов
- Радомир РИСТИЋ, маш. инжењер, Ивањница, Бранислав Ракић
- Станко РОДИЋ, сликар, Нови Сад
- Душан САЛАТИЋ, правник, Нови Сад
- Радмила СЕБАСТИЈАНОВИЋ, пензионер, Брод, Република Српска, Михајло Пантић
- Милена СЕВЕРОВИЋ ГАШПАРОВИЋ, доктор стоматологије, Стара Пазова
- Душан СЕКУЛИЋ, дипл. инж. машинства, Нови Сад; Петар Јаћимовић
- Смиља СЕКУЛИЋ, дипл. инж. грађевине, Сремска Каменица; Петар Јаћимовић

- Сузана СИГЕТИ, библиотекар, Сремски Карловци
- Проф. др Миодраг СИМИЋ, професор, Београд
- Саша СИМОНОВИЋ, књижевник, Аранђеловац
- Василиј СОКОЛОВ, књижевник Санкт Петербург, Русија
- Милица СОФИЈАНИЋ, професор, Ивањица, Бранислав Ракић
- Сања СОФИЈАНИЋ, историчар уметности, Ариље, Бранислав Ракић
- Богдан СПАСИЋ, студент, Нови Сад
- Михаило СПАСОВИЋ, пензионер, Ивањица, Бранислав Ракић
- Драган СПАСОЈЕВИЋ, адвокат, Прокупље
- Момчило СПАСОЈЕВИЋ, књижевник, Челинац, Република Српска, Рајко Кузмановић
- КУД „Сретење”, Орашац, Ђуро Милекић
- Вељо СТАНИШИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
- Зоран СТАНКОВИЋ, дипл. инж. машинства, Нови Сад, Јелена Веселинов
- Игор СТАНКОВИЋ, официр полиције, Нови Сад, Петар Јаћимовић
- Душан СТАРЕВИЋ, адвокат, Нови Сад, Љубомирка Кркљуш
- Љубомир С. СТЕВОВИЋ, специјалиста хемијских наука, Београд
- Драган СТОЈКОВИЋ, адвокат, Нови Сад
- Ђурица СТОЈШИЋ, пензионер, Бечеј, Чедомир Попов
- Љиљана СТОШИЋ, историчар уметности, Београд
- Јадранка СУЧЕВИЋ, виши физиотерапеут, књижевник, Инђија
- Милорад ТЕЛЕБАК, публициста, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Пера ТЕОДОРОВИЋ, конзерватор-сликар, Нови Сад, Сава С. Тодоров
- Јелена ТЕОФАНОВ, пензионер, Кикинда, Спасоје Граховац
- Весна ТОДОРОВИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
- Немања ТОДОРОВИЋ, студент, Сремски Карловци
- Мирко ТОЉИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
- Горан ТОМИЋ, грађевински инжењер у пензији, Нови Сад
- Војислав Ј. ТРУМПИЋ, пензионер, Јагодина, Селимир В. Милосављевић
- Милица З. ТУЦАКОВ, професор, Госпођинци
- Ђорђе ЂАПИЊ, археолог, Херцег Нови, Црна Гора
- Горан ЂЕРАНИЋ, професор, Никшић, Црна Гора
- Петар ЂИРОВИЋ, правник, Нови Сад, Петар Јаћимовић
- Радослав ЂОРОВИЋ, приватник, Никшић, Црна Гора
- Никола ЂУРЧИН, предузетник, Панчево
- Бранислав ЂУРЧИЋ, професор, Стапар
- Зоран ХАЈРИЋ, правни техничар, Бачка Паланка; др Јово Радослав
- Сава ХАЛУГИЊ, акад. вајар, Суботица, Чедомир Попов
- Миленко ХЕРЦЕГ, наставник, Лазарево
- Елвира ХУСАР, професор универзитета, Суботица, Бојан Радић
- Радослав ЧАЋЕНОВИЋ, дипломирани економиста, Нови Сад
- Мирољуб ЧАНЧАРЕВИЋ, економиста, Нови Сад
- Стојан ЧЕКИЋ, професор, Нови Сад, Петар Јаћимовић
- Јован ЧИЗМОВИЋ, адвокат, Бања Лука, Република Српска, Рајко Кузмановић
- Весна ЧУПИЋ, стоматолог, Нови Сад
- Мирјана ШАКОТИЋ, пензионер, Београд; Ђорђе Дорошки
- Ђорђе ШАРАЦ, књижничар, Нови Сад, Славица Лазич
- Жарко ШАРИЋ, пензионер, Србац, Република Српска, Ђуро Милекић
- Гордана ШАРЧЕВИЋ, неговатељица – васпитач, Нови Сад; мр Јован Михајило
- Тијана ШИРЈОВСКИ, службеник, Нови Сад
- Драган ШКОРИЋ, пензионер, Нови Сад, Љубомирка Кркљуш
- Софија ШКОРИЋ, библиотекар, Торонто, Канада, Душан Николић
- Мирослав Р. ШПАНОВИЋ, пензионер, Нови Сад
- Академик ВУЧИНА ШЋЕКИЋ, лекар, Нови Сад
- Михаило ШЋЕПАНОВИЋ, професор, Београд